Bundel - Algemene commissie van 6 december 2023

1 19:30 - Opening

2 19:31 - Vragenuur

3 19:36 - Vaststellen agenda Algemene commissie d.d. 6 december 2023
- Agenda_Algemene_commissie_6_december_2023

4 19:37 - Vaststellen adviezenlijst Algemene commissie d.d. 25 oktober 2023
- Concept-Adviezenlijst_Algemene_commissie_25_oktober_2023
- Bijlage 1 Presentatie 25 oktober Mook en Middelaar RES
- Bijlage 2 Presentatie raadscommissie 25 okt 23 Regioprogramma Jeugd

5 19:39 - Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit Mook en Middelaar 2024
Status: om advies
Portefeuillehouder: A.F. Herings en H. Rodoe
Insprekers:
1. Dhr. Vlaar namens Erfgoedplatform Mook en Middelaar
2. Mevr. Buijs namens Natuur en milieugroep Animo
- Raadsvoorstel verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit Gemeente Mook en Middelaar 2024
- Raadsbesluit verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit Mook en Middelaar 2024
- Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit Mook en Middelaar 2024_def

6 20:04 - Waarborgen ANM in Adviescommissie Omgevingskwaliteit
Status: om advies
Portefeuillehouder: H. Rodoe
- Raadsvoorstel waarborgen ANM in Adviescommissie Omgevingskwaliteit - ondertekend
- Raadsbesluit waarborgen ANM in Adviescommissie Omgevingskwaliteit

7 20:24 - Delegatie, adviesrecht en verplichte participatie onder de Omgevingswet
Status: om advies
Portefeuillehouder: A.F. Herings
- Raadsvoorstel Delegatie adviesrecht en verplichte participatie onder de Omgevingswet
- Raadsbesluit Delegatie, adviesrecht en verplichte participatie (delegatiebesluit)
- Raadsbesluit Delegatie, adviesrecht en verplichte participatie (adviesrecht en verplichte participatie)

8 20:49 - Actualisering APV naar Omgevingswet
Status: om advies
Portefeuillehouders: W. Gradisen en A.F. Herings
- Raadsvoorstel actualisering APV naar Omgevingswet
- Algemene plaatselijke verordening 2023 - DROP geconsolideerd
- Gekleurd groen en geel - Algemene plaatselijke verordening 2023
- Raadsbesluit APV 2023

9 21:04 - Uitgangspuntennotitie en participatieplan omgevingsvisie
Status: om advies
Portefeuillehouder: A.F. Herings
- Raadsvoorstel Uitgangspuntennotitie omgevingsvisie 14-12-2023_getekend
- 1. Uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie MM
- 1a Werkdocument Atlas Mook en Middelaar V4
- 1b reactie fracties nav opdracht aan raadsleden raadsinformatieavond 28 september 2023
- 1b gevraagde input fracties raadsinformatieavond 8 november 2023
- 1c Beoordeling gespreksonderwerpen RIA 8 november
- 2. Participatieplan Omgevingsvisie - Mook en Middelaar
- 3. Raadsbesluit uitgangspuntennotitie en participatieplan omgevingsvisie 14-12-2023

10 21:24 - Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen
Status: om advies
Portefeuillehouder: A.F. Herings
- Raadsvoorstel Regioarrangement Groene Metropoolregio
- Raadsbesluit Regioarrangement Groene Metropoolregio
- Bijlage 1 Overzicht ruimtelijke trajecten Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
- Bijlage 2 Regioarrangement Meer landschap meer stad

11 21:54 - Sluiting

Gemeente Mook en Middelaar

Agenda Algemene commissie

Datum	06-12-2023
Tijd	19:30 - 21:55
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	L.G. van der Linden

1 19:30	**Opening**
2 19:31	**Vragenuur**
3 19:36	**Vaststellen agenda Algemene commissie d.d. 6 december 2023**
4 19:37	**Vaststellen adviezenlijst Algemene commissie d.d. 25 oktober 2023**
5 19:39	**Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit Mook en Middelaar 2024** Status: om advies Portefeuillehouder: A.F. Herings
6 20:04	**Waarborgen ANM in Adviescommissie Omgevingskwaliteit** Status: om advies Portefeuillehouder: A.F. Herings
7 20:24	**Delegatie, adviesrecht en verplichte participatie onder de Omgevingswet** Status: om advies Portefeuillehouder: A.F. Herings
8 20:49	**Actualisering APV naar Omgevingswet** Status: om advies Portefeuillehouder: A.F. Herings
9 21:04	**Uitgangspuntennotitie en participatieplan omgevingsvisie** Status: om advies Portefeuillehouder: A.F. Herings
10 21:24	**Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen** Status: om advies Portefeuillehouder: A.F. Herings
11 21:54	**Sluiting**

Gemeente Mook en Middelaar

Adviezenlijst

Algemene commissie 25 oktober 2023

Presentielijst

Commissieleden:	de heer van der Linden (DGP) mevrouw Jansen Groesbeek - Cremers (DGP) Mevrouw Smits-Janssen (DGP de heer Broekmans (PvdA) mevrouw Heeren (PvdA) de heer Heisen (PvdA) de heer Kamp (GroenLinks) mevrouw Roozendaal (GroenLinks) de heer Brinkhoff (VVD) mevrouw De Vito-van den Bouwhuijsen (VVD)
Afwezig:	de heer Gradisen (burgemeester)
Voorzitter:	mevrouw Mulders
Commissiegriffier:	
Interim Commissiegriffier:	mevrouw van Bergeijk
Griffier:	mevrouw van Arensbergen
Portefeuillehouders:	de heer Dillerop (wethouder) de heer Rodoe (wethouder) de heer Herings (wethouder)
Gemeentesecretaris:	de heer Mariman
Overige genodigden:	de heer Janssen (ambtelijke ondersteuning, agendapunt 5) de heer Prinsen (ambtelijke ondersteuning, agendapunt 6b) Mevrouw Klaassen (ambtelijke ondersteuning, agendapunt 7) mevrouw de Groot (ambtelijke ondersteuning, agendapunt 7)
Externe ondersteuning:	de heer Tuijt (namens de RES) Mevrouw Raaijmakers-Potten (namens de RES) Mevrouw Molmans (programmamanager regioprogramma jeugd)

Aanvangstijd: 19.30 uur Sluitingstijd: 22:00 uur

Geluidsopnamen

Geluidsfragmenten van de vergadering zijn per agendapunt terug te luisteren op
https://ris2.ibabs.eu/Calendar/Index/MookenMiddelaar

Adviezenlijst

1 Opening

- De voorzitter opent de vergadering en heet allen van harte welkom.
- Er heeft zich een inspreker aangemeld bij agendapunt 6b (zienswijze RES). Vanwege verhindering is deze helaas niet aanwezig en is zijn inspreektekst als ingekomen stuk verwerkt (ID3584).
- Er is bericht van verhindering ontvangen van burgemeester Gradisen

2 Vragenuur

Er zijn geen vragen aangemeld voor het vragenuur

3 Vaststellen agenda Algemene commissie d.d. 25 oktober 2023

De agenda wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

4 Vaststellen adviezenlijst Combinatievergadering Algemene commissie en Begroting & Rekening d.d. 6 juli 2023

De adviezenlijst wordt gewijzigd vastgesteld. Er stond nog een verkeerde datum in dit bestand.

5 Vaststelling Bestemmingsplan Middelaar, Heikantseweg 30

Status: om advies
Portefeuillehouder: A.F. Herings

Voorstel om te besluiten:

1. Het bestemmingsplan “Middelaar, Heikantseweg 30”, zoals vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0944.BPHeikantseweg30-VA01 inclusief de bijbehorende bijlagen ongewijzigd vast te stellen conform het bijgevoegd raadsvoorstel;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen aangezien de dekking van de kosten anderszins is geregeld.

Advies: Hamerstuk voor de raad van 2 november 2023.

6a Presentatie RES

Status: ter informatie
Portefeuillehouders: H. Rodoe

Presentatie door mevrouw Raaijmakers-Potten en de heer Tuijt van de RES. Zie bijlage 1 voor de presentatie

6b Indienen zienswijze governance RES NML

Status: om advies
Portefeuillehouder: H. Rodoe

Voorstel om te besluiten:

1. Kennis te nemen van het ontwerpbesluit tot het treffen van de centrumregeling;
2. Wensen en bedenkingen via de toegevoegde zienswijze bekend te maken;
3. In te stemmen met een verkorte tijd tot indienen van een zienswijze.

Advies: bespreekstuk voor de raad van 2 november.

7 **Regioprogramma jeugd 2023-2028**

Status: om advies
Portefeuillehouder: F. Dillerop
Ambtelijke toelichting door mevrouw de Groot, zie bijlage 2.

Voorstel om te besluiten:

1. Het meerjarig Regioprogramma jeugd 2023-2028 vast te stellen en de benodigde middelen hiervoor beschikbaar te stellen.

Advies: bespreekstuk voor de raad van 2 november 2023.

9 **Sluiting**

De voorzitter dankt iedereen voor zijn of haar aanwezigheid en sluit de vergadering 22:00 uur.

Aldus ongewijzigd vastgesteld door de … 2023.

Bijlage 1: presentatie RES
Bijlage 2: presentatie regioprogramma jeugd

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

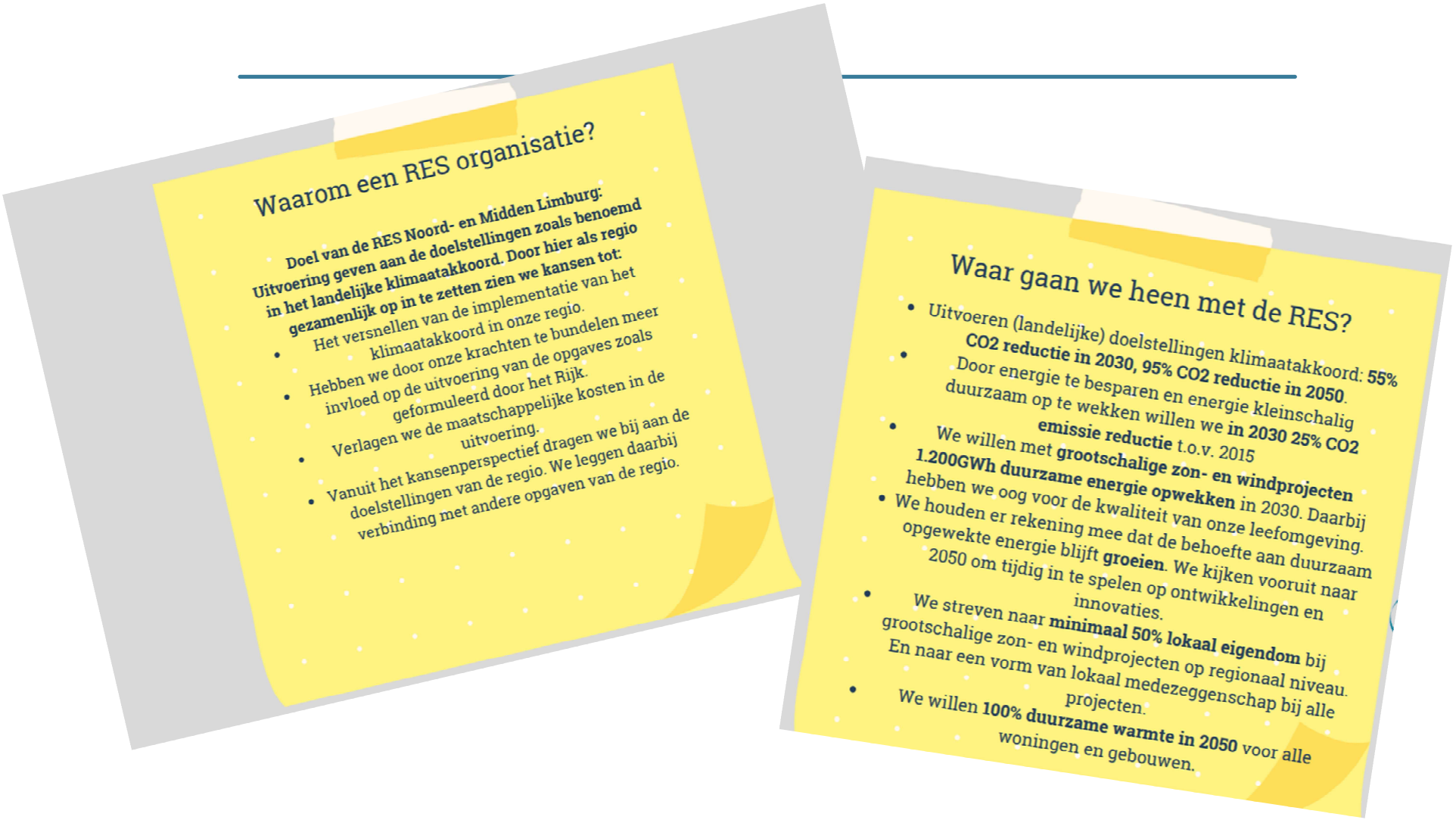

Onderwerp: Vormgeving samenwerking binnen de RES NML

Samen werken aan een duurzame regio

Programmamanager Lieke Raaijmakers - Potten
Kwartiermaker Frits Tuijt

Waarom een RES organisatie?
Doel van de RES Noord- en Midden Limburg:
Uitvoering geven aan de doelstellingen zoals benoemd in het landelijke klimaatakkoord. Door hier als regio gezamenlijk op in te zetten zien we kansen tot:
Het versnellen van de implementatie van het klimaatakkoord in onze regio.
Hebben we door onze krachten te bundelen meer invloed op de uitvoering van de opgaves zoals geformuleerd door het Rijk.
Verlagen we de maatschappelijke kosten in de uitvoering.
Vanuit het kansenperspectief dragen we bij aan de doelstellingen van de regio. We leggen daarbij verbinding met andere opgaven van de regio.
Waar gaan we heen met de RES?
Uitvoeren (landelijke) doelstellingen klimaatakkoord: 55% CO2 reductie in 2030, 95% CO2 reductie in 2050.
Door energie te besparen en energie kleinschalig duurzaam op te wekken willen we in 2030 25% CO2 emissie reductie t.o.v. 2015
We willen met grootschalige zon- en windprojecten 1.200GWh duurzame energie opwekken in 2030. Daarbij hebben we oog voor de kwaliteit van onze leefomgeving.
We houden er rekening mee dat de behoefte aan duurzaam opgewekte energie blijft groeien. We kijken vooruit naar 2050 om tijdig in te spelen op ontwikkelingen en innovaties.
We streven naar minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten op regionaal niveau. En naar een vorm van lokaal medezeggenschap bij alle projecten.
We willen 100% duurzame warmte in 2050 voor alle woningen en gebouwen.

Waar staan we voor als organisatie van de Regionale Energiestrategie (RES) Noord- en Midden Limburg:

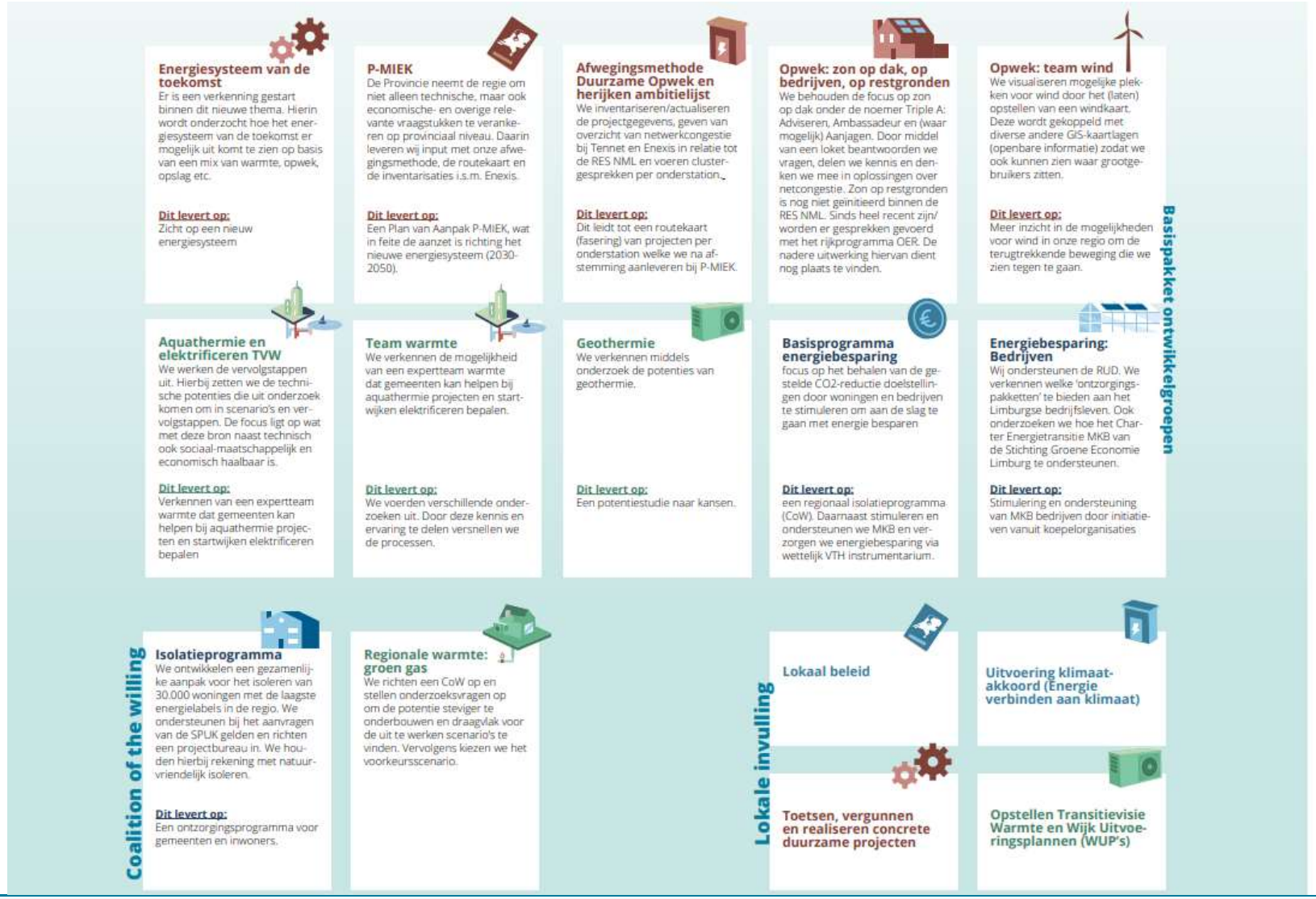
- De inhoudelijke opgave is leidend in hoe we ons organiseren.
- We zijn resultaatgericht aan de slag met de opgave van nu met een blik op de opgave van de toekomst.
- Samen met onze stakeholders werken we aan de opgave naar een duurzame en gezonde toekomst.
- We inspireren en ondersteunen gemeenten in hun opgave.

Waar willen we als organisatie in uitblinken?

- Efficiënt/ slagvaardig
- Collegiaal/ verbindend
- Expertise
- Mogelijkheid tot maatwerk in coalition of the willing

Basistaken RES NML
Voortgangsrapportage/ RES 2.0
De res 2.0 is een herijking van de res 1.0. Een herijking van de RES 1.0 betekend mogelijk ook een plan MER. Op dit moment is er gekozen voor een voortgangs-rapportage.
De Regionale Structuur Warmte (RSW 2.0)
bestaat uit afspraken over het voorgenomen gebruik van (bo-venregionale) warmtebronnen i.r.t. verschillende warmtevragers en de benodigde infrastructuur. Ook biedt de RSW 2.0 de mogelijkheid om de samenhang tussen de gemeentelijke TVW's te bepalen.
Dit levert op:
een inventarisatie van kansen en risico's, handelingsperspectief én ambities vertaald in samenwer-kingsafspraken.
Monitoren en rapporteren
is op basis van (externe) ge-gevensbronnen de actuele voortgang van de doelstellingen bijhouden. Het dashboard van de monitor is in ontwikkeling en er wordt ook samengewerkt met de provinciale W4 matrix.
Dit levert op:
een nulmeting van onze doel-stellingen én een mogelijkheid om de voortgang en effectiviteit van het RES werkprogramma te meten.
Strategie en beleidsontwikkelingen
eventuele strategische ontwikkelingen (aanpalend aan de RES) nemen we op en ver-talen we naar verschillende be-leidsinstrumenten. Denk hierbij aan klimaatadaptatie en circu-laire landbouw, maar ook aan opleidingen en werkgelegenheid in de regio.
Dit levert op:
een strategische agenda om koppelkansen te benutten. We kiezen voor beleidsinstrumenten om uniform op lokaal niveau beslissingen te nemen.
Kennisdelen
Staat centraal in de RES NML. Via de community of practice, RES Vooruit, worden alle partners op de hoogte gehouden. Hiernaast organiseert de RES kennissessies, stakeholderbijeenkomsten en wordt de algemene communicatie vanuit de organisatie verzorgt.
Dit levert op:
Een regio die nauw samenwerkt en samen verder komt, draagvlak en participatie.
Subsidieaanvragen
Er komen steeds meer SPUK gelden beschikbaar. De RES faciliteert bij het aanvragen om deze zo efficiënt mogelijk in te vullen en in te dienen. Er wordt ook actief gezocht naar subsidies die mogelijke projecten kunnen gebruiken om verder te komen.
Dit levert op:
Ontzorging van de deelnemers
Werkprogramma
Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie
Legenda
Algemene RES onderwerpen
Onderwerpen van ontwikkelgroep duurzame opwek
Onderwerpen van ontwikkelgroep duurzame warmte
Onderwerpen van ontwikkelgroep participatie & communicatie
Onderwerpen van ontwikkelgroep energie besparen
Van innovatieagenda, naar pilots
betekent dat we een innovatie-agenda opstellen aan de hand van de thema's die volgen uit strategie en beleidsontwikkelingen.
Dit levert op:
haalbaarheidsonderzoeken naar innovaties en een innovatie-agenda om vooruit te kijken naar trends en ontwikkelingen
Lokaal eigendom
betekent inzetten op het betrek-ken van de inwoners uit de regio bij de uitvoering van de RES zodat iedereen uit de regio kan meedoen, het kan betalen en kan meeprofiteren. Hierbij stre-ven we naar 50% lokaal eigen-dom en lokaal eigenaarschap.
Dit levert op:
handvatten om pijlers van soci-ale duurzaamheid regionaal en lokaal in te vullen én ondersteu-ning om lokaal eigendom toe te passen.
Regie op regionale samenwerking met stakeholders
creëren we door verschillen-de manieren van participatie en communicatie. Het verder ontwikkelen van draagvlak en eigenaarschap zorgt ervoor dat stakeholders zich verantwoorde-lijk voelen voor de uitvoering
Dit levert op:
eigenaarschap, draagvlak én een organisatiestructuur voor partici-patie belanghebbenden.
Sociale duurzaamheid
Een onderzoek naar sociale duurzaamheid .
Dit levert op:
We delen de uitkomsten, beden-ken een wijze om de uitkomsten bij gemeenten te landen en passen ze toe in de uitvoering RES1.0 /vullen de RES 1.0 aan.
Jongerenparticipatie
We halen via scholen aandacht en input op, we versterken de banden met de opleidingsinstitu-ten, we zijn zijdelings betrokken bij YoungPerspective XXL en doen we een jongeren interview estafette.
Dit levert op:
Het gesprek aangaan met een belangrijke doelgroep waarbij we samen nadenken over het betrekken van en inbrengen van inzichten vanuit de jongeren in de RES.
RES Vooruit Dag
Tijdens de jaarlijkse RES Vooruit Dag delen we successen en kij-ken we samen met ambtenaren, beleidsmakers, stakeholders en volksvertegenwoordigers naar de toekomst.
Dit levert op:
Alleen ga je sneller, samen kom je verder.
Basispakket ontwikkelgroepen

Energiesysteem van de toekomst
Er is een verkenning gestart binnen dit nieuwe thema. Hierin wordt onderzocht hoe het energiesysteem van de toekomst er mogelijk uit komt te zien op basis van een mix van warmte, opwek, opslag etc.
Dit levert op:
Zicht op een nieuw energiesysteem
P-MIEK
De Provincie neemt de regie om niet alleen technische, maar ook economische- en overige relevante vraagstukken te verankeren op provinciaal niveau. Daarin leveren wij input met onze afwegingsmethode, de routekaart en de inventarisaties i.s.m. Enexis.
Dit levert op:
Een Plan van Aanpak P-MIEK, wat in feite de aanzet is richting het nieuwe energiesysteem (2030-2050).
Afwegingsmethode Duurzame Opwek en herijken ambitielijst
We inventariseren/actualiseren de projectgegevens, geven van overzicht van netwerkcongestie bij Tennet en Enexis in relatie tot de RES NML en voeren clustergesprekken per onderstation.
Dit levert op:
Dit leidt tot een routekaart (fasering) van projecten per onderstation welke we na afstemming aanleveren bij P-MIEK.
Opwek: zon op dak, op bedrijven, op restgronden
We behouden de focus op zon op dak onder de noemer Triple A: Adviseren, Ambassadeur en (waar mogelijk) Aanjagen. Door middel van een loket beantwoorden we vragen, delen we kennis en denken we mee in oplossingen over netcongestie. Zon op restgronden is nog niet geinitieerd binnen de RES NML. Sinds heel recent zijn/worden er gesprekken gevoerd met het rijkprogramma OER. De nadere uitwerking hiervan dient nog plaats te vinden.
Opwek: team wind
We visualiseren mogelijke plekken voor wind door het (laten) opstellen van een windkaart. Deze wordt gekoppeld met diverse andere GIS-kaartlagen (openbare informatie) zodat we ook kunnen zien waar grootgebruikers zitten.
Dit levert op:
Meer inzicht in de mogelijkheden voor wind in onze regio om de terugtrekkende beweging die we zien tegen te gaan.
Aquathermie en elektrificeren TVW
We werken de vervolgstappen uit. Hierbij zetten we de technische potenties die uit onderzoek komen om in scenario's en vervolgstappen. De focus ligt op wat met deze bron naast technisch ook sociaal-maatschappelijk en economisch haalbaar is.
Dit levert op:
Verkennen van een expertteam warmte dat gemeenten kan helpen bij aquathermie projecten en startwijken elektrificeren bepalen
Team warmte
We verkennen de mogelijkheid van een expertteam warmte dat gemeenten kan helpen bij aquathermie projecten en startwijken elektrificeren bepalen.
Dit levert op:
We voerden verschillende onderzoeken uit. Door deze kennis en ervaring te delen versnellen we de processen.
Geothermie
We verkennen middels onderzoek de potenties van geothermie.
Dit levert op:
Een potentiestudie naar kansen.
Basisprogramma energiebesparing
focus op het behalen van de gestelde CO2-reductie doelstellingen door woningen en bedrijven te stimuleren om aan de slag te gaan met energie besparen
Dit levert op:
een regionaal isolatieprogramma (CoW). Daarnaast stimuleren en ondersteunen we MKB en verzorgen we energiebesparing via wettelijk VTH instrumentarium.
Energiebesparing: Bedrijven
Wij ondersteunen de RUD. We verkennen welke 'ontzorgingspakketten' te bieden aan het Limburgse bedrijfsleven. Ook onderzoeken we hoe het Charter Energietransitie MKB van de Stichting Groene Economie Limburg te ondersteunen.
Dit levert op:
Stimulering en ondersteuning van MKB bedrijven door initiatieven vanuit koepelorganisaties
Basispakket ontwikkelgroepen
Coalition of the willing
Isolatieprogramma
We ontwikkelen een gezamenlijke aanpak voor het isoleren van 30.000 woningen met de laagste energielabels in de regio. We ondersteunen bij het aanvragen van de SPUK gelden en richten een projectbureau in. We houden hierbij rekening met natuurvriendelijk isoleren.
Dit levert op:
Een ontzorgingsprogramma voor gemeenten en inwoners.
Regionale warmte: groen gas
We richten een CoW op en stellen onderzoeksvragen op om de potentie steviger te onderbouwen en draagvlak voor de uit te werken scenario's te vinden. Vervolgens kiezen we het voorkeursscenario.
Lokale invulling
Lokaal beleid
Toetsen, vergunnen en realiseren concrete duurzame projecten
Uitvoering klimaatakkoord (Energie verbinden aan klimaat)
Opstellen Transitievisie Warmte en Wijk Uitvoeringsplannen (WUP's)

Vormgeving samenwerking binnen de RES NML

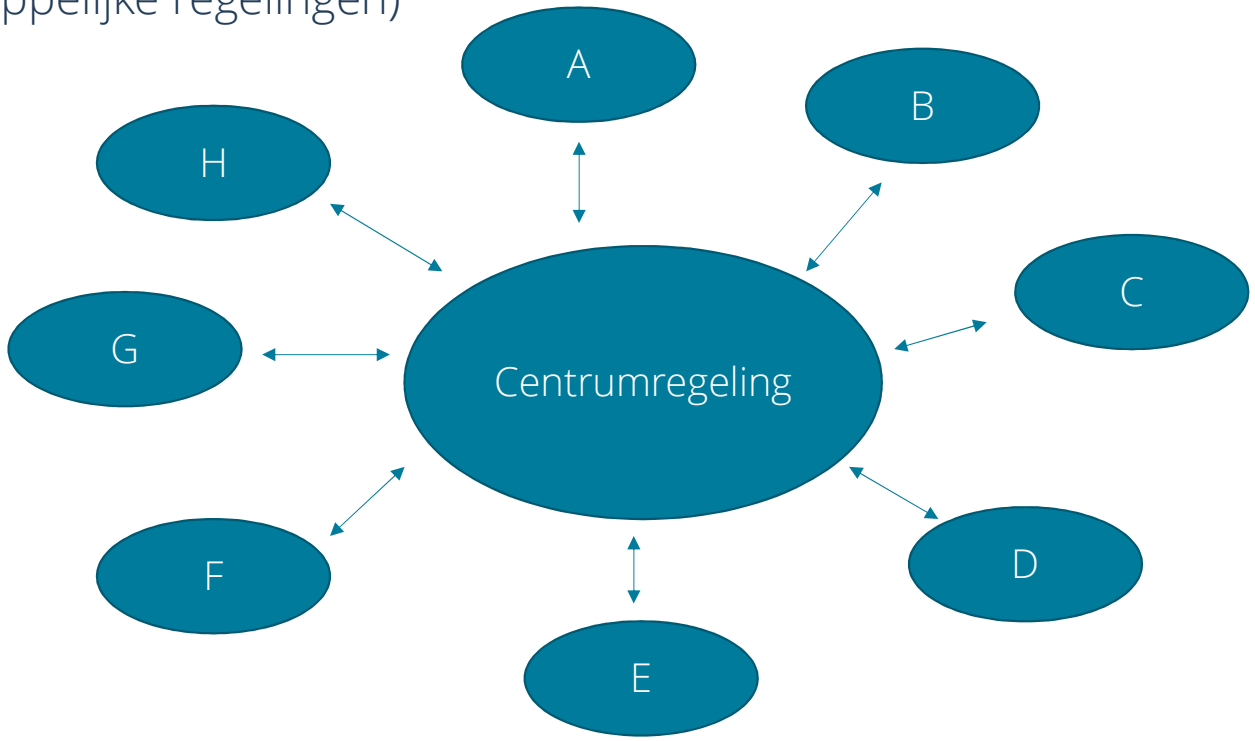
- **Constatering:** de maatschappelijke opgave is dermate groot en complex , dat een sterke, meer structurele, samenwerking noodzakelijk is om de ambities feitelijk te kunnen realiseren

- **Advies op basis van onderzoek en gesprekken met partners:** Samenwerking vormgeven via centrumregeling

- **Formele Besluitvormingsproces gestart**

Centrumregeling: wat is het?

- **Kern: centrumregeling** is een samenwerkingsconstructie op basis van de **wet** (Wet gemeenschappelijke regelingen)

Centrumregeling: wat is het?

Lichte vorm van samenwerking:

- Géén nieuwe organisatie;
- Géén bevoegdheidsoverdracht – enkel “mandaten”;
- Eén gemeente wordt uitvoerder (“centrumgemeente”);
- Gemeenten, Waterschap en Provincie blijven zelf volledig bevoegd en blijven zelf beschikken over de financiën;
- Partijen gaan met elkaar een overeenkomst aan (“centrumregeling”) en spreken af hoe zij de gemeenschappelijke belangen gaan behartigen

Uitgangspunten centrumregeling

Doelstelling en taken

- **Doelstelling van de samenwerking:**
- Uitvoeren van de regionale energiestrategie in Noord- en Midden-Limburg

- **Taken: basistaken en plustaken**

- **<u>Basistaken</u> - Uitvoerend en faciliterend van aard;**

a) Het opstellen en herijken van de gezamenlijke strategische koers en ambities;
b) Het voorbereiden en adviseren over energiebeleid;
c) Het uitvoeren van de RES Noord- en Midden Limburg in samenwerking met de strategische partners;
d) Monitoren van de voortgang van de gestelde doelen;
e) Het opbouwen, bundelen en delen van kennis;
f) Het voeren van bovenlokaal accountmanagement met strategische samenwerkingspartners (denk aan netbeheerders);
g) Het voeren van de financiële administratie en verantwoording;
h) Het verzorgen van tijdige en adequate informatievoorziening richting de deelnemers.

Rol centrumgemeente

Basistaken:

- Deelnemers laten basistaken uitvoeren door de centrumgemeente → Venlo;
- Personeel (programmateam): in dienst van de centrumgemeente;
- Gemeenten betalen € 2,60 per inwoner per jaar;
- Actieve informatieverschaffing: centrumgemeente geeft deelnemers alle gewenste informatie en inlichtingen;
- Overlegstructuren: borgen de betrokkenheid van de deelnemers (zie hierna);
- Centrumgemeente heeft meerjaren-ontwerpbegroting opgesteld en verantwoordt hier jaarlijks over.

Uitgangspunten centrumregeling

- **Plustaken**
  - Iedere deelnemer kan voor zichzelf besluiten over deelname;
  - Minimale deelname: twee overheden;
  - Deelname op basis van aparte samenwerkingsovereenkomst;
  - COW onder regie van een ontwikkelgroep

Regionale overlegstructuren

- Doel: (i) betrokkenheid deelnemers garanderen, (ii) gezamenlijke strategie bepalen en (iii) inbreng van de vereiste expertise garanderen.

- Regionale overlegstructuren:
  - Portefeuillehoudersoverleg – bestaande uit de portefeuillehouders;
  - Agenda-overleg – bestaande uit twee leden van het portefeuillehoudersoverleg, en;
  - Ambtelijke regiegroep – deskundige raadgever van de centrumregeling: ambtenaren vanuit deelnemers onder voorzitterschap programmamanager
  - Ontwikkelgroepen – beleidsambtenaren vanuit deelnemers + werkgroepvoorzitter vanuit het programmateam
    - *Voor aparte programma's binnen de basistaken of COW*

Portefeuillehoudersoverleg

- **Samenstelling:** portefeuillehouders;
- **Voorzitter:** portefeuillehouder van de centrumgemeente (Venlo);
- In principe **4 vergaderingen** per jaar;
- **Taken:**

a. Het houden van **toezicht** op de uitvoering van de taken van de centrumregeling;
b. Het **bepalen** van de strategische koers van de centrumregeling;
c. Het **monitoren** van de voortgang binnen de centrumregeling;
d. Het **adviseren** van de centrumgemeente omtrent het vast te stellen model van de samenwerkingsovereenkomst voor de uitvoering van de aanvullende taken;
e. Het **adviseren** van de centrumgemeente over de aanstelling, schorsing en het ontslag van de programmamanager RES NML;
f. **Voorbereiden** van de ontwerpbegroting voor de deelnemers;
g. Het bepalen van de **bestuurlijke trekkers** per ontwikkelgroep en COW.

Formele besluitvormingsproces

Art. 1 lid 1 Wgr	Art. 1 lid 2 en 3 Wgr		Art. 1 lid 4 Wgr Art. 10:32 Awb	Art. 1 lid 1 Wgr	Art. 26 Wgr Art. 3:40 Awb
Voorstel voor gemeenschappelijke regeling Geen initiatiefrecht raad	Raad heeft 8 weken om zienswijzen te geven	Verwerking van de zienswijzen (incl. regionale afstemming)	Raad moet toestemming verlenen of onthouden Geen recht van amendering	College kan voorstel nog redactioneel wijzigen (indien alle colleges dat doen)	Bekendmaking besluit tot treffen én gemeenschappelijke regeling (in Gemeenteblad) Inwerkingtreding te regelen in de gemeenschappelijke regeling (na bekendmaking)

Hoe blijft u als volksvertegenwoordiger op de hoogte van de ontwikkelingen binnen de RES

- Permanente monitor geeft te allen tijde inzicht in de stand van zaken.
- U wordt betrokken bij de herijking van de RES en we nemen u mee in de voortgang.
- Over bovenstaande worden afspraken gemaakt in de nieuwe werkwijze.

Afsluiting

Vragen?

- Lieke Raaijmakers-Potten Programmamanager RES NML
- Frits Tuijt Kwartiermaker RES NML

Regioprogramma jeugd 2023-2028

samen kleuren wij de toekomst

Jeugd Regio Nijmegen

Gemeente Mook en Middelaar

Landelijke ontwikkelingen

- Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd juni 2020
- Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming maart 2021
- Hervormingsagenda Jeugd juni 2023

Gemeente Mook en Middelaar

Regioprogramma jeugd

Ambitie:

“In regio Nijmegen versterken we kinderen en gezinnen zodat inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk is.”

Gemeente Mook en Middelaar

Regioprogramma jeugd

Doelen:

- Iedereen doet mee in de samenleving.
- We vertrouwen in het eigen oplossend vermogen.
- Jeugdige (en omgeving) zijn bepalend voor de inzet.
- We kiezen voor duurzame oplossingen, zo dichtbij mogelijk.
- Professionals zijn passanten.

Zes opgaven.

Gemeente Mook en Middelaar

Verandering nodig

- Focus op context en omgeving
- Alleen in uitzonderlijke gevallen jeugdzorg
- Verandering in denkwijzen, structuren en werkwijzen

“Maak verbinding.

Kijk naar wat kan in de eigen leefwereld van de jeugdige.

Ga samen bewegen.”

Gemeente Mook en Middelaar

Wat doen we al?

Regionaal

- Jouw Ingebrachte Mentor (JIM)
  - Advies, ondersteuning en luisterend oor
- Regionaal Expertise Team (RET)
  - Denken mee in vastgelopen casuïstiek
- Jeugdbeschermingstafel (JBT)
  - Zorgen over ontwikkeling of veiligheid kind
- InVerbindingsteam Jeugd (IVT)
  - Bij dreigende uithuisplaatsing

Gemeente Mook en Middelaar

Wat doen we al?

Lokaal

• Buurtgezinnen	- ondersteunende gezinnen
• Pro Persona Connect	- cursussen/trainingen
• Jongerenwerker	- ondersteuning aan jongeren
• Join Us	- sociale vaardigheden
• POH jeugd	- gesprekken
• Theatervoorstellingen	- herkenning en tips
• Taboeiend	- vroeg taboe doorbreken
• Pleegzorgwaardering	- waardering geven

Gemeente Mook en Middelaar

Belangrijkste lokale opgaven

- Grotere rol voor het Sociaal Team
  - Verklarende analyse
  - Basishulp bieden
  - Regie voeren bij signalen van onveiligheid
  - Doorbraakmethode

- Coördinator complexe problematiek
- Scherpere keuzes over inzet jeugdhulp
- Aansluiten op de regionale ontwikkelingen

Gemeente Mook en Middelaar

Sociaal Team op dit moment

Sociaal Team

Wmo consulenten (3)
Jeugd consulenten (2)
Leerplichtambtenaar (1)

Gemeente Mook en Middelaar

Interne expertise

Sociaal Team

Wmo consulenten (3)
Jeugd consulenten (2)
Leerplichtambtenaar (1)

Openbare Orde en Veiligheid

Consulenten Werk en inkomen (2)

Gemeente Mook en Middelaar

Semi interne expertise

POH jeugd (1)

Wijk GGD (2)

Gedragswetenschapper (1)

Sociaal Team

Wmo consulenten (3)
Jeugd consulenten (2)
Leerplichtambtenaar (1)

Openbare Orde en Veiligheid

Consulenten Werk en inkomen (2)

Gemeente Mook en Middelaar

Vereisten Hervormingsagenda

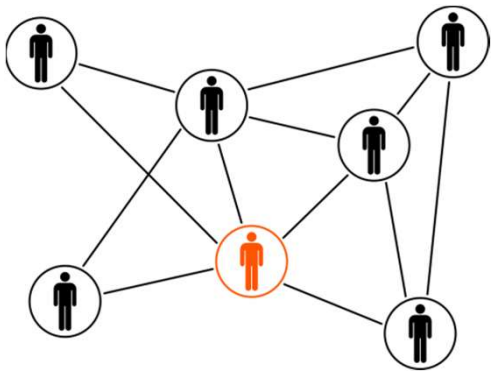

Gemeente Mook en Middelaar

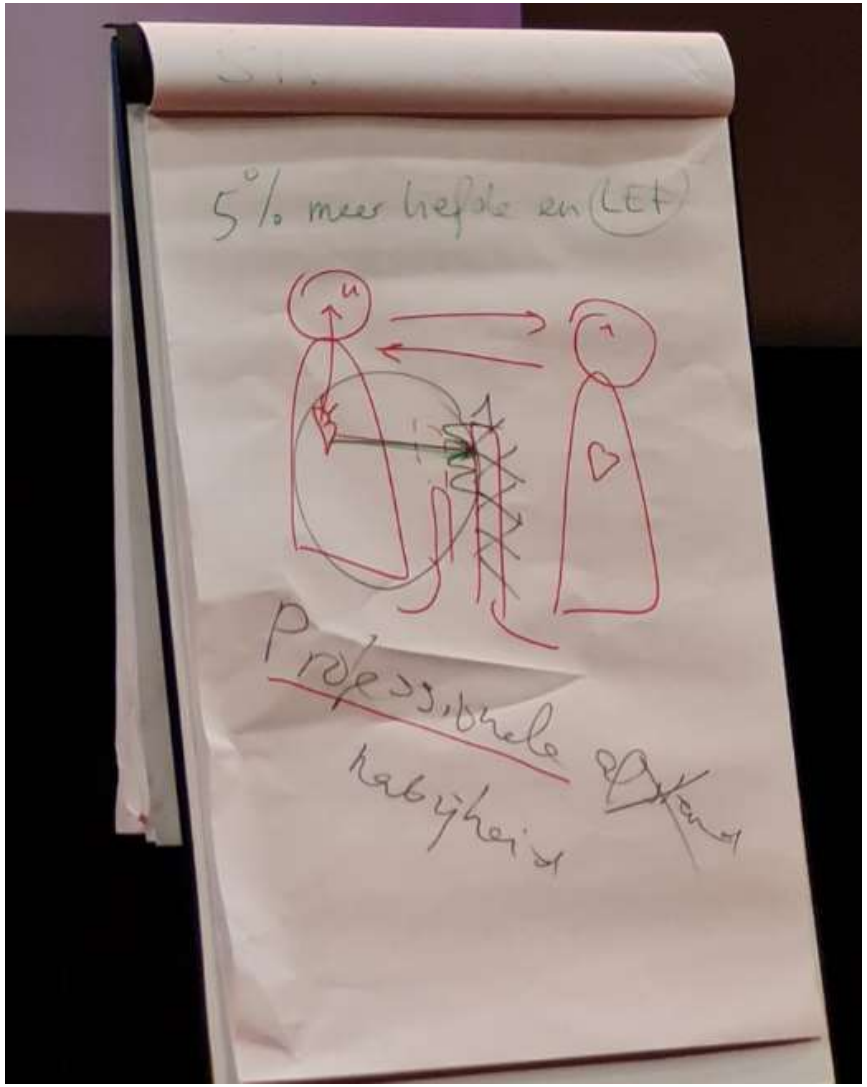
Planning

- Begroting 2024: extra formatie Sociaal Team
  - Netwerk in positie brengen
  - Meer tijd voor vraagverkenning

- 2024-2028 doorontwikkelen

Gemeente Mook en Middelaar

“Terug naar je hart.

Reanimeer die passie in je lijf.

Focus weer op wat er echt toe doet.”

Gemeente Mook en Middelaar

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	**CM23.3051 / ZM23.03719**
Onderwerp	**Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit Gemeente Mook en Middelaar 2024**
Datum raadsvergadering	**14 december 2023**
Raadscommissie	Algemene commissie
Datum raadscommissie	6 december 2023
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Portefeuillehouder	A.F. Herings en H. Rodoe

Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit Gemeente Mook en Middelaar 2024

Samenvatting
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet dienen gemeenten te beschikken over een Adviescommissie Omgevingskwaliteit. Hiervoor moet elke gemeente een verordening vaststellen, waarin de instelling van deze commissie is geregeld.

Voorstel

1. De Adviescommissie Omgevingskwaliteit Mook en Middelaar in te stellen;
2. De Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit Mook en Middelaar 2024 vast te stellen;
3. De bevoegdheid als genoemd in artikel 17.7 van de Omgevingswet ter zake van het benoemen en ontslaan van leden van de verplichte gemeentelijke adviescommissie te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.

Beoogd effect
Een verordening die aansluit op de Omgevingswet, en die het mogelijk maakt om een nieuwe Adviescommissie Omgevingskwaliteit in te stellen.

x

Inleiding

Alle gemeenten met gebouwde of aangelegde rijksmonumenten moeten een gemeentelijke adviescommissie instellen voor de advisering over ‘aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit, met betrekking tot een monument’. De gemeenteraad kan daarnaast aangeven bij welke activiteiten die in het omgevingsplan worden genoemd, advies gevraagd moet worden. Het college van burgemeester en wethouders kan ook op eigen initiatief advies vragen over activiteiten of over beleid voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Voor de beoordeling en advisering van ruimtelijke projecten kent gemeente Mook en Middelaar op dit moment de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK), de Adviesraad Natuur en Milieu (ANM) en de Gemeentelijke Monumentencommissie. Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt de juridische basis voor de CRK. Gemeenten moeten voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een nieuwe verordening vaststellen voor een nieuwe gemeentelijke adviescommissie: Adviescommissie Omgevingskwaliteit.

Met het vaststellen van de voorliggende ‘Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Mook en Middelaar 2024’ kan na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een gemeentelijke adviescommissie Omgevingskwaliteit worden ingesteld. In de verordening worden de (advies)taken, de samenstelling en inrichting, de advisering en de werkwijze van de commissie geregeld. De continuering van de huidige werkwijze omtrent advisering over welstand en monumenten en erfgoed is daarmee gewaarborgd. Daarnaast worden ook de disciplines natuur en milieu, biodiversiteit, landschap, stedenbouwkunde/architectuur en duurzaamheid vertegenwoordigd. Verder is in de verordening ook de delegatie aan burgemeester en wethouders vastgelegd voor de benoeming en het ontslaan van de leden en burgerleden van de commissie.

Argumenten

1.1 Er moet worden voldaan aan de wettelijke eisen van de Omgevingswet

In artikel 17.9 van de Omgevingswet is een wettelijke verplichting opgenomen voor het instellen van een Adviescommissie Omgevingskwaliteit, voor zover er binnen een gemeente rijksmonumenten aanwezig zijn. Omdat er diverse rijksmonumenten in onze gemeente aanwezig zijn, is deze plicht dus ook op ons van toepassing. Met het instellen van de Adviescommissie Omgevingskwaliteit, voldoet gemeente Mook en Middelaar aan deze wettelijke plicht.

2.1 De Adviescommissie Omgevingskwaliteit zorgt voor inhoudelijke borging van diverse thema’s

De Adviescommissie Omgevingskwaliteit wordt zo ingericht dat de zorg voor alle thema’s op het gebied van de fysieke leefomgeving worden meegenomen: welstand, monumenten en erfgoed, natuur en milieu, biodiversiteit, landschap, stedenbouwkunde/architectuur en duurzaamheid. De commissie is bekwaam en neutraal en heeft, doordat deze wordt ingevuld met het Gelders Genootschap en (eventueel) burgerleden, een goede kijk op onze gemeente.

2.2 Vereist om de huidige werkwijze te kunnen voorzetten.

De huidige situatie vormt de basis voor de nieuwe situatie. Het Gelders Genootschap vormt nu ook al ons adviesorgaan. De samenwerking zal op dezelfde wijze worden voortgezet. Daarnaast kunnen de leden uit de Gemeentelijke Monumentencommissie en de ANM aansluiten bij de nieuwe Adviescommissie Omgevingskwaliteit. Op deze manier wordt ook de kennis over de thema’s die werden opgepakt door de burgerleden uit de Gemeentelijke Monumentencommissie en de ANM gewaarborgd. Ondanks de aangepaste organisatie blijft de huidige werkwijze hiermee grotendeels

hetzelfde.

2.3 De inwerkingtreding van de verordening is gelijk aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet

Door de verordening gelijk met de Omgevingswet inwerking te laten treden is een blijvende juridische ondergrond gewaarborgd, ook als de Omgevingswet alsnog wordt uitgesteld.

3.1 De delegatie aan het college bevordert de flexibiliteit

De bevoegdheid voor het benoemen van de (plaatsvervangend) leden is geregeld in artikel 17.7 van de Omgevingswet. Er wordt voorgesteld om de benoeming en het ontslaan van de (plaatsvervangende) leden te delegeren aan het college. Het college heeft dan de bevoegdheid om de leden van de gemeentelijke adviescommissie te benoemen en/of ontslag te verlenen. Hiermee wordt snelheid en flexibiliteit geboden en hoeft uw raad niet elke keer opnieuw bevraagd te worden voor benoemingen en/of verlenen van ontslag.

3.2 Vereist om de huidige werkwijze te kunnen voortzetten.

Tot op heden heeft het college de leden uit de huidige commissies benoemd en ontslag verleend. Het delegeren aan het college is daarmee een voorzetting van de huidige werkwijze.

Kanttekeningen

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is al een aantal keer uitgesteld. Zodra de wet in werking treedt, treedt ook de verordening in werking. De planning is dat dit op 1 januari 2024 gebeurt. Wanneer de inwerkingtreding van de wet alsnog wordt uitgesteld, heeft dit tot gevolg dat de inwerkingtredingsdatum van de verordening ook opschuift.

Verder zijn er geen kanttekeningen.

Duurzaamheid

N.v.t.

Participatie

Doordat het Gelders Genootschap, de Gemeentelijke Monumentencommissie en de ANM met hun leden worden samengevoegd blijft kennis en deskundigheid gewaarborgd. De verordening is in samenwerking met het Gelders Genootschap en de burgerleden opgesteld.

Financiën

Voor de Adviescommissie Omgevingskwaliteit is naar reële inschatting op jaarbasis een bedrag van €10k benodigd. Ongeveer de helft van deze kosten (+/- €4.5k) kan worden doorbelast naar de initiatiefnemers. De overige kosten zijn kosten voor de (ongevraagde) adviezen op gemeentelijke ontwikkelingen en zijn voor gemeentelijke rekening. Ook de kosten voor de inzet van burgerleden zijn voor rekening van de gemeente. Uit reeds bestaande budgetten is het mogelijk om deze overige kosten te begroten. Hiervoor worden delen van de volgende budgetten gebruikt (en/of samengevoegd):
- Uitvoeringsprogramma VTH (FCL/ECL: 610230/438917)

- Bouw-, woning- en welstandstoezicht (FCL/ECL: 680340/438940)
- Milieubeheer (FCL/ECL: 670400/438940).

Door de delen van bovengenoemde budgetten te gebruiken is geen extra/nieuw budget benodigd.

Communicatie

Na vaststellen van de verordening door de gemeenteraad worden de inwoners en ondernemers op onze website en in TerSprake geïnformeerd over de nieuwe Adviescommissie Omgevingskwaliteit.

Uitvoering

Nadat dit voorstel is aangenomen dient de Adviescommissie Omgevingskwaliteit te worden ingericht. Dit wordt door het college besloten. De brieven en andere documenten worden aangepast aan de nieuwe naam. Daarnaast wordt uw raad in een separaat voorstel gevraagd de ANM op te heffen.

Bijlage(n)

1. Raadsbesluit Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit Gemeente Mook en Middelaar 2024.
2. Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit Gemeente Mook en Middelaar 2024.

Mook, 14 november 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

Loco-secretaris
mr. ing. M. Jansen

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Raadsbesluit

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer **CM23.3051 / ZM23.03719**
Onderwerp **Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit Gemeente Mook en Middelaar 2024**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 14 november 2023,

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 6 december 2023 en het bepaalde in afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht,

overwegende dat:
- de gemeenteraad op grond van artikel 17.7 en 17.9 van de Omgevingswet een gemeentelijke adviescommissie moet instellen die in ieder geval tot taak heeft te adviseren over een rijksmonumentenactiviteit;
- het om praktische redenen wenselijk is de bevoegdheid tot de benoeming en ontslag van de leden te delegeren aan het college;
- artikel 156 van de Gemeentewet hiervoor een grondslag kent en dat de aard van de bevoegdheid zich niet tegen delegatie verzet.

Besluit:

1. De Adviescommissie Omgevingskwaliteit Mook en Middelaar 2024 in te stellen;
2. De Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit Mook en Middelaar 2024 vast te stellen;
3. De bevoegdheid als genoemd in artikel 17.7 van de Omgevingswet ter zake van het benoemen en ontslaan van leden van de verplichte gemeentelijke adviescommissie te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.
4. Dit besluit treedt in werking op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 14 december 2023

De raad voornoemd,

{{esl:Signer1:capture:size(200,50)}} {{esl:Signer2:capture:size(200,50)}}

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

Gemeente Mook en Middelaar

Verordening op de Adviescommissie Omgevingskwaliteit Mook en Middelaar 2024

De raad van de gemeente Mook en Middelaar
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 14 november 2023;
gelet op de artikelen 108 en 149 van de Gemeentewet en afdeling 17.2 van de Omgevingswet;
besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de Adviescommissie Omgevingskwaliteit Mook en Middelaar 2024

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities
In deze verordening wordt verstaan onder:
- Adviescommissie Omgevingskwaliteit: gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de wet. Hierna te noemen de 'Commissie'. Onder de Commissie vallen de mandaatcommissie, LKM-commissie en overige disciplines;
- college: het college van burgemeester en wethouders van gemeente Mook en Middelaar;
- cultureel erfgoed: cultureel erfgoed als bepaald in artikel 1.1 van de wet met uitzondering van archeologische rijksmonumenten;
- goede omgevingskwaliteit: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.3 van de wet;
- LKM-commissie: commissie Limburgs Kwaliteitsmenu;
- mandaatcommissie: een benoemde adviseur ruimtelijke kwaliteit en adviseur cultuurhistorie en de commissie erfgoed/cultuurhistorie, die op grond van artikel 9, eerste lid, de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning of de voorbereiding van een andere beschikking onder verantwoordelijkheid van de mandaatcommissie kunnen nemen, met inachtneming van het bepaalde in artikel 17.9, eerste lid, van de wet;
- wet: de Omgevingswet.

Paragraaf 2. Adviestaak

Artikel 2. Taak en werkzaamheden
1. De Commissie heeft als taak de raad en burgemeester en wethouders te adviseren bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden op grond van de wet met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit en al hetgeen daarmee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Daaronder wordt in elk geval begrepen het geven van voorlichting over de doelstelling van een goede omgevingskwaliteit en over de werkzaamheden van de Commissie.
2. Ter uitvoering van haar taak:
    a. adviseert de Commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over een aanvraag om of een ontwerpbesluit voor een omgevingsvergunning voor:
        1°. een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument of omgeving daarvan;
        2°. een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een voorbeschermd gemeentelijk monument of een gemeentelijk monument of omgeving daarvan;
        3°. een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op het cultureel erfgoed;
        4°. een omgevingsplanactiviteit in geval de Commissie in het omgevingsplan als adviseur is aangewezen;
        5°. een andere activiteit in geval burgemeester en wethouders een advies nodig achten met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit;
    b. adviseert de Commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over het door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aanwijzen van een onroerende zaak als rijksmonument ingevolge artikel 3.1, eerste lid, van de Erfgoedwet of over het aan een locatie geven, wijzigen of intrekken van de functie-aanduiding gemeentelijk monument op grond van artikel 4.2, eerste lid, van de wet;

c. adviseert de Commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over het aan een locatie geven, wijzigen of intrekken van een functie-aanduiding anders dan gemeentelijk monument die betrekking heeft op cultureel erfgoed op grond van artikel 4.2, eerste lid, van de wet;
d. adviseert de Commissie op verzoek van burgemeester en wethouders of uit eigen beweging over het ontwikkelen van beleid inclusief omgevingsvisie, omgevingsplan en maatwerkregels voor de omgevingskwaliteit;
e. adviseert de Commissie op verzoek van burgemeester en wethouders in een geval van een verkenning als bedoeld in artikel 5.48, tweede lid, van de wet en in andere gevallen waarin burgemeester en wethouders een advies nodig achten in verband met een verkenning van een mogelijk bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving;
f. informeert en begeleidt de Commissie op verzoek van burgemeester en wethouders planindieners en ontwerpers gedurende het ontwerpproces;
g. voert de Commissie op verzoek van burgemeester en wethouders vooroverleg met planindieners over een in te dienen aanvraag om een omgevingsvergunning;
h. adviseert de Commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over:
1°. het stellen van maatwerkvoorschriften in verband met het uiterlijk van bouwwerken, de zorg voor cultureel erfgoed en werelderfgoed en andere zaken die de omgevingskwaliteit betreffen;
i. adviseert de Commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over het geven van beschikkingen op grond van regels in verordeningen op grond van artikel 149 van de Gemeentewet die betrekking hebben op het cultureel erfgoed en op de omgevingskwaliteit, te weten regels over reclame in de openbare ruimte, voorwerpen op of aan de weg en ligplaatsvergunningen.

Paragraaf 3. Aanwijzing van besluiten waarover verplicht advies moet worden gevraagd

Artikel 3. Verplichte advisering
Burgemeester en wethouders winnen advies van de Commissie in omtrent een te nemen beslissing als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder a, onderdelen 1°tot en met 4, en onder b.

Paragraaf 4. Samenstelling en inrichting Commissie

Artikel 4. Samenstelling
1. De Commissie bestaat uit minimaal drie en maximaal 10 leden en een zelfde aantal plaatsvervangers. In de basis bestaat de commissie uit een (technisch) voorzitter, een adviseur omgevingskwaliteit en een adviseur erfgoed. Daarnaast zijn op afroep de volgende expertises beschikbaar:
- natuur en milieu;
- landschap;
- stedenbouwkunde/architectuur;
- duurzaamheid.
Het Gelders Genootschap voorziet indien nodig in tijdelijke adequate vervanging.
In de commissie kunnen 2 burgerleden zitting nemen met enerzijds monumentendeskundigheid en anderzijds kennis van de fysieke leefomgeving. Ten behoeve hiervan zijn als bijlage twee profielbeschrijvingen opgenomen (bijlage 1 en 2) en een procesbeschrijving (bijlage 3).
2. De leden worden benoemd op persoonlijke titel op grond van de professionele deskundigheid die nodig is voor de advisering.
3. De Commissie telt gelet op artikel 17.9, eerste lid, van de wet minimaal 2 leden deskundig op het gebied van de monumentenzorg.
4. De leden vertegenwoordigen in gezamenlijkheid een gebalanceerde samenstelling van ruimtelijke disciplines. Ad hoc zijn extra disciplines oproepbaar.
5. De leden en de plaatsvervangers zijn niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur.

Artikel 5. Benoeming
1. De gemeenteraad stelt de in artikel 1 benoemde Commissie in op grond van artikel 17.9 Omgevingswet met de daaronder vallende LKM-commissie en mandaatcommissie.
2. De bevoegdheid om de (burger)leden van de Commissie te benoemen en ontslag te verlenen delegeert de raad aan het college van burgemeester en wethouders.
3. De Commissie benoemt uit zijn eigen leden de LKM-commissie en mandaatcommissie.

4. De organisatie en uitvoering van de advisering wordt opgedragen aan het Gelders Genootschap.
5. Het Gelders Genootschap draagt individuele deskundige leden voor ter benoeming.
6. Het college kan een vacature openzetten voor het werven van burgerleden voor de thema's monumenten en natuur en milieu.
7. De leden kunnen voor een termijn van ten hoogste 3 jaar worden benoemd.
8. Herbenoeming van leden kan eenmaal voor ten hoogste 3 jaar plaatsvinden.
9. Afgetreden leden zijn 3 jaar na hun aftreden weer benoembaar.
10. De leden worden op eigen aanvraag ontslagen. Zij kunnen voorts door burgemeester en wethouders worden geschorst en ontslagen wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden.

Artikel 6. Ondersteuning van de Commissie
1. Het secretariaat van de Commissie berust bij het Gelders Genootschap.
2. Het secretariaat van de mandaatcommissie berust bij de gemeente Mook en Middelaar.
3. De secretaris is voor zijn werkzaamheden voor de (mandaat)Commissie uitsluitend verantwoording schuldig aan zijn eigen (mandaat)Commissie.
4. De secretaris van de mandaatcommissie kan worden ondersteund door andere ambtelijke medewerkers, die voor hun werkzaamheden voor de mandaatcommissie uitsluitend verantwoording schuldig zijn aan de secretaris. De secretaris en de medewerkers zijn geen lid van de Commissie.

Paragraaf 5. Advisering en standpuntbepaling

Artikel 7. Adviestermijn
1. Burgemeester en wethouders kunnen aangeven binnen welke termijn een advies wordt verwacht.
2. In geval burgemeester en wethouders geen termijn hebben gesteld brengt de Commissie – evenals mandaat- en LKM-commissie - advies uit binnen een termijn van vier weken.

Artikel 8. Beraadslaging en standpuntbepaling
1. De vergaderingen waarin een of meer adviezen over aanvragen om omgevingsvergunning door of namens de Commissie worden vastgesteld zijn openbaar. Indien burgemeester en wethouders – al dan niet op verzoek van de aanvrager – een verzoek doen tot niet-openbare behandeling, dan dienen burgemeester en wethouders daaraan klemmende redenen op grond van artikel 5.1 e.v. van de Wet open overheid ten grondslag te leggen. De openbaarheid geldt zowel voor de beraadslagingen, de beoordeling als de adviezen.
2. Belanghebbenden hebben in toelichtende zin spreekrecht in door de Commissie gehouden openbare vergaderingen. Tijdens de beraadslagingen is er geen spreekrecht.
3. Over de uit te brengen adviezen door de Commissie wordt niet besloten dan in aanwezigheid van ten minste twee deskundige leden, de voorzitter daaronder niet inbegrepen. Over een advies over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit en een activiteit voor een gemeentelijk monument, wordt niet besloten dan in aanwezigheid van ten minste twee leden met deskundigheid op het gebied van de monumentenzorg.
4. Leden die als opdrachtgever, ontwerper of anderszins betrokken zijn bij de uitvoering van een activiteit waarvoor een aanvraag is gedaan waarover de Commissie adviseert, onthouden zich van medewerking aan het desbetreffende advies en zijn tijdens de behandeling van en de besluitvorming over het advies niet in de vergadering aanwezig.
5. De geheimhoudingsplicht als bedoeld in artikel 2:5, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de Commissie en de daarvoor werkzame personen.

Artikel 9. Afdoening onder verantwoordelijkheid van de Commissie
1. Mandaatcommissie ruimtelijke kwaliteit en cultureel erfgoed
De Commissie kan onverminderd het bepaalde in artikel 17.9, eerste lid, van de wet en artikel 2, derde lid, de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning of over de voorbereiding van een andere beschikking onder verantwoordelijkheid van de Commissie overlaten aan een of meer daartoe aangewezen leden, of een mandaatcommissie.
Daarnaast adviseert de mandaatcommissie het college van B&W over alle onderwerpen, zoals genoemd in art. 2., lid 2.

In de kern bestaat de mandaatcommissie uit de adviseur ruimtelijke kwaliteit en adviseur cultuurhistorie van het Gelders Genootschap. In geval van monumenten of cultuurhistorisch waardevolle gebouwen schuift ook het burgerlid monumenten aan.

2. Commissie erfgoed/cultuurhistorie
In geval van rijksmonumenten wordt vanuit het Gelders Genootschap voorzien in één extra adviseur cultuurhistorie met een aanvullende discipline t.o.v. de vaste adviseur erfgoed.

3. Vertegenwoordiging in kwaliteitsteams
De Commissie kan zich door een of meer door haar daartoe aangewezen leden, de secretaris of andere daartoe door haar aangewezen personen laten vertegenwoordigen in kwaliteitsteams, omgevingsoverleggen en -tafels, of enig ander overleg waarin een mandaat voor het nemen van besluiten benodigd is.

4. Reikwijdte mandaatcommissie
De aangewezen personen in geval van het eerste en tweede lid adviseren of nemen besluiten over zaken waarvan volgens hen het oordeel van de Commissie als bekend mag worden verondersteld. Dit geldt ook in gevallen waarbij de door de aangewezen personen beschikken over de relevante deskundigheid benodigd in de specifieke situatie. In geval van twijfel wordt de advisering alsnog overgelaten aan de Commissie.

Artikel 10. Adviseurs
1. De Commissie kan zich voor het inwinnen van inlichtingen wenden tot daartoe door burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaren.
2. De Commissie kan zich doen bijstaan door burgemeester en wethouders aangewezen andere deskundigen, voor zover dat voor de vervulling van haar taak nodig is.
3. De in het eerste en tweede lid bedoelde personen kunnen op uitnodiging van de Commissie als adviseur deelnemen aan de beraadslagingen.

Artikel 11. Verwerking van het advies
1. Burgemeester en wethouders kunnen eenmaal per activiteit een second opinion inwinnen bij een Commissie Ruimtelijke Kwaliteit van een andere gemeente, buiten het adviesgebied van het Gelders Genootschap. Alvorens dit te doen bieden B&W de Commissie de mogelijkheid tot heroverweging van het uitgebracht advies. In geval van een second opinion stellen B&W de Commissie van het voornemen hiertoe op de hoogte.
2. In geval burgemeester en wethouders een beschikking geven in afwijking van het door de Commissie uitgebrachte advies verzenden zij een afschrift van die beschikking aan de Commissie.

Paragraaf 6. Werkwijze

Artikel 12. Reglement van orde Commissie
1. De Commissie stelt haar werkwijze binnen de kaders van deze verordening nader vast in een reglement van orde.
2. In het reglement van orde komt ten minste aan de orde:
    a. de wijze waarop de agenda openbaar wordt gemaakt en belanghebbenden worden uitgenodigd;
    b. het vereiste quorum voor een besluitvormende vergadering, de vergaderorde en orde van de beraadslaging, waarbij er een onderscheid wordt aangebracht tussen de toelichtende fase waarin het spreekrecht wordt uitgeoefend en de beraadslagingen;
    c. de notulering en dossiervorming;
    d. de wijze waarop de adviezen openbaar worden gemaakt;

e. de werkwijze bij afdoening onder verantwoordelijkheid van de Commissie als bedoeld in artikel 9;
f. de werkwijze in geval van online-vergaderen.

3. Burgemeester en wethouders dragen zorg voor bekendmaking van het door de Commissie vastgestelde reglement van orde in het gemeenteblad.
4. Voor de mandaatcommissie wordt door de Commissie een apart reglement van orde vastgesteld.

Artikel 13. LKM-commissie

1. Er wordt voorzien in de instelling van een onafhankelijke en deskundige commissie 'Limburgs Kwaliteitsmenu' (LKM). Deze adviseert het college van B&W op verzoek over ontwikkelingen in het buitengebied die buiten de vastgestelde planologische kaders vallen. De LKM-commissie adviseert in die gevallen over hoe een passende kwaliteitsverbetering kan worden gerealiseerd, zodat de gemeente planologische medewerking kan verlenen.
2. De LKM-commissie vertegenwoordigt in volledige bezetting in elk geval de volgende disciplines
   a. voorzitter/adviseur omgevingskwaliteit;
   b. cultuurhistoriel
   c. (landschaps-)architectuur;
   d. erfgoed;
   e. kwaliteitsdeskundige;
   f. financiën.
3. Voor de werkwijze van de commissie LKM wordt een afzonderlijk protocol vastgesteld.

Artikel 14. Relatie met andere adviseurs

1. Bij het aanstellen van een supervisor, een kwaliteitsteam of een andere adviseur op het gebied van de omgevingskwaliteit, niet zijnde een lid of een adviseur van de Commissie dragen burgemeester en wethouders zorg voor een goede afstemming tussen de werkzaamheden van deze adviseur en de Commissie.
2. Het Gelders Genootschap ontvangt een vergoeding voor de advisering en de inzet van de leden van de Commissie en de adviseurs als bedoeld in artikel 10, lid 2.
3. De burgerleden ontvangen van de gemeente Mook en Middelaar een vergadervergoeding voor hun inzet.

Paragraaf 7. Jaarverslag

Artikel 15. Jaarverslag

1. De Commissie brengt jaarlijks vóór 1 juni verslag als bedoeld in artikel 17.9, zesde lid, van de wet uit van haar werkzaamheden in het voorafgaande kalenderjaar.
2. In het jaarverslag komt ten minste aan de orde:
   a. de wijze waarop toepassing is gegeven aan de kaders als bedoeld in artikel 17.9, derde lid, van de wet;
   b. de wijze waarop uitwerking is gegeven aan de openbaarheid van vergaderen.

Paragraaf 8. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 16. Overgangsrecht

1. De op grond van de Bouwverordening gemeente Mook en Middelaar 14e serie wijzigingen en de Erfgoedverordening 2012 Mook en Middelaar benoemde leden worden geacht te zijn benoemd op grond van dit besluit. De termijn van ten hoogste 3 jaar als bedoeld in artikel 5, lid 7, loopt vanaf de datum van de benoeming op grond van de Bouwverordening gemeente Mook en Middelaar 14e serie wijzigingen en de Erfgoedverordening 2012 Mook en Middelaar.
2. Als voor de inwerkingtreding van de wet een aanvraag om een besluit is ingediend, blijft het oude recht, met betrekking tot de commissies op het gebied van welstand en monumentenzorg van kracht, met dien verstande dat de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit wordt geacht de in artikel 8 van de Woningwet, dan wel de in artikel 9.1, eerste lid, onder a, in samenhang met artikel 9.1 van de Erfgoedwet bedoelde Commissie te zijn.

Artikel 17. Vervallen [*en intrekking*] oude regeling

1. De regels met betrekking tot de Commissie in hoofdstuk 9 van de Bouwverordening gemeente Mook en Middelaar 14e serie en de Erfgoedverordening 2012 gemeente Mook en Middelaar vervallen met ingang van 1 januari 2024.

Artikel 18. Inwerkingtreding en citeertitel
1. Deze verordening treedt tegelijk met de Omgevingswet per 1 januari 2024 in werking.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening op de Adviescommissie Omgevingskwaliteit Mook en Middelaar 2024.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad der gemeente Mook en Middelaar op 14 december 2023.

{{esl:Signer1:capture:size(200,50)}}

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

{{esl:Signer2:capture:size(200,50)}}

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

Bijlage 1 Profielschets Monumentendeskundigheid

Voor de Adviescommissie Omgevingskwaliteit is de gemeente Mook en Middelaar op zoek naar een burgerlid monumenten.

Bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

- Het leveren van een constructieve bijdrage aan de advisering.
- Beschikbaar op momenten dat de commissie vergadert.

Achtergrond:

- Affiniteit heeft met de plaatselijke monumentenzorg.

Vaardigheden & Persoonlijke kenmerken:

- Sociaal vaardig en collegiaal.
- In staat zijn om bouwkundige tekeningen te lezen en een in de tijd passend oordeel te geven over voorliggende bouwplannen.
- Communicatief vaardig en niet bang zijn om een mening te geven.
- Geen persoonlijk en/of zakelijk belang dienen, maar vanuit een neutrale en onafhankelijke blik kunnen participeren.
- Het aannemen van een proactieve houding.
- Het zorgvuldig behandelen van vertrouwelijke informatie.
- Niet ambtelijk of politiek actief binnen de gemeente.
- Woonachtig in de gemeente Mook en Middelaar en een sterke binding hebben met wat er leeft binnen de gemeenschap.

Vergoeding:

- Vergadervergoeding á €70,--.

Bijlage 2 Profielschets fysieke leefomgeving

Voor de Adviescommissie Omgevingskwaliteit is de gemeente Mook en Middelaar op zoek naar een burgerlid fysieke leefomgeving.

Bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

- Het leveren van een constructieve bijdrage aan de advisering.
- Beschikbaar op momenten dat de commissie vergadert.

Werkervaring en opleiding:

- Kennis, expertise en werkervaring op het gebied van de fysieke leefomgeving is een vereiste.
- Geïnteresseerd is in architectuur en omgeving.

Vaardigheden & Persoonlijke kenmerken:

- Sociaal vaardig en collegiaal.
- In staat zijn om bouwkundige tekeningen te lezen en een in de tijd passend oordeel te geven over voorliggende bouwplannen.
- Communicatief vaardig en niet bang zijn om een mening te geven.
- Geen persoonlijk en/of zakelijk belang dienen, maar vanuit een neutrale en onafhankelijke blik kunnen participeren.
- Het aannemen van een proactieve houding.
- Het zorgvuldig behandelen van vertrouwelijke informatie.
- Niet ambtelijk of politiek actief binnen de gemeente.
- Woonachtig in de gemeente Mook en Middelaar en een sterke binding hebben met wat er leeft binnen de gemeenschap.

Vergoeding:

- Vergadervergoeding á €70,--.

Bijlage 3 Procesbeschrijving

Procesbeschrijving Adviescommissie Omgevingskwaliteit
De Adviescommissie Omgevingskwaliteit bestaat in de basis uit een (technisch) voorzitter, een adviseur omgevingskwaliteit, een adviseur erfgoed van het Gelders Genootschap en eventueel twee burgerleden. Daarnaast zijn op afroep de volgende expertises beschikbaar: architect, landschapsadviseur, tweede adviseur erfgoed (bij rijksmonumenten) en een adviseur duurzaamheid. De commissieleden vertegenwoordigen in gezamenlijkheid een gebalanceerde samenstelling van ruimtelijke disciplines. De twee burgerleden bezitten enerzijds monumentendeskundigheid en anderzijds kennis van de fysieke leefomgeving.

Namens de Adviescommissie Omgevingskwaliteit wordt het grootste deel van de plannen afgehandeld in een (kleine) mandaatcommissie met daarin vertegenwoordigd de adviseurs omgevingskwaliteit en erfgoed van het Gelders Genootschap en eventueel twee burgerleden. De werkwijze bij mandaat is verder uitgewerkt in een reglement Adviescommissie Omgevingskwaliteit. Het reglement wordt vastgesteld tijdens de eerste vergadering van de Adviescommissie Omgevingskwaliteit in 2024. Dan worden ook afspraken gemaakt over de reikwijdte van het mandaat.

In dit document wordt toegelicht wat de gemeente van de burgerleden verwacht, en wat zij van de gemeente mogen verwachten. Jaarlijks zal er een evaluatiemoment worden ingepland met gemeente Mook en Middelaar en de Adviescommissie Omgevingskwaliteit om o.a. de werkwijze en het functioneren van de commissie te bespreken. Eventuele aanpassingen of verbeteringen kunnen dan worden besproken en doorgevoerd.

<u>Verwachtingen aan de burgerleden van de adviescommissie.</u>
De gemeente mag het volgende van de burgerleden verwachten:

- Beschikbaar op momenten dat de voltallige Adviescommissie Omgevingskwaliteit vergadert.

Er wordt maandelijks een vergadering gepland mits er agendapunten zijn. De dag, het tijdstip en de locatie worden door de commissie zelf bepaald. Indien er geen agendapunten zijn, kan de vergadering geannuleerd worden. Het streven is om de vergadering minimaal 1 keer per kwartaal door te laten gaan, waarbij de gemeente advies zal vragen over bouwplannen, beleidsontwikkelingen en/of eventuele bestaande of toekomstige opgaven in de fysieke leefomgeving. Daarnaast kan het, vanwege een tijdslimiet, af en toe voorkomen dat de gemeente buiten deze vaste vergadermomenten een vergadering inplant voor advies over bouwplannen.

- Beschikbaar op momenten dat de mandaatcommissie vergadert

De mandaatcommissie vergadert in principe om de twee weken op het gemeentehuis in Mook en Middelaar. Indien er thema's besproken worden waarbij de kennis van de burgerleden noodzakelijk is, worden de burgerleden voor de mandaatcommissie uitgenodigd. Van de burgerleden wordt verwacht dat ze aansluiten bij deze vergadering of hun advisering schriftelijk indienen bij de commissie. In overleg kan worden besloten om digitaal te vergaderen.

- Een constructieve bijdrage leveren aan de advisering.

De burgerleden leveren vanuit hun eigen expertise een actieve en constructieve bijdrage aan de beraadslaging en advisering.

Verwachtingen aan de gemeente.
De burgerleden mogen het volgende van de gemeente verwachten:

- Voorleggen van plannen en/of beleidsstukken.

De gemeente streeft ernaar om minimaal 1 keer per kwartaal bouwplannen en/of beleidsontwikkelingen voor te leggen aan de adviescommissie, zodat er structureel terugkoppeling plaatsvindt tussen gemeente en commissie (en de twee partijen met elkaar in verbinding blijven). De gemeente streeft ernaar om minimaal één week voorafgaand aan de commissievergadering de agendapunten bekend te maken. Bij een mandaatvergadering (waarin reguliere plannen en initiatieven besproken worden) maakt de gemeente uiterlijk drie dagen voor de vergadering de agendapunten bekend.

- Terugkoppeling van besluiten van het college

De gemeente waardeert het gegeven advies en neemt het mee in het nemen van een besluit van het college over een bouwplan of initiatief. Mocht er worden afgeweken van een advies, dan zal de gemeente dit aan de commissie terugkoppelen.

- Een vergoeding voor de inzet.

De gemeente stelt een vergoeding van €70 per vergadering beschikbaar voor de burgerleden.

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	**CM23.3255 / ZM23.03986**
Onderwerp	**Waarborgen Adviesraad Natuur en Milieu in Adviescommissie Omgevingskwaliteit**
Datum raadsvergadering	**14 december 2023**
Raadscommissie	Algemene commissie
Datum raadscommissie	6 december 2023
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Portefeuillehouder	H. Rodoe

Onderwerp: Waarborgen Adviesraad Natuur en Milieu in Adviescommissie Omgevingskwaliteit.

Samenvatting

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet dienen gemeenten te beschikken over een Adviescommissie Omgevingskwaliteit. Hiervoor moet elke gemeente een verordening vaststellen, waarin de instelling van deze commissie is geregeld. Idealiter richt het college één adviesorgaan in voor ruimtelijke vraagstukken waarin alle kennis en deskundigheid wordt gewaarborgd. Er wordt om die reden voorgesteld om de Adviesraad Natuur en Milieu (ANM) en Gemeentelijke Monumentencommissie op te heffen en deze disciplines op te nemen in de nieuwe adviescommissie. Het Gelders Genootschap kan voorzien in deskundigen van alle disciplines. Dit zorgt voor een waarborging van de taken en de kennis van de ANM binnen de nieuwe Adviescommissie Omgevingskwaliteit. Daarnaast worden met het huidige lid uit de ANM gesprekken gevoerd over een deelname als burgerlid natuur en milieu aan de Adviescommissie Omgevingskwaliteit. Omdat de ANM door uw raad is ingesteld, zal uw raad deze ook moeten opheffen.

Voorstel

1. De huidige Adviesraad Natuur en Milieu per 1 januari 2024 op te heffen;
2. De bijbehorende Verordening inzake de Adviesraad Natuur en Milieu gemeente Mook en Middelaar per 1 januari 2024 te laten vervallen;
3. Ontslag te verlenen aan het huidige lid van de Adviesraad Natuur en Milieu.

Beoogd effect

Er ontstaat één adviesorgaan voor ruimtelijke vraagstukken waarin alle kennis en deskundigheid wordt gewaarborgd. De gemeentelijke kennis op het gebied van natuur en milieu wordt op deze manier gewaarborgd binnen de Adviescommissie Omgevingskwaliteit. Het huidige lid van de ANM kan op deze wijze deelnemen aan de Adviescommissie Omgevingskwaliteit.

Inleiding

Dit voorstel is verbonden aan de Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Mook en Middelaar 2024.

De gemeente Mook en Middelaar kent op dit moment de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK), de Adviesraad Natuur en Milieu (ANM) en de Gemeentelijke Monumentencommissie. Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt de juridische basis voor de CRK. Gemeenten moeten voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een nieuwe verordening vaststellen voor een nieuwe gemeentelijke adviescommissie: Adviescommissie Omgevingskwaliteit.

Idealiter richt het college één adviesorgaan in voor ruimtelijke vraagstukken waarin alle kennis en deskundigheid wordt gewaarborgd. Dit adviesorgaan geeft zowel gevraagd als ongevraagd advies over ruimtelijke initiatieven, beleid, uitvoeringsplannen en andere gemeentelijke ontwikkelingen. Daarmee blijven de taken en de werkwijze uit de huidige twee commissies en adviesraad ongewijzigd. Het Gelders Genootschap voorziet in deskundigen van alle disciplines. Daarnaast kunnen twee burgerleden zitting nemen in de adviescommissie met enerzijds kennis over monumenten en anderzijds over natuur en milieu. Er worden gesprekken gevoerd met de huidige leden uit de ANM en de Gemeentelijke Monumentencommissie om deze rol als burgerlid te vervullen. Mochten zij niet (meer) willen deelnemen aan deze nieuwe commissie, kan het college een vacature uitzetten. Deze uitgebreide adviescommissie maakt de ANM en Gemeentelijke Monumentencommissie overbodig. De Gemeentelijke Monumentencommissie is ingesteld door het college en zal daarom na het instellen van de nieuwe commissie, door het college worden ontbonden. De ANM is door de raad ingesteld en zal daarom na het instellen van de nieuwe commissie, door de raad worden ontbonden.

Argumenten

1.1 ANM wordt gewaarborgd in de Adviescommissie Omgevingskwaliteit

De kennis, taken en werkwijze van de ANM worden overgenomen door de nieuwe adviescommissie. Het Gelders Genootschap voorziet in een deskundige op het gebied van natuur en milieu. Daarnaast worden gesprekken gevoerd met het huidige lid uit de ANM om zitting te nemen in de nieuwe commissie om advies te geven over de thema's biodiversiteit, landschapswaarden en milieu. Doordat de Adviescommissie Omgevingskwaliteit zorg draagt voor gevraagd en ongevraagd advies over het thema natuur en milieu, wordt de ANM overbodig. De ANM wordt dan ook met het instellen van de nieuwe commissie opgeheven. De leden worden namens het college hartelijk bedankt voor hun bijdrage en inzet.

2.1 De Verordening inzake de Adviesraad Natuur en Milieu gemeente Mook en Middelaar wordt vervangen door de Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Mook en Middelaar 2024.

De afspraken uit de Verordening Adviesraad Natuur en Milieu gemeente Mook en Middelaar worden in stand gehouden door de nieuwe verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Mook en Middelaar 2024. Ook in de nieuwe werkwijze zal in de besluitvorming met betrekking tot zaken op het terrein van natuur en milieu een vroegtijdig advies een meerwaarde opleveren voor zowel het proces als het resultaat.

3.1 Het huidige nog resterende lid van de ANM kan worden overgeplaatst naar de Adviescommissie Omgevingskwaliteit.

Door het huidige lid van de ANM over te plaatsen naar de Adviescommissie Omgevingskwaliteit blijft de kennis van dit lid over de thema's biodiversiteit en landschapswaarden en milieu gewaarborgd binnen de nieuwe commissie. Er worden gesprekken gevoerd met dit lid over hoe dit vorm te geven.

Kanttekeningen

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is al een aantal keer uitgesteld. Zodra de wet en de Adviescommissie Omgevingskwaliteit in werking treden, wordt ook de ANM opgeheven. De planning is dat dit op 1 januari 2024 gebeurt. Wanneer de inwerkingtreding van de wet weer wordt uitgesteld, heeft dit tot gevolg dat de nieuwe commissie nog niet start en de ANM in stand blijft tot de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet.

Duurzaamheid

N.v.t.

Participatie

Er worden gesprekken gevoerd met het huidige lid uit de ANM over deelname aan de Adviescommissie Omgevingskwaliteit.

Financiën

De vergoeding voor de ANM komt te vervallen. Het burgerlid dat aansluit bij de Adviescommissie Omgevingskwaliteit ontvangt een vergadervergoeding. Nadere toelichting over de financiën is opgenomen in het separaat aangeleverde raadsvoorstel Verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Mook en Middelaar 2024.

Communicatie

Na vaststellen van de verordening door de gemeenteraad worden inwoners en ondernemers op onze website en in TerSprake geïnformeerd over de nieuwe Adviescommissie Omgevingskwaliteit. Daarnaast wordt het huidige lid bedankt voor zijn inzet.

Uitvoering

Nadat de raad heeft besloten tot het opheffen van de ANM, wordt het huidige lid en de voormalige leden uit de ANM bedankt voor hun inzet. Hiervoor wordt nog een juiste wijze bepaald. De Adviescommissie Omgevingskwaliteit zal in december 2023 ingevuld worden. De gesprekken hierover met het Gelders Genootschap en de burgerleden zijn in volle gang.

Bijlage(n)

1. Raadsbesluit waarborgen Adviesraad Natuur en Milieu in Adviescommissie Omgevingskwaliteit.

Mook, 14 november 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

Loco-secretaris
Mr. ing. M. Jansen

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Raadsbesluit

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer **CM23.3255 / ZM23.03986**
Onderwerp **Waarborgen Adviesraad Natuur en Milieu in Adviescommissie Omgevingskwaliteit.**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 14 november 2023

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 6 december 2023

Besluit:

1. De huidige Adviesraad Natuur en Milieu per 1 januari 2024 op te heffen;
2. De bijbehorende Verordening inzake de Adviesraad Natuur en Milieu gemeente Mook en Middelaar per 1 januari 2024 te laten vervallen;
3. Ontslag te verlenen aan het huidige lid van de Adviesraad Natuur en Milieu.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 14 december 2023

De raad voornoemd,

{{esl:Signer1:capture:size(200,50)}}

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

{{esl:Signer2:capture:size(200,50)}}

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

Raadsvoorstel

Documentnummer	**CM23.3054 / ZM23.03722**
Onderwerp	**Delegatie, adviesrecht en verplichte participatie onder de Omgevingswet**
Datum raadsvergadering	**14 december 2023**
Raadscommissie	Algemene commissie
Datum raadscommissie	6 december 2023
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Portefeuillehouder	A.F. Herings

Delegatie, adviesrecht en verplichte participatie onder de Omgevingswet

Samenvatting

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 verandert het stelsel omtrent de fysieke leefomgeving. Net als onder de huidige wetgeving, is het belangrijk dat uw raad op basis van de Omgevingswet een aantal besluiten neemt over de gewenste rolverdeling tussen uw raad en het college en de gewenste werkwijze. Het college stelt in deze besluiten voor om de huidige rolverdeling en werkwijze voort te zetten. Daarnaast wordt vastgesteld voor welke situaties van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA) participatie verplicht is.

Voorstel

1. De volgende gevallen te delegeren aan het college:
    a. Delegatie voor het inpassen van omgevingsvergunningen die al dan niet in afwijking van het omgevingsplan zijn verleend;
    b. Delegatie van het vertalen van beleidsregels van raad en college in het omgevingsplan;
    c. Delegatie bij nieuwe ontwikkelingen in lijn met toekomstig adviesrecht (nu de gevallen zoals beschreven in de verklaring van geen bedenkingen);
    d. Delegatie bij het corrigeren van verschrijvingen, verkeerde verwijzingen en inventarisatiefouten in het omgevingsplan;
    e. Delegatie bij instructieregels van provincie en/of Rijk voor zover hier geen beleidsvrijheid meer is toegekend;
    f. Delegatie bij het toevoegen en/of wijzigen van begripsbepalingen voor zover deze geen wezenlijke wijzigingen voor de fysieke leefomgeving tot gevolg hebben;
2. Conform artikel 16.15a lid b onder 1 Omgevingswet vast te stellen dat in de volgende categorieën van gevallen bindend advies van de gemeenteraad nodig is voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten:
    - In gevallen dat een project wordt gerealiseerd binnen de bebouwingscontour en er sprake is van een maatschappelijke voorziening;
    - In gevallen dat een project wordt gerealiseerd buiten de bebouwingscontour en er sprake is van een project buiten een bestaand agrarisch bouwblok;
3. Conform artikel 16.55 lid 7 Omgevingswet vast te stellen dat in de volgende categorieën van gevallen participatie verplicht is bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten:
    - In gevallen dat een project wordt gerealiseerd binnen de bebouwingscontour en er sprake is van een maatschappelijke voorziening;
    - In gevallen dat een project wordt gerealiseerd buiten de bebouwingscontour en er sprake is van een project buiten een bestaand agrarisch bouwblok.

Beoogd effect

Delegatie

Duidelijkheid geven over de rolverdeling tussen raad en college. Dit maakt een efficiënte werkwijze mogelijk voor het wijzigen van het omgevingsplan. Effect blijft gelijk aangezien deze werkwijze nu ook wordt gehanteerd.

Bindend adviesrecht

Duidelijkheid geven over de categorieën van gevallen waarin het college bij de besluitvorming over aanvragen voor BOPA uw raad om bindend advies moet vragen. Hierdoor wordt een duidelijke invulling gegeven aan de rol van de gemeenteraad bij initiatieven met een zekere impact op de fysieke leefomgeving. Effect blijft gelijk aangezien deze werkwijze nu ook wordt gehanteerd.

Verplichte participatie

Duidelijkheid geven over de gevallen van BOPA waarvoor participatie verplicht is.

Inleiding

Delegatie

Per 1 januari 2024 beschikken alle gemeenten over een tijdelijk omgevingsplan, bestaande uit alle geldige bestemmingsplannen, enkele gemeentelijke verordeningen en de bruidsschat. Gedurende de overgangstermijn (tot 1 januari 2032) bouwen gemeenten een nieuw omgevingsplan op door bestaande regels uit het tijdelijk deel om te zetten naar het omgevingsplan. Daarnaast kunnen in het omgevingsplan nieuwe regels worden opgenomen voor ruimtelijke ontwikkelingen en beleid. Het vaststellen van het omgevingsplan is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

In de huidige situatie is het college bevoegd om een omgevingsvergunning te verlenen. Daarnaast is het wijzigen van een bestemmingsplan gedelegeerd aan het college van burgemeester en wethouders. In de nieuwe situatie wordt dit anders vormgegeven: de wijzigingsbevoegdheden in bestemmingsplannen komen van rechtswege te vervallen. Net als in de huidige praktijk is het vanwege efficiëntie wenselijk om deze bevoegdheid te delegeren aan het college met een zelfstandig delegatiebesluit. Dit voorgestelde besluit is te vinden in bijlage 3.

Bindend adviesrecht

In de huidige regelgeving (Wabo) geldt dat in sommige gevallen het vereist is om voordat een omgevingsvergunning met afwijking van het bestemmingsplan kan worden verleend, een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) aan de gemeenteraad moet worden voorgelegd. Op 12 mei 2011 is door uw raad een lijst vastgesteld met categorieën van gevallen waarvoor geen vvgb is vereist. Het college verleent in die gevallen de omgevingsvergunning zonder vvgb.

In de Omgevingswet, die per 1 januari 2024 in werking treedt, is het college bevoegd om een omgevingsvergunning te verlenen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA). Echter kan uw raad gevallen aanwijzen waarin uw raad een ‘bindend adviesrecht’ heeft voordat de vergunning wordt verleend. Het begrip ‘bindend advies’ is in praktische zin de opvolger van ‘de vvgb’. In dergelijke gevallen kan het college de aanvraag niet zelfstandig afdoen en moet een raadsvoorstel worden opgesteld.

Verplichte participatie

Binnen de huidige regelgeving is participatie over ruimtelijke projecten door initiatiefnemers niet verplicht. Onder de Omgevingswet kan uw raad buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA) aanwijzen waarvoor participatie verplicht is. Een BOPA is een activiteit die in strijd is met het omgevingsplan. In de aangewezen gevallen is de initiatiefnemer verplicht om het gesprek met de omgeving aan te gaan en aan te geven wat met de resultaten is gedaan. Als de initiatiefnemer dit niet heeft gedaan, dan kan de aanvraag buiten behandeling worden gelaten. In ons voorstel komt de lijst voor BOPA waar de gemeenteraad adviesrecht over wil overeen met de lijst van BOPA met verplichte participatie. Dit neemt niet weg dat in alle ruimtelijke ontwikkelingen de gemeente de initiatiefnemer zal adviseren om in gesprek te gaan met de omgeving.

Argumenten

1.1 Het delegatiebesluit maakt snellere procedures voor het wijzigen van het omgevingsplan mogelijk.

Een van de doelstellingen van de Omgevingswet is een snellere en betere besluitvorming. Door het college de bevoegdheid te geven specifieke wijzigingen aan het omgevingsplan door te voeren, kunnen deze wijzigingen sneller worden doorgevoerd. In het delegatiebesluit zijn de volgende gevallen benoemd:
a. Delegatie voor het inpassen van omgevingsvergunningen die al dan niet in afwijking van het omgevingsplan zijn verleend;
b. Delegatie van het vertalen van beleidsregels van raad en college in het omgevingsplan;
c. Delegatie bij nieuwe ontwikkelingen in lijn met toekomstig adviesrecht (nu de gevallen zoals beschreven in de vvgb);
d. Delegatie bij het corrigeren van verschrijvingen, verkeerde verwijzingen en inventarisatiefouten in het omgevingsplan;
e. Delegatie bij instructieregels van provincie en of Rijk voor zover hierbij geen beleidsvrijheid is toegekend;
f. Delegatie bij het toevoegen en of wijzigen van begripsbepalingen voor zover deze geen wezenlijke wijzigingen voor de fysieke leefomgeving tot gevolg hebben.

1.2 Het delegatiebesluit zorgt ervoor dat de gemeenteraad niet wordt belast met taken waarbij geen of slechts beperkte politieke overwegingen betrokken zijn.

Veel wijzigingen van het omgevingsplan zullen het gevolg zijn van instructies van hogere overheden, de plicht tot het verwerken van vergunningen, het verduidelijken van regels of het verbeteren van fouten in bijvoorbeeld de inventarisatie. In zulke gevallen hoeven geen politieke keuzes gemaakt te worden, waardoor een raadsbesluit ook niet noodzakelijk is.
In andere gevallen kan de gemeenteraad een beleidsdocument vaststellen waarin politieke keuzes worden gemaakt. Dan is het aan het college om de feitelijke aanpassing van het omgevingsplan te verwerken.

1.3 Waar nodig kan het delegatiebesluit worden aangevuld of gewijzigd.

Met het delegatiebesluit behoudt de gemeenteraad de mogelijkheid om kaders te stellen (bijvoorbeeld door globaal een visie voor een bepaald gebied vast te stellen), waarna het college vervolgens gedetailleerder maatwerk mogelijk kan maken. Bij iedere besluitvorming over kaders (zoals visies) kan uw raad een besluit nemen over het delegeren van de bevoegdheid voor het vaststellen van een omgevingsplan, of om voorwaarden te stellen waarbinnen dit kan.

2.1 Het adviesrecht vervangt de vvgb.

De vvgb vervalt onder de Omgevingswet. Daarvoor in de plaats komt het adviesrecht van uw raad voor bepaalde BOPA. Het uitgangspunt ten aanzien van het bindend advies van uw raad verandert. Nu geldt: wel een bindend advies (vvgb), tenzij in de lijst staat van niet. Straks geldt: geen bindend advies, tenzij in de lijst staat van wel. Er moet dus een nieuwe lijst worden vastgesteld, ter vervanging van de huidige. Als uw raad niets regelt, dan hoeft het college niet naar uw raad om met een omgevingsvergunning af te wijken van het omgevingsplan.

2.2 De nieuwe lijst sluit zoveel mogelijk aan bij de huidige lijst van vvgb.

Bij het samenstellen van de nieuwe lijst is zoveel als mogelijk aansluiting gezocht bij de huidige lijst en de toekomstige Omgevingswet. Daarmee wordt de huidige werkwijze gecontinueerd. Het enige

verschil is dat de lijst dit keer categorieën aanduidt waarin uw raad wel bindend adviesrecht heeft. Het betreft de volgende categorieën:

- In gevallen dat een project wordt gerealiseerd binnen de bebouwingscontour en er sprake is van een maatschappelijke voorziening;
- In gevallen dat een project wordt gerealiseerd buiten de bebouwingscontour en er sprake is van een project buiten een bestaand agrarisch bouwblok.

3.1 Bij gevallen met een aanzienlijke impact op de fysieke leefomgeving wordt participatie verplicht gesteld, omdat participatie essentieel is voor het creëren van maatschappelijk draagvlak.

Bij de lijst die u voor bindend adviesrecht vaststelt, gaat het om gevallen met een aanzienlijke impact op de fysieke leefomgeving. Het gaat om activiteiten die afwijken van bestemmingsplannen (straks omgevingsplan) met grote maatschappelijke impact of activiteiten in het buitengebied met een grote impact. Gezien de impact van het initiatief is een goed participatietraject noodzakelijk. Door de participatie in de genoemde gevallen verplicht te stellen wordt een goede betrokkenheid van de (brede) omgeving gewaarborgd en wordt het draagvlak voor de uiteindelijke besluitvorming vergroot.

3.2 Deze gevallen komen overeen met de gevallen voor bindend adviesrecht.

Kanttekeningen

1.1 / 2.1 / 3.1 Inwerkingtreding van bovengenoemde besluiten is gekoppeld aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is al een aantal keer uitgesteld. Pas bij inwerkingtreding van de Omgevingswet treden het delegatiebesluit, de nieuwe lijst voor bindend adviesrecht en de lijst van verplichte participatie in werking. Wanneer de inwerkingtreding van de wet weer wordt uitgesteld, heeft dit tot gevolg dat de huidige situatie in stand blijft tot de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet.

3.1 De verplichte participatielijst bepaalt uitsluitend wanneer participatie verplicht is, zonder details over de manier waarop participatie moet plaatsvinden.

Met het verplicht stellen van participatie is nog niet geregeld in welke vorm participatie moet plaatsvinden. De gemeente zal in overleg met de initiatiefnemer een gepast participatietraject vaststellen, dat aansluit op de 15 december 2022 vastgestelde participatieaanpak inwonerparticipatie Mook en Middelaar. Deze maatwerkbenadering biedt de flexibiliteit om de participatie zodanig in te richten dat deze optimaal aansluit bij de specifieke behoeften en omstandigheden van het betreffende initiatief.

Duurzaamheid

N.v.t.

Participatie

Middels het besluit over verplichte participatie wordt participatie in een aantal categorieën gewaarborgd. Het betreft de volgende categorieën:

- In gevallen dat een project wordt gerealiseerd binnen de bebouwingscontour en er sprake is van een maatschappelijke voorziening;

- In gevallen dat een project wordt gerealiseerd buiten de bebouwingscontour en er sprake is van een project buiten een bestaand agrarisch bouwblok.

Dit is conform de participatieaanpak dat uw raad heeft vastgesteld in december 2022.

Financiën

N.v.t.

Communicatie

Dit besluit wordt bekendgemaakt op onze website.

Uitvoering

Na invoering van de Omgevingswet zal conform de nieuwe besluiten worden gehandeld.

Bijlage(n)

1. Raadsbesluit Delegatie, adviesrecht en verplichte participatie (delegatiebesluit)
2. Raadsbesluit Delegatie, adviesrecht en verplichte participatie (adviesrecht en verplichte participatie)

Mook, 14 november 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

Loco-secretaris
mr. ing. M. Jansen

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Raadsbesluit

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer **CM23.3054 / ZM23.03722**
Onderwerp **Delegatie, adviesrecht en verplichte participatie (delegatiebesluit)**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 14 november 2023,

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 6 december 2023 en op artikel 2.8 van de Omgevingswet en artikel 156 van de Gemeentewet,

Overwegende dat het om praktische redenen wenselijk is de bevoegdheid tot het wijzigen van het omgevingsplan te delegeren aan het college, omdat dit ruimte biedt voor toedeling van bevoegdheden op maat.

Besluit:

1. De volgende gevallen te delegeren aan het college:
    a. Delegatie voor het inpassen van omgevingsvergunningen die al dan niet in afwijking van het omgevingsplan zijn verleend;
    b. Delegatie van het vertalen van beleidsregels van raad en college in het omgevingsplan;
    c. Delegatie bij nieuwe ontwikkelingen in lijn met toekomstig adviesrecht (nu de gevallen zoals beschreven in de verklaring van geen bedenkingen);
    d. Delegatie bij het corrigeren van verschrijvingen, verkeerde verwijzingen en inventarisatiefouten in het omgevingsplan;
    e. Delegatie bij instructieregels van provincie en/of Rijk voor zover hier geen beleidsvrijheid meer is toegekend;
    f. Delegatie bij het toevoegen en/of wijzigen van begripsbepalingen voor zover deze geen wezenlijke wijzigingen voor de fysieke leefomgeving tot gevolg hebben.

2. Dit besluit treedt in werking op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 14 december 2023

De raad voornoemd,

{{esl:Signer1:capture:size(200,50)}} {{esl:Signer2:capture:size(200,50)}}

De griffier De voorzitter

Toelichting

a. Delegatie voor het inpassen van omgevingsvergunningen die al dan niet in afwijking van het omgevingsplan zijn verleend.

De Omgevingswet bepaalt dat vergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten binnen vijf jaar moeten worden verwerkt in het omgevingsplan. Het college heeft bij het afwegen van de vergunning in afwijking van het omgevingsplan al rekening gehouden met het door de gemeenteraad vastgesteld beleid en de bedoeling van het omgevingsplan. Het gaat hier dus om een administratieve handeling. Datzelfde geldt voor het verwerken van omgevingsvergunningen die niet strijdig zijn met het Omgevingsplan.

b. Delegatie van het vertalen van beleidsregels van raad en college in het omgevingsplan.

Wanneer de raad of het college beleidsregels hebben vastgesteld die doorvertaling in het omgevingsplan behoeven, kan dit door het college worden gedaan. Het gaat immers om het vertalen van beleid waar al sprake is geweest van een inhoudelijke afweging. Een dergelijke aanpassing van delen van het omgevingsplan is aan te merken als uitvoering en daarmee ligt delegatie aan het college voor de hand.

c. Delegatie bij nieuwe ontwikkelingen in lijn met toekomstig adviesrecht (nu de gevallen zoals beschreven in de verklaring van geen bedenkingen).

Binnen het adviesrecht wijst de gemeenteraad gevallen aan waarin juist een bindend advies nodig is van de raad om af te wijken van het omgevingsplan (artikel 16.15a onder b Omgevingswet). Voor de niet-aangewezen gevallen vervalt het adviesrecht; dan besluit het college erover. Met het adviesrecht wordt dus de bovengrens bepaald voor projecten in de fysieke leefomgeving waarover het college zelfstandig mag beslissen. Ontwikkelingen die niet passen binnen een omgevingsplan maar wel binnen deze lijst van gevallen, worden daardoor onder bevoegdheid van het college afgehandeld.

d. Delegatie bij het corrigeren van verschrijvingen, verkeerde verwijzingen en inventarisatiefouten in het omgevingsplan.

Het gaat hier om technische aanpassingen waarbij inhoudelijke besluitvorming niet is vereist. Delegatie van dit onderdeel aan het college ligt hiermee voor de hand.

e. Delegatie bij instructieregels van provincie en/of Rijk voor zover hier geen beleidsvrijheid meer is toegekend.

Wet- en regelgeving wijzigt regelmatig. Dit gebeurt naar aanleiding van andere inzichten, wijzigingen in normstellingen, meetmethoden, naamgeving, vervallen van wetgeving, et cetera. Dit kan ertoe leiden dat normen, meetmethoden, referenties en verwijzingen (naar wetgeving) die in het omgevingsplan zijn opgenomen aangepast moet worden. Het betreft hier onder andere gewijzigde wet- en regelgeving van hogerhand, waar we feitelijk niets over te zeggen hebben en waar geen beleidsvrijheid meer is toegekend. Om de procedure voor het aanpassen van het omgevingsplan in deze situaties sneller te laten verlopen, wordt het delegeren van de vaststelling van het omgevingsplan op dit punt als wenselijk gezien.

f. Delegatie bij het toevoegen en/of wijzigen van begripsbepalingen voor zover deze geen wezenlijke wijzigingen voor de fysieke leefomgeving tot gevolg hebben.

Het gemeentelijk omgevingsplan wordt via het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) voor iedereen digitaal raadpleegbaar. In al deze plannen en verordeningen worden begripsbepalingen opgenomen. Hierbij dient een uniform begrippenapparaat gewaarborgd te worden. Dit kan ertoe leiden dat een begripsbepaling aangepast of toegevoegd wordt aan het omgevingsplan. Indien begripsbepalingen zijn opgenomen die de harmonisatie ten goede komen, kunnen deze ook overgenomen worden in het omgevingsplan. Daarnaast is het mogelijk dat er begripsbepalingen in het omgevingsplan worden toegevoegd of aangepast om de ‘leesbaarheid’ te verbeteren. In voornoemde gevallen gaat het niet om het aanpassen of toevoegen van begripsbepalingen die nadelige effecten (kunnen) hebben op de

fysieke leefomgeving, die nadelige/ beperkende effecten tot gevolg hebben voor inwoners en initiatiefnemers, of die inhoudelijk besproken moet worden.

Raadsbesluit

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer **CM23.3054 / ZM23.03722**
Onderwerp **Delegatie, adviesrecht en verplichte participatie (adviesrecht en verplichte participatie)**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 14 november 2023

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 6 december 2023

Besluit:

1. Conform artikel 16.15a lid b onder 1 Omgevingswet vast te stellen dat in de volgende categorieën van gevallen bindend advies van de gemeenteraad nodig is voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten:
    - In gevallen dat een project wordt gerealiseerd binnen de bebouwingscontour en er sprake is van een maatschappelijke voorziening;
    - In gevallen dat een project wordt gerealiseerd buiten de bebouwingscontour en er sprake is van een project buiten een bestaand agrarisch bouwblok.
2. Conform artikel 16.55 lid 7 Omgevingswet vast te stellen dat in de volgende categorieën van gevallen participatie verplicht is bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten:
    - In gevallen dat een project wordt gerealiseerd binnen de bebouwingscontour en er sprake is van een maatschappelijke voorziening;
    - In gevallen dat een project wordt gerealiseerd buiten de bebouwingscontour en er sprake is van een project buiten een bestaand agrarisch bouwblok.
3. Dit besluit treedt in werking op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 14 december 2023

De raad voornoemd,

{{esl:Signer1:capture:size(200,50)}} {{esl:Signer2:capture:size(200,50)}}

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	**Cm23.3213**
Onderwerp	**Actualisering APV naar Omgevingswet**
Datum raadsvergadering	**14 december 2023**
Raadscommissie	Algemene commissie
Datum raadscommissie	6 december 2023
Programma	Algemeen Bestuur
Portefeuillehouder	mr. drs. W. Gradisen en A.F. Herings

Actualisatie APV naar Omgevingswet

Inleiding

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet heeft gevolgen voor sommige gemeentelijke verordeningen die regels bevatten over de fysieke leefomgeving. Tot 2032 is er een overgangsfase waarin inhoudelijke aanpassingen tot stand moeten komen. Op de dag van de inwerkingtreding van de Omgevingswet moeten bepaalde verordeningen, waaronder de Algemene Plaatselijke Verordening (hierna: APV) worden aangepast aan de Omgevingswet. In verband daarmee hebben wij de wettelijke grondslagen en formele-technische verwijzingen in de APV geactualiseerd, zodat vanaf 1 januari 2024 doorgewerkt kan worden met deze verordening.

Voorstel

1. Instemmen met bijgaand raadsbesluit betreffende de (beleidsarme) wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

Beoogd effect

Het doel van de voorliggende wijziging is juridisch-technisch in overeenstemming brengen van de APV met de nieuwe Omgevingswet. Na de vaststelling door de raad beschikken wij over een up-to-date APV.

Argumenten

1.1. De APV dient in lijn te zijn met nieuwe wet- en regelgeving

De voorliggende wijziging van de APV heeft te maken met de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2024. Dit betekent dat ook de APV waarin zaken omtrent de fysieke leefomgeving zijn geregeld, juridisch-technisch aangepast moeten zijn naar de Omgevingswet, onder andere: de verwijzingen naar wet- en regelgeving zijn aangepast en de nieuwe definities hebben wij waar nodig aangepast en aangevuld.

1.2. Wijzigingen zichtbaar

Alle wijzigingen zijn gemakshalve zichtbaar gemaakt in de tekst van de verordening. Er zijn twee exemplaren bijgevoegd. Het ene exemplaar is geconsolideerde versie van de APV, waarbij alle wijzigingen zijn bijgehouden. Het andere exemplaar geeft met kleuren aan welke wijzigingen zijn ingevoerd.
De geconsolideerde versie wordt na besluitvorming van de raad gepubliceerd. De versie met kleuren niet. Deze laatste dient enkel de leesbaarheid.

2.1. Tot 2032 is er een overgangsfase

Tot 2032 is er een overgangsfase en in die tijd kan de APV naast het tijdelijke Omgevingsplan fungeren. Het is daarom niet noodzakelijk om bepalingen uit de APV over te hevelen naar het tijdelijk Omgevingsplan. De APV-regels over geluidhinder en hinder door verlichting vanuit inrichtingen (de artikelen 4:1 tot en met 4:5a van de APV) blijven gelden tot uiterlijk het einde van de overgangsfase.

Kanttekeningen

1. Bij het aanpassen van de APV is de VNG-modelverordening gevolgd.

Duurzaamheid

n.v.t.

Participatie

n.v.t.

Financiën

n.v.t. / geen financiële consequenties.

Communicatie

Na de vaststelling van de verordeningen door de raad vindt publicatie plaats in het elektronisch gemeenteblad. Gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari treden de verordeningen ook mee inwerking. Tevens zal een kennisgeving van het raadsbesluit in Ter Sprake worden gepubliceerd.

Uitvoering

Zie kopje communicatie.

Bijlage(n)

1. Algemene Plaatselijke Verordening Mook en Middelaar 2023 geconsolideerd (met wijzigingen bijgehouden).
2. Algemene Plaatselijke Verordening Mook en Middelaar 2023 (met kleuren niet bedoeld voor publicatie).
3. Concept-raadsbesluit APV 2023.

Mook, 14 november 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De loco-gemeentesecretaris
mr. ing. M.W.H.P. Jansen

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Mook en Middelaar 2023

De raad der gemeente Mook en Middelaar;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 14 november 2023;

gelet op:
1. de artikelen 149, 149a, 151a, 151b, 151c, 151d, 154 en 154a van de Gemeentewet;
2. de artikelen 3 en 4 van de Wet openbare manifestaties;
3. de artikelen 4, 25a, 25b, 25c en 25d van de Alcoholwet;
4. de artikelen 2.18, eerste lid, onder f en g, en vijfde lid, 2.21 en 3.148, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer juncto artikel 8.2.2 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet;
5. artikel 30c, tweede lid, van de Wet op de kansspelen;
6. artikel 3 van de Winkeltijdenwet;
7. artikel 2a van de Wegenverkeerswet 1994;

gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 6 december 2023;

B E S L U I T:

Vast te stellen de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Mook en Middelaar 2023.

Hoofdstuk 1. Definities

Artikel 1:1 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:
a. bebouwde kom: de bebouwde kom of kommen waarvan gedeputeerde staten de grenzen hebben vastgesteld overeenkomstig artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994;
b. Beperkingengebiedactiviteit: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage onder A bij de Omgevingswet.
c. bevoegd gezag: bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een omgevingsvergunning ~~als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht~~;
d. bouwwerk: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage onder A, bij de Omgevingswet;
~~hetgeen daaronder verstaan wordt in artikel 1.1, eerste lid van de Bouwverordening;~~
e. bromfiets: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder e van de Wegenverkeerswet 1994;
f. college: het college van burgemeester en wethouders;
g. gebouw: hetgeen daaronder wordt verstaan in bijlage I bij het besluit bouwwerken leefomgeving; ~~gebouw als bedoeld in artikel 1 van de Woningwet~~;
h. handelsreclame: iedere openbare aanprijzing van goederen of diensten, waarmee kennelijk beoogd wordt een commercieel belang te dienen;
i. motorvoertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
j. openbaar water: wateren die voor het publiek bevaarbaar of op andere wijze toegankelijk zijn;

k. openbare plaats: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van de Wet op de openbare manifestaties;
l. parkeren: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
m. rechthebbende: degene die over een zaak zeggenschap heeft krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht;
n. voertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, met uitzondering van kleine wagens, zoals kruiwagens en kinderwagens, en rolstoelen;
o. weg: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994.

Artikel 1:2 Beslistermijn

1. Het bevoegde bestuursorgaan beslist op een aanvraag voor een vergunning of ontheffing binnen acht weken na de datum van ontvangst van de aanvraag.
2. Het bestuursorgaan kan de termijn voor ten hoogste acht weken verdagen.
3. Dit artikel is niet van toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning. ~~In afwijking van het tweede lid is artikel 3.9 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van toepassing als beslist wordt op een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 2:10, eerste lid of een vergunning als bedoeld in artikel 2:11, tweede lid, aanhef en onder a~~.

Artikel 1:3

(Vervallen)

Artikel 1:4 Voorschriften en beperkingen

1. Aan een vergunning of ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden. Deze voorschriften en beperkingen strekken slechts tot bescherming van het belang of de belangen in verband waarmee de vergunning of ontheffing is vereist.
2. Degene aan wie een vergunning of ontheffing is verleend, is verplicht de daaraan verbonden voorschriften en beperkingen na te komen.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

Artikel 1:5 Persoonlijk karakter van vergunning of ontheffing

1. De vergunning of ontheffing is persoonlijk, tenzij bij of krachtens deze verordening anders is bepaald.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

Artikel 1:6 Intrekking of wijziging van vergunning of ontheffing

1. De vergunning of ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd als:
a. ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
b. op grond van een verandering van de omstandigheden of inzichten opgetreden na het verlenen van de vergunning of ontheffing, intrekking of wijziging noodzakelijk is vanwege het belang of de belangen ter bescherming waarvan de vergunning of ontheffing is vereist;

c. de aan de vergunning of ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
d. van de vergunning of ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen of gedurende een daarin gestelde termijn dan wel, bij het ontbreken van een gestelde termijn, binnen een redelijke termijn; of
e. de houder dit verzoekt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

Artikel 1:7 Termijnen

1. De vergunning of ontheffing geldt voor onbepaalde tijd, tenzij bij de vergunning of ontheffing anders is bepaald of de aard van de vergunning of ontheffing zich daartegen verzet.
2. De aard van de vergunning of ontheffing verzet zich in ieder geval tegen gelding voor onbepaalde tijd als het aantal vergunningen of ontheffingen is beperkt en het aantal mogelijke aanvragers het aantal beschikbare vergunningen of ontheffingen overtreft.

Artikel 1:8 Weigeringsgronden

1. Een vergunning of ontheffing kan in ieder geval worden geweigerd in het belang van:

- a. de openbare orde;
- b. de openbare veiligheid;
- c. de volksgezondheid;
- d. de bescherming van het milieu.

2. Een vergunning of ontheffing kan ook worden geweigerd als de aanvraag daarvoor minder dan vier weken voor de beoogde datum van de beoogde activiteit is ingediend en daardoor een behoorlijke behandeling van de aanvraag niet mogelijk is.

Hoofdstuk 2. Openbare orde en veiligheid, volksgezondheid en milieu

Afdeling 1. Voorkomen of bestrijden van ongeregeldheden

Artikel 2:1 Samenscholing en ongeregeldheden

1. Het is verboden op een openbare plaats deel te nemen aan een samenscholing, onnodig op te dringen of door uitdagend gedrag aanleiding te geven tot ongeregeldheden.
2. Degene die op een openbare plaats:

- a. aanwezig is bij een voorval waardoor ongeregeldheden ontstaan of dreigen te ontstaan;
- b. aanwezig is bij een gebeurtenis die aanleiding geeft tot toeloop van publiek waardoor ongeregeldheden ontstaan of dreigen te ontstaan; of
- c. zich bevindt in of aanwezig is bij een samenscholing;

  is verplicht op bevel van een ambtenaar van politie zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen.

3. Het is verboden zich te begeven naar of zich te bevinden op openbare plaatsen die door het bevoegde bestuursorgaan in het belang van de openbare veiligheid of ter voorkoming van ongeregeldheden zijn afgezet.
4. De burgemeester kan ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het derde lid.
5. Dit artikel is niet van toepassing op betogingen, vergaderingen en godsdienstige en levensbeschouwelijke samenkomsten als bedoeld in de Wet openbare manifestaties.

label

Artikel 2:2

(Vervallen)

Artikel 2:3 Kennisgeving betogingen op openbare plaatsen

1. Degene die het voornemen heeft op een openbare plaats een betoging te houden, waaronder begrepen een samenkomst als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbare manifestaties, geeft daarvan voor de openbare aankondiging en ten minste 48 uren voordat de betoging wordt gehouden, schriftelijk kennis aan de burgemeester.
2. De kennisgeving bevat:

- a. naam en adres van degene die de betoging houdt;
- b. het doel van de betoging;
- c. de datum waarop de betoging wordt gehouden en het tijdstip van aanvang en van beëindiging;
- d. de plaats en, voor zover van toepassing, de route;
- e. voor zover van toepassing, de wijze van samenstelling; en
- f. maatregelen die degene die de betoging houdt zal treffen om een regelmatig verloop te bevorderen.

3. Degene die de kennisgeving doet, ontvangt daarvan een bewijs waarin het tijdstip van de kennisgeving is vermeld.
4. Als het tijdstip van de schriftelijke kennisgeving valt op een vrijdag na 12.00 uur, een zaterdag, een zondag of een algemeen erkende feestdag, wordt de kennisgeving gedaan uiterlijk op de werkdag die aan de dag van dat tijdstip voorafgaat vóór 12.00 uur.
5. De burgemeester kan in bijzondere omstandigheden op verzoek een kennisgeving in behandeling nemen buiten deze termijn.

Artikel 2:4

(Vervallen)

Artikel 2:5

(Vervallen)

Artikel 2:6 Verspreiden geschreven of gedrukte stukken of afbeeldingen

1. Het is verboden gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen onder publiek te verspreiden dan wel openlijk aan te bieden op door het college aangewezen openbare plaatsen.
2. Het college kan het verbod beperken tot bepaalde dagen en uren.
3. Het verbod is niet van toepassing op het huis-aan-huis verspreiden of het aan huis bezorgen van gedrukte of geschreven stukken en afbeeldingen.
4. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
5. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:7

(Vervallen)

Artikel 2:8

(Vervallen)

Artikel 2:9 Vertoningen op openbare plaatsen

1. Het is verboden ten behoeve van publiek als straatartiest, straatfotograaf, tekenaar, filmoperateur of gids op te treden op door de burgemeester in het belang van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu aangewezen openbare plaatsen.
2. De burgemeester kan het verbod beperken tot bepaalde dagen en uren.
3. De burgemeester kan ontheffing verlenen van het verbod.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Afdeling 2. Bruikbaarheid, uiterlijk aanzien en veilig gebruik van openbare plaatsen

Artikel 2:10 Voorwerpen op of aan openbare plaatsen

1. Het is verboden zonder vergunning van het college de weg of een weggedeelte anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan.
~~2. De vergunning wordt verleend als omgevingsvergunning door het bevoegd gezag als het in het eerste lid bedoelde gebruik een activiteit betreft als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder j of k, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.~~
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan een vergunning worden geweigerd:

- a. als het beoogde gebruik schade toebrengt aan de weg, gevaar oplevert voor de bruikbaarheid van de weg of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan, dan wel een belemmering kan vormen voor het doelmatig beheer en onderhoud van de weg;
- b. als het beoogde gebruik hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan redelijke eisen van welstand; of
- c. in het belang van de voorkoming of beperking van overlast voor gebruikers van een in de nabijheid gelegen onroerende zaak.

3. Het verbod is niet van toepassing op:

- a. evenementen als bedoeld in artikel 2:24;
- b. terrassen als bedoeld in artikel 2:27, tweede lid;
- c. standplaatsen als bedoeld in artikel 5:17;
- d. voorwerpen of stoffen waarop gedachten of gevoelens worden geopenbaard;
- e. door het college aan te wijzen categorieën van voorwerpen;
- f. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening. ~~situaties waarin wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of provinciale wegenverordening.~~

4. De weigeringsgrond, bedoeld in het tweede ~~derde~~ lid, onder a, is niet van toepassing als in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994.
5. De weigeringsgrond, bedoeld in het tweede ~~derde~~ lid, onder b, is niet van toepassing op bouwwerken.
6. De weigeringsgrond, bedoeld in het derde lid, onder c, is niet van toepassing als in de voorkoming van overlast wordt voorzien door de Wet milieubeheer.
7. Op de aanvraag om een vergunning, niet zijnde een omgevingsvergunning, is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:11 (Omgevings)vergunning voor het aanleggen, beschadigen en veranderen van een weg

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning van het bevoegde bestuursorgaan een weg aan te leggen, de verharding daarvan op te breken, in een weg te graven of te spitten, aard of breedte van de wegverharding te veranderen of anderszins verandering te brengen in de wijze van aanleg van een weg.
~~2. De vergunning wordt verleend als omgevingsvergunning door het bevoegd gezag, als de activiteiten zijn verboden bij een bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit.~~
2. Het verbod is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994, de Wegenwet, het Wetboek van Strafrecht of het bepaalde bij of krachtens de Telecommunicatiewet. ~~voor zover in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam werkzaamheden worden verricht.~~
3. Het verbod is voorts niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, de Wegenwet, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de waterschap keur, de provinciale wegenverordening, de Telecommunicatiewet of de daarop gebaseerde telecommunicatieverordening.
4. Op de aanvraag om een vergunning, niet zijnde een omgevingsvergunning, bedoeld in het eerste lid, is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:12 Maken of veranderen van een uitweg

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning van het college een uitweg te maken naar de weg of verandering te brengen in een bestaande uitweg naar de weg.
2. In afwijking van het bepaalde in artikel 1:8 wordt de vergunning slechts geweigerd:

- a. ter voorkoming van gevaar voor het verkeer op de weg;
- b. als de uitweg zonder noodzaak ten koste gaat van een openbare parkeerplaats;
- c. als door de uitweg het openbaar groen op onaanvaardbare wijze wordt aangetast; of
- d. als er sprake is van een uitweg van een perceel dat al door een andere uitweg wordt ontsloten, en de aanleg van deze tweede uitweg ten koste gaat van een openbare parkeerplaats of het openbaar groen.

3. Het verbod is niet van toepassing beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening~~. op situaties waarin wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de waterschap keur of de provinciale wegenverordening.~~

Artikel 2:12a Verbod opsporen explosieven, wapens en oudheidkundige voorwerpen

1. Het is voor anderen dan personen werkzaam voor de Explosieven Opruimingsdienst of de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, of personen of organisaties die in opdracht van derden belast naar explosieven, wapens en oudheidkundige voorwerpen, verboden op of aan de weg of op een andere voor het publiek toegankelijke plaats een mijndetector, metaaldetector, of enig ander voorwerp, kennelijk bedoeld voor het opsporen van explosieven, wapens of oudheidkundige voorwerpen bij zich te hebben.
2. Het college kan van dit verbod ontheffing verlenen.

Artikel 2:13

(Vervallen)

Artikel 2:14 Winkelwagentjes

1. Een winkelier die winkelwagentjes ter beschikking stelt, is verplicht deze:

- a. te voorzien van de naam van het bedrijf of een ander herkenningsteken; en
- b. terstond te verwijderen of te doen verwijderen uit de omgeving van dat bedrijf.

2. Het is verboden een winkelwagentje na gebruik onbeheerd op een openbare plaats achter te laten.
3. Het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien ~~door de Wet milieubeheer~~ bij of krachtens de Omgevingswet.

Artikel 2:15 Hinderlijke beplanting of gevaarlijk voorwerp

Het is verboden beplanting of een voorwerp aan te brengen of te hebben op zodanige wijze dat aan het wegverkeer het vrije uitzicht wordt belemmerd of voor het wegverkeer hinder of gevaar ontstaat.

Artikel 2:16 Openen straatkolken en dergelijke

Het is aan degene die daartoe niet bevoegd is verboden een straatkolk, rioolput, brandkraan of een andere afsluiting die behoort tot een openbare nutsvoorziening, te openen, onzichtbaar te maken of af te dekken.

Artikel 2:17 Kelderingangen en dergelijke

1. Kelderingangen en andere lager dan de aangrenzende weg gelegen betreedbare delen van een bouwwerk mogen geen gevaar voor de veiligheid van de weggebruikers opleveren.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 427, aanhef en onder 1˚ of 3˚, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:18 Rookverbod in bossen en natuurterreinen

1. Het is verboden in bossen, op heide of veengronden dan wel in duingebieden of binnen een afstand van dertig meter daarvan:

- a. te roken gedurende de maanden april tot en met oktober;
- b. voor zover het de open lucht betreft, brandende of smeulende voorwerpen te laten vallen, weg te werpen of te laten liggen.

2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 3˚, van het Wetboek van Strafrecht.
3. Het verbod in het eerste lid, aanhef en onder a, is voorts niet van toepassing voor zover het roken plaatsvindt in gebouwen en aangrenzende erven.

Artikel 2:19

(Vervallen)

Artikel 2:20

(Vervallen)

Artikel 2:21 Voorzieningen voor verkeer en verlichting

1. De rechthebbende op een bouwwerk is verplicht toe te laten dat op of aan dat bouwwerk voorwerpen, borden of voorzieningen ten behoeve van het verkeer of de openbare verlichting worden aangebracht, onderhouden, gewijzigd of verwijderd.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door hoofdstuk 10 van de Omgevingswet. ~~de Waterstaatswet 1900, de Onteigeningswet of de Belemmeringenwet Privaatrecht.~~

Artikel 2:22 Objecten onder hoogspanningslijn

(Niet opgenomen)

Artikel 2:23 Veiligheid op het ijs

1. Het is verboden:

- a. voor het publiek toegankelijke ijsvlakten te beschadigen, te verontreinigen, te versperren of het verkeer daarop op enige andere wijze te belemmeren of in gevaar te brengen;
- b. bakens of andere voorwerpen ten behoeve van de veiligheid geplaatst op de onder a bedoelde ijsvlakten te verplaatsen, weg te nemen, te beschadigen of op enige andere wijze het gebruik daarvan te verijdelen of te belemmeren.

2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht of de provinciale omgevingsverordening ~~vaarwegenverordening~~.

Afdeling 3. Evenementen

Artikel 2:24 Definities

1. In deze afdeling wordt onder evenement verstaan elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak, met uitzondering van:

- a. bioscoop- en theatervoorstellingen;
- b. markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder g, van de Gemeentewet en artikel 5:22;
- c. kansspelen als bedoeld in de Wet op de kansspelen;
- d. het in een inrichting in de zin van de Alcoholwet gelegenheid geven tot dansen;
- e. betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties;
- f. activiteiten als bedoeld in de artikelen 2:9 en 2:39;
- g. sportwedstrijden, niet zijnde vechtsportevenementen als bedoeld in het tweede lid, onder f.

2. Onder evenement wordt mede verstaan:

- a. een herdenkingsplechtigheid;
- b. een braderie;
- c. een optocht op de weg, niet zijnde een betoging als bedoeld in artikel 2:3;
- d. een feest, muziekvoorstelling of wedstrijd op of aan de weg;
- e. een straatfeest of buurtbarbecue;
- f. een door de burgemeester aangewezen categorie vechtsportwedstrijden of -gala's.

3. In deze afdeling wordt onder klein evenement verstaan een eendaags evenement waarbij:

- a. het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan 100 personen;
- b. de activiteiten plaatsvinden tussen 9.30 uur en respectievelijk 24.00 uur (zo t/m do) en 01.00 (vr, za) uur;
- c. geen muziek ten gehore wordt gebracht op:
- d. maandag tot en met donderdag voor 09.00 uur of na 23.00 uur,
- e. vrijdag en zaterdag voor 9.00 uur of na 24.00 uur,
- f. zondag voor 13.00 uur of na 23.00 uur;
- g. tijdens de hiervoor genoemde tijdstippen het maximaal toelaatbare geluidsniveau van 75 dBA op de gevels van omringende woningen niet wordt overschreden;

- h. de activiteiten niet plaatsvinden op de rijbaan, (brom)fietspad of parkeerplaats of anderszins een belemmering vormen voor het verkeer en de hulpdiensten; en
- i. slechts kleine objecten worden geplaatst met een oppervlakte van minder dan 10 vierkante meter per object;
- j. er een organisator is.

Artikel 2:25 Evenementenvergunning

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning van de burgemeester een evenement te organiseren.
2. Bij de indiening van de vergunningaanvraag worden de gegevens, bedoeld in artikel 2.3 van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen, aangeleverd voor zover voor het evenement een gebruiksmelding zou moeten worden gedaan op grond van artikel 2:1, eerste lid, van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen.
3. Geen vergunning is vereist voor een klein evenement, als de organisator ten minste vijf werkdagen voorafgaand aan het evenement daarvan melding heeft gedaan aan de burgemeester.
4. Eveneens is geen vergunning vereist voor evenementen als wandel- of fietstochten, met uitzondering van de Vierdaagse van Nijmegen, als de organisator ten minste vijf dagen voorafgaand aan het evenement daarvan melding heeft gedaan aan de burgemeester.
5. De burgemeester kan binnen twee weken na ontvangst van de melding besluiten een klein evenement te verbieden, als er aanleiding is te vermoeden dat daardoor de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu in gevaar komt. 5.5.5.
6. Het verbod is niet van toepassing op een wedstrijd op of aan de weg, in situaties waarin voorzien wordt door artikel 10 juncto 148 van de Wegenverkeerswet 1994.
7. Het derde lid is niet van toepassing op een krachtens artikel 2:24, tweede lid, onder f, aangewezen categorie vechtsportwedstrijden of -gala's.
8. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de burgemeester een vergunning voor een vechtsportevenement als bedoeld in artikel 2:24, tweede lid, onder f, weigeren als de organisator of de aanvrager van de vergunning in enig opzicht van slecht levensgedrag is.
9. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:26 Ordeverstoring

1. Het is verboden bij een evenement de orde te verstoren.
2. Het is verboden bij een evenement zichtbaar goederen te dragen, bij zich te hebben of te vervoeren die uiterlijke kenmerken zijn van een organisatie die bij rechterlijke uitspraak of bestuurlijk besluit verboden is verklaard of is ontbonden vanwege een doel of werkzaamheid in strijd met de openbare orde.
3. Het verbod in het tweede lid geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht.

Afdeling 4. Toezicht op openbare inrichtingen

Artikel 2:27 Definities

1. In deze afdeling wordt onder openbare inrichting verstaan een hotel, restaurant, pension, café, waterpijpcafé, cafetaria, snackbar, discotheek, buurthuis of clubhuis of elke andere voor

het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was logies wordt verstrekt of dranken worden geschonken of rookwaren of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden bereid of verstrekt.
2. Een buiten de in het eerste lid bedoelde besloten ruimte liggend deel waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie ter plaatse kunnen worden bereid of verstrekt, waaronder in ieder geval een terras, maakt voor de toepassing van deze afdeling deel uit van die besloten ruimte.

Artikel 2:28 Exploitatie openbare inrichting

1. Het is verboden een openbare inrichting te exploiteren zonder vergunning van de burgemeester.
2. De burgemeester weigert de vergunning als de exploitatie van de openbare inrichting in strijd is met het omgevingsplan. ~~een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit.~~
3. In afwijking van het bepaalde in artikel 1:8 kan de burgemeester de vergunning geheel of gedeeltelijk weigeren als naar zijn oordeel moet worden aangenomen dat:
a. de woon- of leefsituatie in de omgeving van de openbare inrichting of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed; of
b. de exploitant of de leidinggevende in enig opzicht van slecht levensgedrag is.
4. Bij toepassing van de in het derde lid genoemde weigeringsgrond houdt de burgemeester rekening met het karakter van de straat en de wijk, waarin de openbare inrichting is gelegen of zal zijn gelegen, de aard van de openbare inrichting en de spanning waaraan het woonklimaat ter plaatse reeds blootstaat of bloot zal komen te staan door de exploitatie.
5. Geen vergunning is vereist voor een openbare inrichting die zich bevindt in:

- a. winkel als bedoeld in artikel 1 van de Winkeltijdenwet voor zover de activiteiten van de openbare inrichting een nevenactiviteit vormen van de winkelactiviteit;
- b. zorginstelling;
- c. museum; of
- d. bedrijfskantine of -restaurant.

6. De burgemeester weigert de vergunning als bedoeld in het eerste lid indien de aanvrager geen verklaring omtrent gedrag overlegt die uiterlijk drie maanden voor de datum waarop de vergunningaanvraag is ingediend, is afgegeven.
7. De vergunning kan voorts worden geweigerd in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen (Wet BIBOB).
8. Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) is niet van toepassing op de aanvraag om een vergunning en de vrijstelling.

Artikel 2:29 Sluitingstijd

1. Openbare inrichtingen zijn gesloten op zondag tot en met donderdag tussen 01.00 uur en 07.00 uur, en op vrijdag en zaterdag tussen 02.00 uur en 07.00 uur.
2. Het is verboden een openbare inrichting voor bezoekers geopend te hebben, of bezoekers in de inrichting te laten verblijven na sluitingstijd.
3. De burgemeester kan ontheffing verlenen van de sluitingstijd.

4. Voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28, vierde lid, aanhef en onder a, gelden dezelfde sluitingstijden als voor de winkel.
5. Het eerste en het derde lid zijn niet van toepassing op situaties waarin bij of krachtens de Wet milieubeheer is voorzien.
6. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:30 Afwijking sluitingstijd; tijdelijke sluiting

1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, veiligheid of gezondheid of in geval van bijzondere omstandigheden voor een of meer openbare inrichtingen tijdelijk andere sluitingstijden vaststellen of tijdelijk sluiting bevelen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin artikel 13b van de Opiumwet voorziet.

Artikel 2:31 Verboden gedragingen

Het is verboden in een openbare inrichting:
a. de orde te verstoren;
b. zich te bevinden na sluitingstijd, tenzij het personeel betreft, of gedurende de tijd dat de inrichting gesloten dient te zijn op grond van een besluit krachtens artikel 2:30, eerste lid;
c. op het terras spijzen of dranken te verstrekken aan personen die geen gebruik maken van het terras;

Artikel 2:32 Handel binnen openbare inrichtingen

De exploitant van een openbare inrichting staat niet toe dat een handelaar, aangewezen bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 437, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht, of een voor hem handelend persoon in die inrichting enig voorwerp verwerft, verkoopt of op enige andere wijze overdraagt.

Artikel 2:33 Het college als bevoegd bestuursorgaan

Als een openbare inrichting geen voor het publiek openstaand gebouw of bijbehorend erf is in de zin van artikel 174 van de Gemeentewet, treedt het college bij de toepassing van de artikelen 2:28 tot en met 2:30 op als bevoegd bestuursorgaan.

Afdeling 5. Regulering paracommerciële rechtspersonen en overige aangelegenheden uit de Alcoholwet

Artikel 2.34

(Vervallen)

Artikel 2:34a Definities

In deze afdeling wordt verstaan onder:
• alcoholhoudende drank;
• horecabedrijf;

• horecalokaliteit;
• inrichting;
• paracommerciële rechtspersoon;
• sterke drank;
• slijtersbedrijf;
• zwak-alcoholhoudende drank;
dat wat daaronder wordt verstaan in de Alcoholwet.

Artikel 2:34b Regulering paracommerciële rechtspersonen

1. Een paracommercieel rechtspersoon kan alcoholhoudende drank uitsluitend verstrekken op:

- a. maandag tot en met donderdag vanaf 12.00 tot 01.00 uur;
- b. vrijdag en zaterdag vanaf 12.00 tot 01.00 uur.

2. Een paracommercieel rechtspersoon, die zich voornamelijk of uitsluitend richt op het organiseren van activiteiten waarbij het faciliteren van sociale interactie een voorname rol speelt, mag maximaal acht bijeenkomsten van persoonlijke aard per jaar houden, waarbij alcoholhoudende drank wordt verstrekt.
3. Een paracommercieel rechtspersoon doet uiterlijk vier weken voor een bijeenkomst als bedoeld in het tweede lid, hiervan melding aan de burgemeester.

Artikel 2:34c Beperkingen voor horecabedrijven en slijtersbedrijven

De burgemeester kan in het belang van de handhaving van de openbare orde, de veiligheid, de zedelijkheid of de volksgezondheid aan een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Alcoholwet voorschriften verbinden en de vergunning beperken tot het verstrekken van zwak-alcoholhoudende drank.

Artikel 2:34d Verbod ‘happy hours’

Het is verboden in een horecalokaliteit of op een terras bedrijfsmatig of, anders dan tegen vergoeding, alcoholische drank te verstrekken voor gebruik ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van 24 uur of korter lager is dan 60% van de prijs die daar gewoonlijk voor wordt gevraagd.

Afdeling 6. Toezicht op inrichtingen tot het verschaffen van nachtverblijf

Artikel 2:35 Definitie

In deze afdeling wordt onder inrichting verstaan elke al dan niet besloten ruimte waarin, in de uitoefening van beroep of bedrijf, aan personen de mogelijkheid van nachtverblijf of gelegenheid tot kamperen wordt verschaft.

Artikel 2:36 Kennisgeving exploitatie

Degene die een inrichting opricht, overneemt, verplaatst of de exploitatie of feitelijke leiding van een inrichting staakt, is verplicht daarvan binnen drie dagen daarna schriftelijk kennis te geven aan de burgemeester.

Artikel 2:37

In afwijking van het bepaalde in artikel 2:35 kunnen natuurlijke personen en verenigingen twee dagen voor tot een dag na de Vierdaagse van Nijmegen overnachtingen aanbieden. De burgemeester geeft hiervoor een vergunning, waaraan voorwaarden kan verbinden.

Artikel 2:38 Verschaffing gegevens nachtregister

Degene die in een inrichting nachtverblijf houdt of de kampeerder is verplicht de exploitant of feitelijk leidinggevende van die inrichting volledig en naar waarheid naam, woonplaats, dag van aankomst en de dag van vertrek te verstrekken.

Afdeling 7. Toezicht op speelgelegenheden

Artikel 2:38a Definities

1. In deze afdeling wordt onder speelgelegenheid verstaan een voor het publiek toegankelijke gelegenheid waar bedrijfsmatig of in een omvang alsof deze bedrijfsmatig is de mogelijkheid wordt geboden enig spel te beoefenen, waarbij geld of in geld inwisselbare voorwerpen kunnen worden gewonnen of verloren.
2. In deze afdeling voorkomende begrippen die in de Wet op de kansspelen zijn omschreven, hebben dezelfde betekenis als in die wet.

Artikel 2:39 Speelgelegenheden

1. Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester een speelgelegenheid te exploiteren of te doen exploiteren.
2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet op de kansspelen.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 weigert de burgemeester de vergunning als:

- a. naar zijn oordeel moet worden aangenomen dat de woon- en leefsituatie in de omgeving van de speelgelegenheid of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig worden beïnvloed door de exploitatie van de speelgelegenheid; of
- b. de exploitatie van de speelgelegenheid in strijd is met het omgevingsplan ~~een geldend bestemmingsplan.~~

4. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:40 Kansspelautomaten

1. In hoogdrempelige inrichtingen zijn twee kansspelautomaten toegestaan.
2. In laagdrempelige inrichtingen zijn kansspelautomaten niet toegestaan.

Artikel 2:40a Tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat

1. In dit artikel wordt verstaan onder:

- a. Exploitant: natuurlijke persoon of personen of de bestuurder(s) van een rechtspersoon of hun gevolmachtigden, voor wiens rekening en risico de bedrijfsmatige activiteiten worden uitgeoefend;
- b. Beheerder: de exploitant alsmede andere natuurlijke personen die de algemene of onmiddellijke leiding hebben over de bedrijfsmatige activiteiten;
- c. Bedrijf: de bedrijfsmatige activiteit die plaatsvindt in een gebouw, of een daarbij behorend perceel, niet zijnde een woning die als zodanig in gebruik is.

2. De burgemeester kan gebouwen en bedrijfsmatige activiteiten aanwijzen waarop het verbod uit het derde lid van toepassing is. Een gebouw wordt uitsluitend aangewezen als in en rondom dat gebouw de leefbaarheid of de openbare orde en veiligheid onder druk staat. Een aanwijzing van een gebouw kan zich tot een of meer bedrijfsmatige activiteiten beperken. Een bedrijfsmatige activiteit wordt uitsluitend aangewezen als de leefbaarheid of de openbare orde en veiligheid door de bedrijfsmatige activiteit of door de exploitant en/of beheerder onder druk staat. Dit kan zich beperken tot een aangewezen gebied.
3. Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester een bedrijf uit te oefenen:

- a. In een door de burgemeester op grond van het tweede lid aangewezen gebouw voor door de burgemeester genoemde bedrijfsmatige activiteiten,

  of

- b. Indien de uitoefening van het bedrijf een door de burgemeester op grond van het tweede lid aangewezen bedrijfsmatige activiteit betreft binnen het aangewezen gebied.

4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de burgemeester een vergunning als bedoeld in het derde lid weigeren:

- a. In het belang van het voorkomen of beperken van overlast of strafbare feiten;
- b. Indien de leefbaarheid in het gebied door de wijze van exploitatie nadelig wordt beïnvloedt of dreigt te worden beïnvloed:
- c. Indien de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is;
- d. Indien redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke exploitatie niet met de aanvraag in overeenstemming zal zijn;
- e. Indien er aanwijzingen zijn dat in het bedrijf personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde;
- f. Indien de vestiging of de exploitatie in strijd is met het omgevingsplan, een bekendgemaakte ontwerpwijziging daarvan ~~een geldend bestemmingsplan~~ of een provinciale omgevingsverordening;
- g. Indien een of meer beheerders van het bedrijf binnen drie jaar vóór de indiening van de indiening van de vergunningaanvraag een bedrijf heeft geëxploiteerd of daar leiding aan heeft gegeven, dat wegens het aantasten van de openbare orde, de aantasting van het woon- en leefklimaat daaronder begrepen, gesloten is geweest dan wel waarvoor de vergunning om die reden is ingetrokken.

5. De vergunning wordt aangevraagd door de exploitant. Een aanvraag voor een vergunning wordt ingediend door gebruikmaking van een door de burgemeester vastgesteld aanvraagformulier. Bij de aanvraag voor een vergunning wordt vermeld welke bedrijfsmatige

activiteiten de vergunning wordt gevraagd, en worden in ieder geval de volgende gegevens en bescheiden overlegd:

- a. De persoonsgegevens en een geldig identiteitsbewijs van de exploitant of beheerder;
- b. Het adres en telefoonnummer waar de bedrijfsmatige activiteit en worden uitgeoefend:
- c. Het nummer van inschrijving in het handelsregister van de Kamer van Koophandel:
- d. Indien van toepassing de verblijftitel van de exploitant of beheerder;
- e. Een bewijs waaruit blijkt dat de exploitant gerechtigd is om in Nederland arbeid te verrichten;
- f. Een document waaruit blijkt dat de exploitant gerechtigd is over de ruimte te beschikken waarin het bedrijf wordt gevestigd;
- g. Indien de burgemeester dat nodig acht voor de beoordeling van een aanvraag kan hij verlangen dat aanvullende gegevens worden overgelegd.

6. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:6 kan de burgemeester een vergunning als bedoeld in het derde lid intrekken of wijzigen indien:

- a. Door het bedrijf de openbare orde wordt aangetast of dreigt te worden aangetast, of;
- b. Door het bedrijf de leefbaarheid in het gebied door de wijze van de exploitatie nadelig wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed, of;
- c. De voorwaarden uit de vergunning niet worden nageleefd, of;
- d. De exploitant of de beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is, of;
- e. De exploitant of beheerder betrokken is of ernstige nalatigheid kan worden verweten bij activiteiten of strafbare feiten in of vanuit het bedrijf dan wel toestaat of gedoogt dat strafbare feiten of activiteiten worden gepleegd waarmee de openbare orde nadelig wordt beïnvloed, of;
- f. Er strafbare feiten in het bedrijf hebben plaatsgevonden of plaatsvinden, of;
- g. Er aanwijzingen zijn dat in het bedrijf personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde, of;
- h. De bedrijfsmatige activiteiten door de exploitant zijn beëindigd, of;
- i. Redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke exploitatie niet met het in de vergunning vermelde in overeenstemming is.
- j. De vestiging of de exploitatie in strijd is met het omgevingsplan, een bekendgemaakte ontwerpwijziging daarvan of een provinciale omgevingsverordening. ~~een geldend bestemmingsplan, een geldend ruimtelijke exploitatieplan, een geldende beheersverordening, een geldend voorbereidingsbesluit, de Wet milieubeheer of een gebiedsplan.~~

7. De burgemeester kan de sluiting van het bedrijf bevelen indien een bedrijf in strijd met het verbod uit het derde lid van deze bepaling wordt geëxploiteerd
8. Het is eenieder verboden een overeenkomstig het zevende lid van deze bepaling gesloten bedrijf te betreden of daarin te verblijven.
9. De sluiting kan door de burgemeester worden opgeheven indien later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven.
10. De exploitant is verplicht elke verandering in de uitoefening van zijn bedrijf waardoor deze niet langer in overeenstemming is met de in de vergunning opgenomen gegevens zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen één maand, aan de burgemeester te melden. De burgemeester verleent een gewijzigde vergunning, als het bedrijf aan de vereisten voldoet.

11. Het is verboden een bedrijf voor bezoekers geopend te hebben zonder dat een op de vergunning vermelde beheerder aanwezig is.
12. De exploitant en de beheerder zien er op toe dat in het bedrijf geen strafbare feiten plaatsvinden.
13. In afwijking van het derde lid geldt dit verbod voor de exploitant die op het moment van inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit reeds onder het aanwijzingsbesluit vallende bedrijfsmatige activiteiten verricht, voor die bestaande activiteiten op bestaande locaties eerst drie maanden na inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit of met ingang van inwerkingtreding van het besluit tot weigering of intrekking van een door hem aangevraagde vergunning, voor zover dat eerder is.
14. Op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in het derde lid is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positieve beschikking bij het niet tijdig nemen van een beslissing) niet van toepassing.

Afdeling 8. Maatregelen ter voorkoming van overlast, gevaar of schade

Artikel 2:41 Betreden gesloten woning of lokaal

1. Het is verboden een krachtens artikel 174a van de Gemeentewet gesloten woning, een niet voor publiek toegankelijk lokaal, of een bij die woning of dat lokaal behorend erf te betreden.
2. Het is verboden een krachtens artikel 13b van de Opiumwet gesloten woning, een niet voor het publiek toegankelijk lokaal, een bij die woning of dat lokaal behorend erf, een voor het publiek toegankelijk lokaal of bij dat lokaal behorend erf te betreden.
3. Deze verboden zijn niet van toepassing op personen wier aanwezigheid in de woning of het lokaal of een daarbij behorend erf wegens dringende reden noodzakelijk is.

Artikel 2:42 Plakken en kladden

1. Het is verboden een openbare plaats of dat gedeelte van een onroerende zaak dat vanaf die plaats zichtbaar is te bekrassen of te bekladden.
2. Het is verboden zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbende op een openbare plaats of dat gedeelte van een onroerende zaak dat vanaf die plaats zichtbaar is:

- a. een aanplakbiljet of ander geschrift, afbeelding of aanduiding aan te plakken, te doen aanplakken, op andere wijze aan te brengen of te doen aanbrengen;
- b. met kalk, teer of een kleur- of verfstof een afbeelding, letter, cijfer of teken aan te brengen of te doen aanbrengen.

3. Het verbod, bedoeld in het tweede lid, is niet van toepassing voor zover gehandeld wordt krachtens wettelijk voorschrift.
4. De houder van de schriftelijke toestemming is verplicht deze aan een opsporingsambtenaar op diens eerste vordering terstond ter inzage af te geven.
5. Het college wijst aanplakborden aan voor het aanbrengen van meningsuitingen en bekendmakingen.
6. Het is verboden de aanplakborden te gebruiken voor het aanbrengen van handelsreclame.
7. Het college kan nadere regels stellen voor het aanbrengen van meningsuitingen en bekendmakingen, die geen betrekking mogen hebben op de inhoud daarvan.

Artikel 2:43 Vervoer plakgereedschap en dergelijke

1. Het is verboden op de weg of openbaar water enig aanplakbiljet, aanplakdoek, kalk, teer, kleur- of verfstof of verfgereedschap te vervoeren of bij zich te hebben.
2. Het verbod is niet van toepassing als de genoemde materialen of gereedschappen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd voor handelingen als verboden in artikel 2:42.

Artikel 2:44 Vervoer inbrekerswerktuigen

1. Het is verboden op een openbare plaats inbrekerswerktuigen te vervoeren of bij zich te hebben.
2. Het verbod is niet van toepassing als de bedoelde werktuigen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd om zich onrechtmatig de toegang tot een gebouw of erf te verschaffen, onrechtmatig sluitingen te openen of te verbreken, diefstal door middel van braak te vergemakkelijken of het maken van sporen te voorkomen.

Artikel 2:45 Betreden van plantsoenen en dergelijke

1. Het is verboden zonder ontheffing van het college zich te bevinden in of op bij de gemeente in onderhoud zijnde parken, wandelplaatsen, plantsoenen, groenstroken, grasperken of buiten de daarin gelegen wegen of paden.
2. Het verbod is niet van toepassing voor zover in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam werkzaamheden worden verricht.

Artikel 2:46 Rijden over bermen en dergelijke

1. Het is verboden met voertuigen die niet voorzien zijn van rubberbanden te rijden over de berm, de glooiing of de zijkant van een weg, tenzij dit door de omstandigheden redelijkerwijs wordt vereist.
2. Het verbod is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening. ~~situaties waarin wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of het Provinciaal wegenreglement.~~

Artikel 2:47 Hinderlijk gedrag op openbare plaatsen

1. Het is verboden op een openbare plaats:

- a. te klimmen of zich te bevinden op een beeld, monument, overkapping, constructie, openbare toiletgelegenheid, voertuig, hek, omheining of andere afsluiting, verkeersmeubilair of daarvoor niet bestemd straatmeubilair;
- b. zich op te houden op een wijze die voor andere gebruikers of omwonenden onnodig overlast of hinder veroorzaakt.

2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de artikelen 424, 426bis of 431 van het Wetboek van Strafrecht of artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994.

Artikel 2:48 Verboden drankgebruik

1. Het is voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt verboden op een openbare plaats die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied,

alcoholhoudende drank te gebruiken of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben.
2. Het verbod is niet van toepassing op:

- a. een terras dat behoort bij een horecabedrijf als bedoeld in artikel 1 van de Alcoholwet;
- b. een andere plaats dan een horecabedrijf als bedoeld onder a, waarvoor een ontheffing geldt krachtens artikel 35 van de AlcoholDrank- en Horecawet.

Artikel 2:49 Verboden gedrag bij of in gebouwen

1. Het is verboden zonder redelijk doel:

- a. zich in een portiek of poort op te houden;
- b. in, op of tegen een raamkozijn of een drempel van een gebouw te zitten of te liggen.

2. Het is aan anderen dan bewoners of gebruikers van een flatgebouw, appartementsgebouw of een soortgelijke meergezinswoning of van een gebouw dat voor publiek toegankelijk is, verboden zich zonder redelijk doel te bevinden in een voor gemeenschappelijk gebruik bestemde ruimte van dat gebouw.

Artikel 2:50 Hinderlijk gedrag in voor het publiek toegankelijke ruimten

Het is verboden zich zonder redelijk doel en op een voor anderen hinderlijke wijze op te houden in of op een voor het publiek toegankelijke ruimte, dan wel deze te verontreinigen of te gebruiken voor een ander doel dan waarvoor deze ruimte is bestemd. Onder deze ruimten worden in elk geval verstaan portalen, wachtlokalen voor het openbaar vervoer, parkeergarages en rijwielstallingen.

Artikel 2:50a Verbod op zichtbare uitingen van verboden organisatie

1. Het is verboden op openbare plaatsen of in voor het publiek toegankelijke openstaande gebouwen en daarbij behorende erven zichtbaar goederen te dragen, bij zich te hebben of te vervoeren die uiterlijke kenmerken zijn van een organisatie die bij rechterlijke uitspraak of bestuurlijk besluit verboden is verklaard of is ontbonden vanwege een werkzaamheid of doel in strijd met de openbare orde.
2. Het verbod geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:51 Neerzetten van fietsen of bromfietsen

Het is verboden op een openbare plaats een fiets of een bromfiets te plaatsen of te laten staan tegen een raam, een raamkozijn, een deur, de gevel van een gebouw of in de ingang van een portiek als dit in strijd is met de uitdrukkelijk verklaarde wil van de gebruiker van dat gebouw of dat portiek of als daardoor de ingang versperd wordt.

Artikel 2:52 Overlast van fiets of bromfiets op markt en kermisterrein en dergelijke

Het is verboden zich op, door het college of de burgemeester aangewezen uren en plaatsen, met een fiets of bromfiets te bevinden op een door het college of de burgemeester aangewezen terrein waar een markt, kermis, uitvoering, bijeenkomst of plechtigheid wordt gehouden die publiek trekt, mits dit verbod kenbaar is aan de bezoekers van het terrein.

Artikel 2:53 Bespieden van personen

(Vervallen)

Artikel 2:54

(Vervallen)

Artikel 2:55

(Vervallen)

Artikel 2:56

(Vervallen)

Artikel 2:57 Loslopende honden

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:

- a. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats;
- b. binnen de bebouwde kom op een openbare plaats als de hond niet is aangelijnd;
- c. buiten de bebouwde kom op een door het college aangewezen plaats als de hond niet is aangelijnd;
- d. op de weg als de hond niet is voorzien van een halsband of een ander identificatiemerk dat de eigenaar of houder duidelijk doet kennen.

2. Het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
3. Het eerste lid, aanhef en onder a tot en met c, is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden of die deze hond aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond of sociale hulphond.

Artikel 2:58 Verontreiniging door honden

1. De eigenaar of houder van een hond is verplicht ervoor te zorgen dat die hond zich niet van uitwerpselen ontdoet:

- a. op een gedeelte van de weg dat bestemd is of mede bestemd voor het verkeer van voetgangers;

- b. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide;
- c. op een andere door het college aangewezen plaats.

2. Het college kan plaatsen aanwijzen waar het verbod genoemd in het eerste lid niet geldt.
3. De strafbaarheid wegens overtreding van het in het eerste lid gestelde gebod wordt opgeheven indien de eigenaar of houder van de hond er zorg voor draagt dat de uitwerpselen onmiddellijk worden verwijderd.
4. Degene, bedoeld in het eerste lid is verplicht binnen de bebouwde kom een deugdelijke voorziening bij zich te hebben waarin of waarmee hij/zij de uitwerpselen kan meenemen zoals een hondenpoepzakje of een hondenpoepschepje. Deze voorziening moet op eerste vordering getoond worden aan de met het toezicht belaste ambtenaar.

Artikel 2:59 Gevaarlijke honden

1. Als de burgemeester een hond in verband met zijn gedrag gevaarlijk of hinderlijk acht, kan hij de eigenaar of houder van die hond een aanlijngebod of een aanlijn- en muilkorfgebod opleggen voor zover de hond verblijft of loopt op een openbare plaats of op het terrein van een ander.
2. De eigenaar of houder van de hond aan wie een aanlijngebod is opgelegd, is verplicht de hond kort aangelijnd te houden, met een lijn met een lengte, gemeten van hand tot halsband, van ten hoogste 1,50 meter.
3. De eigenaar of houder van de hond aan wie een aanlijn- en muilkorfgebod is opgelegd, is naast de verplichting bedoeld in het tweede lid verplicht de hond voorzien te houden van een muilkorf die:

- a. vervaardigd is van stevige kunststof, van stevig leer of van beide stoffen;
- b. door middel van een stevige leren riem zodanig rond de hals is aangebracht dat verwijdering zonder toedoen van de mens niet mogelijk is; en
- c. zodanig is ingericht dat de hond niet kan bijten, dat de afgesloten ruimte binnen de korf een geringe opening van de bek toelaat en dat geen scherpe delen binnen de korf aanwezig zijn.

4. Onverminderd artikel 2:57, eerste lid, aanhef en onder d, dient een hond als bedoeld in het eerste lid voorzien te zijn van een door de minister die het aangaat op aanvraag verstrekt uniek identificatienummer door middel van een microchip die met een chipreader afleesbaar is.

Artikel 2:59a Gevaarlijke honden op eigen terrein

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden deze hond op zijn terrein zonder muilkorf te laten loslopen als de burgemeester een aanlijngebod of een aanlijn- en muilkorfgebod heeft opgelegd als bedoeld in artikel 2:59, eerste lid.
2. Het in het eerste lid genoemde verbod geldt niet als:

- a. op een vanaf de weg zichtbare plaats een naar het oordeel van de burgemeester duidelijk leesbaar waarschuwingsbord is aangebracht;
- b. het mogelijk is een brievenbus te bereiken en aan te bellen zonder het terrein te betreden; en

- c. het terrein voorzien is van een zodanig hoge en deugdelijke afrastering dat de hond niet zelfstandig buiten het terrein kan komen.

Artikel 2:60 Houden of voeren van hinderlijke of schadelijke dieren

1. Het is verboden op door het college ter voorkoming of opheffing van overlast of schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen, buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, bij dat aanwijzingsbesluit aangeduide dieren:

- a. aanwezig te hebben;
- b. aanwezig te hebben anders dan met inachtneming van de door het college in het aanwijzingsbesluit gestelde regels;
- c. aanwezig te hebben in een groter aantal dan in het aanwijzingsbesluit is aangegeven.

2. Het college kan de rechthebbende op een onroerende zaak gelegen binnen een krachtens het eerste lid aangewezen plaats ontheffing verlenen van een of meer verboden als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 2:61

(Vervallen)

Artikel 2:62 Loslopend vee

De rechthebbende op vee dat zich bevindt in een aan een weg liggend weiland of terrein dat niet van die weg is afgescheiden door een deugdelijke veekering, is verplicht ervoor te zorgen dat zodanige maatregelen getroffen worden dat dit vee die weg niet kan bereiken.

Artikel 2:63 Duiven

1. De rechthebbende op duiven is verplicht ervoor te zorgen dat die duiven niet kunnen uitvliegen tussen 8.00 uur en 18.00 uur in een door het college te bepalen tijdvak dat ligt tussen 1 maart en 1 juni.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het in het gebod.
3. Het in het eerste lid is niet van toepassing waarin wordt voorzien door de Provinciale omgevingsverordening ~~ophokverordening.~~

Artikel 2:64 Bijen

1. Het is verboden bijen te houden:

- a. binnen een afstand van dertig meter van woningen of andere gebouwen waarin overdag mensen verblijven;
- b. binnen een afstand van dertig meter van de weg.

2. Het verbod in het eerste lid onder a, is niet van toepassing op degene die rechthebbende is op de woningen of gebouwen in dat lid.
3. Het verbod in het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op *beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens*

Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening. ~~situaties waarin wordt voorzien door het Provinciaal wegenreglement.~~
4. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
5. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positief positieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:65 Bedelarij

Het is verboden in door het college aangewezen gebieden op een openbare plaats te bedelen om geld of andere zaken.

Artikel 2:65a Slaapverblijf op de weg

Het is verboden op een openbare plaats, al dan niet in een motorvoertuig, te slapen, dan wel op of aan de weg een voertuig, woonwagen, tent, caravan of een soortgelijk of ander onderkomen te plaatsen met het kennelijke doel dit als slaapplaats te gebruiken of daarin te slapen dan wel gelegenheid daartoe te bieden.

Afdeling 9. Bestrijding van heling van goederen

Artikel 2:66 Definitie

In deze afdeling wordt onder handelaar verstaan de handelaar aangewezen bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 437, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:67 Verplichtingen met betrekking tot het verkoopregister

1. De handelaar is verplicht aantekening te houden van alle gebruikte of ongeregelde goederen die hij verkoopt of op andere wijze overdraagt, in een doorlopend en door de burgemeester gewaarmerkt register, en daarin onverwijld op te nemen:

- a. het volgnummer van de aantekening met betrekking tot het goed;
- b. de datum van verkoop of overdracht van het goed;
- c. een omschrijving van het goed, voor zover van toepassing daaronder begrepen soort, merk en nummer van het goed;
- d. de verkoopprijs of andere voorwaarden voor overdracht van het goed; en
- e. de naam en het adres van degene die het goed heeft verkregen.

2. De burgemeester kan vrijstelling verlenen van deze verplichtingen.
3. Op de aanvraag om een vrijstelling is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:68 Voorschriften als bedoeld in artikel 437 ter van het Wetboek van Strafrecht

De handelaar of een voor hem handelend persoon is verplicht:
a. de burgemeester binnen drie dagen schriftelijk in kennis te stellen:

- aanduiding 1° dat hij het beroep van handelaar uitoefent met vermelding van zijn woonadres en het adres van de bij zijn onderneming behorende vestiging;
- aanduiding 2° van een verandering van de onder 1° bedoelde adressen;
- aanduiding 3° dat hij het beroep van handelaar niet langer uitoefent;
- aanduiding 4° dat hij enig goed kan verkrijgen dat redelijkerwijs van een misdrijf afkomstig is of voor de rechthebbende verloren is gegaan.

b. de burgemeester op eerste aanvraag zijn administratie of register ter inzage te geven;
c. aan de hoofdingang van elke vestiging een kenteken te hebben waarop zijn naam en de aard van de onderneming duidelijk zichtbaar zijn;
d. een door opkoop verkregen goed gedurende de eerste drie dagen in bewaring te houden in de staat waarin het goed verkregen is.

Artikel 2:69

(Vervallen)

Artikel 2:70

(Vervallen)

Afdeling 10. Consumentenvuurwerk

Artikel 2:71 Definitie

In deze afdeling wordt onder consumentenvuurwerk verstaan vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 van het Vuurwerkbesluit is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. ~~hetgeen daaronder wordt verstaan in het Vuurwerkbesluit.~~

Artikel 2:72 Ter beschikking stellen van consumentenvuurwerk tijdens de verkoopdagen

1. Het is verboden in de uitoefening van een bedrijf of nevenbedrijf consumentenvuurwerk ter beschikking te stellen dan wel voor het ter beschikking stellen aanwezig te houden, zonder vergunning van het college.
2. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:73 Verbod gebruik van consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling

1. Het is verboden om tussen 31 december 18:00 uur en 1 januari 02.00 uur van het daarop volgende jaar consumentenvuurwerk tot ontbranding te brengen.
2. Het verbod is niet van toepassing op vuurwerk dat zeer weinig gevaar en een te verwaarlozen geluidsniveau oplevert en bestemd is voor gebruik in een besloten ruimte, inclusief vuurwerk dat bestemd is voor
gebruik binnenshuis (zgn. fop- en schertsvuurwerk zoals omschreven in categorie F1 van artikel 1A.1.3, derde lid, aanhef en onder a, van het Vuurwerkbesluit).

3. Het verbod is voorts niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1˚, van het Wetboek van Strafrecht.
4. De burgemeester kan voor een professionele vuurwerkshow, onder het stellen van voorwaarden, ontheffing verlenen van het verbod.

Artikel 2:73a Carbid schieten

1. Het is verboden acetyleengas afkomstig van reactie tussen calciumacetylide (carbid) en water of gasmengsels met vergelijkbare eigenschappen op explosieve wijze te verbranden op zodanige wijze dat gevaar, schade of hinder voor de omgeving kan worden veroorzaakt.
2. Het verbod gesteld in het eerste lid geldt niet indien:

- a. gebruik wordt gemaakt van melkbussen en/of dergelijke voorwerpen met een maximale omvang van 50 liter, met gebruikmaking van acetyleengas afkomstig van reactie tussen calciumcetylide (carbid) en water of gasmengsel met vergelijkbare eigenschappen en
- b. het gebruik plaatsvindt op 31 december van 18.00 uur tot 1 januari 02.00 uur en
- c. hiervan tenminste 14 dagen voorafgaan aan de datum van gebruik melding is gedaan aan het college en
- d. de melding vergezeld is van een schriftelijke toestemming van de eigenaar van het terrein waaraf geschoten wordt en
- e. de melding tevens is voorzien van een kaart waarop de betreffende locatie is ingetekend en
- f. er maximaal 4 personen aanwezig zijn die carbid schieten, waaronder een meerderjarige eigenaar/bewoner van het terrein die er voor zorgdraagt dat deze voorwaarden worden nageleefd en
- g. alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen dienen in acht te worden genomen om te voorkomen dat gevaar/hinder voor mensen, gebouwen en milieu wordt veroorzaakt en
- h. de plaats vanwaar geschoten wordt is gelegen:
    - i. op een afstand van ten minste 75 meter van woonbebouwing en
    - ii. op een afstand van ten minste 300 meter van medische- en zorginstellingen en
    - iii. op een afstand van ten minste 300 meter van in gebruik zijnde voorzieningen voor het houden van dieren en
    - iv. wordt geschoten in een richting welke tegengesteld is aan de richting waarin de dichtstbijzijnde woonbebouwing is gelegen en
    - v. het vrijschootsveld minimaal 75 meter is en hierin geen verharde openbare wegen of paden liggen en
    - vi. er sprake is van een voldoende mate van verlichting op het terrein.

3. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door de Wet milieubeheer, Wet wapens en munitie, Wet milieugevaarlijke stoffen, Wet vervoer gevaarlijke stoffen en het Wetboek van strafrecht.

Afdeling 11. Drugsoverlast

Artikel 2:74 Drugshandel op straat

Onverminderd het bepaalde in de Opiumwet is het verboden zich op een openbare plaats op te houden met het kennelijke doel om, al dan niet tegen betaling, middelen als bedoeld in de

artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar af te leveren, aan te bieden of te verwerven, daarbij behulpzaam te zijn of daarin te bemiddelen.

Artikel 2:74a Openlijk drugsgebruik

Het is verboden op of aan de weg, op een andere openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar te gebruiken, toe te dienen, dan wel voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen voorhanden te hebben.

Afdeling 12. Bijzondere bevoegdheden van de burgemeester

Artikel 2:75 Bestuurlijke ophouding

De burgemeester kan overeenkomstig artikel 154a van de Gemeentewet besluiten tot het tijdelijk doen ophouden van door hem aangewezen groepen van personen op een door hem aangewezen plaats als deze personen het bepaalde in artikel 2:1, 2:10, 2:11, 2:16, 2:46, 2:47, 2:48, 2:49, 2:50, 2:73 of 5:34 van de Algemene Plaatselijke Verordening groepsgewijs niet naleven.

Artikel 2:76 Veiligheidsrisicogebieden

De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151b van de Gemeentewet bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aanwijzen als veiligheidsrisicogebied.

Artikel 2:77 Cameratoezicht op openbare plaatsen

De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151c van de Gemeentewet besluiten tot plaatsing van camera’s voor een bepaalde duur ten behoeve van de handhaving van de openbare orde op openbare plaatsen.

Artikel 2:78 Gebiedsontzeggingen

1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, het voorkomen of beperken van overlast, het voorkomen of beperken van aantastingen van het woon- of leefklimaat, de veiligheid van personen of goederen, de gezondheid of de zedelijkheid aan een persoon die strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht, een bevel geven zich gedurende ten hoogste 48 uur niet in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats op te houden.
2. Met het oog op de in het eerste lid genoemde belangen kan de burgemeester aan een persoon aan wie tenminste eenmaal een bevel als bedoeld in dat lid is gegeven en die opnieuw strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht, een bevel geven zich gedurende ten hoogste 8 weken niet in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats op te houden. Deze gebiedsontzegging van ten hoogste 8 weken kan de burgemeester telkens opnieuw opleggen aan een persoon die opnieuw strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht.

3. Een bevel als bedoeld in het tweede lid kan slechts worden gegeven als het strafbare feit of de openbare orde verstorende handeling binnen zes maanden na het geven van een eerder bevel, gegeven op grond van het eerste of tweede lid, plaatsvindt.
4. De burgemeester beperkt de krachtens het eerste of tweede lid gegeven bevelen, als hij dat in verband met de persoonlijke omstandigheden van betrokkene noodzakelijk oordeelt. De burgemeester kan op aanvraag tijdelijk ontheffing verlenen van een bevel.

Artikel 2:79 Woonoverlast als bedoeld in artikel 151d Gemeentewet

1. Degene die een woning of een bij die woning behorend erf gebruikt of tegen betaling in gebruik geeft aan een persoon die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen is ingeschreven, draagt er zorg voor dat door gedragingen in of vanuit die woning of dat erf of in de onmiddellijke nabijheid van die woning of dat erf geen ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt.
2. De burgemeester kan een last onder bestuursdwang wegens overtreding van het eerste lid in ieder geval opleggen bij ernstige en herhaaldelijke:

- a. geluids- of geurhinder;
- b. hinder van dieren;
- c. hinder van bezoekers of personen die tijdelijk in een woning of op een erf aanwezig zijn;
- d. overlast door vervuiling of verwaarlozing van een woning of een erf.

Hoofdstuk 3. Regulering prostitutie, seksbranche en aanverwante onderwerpen

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel 3:1 Afbakening

De artikelen 1:2 en 1:5 tot en met 1:8 zijn niet van toepassing op het bij of krachtens dit hoofdstuk bepaalde.

Artikel 3:2 Definities

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:
• advertentie: elke commerciële uiting in een medium, die een seksbedrijf of een prostituee onder de aandacht van het publiek brengt;
• beheerder: de natuurlijke persoon die door de exploitant is aangesteld voor de feitelijke leiding van een seksbedrijf;
• bevoegd bestuursorgaan: het college of, voor zover het betreft voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet, de burgemeester;
• escortbedrijf: de activiteit, bestaande uit het bedrijfsmatig gelegenheid geven tot prostitutie in de vorm van bemiddeling tussen klant en prostituee;
• exploitant: de natuurlijke persoon of de bestuurder van een rechtspersoon of, voor zover van toepassing, de tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegde natuurlijk persoon, voor wiens rekening en risico een seksbedrijf wordt uitgeoefend;

• klant: degene die gebruik maakt van de door een exploitant van een prostitutiebedrijf of een prostituee aangeboden seksuele diensten;
• prostituee: degene die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling;
• prostitutie: het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling;
• prostitutiebedrijf: de activiteit, bestaande uit het bedrijfsmatig gelegenheid geven tot prostitutie;
• seksbedrijf: de activiteit, bestaande uit het bedrijfsmatig gelegenheid geven tot prostitutie of tot het verrichten van seksuele handelingen voor een ander tegen betaling of uit het bedrijfsmatig aanbieden van vertoningen van erotisch-pornografische aard in een seksinrichting tegen betaling;
• seksinrichting: voor het publiek toegankelijke besloten ruimte, onderdeel van een seksbedrijf.

Afdeling 2. Vergunning seksbedrijf

Artikel 3:3 Vergunning

1. Het is verboden een seksbedrijf uit te oefenen zonder vergunning van het bevoegde bestuursorgaan.
2. Op een aanvraag om een vergunning wordt binnen twaalf weken beslist. Deze termijn kan met ten hoogste twaalf weken worden verlengd.
3. Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) is niet van toepassing.
4. Een vergunning kan mede voor een seksinrichting worden verleend.
5. De vergunning wordt verleend aan de exploitant en op diens naam gesteld.

Artikel 3:4 Concentratie seksinrichtingen

Het college kan delen van de gemeente aanwijzen waarbinnen voor het vestigen van een seksinrichting geen vergunning wordt verleend. Daarbij kan worden bepaald dat de aanwijzing slechts geldt voor seksinrichtingen van seksbedrijven van een nader aangewezen aard.

Artikel 3:5 Beperking aantal vergunningen

1. Voor het uitoefenen van een raamprostitutiebedrijf wordt geen vergunning verleend.
2. Het bevoegde bestuursorgaan kan een maximum stellen aan het totaal aantal seksinrichtingen van seksbedrijven, niet zijnde raamprostitutiebedrijven, waarvoor vergunning kan worden verleend.

Artikel 3:6 Aanvraag

1. Een aanvraag om vergunning wordt ingediend middels een door het college vastgesteld formulier.
2. Bij de aanvraag wordt vermeld voor welke activiteit vergunning wordt gevraagd, en worden in ieder geval de volgende gegevens en bescheiden overgelegd:

- a. de persoonsgegevens van de exploitant;
- b. het nummer van inschrijving in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel;
- c. of in de vijf jaar voorafgaand aan de aanvraag de exploitant een vergunning voor een seksbedrijf is geweigerd of een aan de exploitant verleende vergunning voor een seksbedrijf is ingetrokken;
- d. het adres waar het seksbedrijf wordt uitgeoefend;
- e. het adres van een onder het seksbedrijf vallende seksinrichting;
- f. het vaste telefoonnummer dat in advertenties voor het seksbedrijf zal worden gebruikt;
- g. een geldig identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht van de exploitant;
- h. voor zover van toepassing, de verblijfstitel van de exploitant;
- i. een actuele verklaring betalingsgedrag nakoming fiscale verplichtingen, verstrekt door de Belastingdienst;
- j. bewijs waaruit blijkt dat de exploitant gerechtigd is tot het gebruik van de ruimtes bestemd voor de uitoefening van het seksbedrijf;
- k. voor zover van toepassing, de plaatselijke ligging van de seksinrichting waarvoor vergunning wordt aangevraagd, door middel van een situatieschets met een noordpijl en schaalaanduiding;
- l. voor zover van toepassing, de plattegrond van de seksinrichting waarvoor vergunning wordt aangevraagd, door middel van een tekening met een schaalaanduiding.

3. Als er een beheerder is aangesteld, is het tweede lid, onder a tot en met c, g en h, van overeenkomstige toepassing op de beheerder.
4. Het bevoegde bestuursorgaan kan aanvullende gegevens of bescheiden verlangen.

Artikel 3:7 Weigeringsgronden

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 wordt een vergunning geweigerd als:

- a. de exploitant of de beheerder onder curatele staat;
- b. de exploitant of de beheerder onherroepelijk is veroordeeld voor een gewelds- of zedendelict of voor mensenhandel, of in enig ander opzicht van slecht levensgedrag is;
- c. de exploitant of de beheerder de leeftijd van 21 jaar nog niet heeft bereikt;
- d. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de aanvraag vermelde in overeenstemming zal zijn;
- e. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de aanvrager in strijd zal handelen met aan de vergunning verbonden beperkingen of voorschriften;
- f. er aanwijzingen zijn dat voor of bij het seksbedrijf personen tewerkgesteld zijn of zullen zijn die, als het prostituees betreft, nog niet de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt, als het overige personen betreft, nog niet de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, slachtoffer zijn van mensenhandel of verblijven of werken in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000;
- g. de exploitant of de beheerder minder dan vijf jaar voorafgaand aan de dag dat de vergunning wordt aangevraagd, wegens een misdrijf onherroepelijk is veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van meer dan zes maanden;
- h. de exploitant of de beheerder minder dan vijf jaar voorafgaand aan de dag dat de vergunning wordt aangevraagd, bij meer dan één rechterlijke uitspraak of

strafbeschikking onherroepelijk veroordeeld is tot een onvoorwaardelijke geldboete van € 500,- of meer of tot een andere hoofdstraf als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, van het Wetboek van Strafrecht, wegens dan wel mede wegens overtreding van:
    - aanduiding 1º bepalingen, gesteld bij of krachtens de Alcoholwet, de Opiumwet, de Vreemdelingenwet 2000, de Wet arbeid vreemdelingen en hoofdstuk 3 van deze verordening;
    - aanduiding 2º de artikelen 137c tot en met 137g, 140, 416, 417, 417bis, 420bis tot en met 420quinquies, 426 en 429quater van het Wetboek van Strafrecht;
    - aanduiding 3º artikel 69 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen;
    - aanduiding 4º de artikelen 8 en 162, derde lid, alsmede de artikelen 6 juncto 8 en 163 van de Wegenverkeerswet 1994;
    - aanduiding 5º de artikelen 2 en 3 van de Wet op de weerkorpsen; of
    - aanduiding 6º de artikelen 54 en 55 van de Wet wapens en munitie.
- i. een maximum als bedoeld in artikel 3:5 al is bereikt;
- j. de voorgenomen uitoefening van het seksbedrijf strijd zal opleveren met het omgevingsplan of een bekendgemaakte ontwerpwijziging daarvan ~~een geldend bestemmingsplan, een bestemmingsplan in ontwerp dat ter inzage is gelegd, een beheersverordening~~ of een aanwijzing als bedoeld in artikel 3:4.

2. Met een veroordeling als bedoeld in het eerste lid, onder g, wordt gelijkgesteld:

- a. een bevel tot tenuitvoerlegging van een zodanige voorwaardelijke straf;
- b. vrijwillige betaling van een geldsom als bedoeld in artikel 74, tweede lid, onder a, van het Wetboek van Strafrecht of artikel 76, derde lid, onder a, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, tenzij de geldsom minder dan € 375,- bedraagt.

3. De periode van vijf jaar, bedoeld in het eerste lid, onder g en h, wordt bij de intrekking van een vergunning teruggerekend vanaf de datum van de intrekking van deze vergunning.
4. Voor de berekening van de periode van vijf jaar, bedoeld in het eerste lid, onder g en h, telt de periode waarin een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf is ondergaan, niet mee.
5. Een vergunning kan in ieder geval worden geweigerd:

- a. voor een seksbedrijf waarvoor de vergunning op grond van artikel 3:9, eerste lid, aanhef en onder a tot en met f, of tweede lid, aanhef onder a tot en met g, of in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur is ingetrokken, gedurende een periode van vijf jaar na de intrekking;
- b. als niet is voldaan aan een bij of krachtens artikel 3:6 gestelde eis met betrekking tot de aanvraag, mits de aanvrager de gelegenheid heeft gehad de aanvraag binnen een door het college gestelde termijn aan te vullen;
- c. als de vergunning geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op het uitoefenen van een prostitutiebedrijf in een seksinrichting waarvoor eerder een vergunning is ingetrokken, of in die seksinrichting eerder zonder vergunning een prostitutiebedrijf is uitgeoefend;
- d. als de openbare orde, de woon- en leefomgeving of de veiligheid en de gezondheid van prostituees of klanten nadelig wordt beïnvloed door de aanwezigheid van de seksinrichting waarvoor de vergunning is aangevraagd;
- e. als het bedrijfsplan niet voldoet aan artikel 3:15, eerste en tweede lid;
- f. als onvoldoende aannemelijk is dat de exploitant de bij artikel 3:17 gestelde verplichtingen zal naleven;

- g. als het escortbedrijf wordt gevestigd in een woonruimte waarvoor geen vergunning als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder a, van de Huisvestingswet 2014 is verleend.

Artikel 3:8 Eisen met betrekking tot vergunning

1. De vergunning vermeldt in ieder geval:

- a. de naam van de exploitant;
- b. voor zover van toepassing, die van de beheerder;
- c. voor welke activiteit de vergunning is verleend;
- d. het adres waar het seksbedrijf wordt uitgeoefend;
- e. het vaste telefoonnummer dat in advertenties voor het seksbedrijf zal worden gebruikt;
- f. voor zover van toepassing, het adres van de onder dat seksbedrijf vallende seksinrichting waarvoor de vergunning mede is verleend;
- g. de voorschriften en beperkingen die aan de vergunning zijn verbonden;
- h. voor zover van toepassing, de geldigheidsduur van de vergunning;
- i. het nummer van de vergunning.

2. De exploitant draagt er zorg voor dat de vergunning of een afschrift daarvan zichtbaar aanwezig is in de seksinrichting waarvoor de vergunning mede is verleend, en tevens dat aan de buitenzijde van de seksinrichting zichtbaar is dat hij over een vergunning voor die seksinrichting beschikt.

Artikel 3:9 Intrekkingsgronden

1. De vergunning wordt ingetrokken als:

- a. de verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken te zijn dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen als bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
- b. de vergunning in strijd met een wettelijk voorschrift is gegeven;
- c. is gehandeld in strijd met de artikelen 3:10, 3:13, aanhef en onder a, 3:14, 3:15 en 3:17, eerste lid, en tweede lid, aanhef en onderdeel b, aanhef en onder 1°;
- d. zich binnen het seksbedrijf feiten hebben voorgedaan die de vrees wettigen, dat het van kracht blijven van de vergunning gevaar oplevert voor de openbare orde of veiligheid;
- e. zich een omstandigheid voordoet als bedoeld in artikel 3:7, eerste lid, onder a tot en met h;
- f. de vergunninghouder dat verzoekt;
- g. de uitoefening van het seksbedrijf strijd oplevert met het omgevingsplan ~~een geldend bestemmingsplan~~, een beheersverordening of een aanwijzing als bedoeld in artikel 3:4.

2. De vergunning kan worden geschorst of ingetrokken als:

- a. is gehandeld in strijd met aan de vergunning verbonden voorschriften of beperkingen;
- b. in verband met gewijzigde wettelijke voorschriften, gewijzigde omstandigheden of gewijzigde inzichten de bescherming van de belangen met het oog waarop het vergunningsvereiste is gesteld, zwaarder wegen dan het belang van de vergunninghouder bij behoud van de vergunning;
- c. een niet in de vergunning vermelde persoon exploitant of beheerder is geworden;
- d. is gehandeld in strijd met een of meer van de bij of krachtens dit hoofdstuk gestelde bepalingen, onverminderd het eerste lid, aanhef en onder c;
- e. is gehandeld in strijd met de in het bedrijfsplan beschreven maatregelen;
- f. zich binnen het seksbedrijf feiten hebben voorgedaan die de vrees wettigen dat het van kracht blijven van de vergunning gevaar oplevert voor de woon- en leefomgeving of de gezondheid van prostituees of klanten;
- g. de exploitant of de beheerder het toezicht op de naleving van het in dit hoofdstuk bepaalde belemmert of bemoeilijkt;
- h. er bij het seksbedrijf personen tewerkgesteld zijn die onherroepelijk zijn veroordeeld voor een gewelds- of zedendelict of voor mensenhandel;
- i. gedurende ten minste zes maanden geen gebruik is gemaakt van de vergunning.

Artikel 3:10 Melding gewijzigde omstandigheden

De vergunninghouder meldt elke verandering waardoor zijn seksbedrijf niet langer in overeenstemming is met de op grond van artikel 3:8, eerste lid, in de vergunning opgenomen gegevens, zo spoedig mogelijk aan het bevoegde bestuursorgaan. Deze verleent een gewijzigde vergunning, als het seksbedrijf aan de vereisten voldoet.

Artikel 3:11 Verlenging vergunning

1. Op een aanvraag om verlenging van een vergunning zijn de artikelen 3:3, 3:5, 3:6 tot en met 3:8 en 3:15, derde lid, van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat actuele gegevens en bescheiden waarover het bevoegde bestuursorgaan al beschikking heeft niet nogmaals overgelegd dienen te worden.
2. Als ten minste twaalf weken voorafgaand aan de vervaltermijn van de vergunning verlenging van de vergunning is aangevraagd, blijft de vergunning van kracht totdat op de aanvraag om verlenging is besloten.

Afdeling 3. Uitoefenen seksbedrijf

Paragraaf 3.1 Regels voor alle seksbedrijven

Artikel 3:12 Sluitingstijden seksinrichtingen; aanwezigheid; toegang

1. Het is de exploitant en de beheerder verboden een seksinrichting voor bezoekers geopend te hebben of daarin bezoekers toe te laten of te laten verblijven tussen 04.00 uur en 14.00 uur, tenzij bij vergunning anders is bepaald.
2. Het is bezoekers van een seksinrichting verboden zich daarin te bevinden gedurende de tijd dat die inrichting gesloten dient te zijn voor bezoekers.
3. Het is de exploitant en de beheerder verboden personen die nog niet de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt toe te laten of te laten verblijven in een seksinrichting.

Artikel 3:13 Adverteren

Het is verboden in advertenties voor een seksbedrijf:
a. geen vermelding op te nemen van het telefoonnummer, bedoeld in artikel 3:8, eerste lid, onder e, van het nummer, bedoeld in artikel 3:8, eerste lid, onder i, en van de bedrijfsnaam;
b. vermelding op te nemen van een ander telefoonnummer dan bedoeld onder a; en
c. als het een prostitutiebedrijf betreft, onveilige seks aan te bieden of te garanderen dat prostituees die voor of bij het betreffende bedrijf werken vrij zijn van seksueel overdraagbare aandoeningen.

Paragraaf 3.2 Regels voor alle prostitutiebedrijven en prostituees

Artikel 3:14 Leeftijd en verblijfstitel prostituees; verbod werken voor onvergund prostitutiebedrijf

1. Het is een exploitant verboden een prostituee voor of bij zich te laten werken die:

- a. nog niet de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt;
- b. in Nederland verblijft of werkt in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000.

2. Het is een prostituee verboden werkzaam te zijn voor of bij een exploitant aan wie geen vergunning voor een prostitutiebedrijf is verleend.

Artikel 3:15 Bedrijfsplan

1. Een prostitutiebedrijf beschikt over een bedrijfsplan, waarin in ieder geval wordt beschreven welke maatregelen de exploitant treft:

- a. op het gebied van hygiëne;
- b. ter bescherming van de gezondheid, de veiligheid en het zelfbeschikkingsrecht van de prostituees;
- c. ter bescherming van de gezondheid van de klanten;
- d. ter voorkoming van strafbare feiten.

2. De door de exploitant te treffen maatregelen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, waarborgen dat:

- a. de hygiëne in een seksinrichting voldoet aan de algemene eisen die hiervoor in de branche gelden en dat dit controleerbaar is;
- b. inzichtelijk en controleerbaar is welke maatregelen een exploitant in zijn bedrijfsvoering en inrichting van de werkruimten treft voor gezonde en veilige werkomstandigheden voor prostituees;
- c. in de werkruimten te allen tijde voldoende condooms met een CE-markering voor gebruik beschikbaar zijn;
- d. in de werkruimten voor de prostituees een goed functionerende alarmvoorziening aanwezig is;
- e. de prostituee zich regelmatig kan laten onderzoeken op seksueel overdraagbare aandoeningen en door de exploitant voldoende geïnformeerd is over de mogelijkheden van een dergelijk onderzoek;
- f. de prostituee niet gedwongen wordt zich geneeskundig te laten onderzoeken;
- g. de prostituee vrij is in de keuze van de arts(en) die zij wil bezoeken;
- h. de prostituee klanten en diensten kan weigeren zonder dat dat voor haar andere werkzaamheden gevolgen heeft;
- i. de prostituee kan weigeren alcohol of drugs te gebruiken zonder dat dat voor haar werkzaamheden gevolgen heeft;
- j. aan de voor de exploitant werkzame beheerder voldoende professionele eisen op het gebied van agressiebeheersing en bedrijfshulpverlening worden gesteld en waar nodig wordt gezorgd voor scholing hierin;
- k. de exploitant zich een oordeel vormt over de mate van zelfredzaamheid van de prostituee voordat deze voor of bij hem gaat werken, teneinde vast te stellen of zij voldoet aan de eisen die hij hiervoor in zijn bedrijfsplan heeft opgenomen;
- l. de exploitant voor elke voor of bij hem werkzame prostituee kan aantonen onder welke verhuur- of arbeidsvoorwaarden zij haar diensten aanbiedt;
- m. de exploitant of beheerder zich er regelmatig van vergewist dat de prostituee niet door derden gedwongen wordt tot prostitutie en dat hij in dit kader informatie van hulpverleningsinstanties ter beschikking stelt;
- n. de exploitant aan de voor of bij hem werkzame prostituees informatie ter beschikking stelt over de mogelijkheden om hulp te krijgen als een prostituee wil stoppen met haar werk in de prostitutie;
- o. de overlast aan de omgeving van de onder het seksbedrijf vallende seksinrichtingen beperkt wordt.

3. Het bedrijfsplan wordt overgelegd bij de aanvraag om een vergunning.
4. De exploitant meldt een voorgenomen wijziging van het bedrijfsplan onverwijld aan het bevoegde bestuursorgaan. De wijziging wordt na goedkeuring van het bevoegde bestuursorgaan als onderdeel van het bedrijfsplan aangemerkt, als deze voldoet aan de eisen die overeenkomstig het eerste en tweede lid aan een bedrijfsplan worden gesteld.
5. De rechten voor prostituees, die worden gewaarborgd op grond van het tweede lid, worden op schrift gesteld en in een voor haar begrijpelijke taal uitgereikt aan elke prostituee die werkzaam is voor of bij de exploitant.
6. In de seksinrichting wordt in ten minste twee talen en voor de klant goed zichtbaar bekend gemaakt dat een prostituee klanten en diensten mag weigeren en mag weigeren alcohol of drugs te gebruiken.

Artikel 3:16 Minimale verhuurperiode werkruimte

Een werkruimte wordt bij aanvang van het huren voor ten minste 4 aaneengesloten weken verhuurd.

Artikel 3:17 Verdere verplichtingen van de exploitant en beheerder prostitutiebedrijf

1. De exploitant of de beheerder is aanwezig gedurende de uren dat het prostitutiebedrijf daadwerkelijk wordt uitgeoefend.
2. De exploitant van een prostitutiebedrijf draagt er zorg voor dat:

- a. de voor of bij het prostitutiebedrijf werkzame prostituees redelijkerwijs hun eigen werktijden kunnen bepalen;
- b. er een deugdelijke bedrijfsadministratie wordt gevoerd waarin de actuele gegevens zijn opgenomen van in ieder geval;
    - aanduiding 1º de voor of bij het prostitutiebedrijf werkzame prostituees;
    - aanduiding 2º de verhuuradministratie;
    - aanduiding 3º met betrekking tot alle voor of bij het prostitutiebedrijf werkzame prostituees, de documentatie die ten grondslag ligt aan de vorming van het oordeel over de mate van zelfredzaamheid, bedoeld in artikel 3:15, tweede lid, onder k;
    - aanduiding 4º de werkroosters van de beheerders;
- c. de bedrijfsadministratie met inachtneming van de wettelijke termijnen wordt bewaard en te allen tijde beschikbaar is voor toezichthouders;
- d. medewerkers van de gemeentelijke gezondheidsdienst en van andere door de burgemeester of het college aangewezen instellingen worden toegelaten tot seksinrichtingen als ze voornemens zijn voorlichtings- en preventieactiviteiten uit te voeren of voorlichtingsmateriaal te verspreiden;
- e. onverwijld bij de politie wordt gemeld ieder signaal van mensenhandel of andere vormen van dwang en uitbuiting;
- f. onverwijld aan het bevoegde bestuursorgaan wordt gemeld als gedurende ten minste één maand geen gebruik gemaakt zal worden van de vergunning. Deze melding vermeldt de reden en de verwachte duur;
- g. gedaan wordt wat nodig is voor een goede gang van zaken binnen het prostitutiebedrijf.

Paragraaf 3.3 Raam- en straatprostitutie

Artikel 3:18 Raamprostitutie

1. Het is een prostituee verboden:

- a. zich vanuit een gebouw of vanuit de toegang naar een gebouw aan klanten die zich op of aan de weg bevinden beschikbaar te stellen; en
- b. passanten hinderlijk te bejegenen of zich aan passanten op te dringen dan wel zich ongekleed of vrijwel ongekleed achter het raam van een seksinrichting of in de toegang tot een seksinrichting op te houden.

Artikel 3:19 Straatprostitutie

1. Het is verboden op of aan de weg of op, aan of in een andere vanaf de weg zichtbare plaats, niet zijnde een seksinrichting waarvoor een vergunning is verleend, zich op te houden met het kennelijke doel prostitutie of het verrichten van seksuele handelingen in het kader van prostitutie.

Artikel 3:20 Handhaving straatprostitutie

Met het oog op de naleving van het verbod, bedoeld in artikel 3:19, eerste lid, kan door een politieambtenaar of toezichthouder het bevel worden gegeven zich onmiddellijk in een bepaalde richting te verwijderen.

Afdeling 4. Overige bepalingen

Artikel 3:21 Verbodsbepalingen klanten

1. Het is een klant verboden seksuele handelingen te verrichten met een prostituee van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat zij werkzaam is voor of bij een exploitant aan wie geen vergunning voor een prostitutiebedrijf is verleend.
2. Het is verboden op of aan de weg of op, aan of in een andere voor publiek toegankelijke plaats gebruik te maken van de diensten van een prostituee.
3. Het verbod, bedoeld in het tweede lid, geldt niet in een seksinrichting waarvoor een vergunning is verleend.

Artikel 3:22 Tentoonstellen, aanbieden en aanbrengen van erotisch-pornografische goederen, afbeeldingen en dergelijke

1. Het is de rechthebbende op een onroerende zaak verboden daarin of daarop goederen, opschriften, aankondigingen, gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen van erotisch-pornografische aard openlijk tentoon te stellen, aan te bieden of aan te brengen als de burgemeester aan de rechthebbende heeft bekendgemaakt dat de wijze van tentoonstellen, aanbieden of aanbrengen daarvan, de openbare orde of de woon- en leefomgeving in gevaar brengt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op het tentoonstellen, aanbieden of aanbrengen van goederen, opschriften, aankondigingen, gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen, die dienen tot het openbaren van gedachten en gevoelens, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Grondwet.

Hoofdstuk 4. Bescherming van het milieu en het natuurschoon en zorg voor het uiterlijk aanzien van de gemeente

Afdeling 1. Voorkomen of beperken geluidhinder en hinder door verlichting

Artikel 4:1 Definities

In deze afdeling wordt verstaan onder:

• Activiteitenbesluit milieubeheer: Activiteitenbesluit milieubeheer, zoals dat besluit luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet;
• collectieve festiviteit: festiviteit die niet specifiek aan één of een klein aantal inrichtingen is verbonden;
• gevoelige gebouwen: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1. van het Activiteitenbesluit milieubeheer;
• gevoelige terreinen: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1. van het Activiteitenbesluit milieubeheer;
• houder van een inrichting: degene die als eigenaar, bedrijfsleider, beheerder of anderszins een inrichting drijft;
• incidentele festiviteit: festiviteit of activiteit die gebonden is aan één of een klein aantal inrichtingen;
• inrichting: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, met dien verstande dat de artikelen 4:2 tot en met 4:5 uitsluitend van toepassing zijn op inrichtingen type A of type B als bedoeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer;
• onversterkte muziek: muziek die niet elektronisch is versterkt.

Artikel 4:2 Aanwijzing collectieve festiviteiten

1. De geluidsnormen bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 4:5 gelden niet voor door het college per kalenderjaar aan te wijzen collectieve festiviteiten gedurende de daarbij aan te wijzen dagen of dagdelen.
2. De voorwaarden met betrekking tot de verlichting ten behoeve van sportbeoefening in de buitenlucht als bedoeld in artikel 3.148, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer gelden niet voor door het college per kalenderjaar aan te wijzen collectieve festiviteiten gedurende de daarbij aan te wijzen dagen of dagdelen.
3. In een aanwijzing als bedoeld in het eerste en tweede lid kan het college bepalen dat de aanwijzing slechts geldt in een of meer van delen.
4. Als een collectieve festiviteit redelijkerwijs niet te voorzien was, kan het college een festiviteit terstond als collectieve festiviteit als bedoeld in het eerste lid aanwijzen.
5. Het equivalente geluidsniveau LAeq veroorzaakt door de inrichting, bedraagt niet meer dan 75 dB(A), gemeten op de gevel van gevoelige gebouwen op een hoogte van 1,5 meter.
6. De geluidsnorm, bedoeld in het zesde lid, is inclusief onversterkte muziek en exclusief 10 dB(A) toeslag vanwege muziekcorrectie. Tevens wordt de bedrijfsduurcorrectie buiten beschouwing gelaten.
7. Op de dagen, bedoeld in het eerste lid, wordt het ten gehore brengen van extra muziek hoger dan de geluidsnorm, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 4:5, uiterlijk om 24.00 uur beëindigd.

Artikel 4:3 Melding incidentele festiviteiten

1. Het is een inrichting toegestaan op maximaal 12 dagen of dagdelen per kalenderjaar incidentele festiviteiten te houden waarbij de geluidsnormen, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 4:5, niet van toepassing zijn, mits de houder van de inrichting ten minste twee weken voor de aanvang van de festiviteit daarvan melding heeft gedaan aan het college.
2. Het is een inrichting toegestaan om tijdens maximaal 4 dagen of dagdelen per kalenderjaar in verband met de viering van incidentele festiviteiten de verlichting langer aan te houden ten behoeve van sportactiviteiten waarbij artikel 3.148, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing is, mits de houder van de inrichting ten minste tien werkdagen voor de aanvang van de festiviteit daarvan melding heeft gedaan aan het college.
3. Het college stelt een formulier vast voor het doen van de melding.
4. De melding is gedaan wanneer het formulier, volledig en naar waarheid ingevuld, tijdig is ingeleverd op de plaats op dat formulier vermeld.
5. De melding wordt geacht te zijn gedaan wanneer het college op verzoek van de houder van een inrichting een incidentele festiviteit die redelijkerwijs niet te voorzien was, terstond toestaat.
6. Het equivalente geluidsniveau LAeq veroorzaakt door de inrichting bedraagt niet meer dan 75 dB(A), gemeten op de gevel van gevoelige gebouwen op een hoogte van 1,5 meter.
7. De geluidsnorm, bedoeld in het zesde lid, is inclusief onversterkte muziek en exclusief 10 dB(A) toeslag vanwege muziekcorrectie. Tevens wordt de bedrijfsduurcorrectie buiten beschouwing gelaten.
8. Op de dagen, bedoeld in het eerste lid, wordt het ten gehore brengen van extra muziek hoger dan de geluidsnorm, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 4:5, uiterlijk om24.00 uur beëindigd.
9. De geluidsnorm, bedoeld in het zesde lid, geldt voor het bebouwde gedeelte van de inrichting en niet voor de buitenruimte.
10. Bij het ten gehore brengen van muziekgeluid blijven ramen en deuren gesloten, behoudens voor het onmiddellijk doorlaten van personen of goederen.

Artikel 4:4

(Vervallen)

Artikel 4:5 Onversterkte muziek

1. Bij het ten gehore brengen van onversterkte muziek als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, onder f, en vijfde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer binnen inrichtingen is de in het tweede lid opgenomen tabel van toepassing, met dien verstande dat:

- a. de in de tabel aangegeven waarden binnen in- of aanpandige gevoelige gebouwen niet gelden als de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen;
- b. de in de tabel aangegeven waarden op de gevel ook gelden bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein;

c. de waarden in in- en aanpandige gevoelige gebouwen, voor zover het woningen betreft, gelden in geluidsgevoelige ruimten als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder en

verblijfsruimten als bedoeld in artikel 1.1, onder d, van het Besluit geluidhinder, zoals die wet en dat besluit luidden direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet;

- d. bij het bepalen van de geluidsniveaus als vermeld in de tabel geen bedrijfsduurcorrectie wordt toegepast.

2. Tabel

	7.00-19.00 uur	**19.00-23.00 uur tekst**	**23.00-7.00 uur**
LAr.LT op de gevel van gevoelige gebouwen	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
LAr.LT in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
LAmax op de gevel van gevoelige gebouwen	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)
LAmax in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

3. Voor de duur van 3 uur in de week is onversterkte muziek, vanwege het oefenen door muziekgezelschappen zoals orkesten, harmonie- en fanfaregezelschappen, in een inrichting gedurende de dag- en avondperiode uitgezonderd van de genoemde geluidsniveaus in het eerste lid.
4. Als versterkte elementen worden gecombineerd met onversterkte elementen, wordt het hele samenspel beschouwd als versterkte muziek en is dit artikel niet ~~het Activiteitenbesluit milieubeheer~~ van toepassing.
5. Het eerste lid is niet van toepassing op collectieve en incidentele festiviteiten als bedoeld in de artikelen 4:2 en 4:3.

Artikel 4:5a Traditioneel schieten

Bij traditioneel schieten als bedoeld in artikel 2:18, eerste lid, onder g, van het Activiteitenbesluit milieubeheer worden de volgende regels in acht genomen:
a. het schieten vindt plaats op ten hoogste twee dagen per week en ten hoogste 4 uren per dag;
b. het schieten vindt uitsluitend plaats tussen 09.00 uur en 22.00 uur;
c. de opvangvoorziening voor de kogels is voorzien van geluiddempend materiaal aan de buitenzijde.

Artikel 4:5b Geluidhinder in de openlucht

1. Het is verboden buiten een inrichting in de openlucht een geluidsapparaat, toestel of machine in werking te hebben op een zodanige wijze dat voor een omwonende of overigens voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
3. Het college kan terreinen of wateren aanwijzen waar het verbod niet van toepassing is op het in werking hebben van bepaalde in de aanwijzing aangewezen categorieën van

geluidsapparaten, toestellen of machines, voor zover wordt voldaan aan de door het college vast te stellen voorschriften ter voorkoming of beperking van geluidhinder.
4. De in het derde lid bedoelde voorschriften kunnen onder meer betrekking hebben op:

- a. het maximale geluidsniveau;
- b. de situering van geluidsbronnen;
- c. de frequentie en tijden van gebruik.

5. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Omgevingswetdoor de Wet geluidhinder, de Zondagswet, de Wet openbare manifestaties, het Vuurwerkbesluit, ~~het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Bouwbesluit 2012~~ of de Provinciale omgevingsverordening ~~milieuverordening~~.

Artikel 4:5c Geluidhinder door dieren

Degene die buiten een inrichting de zorg heeft voor een dier, voorkomt dat dit voor een omwonende of overigens voor de omgeving geluidhinder veroorzaakt.

Artikel 4:5d Geluidhinder door motorvoertuigen en bromfietsen

Het is verboden buiten een inrichting zich met een motorvoertuig of een bromfiets zodanig te gedragen, dat daardoor voor een omwonende of overigens voor de omgeving geluidhinder ontstaat.

Artikel 4:5e Geluidhinder door vrachtauto's

1. Het is verboden buiten een inrichting een vrachtauto als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 op zodanige wijze te laden of te lossen dat daardoor voor een omwonende of overigens voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

Artikel 4:5f Routering

1. Het is verboden buiten een inrichting met een vrachtauto als bedoeld in artikel 4:5e, waarvan het ledig gewicht vermeerderd met het laadvermogen meer bedraagt dan 3.500 kilogram of die met inbegrip van de lading een lengte heeft van meer dan zes meter of een hoogte van meer dan twee meter, tussen 23.00 en 07.00 uur op een andere dan door het college aangewezen weg te rijden.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

Artikel 4:6 Overige geluidhinder

1. Het is verboden buiten een inrichting op een zodanige wijze toestellen of geluidsapparaten in werking te hebben of handelingen te verrichten dat voor een omwonende of voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Omgevingswet door de Wet geluidhinder, de Zondagswet, de Wet openbare manifestaties, het Vuurwerkbesluit, ~~het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Bouwbesluit 2012~~ of de Provinciale omgevingsverordening ~~milieuverordening.~~

Artikel 4:6a Mosquito

1. Onder mosquito wordt verstaan een apparaat dat een slechts voor jongeren hoorbare, hinderlijke hoge pieptoon produceert, met als doel groepen jongeren weg te houden van plaatsen waar zij overlast veroorzaken.
2. In afwijking van artikel 4:6 kan de burgemeester in het belang van de openbare orde besluiten op een openbare plaats een mosquito aan te brengen bij gebleken ernstige overlast door jongeren op die plaats.
3. De aanwezigheid van een mosquito wordt duidelijk kenbaar gemaakt op de plaats waar deze is aangebracht.
4. Een mosquito is alleen in werking op die tijdstippen dat overlast redelijkerwijs valt te verwachten.
5. Een mosquito wordt aangebracht voor een periode van ten hoogste drie maanden. De burgemeester kan die periode telkens met een periode van ten hoogste drie maanden verlengen.

Afdeling 2. Bodem-, weg- en milieuverontreiniging

Artikel 4:7 Straatvegen

Het is verboden op een door het college ten behoeve van de werkzaamheden van de gemeentelijke reinigingsdienst aangewezen weggedeelte, een voertuig te parkeren of enig ander voorwerp te laten staan gedurende een daarbij aangeduide tijdsperiode.

Artikel 4:8 Natuurlijke behoefte doen

Het is verboden binnen de bebouwde kom op een openbare plaats zijn natuurlijke behoefte te doen buiten daarvoor bestemde plaatsen.

Artikel 4:9 Toestand van sloten en andere wateren en niet openbare riolen en putten buiten gebouwen

Sloten en andere wateren en niet openbare riolen en putten buiten gebouwen mogen zich niet bevinden in een toestand die gevaar oplevert voor de veiligheid, nadeel voor de gezondheid of hinder voor de gebruikers van de gebouwen of voor anderen.

Afdeling 3. Het bewaren van houtopstanden

(Vervallen, opgenomen in de Bomenverordening gemeente Mook en Middelaar 2009)

Artikel 4:10

(Vervallen)

Artikel 4:11

(Vervallen)

Artikel 4:12

(Vervallen)

Afdeling 4. Maatregelen tegen ontsiering en stankoverlast

Artikel 4:13 Opslag voertuigen, vaartuigen, mest, afvalstoffen en dergelijke

1. Het is verboden op door het college in het belang van het uiterlijk aanzien van de gemeente, ter voorkoming of opheffing van overlast dan wel voorkoming van schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen, buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, in de openlucht of buiten de weg de volgende voorwerpen of stoffen op te slaan, te plaatsen of aanwezig te hebben:

- a. onbruikbare of aan hun oorspronkelijke bestemming onttrokken voer- of vaartuigen of onderdelen daarvan;
- b. bromfietsen en motorvoertuigen of onderdelen daarvan;
- c. kampeermiddelen als bedoeld in artikel 4:17 of onderdelen daarvan, voor zover het plaatsen of aanwezig hebben daarvan geschiedt voor verkoop of verhuur of anderszins voor een commercieel doel; of
- d. mestopslag, gierkelders of andere verzamelplaatsen van vuil, een verzameling ingekuild gras, loof of pulp of ingekuilde landbouwproducten, afbraakmaterialen en oude metalen.

2. Het college kan bij de aanwijzing nadere regels stellen.

3. Dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien ~~door~~ bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale omgevingsverordening. ~~Wet ruimtelijke ordening of de Provinciale verordening.~~

Artikel 4:14

(Vervallen)

Artikel 4:15 Verbod hinderlijke of gevaarlijke reclame

1. Het is verboden op of aan een onroerende zaak handelsreclame te maken of te voeren door middel van een opschrift, aankondiging of afbeelding waardoor het verkeer in gevaar wordt gebracht of ernstige hinder ontstaat voor de omgeving.
2. Het verbod in het eerste lid is niet van toepassing in gevallen waarin een omgevingsvergunning is verleend en het gevaar en de hinder zijn betrokken bij de afweging. ~~voor zover de Woningwet, de Erfgoedwet, de gemeentelijke erfgoedverordening, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor zover betrekking hebbend op bouwactiviteiten, of de Provinciale landschapsverordening van toepassing is.~~

Artikel 4:16

(Vervallen)

Afdeling 5. Kamperen buiten kampeerterreinen

Artikel 4:17 Definitie

In deze afdeling wordt onder kampeermiddel verstaan een niet-grondgebonden onderkomen of voertuig ~~waarvoor geen omgevingsvergunning voor het bouwen in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is vereist,~~ dat bestemd of opgericht is dan wel gebruikt wordt of kan worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf.

Artikel 4:18 Recreatief nachtverblijf buiten kampeerterreinen

1. Het is verboden ten behoeve van recreatief nachtverblijf kampeermiddelen te plaatsen of geplaatst te houden buiten een kampeerterrein dat als zodanig in het omgevingsplan ~~bestemmingsplan, de beheersverordening, exploitatieplan of een voorbereidingsbesluit~~ is bestemd of mede bestemd.
2. Het verbod geldt niet voor het plaatsen van kampeermiddelen voor eigen gebruik door de rechthebbende op een terrein.
3. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de ontheffing worden geweigerd in het belang van de bescherming van:

- a. natuur en landschap; of
- b. een stadsgezicht.

Artikel 4:19 Aanwijzing kampeerplaatsen

1. Artikel 4:18, eerste lid, is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
2. Het college kan daarbij nadere regels stellen ter bescherming van de belangen genoemd in artikel 4:18, vierde lid.

Hoofdstuk 5. Andere onderwerpen betreffende de huishouding van de gemeente

Afdeling 1. Parkeerexcessen en stopverbod

Artikel 5:1

(Vervallen)

Artikel 5:2 Voertuigen van autobedrijf en dergelijke

1. Onder verhuren als bedoeld in dit artikel wordt mede verstaan:

- a. het gebruiken van een voertuig voor het geven van lessen; of
- b. het gebruiken van een voertuig voor het vervoeren van personen tegen betaling.

2. Tot de voertuigen als bedoeld in dit artikel worden niet gerekend:

- a. voertuigen waaraan herstel- of onderhoudswerkzaamheden worden verricht die in totaal niet meer dan een uur vergen, en dit gedurende de tijd die nodig is en gebruikt wordt voor deze werkzaamheden; of
- b. voertuigen voor persoonlijk gebruik van de in het derde lid bedoelde persoon.

3. Het is degene die er zijn bedrijf, nevenbedrijf dan wel een gewoonte van maakt voertuigen te stallen, te herstellen, te slopen, te verhuren of te verhandelen, verboden:

- a. drie of meer voertuigen die hem toebehoren of zijn toevertrouwd, op de weg te parkeren binnen een cirkel met een straal van 10 meter met als middelpunt een van deze voertuigen;
- b. de weg als werkplaats voor voertuigen te gebruiken.

4. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
5. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:3 Te koop aanbieden van voertuigen

1. Het is verboden op een door het college aangewezen weg een voertuig te parkeren met het kennelijke doel het te koop aan te bieden of te verhandelen.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
3. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:4 Defecte voertuigen

Het is verboden een voertuig waarmee als gevolg van andere dan eenvoudig te verhelpen gebreken niet kan of mag worden gereden, langer dan drie achtereenvolgende dagen op de weg te parkeren.

Artikel 5:5 Voertuigwrakken

1. Het is verboden een voertuig dat rijtechnisch in onvoldoende staat van onderhoud en tevens in een kennelijk verwaarloosde toestand verkeert op de weg te parkeren.
2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens ~~door~~ de Wet milieubeheer of het besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5:6 Kampeermiddelen en andere voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat voor recreatie of anderszins voor andere dan verkeersdoeleinden wordt gebruikt:

- a. langer dan op drie achtereenvolgende dagen te plaatsen of te hebben op een door het college aangewezen weg, waar dit naar zijn oordeel buitensporig is met het oog op de verdeling van beschikbare parkeerruimte of schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente;
- b. op een door het college aangewezen plaats te parkeren, waar dit naar zijn oordeel schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente.

2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de provinciale omgevingsverordening. ~~situaties waarin wordt voorzien door het Provinciaal wegenreglement of de Provinciale landschapsverordening.~~
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:7 Reclamevoertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat is voorzien van een aanduiding van handelsreclame op de weg te parkeren met het kennelijk doel om daarmee handelsreclame te maken.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

3. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:8 Grote voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat, of een oplegger of aanhanger die, met inbegrip van de lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter te parkeren op een door het college aangewezen plaats, waar dit naar zijn oordeel schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente.
2. Het is verboden een voertuig dat, of een oplegger of aanhanger die, met inbegrip van de lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter te parkeren op een door het college aangewezen weg, waar dit naar zijn oordeel buitensporig is met het oog op de verdeling van beschikbare parkeerruimte.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op campers, kampeerauto's, caravans en kampeerwagens.
4. Het tweede lid is voorts niet van toepassing op werkdagen van maandag tot en met vrijdag, dagelijks van 08.00 tot 18.00 uur.
5. Het college kan ontheffing verlenen van de verboden.
6. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:9 Uitzichtbelemmerende voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat, of een oplegger of aanhanger die, met inbegrip van lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter, op de weg te parkeren bij een voor bewoning of ander dagelijks gebruik bestemd gebouw op zodanige wijze dat daardoor het uitzicht van bewoners of gebruikers vanuit dat gebouw op hinderlijke wijze wordt belemmerd of hen anderszins hinder of overlast wordt aangedaan.
2. Het verbod is niet van toepassing gedurende de tijd die nodig is en gebruikt wordt voor het uitvoeren van werkzaamheden waarvoor de aanwezigheid van het voertuig, de oplegger en/of de aanhanger ter plaatse noodzakelijk is.

Artikel 5:10 Parkeren of laten stilstaan van voertuigen anders dan op de rijbaan

1. Het is verboden een voertuig te parkeren of te laten stilstaan op een door het college aangewezen, niet tot de rijbaan behorend weggedeelte.
2. Het verbod is niet van toepassing op voertuigen die worden gebruikt voor werkzaamheden in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam.

Artikel 5:11 Aantasting groenvoorzieningen door voertuigen

1. Het is verboden met een voertuig te rijden door een park of plantsoen of een van gemeentewege aangelegde beplanting of groenstrook, of het daarin te doen of te laten staan.
2. Dit verbod is niet van toepassing op:

- a. de weg;
- b. voertuigen die worden gebruikt voor werkzaamheden in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam;
- c. voertuigen waarmee standplaats wordt of is ingenomen op terreinen die voor dit doel zijn bestemd.

3. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

Artikel 5:12 Overlast van fietsen of bromfietsen

1. Het is verboden op door het college in het belang van het uiterlijk aanzien van de gemeente, ter voorkoming of opheffing van overlast of ter voorkoming van schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen fietsen of bromfietsen onbeheerd buiten de daarvoor bestemde ruimten of plaatsen te laten staan.
2. Het is verboden op door het college aangewezen plaatsen fietsen en bromfietsen langer dan vier weken onafgebroken te laten staan.

Afdeling 2. Collecteren

Artikel 5:13 Inzameling van geld of goederen of leden- of donateurswerving

1. Het is verboden zonder vergunning van het college een openbare inzameling van geld of goederen te houden of daartoe een intekenlijst aan te bieden, dan wel in het openbaar leden of donateurs te werven als daarbij te kennen wordt gegeven of de indruk wordt gewekt dat de opbrengst geheel of ten dele voor een liefdadig of ideëel doel is bestemd.
2. Onder een inzameling als bedoeld in het eerste lid wordt mede verstaan het aanvaarden van geld of goederen bij het aanbieden van diensten of goederen, waartoe ook worden gerekend geschreven of gedrukte stukken, als daarbij te kennen wordt gegeven of de indruk wordt gewekt dat de opbrengst geheel of ten dele voor een liefdadig of ideëel doel is bestemd.
3. Het verbod geldt niet voor een inzameling of werving die wordt gehouden:

- a. in besloten kring;
- b. door een instelling die is ingedeeld in het door het college vastgestelde collecte- en wervingsrooster, mits de inzameling of werving overeenkomstig dat collecte- en wervingsrooster en met inachtneming van de door het college gegeven voorschriften plaatsvindt;
- c. door een andere, door het college aangewezen instelling.

4. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Afdeling 3. Venten

Artikel 5:14 Definitie

1. In deze afdeling wordt onder venten verstaan het in de uitoefening van de ambulante handel te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten op een openbare en in de open lucht gelegen plaats of aan huis.
2. Onder venten wordt niet verstaan:

- a. het aan huis afleveren van goederen in het kader van de exploitatie van een winkel als bedoeld in artikel 1 van de Winkeltijdenwet;
- b. het te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel het aanbieden van diensten op jaarmarkten en markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder g, van de Gemeentewet of artikel 5:22;
- c. het te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel het aanbieden van diensten op een standplaats als bedoeld in artikel 5:17.

Artikel 5:15 Ventverbod

1. Het is verboden te venten op door het college aangewezen openbare plaatsen, dagen of uren.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
3. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.
4. Het verbod is niet van toepassing op:

- a. situaties waarin wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994;
- b. het venten met gedrukte of geschreven stukken waarin gedachten en gevoelens worden geopenbaard.

Artikel 5:16

(Vervallen)

Afdeling 4. Standplaatsen

Artikel 5:17 Definitie

1. In deze afdeling wordt onder standplaats verstaan het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten, gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel.
2. Onder standplaats wordt niet verstaan:

- a. een vaste plaats op een jaarmarkt of markt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet;
- b. een vaste plaats op een evenement als bedoeld in artikel 2:24.

Artikel 5:18 Standplaatsvergunning en weigeringsgronden

1. Het is verboden zonder vergunning van het college een standplaats in te nemen of te hebben.
2. Het college weigert de vergunning wegens strijd met het omgevingsplan. ~~een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit.~~
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de vergunning worden geweigerd als:

- a. de standplaats hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan redelijke eisen van welstand; of
- b. een kwantitatieve of territoriale beperking als gevolg van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente noodzakelijk is in verband met een dwingende reden van algemeen belang.

4. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:19 Toestemming rechthebbende

Het is de rechthebbende op een perceel verboden toe te staan dat daarop zonder vergunning van het college een standplaats wordt of is ingenomen.

Artikel 5:20 Afbakeningsbepalingen

1. Artikel 5:18, eerste lid, is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale omgevingsverordening. ~~situaties waarin wordt voorzien door de Wet milieubeheer, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of het Provinciaal wegenreglement.~~
2. De weigeringsgrond van artikel 5:18, derde lid, onder a, is niet van toepassing op bouwwerken.

Artikel 5:21

(Vervallen)

Afdeling 5. Snuffelmarkten

Artikel 5:22 Definitie

1. In deze afdeling wordt onder snuffelmarkt verstaan een markt in een voor het publiek toegankelijk gebouw waar hoofdzakelijk tweedehands en incourante goederen worden verhandeld of diensten worden aangeboden vanaf standplaatsen.
2. Onder snuffelmarkt wordt niet verstaan:

- a. een markt of jaarmarkt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet;
- b. een evenement als bedoeld in artikel 2:24.

Artikel 5:23 Organiseren van een snuffelmarkt

1. Het is verboden een snuffelmarkt te organiseren:

- a. wegens strijd met het omgevingsplan ~~een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit~~;
- b. als de burgemeester het organiseren van de snuffelmarkt verboden heeft in het belang van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu; of
- c. als degene die voornemens is een snuffelmarkt te organiseren daarvan niet tevoren melding heeft gedaan.

2. De organisator doet de melding als bedoeld in het eerste lid, onder c, binnen vier weken voorafgaand aan de snuffelmarkt met vermelding van:

- a. naam en adres van de organisator;
- b. adres van het gebouw waar de snuffelmarkt gehouden wordt;
- c. de dagen en tijdstippen waarop de snuffelmarkt wordt gehouden;
- d. de frequentie van het houden van de snuffelmarkt;
- e. het soort van goederen en diensten dat wordt aangeboden en verhandeld;
- f. het aantal standplaatsen; en
- g. het te verwachten aantal bezoekers.

3. De snuffelmarkt kan worden gehouden als de burgemeester niet binnen vier weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat het organiseren van de snuffelmarkt wordt verboden in het belang van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu. De burgemeester geeft daarvan binnen drie weken na ontvangst van de melding aan de organisator met opgaaf van redenen bericht.
4. Het verbod geldt niet voor ruimten die uitsluitend dan wel nagenoeg geheel en voortdurend in gebruik zijn als winkel in de zin van de Winkeltijdenwet.

Afdeling 6. Openbaar water en waterstaatswerken

Artikel 5:24 Voorwerpen op, in of boven openbaar water

1. Het is verboden een voorwerp, niet zijnde een vaartuig (zoals een fly board), op, in of boven openbaar water te plaatsen, aan te brengen of te hebben, als dit door zijn omvang of vormgeving, constructie of plaats van bevestiging gevaar oplevert voor de bruikbaarheid van het openbaar water of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan dan wel een belemmering vormt voor het doelmatig beheer en onderhoud van het openbaar water.
2. Degene die voornemens is een steiger, een meerpaal of een ander voorwerp met een permanent karakter op, in of boven openbaar water te plaatsen, doet daarvan uiterlijk twee weken tevoren een melding aan het college.
3. De melding bevat in ieder geval naam, adres en contactgegevens van de melder, en een beschrijving van de aard en omvang van het voorwerp.
4. Van de melding wordt kennis gegeven op de in de gemeente gebruikelijke wijze van bekendmaking.
5. Het verbod is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, de provinciale omgevingsverordening of de waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, de Scheepvaartverkeerswet, het Binnenvaartppolitiereglement, ~~de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Waterwet, de Provinciale vaarwegenverordening~~ of het bepaalde bij of krachtens de Telecommunicatiewet.

Artikel 5:25 Ligplaats vaartuigen

1. Het is verboden met een vaartuig een ligplaats in te nemen of te hebben dan wel een ligplaats voor een vaartuig beschikbaar te stellen op door het college aangewezen gedeelten van openbaar water.
2. Het college kan aan het innemen, hebben of beschikbaar stellen van een ligplaats met dan wel voor een vaartuig op niet krachtens het eerste lid aangewezen gedeelten van openbaar water:

- a. nadere regels stellen in het belang van de openbare orde, volksgezondheid, veiligheid, milieuhygiëne en het uiterlijk aanzien van de gemeente;
- b. beperkingen stellen naar soort en aantal vaartuigen.

3. Het verbod is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, de provinciale omgevingsverordening of de waterschapsverordening of situaties waarin wordt voorzien door het Besluit bouwwerken leefomgeving of het overige bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet, ~~de Woningwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,~~ de Wet milieubeheer, het Binnenvaartpolitiereglement, ~~de Waterwet, de Provinciale vaarwegenverordening of de Provinciale landschapsverordening~~.
4. Het college kan aan de rechthebbende op een vaartuig aanwijzingen geven met betrekking tot het innemen, veranderen of gebruik van een ligplaats in het belang van de openbare orde, volksgezondheid, veiligheid, de milieuhygiëne en het uiterlijk aanzien van de gemeente.
5. De rechthebbende op een vaartuig is verplicht alle door het college gegeven aanwijzingen met betrekking tot het innemen, veranderen of gebruik van een ligplaats op te volgen.

Artikel 5:26

(Vervallen)

Artikel 5:27

(Vervallen)

Artikel 5:27a

1. Het is verboden een vaartuig langer dan 48 uur te laten verblijven in de ‘Passantenhaven’ en aan de aangrenzende kade aan de rivier de Maas te Mook.
2. Burgemeester en wethouders kunnen van het onder 1 genoemde verbod ontheffing verlenen.

Artikel 5:28 Beschadigen van waterstaatswerken

1. Het is verboden schade toe te brengen aan of veranderingen aan te brengen in de toestand van openbare wateren, havens, dijken, wallen, kaden, trekpaden, beschoeiingen, oeverbegroeiing, bruggen, zetten, duikers, pompen, waterleidingen, gordingen, aanlegpalen, stootpalen, bakens of sluizen die bij de gemeente in beheer zijn.
2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, het Binnenvaartpolitiereglement~~, de Waterwet~~ of de Provinciale omgevingsverordening ~~vaarwegenverordening~~.

Artikel 5:29 Reddingsmiddelen

Het is verboden een voor het redden van drenkelingen bestemd en daartoe bij het water aangebracht voorwerp te gebruiken voor een ander doel dan wel voor dadelijk gebruik ongeschikt te maken.

Artikel 5:30 Veiligheid op het water

1. Het is aan een ieder die zich als bader of zwemmer in het openbaar water ophoudt, verboden zich zodanig te gedragen dat het scheepvaartverkeer of andere gebruikers van het openbaar water daarvan hinder of gevaar kunnen ondervinden.
2. Het verbod geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Binnenvaartpolitiereglement, ~~de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of de Provinciale vaar-wegenverordening~~ de provinciale omgevingsverordening of het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet.
3. Het is eenieder die zich met een vaartuig, niet zijnde een niet gemotoriseerde rubberboot, in het openbaar water ophoudt verboden zich te bevinden in het door de rechthebbende aangewezen zwemwater.
4. Het is verboden met een vaartuig met een grotere snelheid dan 9 km per uur te varen.
5. Het is verboden te waterskiën of te laten waterskiën dan wel op soortgelijke wijze van het openbaar water gebruik te maken, met uitzondering van de daartoe door de rechthebbende aangewezen en aangelegde waterskibanen.
6. Het is verboden zich met een waterscooter in het openbaar water te bevinden.

Artikel 5:31 Overlast aan vaartuigen

1. Het is verboden zich zonder redelijk doel vast te houden aan een vaartuig in openbaar water, daarop te klimmen of zich daarop of daarin te begeven of te bevinden.
2. Het is aan degene die daartoe niet bevoegd is verboden een vaartuig, liggend in of aan een openbaar water, los te maken.

Afdeling 7. Crossterreinen en gemotoriseerd en ruiterverkeer in natuurgebieden

Artikel 5:31a

(Vervallen)

Artikel 5:32 Crossterreinen

1. Het is verboden op enig terrein, geen weg zijnde, met een motorvoertuig of een bromfiets te crossen buiten wedstrijdverband, een wedstrijd dan wel, ter voorbereiding van een wedstrijd, een trainings- of proefrit te houden of te doen houden dan wel daaraan deel te nemen, dan wel een motorvoertuig of een bromfiets met het kennelijke doel daartoe aanwezig te hebben.
2. Het verbod is niet van toepassing op door het college aangewezen terreinen. Het college kan nadere regels stellen voor het gebruik van deze terreinen in het belang van:

- a. het voorkomen of beperken van overlast;
- b. de bescherming van het uiterlijk aanzien van de omgeving en ter bescherming van andere milieuwaarden;
- c. de veiligheid van de deelnemers van de in het eerste lid bedoelde wedstrijden en ritten of van het publiek.

3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door Omgevingswet, afdeling 3.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving ~~de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, het Besluit omgevingsrecht~~ of de Zondagswet.

Artikel 5:33 Beperking verkeer in natuurgebieden

1. Het is verboden binnen voor publiek toegankelijke natuurgebieden, parken, plantsoenen of voor recreatief gebruik beschikbare terreinen te rijden of zich te bevinden met een motorvoertuig, een bromfiets, een fiets of een paard.
2. Het verbod is niet van toepassing op door het college aangewezen terreinen. Het college kan nadere regels stellen voor het gebruik van deze terreinen in het belang van:

- a. het voorkomen van overlast;

- b. de bescherming van natuur- of milieuwaarden;
- c. de veiligheid van het publiek.

3. Het verbod is niet van toepassing op motorvoertuigen, bromfietsen, fietsen en paarden:

- a. ten dienste van politie, brandweer en geneeskundige hulpverlening en van andere krachtens artikel 29, eerste lid, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 door de bevoegde minister aangewezen hulpverleningsdiensten;
- b. die worden gebruikt in verband met beheer, onderhoud of exploitatie van de terreinen als in het eerste lid bedoeld;
- c. die worden gebruikt in verband met werken die krachtens wettelijk voorschrift moeten worden uitgevoerd;
- d. van de zakelijk gerechtigden, huurders en pachters van percelen die gelegen zijn binnen de terreinen als in het eerste lid bedoeld;
- e. voor het verkeer ten behoeve van bezoek en van de verzorging van de onder d bedoelde personen.

4. Het verbod is voorts niet van toepassing:

- a. op wegen die gelegen zijn binnen de in het eerste lid bedoelde gebieden of terreinen;
- b. binnen de bij of krachtens de provinciale omgevingsverordening ~~Provinciale verordening "stiltegebieden"~~ aangewezen stiltegebieden ten aanzien van motorrijtuigen die bij of krachtens die verordening zijn aangewezen als toestel.

5. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

Afdeling 8. Vuurverbod

Artikel 5:34 Verbod afvalstoffen te verbranden buiten inrichtingen of anderszins vuur te stoken

1. Het is verboden in de openlucht afvalstoffen te verbranden buiten inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, of anderszins vuur aan te leggen, te stoken of te hebben.
2. Mits geen sprake is van gevaar, overlast of hinder voor de omgeving, is het verbod niet van toepassing op:

- a. verlichting door middel van kaarsen, fakkels en dergelijke;
- b. sfeervuren zoals terrashaarden en vuurkorven, voor zover geen afvalstoffen worden verbrand;
- c. vuur voor koken, bakken en braden.

3. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de ontheffing worden geweigerd ter bescherming van de flora en fauna.

5. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1˚ of 3˚, van het Wetboek van Strafrecht of de provinciale omgevingsverordening ~~de Provinciale milieuverordening~~.

Afdeling 9. Asverstrooiing

Artikel 5:35 Definitie

In deze afdeling wordt onder incidentele asverstrooiing verstaan het verstrooien van as als bedoeld in de Wet op de lijkbezorging op een door de overledene of nabestaande(n) gewenste plek buiten een permanent daartoe bestemd terrein.

Artikel 5:36 Verboden plaatsen

1. Incidentele asverstrooiing is verboden op:

- a. verharde delen van de weg;
- b. gemeentelijke begraafplaatsen en crematoriumterreinen.

2. Het college kan voor een bepaalde termijn verbieden dat op andere plaatsen dan die genoemd in het eerste lid asverstrooiing plaatsvindt.
3. Het college kan op verzoek van de nabestaande die zorg draagt voor de asbus op grond van bijzondere omstandigheden ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het eerste lid, onder a.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:37 Hinder of overlast

Incidentele asverstrooiing is verboden als daardoor hinder of overlast wordt veroorzaakt voor derden.

Hoofdstuk 6. Sanctie-, overgangs- en slotbepalingen

Artikel 6:1 Sanctiebepaling

1. Behoudens het bepaalde in de volgende leden, wordt overtreding van het bij of krachtens deze verordening en de op grond van artikel 1.4 daarbij gegeven voorschriften en beperkingen gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie.
2. Overtreding van het bij of krachtens de volgende artikelen bepaalde en de daarbij op grond van artikel 1:4 gegeven voorschriften en beperkingen wordt gestraft met een geldboete van de eerste categorie: artikel 2:51 en 2:52.

3. In afwijking van het eerste en tweede lid is artikel 1a van de Wet op de economische delicten van toepassing op overtreding van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2:10 en 2:11 als sprake is van een omgevingsvergunningplichtige activiteit, en artikel 2:12, eerste lid.

Artikel 6:2 Toezichthouders

1. Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze verordening bepaalde zijn belast:

- a. de politiefunctionarissen;
- b. de buitengewoon opsporingsambtenaar van de gemeente Mook en Middelaar;
- c. de milieu-inspecteur(s) van de gemeente Mook en middelaar;
- d. de inspecteur(s) bouw- en woningtoezicht van de gemeente Mook en Middelaar.

2. Het college dan wel de burgemeester kan daarnaast andere personen met dit toezicht belasten.

Artikel 6:3 Binnentreden woningen

Zij die belast zijn met het toezicht op de naleving of de opsporing van een overtreding van de bij of krachtens deze verordening gegeven voorschriften die strekken tot handhaving van de openbare orde of veiligheid of bescherming van het leven of de gezondheid van personen, zijn bevoegd tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner.

Artikel 6:4 Intrekking oude verordening

De Algemene plaatselijke verordening gemeente Mook en Middelaar 2020 wordt ingetrokken met ingang van de dag van inwerkingtreding van de Algemene plaatselijke verordening gemeente Mook en Middelaar 2021.

Artikel 6:5 Overgangsbepaling

1. Besluiten, genomen krachtens de eerstgenoemde verordening in artikel 6:4, die golden op het moment van de inwerkingtreding van deze verordening en waarvoor deze verordening overeenkomstige besluiten kent, gelden als besluiten genomen krachtens deze verordening.
2. Indien voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening een aanvraag op grond van de eerstgenoemde verordening in artikel 6:4 is ingediend en voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening nog niet op die aanvraag is beslist, wordt daarop de overeenkomstige bepaling van deze verordening toegepast.
3. Op een voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening aanhangig beroep- of bezwaarschrift, betreffende een besluit bedoeld in het eerste lid, wordt beslist met toepassing van de eerstgenoemde verordening in artikel 6:4.
4. Gebods- of verbodsbepalingen waarvoor een vergunning of ontheffing vereist is krachtens deze verordening en niet voorkomend in de eerstgenoemde verordening in artikel 6:4, zijn niet van toepassing:

- a. gedurende acht weken na het in werking treden van deze verordening;

- b. ook na de onder a. bepaalde termijn, voor zover degene die de vergunning of ontheffing nodig heeft, binnen deze termijn een aanvraag heeft ingediend, totdat onherroepelijk op deze aanvraag is beslist.

5. Het vervallen van de eerstgenoemde verordening in artikel 6:4 heeft geen gevolgen voor de geldigheid van op basis van die verordening genomen nadere regels, beleidsregels en aanwijzingsbesluiten, indien en voor zover de rechtsgrond waarop de aanwijzingsbesluiten zijn gebaseerd ook vervat is in deze verordening en voor zover zij niet eerder zijn vervallen of ingetrokken.

Artikel 6:6 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op het tijdstip van de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 6:7 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Mook en Middelaar 2023.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering d.d. 14 december 2023.

De voorzitter,	De griffier,
mr. drs. W. Gradisen	mr. M.A.M. van Arensbergen

Deze met kleuren opgesteld exemplaar van de vast te stellen APV bevordert de leesbaarheid van de tekst (niet bedoeld voor publicatie). Groene arcering is nieuwe tekst. Gele arcering is verwijderde tekst. Voor de officiële versie raadpleeg de geconsolideerde tekst (in de andere bijlage).

Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Mook en Middelaar 2023

De raad der gemeente Mook en Middelaar;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 14 november 2023;

gelet op:
1. de artikelen 149, 149a, 151a, 151b, 151c, 151d, 154 en 154a van de Gemeentewet;
2. de artikelen 3 en 4 van de Wet openbare manifestaties;
3. de artikelen 4, 25a, 25b, 25c en 25d van de Alcoholwet;
4. de artikelen 2.18, eerste lid, onder f en g, en vijfde lid, 2.21 en 3.148, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer juncto artikel 8.2.2 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet;
5. artikel 30c, tweede lid, van de Wet op de kansspelen;
6. artikel 3 van de Winkeltijdenwet;
7. artikel 2a van de Wegenverkeerswet 1994;

gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 6 december 2023;

B E S L U I T:

Vast te stellen de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Mook en Middelaar 2023.

Hoofdstuk 1. Definities

Artikel 1:1 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:
a. bebouwde kom: de bebouwde kom of kommen waarvan gedeputeerde staten de grenzen hebben vastgesteld overeenkomstig artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994;
b. Beperkingengebiedactiviteit: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage onder A bij de Omgevingswet.
c. bevoegd gezag: bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een omgevingsvergunning ~~als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht~~;
d. bouwwerk: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage onder A, bij de Omgevingswet; ~~hetgeen daaronder verstaan wordt in artikel 1.1, eerste lid van de Bouwverordening;~~
e. bromfiets: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder e van de Wegenverkeerswet 1994;
f. college: het college van burgemeester en wethouders;
g. gebouw: hetgeen daaronder wordt verstaan in bijlage I bij het besluit bouwwerken leefomgeving; ~~gebouw als bedoeld in artikel 1 van de Woningwet~~;
h. handelsreclame: iedere openbare aanprijzing van goederen of diensten, waarmee kennelijk beoogd wordt een commercieel belang te dienen;

i. motorvoertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
j. openbaar water: wateren die voor het publiek bevaarbaar of op andere wijze toegankelijk zijn;
k. openbare plaats: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van de Wet op de openbare manifestaties;
l. parkeren: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
m. rechthebbende: degene die over een zaak zeggenschap heeft krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht;
n. voertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, met uitzondering van kleine wagens, zoals kruiwagens en kinderwagens, en rolstoelen;
o. weg: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994.

Artikel 1:2 Beslistermijn

1. Het bevoegde bestuursorgaan beslist op een aanvraag voor een vergunning of ontheffing binnen acht weken na de datum van ontvangst van de aanvraag.
2. Het bestuursorgaan kan de termijn voor ten hoogste acht weken verdagen.
3. Dit artikel is niet van toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning. ~~In afwijking van het tweede lid is artikel 3.9 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van toepassing als beslist wordt op een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 2:10, eerste lid of een vergunning als bedoeld in artikel 2:11, tweede lid, aanhef en onder a~~.

Artikel 1:3

(Vervallen)

Artikel 1:4 Voorschriften en beperkingen

1. Aan een vergunning of ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden. Deze voorschriften en beperkingen strekken slechts tot bescherming van het belang of de belangen in verband waarmee de vergunning of ontheffing is vereist.
2. Degene aan wie een vergunning of ontheffing is verleend, is verplicht de daaraan verbonden voorschriften en beperkingen na te komen.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

Artikel 1:5 Persoonlijk karakter van vergunning of ontheffing

1. De vergunning of ontheffing is persoonlijk, tenzij bij of krachtens deze verordening anders is bepaald.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

Artikel 1:6 Intrekking of wijziging van vergunning of ontheffing

1. De vergunning of ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd als:

a. ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
b. op grond van een verandering van de omstandigheden of inzichten opgetreden na het verlenen van de vergunning of ontheffing, intrekking of wijziging noodzakelijk is vanwege het belang of de belangen ter bescherming waarvan de vergunning of ontheffing is vereist;
c. de aan de vergunning of ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
d. van de vergunning of ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen of gedurende een daarin gestelde termijn dan wel, bij het ontbreken van een gestelde termijn, binnen een redelijke termijn; of
e. de houder dit verzoekt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

Artikel 1:7 Termijnen

1. De vergunning of ontheffing geldt voor onbepaalde tijd, tenzij bij de vergunning of ontheffing anders is bepaald of de aard van de vergunning of ontheffing zich daartegen verzet.
2. De aard van de vergunning of ontheffing verzet zich in ieder geval tegen gelding voor onbepaalde tijd als het aantal vergunningen of ontheffingen is beperkt en het aantal mogelijke aanvragers het aantal beschikbare vergunningen of ontheffingen overtreft.

Artikel 1:8 Weigeringsgronden

1. Een vergunning of ontheffing kan in ieder geval worden geweigerd in het belang van:

- a. de openbare orde;
- b. de openbare veiligheid;
- c. de volksgezondheid;
- d. de bescherming van het milieu.

2. Een vergunning of ontheffing kan ook worden geweigerd als de aanvraag daarvoor minder dan vier weken voor de beoogde datum van de beoogde activiteit is ingediend en daardoor een behoorlijke behandeling van de aanvraag niet mogelijk is.

Hoofdstuk 2. Openbare orde en veiligheid, volksgezondheid en milieu

Afdeling 1. Voorkomen of bestrijden van ongeregeldheden

Artikel 2:1 Samenscholing en ongeregeldheden

1. Het is verboden op een openbare plaats deel te nemen aan een samenscholing, onnodig op te dringen of door uitdagend gedrag aanleiding te geven tot ongeregeldheden.
2. Degene die op een openbare plaats:

- a. aanwezig is bij een voorval waardoor ongeregeldheden ontstaan of dreigen te ontstaan;
- b. aanwezig is bij een gebeurtenis die aanleiding geeft tot toeloop van publiek waardoor ongeregeldheden ontstaan of dreigen te ontstaan; of

- c. zich bevindt in of aanwezig is bij een samenscholing;

  is verplicht op bevel van een ambtenaar van politie zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen.

3. Het is verboden zich te begeven naar of zich te bevinden op openbare plaatsen die door het bevoegde bestuursorgaan in het belang van de openbare veiligheid of ter voorkoming van ongeregeldheden zijn afgezet.
4. De burgemeester kan ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het derde lid.
5. Dit artikel is niet van toepassing op betogingen, vergaderingen en godsdienstige en levensbeschouwelijke samenkomsten als bedoeld in de Wet openbare manifestaties.

label

Artikel 2:2

(Vervallen)

Artikel 2:3 Kennisgeving betogingen op openbare plaatsen

1. Degene die het voornemen heeft op een openbare plaats een betoging te houden, waaronder begrepen een samenkomst als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbare manifestaties, geeft daarvan voor de openbare aankondiging en ten minste 48 uren voordat de betoging wordt gehouden, schriftelijk kennis aan de burgemeester.
2. De kennisgeving bevat:

- a. naam en adres van degene die de betoging houdt;
- b. het doel van de betoging;
- c. de datum waarop de betoging wordt gehouden en het tijdstip van aanvang en van beëindiging;
- d. de plaats en, voor zover van toepassing, de route;
- e. voor zover van toepassing, de wijze van samenstelling; en
- f. maatregelen die degene die de betoging houdt zal treffen om een regelmatig verloop te bevorderen.

3. Degene die de kennisgeving doet, ontvangt daarvan een bewijs waarin het tijdstip van de kennisgeving is vermeld.
4. Als het tijdstip van de schriftelijke kennisgeving valt op een vrijdag na 12.00 uur, een zaterdag, een zondag of een algemeen erkende feestdag, wordt de kennisgeving gedaan uiterlijk op de werkdag die aan de dag van dat tijdstip voorafgaat vóór 12.00 uur.
5. De burgemeester kan in bijzondere omstandigheden op verzoek een kennisgeving in behandeling nemen buiten deze termijn.

Artikel 2:4

(Vervallen)

Artikel 2:5

(Vervallen)

Artikel 2:6 Verspreiden geschreven of gedrukte stukken of afbeeldingen

1. Het is verboden gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen onder publiek te verspreiden dan wel openlijk aan te bieden op door het college aangewezen openbare plaatsen.
2. Het college kan het verbod beperken tot bepaalde dagen en uren.
3. Het verbod is niet van toepassing op het huis-aan-huis verspreiden of het aan huis bezorgen van gedrukte of geschreven stukken en afbeeldingen.
4. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
5. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:7

(Vervallen)

Artikel 2:8

(Vervallen)

Artikel 2:9 Vertoningen op openbare plaatsen

1. Het is verboden ten behoeve van publiek als straatartiest, straatfotograaf, tekenaar, filmoperateur of gids op te treden op door de burgemeester in het belang van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu aangewezen openbare plaatsen.
2. De burgemeester kan het verbod beperken tot bepaalde dagen en uren.
3. De burgemeester kan ontheffing verlenen van het verbod.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Afdeling 2. Bruikbaarheid, uiterlijk aanzien en veilig gebruik van openbare plaatsen

Artikel 2:10 Voorwerpen op of aan openbare plaatsen

1. Het is verboden zonder vergunning van het college de weg of een weggedeelte anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan.
~~2. De vergunning wordt verleend als omgevingsvergunning door het bevoegd gezag als het in het eerste lid bedoelde gebruik een activiteit betreft als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder j of k, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.~~
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan een vergunning worden geweigerd:

- a. als het beoogde gebruik schade toebrengt aan de weg, gevaar oplevert voor de bruikbaarheid van de weg of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan, dan wel een belemmering kan vormen voor het doelmatig beheer en onderhoud van de weg;

- b. als het beoogde gebruik hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan redelijke eisen van welstand; of
- c. in het belang van de voorkoming of beperking van overlast voor gebruikers van een in de nabijheid gelegen onroerende zaak.

3. Het verbod is niet van toepassing op:

- a. evenementen als bedoeld in artikel 2:24;
- b. terrassen als bedoeld in artikel 2:27, tweede lid;
- c. standplaatsen als bedoeld in artikel 5:17;
- d. voorwerpen of stoffen waarop gedachten of gevoelens worden geopenbaard;
- e. door het college aan te wijzen categorieën van voorwerpen;
- f. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening. ~~situaties waarin wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of provinciale wegenverordening.~~

4. De weigeringsgrond, bedoeld in het tweede ~~derde~~ lid, onder a, is niet van toepassing als in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994.
5. De weigeringsgrond, bedoeld in het tweede ~~derde~~ lid, onder b, is niet van toepassing op bouwwerken.
6. De weigeringsgrond, bedoeld in het derde lid, onder c, is niet van toepassing als in de voorkoming van overlast wordt voorzien door de Wet milieubeheer.
7. Op de aanvraag om een vergunning, niet zijnde een omgevingsvergunning, is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:11 (Omgevings)vergunning voor het aanleggen, beschadigen en veranderen van een weg

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning van het bevoegde bestuursorgaan een weg aan te leggen, de verharding daarvan op te breken, in een weg te graven of te spitten, aard of breedte van de wegverharding te veranderen of anderszins verandering te brengen in de wijze van aanleg van een weg.
~~2. De vergunning wordt verleend als omgevingsvergunning door het bevoegd gezag, als de activiteiten zijn verboden bij een bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit.~~
2. Het verbod is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994, de Wegenwet, het Wetboek van Strafrecht of het bepaalde bij of krachtens de Telecommunicatiewet. ~~voor zover in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam werkzaamheden worden verricht~~.
3. Het verbod is voorts niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, de Wegenwet, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de waterschap keur, de provinciale wegenverordening, de Telecommunicatiewet of de daarop gebaseerde telecommunicatieverordening.

4. Op de aanvraag om een vergunning, niet zijnde een omgevingsvergunning, bedoeld in het eerste lid, is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:12 Maken of veranderen van een uitweg

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning van het college een uitweg te maken naar de weg of verandering te brengen in een bestaande uitweg naar de weg.
2. In afwijking van het bepaalde in artikel 1:8 wordt de vergunning slechts geweigerd:

- a. ter voorkoming van gevaar voor het verkeer op de weg;
- b. als de uitweg zonder noodzaak ten koste gaat van een openbare parkeerplaats;
- c. als door de uitweg het openbaar groen op onaanvaardbare wijze wordt aangetast; of
- d. als er sprake is van een uitweg van een perceel dat al door een andere uitweg wordt ontsloten, en de aanleg van deze tweede uitweg ten koste gaat van een openbare parkeerplaats of het openbaar groen.

3. Het verbod is niet van toepassing beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening~~. op situaties waarin wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de waterschap keur of de provinciale wegenverordening~~.

Artikel 2:12a Verbod opsporen explosieven, wapens en oudheidkundige voorwerpen

1. Het is voor anderen dan personen werkzaam voor de Explosieven Opruimingsdienst of de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, of personen of organisaties die in opdracht van derden belast naar explosieven, wapens en oudheidkundige voorwerpen, verboden op of aan de weg of op een andere voor het publiek toegankelijke plaats een mijndetector, metaaldetector, of enig ander voorwerp, kennelijk bedoeld voor het opsporen van explosieven, wapens of oudheidkundige voorwerpen bij zich te hebben.
2. Het college kan van dit verbod ontheffing verlenen.

Artikel 2:13

(Vervallen)

Artikel 2:14 Winkelwagentjes

1. Een winkelier die winkelwagentjes ter beschikking stelt, is verplicht deze:

- a. te voorzien van de naam van het bedrijf of een ander herkenningsteken; en
- b. terstond te verwijderen of te doen verwijderen uit de omgeving van dat bedrijf.

2. Het is verboden een winkelwagentje na gebruik onbeheerd op een openbare plaats achter te laten.
3. Het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien ~~door de Wet milieubeheer~~ bij of krachtens de Omgevingswet.

Artikel 2:15 Hinderlijke beplanting of gevaarlijk voorwerp

Het is verboden beplanting of een voorwerp aan te brengen of te hebben op zodanige wijze dat aan het wegverkeer het vrije uitzicht wordt belemmerd of voor het wegverkeer hinder of gevaar ontstaat.

Artikel 2:16 Openen straatkolken en dergelijke

Het is aan degene die daartoe niet bevoegd is verboden een straatkolk, rioolput, brandkraan of een andere afsluiting die behoort tot een openbare nutsvoorziening, te openen, onzichtbaar te maken of af te dekken.

Artikel 2:17 Kelderingangen en dergelijke

1. Kelderingangen en andere lager dan de aangrenzende weg gelegen betreedbare delen van een bouwwerk mogen geen gevaar voor de veiligheid van de weggebruikers opleveren.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 427, aanhef en onder 1˚ of 3˚, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:18 Rookverbod in bossen en natuurterreinen

1. Het is verboden in bossen, op heide of veengronden dan wel in duingebieden of binnen een afstand van dertig meter daarvan:

- a. te roken gedurende de maanden april tot en met oktober;
- b. voor zover het de open lucht betreft, brandende of smeulende voorwerpen te laten vallen, weg te werpen of te laten liggen.

2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 3˚, van het Wetboek van Strafrecht.
3. Het verbod in het eerste lid, aanhef en onder a, is voorts niet van toepassing voor zover het roken plaatsvindt in gebouwen en aangrenzende erven.

Artikel 2:19

(Vervallen)

Artikel 2:20

(Vervallen)

Artikel 2:21 Voorzieningen voor verkeer en verlichting

1. De rechthebbende op een bouwwerk is verplicht toe te laten dat op of aan dat bouwwerk voorwerpen, borden of voorzieningen ten behoeve van het verkeer of de openbare verlichting worden aangebracht, onderhouden, gewijzigd of verwijderd.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door hoofdstuk 10 van de Omgevingswet. ~~de Waterstaatswet 1900, de Onteigeningswet of de Belemmeringenwet Privaatrecht.~~

Artikel 2:22 Objecten onder hoogspanningslijn

(Niet opgenomen)

Artikel 2:23 Veiligheid op het ijs

1. Het is verboden:

- a. voor het publiek toegankelijke ijsvlakten te beschadigen, te verontreinigen, te versperren of het verkeer daarop op enige andere wijze te belemmeren of in gevaar te brengen;
- b. bakens of andere voorwerpen ten behoeve van de veiligheid geplaatst op de onder a bedoelde ijsvlakten te verplaatsen, weg te nemen, te beschadigen of op enige andere wijze het gebruik daarvan te verijdelen of te belemmeren.

2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht of de provinciale omgevingsverordening ~~vaarwegenverordening~~.

Afdeling 3. Evenementen

Artikel 2:24 Definities

1. In deze afdeling wordt onder evenement verstaan elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak, met uitzondering van:

- a. bioscoop- en theatervoorstellingen;
- b. markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder g, van de Gemeentewet en artikel 5:22;
- c. kansspelen als bedoeld in de Wet op de kansspelen;
- d. het in een inrichting in de zin van de Alcoholwet gelegenheid geven tot dansen;
- e. betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties;
- f. activiteiten als bedoeld in de artikelen 2:9 en 2:39;
- g. sportwedstrijden, niet zijnde vechtsportevenementen als bedoeld in het tweede lid, onder f.

2. Onder evenement wordt mede verstaan:

- a. een herdenkingsplechtigheid;
- b. een braderie;
- c. een optocht op de weg, niet zijnde een betoging als bedoeld in artikel 2:3;
- d. een feest, muziekvoorstelling of wedstrijd op of aan de weg;
- e. een straatfeest of buurtbarbecue;
- f. een door de burgemeester aangewezen categorie vechtsportwedstrijden of -gala's.

3. In deze afdeling wordt onder klein evenement verstaan een eendaags evenement waarbij:

- a. het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan 100 personen;
- b. de activiteiten plaatsvinden tussen 9.30 uur en respectievelijk 24.00 uur (zo t/m do) en 01.00 (vr, za) uur;

- c. geen muziek ten gehore wordt gebracht op:
- d. maandag tot en met donderdag voor 09.00 uur of na 23.00 uur,
- e. vrijdag en zaterdag voor 9.00 uur of na 24.00 uur,
- f. zondag voor 13.00 uur of na 23.00 uur;
- g. tijdens de hiervoor genoemde tijdstippen het maximaal toelaatbare geluidsniveau van 75 dBA op de gevels van omringende woningen niet wordt overschreden;
- h. de activiteiten niet plaatsvinden op de rijbaan, (brom)fietspad of parkeerplaats of anderszins een belemmering vormen voor het verkeer en de hulpdiensten; en
- i. slechts kleine objecten worden geplaatst met een oppervlakte van minder dan 10 vierkante meter per object;
- j. er een organisator is.

Artikel 2:25 Evenementenvergunning

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning van de burgemeester een evenement te organiseren.
2. Bij de indiening van de vergunningaanvraag worden de gegevens, bedoeld in artikel 2.3 van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen, aangeleverd voor zover voor het evenement een gebruiksmelding zou moeten worden gedaan op grond van artikel 2:1, eerste lid, van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen.
3. Geen vergunning is vereist voor een klein evenement, als de organisator ten minste vijf werkdagen voorafgaand aan het evenement daarvan melding heeft gedaan aan de burgemeester.
4. Eveneens is geen vergunning vereist voor evenementen als wandel- of fietstochten, met uitzondering van de Vierdaagse van Nijmegen, als de organisator ten minste vijf dagen voorafgaand aan het evenement daarvan melding heeft gedaan aan de burgemeester.
5. De burgemeester kan binnen twee weken na ontvangst van de melding besluiten een klein evenement te verbieden, als er aanleiding is te vermoeden dat daardoor de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu in gevaar komt. 5.5.5.
6. Het verbod is niet van toepassing op een wedstrijd op of aan de weg, in situaties waarin voorzien wordt door artikel 10 juncto 148 van de Wegenverkeerswet 1994.
7. Het derde lid is niet van toepassing op een krachtens artikel 2:24, tweede lid, onder f, aangewezen categorie vechtsportwedstrijden of -gala's.
8. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de burgemeester een vergunning voor een vechtsportevenement als bedoeld in artikel 2:24, tweede lid, onder f, weigeren als de organisator of de aanvrager van de vergunning in enig opzicht van slecht levensgedrag is.
9. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:26 Ordeverstoring

1. Het is verboden bij een evenement de orde te verstoren.
2. Het is verboden bij een evenement zichtbaar goederen te dragen, bij zich te hebben of te vervoeren die uiterlijke kenmerken zijn van een organisatie die bij rechterlijke uitspraak of bestuurlijk besluit verboden is verklaard of is ontbonden vanwege een doel of werkzaamheid in strijd met de openbare orde.
3. Het verbod in het tweede lid geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht.

Afdeling 4. Toezicht op openbare inrichtingen

Artikel 2:27 Definities

1. In deze afdeling wordt onder openbare inrichting verstaan een hotel, restaurant, pension, café, waterpijpcafé, cafetaria, snackbar, discotheek, buurthuis of clubhuis of elke andere voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was logies wordt verstrekt of dranken worden geschonken of rookwaren of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden bereid of verstrekt.
2. Een buiten de in het eerste lid bedoelde besloten ruimte liggend deel waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie ter plaatse kunnen worden bereid of verstrekt, waaronder in ieder geval een terras, maakt voor de toepassing van deze afdeling deel uit van die besloten ruimte.

Artikel 2:28 Exploitatie openbare inrichting

1. Het is verboden een openbare inrichting te exploiteren zonder vergunning van de burgemeester.
2. De burgemeester weigert de vergunning als de exploitatie van de openbare inrichting in strijd is met het omgevingsplan. ~~een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit~~.
3. In afwijking van het bepaalde in artikel 1:8 kan de burgemeester de vergunning geheel of gedeeltelijk weigeren als naar zijn oordeel moet worden aangenomen dat:
a. de woon- of leefsituatie in de omgeving van de openbare inrichting of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed; of
b. de exploitant of de leidinggevende in enig opzicht van slecht levensgedrag is.
4. Bij toepassing van de in het derde lid genoemde weigeringsgrond houdt de burgemeester rekening met het karakter van de straat en de wijk, waarin de openbare inrichting is gelegen of zal zijn gelegen, de aard van de openbare inrichting en de spanning waaraan het woonklimaat ter plaatse reeds blootstaat of bloot zal komen te staan door de exploitatie.
5. Geen vergunning is vereist voor een openbare inrichting die zich bevindt in:

- a. winkel als bedoeld in artikel 1 van de Winkeltijdenwet voor zover de activiteiten van de openbare inrichting een nevenactiviteit vormen van de winkelactiviteit;
- b. zorginstelling;
- c. museum; of
- d. bedrijfskantine of -restaurant.

6. De burgemeester weigert de vergunning als bedoeld in het eerste lid indien de aanvrager geen verklaring omtrent gedrag overlegt die uiterlijk drie maanden voor de datum waarop de vergunningaanvraag is ingediend, is afgegeven.
7. De vergunning kan voorts worden geweigerd in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen (Wet BIBOB).
8. Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) is niet van toepassing op de aanvraag om een vergunning en de vrijstelling.

Artikel 2:29 Sluitingstijd

1. Openbare inrichtingen zijn gesloten op zondag tot en met donderdag tussen 01.00 uur en 07.00 uur, en op vrijdag en zaterdag tussen 02.00 uur en 07.00 uur.
2. Het is verboden een openbare inrichting voor bezoekers geopend te hebben, of bezoekers in de inrichting te laten verblijven na sluitingstijd.
3. De burgemeester kan ontheffing verlenen van de sluitingstijd.
4. Voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28, vierde lid, aanhef en onder a, gelden dezelfde sluitingstijden als voor de winkel.
5. Het eerste en het derde lid zijn niet van toepassing op situaties waarin bij of krachtens de Wet milieubeheer is voorzien.
6. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:30 Afwijking sluitingstijd; tijdelijke sluiting

1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, veiligheid of gezondheid of in geval van bijzondere omstandigheden voor een of meer openbare inrichtingen tijdelijk andere sluitingstijden vaststellen of tijdelijk sluiting bevelen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin artikel 13b van de Opiumwet voorziet.

Artikel 2:31 Verboden gedragingen

Het is verboden in een openbare inrichting:
a. de orde te verstoren;
b. zich te bevinden na sluitingstijd, tenzij het personeel betreft, of gedurende de tijd dat de inrichting gesloten dient te zijn op grond van een besluit krachtens artikel 2:30, eerste lid;
c. op het terras spijzen of dranken te verstrekken aan personen die geen gebruik maken van het terras;

Artikel 2:32 Handel binnen openbare inrichtingen

De exploitant van een openbare inrichting staat niet toe dat een handelaar, aangewezen bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 437, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht, of een voor hem handelend persoon in die inrichting enig voorwerp verwerft, verkoopt of op enige andere wijze overdraagt.

Artikel 2:33 Het college als bevoegd bestuursorgaan

Als een openbare inrichting geen voor het publiek openstaand gebouw of bijbehorend erf is in de zin van artikel 174 van de Gemeentewet, treedt het college bij de toepassing van de artikelen 2:28 tot en met 2:30 op als bevoegd bestuursorgaan.

Afdeling 5. Regulering paracommerciële rechtspersonen en overige aangelegenheden uit de Alcoholwet

Artikel 2.34

(Vervallen)

Artikel 2:34a Definities

In deze afdeling wordt verstaan onder:
• alcoholhoudende drank;
• horecabedrijf;
• horecalokaliteit;
• inrichting;
• paracommerciële rechtspersoon;
• sterke drank;
• slijtersbedrijf;
• zwak-alcoholhoudende drank;
dat wat daaronder wordt verstaan in de Alcoholwet.

Artikel 2:34b Regulering paracommerciële rechtspersonen

1. Een paracommercieel rechtspersoon kan alcoholhoudende drank uitsluitend verstrekken op:

- a. maandag tot en met donderdag vanaf 12.00 tot 01.00 uur;
- b. vrijdag en zaterdag vanaf 12.00 tot 01.00 uur.

2. Een paracommercieel rechtspersoon, die zich voornamelijk of uitsluitend richt op het organiseren van activiteiten waarbij het faciliteren van sociale interactie een voorname rol speelt, mag maximaal acht bijeenkomsten van persoonlijke aard per jaar houden, waarbij alcoholhoudende drank wordt verstrekt.
3. Een paracommercieel rechtspersoon doet uiterlijk vier weken voor een bijeenkomst als bedoeld in het tweede lid, hiervan melding aan de burgemeester.

Artikel 2:34c Beperkingen voor horecabedrijven en slijtersbedrijven

De burgemeester kan in het belang van de handhaving van de openbare orde, de veiligheid, de zedelijkheid of de volksgezondheid aan een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Alcoholwet voorschriften verbinden en de vergunning beperken tot het verstrekken van zwak-alcoholhoudende drank.

Artikel 2:34d Verbod ‘happy hours’

Het is verboden in een horecalokaliteit of op een terras bedrijfsmatig of, anders dan tegen vergoeding, alcoholische drank te verstrekken voor gebruik ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van 24 uur of korter lager is dan 60% van de prijs die daar gewoonlijk voor wordt gevraagd.

Afdeling 6. Toezicht op inrichtingen tot het verschaffen van nachtverblijf

Artikel 2:35 Definitie

In deze afdeling wordt onder inrichting verstaan elke al dan niet besloten ruimte waarin, in de uitoefening van beroep of bedrijf, aan personen de mogelijkheid van nachtverblijf of gelegenheid tot kamperen wordt verschaft.

Artikel 2:36 Kennisgeving exploitatie

Degene die een inrichting opricht, overneemt, verplaatst of de exploitatie of feitelijke leiding van een inrichting staakt, is verplicht daarvan binnen drie dagen daarna schriftelijk kennis te geven aan de burgemeester.

Artikel 2:37

In afwijking van het bepaalde in artikel 2:35 kunnen natuurlijke personen en verenigingen twee dagen voor tot een dag na de Vierdaagse van Nijmegen overnachtingen aanbieden. De burgemeester geeft hiervoor een vergunning, waaraan voorwaarden kan verbinden.

Artikel 2:38 Verschaffing gegevens nachtregister

Degene die in een inrichting nachtverblijf houdt of de kampeerder is verplicht de exploitant of feitelijk leidinggevende van die inrichting volledig en naar waarheid naam, woonplaats, dag van aankomst en de dag van vertrek te verstrekken.

Afdeling 7. Toezicht op speelgelegenheden

Artikel 2:38a Definities

1. In deze afdeling wordt onder speelgelegenheid verstaan een voor het publiek toegankelijke gelegenheid waar bedrijfsmatig of in een omvang alsof deze bedrijfsmatig is de mogelijkheid wordt geboden enig spel te beoefenen, waarbij geld of in geld inwisselbare voorwerpen kunnen worden gewonnen of verloren.
2. In deze afdeling voorkomende begrippen die in de Wet op de kansspelen zijn omschreven, hebben dezelfde betekenis als in die wet.

Artikel 2:39 Speelgelegenheden

1. Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester een speelgelegenheid te exploiteren of te doen exploiteren.
2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet op de kansspelen.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 weigert de burgemeester de vergunning als:

- a. naar zijn oordeel moet worden aangenomen dat de woon- en leefsituatie in de omgeving van de speelgelegenheid of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig worden beïnvloed door de exploitatie van de speelgelegenheid; of
- b. de exploitatie van de speelgelegenheid in strijd is met het omgevingsplan ~~een geldend bestemmingsplan~~.

4. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:40 Kansspelautomaten

1. In hoogdrempelige inrichtingen zijn twee kansspelautomaten toegestaan.

2. In laagdrempelige inrichtingen zijn kansspelautomaten niet toegestaan.

Artikel 2:40a Tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat

1. In dit artikel wordt verstaan onder:

- a. Exploitant: natuurlijke persoon of personen of de bestuurder(s) van een rechtspersoon of hun gevolmachtigden, voor wiens rekening en risico de bedrijfsmatige activiteiten worden uitgeoefend;
- b. Beheerder: de exploitant alsmede andere natuurlijke personen die de algemene of onmiddellijke leiding hebben over de bedrijfsmatige activiteiten;
- c. Bedrijf: de bedrijfsmatige activiteit die plaatsvindt in een gebouw, of een daarbij behorend perceel, niet zijnde een woning die als zodanig in gebruik is.

2. De burgemeester kan gebouwen en bedrijfsmatige activiteiten aanwijzen waarop het verbod uit het derde lid van toepassing is. Een gebouw wordt uitsluitend aangewezen als in en rondom dat gebouw de leefbaarheid of de openbare orde en veiligheid onder druk staat. Een aanwijzing van een gebouw kan zich tot een of meer bedrijfsmatige activiteiten beperken. Een bedrijfsmatige activiteit wordt uitsluitend aangewezen als de leefbaarheid of de openbare orde en veiligheid door de bedrijfsmatige activiteit of door de exploitant en/of beheerder onder druk staat. Dit kan zich beperken tot een aangewezen gebied.
3. Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester een bedrijf uit te oefenen:

- a. In een door de burgemeester op grond van het tweede lid aangewezen gebouw voor door de burgemeester genoemde bedrijfsmatige activiteiten,

  of

- b. Indien de uitoefening van het bedrijf een door de burgemeester op grond van het tweede lid aangewezen bedrijfsmatige activiteit betreft binnen het aangewezen gebied.

4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de burgemeester een vergunning als bedoeld in het derde lid weigeren:

- a. In het belang van het voorkomen of beperken van overlast of strafbare feiten;
- b. Indien de leefbaarheid in het gebied door de wijze van exploitatie nadelig wordt beïnvloedt of dreigt te worden beïnvloed:
- c. Indien de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is;
- d. Indien redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke exploitatie niet met de aanvraag in overeenstemming zal zijn;
- e. Indien er aanwijzingen zijn dat in het bedrijf personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde;
- f. Indien de vestiging of de exploitatie in strijd is met het omgevingsplan, een bekendgemaakte ontwerpwijziging daarvan ~~een geldend bestemmingsplan~~ of een provinciale omgevingsverordening;
- g. Indien een of meer beheerders van het bedrijf binnen drie jaar vóór de indiening van de indiening van de vergunningaanvraag een bedrijf heeft geëxploiteerd of daar leiding aan heeft gegeven, dat wegens het aantasten van de openbare orde, de

aantasting van het woon- en leefklimaat daaronder begrepen, gesloten is geweest dan wel waarvoor de vergunning om die reden is ingetrokken.

5. De vergunning wordt aangevraagd door de exploitant. Een aanvraag voor een vergunning wordt ingediend door gebruikmaking van een door de burgemeester vastgesteld aanvraagformulier. Bij de aanvraag voor een vergunning wordt vermeld welke bedrijfsmatige activiteiten de vergunning wordt gevraagd, en worden in ieder geval de volgende gegevens en bescheiden overlegd:

- a. De persoonsgegevens en een geldig identiteitsbewijs van de exploitant of beheerder;
- b. Het adres en telefoonnummer waar de bedrijfsmatige activiteit en worden uitgeoefend:
- c. Het nummer van inschrijving in het handelsregister van de Kamer van Koophandel:
- d. Indien van toepassing de verblijftitel van de exploitant of beheerder;
- e. Een bewijs waaruit blijkt dat de exploitant gerechtigd is om in Nederland arbeid te verrichten;
- f. Een document waaruit blijkt dat de exploitant gerechtigd is over de ruimte te beschikken waarin het bedrijf wordt gevestigd;
- g. Indien de burgemeester dat nodig acht voor de beoordeling van een aanvraag kan hij verlangen dat aanvullende gegevens worden overgelegd.

6. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:6 kan de burgemeester een vergunning als bedoeld in het derde lid intrekken of wijzigen indien:

- a. Door het bedrijf de openbare orde wordt aangetast of dreigt te worden aangetast, of;
- b. Door het bedrijf de leefbaarheid in het gebied door de wijze van de exploitatie nadelig wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed, of;
- c. De voorwaarden uit de vergunning niet worden nageleefd, of;
- d. De exploitant of de beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is, of;
- e. De exploitant of beheerder betrokken is of ernstige nalatigheid kan worden verweten bij activiteiten of strafbare feiten in of vanuit het bedrijf dan wel toestaat of gedoogt dat strafbare feiten of activiteiten worden gepleegd waarmee de openbare orde nadelig wordt beïnvloed, of;
- f. Er strafbare feiten in het bedrijf hebben plaatsgevonden of plaatsvinden, of;
- g. Er aanwijzingen zijn dat in het bedrijf personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde, of;
- h. De bedrijfsmatige activiteiten door de exploitant zijn beëindigd, of;
- i. Redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke exploitatie niet met het in de vergunning vermelde in overeenstemming is.
- j. De vestiging of de exploitatie in strijd is met het omgevingsplan, een bekendgemaakte ontwerpwijziging daarvan of een provinciale omgevingsverordening. ~~een geldend bestemmingsplan, een geldend ruimtelijke exploitatieplan, een geldende beheersverordening, een geldend voorbereidingsbesluit, de Wet milieubeheer of een gebiedsplan.~~

7. De burgemeester kan de sluiting van het bedrijf bevelen indien een bedrijf in strijd met het verbod uit het derde lid van deze bepaling wordt geëxploiteerd
8. Het is eenieder verboden een overeenkomstig het zevende lid van deze bepaling gesloten bedrijf te betreden of daarin te verblijven.

9. De sluiting kan door de burgemeester worden opgeheven indien later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven.
10. De exploitant is verplicht elke verandering in de uitoefening van zijn bedrijf waardoor deze niet langer in overeenstemming is met de in de vergunning opgenomen gegevens zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen één maand, aan de burgemeester te melden. De burgemeester verleent een gewijzigde vergunning, als het bedrijf aan de vereisten voldoet.
11. Het is verboden een bedrijf voor bezoekers geopend te hebben zonder dat een op de vergunning vermelde beheerder aanwezig is.
12. De exploitant en de beheerder zien er op toe dat in het bedrijf geen strafbare feiten plaatsvinden.
13. In afwijking van het derde lid geldt dit verbod voor de exploitant die op het moment van inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit reeds onder het aanwijzingsbesluit vallende bedrijfsmatige activiteiten verricht, voor die bestaande activiteiten op bestaande locaties eerst drie maanden na inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit of met ingang van inwerkingtreding van het besluit tot weigering of intrekking van een door hem aangevraagde vergunning, voor zover dat eerder is.
14. Op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in het derde lid is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positieve beschikking bij het niet tijdig nemen van een beslissing) niet van toepassing.

Afdeling 8. Maatregelen ter voorkoming van overlast, gevaar of schade

Artikel 2:41 Betreden gesloten woning of lokaal

1. Het is verboden een krachtens artikel 174a van de Gemeentewet gesloten woning, een niet voor publiek toegankelijk lokaal, of een bij die woning of dat lokaal behorend erf te betreden.
2. Het is verboden een krachtens artikel 13b van de Opiumwet gesloten woning, een niet voor het publiek toegankelijk lokaal, een bij die woning of dat lokaal behorend erf, een voor het publiek toegankelijk lokaal of bij dat lokaal behorend erf te betreden.
3. Deze verboden zijn niet van toepassing op personen wier aanwezigheid in de woning of het lokaal of een daarbij behorend erf wegens dringende reden noodzakelijk is.

Artikel 2:42 Plakken en kladden

1. Het is verboden een openbare plaats of dat gedeelte van een onroerende zaak dat vanaf die plaats zichtbaar is te bekrassen of te bekladden.
2. Het is verboden zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbende op een openbare plaats of dat gedeelte van een onroerende zaak dat vanaf die plaats zichtbaar is:

- a. een aanplakbiljet of ander geschrift, afbeelding of aanduiding aan te plakken, te doen aanplakken, op andere wijze aan te brengen of te doen aanbrengen;
- b. met kalk, teer of een kleur- of verfstof een afbeelding, letter, cijfer of teken aan te brengen of te doen aanbrengen.

3. Het verbod, bedoeld in het tweede lid, is niet van toepassing voor zover gehandeld wordt krachtens wettelijk voorschrift.
4. De houder van de schriftelijke toestemming is verplicht deze aan een opsporingsambtenaar op diens eerste vordering terstond ter inzage af te geven.
5. Het college wijst aanplakborden aan voor het aanbrengen van meningsuitingen en bekendmakingen.

6. Het is verboden de aanplakborden te gebruiken voor het aanbrengen van handelsreclame.
7. Het college kan nadere regels stellen voor het aanbrengen van meningsuitingen en bekendmakingen, die geen betrekking mogen hebben op de inhoud daarvan.

Artikel 2:43 Vervoer plakgereedschap en dergelijke

1. Het is verboden op de weg of openbaar water enig aanplakbiljet, aanplakdoek, kalk, teer, kleur- of verfstof of verfgereedschap te vervoeren of bij zich te hebben.
2. Het verbod is niet van toepassing als de genoemde materialen of gereedschappen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd voor handelingen als verboden in artikel 2:42.

Artikel 2:44 Vervoer inbrekerswerktuigen

1. Het is verboden op een openbare plaats inbrekerswerktuigen te vervoeren of bij zich te hebben.
2. Het verbod is niet van toepassing als de bedoelde werktuigen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd om zich onrechtmatig de toegang tot een gebouw of erf te verschaffen, onrechtmatig sluitingen te openen of te verbreken, diefstal door middel van braak te vergemakkelijken of het maken van sporen te voorkomen.

Artikel 2:45 Betreden van plantsoenen en dergelijke

1. Het is verboden zonder ontheffing van het college zich te bevinden in of op bij de gemeente in onderhoud zijnde parken, wandelplaatsen, plantsoenen, groenstroken, grasperken of buiten de daarin gelegen wegen of paden.
2. Het verbod is niet van toepassing voor zover in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam werkzaamheden worden verricht.

Artikel 2:46 Rijden over bermen en dergelijke

1. Het is verboden met voertuigen die niet voorzien zijn van rubberbanden te rijden over de berm, de glooiing of de zijkant van een weg, tenzij dit door de omstandigheden redelijkerwijs wordt vereist.
2. Het verbod is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening. ~~situaties waarin wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of het Provinciaal wegenreglement.~~

Artikel 2:47 Hinderlijk gedrag op openbare plaatsen

1. Het is verboden op een openbare plaats:

- a. te klimmen of zich te bevinden op een beeld, monument, overkapping, constructie, openbare toiletgelegenheid, voertuig, hek, omheining of andere afsluiting, verkeersmeubilair of daarvoor niet bestemd straatmeubilair;
- b. zich op te houden op een wijze die voor andere gebruikers of omwonenden onnodig overlast of hinder veroorzaakt.

2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de artikelen 424, 426bis of 431 van het Wetboek van Strafrecht of artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994.

Artikel 2:48 Verboden drankgebruik

1. Het is voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt verboden op een openbare plaats die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied, alcoholhoudende drank te gebruiken of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben.
2. Het verbod is niet van toepassing op:

- a. een terras dat behoort bij een horecabedrijf als bedoeld in artikel 1 van de Alcoholwet;
- b. een andere plaats dan een horecabedrijf als bedoeld onder a, waarvoor een ontheffing geldt krachtens artikel 35 van de AlcoholDrank- en Horecawet.

Artikel 2:49 Verboden gedrag bij of in gebouwen

1. Het is verboden zonder redelijk doel:

- a. zich in een portiek of poort op te houden;
- b. in, op of tegen een raamkozijn of een drempel van een gebouw te zitten of te liggen.

2. Het is aan anderen dan bewoners of gebruikers van een flatgebouw, appartementsgebouw of een soortgelijke meergezinswoning of van een gebouw dat voor publiek toegankelijk is, verboden zich zonder redelijk doel te bevinden in een voor gemeenschappelijk gebruik bestemde ruimte van dat gebouw.

Artikel 2:50 Hinderlijk gedrag in voor het publiek toegankelijke ruimten

Het is verboden zich zonder redelijk doel en op een voor anderen hinderlijke wijze op te houden in of op een voor het publiek toegankelijke ruimte, dan wel deze te verontreinigen of te gebruiken voor een ander doel dan waarvoor deze ruimte is bestemd. Onder deze ruimten worden in elk geval verstaan portalen, wachtlokalen voor het openbaar vervoer, parkeergarages en rijwielstallingen.

Artikel 2:50a Verbod op zichtbare uitingen van verboden organisatie

1. Het is verboden op openbare plaatsen of in voor het publiek toegankelijke openstaande gebouwen en daarbij behorende erven zichtbaar goederen te dragen, bij zich te hebben of te vervoeren die uiterlijke kenmerken zijn van een organisatie die bij rechterlijke uitspraak of bestuurlijk besluit verboden is verklaard of is ontbonden vanwege een werkzaamheid of doel in strijd met de openbare orde.
2. Het verbod geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:51 Neerzetten van fietsen of bromfietsen

Het is verboden op een openbare plaats een fiets of een bromfiets te plaatsen of te laten staan tegen een raam, een raamkozijn, een deur, de gevel van een gebouw of in de ingang van een portiek als dit in strijd is met de uitdrukkelijk verklaarde wil van de gebruiker van dat gebouw of dat portiek of als daardoor de ingang versperd wordt.

Artikel 2:52 Overlast van fiets of bromfiets op markt en kermisterrein en dergelijke

Het is verboden zich op, door het college of de burgemeester aangewezen uren en plaatsen, met een fiets of bromfiets te bevinden op een door het college of de burgemeester aangewezen terrein waar een markt, kermis, uitvoering, bijeenkomst of plechtigheid wordt gehouden die publiek trekt, mits dit verbod kenbaar is aan de bezoekers van het terrein.

Artikel 2:53 Bespieden van personen

(Vervallen)

Artikel 2:54

(Vervallen)

Artikel 2:55

(Vervallen)

Artikel 2:56

(Vervallen)

Artikel 2:57 Loslopende honden

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:

- a. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats;
- b. binnen de bebouwde kom op een openbare plaats als de hond niet is aangelijnd;
- c. buiten de bebouwde kom op een door het college aangewezen plaats als de hond niet is aangelijnd;
- d. op de weg als de hond niet is voorzien van een halsband of een ander identificatiemerk dat de eigenaar of houder duidelijk doet kennen.

2. Het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
3. Het eerste lid, aanhef en onder a tot en met c, is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden of die deze hond aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond of sociale hulphond.

Artikel 2:58 Verontreiniging door honden

1. De eigenaar of houder van een hond is verplicht ervoor te zorgen dat die hond zich niet van uitwerpselen ontdoet:

- a. op een gedeelte van de weg dat bestemd is of mede bestemd voor het verkeer van voetgangers;
- b. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide;
- c. op een andere door het college aangewezen plaats.

2. Het college kan plaatsen aanwijzen waar het verbod genoemd in het eerste lid niet geldt.
3. De strafbaarheid wegens overtreding van het in het eerste lid gestelde gebod wordt opgeheven indien de eigenaar of houder van de hond er zorg voor draagt dat de uitwerpselen onmiddellijk worden verwijderd.
4. Degene, bedoeld in het eerste lid is verplicht binnen de bebouwde kom een deugdelijke voorziening bij zich te hebben waarin of waarmee hij/zij de uitwerpselen kan meenemen zoals een hondenpoepzakje of een hondenpoepschepje. Deze voorziening moet op eerste vordering getoond worden aan de met het toezicht belaste ambtenaar.

Artikel 2:59 Gevaarlijke honden

1. Als de burgemeester een hond in verband met zijn gedrag gevaarlijk of hinderlijk acht, kan hij de eigenaar of houder van die hond een aanlijngebod of een aanlijn- en muilkorfgebod opleggen voor zover de hond verblijft of loopt op een openbare plaats of op het terrein van een ander.
2. De eigenaar of houder van de hond aan wie een aanlijngebod is opgelegd, is verplicht de hond kort aangelijnd te houden, met een lijn met een lengte, gemeten van hand tot halsband, van ten hoogste 1,50 meter.
3. De eigenaar of houder van de hond aan wie een aanlijn- en muilkorfgebod is opgelegd, is naast de verplichting bedoeld in het tweede lid verplicht de hond voorzien te houden van een muilkorf die:

- a. vervaardigd is van stevige kunststof, van stevig leer of van beide stoffen;
- b. door middel van een stevige leren riem zodanig rond de hals is aangebracht dat verwijdering zonder toedoen van de mens niet mogelijk is; en
- c. zodanig is ingericht dat de hond niet kan bijten, dat de afgesloten ruimte binnen de korf een geringe opening van de bek toelaat en dat geen scherpe delen binnen de korf aanwezig zijn.

4. Onverminderd artikel 2:57, eerste lid, aanhef en onder d, dient een hond als bedoeld in het eerste lid voorzien te zijn van een door de minister die het aangaat op aanvraag verstrekt uniek identificatienummer door middel van een microchip die met een chipreader afleesbaar is.

Artikel 2:59a Gevaarlijke honden op eigen terrein

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden deze hond op zijn terrein zonder muilkorf te laten loslopen als de burgemeester een aanlijngebod of een aanlijn- en muilkorfgebod heeft opgelegd als bedoeld in artikel 2:59, eerste lid.
2. Het in het eerste lid genoemde verbod geldt niet als:

- a. op een vanaf de weg zichtbare plaats een naar het oordeel van de burgemeester duidelijk leesbaar waarschuwingsbord is aangebracht;

- b. het mogelijk is een brievenbus te bereiken en aan te bellen zonder het terrein te betreden; en
- c. het terrein voorzien is van een zodanig hoge en deugdelijke afrastering dat de hond niet zelfstandig buiten het terrein kan komen.

Artikel 2:60 Houden of voeren van hinderlijke of schadelijke dieren

1. Het is verboden op door het college ter voorkoming of opheffing van overlast of schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen, buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, bij dat aanwijzingsbesluit aangeduide dieren:

- a. aanwezig te hebben;
- b. aanwezig te hebben anders dan met inachtneming van de door het college in het aanwijzingsbesluit gestelde regels;
- c. aanwezig te hebben in een groter aantal dan in het aanwijzingsbesluit is aangegeven.

2. Het college kan de rechthebbende op een onroerende zaak gelegen binnen een krachtens het eerste lid aangewezen plaats ontheffing verlenen van een of meer verboden als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 2:61

(Vervallen)

Artikel 2:62 Loslopend vee

De rechthebbende op vee dat zich bevindt in een aan een weg liggend weiland of terrein dat niet van die weg is afgescheiden door een deugdelijke veekering, is verplicht ervoor te zorgen dat zodanige maatregelen getroffen worden dat dit vee die weg niet kan bereiken.

Artikel 2:63 Duiven

1. De rechthebbende op duiven is verplicht ervoor te zorgen dat die duiven niet kunnen uitvliegen tussen 8.00 uur en 18.00 uur in een door het college te bepalen tijdvak dat ligt tussen 1 maart en 1 juni.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het in het gebod.
3. Het in het eerste lid is niet van toepassing waarin wordt voorzien door de Provinciale omgevingsverordening ~~ophokverordening~~.

Artikel 2:64 Bijen

1. Het is verboden bijen te houden:

- a. binnen een afstand van dertig meter van woningen of andere gebouwen waarin overdag mensen verblijven;
- b. binnen een afstand van dertig meter van de weg.

2. Het verbod in het eerste lid onder a, is niet van toepassing op degene die rechthebbende is op de woningen of gebouwen in dat lid.
3. Het verbod in het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op *beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening* . ~~situaties waarin wordt voorzien door het Provinciaal wegenreglement~~.
4. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
5. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positief positieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:65 Bedelarij

Het is verboden in door het college aangewezen gebieden op een openbare plaats te bedelen om geld of andere zaken.

Artikel 2:65a Slaapverblijf op de weg

Het is verboden op een openbare plaats, al dan niet in een motorvoertuig, te slapen, dan wel op of aan de weg een voertuig, woonwagen, tent, caravan of een soortgelijk of ander onderkomen te plaatsen met het kennelijke doel dit als slaapplaats te gebruiken of daarin te slapen dan wel gelegenheid daartoe te bieden.

Afdeling 9. Bestrijding van heling van goederen

Artikel 2:66 Definitie

In deze afdeling wordt onder handelaar verstaan de handelaar aangewezen bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 437, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:67 Verplichtingen met betrekking tot het verkoopregister

1. De handelaar is verplicht aantekening te houden van alle gebruikte of ongeregelde goederen die hij verkoopt of op andere wijze overdraagt, in een doorlopend en door de burgemeester gewaarmerkt register, en daarin onverwijld op te nemen:

- a. het volgnummer van de aantekening met betrekking tot het goed;
- b. de datum van verkoop of overdracht van het goed;
- c. een omschrijving van het goed, voor zover van toepassing daaronder begrepen soort, merk en nummer van het goed;
- d. de verkoopprijs of andere voorwaarden voor overdracht van het goed; en
- e. de naam en het adres van degene die het goed heeft verkregen.

2. De burgemeester kan vrijstelling verlenen van deze verplichtingen.
3. Op de aanvraag om een vrijstelling is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:68 Voorschriften als bedoeld in artikel 437 ter van het Wetboek van Strafrecht

De handelaar of een voor hem handelend persoon is verplicht:
a. de burgemeester binnen drie dagen schriftelijk in kennis te stellen:

- aanduiding 1º dat hij het beroep van handelaar uitoefent met vermelding van zijn woonadres en het adres van de bij zijn onderneming behorende vestiging;
- aanduiding 2º van een verandering van de onder 1º bedoelde adressen;
- aanduiding 3º dat hij het beroep van handelaar niet langer uitoefent;
- aanduiding 4º dat hij enig goed kan verkrijgen dat redelijkerwijs van een misdrijf afkomstig is of voor de rechthebbende verloren is gegaan.

b. de burgemeester op eerste aanvraag zijn administratie of register ter inzage te geven;
c. aan de hoofdingang van elke vestiging een kenteken te hebben waarop zijn naam en de aard van de onderneming duidelijk zichtbaar zijn;
d. een door opkoop verkregen goed gedurende de eerste drie dagen in bewaring te houden in de staat waarin het goed verkregen is.

Artikel 2:69

(Vervallen)

Artikel 2:70

(Vervallen)

Afdeling 10. Consumentenvuurwerk

Artikel 2:71 Definitie

In deze afdeling wordt onder consumentenvuurwerk verstaan vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 van het Vuurwerkbesluit is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. ~~hetgeen daaronder wordt verstaan in het Vuurwerkbesluit~~.

Artikel 2:72 Ter beschikking stellen van consumentenvuurwerk tijdens de verkoopdagen

1. Het is verboden in de uitoefening van een bedrijf of nevenbedrijf consumentenvuurwerk ter beschikking te stellen dan wel voor het ter beschikking stellen aanwezig te houden, zonder vergunning van het college.
2. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:73 Verbod gebruik van consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling

1. Het is verboden om tussen 31 december 18:00 uur en 1 januari 02.00 uur van het daarop volgende jaar consumentenvuurwerk tot ontbranding te brengen.

2. Het verbod is niet van toepassing op vuurwerk dat zeer weinig gevaar en een te verwaarlozen geluidsniveau oplevert en bestemd is voor gebruik in een besloten ruimte, inclusief vuurwerk dat bestemd is voor
gebruik binnenshuis (zgn. fop- en schertsvuurwerk zoals omschreven in categorie F1 van artikel 1A.1.3, derde lid, aanhef en onder a, van het Vuurwerkbesluit).
3. Het verbod is voorts niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1˚, van het Wetboek van Strafrecht.
4. De burgemeester kan voor een professionele vuurwerkshow, onder het stellen van voorwaarden, ontheffing verlenen van het verbod.

Artikel 2:73a Carbid schieten

1. Het is verboden acetyleengas afkomstig van reactie tussen calciumacetylide (carbid) en water of gasmengsels met vergelijkbare eigenschappen op explosieve wijze te verbranden op zodanige wijze dat gevaar, schade of hinder voor de omgeving kan worden veroorzaakt.
2. Het verbod gesteld in het eerste lid geldt niet indien:

- a. gebruik wordt gemaakt van melkbussen en/of dergelijke voorwerpen met een maximale omvang van 50 liter, met gebruikmaking van acetyleengas afkomstig van reactie tussen calciumcetylide (carbid) en water of gasmengsel met vergelijkbare eigenschappen en
- b. het gebruik plaatsvindt op 31 december van 18.00 uur tot 1 januari 02.00 uur en
- c. hiervan tenminste 14 dagen voorafgaan aan de datum van gebruik melding is gedaan aan het college en
- d. de melding vergezeld is van een schriftelijke toestemming van de eigenaar van het terrein waaraf geschoten wordt en
- e. de melding tevens is voorzien van een kaart waarop de betreffende locatie is ingetekend en
- f. er maximaal 4 personen aanwezig zijn die carbid schieten, waaronder een meerderjarige eigenaar/bewoner van het terrein die er voor zorgdraagt dat deze voorwaarden worden nageleefd en
- g. alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen dienen in acht te worden genomen om te voorkomen dat gevaar/hinder voor mensen, gebouwen en milieu wordt veroorzaakt en
- h. de plaats vanwaar geschoten wordt is gelegen:
    - i. op een afstand van ten minste 75 meter van woonbebouwing en
    - ii. op een afstand van ten minste 300 meter van medische- en zorginstellingen en
    - iii. op een afstand van ten minste 300 meter van in gebruik zijnde voorzieningen voor het houden van dieren en
    - iv. wordt geschoten in een richting welke tegengesteld is aan de richting waarin de dichtstbijzijnde woonbebouwing is gelegen en
    - v. het vrijschootsveld minimaal 75 meter is en hierin geen verharde openbare wegen of paden liggen en
    - vi. er sprake is van een voldoende mate van verlichting op het terrein.

3. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door de Wet milieubeheer, Wet wapens en munitie, Wet milieugevaarlijke stoffen, Wet vervoer gevaarlijke stoffen en het Wetboek van strafrecht.

Afdeling 11. Drugsoverlast

Artikel 2:74 Drugshandel op straat

Onverminderd het bepaalde in de Opiumwet is het verboden zich op een openbare plaats op te houden met het kennelijke doel om, al dan niet tegen betaling, middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar af te leveren, aan te bieden of te verwerven, daarbij behulpzaam te zijn of daarin te bemiddelen.

Artikel 2:74a Openlijk drugsgebruik

Het is verboden op of aan de weg, op een andere openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar te gebruiken, toe te dienen, dan wel voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen voorhanden te hebben.

Afdeling 12. Bijzondere bevoegdheden van de burgemeester

Artikel 2:75 Bestuurlijke ophouding

De burgemeester kan overeenkomstig artikel 154a van de Gemeentewet besluiten tot het tijdelijk doen ophouden van door hem aangewezen groepen van personen op een door hem aangewezen plaats als deze personen het bepaalde in artikel 2:1, 2:10, 2:11, 2:16, 2:46, 2:47, 2:48, 2:49, 2:50, 2:73 of 5:34 van de Algemene Plaatselijke Verordening groepsgewijs niet naleven.

Artikel 2:76 Veiligheidsrisicogebieden

De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151b van de Gemeentewet bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aanwijzen als veiligheidsrisicogebied.

Artikel 2:77 Cameratoezicht op openbare plaatsen

De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151c van de Gemeentewet besluiten tot plaatsing van camera’s voor een bepaalde duur ten behoeve van de handhaving van de openbare orde op openbare plaatsen.

Artikel 2:78 Gebiedsontzeggingen

1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, het voorkomen of beperken van overlast, het voorkomen of beperken van aantastingen van het woon- of leefklimaat, de veiligheid van personen of goederen, de gezondheid of de zedelijkheid aan een persoon die strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht, een bevel geven zich gedurende ten hoogste 48 uur niet in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats op te houden.
2. Met het oog op de in het eerste lid genoemde belangen kan de burgemeester aan een persoon aan wie tenminste eenmaal een bevel als bedoeld in dat lid is gegeven en die opnieuw strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht, een bevel geven zich gedurende ten hoogste 8 weken niet in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een

openbare plaats op te houden. Deze gebiedsontzegging van ten hoogste 8 weken kan de burgemeester telkens opnieuw opleggen aan een persoon die opnieuw strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht.
3. Een bevel als bedoeld in het tweede lid kan slechts worden gegeven als het strafbare feit of de openbare orde verstorende handeling binnen zes maanden na het geven van een eerder bevel, gegeven op grond van het eerste of tweede lid, plaatsvindt.
4. De burgemeester beperkt de krachtens het eerste of tweede lid gegeven bevelen, als hij dat in verband met de persoonlijke omstandigheden van betrokkene noodzakelijk oordeelt. De burgemeester kan op aanvraag tijdelijk ontheffing verlenen van een bevel.

Artikel 2:79 Woonoverlast als bedoeld in artikel 151d Gemeentewet

1. Degene die een woning of een bij die woning behorend erf gebruikt of tegen betaling in gebruik geeft aan een persoon die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen is ingeschreven, draagt er zorg voor dat door gedragingen in of vanuit die woning of dat erf of in de onmiddellijke nabijheid van die woning of dat erf geen ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt.
2. De burgemeester kan een last onder bestuursdwang wegens overtreding van het eerste lid in ieder geval opleggen bij ernstige en herhaaldelijke:

- a. geluids- of geurhinder;
- b. hinder van dieren;
- c. hinder van bezoekers of personen die tijdelijk in een woning of op een erf aanwezig zijn;
- d. overlast door vervuiling of verwaarlozing van een woning of een erf.

Hoofdstuk 3. Regulering prostitutie, seksbranche en aanverwante onderwerpen

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel 3:1 Afbakening

De artikelen 1:2 en 1:5 tot en met 1:8 zijn niet van toepassing op het bij of krachtens dit hoofdstuk bepaalde.

Artikel 3:2 Definities

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:
• advertentie: elke commerciële uiting in een medium, die een seksbedrijf of een prostituee onder de aandacht van het publiek brengt;
• beheerder: de natuurlijke persoon die door de exploitant is aangesteld voor de feitelijke leiding van een seksbedrijf;
• bevoegd bestuursorgaan: het college of, voor zover het betreft voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet, de burgemeester;
• escortbedrijf: de activiteit, bestaande uit het bedrijfsmatig gelegenheid geven tot prostitutie in de vorm van bemiddeling tussen klant en prostituee;

• exploitant: de natuurlijke persoon of de bestuurder van een rechtspersoon of, voor zover van toepassing, de tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegde natuurlijk persoon, voor wiens rekening en risico een seksbedrijf wordt uitgeoefend;
• klant: degene die gebruik maakt van de door een exploitant van een prostitutiebedrijf of een prostituee aangeboden seksuele diensten;
• prostituee: degene die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling;
• prostitutie: het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling;
• prostitutiebedrijf: de activiteit, bestaande uit het bedrijfsmatig gelegenheid geven tot prostitutie;
• seksbedrijf: de activiteit, bestaande uit het bedrijfsmatig gelegenheid geven tot prostitutie of tot het verrichten van seksuele handelingen voor een ander tegen betaling of uit het bedrijfsmatig aanbieden van vertoningen van erotisch-pornografische aard in een seksinrichting tegen betaling;
• seksinrichting: voor het publiek toegankelijke besloten ruimte, onderdeel van een seksbedrijf.

Afdeling 2. Vergunning seksbedrijf

Artikel 3:3 Vergunning

1. Het is verboden een seksbedrijf uit te oefenen zonder vergunning van het bevoegde bestuursorgaan.
2. Op een aanvraag om een vergunning wordt binnen twaalf weken beslist. Deze termijn kan met ten hoogste twaalf weken worden verlengd.
3. Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) is niet van toepassing.
4. Een vergunning kan mede voor een seksinrichting worden verleend.
5. De vergunning wordt verleend aan de exploitant en op diens naam gesteld.

Artikel 3:4 Concentratie seksinrichtingen

Het college kan delen van de gemeente aanwijzen waarbinnen voor het vestigen van een seksinrichting geen vergunning wordt verleend. Daarbij kan worden bepaald dat de aanwijzing slechts geldt voor seksinrichtingen van seksbedrijven van een nader aangewezen aard.

Artikel 3:5 Beperking aantal vergunningen

1. Voor het uitoefenen van een raamprostitutiebedrijf wordt geen vergunning verleend.
2. Het bevoegde bestuursorgaan kan een maximum stellen aan het totaal aantal seksinrichtingen van seksbedrijven, niet zijnde raamprostitutiebedrijven, waarvoor vergunning kan worden verleend.

Artikel 3:6 Aanvraag

1. Een aanvraag om vergunning wordt ingediend middels een door het college vastgesteld formulier.

2. Bij de aanvraag wordt vermeld voor welke activiteit vergunning wordt gevraagd, en worden in ieder geval de volgende gegevens en bescheiden overgelegd:

- a. de persoonsgegevens van de exploitant;
- b. het nummer van inschrijving in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel;
- c. of in de vijf jaar voorafgaand aan de aanvraag de exploitant een vergunning voor een seksbedrijf is geweigerd of een aan de exploitant verleende vergunning voor een seksbedrijf is ingetrokken;
- d. het adres waar het seksbedrijf wordt uitgeoefend;
- e. het adres van een onder het seksbedrijf vallende seksinrichting;
- f. het vaste telefoonnummer dat in advertenties voor het seksbedrijf zal worden gebruikt;
- g. een geldig identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht van de exploitant;
- h. voor zover van toepassing, de verblijfstitel van de exploitant;
- i. een actuele verklaring betalingsgedrag nakoming fiscale verplichtingen, verstrekt door de Belastingdienst;
- j. bewijs waaruit blijkt dat de exploitant gerechtigd is tot het gebruik van de ruimtes bestemd voor de uitoefening van het seksbedrijf;
- k. voor zover van toepassing, de plaatselijke ligging van de seksinrichting waarvoor vergunning wordt aangevraagd, door middel van een situatieschets met een noordpijl en schaalaanduiding;
- l. voor zover van toepassing, de plattegrond van de seksinrichting waarvoor vergunning wordt aangevraagd, door middel van een tekening met een schaalaanduiding.

3. Als er een beheerder is aangesteld, is het tweede lid, onder a tot en met c, g en h, van overeenkomstige toepassing op de beheerder.
4. Het bevoegde bestuursorgaan kan aanvullende gegevens of bescheiden verlangen.

Artikel 3:7 Weigeringsgronden

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 wordt een vergunning geweigerd als:

- a. de exploitant of de beheerder onder curatele staat;
- b. de exploitant of de beheerder onherroepelijk is veroordeeld voor een gewelds- of zedendelict of voor mensenhandel, of in enig ander opzicht van slecht levensgedrag is;
- c. de exploitant of de beheerder de leeftijd van 21 jaar nog niet heeft bereikt;
- d. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de aanvraag vermelde in overeenstemming zal zijn;
- e. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de aanvrager in strijd zal handelen met aan de vergunning verbonden beperkingen of voorschriften;
- f. er aanwijzingen zijn dat voor of bij het seksbedrijf personen tewerkgesteld zijn of zullen zijn die, als het prostituees betreft, nog niet de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt, als het overige personen betreft, nog niet de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, slachtoffer zijn van mensenhandel of verblijven of werken in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000;

- g. de exploitant of de beheerder minder dan vijf jaar voorafgaand aan de dag dat de vergunning wordt aangevraagd, wegens een misdrijf onherroepelijk is veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van meer dan zes maanden;
- h. de exploitant of de beheerder minder dan vijf jaar voorafgaand aan de dag dat de vergunning wordt aangevraagd, bij meer dan één rechterlijke uitspraak of strafbeschikking onherroepelijk veroordeeld is tot een onvoorwaardelijke geldboete van € 500,- of meer of tot een andere hoofdstraf als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, van het Wetboek van Strafrecht, wegens dan wel mede wegens overtreding van:
    - aanduiding 1º bepalingen, gesteld bij of krachtens de Alcoholwet, de Opiumwet, de Vreemdelingenwet 2000, de Wet arbeid vreemdelingen en hoofdstuk 3 van deze verordening;
    - aanduiding 2º de artikelen 137c tot en met 137g, 140, 416, 417, 417bis, 420bis tot en met 420quinquies, 426 en 429quater van het Wetboek van Strafrecht;
    - aanduiding 3º artikel 69 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen;
    - aanduiding 4º de artikelen 8 en 162, derde lid, alsmede de artikelen 6 juncto 8 en 163 van de Wegenverkeerswet 1994;
    - aanduiding 5º de artikelen 2 en 3 van de Wet op de weerkorpsen; of
    - aanduiding 6º de artikelen 54 en 55 van de Wet wapens en munitie.
- i. een maximum als bedoeld in artikel 3:5 al is bereikt;
- j. de voorgenomen uitoefening van het seksbedrijf strijd zal opleveren met het omgevingsplan of een bekendgemaakte ontwerpwijziging daarvan ~~een geldend bestemmingsplan, een bestemmingsplan in ontwerp dat ter inzage is gelegd, een beheersverordening~~ of een aanwijzing als bedoeld in artikel 3:4.

2. Met een veroordeling als bedoeld in het eerste lid, onder g, wordt gelijkgesteld:

- a. een bevel tot tenuitvoerlegging van een zodanige voorwaardelijke straf;
- b. vrijwillige betaling van een geldsom als bedoeld in artikel 74, tweede lid, onder a, van het Wetboek van Strafrecht of artikel 76, derde lid, onder a, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, tenzij de geldsom minder dan € 375,- bedraagt.

3. De periode van vijf jaar, bedoeld in het eerste lid, onder g en h, wordt bij de intrekking van een vergunning teruggerekend vanaf de datum van de intrekking van deze vergunning.
4. Voor de berekening van de periode van vijf jaar, bedoeld in het eerste lid, onder g en h, telt de periode waarin een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf is ondergaan, niet mee.
5. Een vergunning kan in ieder geval worden geweigerd:

- a. voor een seksbedrijf waarvoor de vergunning op grond van artikel 3:9, eerste lid, aanhef en onder a tot en met f, of tweede lid, aanhef onder a tot en met g, of in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur is ingetrokken, gedurende een periode van vijf jaar na de intrekking;
- b. als niet is voldaan aan een bij of krachtens artikel 3:6 gestelde eis met betrekking tot de aanvraag, mits de aanvrager de gelegenheid heeft gehad de aanvraag binnen een door het college gestelde termijn aan te vullen;
- c. als de vergunning geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op het uitoefenen van een prostitutiebedrijf in een seksinrichting waarvoor eerder een vergunning is ingetrokken, of in die seksinrichting eerder zonder vergunning een prostitutiebedrijf is uitgeoefend;

- d. als de openbare orde, de woon- en leefomgeving of de veiligheid en de gezondheid van prostituees of klanten nadelig wordt beïnvloed door de aanwezigheid van de seksinrichting waarvoor de vergunning is aangevraagd;
- e. als het bedrijfsplan niet voldoet aan artikel 3:15, eerste en tweede lid;
- f. als onvoldoende aannemelijk is dat de exploitant de bij artikel 3:17 gestelde verplichtingen zal naleven;
- g. als het escortbedrijf wordt gevestigd in een woonruimte waarvoor geen vergunning als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder a, van de Huisvestingswet 2014 is verleend.

Artikel 3:8 Eisen met betrekking tot vergunning

1. De vergunning vermeldt in ieder geval:

- a. de naam van de exploitant;
- b. voor zover van toepassing, die van de beheerder;
- c. voor welke activiteit de vergunning is verleend;
- d. het adres waar het seksbedrijf wordt uitgeoefend;
- e. het vaste telefoonnummer dat in advertenties voor het seksbedrijf zal worden gebruikt;
- f. voor zover van toepassing, het adres van de onder dat seksbedrijf vallende seksinrichting waarvoor de vergunning mede is verleend;
- g. de voorschriften en beperkingen die aan de vergunning zijn verbonden;
- h. voor zover van toepassing, de geldigheidsduur van de vergunning;
- i. het nummer van de vergunning.

2. De exploitant draagt er zorg voor dat de vergunning of een afschrift daarvan zichtbaar aanwezig is in de seksinrichting waarvoor de vergunning mede is verleend, en tevens dat aan de buitenzijde van de seksinrichting zichtbaar is dat hij over een vergunning voor die seksinrichting beschikt.

Artikel 3:9 Intrekkingsgronden

1. De vergunning wordt ingetrokken als:

- a. de verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken te zijn dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen als bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
- b. de vergunning in strijd met een wettelijk voorschrift is gegeven;
- c. is gehandeld in strijd met de artikelen 3:10, 3:13, aanhef en onder a, 3:14, 3:15 en 3:17, eerste lid, en tweede lid, aanhef en onderdeel b, aanhef en onder 1°;
- d. zich binnen het seksbedrijf feiten hebben voorgedaan die de vrees wettigen, dat het van kracht blijven van de vergunning gevaar oplevert voor de openbare orde of veiligheid;
- e. zich een omstandigheid voordoet als bedoeld in artikel 3:7, eerste lid, onder a tot en met h;
- f. de vergunninghouder dat verzoekt;

- g. de uitoefening van het seksbedrijf strijd oplevert met het omgevingsplan ~~een geldend bestemmingsplan~~, een beheersverordening of een aanwijzing als bedoeld in artikel 3:4.

2. De vergunning kan worden geschorst of ingetrokken als:

- a. is gehandeld in strijd met aan de vergunning verbonden voorschriften of beperkingen;
- b. in verband met gewijzigde wettelijke voorschriften, gewijzigde omstandigheden of gewijzigde inzichten de bescherming van de belangen met het oog waarop het vergunningsvereiste is gesteld, zwaarder wegen dan het belang van de vergunninghouder bij behoud van de vergunning;
- c. een niet in de vergunning vermelde persoon exploitant of beheerder is geworden;
- d. is gehandeld in strijd met een of meer van de bij of krachtens dit hoofdstuk gestelde bepalingen, onverminderd het eerste lid, aanhef en onder c;
- e. is gehandeld in strijd met de in het bedrijfsplan beschreven maatregelen;
- f. zich binnen het seksbedrijf feiten hebben voorgedaan die de vrees wettigen dat het van kracht blijven van de vergunning gevaar oplevert voor de woon- en leefomgeving of de gezondheid van prostituees of klanten;
- g. de exploitant of de beheerder het toezicht op de naleving van het in dit hoofdstuk bepaalde belemmert of bemoeilijkt;
- h. er bij het seksbedrijf personen tewerkgesteld zijn die onherroepelijk zijn veroordeeld voor een gewelds- of zedendelict of voor mensenhandel;
- i. gedurende ten minste zes maanden geen gebruik is gemaakt van de vergunning.

Artikel 3:10 Melding gewijzigde omstandigheden

De vergunninghouder meldt elke verandering waardoor zijn seksbedrijf niet langer in overeenstemming is met de op grond van artikel 3:8, eerste lid, in de vergunning opgenomen gegevens, zo spoedig mogelijk aan het bevoegde bestuursorgaan. Deze verleent een gewijzigde vergunning, als het seksbedrijf aan de vereisten voldoet.

Artikel 3:11 Verlenging vergunning

1. Op een aanvraag om verlenging van een vergunning zijn de artikelen 3:3, 3:5, 3:6 tot en met 3:8 en 3:15, derde lid, van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat actuele gegevens en bescheiden waarover het bevoegde bestuursorgaan al beschikking heeft niet nogmaals overgelegd dienen te worden.
2. Als ten minste twaalf weken voorafgaand aan de vervaltermijn van de vergunning verlenging van de vergunning is aangevraagd, blijft de vergunning van kracht totdat op de aanvraag om verlenging is besloten.

Afdeling 3. Uitoefenen seksbedrijf

Paragraaf 3.1 Regels voor alle seksbedrijven

Artikel 3:12 Sluitingstijden seksinrichtingen; aanwezigheid; toegang

1. Het is de exploitant en de beheerder verboden een seksinrichting voor bezoekers geopend te hebben of daarin bezoekers toe te laten of te laten verblijven tussen 04.00 uur en 14.00 uur, tenzij bij vergunning anders is bepaald.
2. Het is bezoekers van een seksinrichting verboden zich daarin te bevinden gedurende de tijd dat die inrichting gesloten dient te zijn voor bezoekers.
3. Het is de exploitant en de beheerder verboden personen die nog niet de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt toe te laten of te laten verblijven in een seksinrichting.

Artikel 3:13 Adverteren

Het is verboden in advertenties voor een seksbedrijf:
a. geen vermelding op te nemen van het telefoonnummer, bedoeld in artikel 3:8, eerste lid, onder e, van het nummer, bedoeld in artikel 3:8, eerste lid, onder i, en van de bedrijfsnaam;
b. vermelding op te nemen van een ander telefoonnummer dan bedoeld onder a; en
c. als het een prostitutiebedrijf betreft, onveilige seks aan te bieden of te garanderen dat prostituees die voor of bij het betreffende bedrijf werken vrij zijn van seksueel overdraagbare aandoeningen.

Paragraaf 3.2 Regels voor alle prostitutiebedrijven en prostituees

Artikel 3:14 Leeftijd en verblijfstitel prostituees; verbod werken voor onvergund prostitutiebedrijf

1. Het is een exploitant verboden een prostituee voor of bij zich te laten werken die:

- a. nog niet de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt;
- b. in Nederland verblijft of werkt in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000.

2. Het is een prostituee verboden werkzaam te zijn voor of bij een exploitant aan wie geen vergunning voor een prostitutiebedrijf is verleend.

Artikel 3:15 Bedrijfsplan

1. Een prostitutiebedrijf beschikt over een bedrijfsplan, waarin in ieder geval wordt beschreven welke maatregelen de exploitant treft:

- a. op het gebied van hygiëne;
- b. ter bescherming van de gezondheid, de veiligheid en het zelfbeschikkingsrecht van de prostituees;
- c. ter bescherming van de gezondheid van de klanten;

- d. ter voorkoming van strafbare feiten.

2. De door de exploitant te treffen maatregelen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, waarborgen dat:

- a. de hygiëne in een seksinrichting voldoet aan de algemene eisen die hiervoor in de branche gelden en dat dit controleerbaar is;
- b. inzichtelijk en controleerbaar is welke maatregelen een exploitant in zijn bedrijfsvoering en inrichting van de werkruimten treft voor gezonde en veilige werkomstandigheden voor prostituees;
- c. in de werkruimten te allen tijde voldoende condooms met een CE-markering voor gebruik beschikbaar zijn;
- d. in de werkruimten voor de prostituees een goed functionerende alarmvoorziening aanwezig is;
- e. de prostituee zich regelmatig kan laten onderzoeken op seksueel overdraagbare aandoeningen en door de exploitant voldoende geïnformeerd is over de mogelijkheden van een dergelijk onderzoek;
- f. de prostituee niet gedwongen wordt zich geneeskundig te laten onderzoeken;
- g. de prostituee vrij is in de keuze van de arts(en) die zij wil bezoeken;
- h. de prostituee klanten en diensten kan weigeren zonder dat dat voor haar andere werkzaamheden gevolgen heeft;
- i. de prostituee kan weigeren alcohol of drugs te gebruiken zonder dat dat voor haar werkzaamheden gevolgen heeft;
- j. aan de voor de exploitant werkzame beheerder voldoende professionele eisen op het gebied van agressiebeheersing en bedrijfshulpverlening worden gesteld en waar nodig wordt gezorgd voor scholing hierin;
- k. de exploitant zich een oordeel vormt over de mate van zelfredzaamheid van de prostituee voordat deze voor of bij hem gaat werken, teneinde vast te stellen of zij voldoet aan de eisen die hij hiervoor in zijn bedrijfsplan heeft opgenomen;
- l. de exploitant voor elke voor of bij hem werkzame prostituee kan aantonen onder welke verhuur- of arbeidsvoorwaarden zij haar diensten aanbiedt;
- m. de exploitant of beheerder zich er regelmatig van vergewist dat de prostituee niet door derden gedwongen wordt tot prostitutie en dat hij in dit kader informatie van hulpverleningsinstanties ter beschikking stelt;
- n. de exploitant aan de voor of bij hem werkzame prostituees informatie ter beschikking stelt over de mogelijkheden om hulp te krijgen als een prostituee wil stoppen met haar werk in de prostitutie;
- o. de overlast aan de omgeving van de onder het seksbedrijf vallende seksinrichtingen beperkt wordt.

3. Het bedrijfsplan wordt overgelegd bij de aanvraag om een vergunning.
4. De exploitant meldt een voorgenomen wijziging van het bedrijfsplan onverwijld aan het bevoegde bestuursorgaan. De wijziging wordt na goedkeuring van het bevoegde bestuursorgaan als onderdeel van het bedrijfsplan aangemerkt, als deze voldoet aan de eisen die overeenkomstig het eerste en tweede lid aan een bedrijfsplan worden gesteld.
5. De rechten voor prostituees, die worden gewaarborgd op grond van het tweede lid, worden op schrift gesteld en in een voor haar begrijpelijke taal uitgereikt aan elke prostituee die werkzaam is voor of bij de exploitant.

6. In de seksinrichting wordt in ten minste twee talen en voor de klant goed zichtbaar bekend gemaakt dat een prostituee klanten en diensten mag weigeren en mag weigeren alcohol of drugs te gebruiken.

Artikel 3:16 Minimale verhuurperiode werkruimte

Een werkruimte wordt bij aanvang van het huren voor ten minste 4 aaneengesloten weken verhuurd.

Artikel 3:17 Verdere verplichtingen van de exploitant en beheerder prostitutiebedrijf

1. De exploitant of de beheerder is aanwezig gedurende de uren dat het prostitutiebedrijf daadwerkelijk wordt uitgeoefend.
2. De exploitant van een prostitutiebedrijf draagt er zorg voor dat:

- a. de voor of bij het prostitutiebedrijf werkzame prostituees redelijkerwijs hun eigen werktijden kunnen bepalen;
- b. er een deugdelijke bedrijfsadministratie wordt gevoerd waarin de actuele gegevens zijn opgenomen van in ieder geval;
    - aanduiding 1º de voor of bij het prostitutiebedrijf werkzame prostituees;
    - aanduiding 2º de verhuuradministratie;
    - aanduiding 3º met betrekking tot alle voor of bij het prostitutiebedrijf werkzame prostituees, de documentatie die ten grondslag ligt aan de vorming van het oordeel over de mate van zelfredzaamheid, bedoeld in artikel 3:15, tweede lid, onder k;
    - aanduiding 4º de werkroosters van de beheerders;
- c. de bedrijfsadministratie met inachtneming van de wettelijke termijnen wordt bewaard en te allen tijde beschikbaar is voor toezichthouders;
- d. medewerkers van de gemeentelijke gezondheidsdienst en van andere door de burgemeester of het college aangewezen instellingen worden toegelaten tot seksinrichtingen als ze voornemens zijn voorlichtings- en preventieactiviteiten uit te voeren of voorlichtingsmateriaal te verspreiden;
- e. onverwijld bij de politie wordt gemeld ieder signaal van mensenhandel of andere vormen van dwang en uitbuiting;
- f. onverwijld aan het bevoegde bestuursorgaan wordt gemeld als gedurende ten minste één maand geen gebruik gemaakt zal worden van de vergunning. Deze melding vermeldt de reden en de verwachte duur;
- g. gedaan wordt wat nodig is voor een goede gang van zaken binnen het prostitutiebedrijf.

Paragraaf 3.3 Raam- en straatprostitutie

Artikel 3:18 Raamprostitutie

1. Het is een prostituee verboden:

- a. zich vanuit een gebouw of vanuit de toegang naar een gebouw aan klanten die zich op of aan de weg bevinden beschikbaar te stellen; en
- b. passanten hinderlijk te bejegenen of zich aan passanten op te dringen dan wel zich ongekleed of vrijwel ongekleed achter het raam van een seksinrichting of in de toegang tot een seksinrichting op te houden.

Artikel 3:19 Straatprostitutie

1. Het is verboden op of aan de weg of op, aan of in een andere vanaf de weg zichtbare plaats, niet zijnde een seksinrichting waarvoor een vergunning is verleend, zich op te houden met het kennelijke doel prostitutie of het verrichten van seksuele handelingen in het kader van prostitutie.

Artikel 3:20 Handhaving straatprostitutie

Met het oog op de naleving van het verbod, bedoeld in artikel 3:19, eerste lid, kan door een politieambtenaar of toezichthouder het bevel worden gegeven zich onmiddellijk in een bepaalde richting te verwijderen.

Afdeling 4. Overige bepalingen

Artikel 3:21 Verbodsbepalingen klanten

1. Het is een klant verboden seksuele handelingen te verrichten met een prostituee van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat zij werkzaam is voor of bij een exploitant aan wie geen vergunning voor een prostitutiebedrijf is verleend.
2. Het is verboden op of aan de weg of op, aan of in een andere voor publiek toegankelijke plaats gebruik te maken van de diensten van een prostituee.
3. Het verbod, bedoeld in het tweede lid, geldt niet in een seksinrichting waarvoor een vergunning is verleend.

Artikel 3:22 Tentoonstellen, aanbieden en aanbrengen van erotisch-pornografische goederen, afbeeldingen en dergelijke

1. Het is de rechthebbende op een onroerende zaak verboden daarin of daarop goederen, opschriften, aankondigingen, gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen van erotisch-pornografische aard openlijk tentoon te stellen, aan te bieden of aan te brengen als de burgemeester aan de rechthebbende heeft bekendgemaakt dat de wijze van tentoonstellen, aanbieden of aanbrengen daarvan, de openbare orde of de woon- en leefomgeving in gevaar brengt.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het tentoonstellen, aanbieden of aanbrengen van goederen, opschriften, aankondigingen, gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen, die dienen tot het openbaren van gedachten en gevoelens, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Grondwet.

Hoofdstuk 4. Bescherming van het milieu en het natuurschoon en zorg voor het uiterlijk aanzien van de gemeente

Afdeling 1. Voorkomen of beperken geluidhinder en hinder door verlichting

Artikel 4:1 Definities

In deze afdeling wordt verstaan onder:

• Activiteitenbesluit milieubeheer: Activiteitenbesluit milieubeheer, zoals dat besluit luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet;
• collectieve festiviteit: festiviteit die niet specifiek aan één of een klein aantal inrichtingen is verbonden;
• gevoelige gebouwen: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1. van het Activiteitenbesluit milieubeheer;
• gevoelige terreinen: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1. van het Activiteitenbesluit milieubeheer;
• houder van een inrichting: degene die als eigenaar, bedrijfsleider, beheerder of anderszins een inrichting drijft;
• incidentele festiviteit: festiviteit of activiteit die gebonden is aan één of een klein aantal inrichtingen;
• inrichting: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, met dien verstande dat de artikelen 4:2 tot en met 4:5 uitsluitend van toepassing zijn op inrichtingen type A of type B als bedoeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer;
• onversterkte muziek: muziek die niet elektronisch is versterkt.

Artikel 4:2 Aanwijzing collectieve festiviteiten

1. De geluidsnormen bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 4:5 gelden niet voor door het college per kalenderjaar aan te wijzen collectieve festiviteiten gedurende de daarbij aan te wijzen dagen of dagdelen.
2. De voorwaarden met betrekking tot de verlichting ten behoeve van sportbeoefening in de buitenlucht als bedoeld in artikel 3.148, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer gelden niet voor door het college per kalenderjaar aan te wijzen collectieve festiviteiten gedurende de daarbij aan te wijzen dagen of dagdelen.
3. In een aanwijzing als bedoeld in het eerste en tweede lid kan het college bepalen dat de aanwijzing slechts geldt in een of meer van delen.

4. Als een collectieve festiviteit redelijkerwijs niet te voorzien was, kan het college een festiviteit terstond als collectieve festiviteit als bedoeld in het eerste lid aanwijzen.
5. Het equivalente geluidsniveau LAeq veroorzaakt door de inrichting, bedraagt niet meer dan 75 dB(A), gemeten op de gevel van gevoelige gebouwen op een hoogte van 1,5 meter.
6. De geluidsnorm, bedoeld in het zesde lid, is inclusief onversterkte muziek en exclusief 10 dB(A) toeslag vanwege muziekcorrectie. Tevens wordt de bedrijfsduurcorrectie buiten beschouwing gelaten.
7. Op de dagen, bedoeld in het eerste lid, wordt het ten gehore brengen van extra muziek hoger dan de geluidsnorm, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 4:5, uiterlijk om 24.00 uur beëindigd.

Artikel 4:3 Melding incidentele festiviteiten

1. Het is een inrichting toegestaan op maximaal 12 dagen of dagdelen per kalenderjaar incidentele festiviteiten te houden waarbij de geluidsnormen, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 4:5, niet van toepassing zijn, mits de houder van de inrichting ten minste twee weken voor de aanvang van de festiviteit daarvan melding heeft gedaan aan het college.
2. Het is een inrichting toegestaan om tijdens maximaal 4 dagen of dagdelen per kalenderjaar in verband met de viering van incidentele festiviteiten de verlichting langer aan te houden ten behoeve van sportactiviteiten waarbij artikel 3.148, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing is, mits de houder van de inrichting ten minste tien werkdagen voor de aanvang van de festiviteit daarvan melding heeft gedaan aan het college.
3. Het college stelt een formulier vast voor het doen van de melding.
4. De melding is gedaan wanneer het formulier, volledig en naar waarheid ingevuld, tijdig is ingeleverd op de plaats op dat formulier vermeld.
5. De melding wordt geacht te zijn gedaan wanneer het college op verzoek van de houder van een inrichting een incidentele festiviteit die redelijkerwijs niet te voorzien was, terstond toestaat.
6. Het equivalente geluidsniveau LAeq veroorzaakt door de inrichting bedraagt niet meer dan 75 dB(A), gemeten op de gevel van gevoelige gebouwen op een hoogte van 1,5 meter.
7. De geluidsnorm, bedoeld in het zesde lid, is inclusief onversterkte muziek en exclusief 10 dB(A) toeslag vanwege muziekcorrectie. Tevens wordt de bedrijfsduurcorrectie buiten beschouwing gelaten.
8. Op de dagen, bedoeld in het eerste lid, wordt het ten gehore brengen van extra muziek hoger dan de geluidsnorm, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a en 2.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 4:5, uiterlijk om24.00 uur beëindigd.
9. De geluidsnorm, bedoeld in het zesde lid, geldt voor het bebouwde gedeelte van de inrichting en niet voor de buitenruimte.
10. Bij het ten gehore brengen van muziekgeluid blijven ramen en deuren gesloten, behoudens voor het onmiddellijk doorlaten van personen of goederen.

Artikel 4:4

(Vervallen)

Artikel 4:5 Onversterkte muziek

1. Bij het ten gehore brengen van onversterkte muziek als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, onder f, en vijfde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer binnen inrichtingen is de in het tweede lid opgenomen tabel van toepassing, met dien verstande dat:

- a. de in de tabel aangegeven waarden binnen in- of aanpandige gevoelige gebouwen niet gelden als de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen;
- b. de in de tabel aangegeven waarden op de gevel ook gelden bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein;

c. de waarden in in- en aanpandige gevoelige gebouwen, voor zover het woningen betreft, gelden in geluidsgevoelige ruimten als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder en verblijfsruimten als bedoeld in artikel 1.1, onder d, van het Besluit geluidhinder, **zoals die wet en dat besluit luidden direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet**;

- d. bij het bepalen van de geluidsniveaus als vermeld in de tabel geen bedrijfsduurcorrectie wordt toegepast.

2. Tabel

	7.00-19.00 uur	**19.00-23.00 uur tekst**	**23.00-7.00 uur**
LAr.LT op de gevel van gevoelige gebouwen	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
LAr.LT in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
LAmax op de gevel van gevoelige gebouwen	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)
LAmax in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

3. Voor de duur van 3 uur in de week is onversterkte muziek, vanwege het oefenen door muziekgezelschappen zoals orkesten, harmonie- en fanfaregezelschappen, in een inrichting gedurende de dag- en avondperiode uitgezonderd van de genoemde geluidsniveaus in het eerste lid.
4. Als versterkte elementen worden gecombineerd met onversterkte elementen, wordt het hele samenspel beschouwd als versterkte muziek en is dit artikel niet ~~het Activiteitenbesluit milieubeheer~~ van toepassing.
5. Het eerste lid is niet van toepassing op collectieve en incidentele festiviteiten als bedoeld in de artikelen 4:2 en 4:3.

Artikel 4:5a Traditioneel schieten

Bij traditioneel schieten als bedoeld in artikel 2:18, eerste lid, onder g, van het Activiteitenbesluit milieubeheer worden de volgende regels in acht genomen:
a. het schieten vindt plaats op ten hoogste twee dagen per week en ten hoogste 4 uren per dag;
b. het schieten vindt uitsluitend plaats tussen 09.00 uur en 22.00 uur;

c. de opvangvoorziening voor de kogels is voorzien van geluiddempend materiaal aan de buitenzijde.

Artikel 4:5b Geluidhinder in de openlucht

1. Het is verboden buiten een inrichting in de openlucht een geluidsapparaat, toestel of machine in werking te hebben op een zodanige wijze dat voor een omwonende of overigens voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
3. Het college kan terreinen of wateren aanwijzen waar het verbod niet van toepassing is op het in werking hebben van bepaalde in de aanwijzing aangewezen categorieën van geluidsapparaten, toestellen of machines, voor zover wordt voldaan aan de door het college vast te stellen voorschriften ter voorkoming of beperking van geluidhinder.
4. De in het derde lid bedoelde voorschriften kunnen onder meer betrekking hebben op:

- a. het maximale geluidsniveau;
- b. de situering van geluidsbronnen;
- c. de frequentie en tijden van gebruik.

5. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Omgevingswetdoor de Wet geluidhinder, de Zondagswet, de Wet openbare manifestaties, het Vuurwerkbesluit, ~~het Activiteitenbesluit milieubeheer~~, ~~het Bouwbesluit 2012~~ of de Provinciale omgevingsverordening ~~milieuverordening~~.

Artikel 4:5c Geluidhinder door dieren

Degene die buiten een inrichting de zorg heeft voor een dier, voorkomt dat dit voor een omwonende of overigens voor de omgeving geluidhinder veroorzaakt.

Artikel 4:5d Geluidhinder door motorvoertuigen en bromfietsen

Het is verboden buiten een inrichting zich met een motorvoertuig of een bromfiets zodanig te gedragen, dat daardoor voor een omwonende of overigens voor de omgeving geluidhinder ontstaat.

Artikel 4:5e Geluidhinder door vrachtauto’s

1. Het is verboden buiten een inrichting een vrachtauto als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 op zodanige wijze te laden of te lossen dat daardoor voor een omwonende of overigens voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

Artikel 4:5f Routering

1. Het is verboden buiten een inrichting met een vrachtauto als bedoeld in artikel 4:5e, waarvan het ledig gewicht vermeerderd met het laadvermogen meer bedraagt dan 3.500 kilogram of die met inbegrip van de lading een lengte heeft van meer dan zes meter of een hoogte van meer dan twee meter, tussen 23.00 en 07.00 uur op een andere dan door het college aangewezen weg te rijden.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

Artikel 4:6 Overige geluidhinder

1. Het is verboden buiten een inrichting op een zodanige wijze toestellen of geluidsapparaten in werking te hebben of handelingen te verrichten dat voor een omwonende of voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Omgevingswet door de Wet geluidhinder, de Zondagswet, de Wet openbare manifestaties, het Vuurwerkbesluit, ~~het Activiteitenbesluit milieubeheer~~, ~~het Bouwbesluit 2012~~ of de Provinciale omgevingsverordening ~~milieuverordening~~.

Artikel 4:6a Mosquito

1. Onder mosquito wordt verstaan een apparaat dat een slechts voor jongeren hoorbare, hinderlijke hoge pieptoon produceert, met als doel groepen jongeren weg te houden van plaatsen waar zij overlast veroorzaken.
2. In afwijking van artikel 4:6 kan de burgemeester in het belang van de openbare orde besluiten op een openbare plaats een mosquito aan te brengen bij gebleken ernstige overlast door jongeren op die plaats.
3. De aanwezigheid van een mosquito wordt duidelijk kenbaar gemaakt op de plaats waar deze is aangebracht.
4. Een mosquito is alleen in werking op die tijdstippen dat overlast redelijkerwijs valt te verwachten.
5. Een mosquito wordt aangebracht voor een periode van ten hoogste drie maanden. De burgemeester kan die periode telkens met een periode van ten hoogste drie maanden verlengen.

Afdeling 2. Bodem-, weg- en milieuverontreiniging

Artikel 4:7 Straatvegen

Het is verboden op een door het college ten behoeve van de werkzaamheden van de gemeentelijke reinigingsdienst aangewezen weggedeelte, een voertuig te parkeren of enig ander voorwerp te laten staan gedurende een daarbij aangeduide tijdsperiode.

Artikel 4:8 Natuurlijke behoefte doen

Het is verboden binnen de bebouwde kom op een openbare plaats zijn natuurlijke behoefte te doen buiten daarvoor bestemde plaatsen.

Artikel 4:9 Toestand van sloten en andere wateren en niet openbare riolen en putten buiten gebouwen

Sloten en andere wateren en niet openbare riolen en putten buiten gebouwen mogen zich niet bevinden in een toestand die gevaar oplevert voor de veiligheid, nadeel voor de gezondheid of hinder voor de gebruikers van de gebouwen of voor anderen.

Afdeling 3. Het bewaren van houtopstanden

(Vervallen, opgenomen in de Bomenverordening gemeente Mook en Middelaar 2009)

Artikel 4:10

(Vervallen)

Artikel 4:11

(Vervallen)

Artikel 4:12

(Vervallen)

Afdeling 4. Maatregelen tegen ontsiering en stankoverlast

Artikel 4:13 Opslag voertuigen, vaartuigen, mest, afvalstoffen en dergelijke

1. Het is verboden op door het college in het belang van het uiterlijk aanzien van de gemeente, ter voorkoming of opheffing van overlast dan wel voorkoming van schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen, buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, in de openlucht of buiten de weg de volgende voorwerpen of stoffen op te slaan, te plaatsen of aanwezig te hebben:

- a. onbruikbare of aan hun oorspronkelijke bestemming onttrokken voer- of vaartuigen of onderdelen daarvan;
- b. bromfietsen en motorvoertuigen of onderdelen daarvan;
- c. kampeermiddelen als bedoeld in artikel 4:17 of onderdelen daarvan, voor zover het plaatsen of aanwezig hebben daarvan geschiedt voor verkoop of verhuur of anderszins voor een commercieel doel; of

- d. mestopslag, gierkelders of andere verzamelplaatsen van vuil, een verzameling ingekuild gras, loof of pulp of ingekuilde landbouwproducten, afbraakmaterialen en oude metalen.

2. Het college kan bij de aanwijzing nadere regels stellen.
3. Dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien ~~door~~ bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale omgevingsverordening. ~~Wet ruimtelijke ordening of de Provinciale verordening~~.

Artikel 4:14

(Vervallen)

Artikel 4:15 Verbod hinderlijke of gevaarlijke reclame

1. Het is verboden op of aan een onroerende zaak handelsreclame te maken of te voeren door middel van een opschrift, aankondiging of afbeelding waardoor het verkeer in gevaar wordt gebracht of ernstige hinder ontstaat voor de omgeving.
2. Het verbod in het eerste lid is niet van toepassing in gevallen waarin een omgevingsvergunning is verleend en het gevaar en de hinder zijn betrokken bij de afweging. ~~voor zover de Woningwet, de Erfgoedwet, de gemeentelijke erfgoedverordening, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor zover betrekking hebbend op bouwactiviteiten, of de Provinciale landschapsverordening van toepassing is~~.

Artikel 4:16

(Vervallen)

Afdeling 5. Kamperen buiten kampeerterreinen

Artikel 4:17 Definitie

In deze afdeling wordt onder kampeermiddel verstaan een niet-grondgebonden onderkomen of voertuig ~~waarvoor geen omgevingsvergunning voor het bouwen in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is vereist,~~ dat bestemd of opgericht is dan wel gebruikt wordt of kan worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf.

Artikel 4:18 Recreatief nachtverblijf buiten kampeerterreinen

1. Het is verboden ten behoeve van recreatief nachtverblijf kampeermiddelen te plaatsen of geplaatst te houden buiten een kampeerterrein dat als zodanig in het omgevingsplan ~~bestemmingsplan, de beheersverordening, exploitatieplan of een voorbereidingsbesluit~~ is bestemd of mede bestemd.
2. Het verbod geldt niet voor het plaatsen van kampeermiddelen voor eigen gebruik door de rechthebbende op een terrein.
3. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de ontheffing worden geweigerd in het belang van de bescherming van:

- a. natuur en landschap; of
- b. een stadsgezicht.

Artikel 4:19 Aanwijzing kampeerplaatsen

1. Artikel 4:18, eerste lid, is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
2. Het college kan daarbij nadere regels stellen ter bescherming van de belangen genoemd in artikel 4:18, vierde lid.

Hoofdstuk 5. Andere onderwerpen betreffende de huishouding van de gemeente

Afdeling 1. Parkeerexcessen en stopverbod

Artikel 5:1

(Vervallen)

Artikel 5:2 Voertuigen van autobedrijf en dergelijke

1. Onder verhuren als bedoeld in dit artikel wordt mede verstaan:

- a. het gebruiken van een voertuig voor het geven van lessen; of
- b. het gebruiken van een voertuig voor het vervoeren van personen tegen betaling.

2. Tot de voertuigen als bedoeld in dit artikel worden niet gerekend:

- a. voertuigen waaraan herstel- of onderhoudswerkzaamheden worden verricht die in totaal niet meer dan een uur vergen, en dit gedurende de tijd die nodig is en gebruikt wordt voor deze werkzaamheden; of
- b. voertuigen voor persoonlijk gebruik van de in het derde lid bedoelde persoon.

3. Het is degene die er zijn bedrijf, nevenbedrijf dan wel een gewoonte van maakt voertuigen te stallen, te herstellen, te slopen, te verhuren of te verhandelen, verboden:

- a. drie of meer voertuigen die hem toebehoren of zijn toevertrouwd, op de weg te parkeren binnen een cirkel met een straal van 10 meter met als middelpunt een van deze voertuigen;
- b. de weg als werkplaats voor voertuigen te gebruiken.

4. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
5. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:3 Te koop aanbieden van voertuigen

1. Het is verboden op een door het college aangewezen weg een voertuig te parkeren met het kennelijke doel het te koop aan te bieden of te verhandelen.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
3. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:4 Defecte voertuigen

Het is verboden een voertuig waarmee als gevolg van andere dan eenvoudig te verhelpen gebreken niet kan of mag worden gereden, langer dan drie achtereenvolgende dagen op de weg te parkeren.

Artikel 5:5 Voertuigwrakken

1. Het is verboden een voertuig dat rijtechnisch in onvoldoende staat van onderhoud en tevens in een kennelijk verwaarloosde toestand verkeert op de weg te parkeren.
2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens ~~door~~ de Wet milieubeheer of het besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5:6 Kampeermiddelen en andere voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat voor recreatie of anderszins voor andere dan verkeersdoeleinden wordt gebruikt:

- a. langer dan op drie achtereenvolgende dagen te plaatsen of te hebben op een door het college aangewezen weg, waar dit naar zijn oordeel buitensporig is met het oog op de verdeling van beschikbare parkeerruimte of schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente;
- b. op een door het college aangewezen plaats te parkeren, waar dit naar zijn oordeel schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente.

2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de provinciale omgevingsverordening. ~~situaties waarin wordt voorzien door het Provinciaal wegenreglement of de Provinciale landschapsverordening~~.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:7 Reclamevoertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat is voorzien van een aanduiding van handelsreclame op de weg te parkeren met het kennelijk doel om daarmee handelsreclame te maken.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
3. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:8 Grote voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat, of een oplegger of aanhanger die, met inbegrip van de lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter te parkeren op een door het college aangewezen plaats, waar dit naar zijn oordeel schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente.
2. Het is verboden een voertuig dat, of een oplegger of aanhanger die, met inbegrip van de lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter te parkeren op een door het college aangewezen weg, waar dit naar zijn oordeel buitensporig is met het oog op de verdeling van beschikbare parkeerruimte.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op campers, kampeerauto's, caravans en kampeerwagens.
4. Het tweede lid is voorts niet van toepassing op werkdagen van maandag tot en met vrijdag, dagelijks van 08.00 tot 18.00 uur.
5. Het college kan ontheffing verlenen van de verboden.
6. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:9 Uitzichtbelemmerende voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat, of een oplegger of aanhanger die, met inbegrip van lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter, op de weg te parkeren bij een voor bewoning of ander dagelijks gebruik bestemd gebouw op zodanige wijze dat daardoor het uitzicht van bewoners of gebruikers vanuit dat gebouw op hinderlijke wijze wordt belemmerd of hen anderszins hinder of overlast wordt aangedaan.
2. Het verbod is niet van toepassing gedurende de tijd die nodig is en gebruikt wordt voor het uitvoeren van werkzaamheden waarvoor de aanwezigheid van het voertuig, de oplegger en/of de aanhanger ter plaatse noodzakelijk is.

Artikel 5:10 Parkeren of laten stilstaan van voertuigen anders dan op de rijbaan

1. Het is verboden een voertuig te parkeren of te laten stilstaan op een door het college aangewezen, niet tot de rijbaan behorend weggedeelte.
2. Het verbod is niet van toepassing op voertuigen die worden gebruikt voor werkzaamheden in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam.

Artikel 5:11 Aantasting groenvoorzieningen door voertuigen

1. Het is verboden met een voertuig te rijden door een park of plantsoen of een van gemeentewege aangelegde beplanting of groenstrook, of het daarin te doen of te laten staan.
2. Dit verbod is niet van toepassing op:

- a. de weg;
- b. voertuigen die worden gebruikt voor werkzaamheden in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam;
- c. voertuigen waarmee standplaats wordt of is ingenomen op terreinen die voor dit doel zijn bestemd.

3. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

Artikel 5:12 Overlast van fietsen of bromfietsen

1. Het is verboden op door het college in het belang van het uiterlijk aanzien van de gemeente, ter voorkoming of opheffing van overlast of ter voorkoming van schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen fietsen of bromfietsen onbeheerd buiten de daarvoor bestemde ruimten of plaatsen te laten staan.
2. Het is verboden op door het college aangewezen plaatsen fietsen en bromfietsen langer dan vier weken onafgebroken te laten staan.

Afdeling 2. Collecteren

Artikel 5:13 Inzameling van geld of goederen of leden- of donateurswerving

1. Het is verboden zonder vergunning van het college een openbare inzameling van geld of goederen te houden of daartoe een intekenlijst aan te bieden, dan wel in het openbaar leden of donateurs te werven als daarbij te kennen wordt gegeven of de indruk wordt gewekt dat de opbrengst geheel of ten dele voor een liefdadig of ideëel doel is bestemd.
2. Onder een inzameling als bedoeld in het eerste lid wordt mede verstaan het aanvaarden van geld of goederen bij het aanbieden van diensten of goederen, waartoe ook worden gerekend geschreven of gedrukte stukken, als daarbij te kennen wordt gegeven of de indruk wordt gewekt dat de opbrengst geheel of ten dele voor een liefdadig of ideëel doel is bestemd.
3. Het verbod geldt niet voor een inzameling of werving die wordt gehouden:

- a. in besloten kring;
- b. door een instelling die is ingedeeld in het door het college vastgestelde collecte- en wervingsrooster, mits de inzameling of werving overeenkomstig dat collecte- en wervingsrooster en met inachtneming van de door het college gegeven voorschriften plaatsvindt;
- c. door een andere, door het college aangewezen instelling.

4. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Afdeling 3. Venten

Artikel 5:14 Definitie

1. In deze afdeling wordt onder venten verstaan het in de uitoefening van de ambulante handel te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten op een openbare en in de open lucht gelegen plaats of aan huis.
2. Onder venten wordt niet verstaan:

- a. het aan huis afleveren van goederen in het kader van de exploitatie van een winkel als bedoeld in artikel 1 van de Winkeltijdenwet;
- b. het te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel het aanbieden van diensten op jaarmarkten en markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder g, van de Gemeentewet of artikel 5:22;
- c. het te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel het aanbieden van diensten op een standplaats als bedoeld in artikel 5:17.

Artikel 5:15 Ventverbod

1. Het is verboden te venten op door het college aangewezen openbare plaatsen, dagen of uren.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
3. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.
4. Het verbod is niet van toepassing op:

- a. situaties waarin wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994;
- b. het venten met gedrukte of geschreven stukken waarin gedachten en gevoelens worden geopenbaard.

Artikel 5:16

(Vervallen)

Afdeling 4. Standplaatsen

Artikel 5:17 Definitie

1. In deze afdeling wordt onder standplaats verstaan het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten, gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel.
2. Onder standplaats wordt niet verstaan:

- a. een vaste plaats op een jaarmarkt of markt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet;
- b. een vaste plaats op een evenement als bedoeld in artikel 2:24.

Artikel 5:18 Standplaatsvergunning en weigeringsgronden

1. Het is verboden zonder vergunning van het college een standplaats in te nemen of te hebben.
2. Het college weigert de vergunning wegens strijd met het omgevingsplan. ~~een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit.~~
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de vergunning worden geweigerd als:

- a. de standplaats hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan redelijke eisen van welstand; of
- b. een kwantitatieve of territoriale beperking als gevolg van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente noodzakelijk is in verband met een dwingende reden van algemeen belang.

4. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:19 Toestemming rechthebbende

Het is de rechthebbende op een perceel verboden toe te staan dat daarop zonder vergunning van het college een standplaats wordt of is ingenomen.

Artikel 5:20 Afbakeningsbepalingen

1. Artikel 5:18, eerste lid, is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale omgevingsverordening. ~~situaties waarin wordt voorzien door de Wet milieubeheer, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of het Provinciaal wegenreglement~~.
2. De weigeringsgrond van artikel 5:18, derde lid, onder a, is niet van toepassing op bouwwerken.

Artikel 5:21

(Vervallen)

Afdeling 5. Snuffelmarkten

Artikel 5:22 Definitie

1. In deze afdeling wordt onder snuffelmarkt verstaan een markt in een voor het publiek toegankelijk gebouw waar hoofdzakelijk tweedehands en incourante goederen worden verhandeld of diensten worden aangeboden vanaf standplaatsen.
2. Onder snuffelmarkt wordt niet verstaan:

- a. een markt of jaarmarkt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet;
- b. een evenement als bedoeld in artikel 2:24.

Artikel 5:23 Organiseren van een snuffelmarkt

1. Het is verboden een snuffelmarkt te organiseren:

- a. wegens strijd met het omgevingsplan ~~een geldend bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit~~;
- b. als de burgemeester het organiseren van de snuffelmarkt verboden heeft in het belang van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu; of
- c. als degene die voornemens is een snuffelmarkt te organiseren daarvan niet tevoren melding heeft gedaan.

2. De organisator doet de melding als bedoeld in het eerste lid, onder c, binnen vier weken voorafgaand aan de snuffelmarkt met vermelding van:

- a. naam en adres van de organisator;
- b. adres van het gebouw waar de snuffelmarkt gehouden wordt;
- c. de dagen en tijdstippen waarop de snuffelmarkt wordt gehouden;
- d. de frequentie van het houden van de snuffelmarkt;
- e. het soort van goederen en diensten dat wordt aangeboden en verhandeld;
- f. het aantal standplaatsen; en
- g. het te verwachten aantal bezoekers.

3. De snuffelmarkt kan worden gehouden als de burgemeester niet binnen vier weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat het organiseren van de snuffelmarkt wordt verboden in het belang van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu. De burgemeester geeft daarvan binnen drie weken na ontvangst van de melding aan de organisator met opgaaf van redenen bericht.
4. Het verbod geldt niet voor ruimten die uitsluitend dan wel nagenoeg geheel en voortdurend in gebruik zijn als winkel in de zin van de Winkeltijdenwet.

Afdeling 6. Openbaar water en waterstaatswerken

Artikel 5:24 Voorwerpen op, in of boven openbaar water

1. Het is verboden een voorwerp, niet zijnde een vaartuig (zoals een fly board), op, in of boven openbaar water te plaatsen, aan te brengen of te hebben, als dit door zijn omvang of vormgeving, constructie of plaats van bevestiging gevaar oplevert voor de bruikbaarheid van het openbaar water of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan dan wel een belemmering vormt voor het doelmatig beheer en onderhoud van het openbaar water.
2. Degene die voornemens is een steiger, een meerpaal of een ander voorwerp met een permanent karakter op, in of boven openbaar water te plaatsen, doet daarvan uiterlijk twee weken tevoren een melding aan het college.
3. De melding bevat in ieder geval naam, adres en contactgegevens van de melder, en een beschrijving van de aard en omvang van het voorwerp.
4. Van de melding wordt kennis gegeven op de in de gemeente gebruikelijke wijze van bekendmaking.
5. Het verbod is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, de provinciale omgevingsverordening of de waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, de Scheepvaartverkeerswet, het Binnenvaartpolitiereglement, ~~de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Waterwet, de Provinciale vaarwegenverordening~~ of het bepaalde bij of krachtens de Telecommunicatiewet.

Artikel 5:25 Ligplaats vaartuigen

1. Het is verboden met een vaartuig een ligplaats in te nemen of te hebben dan wel een ligplaats voor een vaartuig beschikbaar te stellen op door het college aangewezen gedeelten van openbaar water.
2. Het college kan aan het innemen, hebben of beschikbaar stellen van een ligplaats met dan wel voor een vaartuig op niet krachtens het eerste lid aangewezen gedeelten van openbaar water:

- a. nadere regels stellen in het belang van de openbare orde, volksgezondheid, veiligheid, milieuhygiëne en het uiterlijk aanzien van de gemeente;
- b. beperkingen stellen naar soort en aantal vaartuigen.

3. Het verbod is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, de provinciale omgevingsverordening of de waterschapsverordening of situaties waarin wordt voorzien door **het Besluit bouwwerken leefomgeving of het overige bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet,** ~~de Woningwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht,~~ de Wet milieubeheer, het Binnenvaartpolitiereglement, ~~de Waterwet, de Provinciale vaarwegenverordening of de Provinciale landschapsverordening~~.
4. Het college kan aan de rechthebbende op een vaartuig aanwijzingen geven met betrekking tot het innemen, veranderen of gebruik van een ligplaats in het belang van de openbare orde, volksgezondheid, veiligheid, de milieuhygiëne en het uiterlijk aanzien van de gemeente.
5. De rechthebbende op een vaartuig is verplicht alle door het college gegeven aanwijzingen met betrekking tot het innemen, veranderen of gebruik van een ligplaats op te volgen.

Artikel 5:26

(Vervallen)

Artikel 5:27

(Vervallen)

Artikel 5:27a

1. Het is verboden een vaartuig langer dan 48 uur te laten verblijven in de ‘Passantenhaven’ en aan de aangrenzende kade aan de rivier de Maas te Mook.
2. Burgemeester en wethouders kunnen van het onder 1 genoemde verbod ontheffing verlenen.

Artikel 5:28 Beschadigen van waterstaatswerken

1. Het is verboden schade toe te brengen aan of veranderingen aan te brengen in de toestand van openbare wateren, havens, dijken, wallen, kaden, trekpaden, beschoeiingen, oeverbegroeiing, bruggen, zetten, duikers, pompen, waterleidingen, gordingen, aanlegpalen, stootpalen, bakens of sluizen die bij de gemeente in beheer zijn.
2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, het Binnenvaartpolitiereglement~~, de Waterwet~~ of de Provinciale omgevingsverordening ~~vaarwegenverordening~~.

Artikel 5:29 Reddingsmiddelen

Het is verboden een voor het redden van drenkelingen bestemd en daartoe bij het water aangebracht voorwerp te gebruiken voor een ander doel dan wel voor dadelijk gebruik ongeschikt te maken.

Artikel 5:30 Veiligheid op het water

1. Het is aan een ieder die zich als bader of zwemmer in het openbaar water ophoudt, verboden zich zodanig te gedragen dat het scheepvaartverkeer of andere gebruikers van het openbaar water daarvan hinder of gevaar kunnen ondervinden.
2. Het verbod geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Binnenvaartpolitiereglement, ~~de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of de Provinciale vaar-wegenverordening~~ de provinciale omgevingsverordening of het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet.
3. Het is eenieder die zich met een vaartuig, niet zijnde een niet gemotoriseerde rubberboot, in het openbaar water ophoudt verboden zich te bevinden in het door de rechthebbende aangewezen zwemwater.
4. Het is verboden met een vaartuig met een grotere snelheid dan 9 km per uur te varen.

5. Het is verboden te waterskiën of te laten waterskiën dan wel op soortgelijke wijze van het openbaar water gebruik te maken, met uitzondering van de daartoe door de rechthebbende aangewezen en aangelegde waterskibanen.
6. Het is verboden zich met een waterscooter in het openbaar water te bevinden.

Artikel 5:31 Overlast aan vaartuigen

1. Het is verboden zich zonder redelijk doel vast te houden aan een vaartuig in openbaar water, daarop te klimmen of zich daarop of daarin te begeven of te bevinden.
2. Het is aan degene die daartoe niet bevoegd is verboden een vaartuig, liggend in of aan een openbaar water, los te maken.

Afdeling 7. Crossterreinen en gemotoriseerd en ruiterverkeer in natuurgebieden

Artikel 5:31a

(Vervallen)

Artikel 5:32 Crossterreinen

1. Het is verboden op enig terrein, geen weg zijnde, met een motorvoertuig of een bromfiets te crossen buiten wedstrijdverband, een wedstrijd dan wel, ter voorbereiding van een wedstrijd, een trainings- of proefrit te houden of te doen houden dan wel daaraan deel te nemen, dan wel een motorvoertuig of een bromfiets met het kennelijke doel daartoe aanwezig te hebben.
2. Het verbod is niet van toepassing op door het college aangewezen terreinen. Het college kan nadere regels stellen voor het gebruik van deze terreinen in het belang van:

- a. het voorkomen of beperken van overlast;
- b. de bescherming van het uiterlijk aanzien van de omgeving en ter bescherming van andere milieuwaarden;
- c. de veiligheid van de deelnemers van de in het eerste lid bedoelde wedstrijden en ritten of van het publiek.

3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door Omgevingswet, afdeling 3.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving ~~de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, het Besluit omgevingsrecht~~ of de Zondagswet.

Artikel 5:33 Beperking verkeer in natuurgebieden

1. Het is verboden binnen voor publiek toegankelijke natuurgebieden, parken, plantsoenen of voor recreatief gebruik beschikbare terreinen te rijden of zich te bevinden met een motorvoertuig, een bromfiets, een fiets of een paard.

2. Het verbod is niet van toepassing op door het college aangewezen terreinen. Het college kan nadere regels stellen voor het gebruik van deze terreinen in het belang van:

- a. het voorkomen van overlast;
- b. de bescherming van natuur- of milieuwaarden;
- c. de veiligheid van het publiek.

3. Het verbod is niet van toepassing op motorvoertuigen, bromfietsen, fietsen en paarden:

- a. ten dienste van politie, brandweer en geneeskundige hulpverlening en van andere krachtens artikel 29, eerste lid, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 door de bevoegde minister aangewezen hulpverleningsdiensten;
- b. die worden gebruikt in verband met beheer, onderhoud of exploitatie van de terreinen als in het eerste lid bedoeld;
- c. die worden gebruikt in verband met werken die krachtens wettelijk voorschrift moeten worden uitgevoerd;
- d. van de zakelijk gerechtigden, huurders en pachters van percelen die gelegen zijn binnen de terreinen als in het eerste lid bedoeld;
- e. voor het verkeer ten behoeve van bezoek en van de verzorging van de onder d bedoelde personen.

4. Het verbod is voorts niet van toepassing:

- a. op wegen die gelegen zijn binnen de in het eerste lid bedoelde gebieden of terreinen;
- b. binnen de bij of krachtens de provinciale omgevingsverordening ~~Provinciale verordening "stiltegebieden"~~ aangewezen stiltegebieden ten aanzien van motorrijtuigen die bij of krachtens die verordening zijn aangewezen als toestel.

5. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

Afdeling 8. Vuurverbod

Artikel 5:34 Verbod afvalstoffen te verbranden buiten inrichtingen of anderszins vuur te stoken

1. Het is verboden in de openlucht afvalstoffen te verbranden buiten inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, of anderszins vuur aan te leggen, te stoken of te hebben.
2. Mits geen sprake is van gevaar, overlast of hinder voor de omgeving, is het verbod niet van toepassing op:

- a. verlichting door middel van kaarsen, fakkels en dergelijke;
- b. sfeervuren zoals terrashaarden en vuurkorven, voor zover geen afvalstoffen worden verbrand;
- c. vuur voor koken, bakken en braden.

3. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de ontheffing worden geweigerd ter bescherming van de flora en fauna.
5. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1˚ of 3˚, van het Wetboek van Strafrecht of de provinciale omgevingsverordening ~~de Provinciale milieuverordening~~.

Afdeling 9. Asverstrooiing

Artikel 5:35 Definitie

In deze afdeling wordt onder incidentele asverstrooiing verstaan het verstrooien van as als bedoeld in de Wet op de lijkbezorging op een door de overledene of nabestaande(n) gewenste plek buiten een permanent daartoe bestemd terrein.

Artikel 5:36 Verboden plaatsen

1. Incidentele asverstrooiing is verboden op:

- a. verharde delen van de weg;
- b. gemeentelijke begraafplaatsen en crematoriumterreinen.

2. Het college kan voor een bepaalde termijn verbieden dat op andere plaatsen dan die genoemd in het eerste lid asverstrooiing plaatsvindt.
3. Het college kan op verzoek van de nabestaande die zorg draagt voor de asbus op grond van bijzondere omstandigheden ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het eerste lid, onder a.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:37 Hinder of overlast

Incidentele asverstrooiing is verboden als daardoor hinder of overlast wordt veroorzaakt voor derden.

Hoofdstuk 6. Sanctie-, overgangs- en slotbepalingen

Artikel 6:1 Sanctiebepaling

1. Behoudens het bepaalde in de volgende leden, wordt overtreding van het bij of krachtens deze verordening en de op grond van artikel 1.4 daarbij gegeven voorschriften en beperkingen gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie.

2. Overtreding van het bij of krachtens de volgende artikelen bepaalde en de daarbij op grond van artikel 1:4 gegeven voorschriften en beperkingen wordt gestraft met een geldboete van de eerste categorie: artikel 2:51 en 2:52.
3. In afwijking van het eerste en tweede lid is artikel 1a van de Wet op de economische delicten van toepassing op overtreding van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2:10 en 2:11 als sprake is van een omgevingsvergunningplichtige activiteit, en artikel 2:12, eerste lid.

Artikel 6:2 Toezichthouders

1. Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze verordening bepaalde zijn belast:

- a. de politiefunctionarissen;
- b. de buitengewoon opsporingsambtenaar van de gemeente Mook en Middelaar;
- c. de milieu-inspecteur(s) van de gemeente Mook en middelaar;
- d. de inspecteur(s) bouw- en woningtoezicht van de gemeente Mook en Middelaar.

2. Het college dan wel de burgemeester kan daarnaast andere personen met dit toezicht belasten.

Artikel 6:3 Binnentreden woningen

Zij die belast zijn met het toezicht op de naleving of de opsporing van een overtreding van de bij of krachtens deze verordening gegeven voorschriften die strekken tot handhaving van de openbare orde of veiligheid of bescherming van het leven of de gezondheid van personen, zijn bevoegd tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner.

Artikel 6:4 Intrekking oude verordening

De Algemene plaatselijke verordening gemeente Mook en Middelaar 2020 wordt ingetrokken met ingang van de dag van inwerkingtreding van de Algemene plaatselijke verordening gemeente Mook en Middelaar 2021.

Artikel 6:5 Overgangsbepaling

1. Besluiten, genomen krachtens de eerstgenoemde verordening in artikel 6:4, die golden op het moment van de inwerkingtreding van deze verordening en waarvoor deze verordening overeenkomstige besluiten kent, gelden als besluiten genomen krachtens deze verordening.
2. Indien voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening een aanvraag op grond van de eerstgenoemde verordening in artikel 6:4 is ingediend en voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening nog niet op die aanvraag is beslist, wordt daarop de overeenkomstige bepaling van deze verordening toegepast.
3. Op een voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening aanhangig beroep- of bezwaarschrift, betreffende een besluit bedoeld in het eerste lid, wordt beslist met toepassing van de eerstgenoemde verordening in artikel 6:4.

4. Gebods- of verbodsbepalingen waarvoor een vergunning of ontheffing vereist is krachtens deze verordening en niet voorkomend in de eerstgenoemde verordening in artikel 6:4, zijn niet van toepassing:

- a. gedurende acht weken na het in werking treden van deze verordening;
- b. ook na de onder a. bepaalde termijn, voor zover degene die de vergunning of ontheffing nodig heeft, binnen deze termijn een aanvraag heeft ingediend, totdat onherroepelijk op deze aanvraag is beslist.

5. Het vervallen van de eerstgenoemde verordening in artikel 6:4 heeft geen gevolgen voor de geldigheid van op basis van die verordening genomen nadere regels, beleidsregels en aanwijzingsbesluiten, indien en voor zover de rechtsgrond waarop de aanwijzingsbesluiten zijn gebaseerd ook vervat is in deze verordening en voor zover zij niet eerder zijn vervallen of ingetrokken.

Artikel 6:6 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op het tijdstip van de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 6:7 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Mook en Middelaar 2023.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering d.d. 14 december 2023.

De voorzitter,	De griffier,
mr. drs. W. Gradisen	mr. M.A.M. van Arensbergen

Raadsbesluit

Documentnummer: cm23.3213
Onderwerp: Actualisatie Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 14 november 2023;

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 6 december 2023;

Besluit:

De Algemene plaatselijke verordening gemeente Mook en Middelaar 2021 als volgt te wijzigen:

Artikel I

De intitulé van de Algemene Plaatselijke Verordening 2021 wordt als volgt gewijzigd:

De Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Mook en Middelaar 2023.

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 14 november 2023;

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 6 december 2023;

Gelet op:
1. de artikelen 149, 149a, 151a, 151b, 151c, 151d, 154 en 154a van de Gemeentewet;

2. de artikelen 3 en 4 van de Wet openbare manifestaties;

3. de artikelen 4, 25a, 25b, 25c en 25d van de Alcoholwet;

4. de artikelen 2.18, eerste lid, onder f en g, en vijfde lid, 2.21 en 3.148, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer juncto artikel 8.2.2 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet;

5. artikel 30c, tweede lid, van de Wet op de kansspelen;

6. artikel 3 van de Winkeltijdenwet;

7. artikel 2a van de Wegenverkeerswet 1994;

Besluit:

vast te stellen de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Mook en Middelaar 2023.

A

Artikel 1:1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

- beperkingengebiedactiviteit: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet;

2. De definities van ‘bevoegd gezag’, ‘bouwwerk’ en ‘gebouw’ komen te luiden:

- bevoegd gezag: bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een omgevingsvergunning als bedoeld in de Omgevingswet;

- bouwwerk: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet;

- gebouw: hetgeen daaronder wordt verstaan in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;

B

Artikel 1:2, derde lid, komt te luiden:

3. Dit artikel is niet van toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning.

C

Aan artikel 1:4 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

3. Dit artikel is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

D

Voor de bestaande tekst van artikel 1:5 wordt de aanduiding ‘1.’ geplaatst.
Toegevoegd wordt een nieuw lid, luidende:

2. Het eerste lid is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

E

Voor de bestaande tekst van artikel 1:6 wordt de aanduiding ‘1.’ geplaatst.
Toegevoegd wordt een nieuw lid, luidende:

2. Het eerste lid is niet van toepassing op een omgevingsvergunning.

F

Artikel 2:10 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid vervalt en de leden 3 tot en met 8 worden vernummerd tot 2 tot en met 7.

2. Het derde lid (nieuw), onder f, komt te luiden:

f. beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening.

3. In het vierde (nieuw) tot en met zesde lid (nieuw) wordt ‘bedoeld in het derde lid’ vervangen door ‘bedoeld in het tweede lid’.

4. Het zevende lid (nieuw) komt te luiden:

7. Op de aanvraag om een vergunning, niet zijnde een omgevingsvergunning, is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

G

Artikel 2:11 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede en vijfde lid vervallen en de leden 3 en 4 worden vernummerd tot 2 en 3.

2. Het derde lid (nieuw) komt te luiden:

3. Het verbod is voorts niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994, de Wegenwet, het Wetboek van Strafrecht of het bepaalde bij of krachtens de Telecommunicatiewet.

H

Artikel 2:12, derde lid, komt te luiden:

3. Het verbod is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening.

Raadsbesluit

I

Artikel 2:14, derde lid, komt te luiden:

3. Het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Omgevingswet.]

J

Artikel 2:21, tweede lid, komt te luiden:

2. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door hoofdstuk 10 van de Omgevingswet.

K

Artikel 2:23, tweede lid, komt te luiden:

2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht of de provinciale omgevingsverordening.]

L

Artikel 2:28, tweede lid, komt te luiden:

2. De burgemeester weigert de vergunning als de exploitatie van de openbare inrichting in strijd is met het omgevingsplan.

M

Artikel 2:39, derde lid, onder b, komt te luiden:

b. de exploitatie van de speelgelegenheid in strijd is met het omgevingsplan.

N

Artikel 2:40a vierde lid onder f komt te luiden:

Indien de vestiging of de exploitatie in strijd is met het omgevingsplan, een bekendgemaakte ontwerpwijziging daarvan of een provinciale omgevingsverordening;

O

Artikel 2:46, tweede lid, komt te luiden:

2. Dit verbod is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening.

P

Artikel 2:60, eerste lid, aanhef, komt te luiden:

Het is verboden op door het college ter voorkoming of opheffing van overlast of schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen, buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, bij dat aanwijzingsbesluit aangeduide dieren:

Q

Artikel 2:63 derde lid, komt te luiden:

Het eerste lid is niet van toepassing waarin wordt voorzien door de provinciale omgevingsverordening.

R

Artikel 2:64, derde lid komt te luiden:

Raadsbesluit

3. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening.

S

Artikel 2:71 komt te luiden:

Artikel 2:71 Definitie

In deze afdeling wordt onder consumentenvuurwerk verstaan vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 van het Vuurwerkbesluit is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.

T

Artikel 3:7, eerste lid, onder j, komt te luiden:

j. de voorgenomen uitoefening van het seksbedrijf strijd zal opleveren met het omgevingsplan of een bekendgemaakte ontwerpwijziging daarvan *of een aanwijzing als bedoeld in artikel 3:4*.

U

Artikel 3:9, eerste lid, onder g, komt te luiden:

g. de uitoefening van het seksbedrijf strijd oplevert met het omgevingsplan [*of een aanwijzing als bedoeld in artikel 3:4*].

V

Artikel 4:1 wordt als volgt gewijzigd:

Raadsbesluit

1. De definitie ‘Activiteitenbesluit milieubeheer’ wordt ingevoegd:

- Activiteitenbesluit milieubeheer: Activiteitenbesluit milieubeheer, zoals dat besluit luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet;

2. De definitie van ‘inrichting’ komt te luiden:

- inrichting: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, met dien verstande dat de artikelen 4:2 tot en met 4:5 uitsluitend van toepassing zijn op inrichtingen type A of type B als bedoeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer;

W

Artikel 4:5 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onder c, komt te luiden:

c. de waarden in in- en aanpandige gevoelige gebouwen, voor zover het woningen betreft, gelden in geluidsgevoelige ruimten als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder en verblijfsruimten als bedoeld in artikel 1.1, onder d, van het Besluit geluidhinder, zoals die wet en dat besluit luidden direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet;

2. Het vierde lid komt te luiden:

4. Als versterkte elementen worden gecombineerd met onversterkte elementen, wordt het hele samenspel beschouwd als versterkte muziek en is dit artikel niet van toepassing.

X

Artikel 4:5b, vijfde lid, komt te luiden:

5. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Omgevingswet, de Zondagswet, de Wet openbare manifestaties, het Vuurwerkbesluit, of de provinciale omgevingsverordening.]

Y

Raadsbesluit
Artikel 4:6, derde lid, komt te luiden:

3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Omgevingswet, de Zondagswet, de Wet openbare manifestaties, het Vuurwerkbesluit of de provinciale omgevingsverordening.

Z

1. Het eerste lid, aanhef, komt te luiden:

1. Het is verboden op door het college in het belang van het uiterlijk aanzien van de gemeente, ter voorkoming of opheffing van overlast dan wel voorkoming van schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen, buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer**,** zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, in de openlucht of buiten de weg de volgende voorwerpen of stoffen op te slaan, te plaatsen of aanwezig te hebben:

2. Het derde lid komt te luiden:

3. Dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale omgevingsverordening.

AA

Artikel 4:15, tweede lid, komt te luiden:

2. Het verbod is niet van toepassing in gevallen waarin een omgevingsvergunning is verleend en het gevaar en de hinder zijn betrokken bij de afweging.

AB

Artikel 4:17 komt te luiden:

Raadsbesluit

Artikel 4:17 Definitie

In deze afdeling wordt onder kampeermiddel verstaan een niet-grondgebonden onderkomen of voertuig, dat bestemd of opgericht is dan wel gebruikt wordt of kan worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf.

AC

Artikel 4:18, eerste lid, komt te luiden:

1. Het is verboden ten behoeve van recreatief nachtverblijf kampeermiddelen te plaatsen of geplaatst te houden buiten een kampeerterrein dat als zodanig in het omgevingsplan is bestemd of mede bestemd.

AD

Artikel 5:5, tweede lid, komt te luiden:

2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Wet milieubeheer of het Besluit activiteiten leefomgeving.

AE

Artikel 5:6, derde lid, komt te luiden:

3. Het eerste lid is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de provinciale omgevingsverordening.

AF

Artikel 5:18, tweede lid, komt te luiden:

2. Het college weigert de vergunning wegens strijd met het omgevingsplan.

AG

Artikel 5:20, eerste lid, komt te luiden:

1. Artikel 5:18, eerste lid, is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale omgevingsverordening.

AH

Artikel 5:23 eerste lid onder a, komt te luiden:

1. Het is verboden een snuffelmarkt te organiseren:

a. wegens strijd met het omgevingsplan

AI

Artikel 5:24, vijfde lid, komt te luiden:

3. De verboden zijn niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, de provinciale omgevingsverordening of de waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, de Scheepvaartverkeerswet, het Binnenvaartpolitiereglement of het bepaalde bij of krachtens de Telecommunicatiewet.

AJ

Artikel 5:25, derde lid, komt te luiden:

4. Het verbod is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, de provinciale omgevingsverordening of de waterschapsverordening of op situaties waarin wordt voorzien door het Besluit bouwwerken leefomgeving of het overige bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet, de Wet milieubeheer of het Binnenvaartpolitiereglement.

AK

Artikel 5:28, tweede lid, komt te luiden:

2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, het Binnenvaartpolitiereglement of de provinciale omgevingsverordening.

AL

Artikel 5:30, tweede lid, komt te luiden:

2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Binnenvaartpolitiereglement, de provinciale omgevingsverordening of het bepaalde bij of krachtens de Omgevingswet.

AM

Artikel 5:32, derde lid, komt te luiden:

3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Omgevingswet, afdeling 3.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving of de Zondagswet.

AN

Artikel 5:33, vierde lid, onder b, komt te luiden:

b. binnen de bij of krachtens de provinciale omgevingsverordening aangewezen stiltegebieden ten aanzien van motorrijtuigen die bij of krachtens die verordening zijn aangewezen als toestel.

AO

Artikel 5:34 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Het is verboden in de openlucht afvalstoffen te verbranden buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, of anderszins vuur aan te leggen, te stoken of te hebben.

2. Het vijfde lid komt te luiden:

5. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1˚ of 3˚, van het Wetboek van Strafrecht of de provinciale omgevingsverordening.

Artikel II

1. Dit besluit treedt in werking op het tijdstip dat de Omgevingswet in werking treedt.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 14 december 2023

De raad voornoemd,

De griffier	De voorzitter
mr. M.A.M. van Arensbergen	mr. drs. W. Gradisen

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	**ZM23.02779**
Onderwerp	**Uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie**
Datum raadsvergadering	**14 december 2023**
Raadscommissie	Algemene commissie
Datum raadscommissie	6 december 2023
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Portefeuillehouder	A.F. Herings

Uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie

Samenvatting
De Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in werking. Op grond van de Omgevingswet dient iedere gemeente op 1 januari 2027 over een omgevingsvisie te beschikken.

De 1e stap is het vaststellen van de uitgangspuntennotitie en participatieplan voor het opstellen van de omgevingsvisie in 2023. Om uw raad een weloverwogen uitgangspuntennotitie en participatieplan aan te bieden is een zorgvuldig proces doorlopen. Ten eerste heeft een brede inventarisatie plaatsgevonden van bestaand beleid. Daarna zijn een aantal werksessies geweest met beleidsmedewerkers en stakeholders. Uw raad is meegenomen in de Omgevingswet en omgevingsvisie middels RIA's op 28 september 2023 en 8 november 2023 en heeft de gelegenheid gekregen om input en richting te geven.

Op grond van de uitkomsten van de RIA van 8 november 2023 zijn voorliggende uitgangspuntennotitie en het participatieplan vervolmaakt.

Voorstel

1. Instemmen met de uitgangspuntennotitie omgevingsvisie.
2. Instemmen met het participatieplan omgevingsvisie.

Beoogd effect
Het doorlopen van een zorgvuldig en beheerst proces om tot een omgevingsvisie te komen die aansluit bij de gemeente en voldoet aan het wettelijke kader.

Inleiding

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in werking. Op grond van de Omgevingswet dient iedere gemeente op 1 januari 2027 over een omgevingsvisie te beschikken.

De 1e stap is het vaststellen van de uitgangspuntennotitie en participatieplan voor het opstellen van de omgevingsvisie in 2023. Om uw raad een weloverwogen uitgangspuntennotitie en participatieplan aan te bieden is een zorgvuldig proces doorlopen. Ten eerste heeft een brede inventarisatie plaatsgevonden van bestaand beleid. Daarna zijn een aantal werksessies geweest met beleidsmedewerkers en stakeholders. Uw raad is meegenomen in de Omgevingswet en omgevingsvisie middels een RIA op 28 september 2023 en 8 november 2023 en heeft de gelegenheid gekregen om input en richting te geven.

Op grond van de uitkomsten van de RIA van 8 november 2023 zijn voorliggende uitgangspuntennotitie en het participatieplan vervolmaakt.

Argumenten

1.1 De beoordeling van de voorgestelde gespreksonderwerpen zorgt voor een weloverwogen notitie
De aangedragen gespreksonderwerpen vanuit uw raad op 8 november 2023 zijn beoordeeld of hiervoor al afdoende beleid is en/of hier al beleid in ontwikkeling voor is. Deze beoordeling zorgt voor een weloverwogen set aan gespreksonderwerpen. De participatie kan hiermee doeltreffend worden ingestoken.

1.2 De uitgangspuntennotitie en participatieplan zijn herkenbaar voor de omgeving
Wij hebben middels de RIA op 28 september 2023 en 8 november 2023 voldoende input gekregen op de aangeboden concept uitgangspuntennotitie en het concept participatieplan. De input vanuit de fracties en stakeholders is in samenhang met het bestaande beleid zorgvuldig uitgewerkt in de uitgangspuntennotitie en het participatieplan.

2.1 Aanvullende werkzaamheden participatie zijn een logisch gevolg van extra wensen vanuit uw raad
Tijdens de RIA's is de nadrukkelijke wens uitgesproken door uw raad om jongeren en ouderen intensiever te betrekken bij de omgevingsvisie. Daarnaast zijn er dermate veel stakeholders aangedragen dat sessies omvangrijker moeten worden begeleid om de juiste input op te halen. Hierop is het participatieplan aangepast zodat effectief kan worden geparticipeerd. Als gevolge van uw wens voor het uitbreiden van het participatieplan worden de kosten circa € 8K hoger. Deze kosten kunnen voor nu uit het bestaande budget voor de invoering van de Omgevingswet worden gedekt.

Kanttekeningen

1.1 Niet alle wensen zijn overgenomen
De fracties hebben verschillende gespreksonderwerpen aangeleverd. De verwerking van de input tot een samenhangend en overeenkomstig geheel is zorgvuldig gedaan. Niet alle input is verwerkt conform wens omdat na de beoordeling gespreksonderwerpen zijn afgevallen.

2.1 Aanvullende werkzaamheden beperken eventuele keuzes later in het proces
De kosten voor de aanvullende werkzaamheden participatie kunnen voor nu uit het bestaande budget voor de invoering van de Omgevingswet worden gedekt. Dit beperkt wel eventuele keuzes later in het proces.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een onderdeel van de omgevingsvisie. In de uitgangspuntennotitie wordt aangegeven hoe hier invulling aan wordt gegeven in dit project.

Participatie

Participatie is onderdeel van de omgevingsvisie en is nader uitgewerkt in het participatieplan.

Financiën

Als gevolge van uw wens voor het uitbreiden van het participatieplan worden de kosten circa € 8K hoger. Deze kosten kunnen voor nu uit het bestaande budget voor de invoering van de Omgevingswet worden gedekt. Dit beperkt wel eventuele keuzes later in het proces.

Communicatie

Zodra de stukken zijn aangeboden aan de raad en openbaar zijn gemaakt, volgt een nieuwsbericht, waarin kort het wat, waarom en hoe van de Omgevingsvisie worden toegelicht. Focus ligt in eerste instantie op het proces – welke stappen zijn al gezet en wie neemt wanneer welke beslissing – én op het (participatie)traject dat gepland staat. Voor de meeste inwoners is dit nieuwsbericht het eerste bericht over de Omgevingsvisie. Gedurende het te volgen traject zal in verdere berichtgeving nader worden ingegaan op de verschillende thema's en vervolgstappen. Steeds in lijn met een herkenbare kernboodschap, waarbij we optimaal gebruik maken van de gemeentelijke middelenmix van (digitale/huis-aan-huis) Ter Sprake, website (er komt een speciale projectwebsite), MaasBuren, sociale media, dorps/wijk-nieuwsbrieven. Hiermee bereiken we in ieder geval wie bereikt wil worden. De communicatie om inwoners te laten participeren is verder toegelicht in het concept participatieplan.

Uitvoering

Na uw besluit over de uitgangspuntennotitie en participatieplan worden de vervolgprocessen conform de gegeven kaders nader uitgewerkt.

Bijlage(n)

1. Uitgangspuntennotitie omgevingsvisie + bijlagen (1a werkdocument, 1b input fracties en 1c beoordeling gespreksonderwerpen RIA 8 november)
2. Participatieplan omgevingsvisie
3. Raadsbesluit uitgangspuntennotitie en participatieplan omgevingsvisie

Mook, 21 november 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

UITGANGSPUNTENNOTITIE

OMGEVINGSVISIE

GEMEENTE MOOK EN MIDDELAAR

CONCEPT

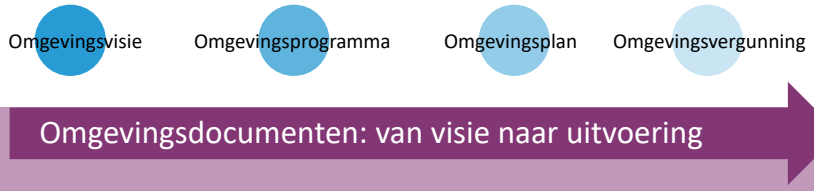
21 november 2023

BUREAU NIEUWE GRACHT
stedenbouw & landschap

Gemeente Mook en Middelaar

Welke documenten kent de gemeente?

- **Om de Omgevingswet in de praktijk uit te voeren kennen we omgevingsdocumenten.**
- **De Omgevingsvisie is één van die documenten.**

Wat is een Omgevingsvisie?

- strategische visie voor de fysieke leefomgeving;
- voor de lange termijn;
- voor het grondgebied van de hele gemeente;
- en moet inhoudelijk in elk geval de volgende elementen bevatten:
  - de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
  - de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling;
  - de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

Omgevingsvisie Mook en Middelaar

- een slimme verbinding tussen thema's uit ruimtelijk en sociaal domein;
- uitgaande van bestaand beleid;
- een strategische visie op actuele thema's en nieuwe (ruimtelijke) opgaven;
- gebiedseigen verhaal voor Mook en Middelaar (in regionale context);
- een goede ruimtelijke (en cijfermatige) analyse;
- in samenwerking met bewoners, ondernemers en stakeholders.

Uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie Mook en Middelaar

Op weg naar de Omgevingsvisie voor de gemeente Mook en Middelaar

Wat is een Omgevingsvisie?

In het najaar van 2023 zijn we gestart met het opstellen van een lange termijn visie voor de woon- en leefomgeving in de gemeente Mook en Middelaar. Dit noemen we een Omgevingsvisie. In de Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking treedt, staat dat elke gemeente een Omgevingsvisie moet opstellen voor het hele eigen grondgebied. Volgens de Omgevingswet gaat een Omgevingsvisie over de 'fysieke leefomgeving'. Dat betekent dat het gaat over de ruimte om ons heen. Het gaat dus over de gebouwen, waarin we wonen, werken of naar school gaan. En over het water en groen, de sportvelden en het landschap waarin we verblijven en elkaar kunnen ontmoeten. En de wegen of spoorlijn waarover we ons bewegen.

De Omgevingsvisie gaat óók over zaken die we niet direct kunnen zien, maar die wel van invloed zijn op de ruimte waarin we leven. Zoals bijvoorbeeld het milieu (geluid, lucht en bodem), duurzaamheid, energie, klimaat en gezondheid. We behandelen in de Omgevingsvisie dus niet alleen ruimtelijke onderwerpen, maar ook andere zaken die te maken hebben met de ruimte waarin we leven. Zolang de onderwerpen maar een relatie hebben met onze fysieke leefomgeving. In de Omgevingsvisie komen deze onderwerpen bij elkaar. Al die onderwerpen worden in samenhang bekeken. We beperken ons daarbij tot de belangrijkste punten. De Omgevingsvisie is dus een 'integrale visie op hoofdlijnen'.

We geven in de Omgevingsvisie duidelijk aan hoe we als gemeente kijken naar de fysieke leefomgeving in de komende jaren. Voor de belangrijkste vraagstukken maken we keuzes voor de toekomst. Zo zetten we de koers uit op weg naar de toekomst van de gemeente. We plaatsen als het ware een stip op de horizon en schetsen een beeld van de weg die daar naartoe leidt.

We maken de Omgevingsvisie Mook en Middelaar samen met veel andere partijen. We betrekken de inwoners en ondernemers uit de kernen en het buitengebied, lokale belangenorganisaties, maar ook buurgemeenten uit de regio en andere overheden, zoals het waterschap, Rijkswaterstaat en de provincie Limburg.

Waarom een Uitgangspuntennotitie?

Voordat we de Omgevingsvisie voor Mook en Middelaar gaan opstellen, stellen we eerst een Uitgangspuntennotitie op. Deze Uitgangspuntennotitie heeft als doel om vooraf met de gemeenteraad af te stemmen wat er wordt verwacht van de Omgevingsvisie en hoe de raad betrokken wordt bij de totstandkoming van de visie.

In voorbereiding op deze notitie zijn de uitgangspunten voor de Omgevingsvisie besproken met de ambtelijke organisatie en de gemeenteraad. Door met elkaar de uitgangspunten voor de visie te bepalen, ontstaat een gemeenschappelijke beginpunt waar tijdens het opstellen van de Omgevingsvisie op kan worden terug gegrepen. Tijdens een eerste bijeenkomst met vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie (7 september 2023) zijn de belangrijkste thema's en opgaven voor de Omgevingsvisie geïnventariseerd vanuit alle relevante beleidsvelden en disciplines (ruimtelijk en sociaal domein). Deze inventarisatie is voorgelegd aan de gemeenteraad tijdens de Raadsinformatieavond (RIA) op 28 september 2023, waarbij vertegenwoordigers van de verschillende fracties aanwezig waren. Tijdens het opstellen van deze Uitgangspuntennotitie is de samenleving nog niet actief betrokken. Dat zal na vaststelling van de Uitgangspuntennotitie wel gebeuren. Daarop vooruitlopend is op 23 oktober 2023 alvast een stakeholdersbijeenkomst georganiseerd, waarin de door de gemeentelijke organisatie geformuleerde uitgangspunten zijn besproken met enkele betrokken partijen en organisaties uit de gemeente en regio. Zo konden zij alvast meedenken over de belangrijke opgaven voor de Omgevingsvisie.

De gemeenteraad wordt gevraagd om deze Uitgangspuntennotitie vast te stellen en daarmee ook de geformuleerde uitgangspunten voor de Omgevingsvisie vast te leggen. Dit vormt het vertrekpunt voor het gesprek met de samenleving dat begin 2024 gaat plaatsvinden. Hoe de samenleving dan wordt betrokken, is uitgewerkt in het Participatieplan. Het Participatieplan wordt eveneens ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

Algemene uitgangspunten

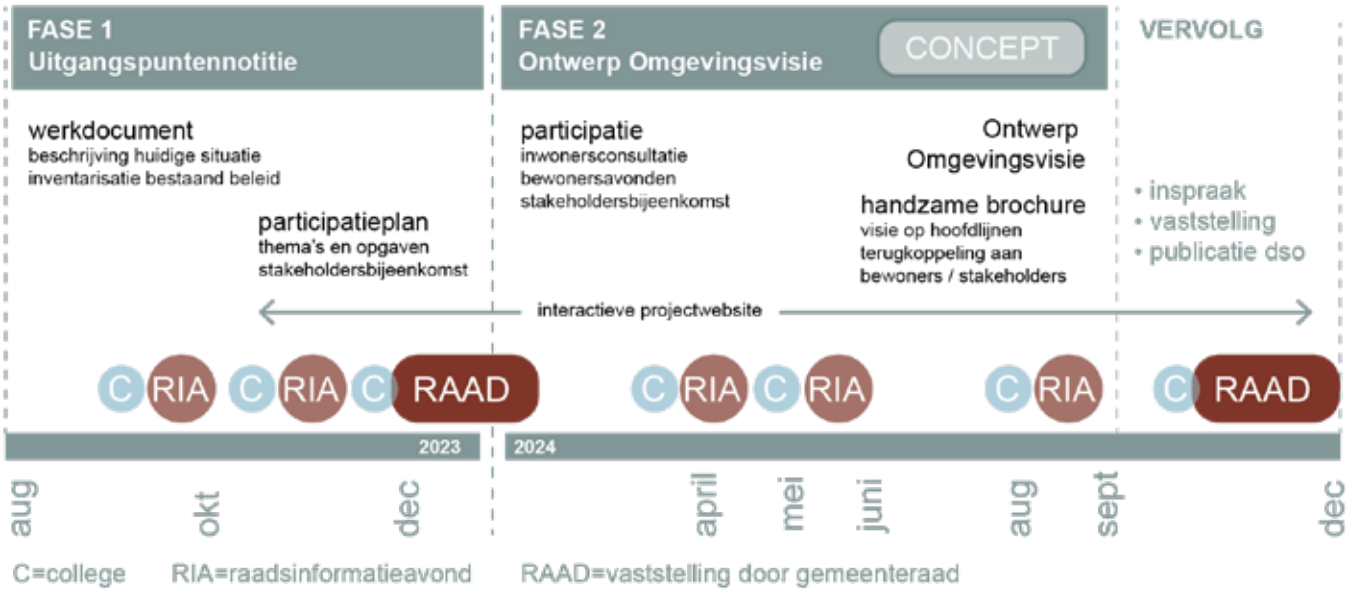
Deze notitie beschrijft op hoofdlijnen de algemene uitgangspunten voor het traject naar een Omgevingsvisie voor de gemeente Mook en Middelaar. Die uitgangspunten hebben deels betrekking op het proces (hoe pakken we het aan?) en deels op de inhoud (wat gaan we doen?). Daarnaast bevat deze Uitgangspuntennotitie een inventarisatie van thema's en hoofdopgaven die voor de gemeente van belang zijn en straks een plek moeten krijgen in de Omgevingsvisie (waar gaan we het over hebben?).

Hoe pakken we het aan?

Een proces in twee fasen

Het proces om te komen tot de Omgevingsvisievoor Mook en Middelaar is opgebouwd uit twee fasen. In het onderstaande processchema zijn de verschillende ijkmomenten en tussenproducten in fase 1 en 2 van het Omgevingsvisietraject uiteengezet op een haalbare tijdslijn. In fase 1 (augustus-december 2023) worden de bestaande beleidsdocumenten van de gemeente en de regionale samenwerkingsverbanden verzameld, geïnventariseerd en geanalyseerd. Daarnaast wordt een ruimtelijke analyse uitgevoerd van de huidige gebiedskwaliteiten en gebiedskenmerken van de gemeente. De beschrijving van de huidige gebiedskwaliteiten en gebiedskenmerken is opgenomen in het werkdocument 'Ruimtelijke Atlas Mook en Middelaar, een kenschets van de gemeente'. Dit werkdocument vormt een bijlage bij deze Uitgangspuntennotitie. Verder wordt in fase 1 een Participatieplan opgesteld, waarin een voorstel voor de participatie-aanpak wordt uitgewerkt.

In fase 2 wordt de Omgevingsvisie opgesteld. We starten begin 2024 met de participatie met de omgeving. De uitkomsten van de participatie met inwoners, ondernemers en stakeholders worden in het voorjaar verwerkt in de 'visie op hoofdlijnen'. De Ontwerp Omgevingsvisie wordt vervolgens in de zomermaanden opgesteld en is in september 2024 gereed voor de inspraak en politieke besluitvorming.

Betrokkenheid en rol van de raad

Om invulling te geven aan de rol en inbreng van de gemeenteraad, doen wij voor elke fase een voorstel voor de betrokkenheid van de raad. In fase 1 (de periode tot eind 2023) wordt de raad actief betrokken en geconsulteerd bij het tot stand komen van deze Uitgangspuntennotitie. We zijn gestart met een informatieve Raadssessie op 7 september 2023, waarin de raadsleden zijn geïnformeerd over de achtergronden van de Omgevingswet en Omgevingsvisie. Het concept Werkdocument en concept Participatieplan zijn besproken in de RIA van 28 september 2023. Een eerste concept van de Uitgangspuntennotitie is in de RIA van 8 november 2023 aan de raad gepresenteerd. Vaststelling van de Uitgangspuntennotitie en het Participatieplan is beoogd in de Algemene Commissie op 6 december 2023 en in de raad van 14 december 2023 (of de eerste cyclus van 2024).

In fase 2 zijn vertegenwoordigers van raadsfracties welkom om als toehoorder deel te nemen aan de participatiemomenten met bewoners, ondernemers, belangenorganisaties en andere stakeholders. Op deze manier kunnen raadsfracties gedurende het proces een beeld vormen van de diverse belangen, argumenten en mogelijke tegenstrijdigheden. Kennis en ervaring die de raad kan gebruiken bij de besluitvorming. We presenteren de uitkomsten van de participatie in de RIA van 11 april 2024. De visie op hoofdlijnen wordt in de RIA van 20 juni 2024 voorgelegd aan de raad. Vervolgens wordt de Ontwerp Omgevingsvisie opgesteld, zodat deze kort na de zomervakantie kan worden besproken in de raad (RIA 22 augustus 2024). Medio september 2024 wordt de Omgevingsvisie opgeleverd voor de inspraak. Politieke besluitvorming en vaststelling kan dan plaatsvinden in de Algemene Commissie en raad van november/december 2024.

Wat gaan we doen?

Inventarisatie bestaand beleid als fundament voor de visie

De gemeente Mook en Middelaar heeft het ruimtelijk beleid vastgelegd in uiteenlopende ruimtelijke plannen en gemeentelijke beleidsdocumenten. Daarnaast is het regionale beleid vastgelegd in regiovisies en regionale beleidsdocumenten. De Omgevingsvisie wordt gebaseerd op dit bestaande beleid van de gemeente en regio. In fase 1 is een inventarisatie uitgevoerd van het bestaande beleid dat relevant is voor de Omgevingsvisie. Wanneer dit bestaand beleid nog actueel is, van strategisch niveau is en relevant is voor de thema's die worden behandeld in de Omgevingsvisie, wordt het gebruikt als bouwsteen voor de Omgevingsvisie. Met het samenbrengen van het relevante bestaand beleid van de gemeente en regio wordt in fase 1 alvast het fundament gelegd voor de Omgevingsvisie.

Vanuit het bestaande beleid van de gemeente en regio kunnen de (sectorale) beleidsopgaven worden geformuleerd voor de Omgevingsvisie. Dit betreft ruimtelijke en/of maatschappelijke opgaven die een relatie hebben met de fysieke leefomgeving, en die vanuit een inventarisatie van het huidige beleid naar voren zijn gekomen. Deze opgaven zijn besproken met de ambtelijke organisatie en aangescherpt vanuit de verschillende vakdisciplines.

Integratie van sectoraal beleid leidt tot samenhangende hoofdopgaven

Veel van de geïnventariseerde beleidsopgaven kunnen binnen het eigen (ruimtelijk of sociaal) domein worden gerealiseerd, al dan niet in samenhang met beleidsopgaven uit andere domeinen. Van een aantal opgaven weten we dat nog niet zeker. Bijvoorbeeld omdat zij een claim leggen op dezelfde ruimte, of omdat er sprake kan zijn van botsende belangen. Dat vraagt dan om een nadere (integrale) afweging en om het maken van keuzes. Dit vraagt om een goede onderbouwing van keuzes in de Omgevingsvisie.

In de Omgevingsvisie formuleren we dus eerst de ruimtelijke opgaven vanuit het bestaande sectorale beleid (per beleidsveld of thema). Daarna brengen we deze met elkaar in verband, zodat de opgaven in het bredere, integrale perspectief van de Omgevingsvisie worden bezien. Door de sectorale beleidsopgaven op een rij te zetten en in samenhang te beschouwen, komt een aantal integrale hoofdopgaven naar voren, waarbij meerdere beleidsvelden zijn betrokken. Het gaat er vervolgens om in de Omgevingsvisie een slimme verbinding te maken tussen de verschillende thema's en domeinen (ruimtelijk en sociaal).

Aanvulling met actuele thema's en nieuwe (ruimtelijke) opgaven

De integratie van het bestaande gemeentelijk en regionaal beleid leidt tot een aantal samenhangende hoofdopgaven voor de Omgevingsvisie. Deze opgaven kunnen in de loop van het proces eventueel nog worden aangevuld met actuele thema's en nieuwe (ruimtelijke) opgaven voor de Omgevingsvisie. Op voorhand is de verwachting dat er weinig nieuwe beleidsopgaven zullen worden geformuleerd in de Omgevingsvisie voor Mook en Middelaar. Over bestaand en nog actueel beleid waar geen nieuwe opgaven zijn voorzien, vindt geen participatie plaats.

Participatie met de omgeving

De samenhangende hoofdopgaven voor de Omgevingsvisie worden voorgelegd aan de inwoners, ondernemers en betrokken stakeholders. In het Participatieplan beschrijven we concreet hoe en op welke momenten we inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, regiogemeenten en samenwerkingspartners daarbij gaan betrekken. Op dit moment gaan we ervan uit dat de participatie met de inwoners en ondernemers van Mook en Middelaar en de betrokken stakeholders plaatsvindt in de eerste maanden van 2024.

P

Door het gesprek aan te gaan over de samenhangende hoofdopgaven, krijgen we inzicht in de lokale kennis, voorkeuren en behoeften van inwoners, ondernemers en betrokken stakeholders met betrekking tot de ruimtelijke en maatschappelijke opgaven voor de Omgevingsvisie.

Visie op hoofdlijnen

De uitkomsten van de participatie worden vastgelegd in een beknopte visie op hoofdlijnen. In deze visie op hoofdlijnen schetsen we voor alle relevante thema's de gewenste ontwikkelrichting voor de (verre) toekomst van Mook en Middelaar. Hierbij maken we gebruik van de beleidsanalyse die eerder in fase 1 is uitgevoerd en vullen dit aan met de uitkomsten van de participatie. De keuzes, die vanuit de participatie worden gemaakt, worden helder weergegeven en goed onderbouwd. We vertalen dit vervolgens naar een integrale visie op hoofdlijnen. Daarmee zijn de contouren van de Omgevingsvisie duidelijk.

Een beknopt en toegankelijk eindproduct

De Omgevingsvisie wordt kort en bondig geformuleerd, waarbij de essentiële onderdelen op hoofdlijnen worden weergegeven op een toegankelijke website (met kaartviewer) en in een publieksvriendelijke brochure. Beide producten worden digitaal opgeleverd. De projectwebsite van de Omgevingsvisie wordt eind 2023 gepubliceerd, zodat inwoners tijdig kunnen worden geïnformeerd voor de start van fase 2. Op de projectwebsite worden in de loop van het proces (tussen)producten digitaal aangeboden. Ook kunnen geïnteresseerden zich via de website aanmelden voor de verschillende (online en fysieke) participatie-bijeenkomsten. De Omgevingsvisie wordt tot slot gepubliceerd in het Omgevingsloket van het DSO.

Waar gaan we het over hebben?

Inventarisatie van beleidsopgaven voor de Omgevingsvisie vanuit het sectorale beleid

Met de gemeentelijke organisatie is geïnventariseerd welke onderwerpen en opgaven er binnen de verschillende beleidsthema's allemaal relevant zijn voor de Omgevingsvisie. Al deze ruimtelijke en maatschappelijke vraagstukken komen (integraal) aan bod in de Omgevingsvisie.

Mobiliteit

Vanuit het thema mobiliteit zijn de belangrijkste opgaven voor de gemeente verkeersveilige, bereikbare en leefbare verkeersverbindingen en het stimuleren van duurzaam vervoer. Met het huidige mobiliteitsbeleid, het Verkeersonderzoek Groesbeek-A73, de Mobiliteitsvisie Noord-Limburg en de visie Verbonden Regio van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen beschikt de gemeente over vigerend beleid dat wordt meegenomen in de Omgevingsvisie.

Wonen en volkshuisvesting

Op het gebied van wonen en volkshuisvesting vormt de vraag naar voldoende aanbod van woningen (t.b.v. autonome groei en de regionale woningvraag) een belangrijke opgave, waar in de Omgevingsvisie aandacht voor dient te zijn. Daarbij is ook de vraag waar binnen de gemeente nog ruimte kan worden gevonden voor nieuwe woningbouw? En zetten we dan vooral in op inbreidingslocaties of kiezen we (ook) voor uitbreiding van de kernen? Behalve om woningaantallen en bouwlocaties gaat het ook om de vraag welk kwalitatief aanbod het beste aansluit bij de toekomstige woningvraag. Daarbij komt dan ook de vraag aan de orde voor welke doelgroepen we willen gaan bouwen.

Landschap

De groenblauwe dooradering van het landschap in de gemeente is van groot belang voor de ruimtelijke kwaliteit en de leefkwaliteit in Mook en Middelaar. Een belangrijk vraagstuk voor de Omgevingsvisie is: Hoe zorgen we ervoor dat waardevolle groen- en waterstructuren in het landschap, zoals de Maasheggen en het Lierdal duurzaam in stand worden gehouden en verder kunnen worden versterkt? Dat geldt zowel voor de groenblauwe structuren binnen de gemeente, maar ook voor de verbindingen met de omgeving.

Groen en water

Op het gebied van groen en water (waterveiligheid en waterkwaliteit) volstaat het huidige beleid. De ruimtelijke vertaling van dat beleid is wellicht een onderwerp dat verder kan worden verkend in de Omgevingsvisie.

Klimaatadaptatie

We werken aan een gezonde, veilige en groene leefomgeving. Het vergroenen van de kernen vormt daarbij vanuit het oogpunt van klimaatadaptatie een belangrijke opgave voor de Omgevingsvisie. Door meer groen toe te voegen en beter gebruik te maken van het huidige groen in bebouwd gebied, kan hittestress worden tegengegaan en wordt een gezonde leefomgeving gecreëerd voor mens, plant en dier.

Gezondheid

Bij het opstellen van de Omgevingsvisie wordt een gezonde leefomgeving als één van de uitgangspunten meegenomen. Vanuit het thema 'positieve gezondheid' vormt het stimuleren van sport en bewegen in de buitenruimte een belangrijke opgave voor de Omgevingsvisie. Door hier stevig op in te zetten, kan worden bijgedragen aan een gezonde leefomgeving. Dat vraagt enerzijds om gemeentelijke inzet, maar het sluit ook aan bij lokale initiatieven van verenigingen en inwoners in de gemeente.

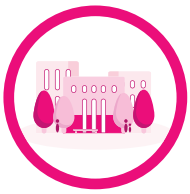
Duurzaamheid

Binnen het thema duurzaamheid vormt de vraag hoe (en waar) binnen de gemeente Mook en Middelaar een bijdrage kan worden geleverd aan de duurzame opwekking van energie een belangrijk vraagstuk voor de Omgevingsvisie. De inzet is om als gemeente in lijn met landelijke doelstellingen in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal te zijn. Wat is daar allemaal voor nodig? De duurzaamheidambities op het gebied van energietransitie zullen in het kader van de Omgevingsvisie verder moeten worden geformuleerd en ingevuld. Daarbij dient uiteraard te worden aangesloten bij het lopende traject rondom het nieuwe duurzaamheidsbeleid van de gemeente.

Recreatie en toerisme

De gemeente Mook en Middelaar heeft met haar unieke ligging, geschiedenis, natuurschoon en kunstsector een goede basis in handen. De nadruk ligt op het behoud en het versterken van het afwisselende recreatieve en toeristische aanbod en het beter zichtbaar maken hiervan, zowel voor de eigen inwoners als bezoekers van buiten de gemeente. Dit komt mede omdat de toeristische ook van economisch belang is voor de gemeente. De Omgevingsvisie dient hier aandacht aan te geven.

Werken en economie

Er is nog niet echt goed nagedacht over de toekomst van de bedrijventerreinen Korendal (Mook) en Hoeveveld (Molenhoek), andere kleinschalige werklocaties, detailhandel, winkels en/of werken aan huis binnen de gemeente. Dit vormt dan ook een onderwerp om nader te bespreken in het kader van de Omgevingsvisie. Daarnaast is het de vraag hoe we de toekomst van de (winkel)centra voor ons zien in de kernen. En richten we ons primair op de huidige sectoren, of willen we dat verder uitbouwen en/of meer diversificatie in de gemeente?

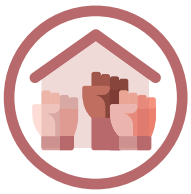
Natuur

Versterking van de natuurwaarden in de gemeente vormt een opgave die in de Omgevingsvisie verder dient te worden opgepakt. Hoe zorgen we ervoor dat verbetering van de biodiversiteit en natuurinclusieve ontwikkelingen aandacht (blijven) krijgen bij ruimtelijke opgaven en (groene) projecten in de gemeente?

Samenleving en maatschappij

Meedoen in de maatschappij vormt een belangrijk thema. Dit kan het verschil maken in wel of niet succesvol participeren in de hedendaagse samenleving. We willen dat iedereen kan en mag meedoen in Mook en Middelaar. Er valt niemand buiten de boot en iedereen voelt zich hier thuis en veilig. De Omgevingsvisie dient hier aandacht aan te geven.

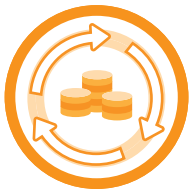
Leefbaarheid in de kernen

Voor het behoud van de leefbaarheid in de kernen is de ondersteuning van het verenigingsleven van groot belang. Ook dit onderwerp verdient dus aandacht in de Omgevingsvisie. Daarnaast is het de vraag hoe we omgaan met het behoud van voorzieningen in de kernen, zoals gemeenschapshuizen, scholen, sportverenigingen en -velden. Maar ook in het buitengebied is het van belang om activiteiten te kunnen (blijven) beoefenen.

Kunst, cultuur en erfgoed

Behoud van het (cultureel) erfgoed in de gemeente vormt een belangrijke opgave. Hoe zorgen we ervoor dat de rijke geschiedenis en het culturele aanbod in de gemeente Mook en Middelaar duurzaam in stand wordt gehouden en aan toekomstige generaties wordt doorgegeven? Wat willen we op het gebied van kunst en cultuur, zoals bijvoorbeeld de kunstkolonie in Plasmolen, de Romeinse brug en villa, de Tachtigjarige oorlog, de Slag op de Mookerheide, etc.?

Circulair

Binnen de gemeente dient meer aandacht te komen voor circulaire ontwikkelingen. Dat geldt voor het gemeentelijk beleid (o.a. circulair aanbesteden en inkopen), maar ook voor praktische zaken zoals het reduceren en hergebruiken van afval en het tegengaan van zwerfvuil op straat.

Milieu

In de hele gemeente wordt voldaan aan de wettelijke milieunormen voor luchtkwaliteit, bodem en geluid. Vanuit milieuoogpunt zijn er dus eigenlijk geen grote opgaven die in het kader van de Omgevingsvisie verder opgepakt dienen te worden.

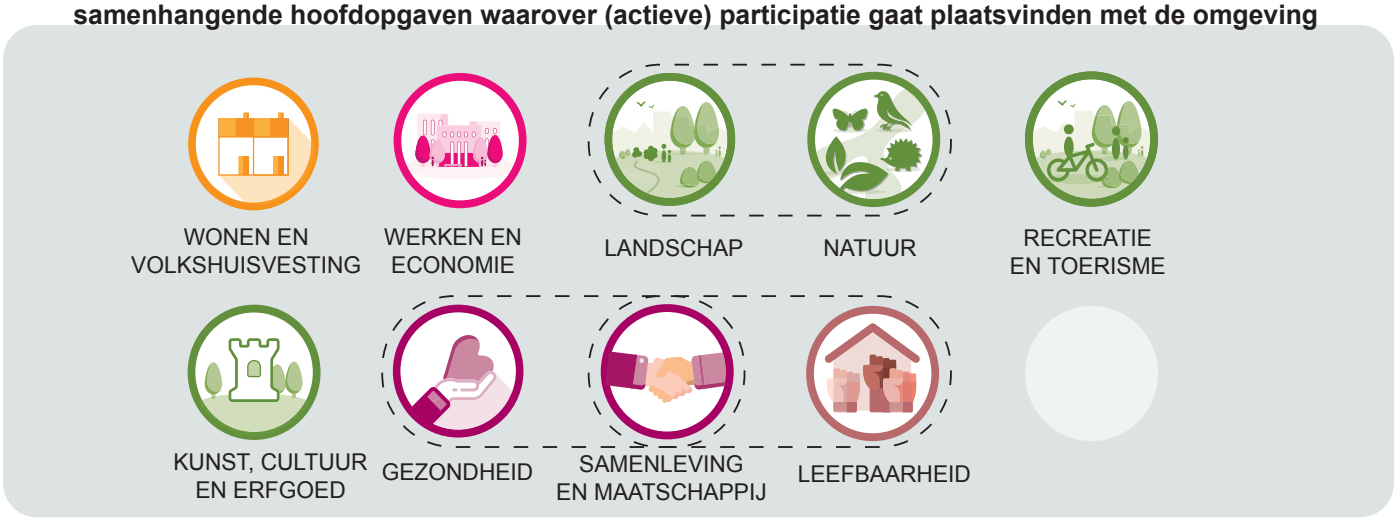
Van sectorale beleidsopgaven naar integrale hoofdopgaven

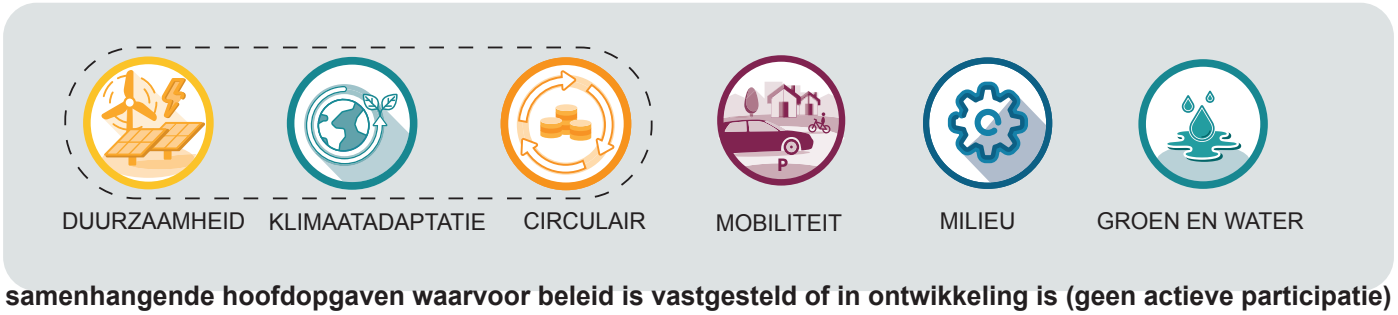
De hiervoor genoemde sectorale beleidsthema's en opgaven, die vanuit de gemeentelijke inventarisatie (per thema) naar voren zijn gebracht, komen allemaal aan bod in de Omgevingsvisie. De opgaven zijn met de gemeenteraad besproken (RIA 28 september) en voorgelegd aan enkele stakeholders (23 oktober). De opgaven zijn daarbij in samenhang beschouwd en vertaald naar een aantal integrale hoofdopgaven, die bij de participatiebijeenkomsten voor de Omgevingsvisie aan bod zullen komen. Dat wil uiteraard niet zeggen dat aan de overige opgaven geen aandacht wordt besteed in de Omgevingsvisie. Alle relevante beleidsthema's en opgaven komen vanzelfsprekend aan bod in de visie. Maar voor een aantal thema's en opgaven geldt dat er eerst nog (actieve) participatie voor nodig zal zijn om tot een gedragen visie op het betreffende beleidsthema te komen. Voor andere thema's en opgaven is dat minder relevant of niet nodig, omdat er vastgesteld beleid voor is of omdat er recent al participatie over die beleidsthema's heeft plaatsgevonden.

Om voor de participatiebijeenkomsten tot een overzichtelijk aantal hoofdopgaven te komen, hebben de verschillende raadsfracties aangegeven welke beleidsthema's en opgaven voor hen de hoogste prioriteit hebben, en welke thema's en opgaven mogelijkerwijs in samenhang kunnen worden beschouwd. Deze input is als bijlage toegevoegd aan deze Uitgangspuntennotitie. Dit heeft geresulteerd in een onderverdeling van samenhangende hoofdopgaven in twee categorieën (zie het schema op de volgende pagina):

1. samenhangende hoofdopgaven, waarover (actieve) participatie gaat plaatsvinden met de omgeving;
2. opgaven waarvoor al beleid is vastgesteld (of in ontwikkeling is) en waarover recent al participatie heeft plaatsgevonden. Hierover zal niet (opnieuw) actief worden geparticipeerd met de omgeving.

samenhangende hoofdopgaven waarover (actieve) participatie gaat plaatsvinden met de omgeving

samenhangende hoofdopgaven waarvoor beleid is vastgesteld of in ontwikkeling is (geen actieve participatie)

In het bovenstaande schema is de vertaling van sectorale beleidsthema's naar samenhangende hoofdopgaven voor de Omgevingsvisie in twee categorieën weergegeven, gebaseerd op de aangeleverde reacties van de raadsfracties. Deze indeling is tijdens de RIA van 8 november 2023 als discussiepunt voorgelegd aan de gemeenteraad en wordt als leidraad gehanteerd bij de organisatie van de participatiebijeenkomsten in fase 2. Tijdens de RIA op 8 november is daarbij voorgesteld om de 'agrarische sector' als onderdeel op te vatten van de samenhangende hoofdopgave 'landschap & natuur', maar dat het thema tijdens de participatie tevens aan bod kan komen bij de opgave 'werken en economie'.

De thema's en samenhangende hoofdopgaven in categorie 1 staan centraal tijdens de participatiebijeenkomsten met de inwoners, ondernemers en stakeholders. Hierover gaan we actief participeren met de omgeving. De opgaven uit categorie 2 zijn al opgenomen in vigerende (of in ontwikkeling zijnde) beleidsdocumenten en sluiten daardoor aan bij het huidige beleid van de gemeente of regio. Voor de opgaven uit categorie 2 is een richtinggevend gesprek met de omgeving dus minder noodzakelijk. Voor de opgaven uit categorie 2 hoeft in het kader van de Omgevingsvisie dus ook geen actieve participatie te worden georganiseerd. Hierin is reeds voorzien in andere beleidstrajecten, of er zijn binnen de betreffende beleidsthema's geen urgente opgaven die actief met de omgeving besproken dienen te worden. Dat niet over alle thema's actief wordt geparticipeerd met de omgeving, wordt voorafgaand aan de participatie duidelijk gecommuniceerd. Zodat het voor iedereen duidelijk is waarom niet alle gespreksonderwerpen actief aan bod worden gebracht tijdens de participatiemomenten.

Mogelijke gespreksonderwerpen voor de participatie

Voor de samenhangende hoofdopgaven (categorie 1) is in deze Uitgangspuntennotitie alvast een aantal mogelijke gespreksonderwerpen benoemd, die tijdens de participatie verder kunnen worden besproken met de omgeving. Deze onderwerpen worden in principe globaal en op hoofdlijnen behandeld, passend bij het abstractieniveau van de Omgevingsvisie. De beknopte beschrijving van de mogelijke gespreksonderwerpen (zie de volgende pagina) sluit hier qua detailniveau op aan. In de aanloop naar de participatiebijeenkomsten (begin 2024) kunnen eventueel nog andere gespreksonderwerpen worden toegevoegd. Ook kan er tijdens de voorbereiding van de participatie nog een concrete(re) invulling worden gegeven aan de gespreksonderwerpen binnen de geformuleerde hoofdopgaven voor de Omgevingsvisie. Deelnemers kunnen overigens ook zelf nog onderwerpen aandragen tijdens de participatie, waarover zij het gesprek willen aangaan.

De onderstaande gespreksonderwerpen voor de participatie met de omgeving zijn op 8 november 2023 tijdens de RIA besproken en aangescherpt. De input die hiervoor vanuit de verschillende raadsfracties is aangeleverd, is als bijlage toegevoegd aan deze Uitgangspuntennotitie.

Wonen en volkshuisvesting

- (Waar) kan binnen de gemeente nog ruimte worden gevonden voor nieuwe woningbouw?
- Zetten we vooral in op inbreidingslocaties of kiezen we (ook) voor uitbreiding van de kernen?
- Welk kwalitatief woningaanbod (woonvormen en -typen) sluit het beste aan bij de toekomstige woningvraag?
- Voor welke doelgroepen willen we gaan bouwen?

Werken en economie

- Hoe zien we de toekomst van de bedrijventerreinen Korendal (Mook) en Hoeveveld (Molenhoek)?
- Hoe gaan we om met de andere kleinschalige werklocaties binnen de gemeente?
- Streven wij werkgelegenheid in brede zin na, of in een beperkt aantal sectoren?
- Hoe zien we de toekomst van de zware industrie in onze gemeente (o.a. verzinkerij)?
- Wat voor type bedrijven willen we binnen onze gemeentegrenzen?

Landschap & natuur

- Hoe (en waar) zorgen we ervoor dat waardevolle natuur (NNN, Natura2000) en landschap in de gemeente (inclusief verbindingen met de omgeving) duurzaam in stand worden gehouden en verder kunnen worden versterkt?

Recreatie en toerisme

- Hoe behouden en versterken we het afwisselende recreatieve en toeristische aanbod?
- Hoe maken we het huidige recreatieve en toeristische aanbod in de gemeente beter zichtbaar?
- Hoe staan we tegenover nieuwe initiatieven en uitbreidingen?
- Waar kan binnen de gemeente nog ruimte worden gevonden voor nieuwe (commerciële en maatschappelijke) recreatieve initiatieven?
- Hoe zorgen we ervoor dat overlast en een te grote recreatiedruk op de omgeving worden beperkt?

Kunst, cultuur en erfgoed

- Hoe zorgen we ervoor dat de rijke (culturele) geschiedenis van de gemeente duurzaam in stand wordt gehouden en aan toekomstige generaties wordt doorgegeven?
- Hoe gaan we om met onze huidige kunst- en cultuurmakers?
- Hoe leggen we de verbinding met de toeristische sector, zodat de rijke geschiedenis ook zichtbaar wordt voor de eigen inwoners en bezoekers van de gemeente?

Gezondheid

- Welke (ruimtelijke) maatregelen kunnen worden toegepast in de fysieke leefomgeving ter verbetering van de (mentale) gezondheid en het welbevinden in de gemeente?
- Hoe (en waar) kunnen we sport en bewegen in de fysieke leefomgeving stimuleren?
- (Hoe) betrekken we hierbij ook het buitengebied?

Leefbaarheid & samenleving en maatschappij

- Welke (ruimtelijke) maatregelen kunnen worden toegepast in de fysieke leefomgeving ter verbetering van de (fysieke en sociale) leefbaarheid in de gemeente?
- Hoe kunnen we de fysieke leefomgeving zo inrichten dat deze als prettig en veilig wordt ervaren?
- Hoe kan het verenigingsleven worden ondersteund?
- Wat is er nodig om het voorzieningenniveau in de kernen te behouden of versterken (hoe behouden we wat we nu al hebben)?
- Hoe zorgen we ervoor dat iedereen kan en mag meedoen in Mook en Middelaar?

Algemeen

- Wat kunt u als inwoner, ondernemer of stakeholder van de gemeente Mook en Middelaar (zelf) bijdragen aan bovenstaande opgaven?
- Welke lokale initiatieven van inwoners, ondernemers of andere stakeholders sluiten aan bij deze opgaven?
- Hoe zorgen we ervoor dat we optimaal gebruik kunnen maken van technische en culturele innovaties (en benutten we de in de gemeente aanwezige kennis en kunde op dat gebied)?

Colofon

De Uitgangspuntennotitie voor de Omgevingsvisie Mook en Middelaar is in opdracht van de gemeente Mook en Middelaar opgesteld door Bureau Nieuwe Gracht. Het vormt samen met het Participatieplan het eindproduct van fase 1 van de Omgevingsvisie. Bij deze Uitgangspuntennotitie horen de volgende losse bijlagen:

- Werkdocument 'Ruimtelijke Atlas Mook en Middelaar, een kenschets van de gemeente'
- Opdracht aan raadsleden DGP, VVD, PvdA en GroenLinks bij RIA 28-09-2023
- Opdracht aan raadsleden DGP, VVD, PvdA en GroenLinks bij RIA 08-11-2023
- Analyse en beoordeling van de voorstellen voor toe te voegen gespreksonderwerpen

Bureau Nieuwe Gracht

- Robert Arends
- Nadèche Westrus

Utrecht, 21 november 2023

BUREAU NIEUWE GRACHT
stedenbouw & landschap

RUIMTELIJKE ATLAS GEMEENTE MOOK EN MIDDELAAR

EEN KENSCHETS VAN DE GEMEENTE

BUREAU NIEUWE GRACHT
stedenbouw & landschap

Gemeente Mook en Middelaar

COLOFON

Dit werkdocument ‘Een kenschets van de gemeente’ is opgesteld door Bureau Nieuwe Gracht in opdracht van de gemeente Mook en Middelaar. Het is het eerste tussenproduct op weg naar de Omgevingsvisie Mook en Middelaar. Het werkdocument bevat voor alle relevante beleidsvelden en thema’s een beschrijving van de huidige situatie, op basis van een ruimtelijke analyse en inventarisatie van het bestaande beleid van de gemeente, provincie en regio.

Bureau Nieuwe Gracht

- Robert Arends
- Nadèche Westrus

Utrecht, 21 november 2023 (concept, versie 4)

INHOUDSOPGAVE

> INLEIDING

> BESCHRIJVING VAN DE HUIDIGE SITUATIE

Blauwgroene hoofdstructuur
- ondergrond
- landschap
- water
- groenstructuur

Erfgoed
- archeologie
- cultuurhistorie

Identiteit van de kernen
- historische ontwikkeling
- stedenbouwkundige structuur

Ruimtegebruik en functies
- wonen
- werken en economie
- voorzieningen
- recreatie en toerisme
- natuur
- landbouw

Mobiliteit
- gemotoriseerd verkeer
- openbaar vervoer
- langzaam verkeer

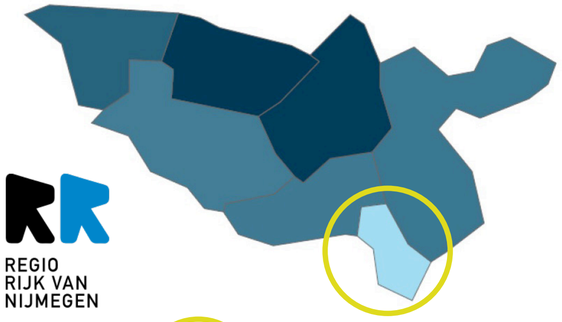
Maatschappij en samenleving
- leefbaarheid
- gezonde leefomgeving

Milieu
- geluid
- bodemkwaliteit
- luchtkwaliteit

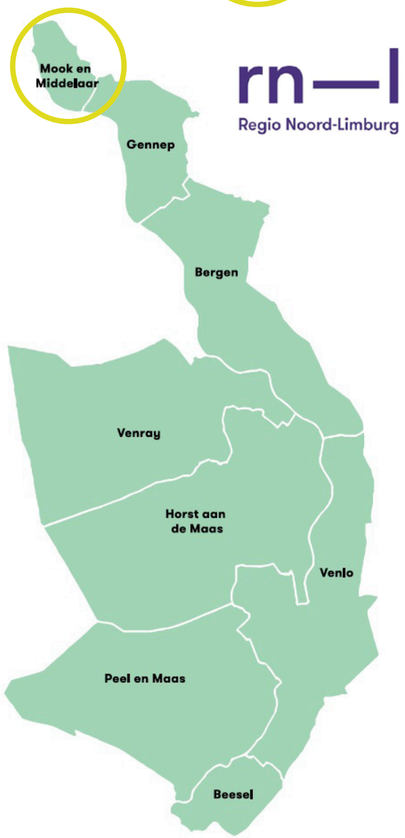
Duurzaamheid
- klimaat
- energie

> OVERZICHT GEÏNVENTARISEERD BELEID GEMEENTE, PROVINCIE EN REGIONALE SAMENWERKINGSVERBANDEN

> KAART 1: REGIONALE CONTEXT

INLEIDING

De gemeente Mook en Middelaar telt vier kernen (Molenhoek, Mook, Middelaar en Plasmolen) met in totaal ruim 8.000 inwoners. Daarmee is het één van de kleinste gemeenten in de regio. De gemeente vormt het meest noordelijk gelegen deel van de kop van Noord-Limburg, maar is met name georiënteerd op de regio Nijmegen.

De gemeente maakt door haar unieke ligging deel uit van meerdere regio's, zoals de Gezondste Regio Noord-Limburg (r-nl), de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, het Rijk van Nijmegen en - samen met de buurgemeenten Bergen en Gennep - de Regio Maasduinen.

Gezien haar geografische ligging (op de grens van drie provincies en meerdere regionale samenwerkingsverbanden) is regionale samenwerking op verschillende beleidsterreinen voor de gemeente van groot belang. Tegelijkertijd is het belangrijk om als kleine, zelfstandige gemeente een heldere eigen koers te varen. Daarom dienen de unieke groene gebiedskwaliteiten, de historische identiteit van Mook en Middelaar en de dorpse kwaliteiten centraal te staan in de Omgevingsvisie.

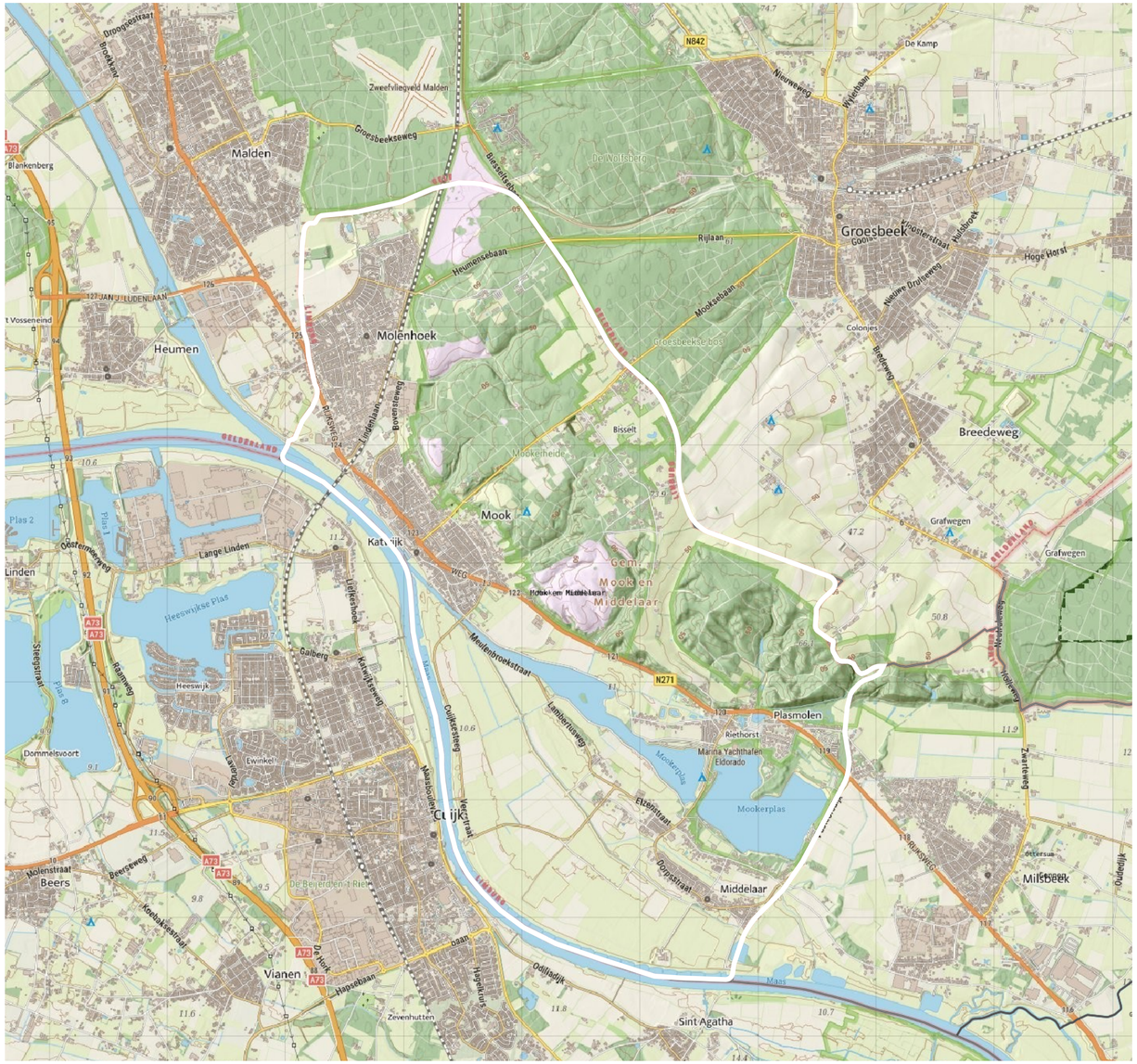
Stap 1: Beleidsinventarisatie en ruimtelijke analyse

De Omgevingsvisie Mook en Middelaar bevat het strategische en integrale beleid over de fysieke leefomgeving voor de hele gemeente en de lange termijn. In de eerste stap hebben wij gewerkt aan een beleidsinventarisatie en ruimtelijke analyse. Hiervoor zijn alle relevante beleidsdocumenten van de gemeente, provincie en regionale samenwerkingsverbanden verzameld, geïnventariseerd en geanalyseerd.

Op basis van de geïinventariseerde beleidsdocumenten van gemeente en regio brengen we allereerst de gebiedskwaliteiten van de gemeente in kaart. We beschrijven daarbij op hoofdlijnen wat de belangrijkste karakteristieken zijn van het buitengebied en van de verschillende kernen in de gemeente. Zo ontstaat een goed beeld van de huidige opbouw van de gemeente en de kernen Mook, Middelaar, Molenhoek en Plasmolen.

In dit werkdocument zijn de resultaten van de uitgevoerde ruimtelijke analyse van de gemeente Mook en Middelaar vastgelegd. We stellen ook een digitaal kaartbestand samen met alle voor de Omgevingsvisie relevante kaartlagen.

BESCHRIJVING VAN DE HUIDIGE SITUATIE

> KAART 2: TOPOGRAFIE GEMEENTE MOOK EN MIDDELAAR

BESCHRIJVING VAN DE HUIDIGE SITUATIE

De Omgevingsvisie zorgt voor samenhang in het (ruimtelijk) beleid van de gemeente Mook en Middelaar. Het huidige beleid van de gemeente is verspreid vastgelegd over verschillende beleidsplannen en visies. In de bijlage is een overzicht opgenomen van alle (sectorale) beleidsdocumenten van de gemeente Mook en Middelaar, evenals de relevante ruimtelijke visies, verkenningen en onderzoeken van de provincie en regio. Op basis van deze beleidsdocumenten geven we in dit werkdocument een kenschets van de huidige situatie van de hele gemeente.

Beleidsvelden en thema's

Als fundament voor de Omgevingsvisie beschrijven we beknopt de huidige situatie van de gemeente. Hierbij komen alle voor de Omgevingsvisie relevante beleidsvelden en thema's aan bod. De volgende onderwerpen worden achtereenvolgens in woord en beeld beschreven:

Blauwgroene hoofdstructuur
- ondergrond
- landschap
- water
- groenstructuur

Erfgoed
- archeologie
- cultuurhistorie

Identiteit van de kernen
- historische ontwikkeling
- stedenbouwkundige structuur

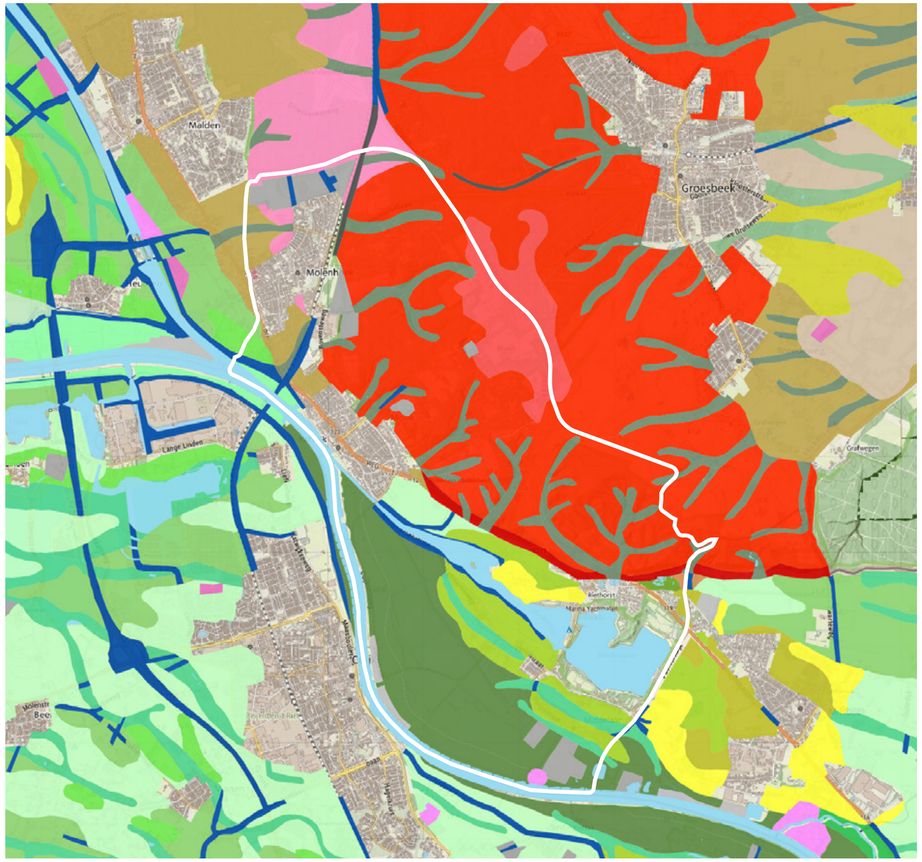
Ruimtegebruik en functies
- wonen
- werken en economie
- voorzieningen
- recreatie en toerisme
- natuur
- landbouw

Mobiliteit
- gemotoriseerd verkeer
- openbaar vervoer
- langzaam verkeer

Maatschappij en samenleving
- leefbaarheid
- gezonde leefomgeving

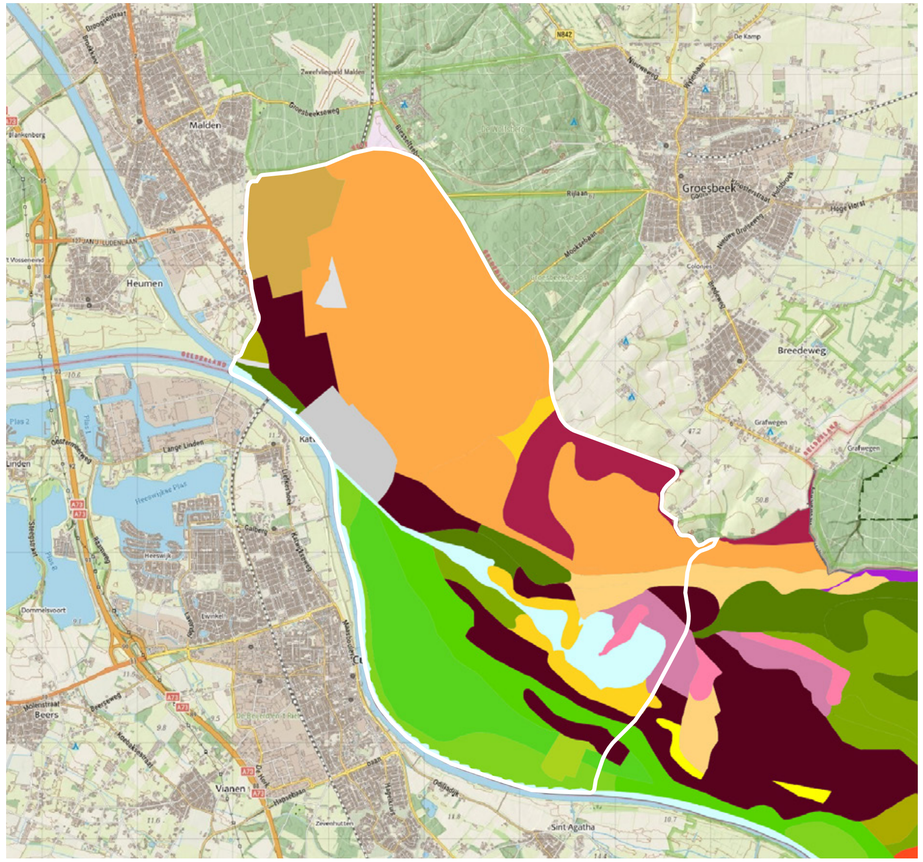
Milieu
- geluid
- bodemkwaliteit
- luchtkwaliteit

Duurzaamheid
- klimaat
- energie

> KAART 3: GEOMORFOLOGIE

- stuwwalplateau
- hoge stuwwal
- ondergraven stuwwalzijde
- droog dal
- smeltwaterglooiing
- smeltwaterwaaier
- terraswelving
- terrasvlakte
- rivierduin
- rivierdal
- geul van vlechtend water
- dijk

> KAART 4: BODEM

- holtpodzolgronden; grof zand
- vorstvaaggronden; grof zand
- gooreerdgronden; grof zand
- loopodzolgronden; grof zand
- hoge bruine enkeerdgronden; grof zand
- poldervaaggronden; zandige leem
- laarpodzolgronden; grof zand
- veldpodzolgronden; grof zand
- poldervaaggronden; zware zavel
- leek-/woudeerdgronden; lichte zavel
- ooivaaggronden; lichte zavel
- ooivaaggronden; lichte klei

ONDERGROND

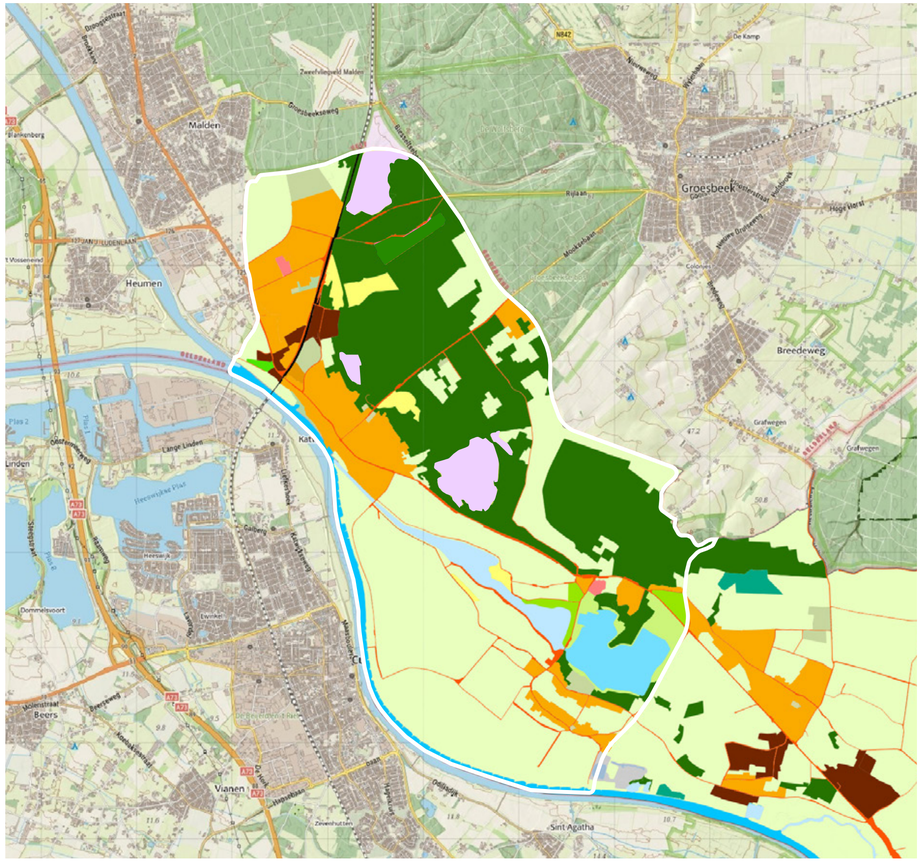
Geomorfologie

De gemeente Mook en Middelaar ligt in het uiterste noorden van de provincie Limburg. Landschappelijk gezien ligt het meest markante element in het noorden van de gemeente: de gigantische stuwwal die zich hoog boven het omringende landschap verheft. De stuwwal is gevormd in de voorlaatste IJstijd, zo'n 160.000 jaar geleden. De eeuwenoude ontstaansgeschiedenis van het gebied heeft gezorgd voor de huidige karakteristieke opbouw van de ondergrond met een grote diversiteit aan bodemkundige eigenschappen. Eeuwenlange erosie door ijs, water en wind heeft gezorgd voor verschillende geomorfologische (deel)gebieden, die op korte afstand van elkaar voorkomen.

Bodem

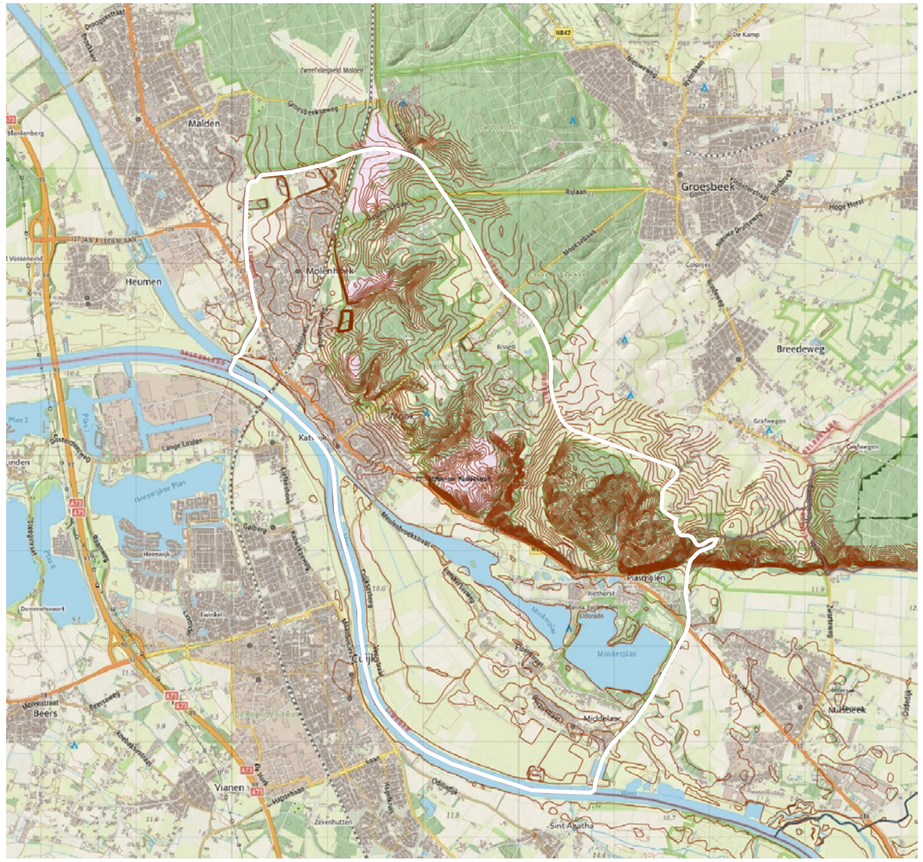
In het noorden van de gemeente ligt de stuwwal van Nijmegen, die in Duitsland doorloopt in het Reichswald. Deze stuwwal bestaat grotendeels uit zandgronden.
De westkant van de stuwwal, bij Molenhoek, heeft een glooiende helling doordat smeltwater vanaf de stuwwal stroomde naar het rivierdal van de Maas. De oude bewoningskernen van Molenhoek, Mook en Plasmolen zijn ontstaan op deze hoger gelegen fijne zandgronden in het overgangsgebied van de stuwwal.

In het winterbed van de Maas komen vooral rivierkleibodems voor. Omdat de Maas in vroegere tijden soms droog stond en er weinig begroeiing was, werd door de wind zand uit de droge rivierbodems opgewaaid en verderop afgezet. Hierdoor zijn enkele zandruggen en rivierduinen ontstaan. Middelaar ligt op een zandrug aan de voet van de stuwwal. Een groot gedeelte van de rivierduin in Middelaar is afgegraven ten behoeve van de zandwinning.

> KAART 5: VARIATIE IN LANDSCHAPPEN

- bos
- heide
- droog natuurgebied
- weide en akkerland
- recreatiegebied
- water

> KAART 6: HOOGTEKAART

- hoogtelijnen (TOP10NL)

LANDSCHAP

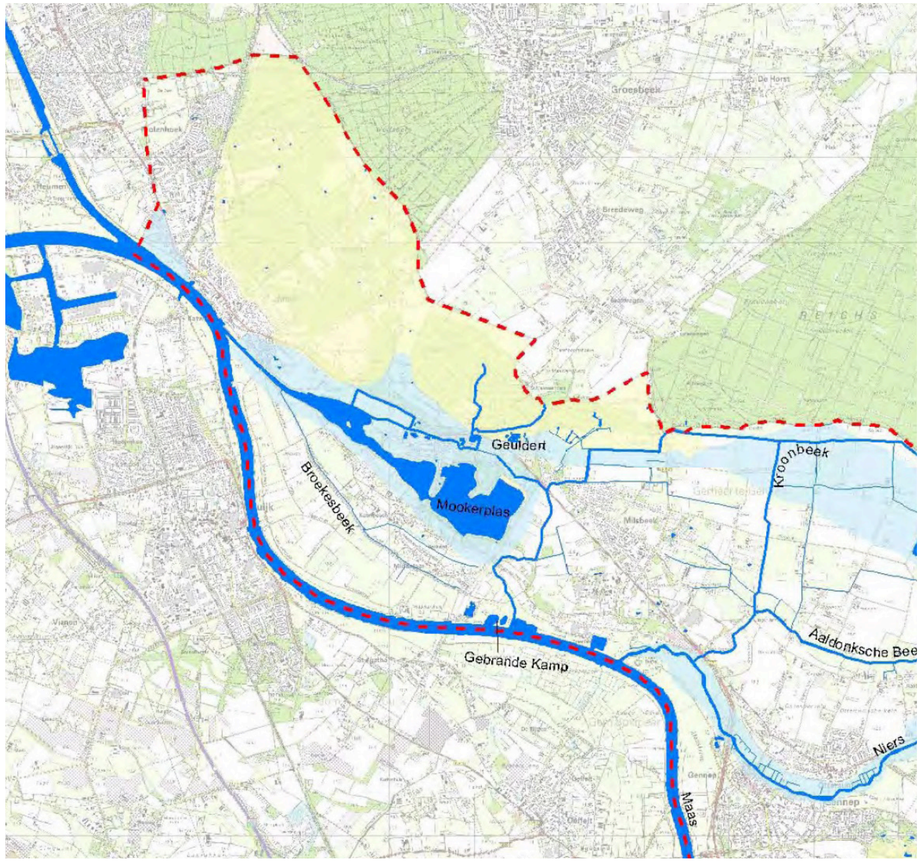
Variatie in landschappen

De verschillen in de ondergrond hebben in de loop der eeuwen geleid tot een grote diversiteit aan landschappen binnen de gemeentegrenzen. De gemeente Mook en Middelaar kent hierdoor landschappelijk gezien een grote variatie op een relatief klein oppervlak. Er is heide en bos, akkers en weilanden en de rivier de Maas.

In het laaggelegen Maasdal komen relatief veel graslanden voor. Door de ligging in het winterbed van de Maas, staan hier bijna geen (bedrijfs)gebouwen, wat het gebied een natuurlijke en groene uitstraling geeft. De weilanden en de vele heggen zorgen voor een groen, half-open kleinschalig karakter. De Maasheggen dienden vroeger als perceelscheiding en veekering. De hooggelegen stuwwal is bebost. In de bossen zijn enkele kleine akkers en weilanden te vinden. Deze karakteristieke open plekken zijn waardevol voor de natuurkwaliteit van het bos. Ze zorgen voor meer natuurlijke overgangen en variatie in het besloten bos. Tussen de stuwwal en het Maasdal ligt een gevarieerde overgangszone met rivierduinrelicten, bomenrijen, houtwallen en beken.

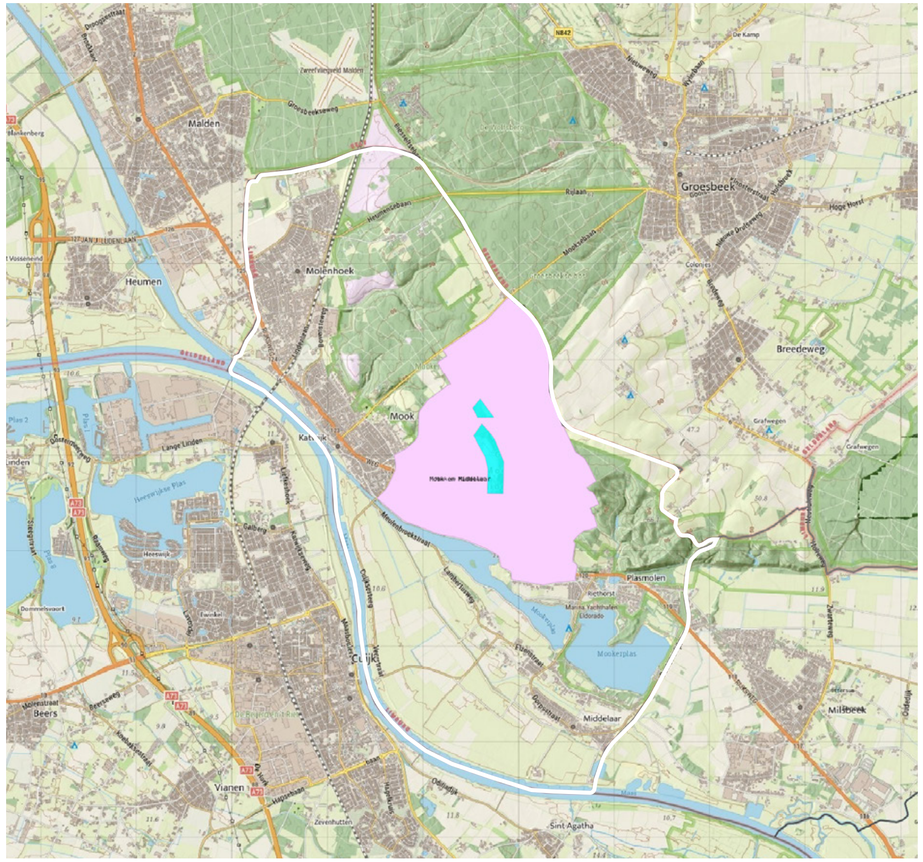
Opvallende hoogteverschillen

Hoogteverschillen spelen een grote rol in de beleving van het landschap in de gemeente. De hooggelegen delen van de gemeente liggen boven op de stuwwal (van 60 tot 80 meter +NAP). Het laagstgelegen deel ligt in het Maasdal en heeft een gemiddelde hoogte van zo'n 8 tot 10 meter +NAP. De dijken en kades langs de Maas hebben hier een hoogte van 13 à 14 meter +NAP. In het Maasdal komen kleinere hoogteverschillen voor in de vorm van zandruggen. Tussen de hoge stuwwal en het Maasdal ligt een overgangsgebied met glooiende hellingen.

> KAART 7: GRONDWATERSYSTEEM

infiltratie
kwel
water

> KAART 8: WATERWINGEBIED

waterwingebied
grondwaterbeschermingsgebied

WATER

Grondwater

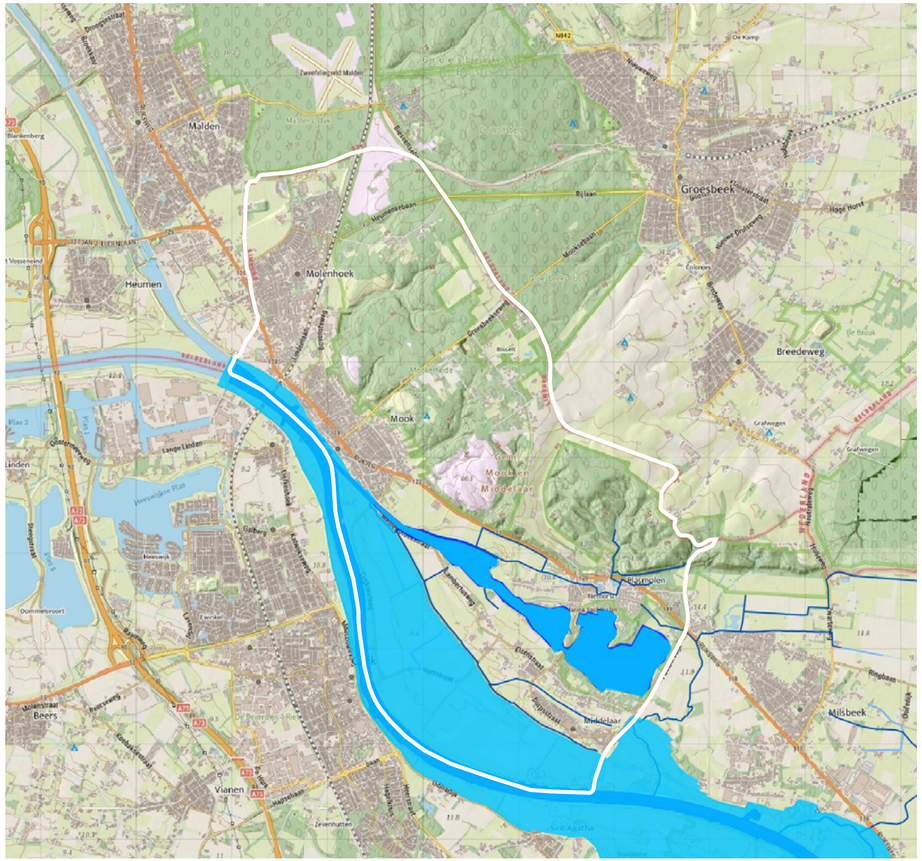
Het grondwatersysteem van de gemeente maakt deel uit van het stuwwalsysteem van Nijmegen. Het grondwater infiltreert op de stuwwal (deels in Duitsland) en komt omhoog in een zone met kwelgebieden aan de voet van de stuwwal. Door de invloed van afgravingen (zoals de Mookerplas) en de grondwateronttrekking ten behoeve van de drinkwatervoorziening, wordt de grondwaterstand op de stuwwal steeds lager en verdrogen de bronbeken ten zuiden van de stuwwal.

Waterwingebied

Drinkwater komt in Mook en Middelaar letterlijk van (of uit) eigen bodem komt. Voor de waterwinning wordt gebruik gemaakt van een waterwingebied op de Mookerhei. Het gewonnen water is van goede kwaliteit, de zuivering beperkt zich vooral tot het verwijderen van ijzer en mangaan. Het water bevat van nature weinig kalk. Om vervuiling van het grondwater te voorkomen is rond het waterwingebied een grondwaterbeschermingsgebied en boringsvrije zone aangewezen. Zij worden extra beschermd.

De Maas

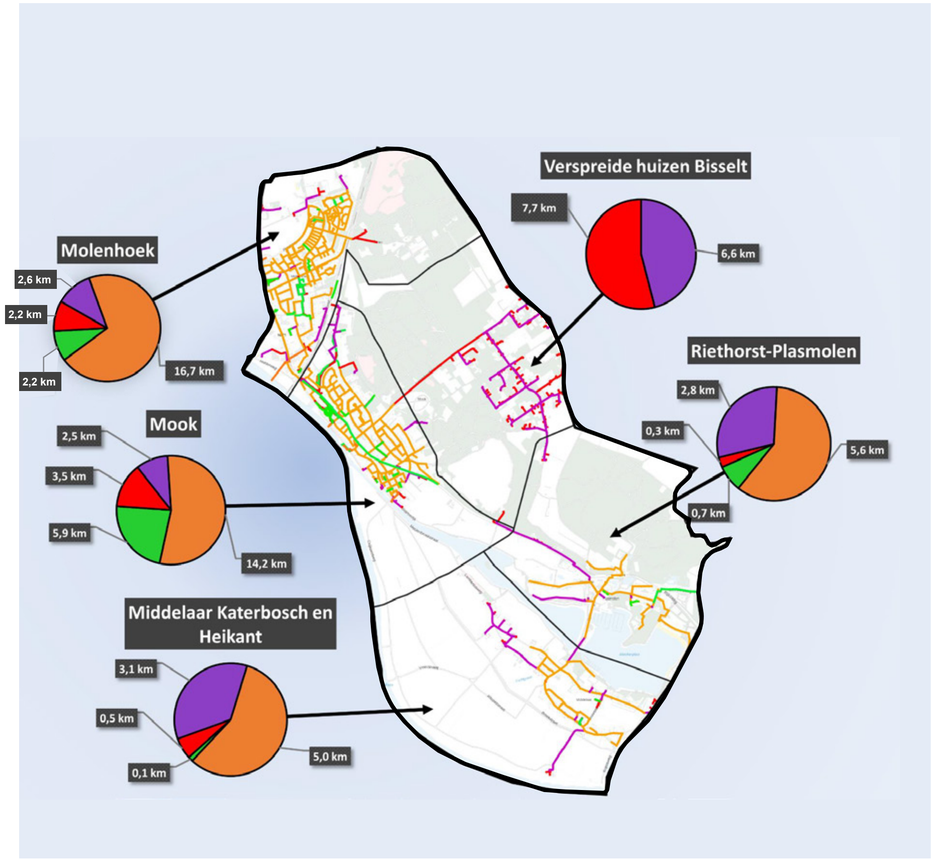
De Maas verbindt Limburg en de Limburgers van Zuid naar Noord. We maken gebruik van de Maas voor ons drinkwater, als vaarweg, voor wateraanvoer in de kanalen en voor voldoende zoetwater in droge perioden. De ligging van de gemeente Mook en Middelaar aan de rivier de Maas gaat gepaard met extra regelgeving en beleid ten aanzien van hoogwaterveiligheid. Bij hoge waterstanden in de winter staat het winterbed van de Maas regelmatig onder water.

> KAART 9: MAAS EN REGIONALE WATERSTRUCTUUR

Maas en Maasplassen

primaire watergangen Waterschap Limburg

> KAART 10: RIOOLSTELSEL

gemengde riolering: hemelwater- en afvalwater afvoer (totaal 41,5 km)

HWA-stelsel: hemelwater afvoer (totaal 9 km)

DWA-stelsel: afvalwater afvoer (totaal 14,2 km)

pers- of drukriolering: buitengebied (totaal 17,6 km)

De dijken zijn na de extreme hoogwaterstanden van 1993 en 1995 aangelegd en hebben in 2005 de status van primaire waterkering gekregen. Het huidige dijktraject voldoet niet aan deze waterveiligheidsnorm. De dijken in het Maasdal moeten daarom verhoogd en versterkt worden om te voldoen aan een overstromingskans van 1/300 per jaar. De huidige rivierdijk in het Maasdal heeft een hoogte die verloopt van NAP +13,0 meter tot NAP +13,7 meter. De dijken in het Maasdal worden gemiddeld circa 0,6 meter verhoogd om aan de waterveiligheidsnorm te voldoen. Daarbij worden ook diverse maatregelen getroffen gericht op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

Regionaal watersysteem

De gemeente beheert samen met het Waterschap Limburg het regionale watersysteem. Het grondgebied van de gemeente Mook en Middelaar kent een aantal kleinere waterlopen met een natuurlijke oorsprong, zoals de Mookse Molenbeek en de hierop afwaterende Helbeek en de Drie Meertjes. Daarnaast kent het gebied gegraven wateren zoals de zandafgraving van de Mookerplas uit de periode 1950-1970 en diverse watergangen in het agrarisch gebied.

Waterbeheer en riolering

De gemeente is verantwoordelijk voor inzameling van afstromend hemelwater van percelen waarvan de eigenaren niet zelf kunnen voorzien in afvoer naar oppervlaktewater of bodem. De voorkeursvolgorde die we hierbij hanteren is vasthouden, bergen en afvoeren. Binnen de gemeente beheren we meerdere voorzieningen met betrekking tot waterbeheer en riolering, zoals rioolleidingen, gemalen, kolken en infiltratievoorzieningen zoals wadi's. Een groot deel van het rioolstelsel is al voor 1970 aangelegd, maar gemiddeld genomen nog van goede kwaliteit.

> KAART 11: GROENE HOOFDSTRUCTUUR

GROENSTRUCTUUR

Openbaar groen in de dorpen

De dorpen in de gemeente hebben een sterke relatie met het omliggende landschap. Als gevolg hiervan zijn er relatief weinig groenvoorzieningen in de dorpskernen. Het openbaar groen in de dorpen bestaat hoofdzakelijk uit plantsoenen, speelplekken en solitaire bomen of boomgroepen op pleinen en in straten. Dit openbaar groen is essentieel voor de beleving en het gebruik van de buitenruimte en de kwaliteit van de woonomgeving. Het groen is ook belangrijk voor de gezondheid van mens en dier. Het zorgt voor de productie van zuurstof, het zuivert lucht, vangt fijnstof op, geeft verkoeling en beschutting. Naast openbaar groen kan ook particulier groen op private terreinen een belangrijke rol vervullen voor de kwaliteit van de openbare ruimte, hoewel dit groen oorspronkelijk niet hiervoor is aangeplant.

De bijgevoegde kaart geeft de groene hoofdstructuur in de gemeente aan. Op lokale schaal is er meer groen aanwezig, zowel in de dorpen als daar buiten.

Buitengebied

Groen speelt ook een belangrijke rol in de beleving van het buitengebied. Dat geldt dan met name voor bomen en laanstructuren. Andere kleine landschapselementen, zoals heggen en houtwallen, komen in het gebied nog maar sporadisch voor. Aan de oostzijde van de Maas zijn in de afgelopen decennia veel meidoorn- en sleedoornheggen verdwenen. Slechts hier en daar zijn nog kleinschalige heggenpatronen zichtbaar. De aanplant van nieuwe heggen in het buitendijkse gebied is lastig vanwege een vergunningsplicht op basis van de Waterwet.

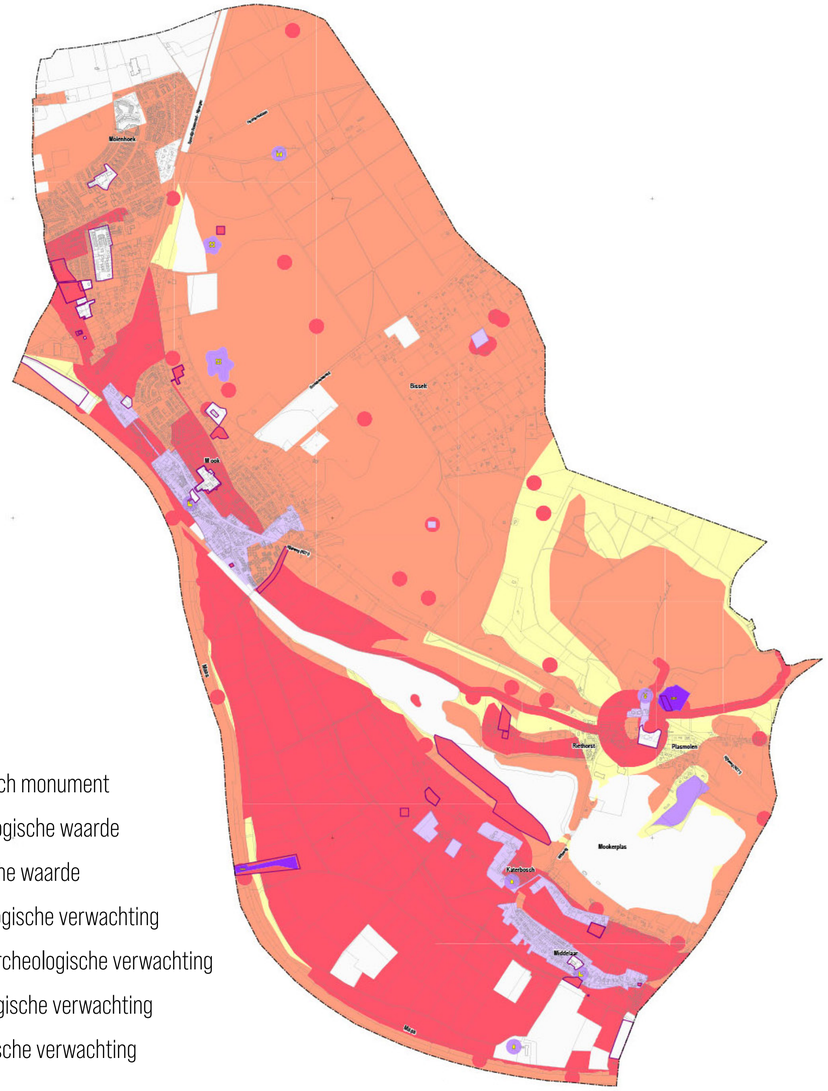
Het Maasheggengebied is een van de oudste cultuurlandschappen van Nederland en wordt gekenmerkt door haar landschappelijke fraaiheid en ecologische waarde. In het visiestuk ‘Gehecht aan Heggen’ zijn de mogelijkheden beschreven voor een toekomstbestendig Maasheggenlandschap.

De bomen- en laanstructuren in het buitengebied zijn veelal lijnvormig en lopen met de Maas en de stuwwal mee. In de open agrarische gebieden bepalen lange bomenrijen het landschapsbeeld. In het Maasdal accentueren de bomen en beplanting de ligging van de rivier.

Een bijzondere bomenrij vormen de bakenbomen, die op regelmatige afstand van elkaar zijn aangeplant om als baken te dienen voor de scheepvaart bij hoogwater. De bakenbomen worden niet meer onderhouden en zullen gedeeltelijk verdwijnen door de aanleg van natuurvriendelijke oevers langs de Maas.

Groenbeheer

Structureel en efficiënt groenbeheer is van essentieel belang voor de kwaliteit van de openbare ruimte. Als gemeente zetten we daarbij vooral in op structureel groen met een omvang van enige betekenis (dus geen kleine stukjes ’snippergroen’). Natuurlijk beheer past binnen een groene gemeente als Mook en Middelaar. Dit natuurlijk beheer vindt vooral in de extensief te onderhouden delen van het buitengebied plaats. Net buiten de bebouwde kom zijn er overgangsgebieden, die ook redelijk extensief onderhouden kunnen worden. De intensief te beheren gebieden liggen in de dorpskernen en bij belangrijke gebouwen of wooncomplexen.

1 wettelijk beschermd archeologisch monument
2 gebieden van zeer hoge archeologische waarde
3 gebieden van hoge archeologische waarde
4 gebieden met een hoge archeologische verwachting
5 gebieden met een middelhoge archeologische verwachting
6 gebieden met een lage archeologische verwachting
7 gebieden zonder een archeologische verwachting

> KAART 12: ARCHEOLOGISCHE BELEIDSKAART

ARCHEOLOGIE

Archeologische beleidskaart

De archeologische beleidskaart dient als basis voor het archeologiebeleid voor de gemeente Mook en Middelaar. De kaart bevat zeven beleidscategorieën, variërend van wettelijk beschermde archeologische monumenten tot gebieden zonder archeologische verwachting.

Strategisch landschap

Door de natuurlijke ligging aan de Maas heeft de gemeente Mook en Middelaar in het (verre) verleden een strategische rol gespeeld. Veel van de archeologische monumenten in de gemeente zijn dan ook verbonden met de geschiedenis van dit strategische landschap. In dit gebied kunnen drie regionale thema's worden onderscheiden uit verschillende tijdvakken: Romeinse Tijd, Tachtigjarige oorlog en Tweede Wereldoorlog.

Romeinse Tijd

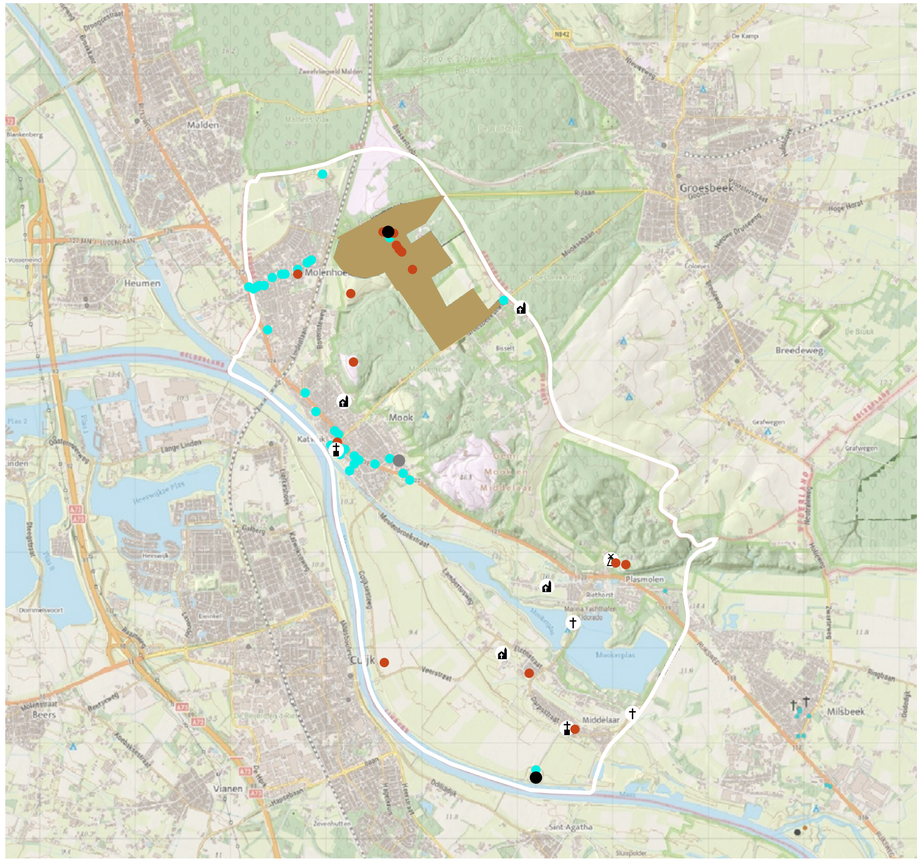
In de Romeinse Tijd vormden de grote rivieren de grenzen van het Romeinse Rijk. Tegelijk waren het belangrijke handelsroutes. De route over de Maas tussen Nijmegen en Maastricht was een van de hoofdroutes. Vanuit deze handelsroute zijn ook de eerste wegen ontstaan. In de Romeinse Tijd is veelal sprake geweest van geclusterde groepjes boerenerven met een meer centrale zone van akkers. Tussen de akkers en nederzettingen lagen grafvelden. Op de terrasrand tussen Mook en Middelaar zijn tot op heden een tiental nederzettingen bekend en negen grafvelden. De bekendste Romeinse vondsten betreffen de villa op het landgoed Sint Jansberg bij Plasmolen. Daarnaast zijn er resten van een Romeinse brug aangetroffen nabij Middelaar.

De Tachtigjarige oorlog

Mook is vooral bekend van de Slag op de Mookerhei op 14 april 1574, een veldslag tussen de Oranjes en de Spanjaarden tijdens de Tachtigjarige oorlog. In die tijd strekte de Mookerheide zich nog uit tot aan de stadswallen van Nijmegen. De Tachtigjarige oorlog was een onrustige periode, waarin veel werd gevochten in deze streek. Ieder dorp had een eigen vluchtschans, waarin mensen en vee in veiligheid gebracht konden worden, om zich te verdedigen tegen kleinere bendes. De Mookerschans is hier een voorbeeld van. Deze schans is tot in de 18e eeuw onderhouden en maakt deel uit van het strategisch landschap.

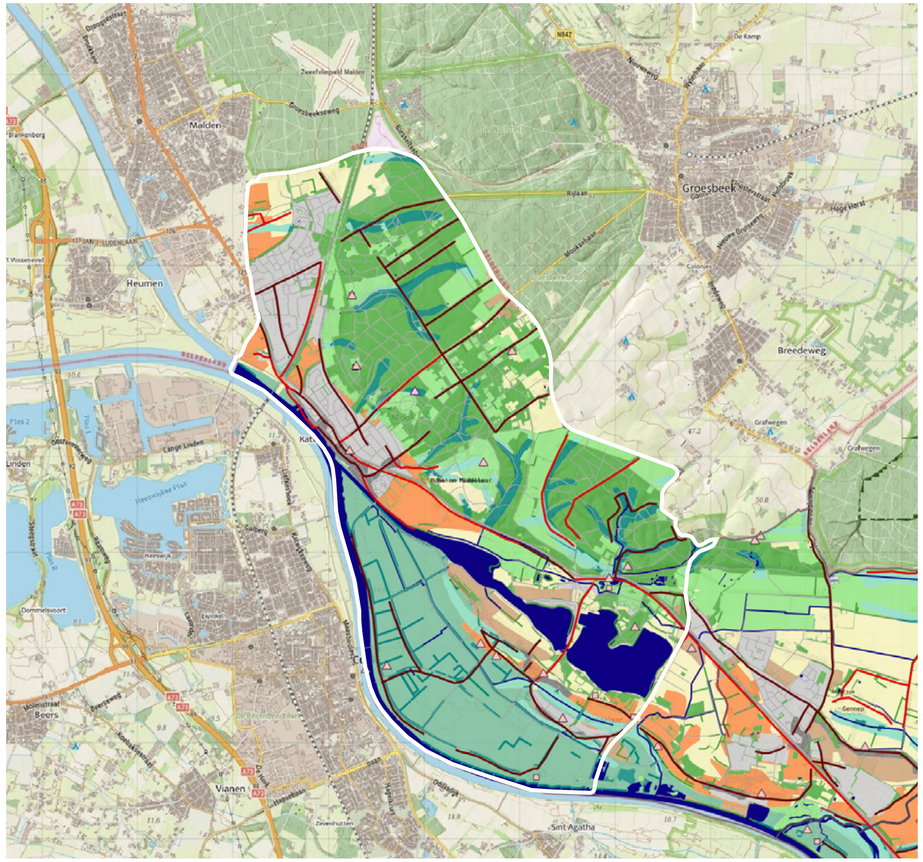
Tweede Wereldoorlog

Ook in de Tweede Wereldoorlog heeft in de gemeente Mook en Middelaar een hevige strijd gewoed. Mook, Plasmolen en Middelaar lagen in het frontgebied. De oorlog heeft markante sporen achtergelaten, zowel in de natuur, het landschap als in de kernen van de gemeente. Er bestaat hierdoor een risico op het aantreffen van munitie in de gemeente. We vinden in Mook de War Cemetery, een erebegraafplaats voor gesneuvelde militairen uit de Tweede Wereldoorlog. Het 'Monument voor het Kunstenaarsverzet' in Mook herinnert aan de kunstenaars uit de regio die tijdens de Tweede Wereldoorlog actief waren in het verzet. Het oorlogsmonument in Middelaar is opgericht ter nagedachtenis aan de duizenden militairen die hier tijdens operatie 'Market Garden' zijn gesneuveld. Bij de veerstoep aan de Maas bij Mook staat een monument ter nagedachtenis aan de korporaal Antonio Barbaro die omkwam tijdens een geslaagde poging om twee kameraden van de verdrinkingsdood te redden.

> KAART 13: MONUMENTEN

- rijksmonument
- gemeentelijk monument (MIP)
- historische buitenplaats
- kerken
- molens
- kapellen
- kruisen
- kastelen
- overig

> KAART 14: HISTORISCH LANDSCHAP

- bos in mozaieklandschap
- mozaieklandschap
- bos in dalenlandschap
- beekdal
- rivierdal
- droge heideontginning
- velden
- kampen en oude graslanden
- water
- oude wegen (ouder dan 1806)
- oude wegen (1806-1890)
- oude waterlopen

CULTUURHISTORIE

Monumenten

Er wordt onderscheid gemaakt tussen rijks- en gemeentelijke monumenten. Rijksmonumenten kunnen bestaan uit oude boerderijen, molens of andere historische objecten. Op de Mookerheide bevindt zich Jachtslot de Mookerheide, een rijksmonument daterend uit het begin van de 20e eeuw. Van het Huis Middelaar, een vestingwerk dat vanaf 501 na Chr. aan de Maas heeft gestaan, zijn alleen nog een paar grachtcontouren in het landschap te zien. Op deze plek staat nu een boerderij. Naast rijksmonumenten beschikt de gemeente ook over een gemeentelijke monumentenlijst met o.a. monumentale woningen, kerken, kapellen en oorlogsmonumenten.

Historisch landschap

In de Romeinse Tijd was al veel land ontgonnen voor de landbouw, maar in de Vroege Middeleeuwen zijn deze gronden weer bebost geraakt en ontstonden heidevelden op de schrale gronden. Vanaf de 18e en 19e eeuw zijn de woeste bos- en heidegebieden weer ontgonnen en voor de landbouw geschikt gemaakt. Met name akkerbouw was mogelijk op deze drogere gronden in het bosrijke mozaieklandschap.

De nattere lagergelegen gronden werden gebruikt als weidegrond voor het vee. Hier plantte men hagen, heggen en houtwallen als veekering, en voor gebruik van hout en vruchten. In de loop der jaren ontstonden nieuwe technieken en werden de ontginningen steeds grootschaliger met een rechtlijnige (ruil)verkaveling en wegenstructuur. Er zijn echter nog verschillende gebieden met historische ontginningspatronen, waarvan een aantal nu nog terug te vinden is in het landschap zoals de oude graslanden in het Maasdal en de oude bouwvelden rond de dorpskernen van Mook en Middelaar.

> KAART 15: HISTORISCHE ATLAS (SITUATIE ROND 1930)

HISTORISCHE ONTWIKKELING

Mook

Mook is ontstaan als lintdorp. Het dorp was lange tijd niet groter dan een paar straten met lintbebouwing. De stedenbouwkundige structuur is ook nu nog vooral gekoppeld aan de van oudsher structuurbepalende wegen in het dorp: de Rijksweg, Groesbeekseweg en Kerkstraat. De oudste bebouwing van Mook bevindt zich rondom deze wegen. Hier liggen ook de monumentale, publieke gebouwen zoals het raadhuis en de kerk. Tot circa 1950 heeft de kern een overwegend agrarisch karakter. Mook ontwikkelde zich in de na-oorlogse periode als suburbane woonkern met verschillende woonbuurten. De latere uitbreidingen van het dorp zorgden ervoor dat de onbebouwde zone tussen Mook en Molenhoek steeds smaller werd. Beide kernen zijn nu alleen nog van elkaar gescheiden door de sportvelden en het spoor. Veel mensen die in Mook wonen werken in Nijmegen. Dit maakt de kern tot een zogenaamd forenzendorp.

Molenhoek

Molenhoek heeft zijn naam te danken aan de Heumsche molen, die in 1737 in het gebied werd gebouwd. De groei van het dorp vindt tot 1930 alleen langs de belangrijkste infrastructuur plaats, de Rijksweg en de Stationsstraat. De stedenbouwkundige structuur van Molenhoek werd vanoudsher bepaald door deze wegen. De kruising van beide wegen was een belangrijk entree en knooppunt voor Molenhoek. Deze functie is nu overgenomen door de kruising van de Rijksweg met de Ringbaan. De kerk en omgeving vormen, in combinatie met het winkelcentrum, het hart van het dorp. Tussen de structuurbepalende wegen in het dorp liggen diverse woonbuurten met uiteenlopende karakters en woonmilieus.

Middelaar

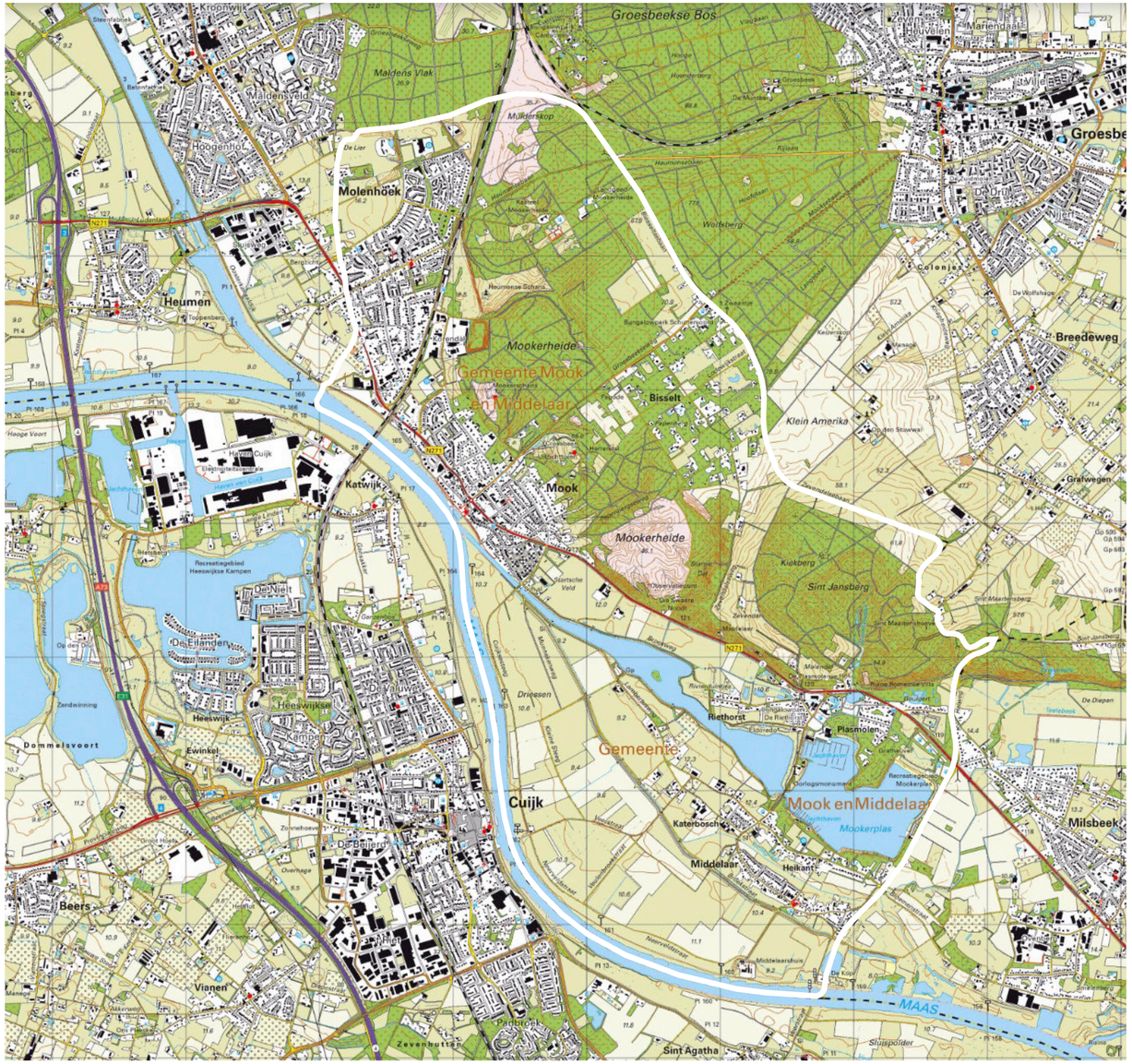
Middelaar ligt dicht bij de Maas, op een natuurlijke hoogte in het weidelandschap. In Middelaar is de originele structuur, bestaande uit een dubbel bebouwd lint nog goed zichtbaar. Beide linten liggen op de hogere zandrug, van elkaar gescheiden door een beek. Er was een 14e-eeuws kasteel, Huis Middelaar, dat in de loop van de 19e eeuw werd gesloopt. Op het terrein zijn nog gracht-resten en ondergrondse muurresten van het kasteel aanwezig. In de Tweede Wereldoorlog viel Middelaar ten prooi aan bombardementen, waarbij het dorp vrijwel geheel werd verwoest. Bij het dorp liggen de buurtschappen Heikant en Katerbosch vlak bij de Mookerplas.

Plasmolen

Plasmolen is het kleinste dorp van de vier nederzettingen. De naam stamt af van de Bovenste Plasmolen, een watermolen uit 1725. Van de vier dorpen is Plasmolen een uitzondering omdat het geen kerkdorp is. De kern heeft een bijzondere ontwikkeling doorgemaakt, toen de schilder Jacques van Mourik zich hier vestigde rond 1900. Vanaf die tijd heeft Plasmolen zich ontwikkeld tot een kunstenaarsdorp, waardoor er vaak exposities plaatsvinden. Bij Plasmolen ligt buurtschap Riethorst.

De Bisselt

De Bisselt is een buurtschap met circa 100 woningen in de bossen tussen Mook en Groesbeek, deels gelegen in het natuurgebied de Mookerheide. Een deel van de woningen heeft een recreatieve bestemming, maar deze vakantiewoningen mogen wel permanent bewoond worden.

> KAART 16: DORPEN EN BUURTSCHAPPEN

STEDENBOUWKUNDIGE STRUCTUUR

Dorpen met een eigen karakterstiek

De ruimtelijke karakteristiek van de dorpen Mook, Middelaar, Molenhoek en Plasmolen wordt in belangrijke mate bepaald door de bijzondere landschappelijke kwaliteiten en de groene elementen binnen de bebouwde kom van de kernen. Het groene karakter van de dorpen vormt dan ook het visitekaartje van de gemeente Mook en Middelaar en zorgt voor een herkenbare identiteit van de dorpen.

Vitale kernen

In de dorpen hebben de laatste jaren diverse in- en uitbreidingen plaatsgevonden. In de gemeente staan daarnaast nog diverse woningbouwprojecten op de planning. Daarmee levert Mook en Middelaar een (bescheiden) bijdrage aan de regionale opgaven binnen de regionale verstedelijkingsstrategie voor het Rijk van Nijmegen en De Groene Metropool. Binnen die regionale context heeft het dorpse gebied van Mook en Middelaar een sterke eigen identiteit dat van grote waarde kan zijn als uitloopgebied voor het aangrenzende stedelijke gebied. De woonmilieus in de dorpen van het ommeland zijn kleinschaliger en kennen een lagere dichtheid. Woningbouw biedt kansen om de kernen vitaal te houden en de leefbaarheid op peil te houden. Verdichten, transformatie, en mogelijk gestapelde bouw kunnen daarbij helpen mits het behoud van identiteit daarbij geborgd wordt.

In- en uitbreidingen

In Molenhoek wordt met Molenhoek-Zuid een dorpsuitbreiding met circa 250 woningen gerealiseerd in diverse prijsklassen, zowel voor starters, doorstarters als senioren. Daarnaast zijn er verschillende kleine woningbouwprojecten in ontwikkeling in de gemeente, zoals Herrendael Staete in Mook, Villa Lierdal in Molenhoek en woningbouw op de plek van Hotel Plasmolen.

WONEN

Bevolkingsopbouw en huishoudens

De gemeente telt 8.045 inwoners in 2023 (bron: CBS), waarvan 3.742 in Molenhoek, 3.085 in Mook, 875 in Middelaar en 343 in Plasmolen. De inwoners zijn over 3.643 huishoudens verspreid. Gemiddeld bestaan de huishoudens in de gemeente dus uit 2,2 personen. Een relatief groot aandeel (31%) van de huishoudens bestaat echter uit één persoon.

In Mook en Middelaar wonen relatief veel middelbare inwoners van 45 tot 65 jaar (33%) en 65-plussers (27%) en juist weinig 25 tot 45-jarigen (17%) en kinderen tot 15 jaar oud (12%). Verder zijn er bewoners van de leeftijdsgroep jongeren van 15 tot 25 jaar (11%). De demografische ontwikkeling laat zien dat er de komende jaren sprake zal zijn van ontgroening (vertrek van jongeren) en vergrijzing (relatief sterke toename van het aantal ouderen). De bevolking van de gemeente is relatief hoogopgeleid (37%) een heeft een relatief hoog inkomen. Slechts 5,8% van de bevolking heeft moeite met rondkomen. Dat is het laagste percentage in de regio en aanzienlijk minder dan het landelijk gemiddelde (12,7%).

Woonomgeving

Middelaar staat bekend om de rust en ruimte en het landelijk wonen. De kleinschaligheid en het dorpse karakter vormen unieke woonkwaliteiten, gecombineerd met een aantrekkelijk woningaanbod en grootstedelijke voorzieningen dichtbij. De nabijheid van Nijmegen geeft een extra dimensie aan de woonomgeving. In Mook en Middelaar wonen dan ook relatief veel jonge gezinnen, die onder andere vanuit Nijmegen in de gemeente zijn komen wonen.

Voor alle kernen geldt dat de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving zeer goed is. Zowel natuur, werk als infrastructuur zijn nabij. Dit resulteert in relatief hoge huizenprijzen. De WOZ-waarde in de gemeente Mook en Middelaar bedraagt volgens de meest recente CBS-data in 2023 gemiddeld €424.000,-. Dat is ruim hoger dan het gemiddelde van de provincie Limburg (€289.000) en het landelijke gemiddelde voor heel Nederland (€369.000,-).

Woningvoorraad

In Mook en Middelaar staan meer koop- (75%) dan huurwoningen (25%). Daarmee is het percentage koopwoningen in Mook en Middelaar hoger dan in Nederland. In de kernen staan voornamelijk grondgebonden woningen. De verdeling naar woningtypen ziet er als volgt uit:

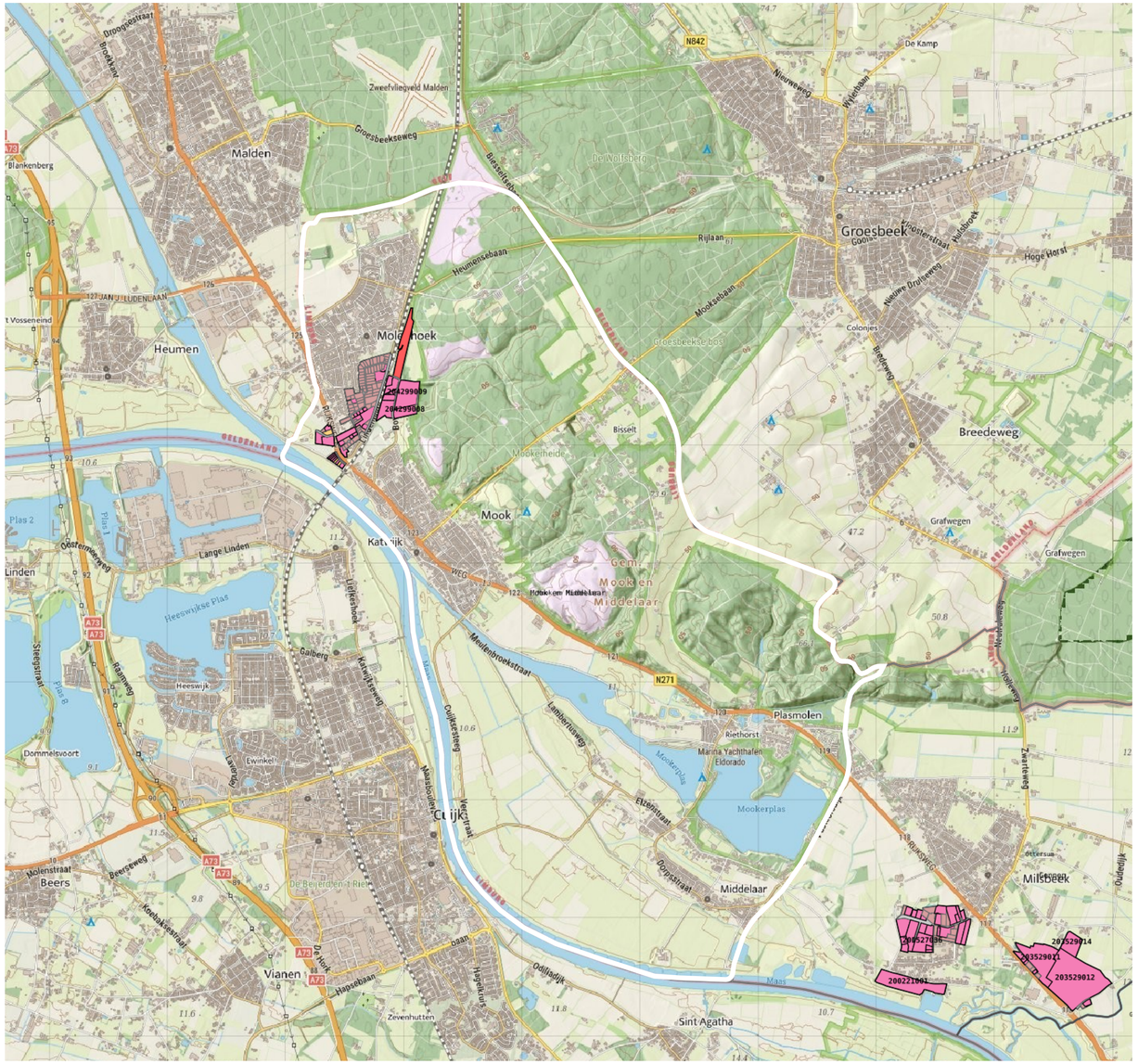
- 38% rijwoningen (1.367 woningen)
- 17% twee onder een kap (620 woningen)
- 31% vrijstaande woningen (1.137 woningen)
- 14% meergezinswoningen (519 woningen)

Bouwplannen

In Molenhoek-Zuid komt een gevarieerd aanbod van circa 250 woningen en appartementen in diverse prijsklassen, zowel voor starters, doorstarters als senioren. Het woningbouwprogramma ziet er als volgt uit:

- Circa 50% vrije sector;
- Circa 30% onder de NHG-grens en middenhuur;
- Circa 20% sociale huur.

Daarnaast zijn er verschillende kleine woningbouwprojecten in ontwikkeling in de gemeente, zoals Herrendael Staete in Mook, Villa Lierdal in Molenhoek en woningbouw op de plek van Hotel Plasmolen.

> KAART 17: BEDRIJVENTERREINEN

WERKEN, ECONOMIE EN VOORZIENINGEN

Volgens de meest actuele gegevens zijn er in totaal circa 1.000 bedrijfsvestigingen gelegen in Mook en Middelaar (CBS, 2023). De gemeente telde in 2019 nog circa 830 bedrijven (CBS). Per jaar komen er in de gemeente dus zo'n 30 tot 50 startende ondernemingen bij, veelal bedrijven aan huis en ZZP-ers. Opvallend is het lage aantal arbeidsplaatsen in de eigen gemeente. Slechts 11% van de inwoners werkt in eigen woonplaats. Dit duidt erop dat veel inwoners buiten de eigen gemeente werken.

Bedrijventerreinen

Het bedrijventerrein Korendal ligt tussen de dorpen Mook en Molenhoek. Het is een gemengd bedrijventerrein, waarop bedrijven tot en met milieucategorie 5 zijn toegestaan. Op het 13 hectare metende bedrijventerrein zijn 15 bedrijven gevestigd. Er werken ongeveer 150 mensen. De bedrijven hebben een sterke lokale binding doordat veel werknemers woonachtig zijn in Mook en omgeving. De uitstraling is rommelig en de beeldkwaliteit is laag. Grote opslaggebieden worden afgewisseld door grote loodsen en fabriekshallen. Er is weinig groen in openbare ruimte, waardoor het terrein erg stenig aandoet. Voor de herstructurering van het bedrijventerrein is in 2012 een masterplan opgesteld. Op basis van dat masterplan worden specifieke opgaven opgepakt, zoals het tegengaan van leegstand op het terrein.

De werkfunctie in Molenhoek is geconcentreerd op het Hoeveveld. Hier zijn bedrijven te vinden die goed passen in de woonomgeving ter plaatse (tot en met milieucategorie 3). Daarnaast zijn er verspreid in het dorp bedrijven te vinden in de vorm van een beroep of bedrijf aan huis. De panden staan op zeer ruime kavels.

Bedrijventerrein Halderweg/Spijkerweg zal met de komst van Molenhoek Zuid verdwijnen.

Voorzieningen

De kernen beschikken over de benodigde basisvoorzieningen en voorzien in de dagelijkse behoeften van de bewoners wat betreft detailhandel en horeca. Voor de grootschaligere en niet dagelijkse voorzieningen zijn de inwoners van Mook en Middelaar echter aangewezen op de nabij gelegen grotere steden (vooral Nijmegen).

De voorzieningen in Mook zijn geconcentreerd in het gebied tussen de Rijksweg, Groesbeekseweg, Kon Julianastaat en Pr. Beatrixstraat. Hier bevinden zich twee supermarkten en diverse horecavoorzieningen. Daarnaast zijn hier maatschappelijke voorzieningen geconcenteerd, zoals een gemeenschapshuis, school, kinderopvang en medisch centrum.

Het winkelcentrum in Molenhoek biedt plaats aan verschillende vormen van detailhandel, horeca en een supermarkt. Boven het winkelcentrum zijn woningen gesitueerd. Het winkelcentrum is ruim opgezet, met voldoende parkeergelegenheden en groen. Daarnaast zijn in de dorpskern maatschappelijke voorzieningen als scholen, religieuze gebouwen en sportfaciliteiten te vinden.

> KAART 18: AANBOD TOERISME EN RECREATIE

RECREATIE EN TOERISME

Het landelijk gebied van Noord-Limburg is een plek om te ontspannen en recreëren, voor de eigen inwoners en voor bezoekers van buiten. En de recreatiebehoefte wordt steeds groter. Recreatie vormt dan ook een speerpunt in het beleid van de gemeente.

Grote trekpleisters

Drie grote trekpleisters op het gebied van recreatie zijn de stuwwal (met als hoogtepunt de Mookerheide), de Mookerplas en de Maasduinen. In het bos op de stuwwal bevinden zich verschillende recreatieve voorzieningen en attracties, zoals de Mookerschans en een restaurant in Jachtslot de Mookerheide. Hier bevinden zich ook vaak de startpunten van recreatieve wandel- en fietsroutes. De Mookerplas en Plasmolen vormen samen een intensief recreatiegebied dat van belang is op regionaal en nationaal niveau. Hier is een concentratie van voorzieningen aanwezig, zoals bungalowparken, campings, een strandje, jachthaventjes, horecavoorzieningen en een bowlingbaan. In 2022 bezochten ongeveer 299.000 mensen de plas (Leisurelands, Jaaroverzicht 2022). Rond de Mookerplas is een concentratie aan watersportvoorzieningen. De plas staat in open verbinding met de Maas. Er is een parkeerplaats, waar men betaald kan parkeren.

Lokale recreatie

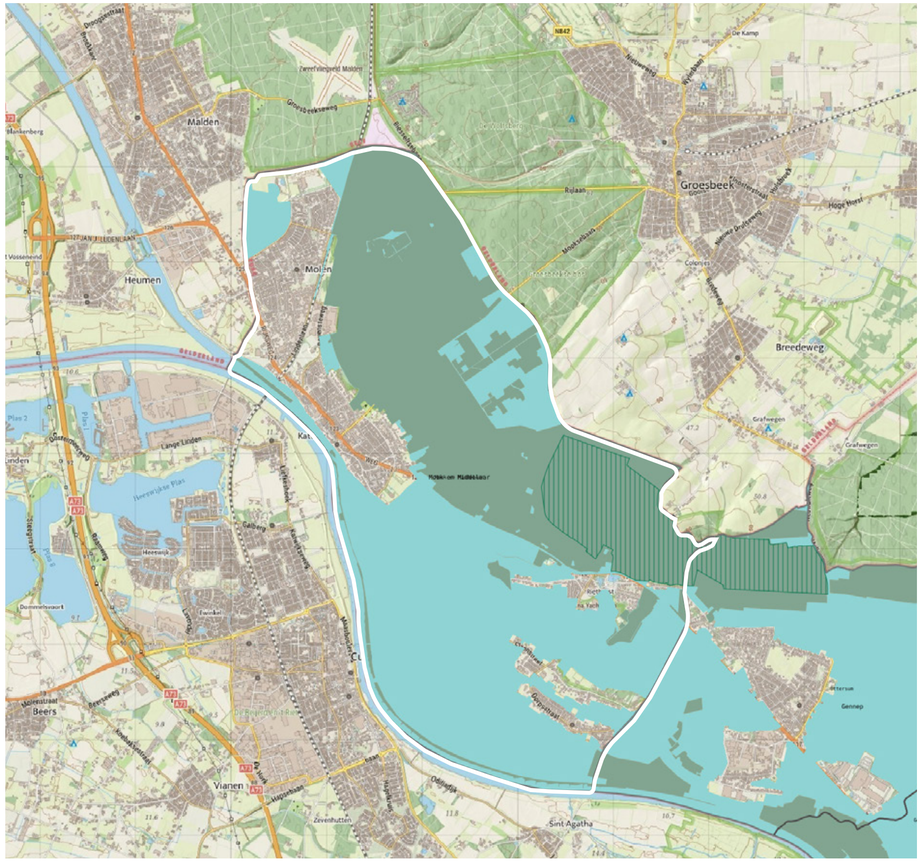
Naast deze drie grotere gebieden, hebben ook andere gebieden veel potentie voor recreatie en toerisme. Het groene agrarisch gebied rond Molenhoek is vooral belangrijk voor recreatie op lokaal niveau, zoals ommetjes die vanuit de woning worden gemaakt. Het gebied sluit bij de brug aan op het bosgebied van de stuwwal, waardoor het een poortfunctie heeft. Het Maasdal bij Middelaar heeft nog weinig mogelijkheden voor toerisme en recreatie. Het gebied heeft wel een hoge potentie voor recreatie door het aantrekkelijke kleinschalige landschap met Maasheggen, de rust van natuurgebied de Gebrande Kamp en de dorpssfeer van Middelaar.

Verblijfsrecreatie

De gemeente heeft meerdere verblijfsaccommodaties in zowel de kampeer-, bungalow- en hotelsector. De accommodaties zijn voornamelijk gelegen rondom de Mookerplas. Het aanbod richt zich met name op vaste standplaatsen en in mindere mate op (zakelijke) toeristen voor een kort verblijf in de gemeente.

Recreatieve routenetwerken

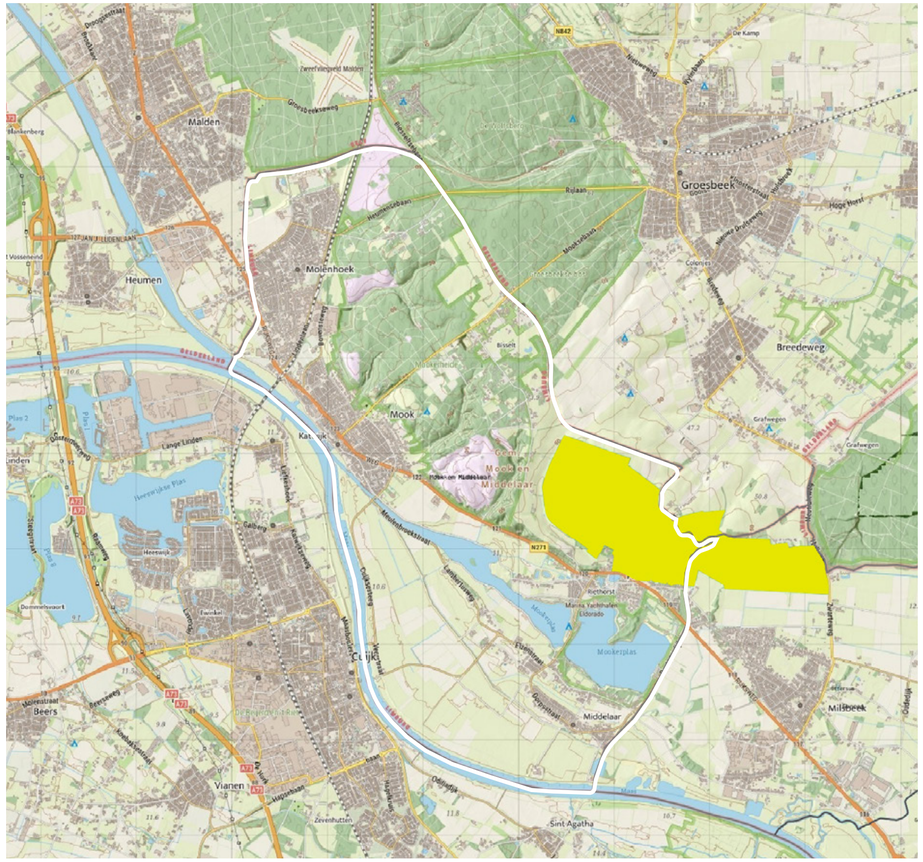
In de gemeentelopen diverse recreatieve wandel- en fietsroutes, die van vitaal belang zijn voor het toeristisch-recreatieve product van de regio. Ook zijn er mountainbikeroutes en ruiter- en menroutes, die vooral zijn te vinden in de bosgebieden.

> KAART 19: NATUURNETWERK NEDERLAND (NNN)

Natuurnetwerk (NNN)

groenblauwe mantel

> KAART 20: NATURA2000-GEBIED

Natura2000-gebied

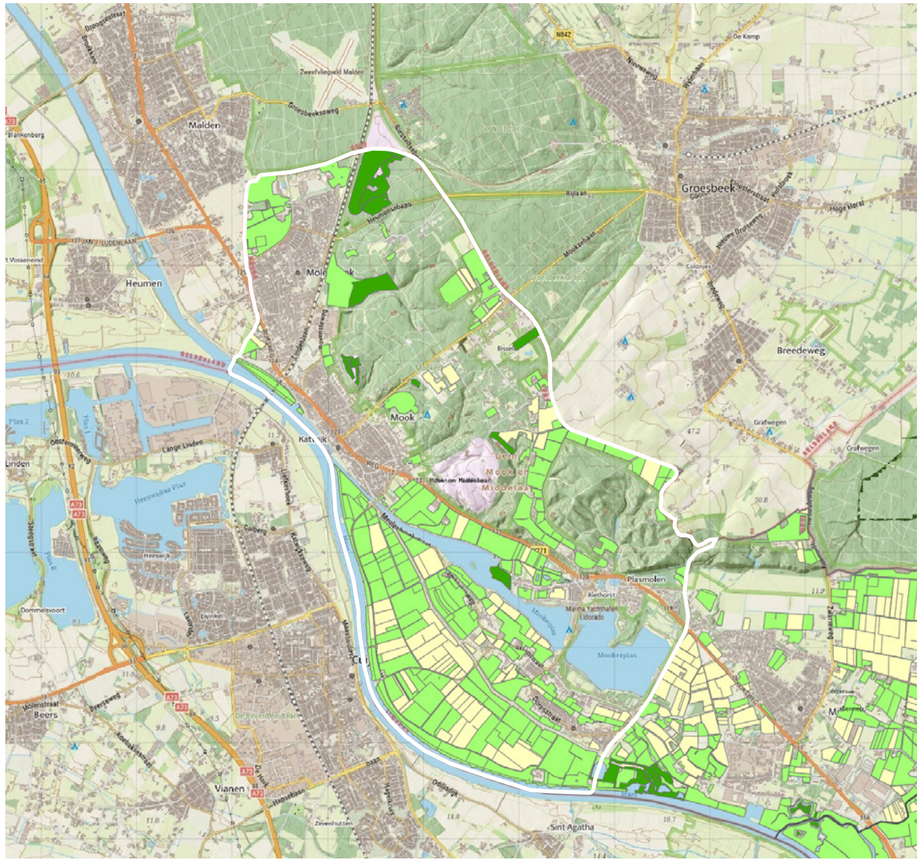
NATUUR

NNN , Natura 2000-gebied en groenblauwe mantel

Op korte onderlinge afstanden liggen droge bossen, heidevelden, natte kwelgebieden en riviergebonden natuur. De verwevenheid van de verschillende natuurwaarden is groot, waardoor relatief kleine deelgebieden ontstaan, met veel interessante gradiënten en overgangen. De beboste delen en de heidevlaktes van de stuwwal maken onderdeel uit van Natuurnetwerk Nederland (NNN). De Sint Jansberg is aangewezen als Natura 2000-gebied.

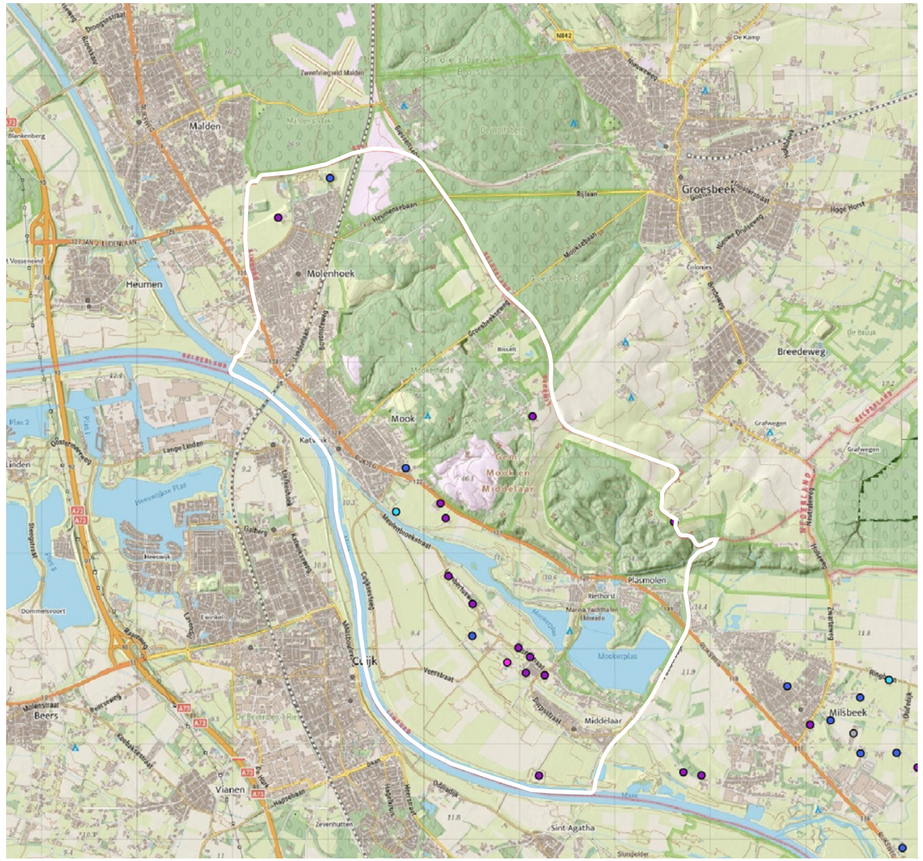
Op de hogere delen van de stuwwal zijn zowel naald- als loofbossen te vinden. Op sommige plaatsen in de bossen zijn bronbeken ontstaan (Mookse Molenbeek en Helbeek) die met name op de St. Jansberg zijn terug te vinden. De beekbegeleidende bronbossen herbergen waardevolle flora- en fauna. Op de stuwwal zijn enkele kleinere en meer uitgestrekte heidevelden aanwezig, zoals Mookerheide en Mookerschans. Bos komt ook voor op de hoger gelegen zandruggen van de rivierduinen. Aan de voet van de stuwwal zijn kwelgebieden te vinden met veel ecologische potenties voor het verbinden van de stuwwal met het Maasdal. In het Maasdal zijn de natuurwaarden vooral verbonden aan het Maasheggengebied. De tussen de weilanden gelegen heggen vormen een belangrijk fourangeergebied voor de das.

Het Maasdal, de beekdalen en steilere hellingen vormen samen de groenblauwe mantel. Deze gebieden vormen samen een soort mantel tussen en bij de Limburgse NNN-gebieden. Op veel plekken in de groenblauwe mantel zijn in de loop der tijd (delen van) steden en dorpen tot ontwikkeling gekomen. Die bebouwde gebieden maken geen deel uit van de groenblauwe mantel, maar staan er wel mee in verband.

> KAART 21: AGRARISCH GRONDGEBRUIK

- grasland
- bouwland
- natuurterrein

> KAART 22: VEEHOUDERIJEN

bron: Kernregistratie Dierverblijven (Atlas Limburg)

- melkrundvee
- varkens
- paarden
- schapen

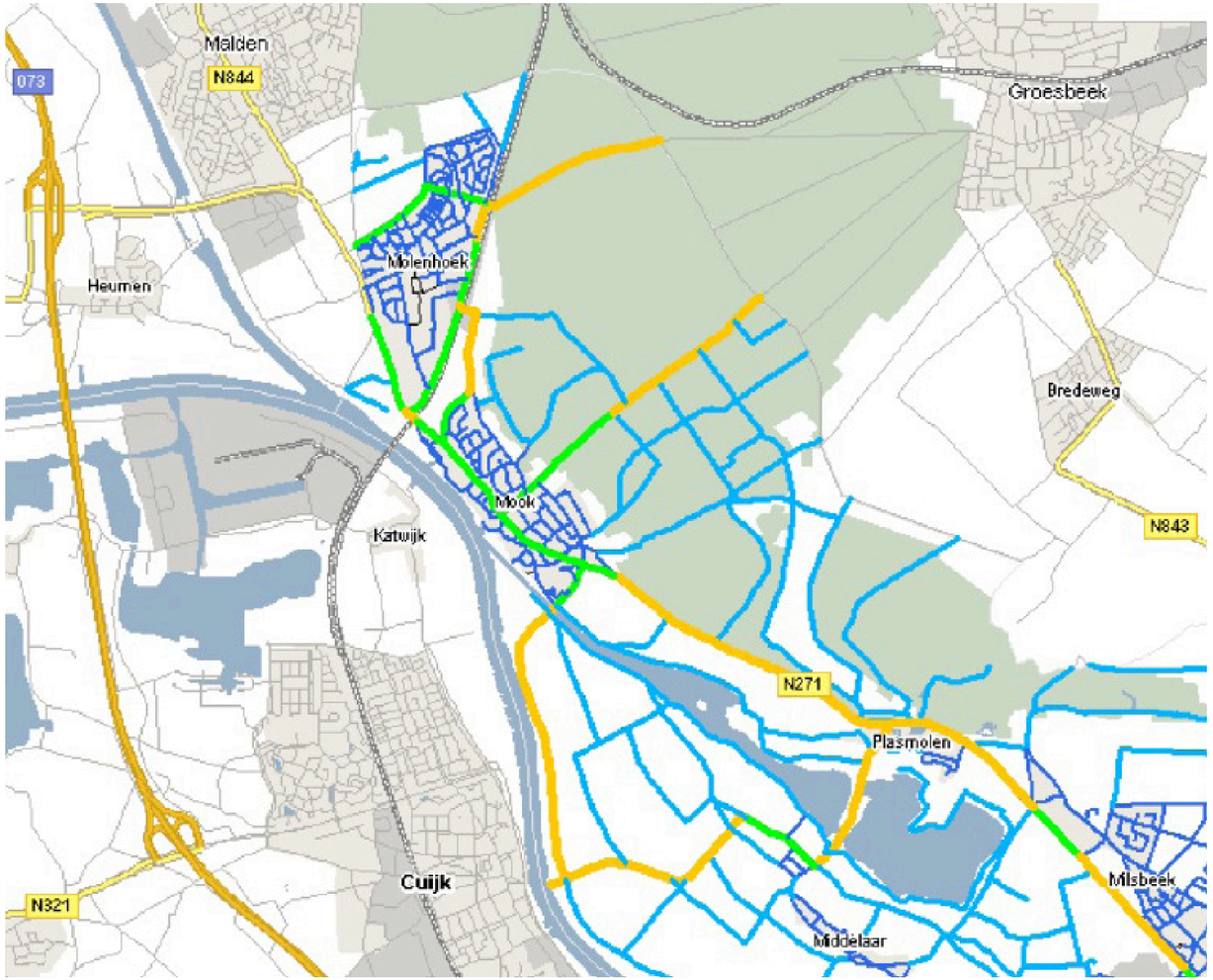
LANDBOUW

Agrarisch grondgebruik

Van oudsher neemt de landbouw een belangrijke positie in de vorming van het landschap. Vooral in het Maasdal, de overgangszone tussen rivierdal en stuwwal, het agrarisch ontginningsgebied ten zuiden van de stuwwal en de terrasvlakten achter de Maasduinen zijn veel gronden in gebruik voor de landbouw. In het Maasdal komen relatief veel graslanden voor. Ten zuiden van de stuwwal is ook akkerbouw te vinden.

Agrarische bedrijven

In de gemeente komen diverse agrarische bedrijven en veehouderijen voor met melkrunderen, varkens, paarden en schapen. Deze agrarische (bedrijfs)bebouwing staat verspreid in het landschap. Rond deze bedrijven liggen stankcirkels, zodat voldoende afstand kan worden gehouden tot geurgevoelige objecten.

> KAART 23: WEGENCATEGORISERING

- gebiedsontsluitingsfunctie buiten bebouwde kom
- gebiedsontsluitingsfunctie binnen bebouwde kom
- erftoegangsfunctie buiten bebouwde kom
- erftoegangsfunctie binnen bebouwde kom

GEMOTORISEERD VERKEER

De gemeente Mook en Middelaar ligt op het snijvlak van de regio's Limburg Noord en Arnhem-Nijmegen. De gemeente heeft een sterkere verbinding met de directe omgeving van de stad Nijmegen (Rijk van Nijmegen) dan met de regio Limburg Noord. Dit heeft vanzelfsprekend zijn weerslag op de aanwezige infrastructuur en de verkeersstromen. Qua bereikbaarheid zijn de snelweg A73, de provinciale N271 en de spoorlijn van Roermond naar Nijmegen (Maaslijn) de belangrijkste verbindingen. De mobiliteit is enorm toegenomen waardoor het bereik van de gemeente verder reikt dan de omliggende dorpen. Zo is de gemeente Mook en Middelaar een belangrijk uitloopgebied voor Nijmegen.

Wegennet

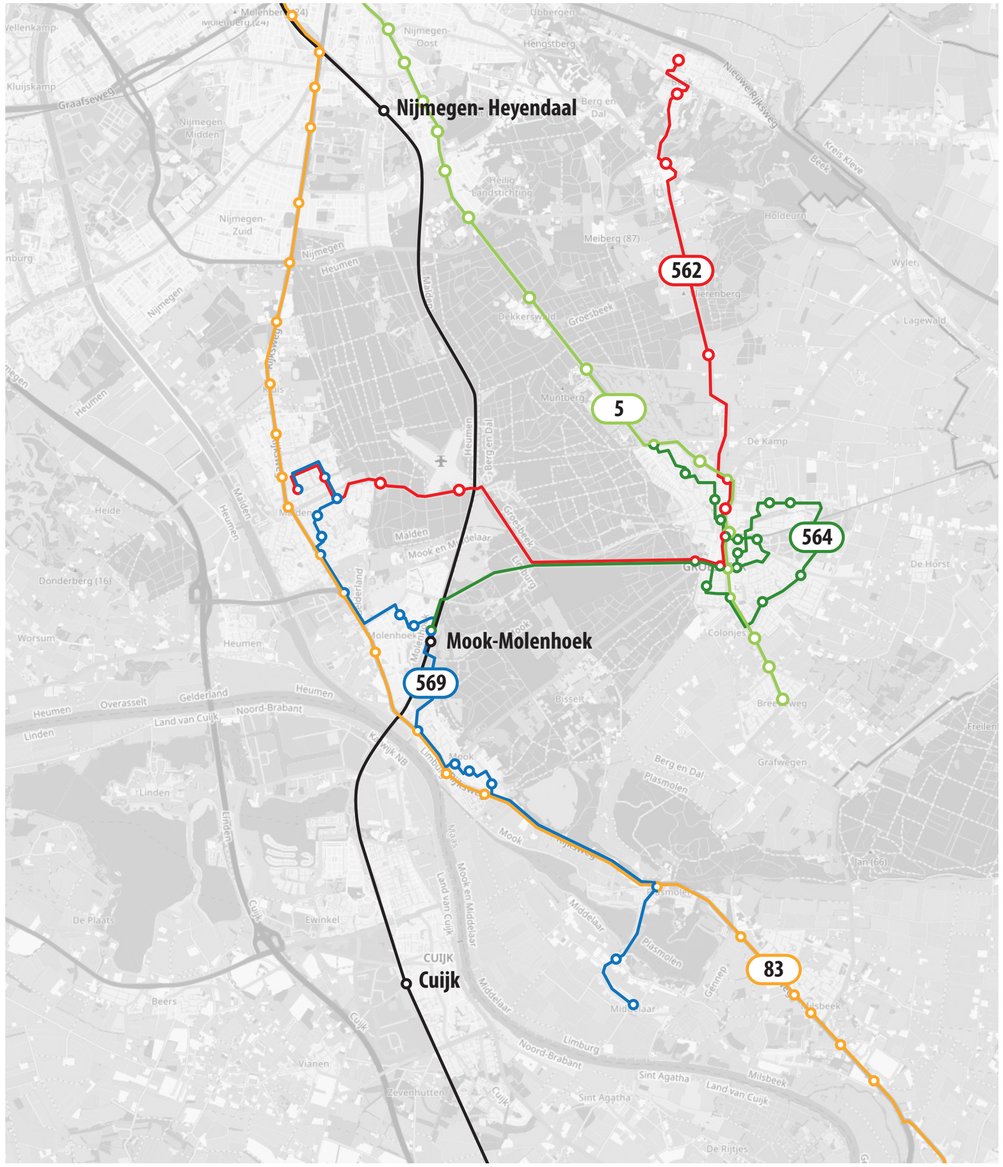
De gemeente Mook en Middelaar heeft een wegencategorisering vastgesteld die binnen de gemeentegrenzen een indeling kent naar gebiedsontsluitingswegen (binnen en buiten bebouwde kom) en erftoegangswegen (binnen en buiten bebouwde kom). De Rijksweg (N271) en de belangrijke gemeentelijke wegen binnen de bebouwde kom zijn gecategoriseerd als gebiedsontsluitingsweg. Alle overige wegen zijn erftoegangswegen die gericht zijn op het toegankelijk maken van erven en woonstraten.

De Rijksweg (N271) vormt de regionale wegverbinding tussen Venlo en Nijmegen en is de belangrijkste gebiedsontsluitingsweg voor de verschillende dorpen en het industriegebied Korendal binnen de gemeente. De dorpen Mook, Molenhoek en Plasmolen liggen langs of aan weerszijden van deze weg.

De verkeersstromen zijn de afgelopen decennia steeds meer toegenomen op deze belangrijkste gebiedsontsluitingsweg binnen de gemeente. Bovendien zal dit in de komende jaren nog verder toenemen. Door de komst van de A73 en A77 heeft de N271 een regionale functie gekregen waarbij toerisme en recreatie een belangrijke rol speelt. Maar de functie voor het woon-werkverkeer en utilitair verkeer (waaronder industrie) mag uiteraard ook niet vergeten worden. Daarnaast maakt het lokale wegverkeer gebruik van deze route. Deze situatie leidt tot ongewenst verkeer in de kernen (woonwijken) en vormt al enkele jaren een knelpunt.

Knelpunten gemotoriseerd verkeer

Er zijn op sommige wegen zorgen over de verkeersveiligheid en leefbaarheid. Deze klachten betreffen vaak de N271 en de wegen van en naar Groesbeek. Dit zijn de Ringbaan en Heumensebaan te Molenhoek en de Groesbeekseweg in Mook.

> KAART 24: OV-ROUTES

OPENBAAR VERVOER

Spoorlijn

De spoorlijn Nijmegen-Venlo is een belangrijke ontsluiting voor personen- en goederenvervoer. Het spoor ligt verhoogd in het landschap op een spoordijk. In 2009 werd in het kader van Stadsregiorail het nieuwe station Mook-Molenhoek geopend op dezelfde plaats als het voormalige station. Het station wordt bediend door de (stop)treinen van Arriva, tussen de stations Roermond en Nijmegen. Een keer per kwartier vertrekt een trein vanuit Mook-Molenhoek naar Nijmegen en Venlo.

Buslijnen

De gemeente Mook en Middelaar wordt verder bediend door enkele buslijnen. Lijn 83 rijdt over de A73 van Nijmegen naar Gennep en/of Venlo en doet uitgezonderd de kern Middelaar, de overige kernen van de gemeente aan. Het station in Mook wordt echter niet bediend door deze bus. De buurtbus 564 rijdt van Groesbeek naar station Mook-Molenhoek, maar rijdt niet door naar Mook. Sinds medio 2021 rijdt de nieuwe buurtbus 569 van Malden tot Middelaar en omgekeerd. Deze buurtbus doet ook het station aan.

- Maaslijn (Nijmegen-Venlo-Roermond)
- buslijn 83 (Nijmegen-Mook-Gennep-Venlo)
- buslijn 5 (Nijmegen-Groesbeek)
- buurtbus 562 (Groesbeek-Malden)
- buurtbus 564 (Groesbeek-Molenhoek station)
- buurtbus 569 (Malden-Middelaar)

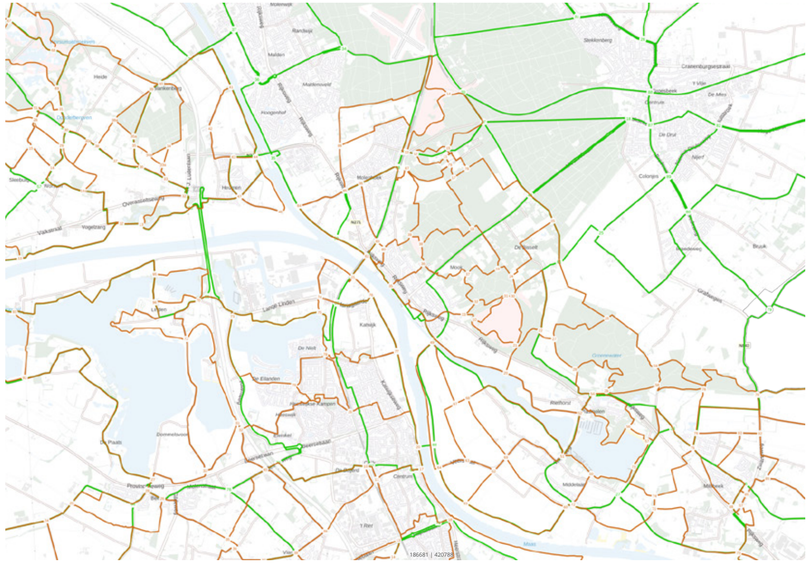
Daarmee zijn alle kernen (ook onderling) aangesloten op het OV-net. Een directe verbinding van Mook naar het 5 kilometer verderop gelegen Groesbeek is niet aanwezig.

Knelpunten openbaar vervoer

De trein op de Maaslijn tussen Venlo en Nijmegen heeft een gebrek aan capaciteit. Een duurzame oplossing wordt pas verwacht met de realisatie van de elektrificatie. Volgens de huidige gegevens ligt de opleverdatum van de opwaardering van de Maaslijn (totaal project) in 2028. Het ontbreken van OV tussen alle kernen van de gemeente is inmiddels opgelost met de introductie van buurtbuslijn 569. Op het gebied van duurzame mobiliteit en het stimuleren van OV-gebruik liggen er kansen in het beter positioneren van Station Mook-Molenhoek als hub en het toevoegen van OV-fietsen.

landelijke fietsroutes (LF)
landelijke wandelroute (LAW)
streekpaden
NS-wandeling

regionale fietsroute
regionale wandelroute

> KAART 25: FIETS- EN WANDELROUTES

LANGZAAM VERKEER

Fietsroutes

In Nederland, Limburg en Mook en Middelaar wordt veel gefietst. Er zijn verschillende fietsroutes mogelijk binnen de gemeente Mook en Middelaar. Deze routes bestaan voor een deel uit vrijliggende fietspaden, maar maken soms ook gebruik van bestaande wegen.

De gebiedsontsluitingswegen zijn uitgevoerd met vrijliggende fietsvoorzieningen (bij 50 km/uur) of fietssuggestiestroken (bij 30 km/uur). Op sommige wegen, zoals de doorgaande wegen als de Groesbeekseweg binnen de bebouwde kom, waar een 30 km/uur snelheidsregime van kracht is, zijn de fietsvoorzieningen ook als fietsstrook aangelegd. Op de overige wegen is sprake van gemengd gebruik en maken fietsers dus gebruik van de rijbaan.

De fietsroutes in de gemeente zijn van groot belang voor dagelijks woon-werkverkeer en leiden ook bezoekers en recreanten langs de mooie plekjes en verbinden de toeristische ondernemers. De regio is opgenomen in het landelijke fietsknooppuntennetwerk. In het gebied ligt een aantal fietsroutes. Zo loopt de Maasroute (LF3) door onze gemeente.

Om het autoverkeer terug te dringen is in 2020 de snelfietsroute F73 Cuijk-Nijmegen (MaasWaalpad) geopend, inclusief een fietsbrug over de Maas naar Cuijk. Het MaasWaalpad loopt van Cuijk over de nieuwe brug De Maasover richting Mook, via Molenhoek en Malden naar de Campus Heyendaal in Nijmegen. De brug kan ook gebruikt worden door voetgangers.

Wandelroutes

Over het algemeen liggen de meeste wandelroutes, streekpaden en onverharde paden op de stuwwal en de rivierduinen. Het lange afstand Pieterpad (LAW9) loopt eveneens door de regio. Verder zijn er lokaal nog enkele kortere wandelroutes uitgezet.

Knelpunten langzaam verkeer

Er zijn een aantal locaties met knelpunten voor de verkeersveiligheid van fietsers. Dit betreft vooral de verbindingswegen van en naar Groesbeek.

LEEFBAARHEID & GEZONDE LEEFOMGEVING

Leefbaarheid vormt een belangrijk onderwerp in dorpen en kleine kernen. Denk bijvoorbeeld aan ontmoetingsplekken, zoals buurthuizen of sportverenigingen. Zeker in een gemeenschap waar steeds meer jongeren wegtrekken, komen dergelijke voorzieningen onder druk te staan. Leefbaarheid wordt bepaald door de betrokkenheid van bewoners op elkaar en op hun wijken en dorpen.

Ontmoetingsplekken

De gemeente kent verschillende ontmoetingsmogelijkheden. Onze gemeente kent drie gemeenschapshuizen en vier breed gedragen ontmoetingsplaatsen voor alle inwoners. De plekken zijn ook bestemd voor kwetsbare groepen en zijn toegankelijk voor mensen met een beperking. In Middelaar is de Dörpskamer in MFC De Koppel de belangrijkste ontmoetingsplaats. Molenhoek kent twee ontmoetingsplaatsen met het Lees- en Ontmoetingspunt (LOP) en gemeenschapshuis De Wieken. In Mook is niet echt sprake van één voorziening, maar zijn er verspreid over de kern meerdere locaties die als ontmoetingsplaats kunnen worden gebruikt (zoals o.a. 't Môks Café).

Verenigingsleven

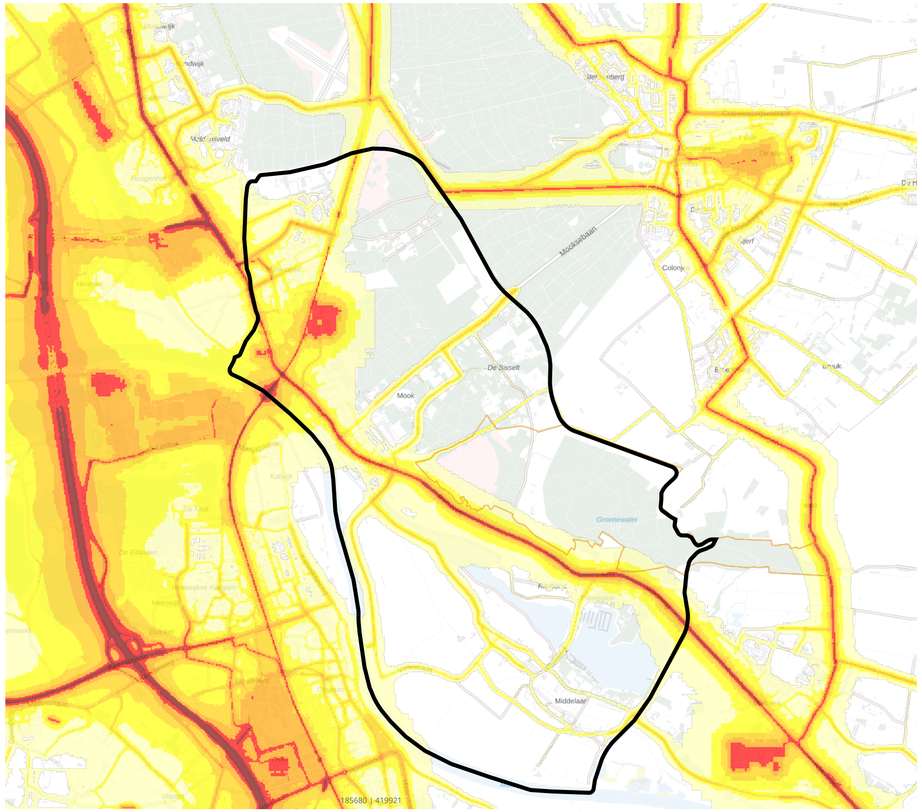
Deelname binnen verenigingen bevordert ontmoeting, sociale samenhang en leefbaarheid in de gemeente. Er is een actief verenigingsleven in de kernen. In de gemeente zijn een aantal organisaties en verenigingen actief die kunst en cultuur voor een breed publiek bereikbaar maken. Ook culturele verenigingen op het gebied van zang, toneel, muziek, carnaval, heemkunde, gilde en schutterij en kunst zijn actief in de gemeente.

Sport en bewegen

Vele inwoners beoefenen een sport in verenigingsverband. Sport en bewegen. Mook en Middelaar heeft de sporters en bewegers veel te bieden. We kunnen wandelen, fietsen, voetballen, korfballen, tennissen, paardrijden, hardlopen, wielrennen en mountainbiken, golfen, turnen, tafeltennissen, badmintonnen, squashen, fitnessen, judo, vechtsport of Qi Gong beoefenen, aan water- zwem- of hengelsport doen of aan denksporten deelnemen. De sportcomplexen bevinden zich in De Lier, Maasvallei en De Heikant. De sportterreinen liggen gesitueerd aan de rand van de dorpen.

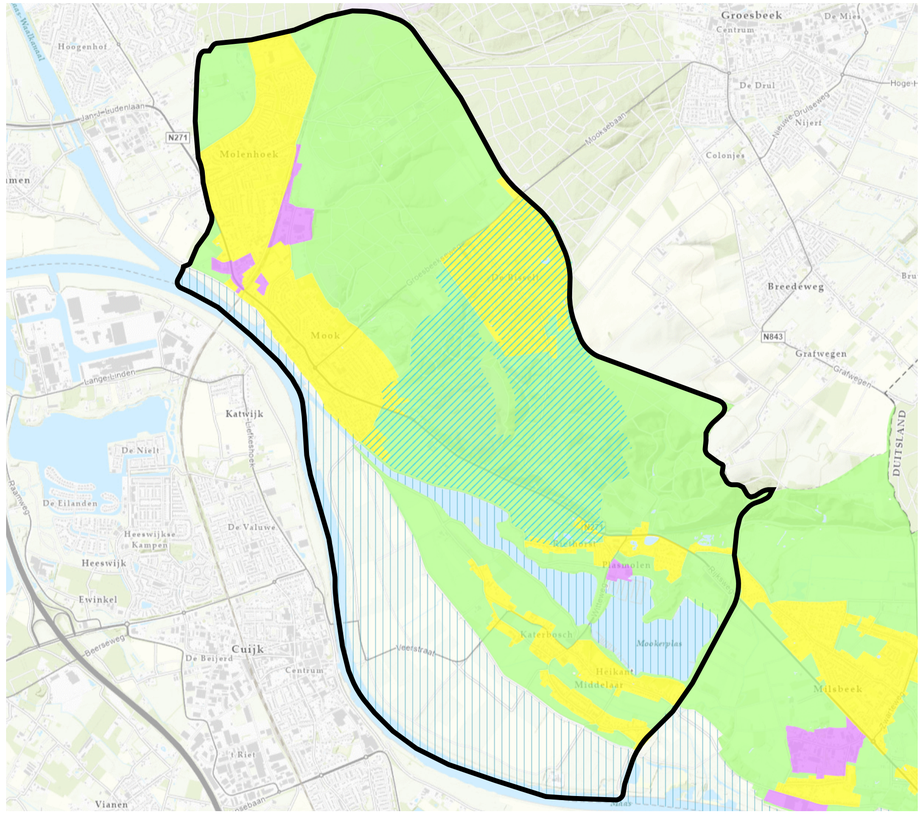
Ook andere maatschappelijke organisaties dan sportverenigingen en commerciële aanbieders organiseren beweegactiviteiten. De Beweegbus komt naar iedere gewenste (zorg)locatie met al het benodigde materiaal voor een passend sportaanbod. Er worden door initiatiefnemers diverse sportactiviteiten georganiseerd binnen de gemeente. Een voorbeeld hiervan is het Beweegplein waar alle sport-, beweeg- en cultuuraanbieders zich kunnen presenteren aan de inwoners. In de buitenruimte zijn beweegroutes in drie dorpskernen gerealiseerd.

Sportverenigingen en clubs hebben te maken met allerlei ontwikkelingen en uitdagingen. Zo staan sportverenigingen onder druk vanwege de terugloop van leden en vrijwilligers. Steeds vaker beoefent men sport alleen of in een zelfgeorganiseerde groep van vrienden. Ook wint het sporten en bewegen in de openbare ruimte aan populariteit. Dat sluit aan bij de wens om in de buitenlucht sportief bezig te zijn, maar zelf het tijdstip te kunnen bepalen om te sporten of bewegen.

> KAART 26: GELUIDSCONTOUREN

- < 45 dB (zeer goed)
- 46-50 dB (goed)
- 51-55 dB (redelijk)
- 56-60 dB (matig)
- 61-65 dB (tamelijk slecht)
- 66-70 dB (slecht)
- > 71 dB (zeer slecht)

> KAART 27: BODEMKWALITEITSKAART

- landbouw / natuur
- wonen
- industrie
- grondwaterbeschermingsgebied
- beheergebied RWS

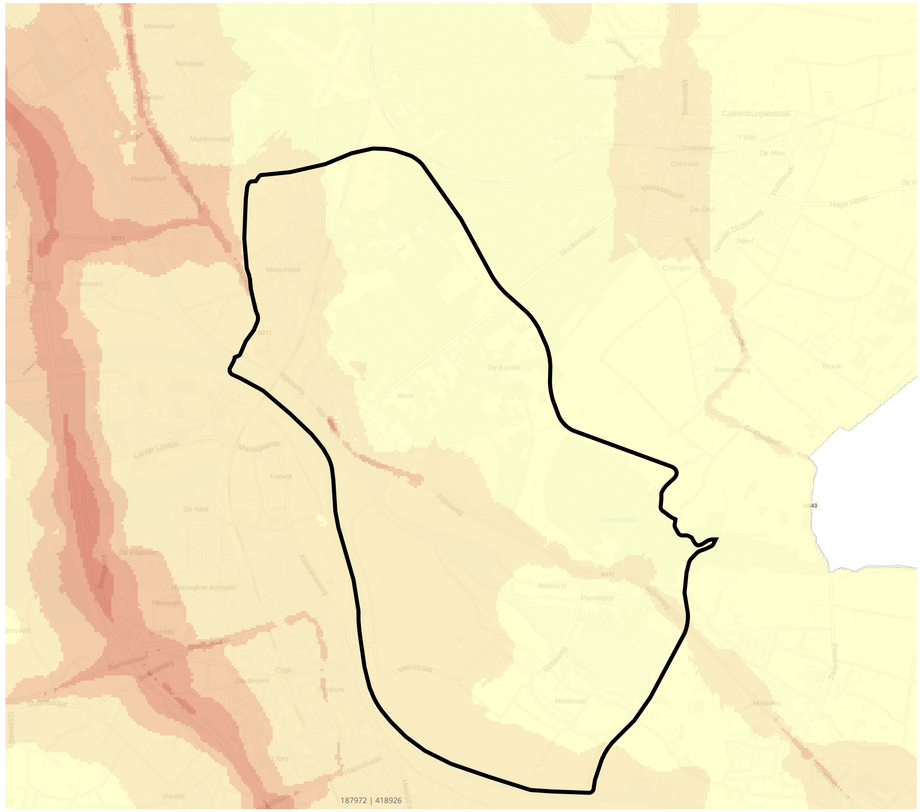
MILIEUKWALITEIT

Geluid

Geluid is een belangrijk onderdeel van de milieukwaliteit van de leefomgeving. Geluidshinder dient zoveel mogelijk te worden voorkomen of te verminderen om negatieve gezondheidseffecten voor bewoners te beperken. Geluid en hinder zijn ruimtelijk bepaald. In de gemeente Mook en Middelaar zijn diverse geluidsbronnen aanwezig, zoals wegverkeer en bedrijfsmatige activiteiten. Langs de weginfrastructuur zijn geluidscontouren bepaald. Sommige gebieden hebben daarbij een mindere geluidkwaliteit zoals de gebieden die grenzen aan drukke wegen. In de gemeente bevinden zich daarnaast enkele bedrijven waarvoor algemene geluidregels gelden, of zo nodig specifieke voorschriften.

Bodemkwaliteit

De bodemkwaliteitskaart beschrijft de (diffuse) bodemkwaliteit binnen het regionale bodembeheergebied. De gemeente gebruikt de bodemkwaliteitskaart om het grondverzet te faciliteren. De bodemkwaliteitskaart dient daarnaast ook als bewijsmiddel voor de kwaliteit van grond. Een regionale bodemkwaliteitskaart geeft echter niet altijd een goed beeld van de lokale bodemkwaliteit. Daarom is er op lokale schaal vaak nog aanvullend bodemonderzoek nodig.

> KAART 28: LUCHTKWALITEIT (STIKSTOFDIOXIDE)

- NO_2-concentratie 10 - 12
- NO_2-concentratie 12 - 14
- NO_2-concentratie 14 - 16
- NO_2-concentratie 16 - 18
- NO_2-concentratie 18 - 20

> KAART 29: LUCHTKWALITEIT (FIJNSTOF)

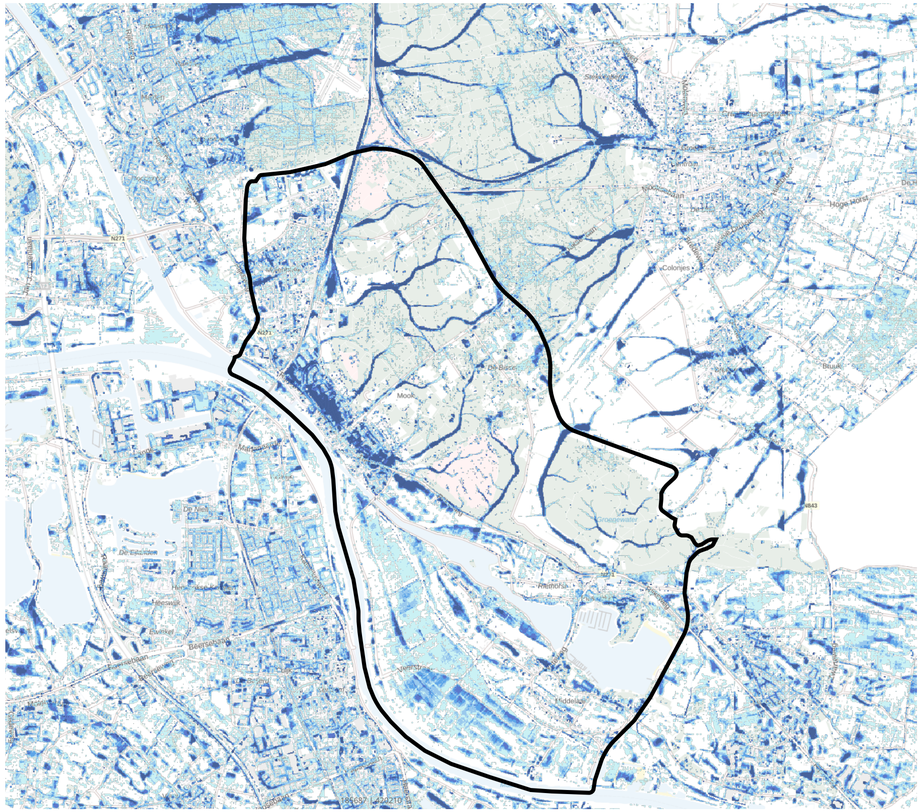
- PM2,5-concentratie 7 - 8
- PM2,5-concentratie 8 - 9

Luchtkwaliteit

In de hele gemeente wordt voldaan aan de wettelijke Europese grenswaarde voor stikstofdioxide van 40 µg/m^3 per jaar. In 2021 stelde de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) nieuwe advieswaarden op. Het effect van NO_2 voor de gezondheid van mensen staat hierbij centraal. De WHO verlaagde de advieswaarden naar 10 µg/m^3.

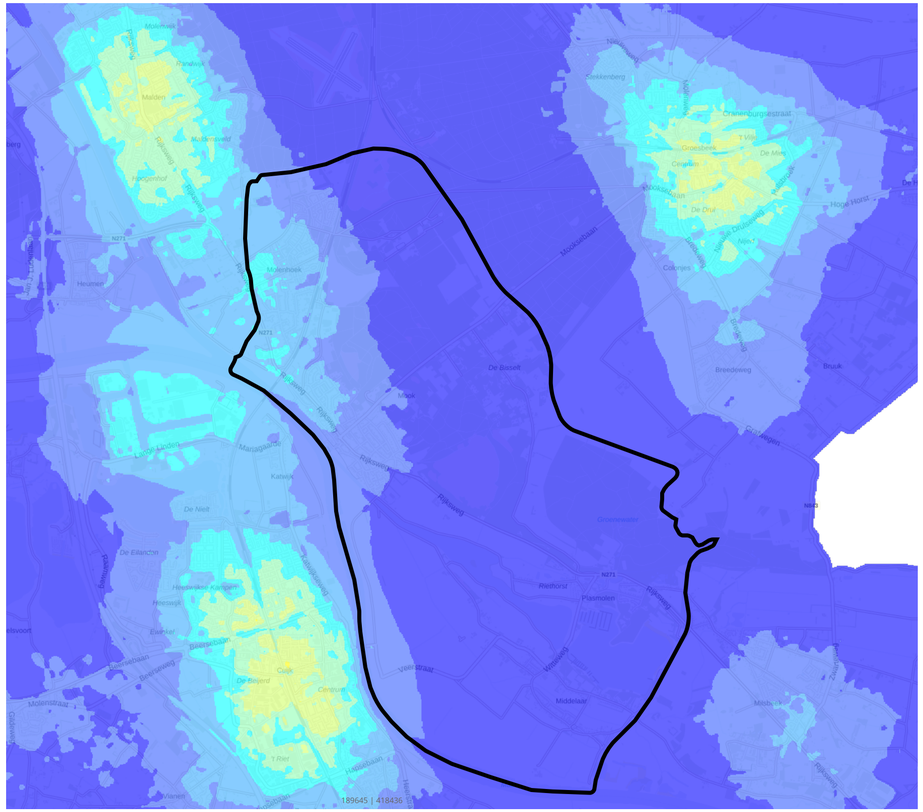
Fijnstof in de lucht is schadelijk voor je gezondheid. De hoeveelheden fijnstof (zowel PM10 als PM2,5) in de lucht zijn de afgelopen jaren sterk gedaald. Dat komt door allerlei maatregelen. Zowel het verkeer, maar ook de industrie en de energiesector stoten minder fijnstof uit. Door het Schone Lucht Akkoord en andere beleidsafspraken zal de gemiddelde hoeveelheid fijnstof in de lucht de komende jaren nog verder afnemen.

Ook voor fijnstof gelden de Europese grenswaarden als uitgangspunt. Voor PM10 is de grenswaarde 40 µg/m^3 per jaar en voor PM2,5 geldt 25 µg/m^3 per jaar als wettelijke norm. De WHO verlaagde de advieswaarden voor PM10 naar 15 µg/m^3 en voor PM2,5 naar 5 µg/m^3.

> KAART 30: WATEROVERLAST (NA EEN EXTREME HOOSBUI)

- 5 - 10 cm
- 10 -15 cm
- 15 -20 cm
- 20 - 30 cm
- > 30 cm

> KAART 30: HITTE-EFFECT (GEMIDDELD TEMPERATUURVERSCHIL IN STEDELIJK GEBIED)

- 0,2 - 0,4 °C
- 0,4 - 0,6 °C
- 0,6 - 0,8 °C
- 0,8 - 1,0 °C
- 1,0 - 1,2 °C
- 1,2 - 1,4 °C

ENERGIE EN KLIMAAT

Energie

Binnen de gemeentegrenzen wordt energie verbruikt door de bewoners, instellingen en bedrijven. Maar ook de openbare voorzieningen (straatverlichting, rioolgemalen) en het verkeer hebben energie nodig. Voor het verwarmen van woningen en (bedrijfs)gebouwen wordt hoofdzakelijk gebruik gemaakt van aardgas. Het verkeer maakt vooral gebruik van fossiele brandstoffen (benzine, diesel en lpg). De elektriciteit wordt met name gebruikt voor apparatuur en installaties voor zowel huishoudens als bedrijven, bedrijfsprocessen en (openbare) verlichting.

In Noord-Limburg komt ongeveer 23% van het energieverbruik voor rekening van het verkeer (autoverkeer en scheepvaart). Kijken we naar het overige energieverbruik, dan valt op dat ongeveer 50% van het energieverbruik toe te rekenen is aan de bewoners en 50% aan de bedrijven.

Klimaat

Het Waterpanel Noord (WPN) is een samenwerkingsverband in Noord- en Midden-Limburg van gemeenten, waterschap en waterleidingmaatschappij. In opdracht van het Waterpanel is een Klimaatatlas opgesteld. Met de kaarten uit die atlas zijn o.a. de (toekomstige) locaties in beeld gebracht voor wateroverlast na een extreme bui die eens per 100 jaar voorkomt en hittestress.

OVERZICHT GEÏNVENTARISEERD BELEID GEMEENTE, PROVINCIE EN REGIONALE SAMENWERKINGSVERBANDEN

Bodem / Milieu

- Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 (2019)
- Bodemkwaliteitskaart Limburg Noord 2020-2029 (2019)
- Bodemkwaliteitskaart Limburg Noord 2020-2029 / aanvulling PFAS (2020)

Water

- Bestuursakkoord begrensde gebiedsontwikkelruimte Lob van Gennep (2021)
- Voorkeursbeslissing Lob van Gennep (2022)
- Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG) – concept (2023)
- Klimaatatlas Water in Limburg (2023)

Landschap / Natuur / Landbouw

- Landschapsontwikkelingsplan deel A (2009)
- Landschapsontwikkelingsplan deel B (2009)
- Kwaliteitsmenu Mookerplas en omgeving (2012)
- Mooi Maasdal (2013)
- Visie Maasheggen - Gehecht aan heggen (2017)

Erfgoed / Cultuurhistorie

- Gemeentelijke monumentenlijst Mook en Middelaar (2023)

Archeologie

- Nota Archeologiebeleid, incl. archeologische beleidskaart (2011)

Groen

- Groenstructuurplan (2005)
- Bomenbeleidsplan (2008)
- Bomenverordening gemeente Mook en Middelaar (2020)
- Beleidsregel compensatieplicht waardevol groen (2020)

Openbare ruimte

- Algemene Plaatselijke Verordening (2021)

Riolering

- Gemeentelijk Rioleringsprogramma 2022-2026 (2021)

Mobiliteit

- Mobiliteitsplan 2021 (2021)

Wonen, RO en volkshuisvesting

- Structuurvisie Het Lierdal 2010-2020 (2010)
- Structuurvisie De Bisselt (2010)
- Kwaliteitsmenu Mookerplas en omgeving (2012)
- Masterplan Herstructurering Bedrijventerrein Korendal (2012)
- Structuurvisie Mook en Middelaar 2025 (2013)
- Woonvisie (2017)
- Regiovisie BGMM Uitvoeringsprogramma Top van Limburg (2022)
- Gebiedsvisie Molenhoek Zuid (2022)
- Woondeal 2.0 Regio Arnhem Nijmegen (2023)

Economische Zaken

- Economische Agenda 2021-2026 (2021)

Toerisme en recreatie

- Structuurvisie Toerisme en Recreatie (2013)

Sport

- Projectplan MOVE – grenzeloos verbindend (2017)
- Sport- en Beweegakkoord Mook en Middelaar (2022)

Veiligheid

- Integraal beleidsplan veiligheid Mook en Middelaar (2019)

Sociaal domein

- Beleidsplan Sociaal Domein 2017-2020 (2017)
- Beleidsplan Samen Dichtbij - GGZ Beschermd Wonen (2018)
- Lokale Inclusie Agenda Gemeente Mook en Middelaar (2020)
- Addendum Beleidsplan Sociaal Domein 2017-2022 (2020)
- Memo Woningen Uitstroom Zorg (2020)
- Regiobeeld Rijk van Nijmegen Zorg en Welzijn (2023)
- Aanpak Regioplan IZA Nijmegen (2023)
- Regioprogramma Jeugd 2023-2028 (2023)
- Integraal Preventieplan Mook en Middelaar (2023)

Duurzaamheid / Klimaat

- Energievisie Mook en Middelaar (2018)
- Visie op grootschalige opwek van duurzame energie (2021)
- Transitievisie Warmte – concept (2021)

Communicatie

- Beleidskader burgerparticipatie en bestuursstijl (2022)
- Communicatie- en burgerparticipatieonderzoek (2022)

Regionale plannen

- Regiovisie Noord Limburg 2040 (2020)
- Uitvoeringsprogramma ‘De Gezondste Regio’ (2020)
- Visiedocument Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (2020)
- Provinciale Omgevingsvisie Limburg (2021)
- Verstedelijkingsconcept Groene Metropool (2023)

BUREAU NIEUWE GRACHT
stedenbouw & landschap

OPDRACHT AAN RAADSLEDEN RAADSINFORMATIEAVOND 28 SEPTEMBER 2023
DGP

Input DGP naar aanleiding van opdracht aan raadsleden/fracties
ivm Omgevingsvisie (RIA 28 september 2023)
Datum 10 oktober 2023

Hierbij de antwoorden van de DGP:

1 Herkent u zich in de geformuleerde opgaven?

Het werkdocument is een globale achtergrond.
Zie van de presentatie omgevingsvisie dia 24 voor de vragen en dia's 22 en 23 voor de opgaven Deze opgaven geven richting aan de onderwerpen waar de focus opgelegd gaat worden bij de op te stellen Omgevingsvisie en waarover geparticipeerd gaat worden met de omgeving, inwoners en stakeholders.

2 Welke opgave(n) mist u (of kan evt. worden verwijderd)?
Wij kunnen ons vinden in de 6 hoofdopgaven.

3. Welke opgaven hebben voor u de hoogste prioriteit?
Mobiliteit en Wonen en volkshuisvesting.

4 Welke opgaven kunnen in samenhang worden beschouwd?
Geen

5 Kunt u zich vinden in de voorgestelde participatie - aanpak? Zie dia's 25 t/m 33 in de presentatie Zie het concept participatieplan voor de voorgestelde opzet.

Er zijn zorgen dat de inwoners te laat aan bod komen. Dit gebeurt in fase 2. Het zou goed zijn als hier al meer bekendheid aan wordt gegeven dat er een cultuuromslag gaat gebeuren.

6. Zijn er suggesties voor stakeholders, waarmee geparticipeerd gaat worden?
Gelders Genootschap

Voorstel stakeholders vanuit de DGP-fractie:
Fris denkers.
Dorpsraden
Tip panel. (Enquête)
Ondernemersvereniging.
KBO's
VIB, vrouwen in Beweging (Middelaar)
Jeugd en Jongeren werk.
Natuurmonumenten.
Kunstkolonie.
Bos en Kuil.
Visit Mookerheide.
Ouderraad scholen.
Sportscholen.

Gelders Genootschap

OPDRACHT AAN RAADSLEDEN RAADSINFORMATIEAVOND 28 SEPTEMBER 2023
VVD

Input VVD naar aanleiding van opdracht aan raadsleden/fracties
ivm Omgevingsvisie (RIA 28 september 2023)
Datum 2 oktober 2023

Bijgaand de punten die wij het belangrijkst vinden voor de hoofdopgaven beeldvormende omgevingsvisie omgevingsvisie aan de hand van de punten uit de presentatie. Enkele punten hebben we samengevoegd en bij enkele punten hebben we in de omschrijving aangegeven wat wij daar belangrijk vinden. We hebben de punten op belangrijkheid gerangschikt waarbij voor ons mobiliteit het meest belangrijk is en cultuur en erfgoed het minst belangrijk.

Mobiliteit: Verkeersveiligheid, bereikbaarheid en stimuleren duurzaam vervoer
Dit punt uitbreiden met Regionale mobiliteits problematiek meewegen. Gemeente zien als onderdeel van de regio

Wonen en volkshuisvesting

Werken en economie
Kleinschalige werklocaties passend bij woonomgeving en omvormen bedrijventerreinen

Recreatie en toerisme
Verbeteren van huidige kwaliteit en variatie toeristisch en recreatief aanbod

Leefbaarheid
Zelfstandig verenigingsleven stimuleren en behoud voorzieningen in de kernen

De volgende punten zien wij in samenhang als een punt:
Groen, water en landschap: realiseren groenblauwe verbindingen
Klimaatadaptatie: vergroenen van de kernen
Natuur

Gezondheid samenvoegen met samenleving en maatschappij

Duurzaamheid: bijdragen aan energietransitie en circulariteit
Realistische duurzame energieopwek. Nieuwe energievormen omarmen, energieneutraal in 2050.

Cultuur en erfgoed
Toekomstbestendig in stand houden (cultureel) erfgoed en toegankelijker maken

OPDRACHT AAN RAADSLEDEN RAADSINFORMATIEAVOND 28 SEPTEMBER 2023
PVDA

Vragen/opmerkingen van de PvdA mbt werkplan:

1 Herkent u zich in de geformuleerde opgaven?

De opgaven moeten wat ons betreft sturend zijn en geen doel op zich. De opgaven geven richting en invulling aan het vast te stellen doel. De focus of het doel van de opgaven moet wat onze fractie betreft nader worden gespecificeerd om de afzonderlijke opgaven inzichtelijk en werkbaar te maken. Pas bij een eenduidige focus en een helder doel dat aan de hand van de diverse opgaven wordt geïllustreerd en vormgegeven, kan wat ons betreft de op te stellen Omgevingsvisie en het burgerparticipatie traject van start gaan.

2 Welke opgave(n) mist u (of kan evt. worden verwijderd)?

De PvdA fractie mist de toevoeging **Kunst** bij de opgave Cultuur en Erfgoed. Kunst in de breedste betekenis van het woord. (Beeldend, literair, podium, muzikaal) Ook missen wij bij de opgaven **Technische en culturele Innovatie**.
De PvdA ziet voorts graag een toevoeging van **Samenleving en Maatschappij. Iedereen doet mee, Wonen en volkshuisvesting, Duurzaamheid en Natuurherstel**

Wat wordt precies met de toevoeging bedoeld? Kan de PvdA deze zin nader toelichten.

Nadere toelichting PvdA
PvdA: In de presentatie is al aangegeven dat "Wonen en Volkshuisvesting" en "Duurzaamheid" (hoofd)opgave zijn. De andere zijn overige opgaven...

Onze toevoeging betreft de wens van onze fractie om een nauwkeurig verwoorde doelstelling bij zowel de hoofdopgaven te vermelden, alsook bij de overige opgaven. Wij wensen een doelstelling die de opgaven met elkaar verbindt. Onze speciale aandacht gaat uit naar bovengenoemde opgaven waarbij wij de wens uitspreken deze te centreren rondom klimaat en kwetsbare inwoners.

Een verbindende doelstelling zou kunnen zijn : een meetbaar en toetsbaar streven tav co2 opslag (middels behoud en aanplant grotere bomen (natuurherstel) , biobased bouwen en verbouwen (wonen en volkshuisvesting /duurzaamheid) aandacht voor groene tuinen en groendaken (iedereen doet mee) . alsook het vergroten van biodiversiteit en regeneratief bodemgebruik (dmv de mogelijkheden in onze gemeente om gemeenschappelijk ecologisch te wonen en te boeren) (natuurherstel /landbouw /wonen en volkshuisvesting)

Onze fractie benadrukt hierbij het belang van de toegankelijkheid/meedoen door de laagste inkomens, onbetaalde hardwerkende mensen en mensen die gebruik maken van zorg.

3 Welke opgaven hebben voor u de hoogste prioriteit? Visie op de lange termijn

Prioriteit geven aan een van de voorgestelde specifieke opgaven is niet wat onze fractie ambieert. Laten we in plaats daarvan kijken naar prioritisering van een of twee doelen die middels de diverse opgaven bereikt kunnen worden. Wat voor een gemeente willen we zijn? Bv: een klimaatvriendelijke gemeente, een (eco) toeristische gemeente of een (eco) sociale gemeente en hoe kunnen de opgaven daarbij helpend zijn? De PvdA stelt voor om de opgaven secundair te laten zijn aan het overkoepelende doel oftewel de 'kleur' die we willen geven aan de opgaven. De opgaven kunnen fungeren als meetlat of controlelijst terwijl we het doel vormgeven. Ook zijn de opgaven relevant om problemen voor te blijven op het gebied van bijvoorbeeld de landelijke bouwopgave of stikstofbeleid. Of de toename van (electrisch) fietsverkeer en aantal vluchtelingen en

arbeidsmigranten. De opgaven kunnen gericht projecten benoemen die de gemeente in staat stellen het **nader vast te stellen overkoepelende doel** te bereiken. Indien we de meest klimaatvriendelijke gemeente willen worden zoals verondersteld in de opgave Mobiliteit, hoe kunnen we dan zo klimaatvriendelijk mogelijk de andere opgaven benaderen? Onze fractie wil dat de opgaven een doel dienen en niet het doel zijn.

4 Welke opgaven kunnen in samenhang worden beschouwd?

De samenhang vloeit niet voort uit de koppeling van opgaven onderling maar uit het doel of de visie waar de opgaven toe dienen.

Alle opgaven moeten samenhangen met het overkoepelende doel Ons gaat het meer om de "waarde", de "kleur" die we aan de opgaven koppelen. Die kleur is de samenhang. Opgaven zijn instrumenten om een doel te bereiken. Hoe omschrijven we dat doel, wat is onze visie. Wat de PvdA betreft zetten we in op een eco-sociale gemeente middels de diverse opgaven. Onze fractie vindt het belangrijk dat de samenhang van opgaven zetelt in de visie erachter. Hoe willen we dat onze gemeente er uit gaat zien over pakweg 15/20 jaar. De PvdA pleit voor inclusiviteit van de samenleving, eco-sociaal, ruimte voor iedereen.

Vragen mbt participatieplan:

5 Kunt u zich vinden in de voorgestelde participatie - aanpak?

Ja, de PvdA fractie kan zich er grotendeels in vinden. Onze fractie ziet echter nog graag, naast de profielen van Mook en Middelaar, de uitwerking toegevoegd van het **betrokkenheidsprofiel** in een grafiek van de kern Molenhoek.

Voorts merkt onze fractie op dat politieke partijen in het participatieplan zelf ook de verantwoordelijkheid hebben om inwoners bij meningsvormende en opiniërende discussen en debatten te betrekken. Het voorgestelde burgerparticipatieplan beschikt over een marketing/ projectmatige aanpak die weliswaar inwoners laat meedenken maar niet wijst op de mogelijkheden zelf actief deel te nemen aan de politiek. Het BP plan suggereert dat inwoners en politiek twee verschillende groepen zijn. Onze fractie wil dat de kloof tussen inwoner en politiek/gemeente minder diep wordt d.m.v. politieke educatie (welke instrumenten heeft de inwoner om onderdeel van de politiek te zijn)

Tenslotte moet de **RIA** (Raads Informatie Avond) ook een plaats krijgen in de burgerparticipatie met een goede follow-up/ verwerking van meningen richting een visie op voorliggende problematiek / onderwerpen.

6 Zijn er suggesties voor stakeholders, waarmee geparticipeerd gaat worden?

De PvdA fractie mist in de lijst het complete verenigingsleven; sportclubs, muziekverenigingen, scouting en lokale expertiseclubs.

Knowhow en kennis van de inwoners benutten is ook participatie. Inwoners kunnen van 'n heel simpele tip tot een uitgebreid wetenschappelijk advies, informatierapport of voorlichtingscampagne., hun licht laten schijnen. De PvdA fractie stelt voor minder adviesbureaus maar meer professionele input vanuit inwoners, verenigingen, stichtingen, clubs.

Ter info. Onze suggesties voor de top 10 stakeholders om het proces mee af te stemmen op 23 oktober. (uiterlijk 4 okt. 12 uur)

Toevoegen bij Stakeholders:

- Lijn 83 + @vocampus, vanuit onderwijsperspectief en huisvesting

- de RUD, handhaving/milieu

- de DAR, milieu

- het Werkbedrijf Rijk van Nijmegen, arbeidsmarkt/bedrijfsleven

- de Veiligheidsregio Limburg-Noord, handhaving/ondermijning

- de Limburgse Land- en Tuinbouwbond LLTB, agrarisch landschappelijk perspectief

OPDRACHT AAN RAADSLEDEN RAADSINFORMATIEAVOND 28 SEPTEMBER 2023
GROENLINKS

Input GroenLinks naar aanleiding van opdracht aan raadsleden/fracties
ivm Omgevingsvisie (RIA 28 september 2023)
Datum 7 oktober 2023

…

We hebben de presentatie en het 'Werkdocument Atlas Mook en Middelaar' in onze fractie besproken. Hierbij onze input:

Wij herkennen ons in de opgaven die door de projectgroep zijn benoemd. Wel zouden we een aantal opgaven samen willen nemen omdat die wat ons betreft zo'n sterke samenhang hebben dat we ze niet afzonderlijk kúnnen behandelen. Daarnaast geven wij een iets andere prioritering aan de opgaven dan de projectgroep doet. Daardoor komen wij tot de volgende ranglijst van opgaven:

1) Natuur en groen, water en landschap
2) Leefbaarheid en Samenleving & maatschappij
3) Klimaatadaptatie
4) Wonen
5) Duurzaamheid en circulariteit
6) Mobiliteit
7) Cultureel erfgoed
8) Recreatie en toerisme
9) Werken en economie

Wat betreft de participatie hadden we al aangegeven dat wat betreft onze fractie de Adviesraad Sociaal Domein al bij het eerste gesprek met Stakeholders uitgenodigd zou moeten worden. Daarnaast denken wij dat de scouting en de sportverenigingen ook meegenomen moeten worden in het participatietraject, met name omdat daar de jongeren te vinden zijn en zij vanuit hun betrokkenheid bij scouting en de voetbalcomplexen een groot belang hebben in alle ontwikkelingen. Tot slot missen wij nog een vertegenwoordiging van de agrariërs in onze gemeente. Daarvoor zou de Limburgse Land- en Tuinbouwbond (www.lltb.nl) een geschikte gesprekspartner zijn.

Wij vertrouwen erop dat de projectgroep met deze inbreng uit de voeten kan. En zo niet, dan beantwoorden we hun vragen graag.

GEVRAAGDE INPUT FRACTIES RAADSINFORMATIEAVOND 8 NOVEMBER 2023
DGP
Hierbij de antwoorden van de DGP.

Sh19:
(Vraag)stellingen: (Eens of Oneens, graag toelichting bij oneens)
- De opgave “kunst” is onderdeel van de opgave “kunst, cultuur en erfgoed”!
--> Eens, is logisch

- De agrarische sector is onderdeel van de opgave “landschap & natuur”!
--> Oneens, hoort bij Werken en Economie Het zou een toekomstbeeld kunnen zijn.

- De opgaven “landschap” en “natuur” zijn 1 samenhangende hoofdopgave!
--> Eens, landschap is een onderdeel van de natuur.

- De opgaven “gezondheid”, “samenleving en maatschappij” en “leefbaarheid” zijn 1 samenhangende hoofdopgave!
--> Eens, leefbaarheid heeft met samenleving en maatschappij te maken. En leefbaarheid is van invloed op de gezondheid.

- Wilt u de opgave “technische en culturele innovatie” toevoegen aan de hoofdopgaven?
--> Wat wordt hier bedoeld? Wij denken dat dit een subonderdeel is. Als kleine gemeente kunnen we niet vooroplopen.

- De samenhangende hoofdopgaven in het bovenste deel van het schema zijn de opgaven waarover (actieve) participatie moet gaan plaatsvinden!
--> Ja eens, maar ook streven dat we participatie krijgen voor het onderste gedeelte; Dit om draagvlak creëren en te behouden

- De samenhangende hoofdopgaven in het onderste deel van het schema zijn de opgaven die in ontwikkeling zijn, of waarover voldoende beleid bestaat. Hierover vindt geen (actieve) participatie plaats!
--> Eens, we begrijpen dat het niet haalbaar is om voor alles uitgebreide participatie te hebben, maar wel voor nieuwe dingen.

GEVRAAGDE INPUT FRACTIES RAADSINFORMATIEAVOND 8 NOVEMBER 2023
VVD

Wij zijn het alleen oneens met het punt van de technische en culturele innovatie.

We weten niet precies wat daarmee bedoeld wordt en wat het doel daarvan is. Zoals we het nu interpreteren hoort het niet bij de omgevingsvisie.

Pagina 21:

Wonen en volkshuisvesting

Wat wordt bedoeld met ‘kwalitatief woningaanbod’? Zijn dat de verschillende woonvormen waar we in de afgelopen raadsvergadering om hebben gevraagd?

Landschap en Natuur:

Extra vraag:

Hoe definieren we dit? Wat wordt verstaan onder waardevolle natuur?

Wie bepaalt wanneer natuur waardevol is?

Recreatie en toerisme:

Toevoegen:

Hoe staan we tegenover nieuwe nieuwe initiatieven **en uitbreidingen**

Waar kan binnen de gemeente nog ruimte worden gevonden voor nieuwe recreatieve initiatieven?

Pagina 22:

Leefbaarheid

Hoe behouden we wat we nu al hebben?

GEVRAAGDE INPUT FRACTIES RAADSINFORMATIEAVOND 8 NOVEMBER 2023

PVDA

Tijdens de RIA op 8 november wordt u om concrete input gevraagd over de stellingen die u vind op dia 19 van de presentatie. Bent u het hiermee eens of oneens? En waarom, indien oneens?

- De opgave “kunst” is onderdeel van de opgave “kunst, cultuur en erfgoed”! Eens

- De agrarische sector is onderdeel van de opgave “landschap & natuur”! Eens
Maar ook van werk en economie

- De opgaven “landschap” en “natuur” zijn 1 samenhangende hoofdopgave! Eens
Wat is het verschil tussen 2 afzonderlijker en een samenhangende hoofdopgave

- De opgaven “gezondheid” , “samenleving en maatschappij” en “leefbaarheid” zijn 1 samenhangende hoofdopgave! Eens

- Wilt u de opgave “technische en culturele innovatie” toevoegen aan de hoofdopgaven? Eens
Bv energieopwek culturele innovatie; bv kunst ledkunst toevoegen aan bijvoorbeeld fietspad .

- De samenhangende hoofdopgaven in het bovenste deel van het schema zijn de opgaven waarover (actieve) participatie moet gaan plaatsvinden! Je hebt beleidsvorming, planvoering en uitvoering. Maar het blijft toch altijd noodzakelijk om te evalueren en te participeren. Wij zouden wel zijn voor een checklist of participatie goed is verlopen. Eens

- De samenhangende hoofdopgaven in het onderste deel van het schema zijn de opgaven die in ontwikkeling zijn, of waarover voldoende beleid bestaat. Hierover vindt geen (actieve) participatie plaats! Eens

Evalueren en participeren is een voortdurend en doorlopend proces!

Wonen. Wat is de samenhang tussen zorg en wonen. Knarrenhof zodat ouderen op elkaar kunnen letten ,tiny houses voor jongeren en spoedzoekers. Gaan we uit van wettelijke norm of leggen we de lat qua duurzaamheid nog wat hoger.

Werken en economie: Hoe zien we de toekomst bijvoorbeeld van Mook Coating (verzinkerij) als zware industrie? Wat willen we binnen onze gemeentegrenzen aan bedrijven?. Hebben wij invloed op welke sectoren binnen onze gemeente komen?

Landschap en natuur: hier liggen ook verbindingen met werk en economie. Ook kijken naar samenhang met horeca en natuurgenieters/toeristen

Recreatie: hoe voorkomen we te grote recreatieve druk. Hoe krijg in je evenwicht in commerciële en recreatieve recreatie activiteiten?

Kunt, cultuur en erfgoed: Hoe gaan we om met onze huidige kunst- en cultuurmakers.

Gezondheid: Vraag: is buitengebied hetzelfde als natuurgebied? Hoe zorgen we voor gezonde lucht- en waterkwaliteit

Leefbaarheid en samenleving maatschappij

Algemeen

Participatie: brief of folder in begrijpelijke taal aan inwoners/bewoners Gemeentelijke app. Aandacht voor jeugd en jongeren bij participatie. Zolang het maar “ not in mine backyard” is zal het wel goed gaan.

GEVRAAGDE INPUT FRACTIES RAADSINFORMATIEAVOND 8 NOVEMBER 2023
GROENLINKS

wij hebben de opdrachten ter voorbereiding van de RIA vanavond besproken, en hebben ons met name gebogen over de vraag of wij gespreksonderwerpen missen. In grote lijnen kunnen wij ons vinden in de onderwerpen die al geformuleerd zijn, maar we willen bij een aantal opgaven wel aanvullingen doen of een voorstel voor een andere formulering:

Recreatie en toerisme

- Hoe lopen de recreatieve ondernemingen op dit moment?
- Hoe zorgen we ervoor dat de omgeving robuust genoeg is om het aantal recreanten en toeristen aan te kunnen?
- Hoe gaan we om met overlast?
- Wat vinden we van het huidige aanbod, zowel kwalitatief als kwantitatief?
- Is het nodig om het huidige recreatieve en toeristische aanbod zichtbaar te maken?

Landschap en natuur

- Hoe versterken we de biodiversiteit in onze gemeente?

Gezondheid

- Hoe betrekken we hierbij ook het buitengebied (i.p.v. ‘betrekken we hierbij ook het buitengebied’)

Voorstellen voor gespreksonderwerpen door raad - RIA 8 november 2023	Opnemen gespreksonderwerp in participatie omgevingsvisie?
Wonen en volkshuisvesting	
1 Wat is de samenhang tussen zorg en wonen (o.a. knarrenhof voor ouderen, tiny houses voor jongeren en spoedzoekers)?	Nee, het is de bedoeling dat gemeenten een woonzorgvisie op gaan stellen (is onderdeel van de nieuwe 'Wet inzake versterking regie volkshuisvesting'). Dit wordt een apart traject dat naast de omgevingsvisie loopt. Logischerwijs wordt de woonzorgvisie opgenomen in de omgevingsvisie.
2 Gaan we qua duurzaamheid uit van de wettelijke norm of leggen we de lat nog wat hoger?	Nee, het gespreksonderwerp is onderdeel van aanpak duurzaamheid geweest. Dit wordt meegenomen in het nieuwe beleid. Dit is een apart traject dat te zijner tijd geintegreerd in de omgevinsgvisie.
Werken en economie	
3 Hoe zien we de toekomst van de zware industrie in onze gemeente (o.a. verzinkerij)?	Ja, gespreksonderwerp meenemen. Geen recent beleid voor of in ontwikkeling.
4 Wat willen we binnen onze gemeentegrenzen aan bedrijven?	Ja, gespreksonderwerp meenemen
Recreatie en toerisme	
•Waar kan binnen de gemeente nog ruimte worden gevonden voor nieuwe	vraag verwerkt in vraag 5
•Hoe lopen de recreatieve ondernemingen op dit moment?	vraag verwerkt in vraag 5
•Hoe zorgen we ervoor dat de omgeving robuust genoeg is om het aantal	vraag verwerkt in vraag 6
•Hoe gaan we om met overlast?	vraag verwerkt in vraag 6
•Wat vinden we van het huidige aanbod, zowel kwalitatief als kwantitatief?	vraag verwerkt in vraag 5
•Hoe voorkomen we te grote recreatieve druk?	vraag verwerkt in vraag 6
•Hoe krijg in je evenwicht in commerciële en recreatieve recreatie-activiteiten?	vraag verwerkt in vraag 5
Bovenstaande vragen van recreatie en toerisme zijn herschreven in de	
5 Waar kan binnen de gemeente nog ruimte worden gevonden voor nieuwe (commerciële en maatschappelijke) recreatieve initiatieven?	Ja, gespreksonderwerp meenemen. Geen recent beleid voor of in ontwikkeling.
6 Hoe zorgen we ervoor dat overlast en een te grote recreatie druk op de omgeving worden beperkt?	Ja, gespreksonderwerp meenemen. Geen recent beleid voor of in ontwikkeling.
Landschap & natuur	
7 Hoe versterken we de biodiversiteit in onze gemeente?	Nee, het gespreksonderwerp is onderdeel van aanpak duurzaamheid geweest. Dit wordt meegenomen in het nieuwe beleid. Dit is een apart traject dat te zijner tijd geintegreerd in de omgevinsgvisie.
Kunst, cultuur & erfgoed	
8 Hoe gaan we om met onze huidige kunst- en cultuurmakers?	Ja, gespreksonderwerp meenemen. De voorbereiding voor ontwikkelen beleid is in gang gezet.
Leefbaarheid, samenleving en maatschappij	
9 Hoe behouden we wat we nu al hebben?	Ja, gespreksonderwerp meenemen. Geen recent beleid voor of in ontwikkeling.
Gezondheid	
10 Hoe zorgen we voor gezonde lucht- en waterkwaliteit?	Nee, over het gespreksonderwerp bestaat al afdoende beleid.
algemeen	
11 Hoe zorgen we ervoor dat we optimaal gebruik kunnen maken van technische en culturele innovaties (en benutten we de in de gemeente aanwezige kennis en kunde op dat gebied)?	Ja, gespreksonderwerp meenemen. Geen beleid voor of in ontwikkeling.
Mobiliteit	
Zijn er bepaalde (gemeentebrede) onderwerpen bij het thema 'Mobiliteit' toch niet geschikt zijn om over te participeren? (*toelichting: Een aantal fracties heeft de vraag gesteld of er toch niet meer vragen zijn dan alleen onderzoek A73*)	Nee, in maart 2021 is het Mobiliteitsplan vastgesteld. Hierop hebben inwoners kunnen reageren op de onderwerpen voor mobiliteit in de brede zin. Het MP is nog steeds actueel. De bijbehorende uitvoeringsagenda loopt t/m 2024 en kan daarna eventueel geüpdatet worden, richting een nieuwe prioritering. De uitkomsten van dit traject worden logischerwijs opgenomen in de omgevingsvisie.

PARCITIPATIEPLAN OMGEVINGSVISIE

Gemeente Mook en Middelaar

De gemeente Mook en Middelaar wil haar inwoners betrekken bij het opstellen van de Omgevingsvisie. In dit plan beschrijven we hoe inwoners en stakeholders de mogelijkheid krijgen om mee te denken op een manier die bij hen past. Zo ontstaat een goed beeld van de voorkeuren en belangen van de inwoners van Mook en Middelaar.

21 november 2023

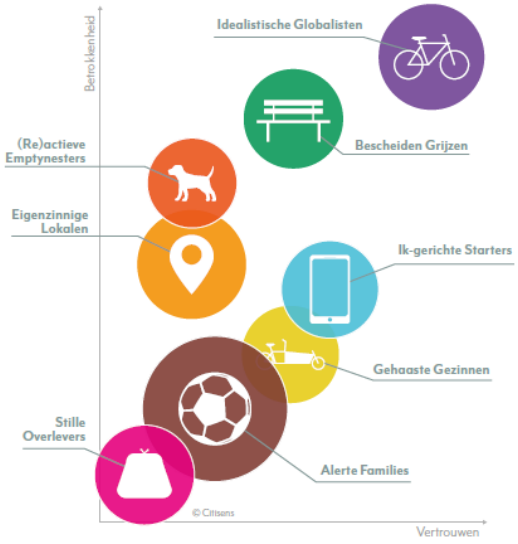
Aanleiding

De gemeente Mook en Middelaar wil een Omgevingsvisie opstellen die aansluit bij de wensen van de inwoners en stakeholders door zoveel mogelijk ideeën en kennis bij hen op te halen. Participatie is een belangrijk onderdeel van de totstandkoming van de Omgevingsvisie. Door participatie wordt de Omgevingsvisie kwalitatief beter, want inwoners en ondernemers, maatschappelijke organisaties, en samenwerkingspartners kunnen inhoudelijk bijdragen en zij weten goed wat er speelt en wat er in de gemeente nodig is.

Dit participatieplan beschrijft hoe we participatie bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie inrichten. Het betrekken van veel en veel verschillende mensen, vraagt om de inzet van een slimme mix aan middelen, passend bij de Mook en Middelaarse samenleving. Het is belangrijk om inwoners concreet te bevragen, op een manier die bij hen past en via de kanalen waar zij toch al gebruik van maken. We zetten verschillende participatievormen in om zowel online als offline het gesprek aan te gaan met partners en inwoners. Een kwantitatief onderzoek vormt de onderlegger van de participatie.

Een belangrijke basis van het participatieplan vormen de betrokkenheidsprofielen.

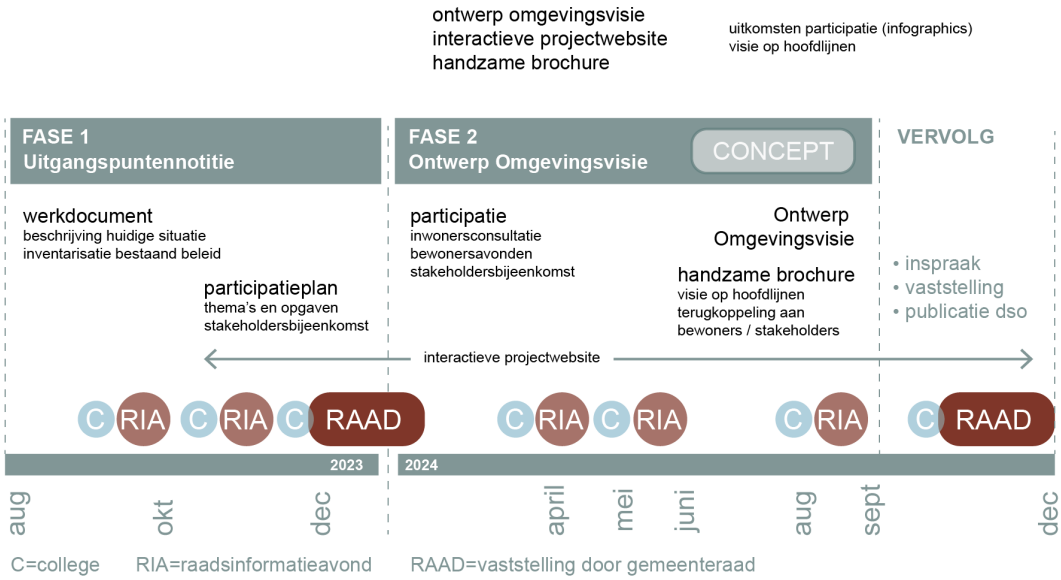
Betrokkenheidsprofielen
De 8 betrokkenheidsprofielen, ontwikkeld door Citisens, vormen het vertrekpunt. Deze profielen vormen onze unieke 'bril' om te kijken naar de betrokkenheid van inwoners bij ontwikkelingen in hun fysieke leefomgeving. De betrokkenheidsprofielen zijn landelijk dekkend en inzichtelijk op postcode6-niveau (1234AB). Zo weten we op straatniveau nauwkeurig welke profielen waar in Mook en Middelaar wonen en wat deze betrokkenheidsprofielen drijft: welke motieven en belemmeringen spelen specifiek een rol? En welke voorkeuren hebben inwoners voor participatie en communicatie? We stemmen de participatie- en communicatiemiddelen hierop af en we kijken gedurende het proces of we de verschillende groepen inwoners wel voldoende bereiken. Indien nodig plegen we extra inzet op bepaalde profielen om een zo representatief mogelijk beeld te krijgen van de voorkeuren van inwoners met betrekking tot de omgevingsvisie.

In de bijlage staat beschreven welke profielen veel voorkomen in Mook en Middelaar en wat dat betekent voor communicatie- en participatievoorkeuren.

Participatieplan

Het Omgevingsvisie-traject is opgebouwd uit een fase 1 en 2 (zie processchema hieronder). In fase 1 wordt – parallel aan de eerste uit te voeren inhoudelijke werkzaamheden - het voorliggende participatieplan opgesteld. Dat betekent dat we de participatie in fase 2 niet blanco ingaan.

In dit participatieplan beschrijven we hoe en met welk doel we inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, regiogemeenten en samenwerkingspartners betrekken bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De inzichten uit de betrokkenheidsprofielen, onze praktijkervaring en het recent vastgestelde beleidskader van de gemeente vormen de basis voor dit participatieplan. Op dit moment gaan we ervan uit dat de participatie met de inwoners van Mook en Middelaar en de betrokken stakeholders plaatsvindt in de eerste maanden van 2024.

Betrokkenheid en rol van de raad
In het bovenstaande processchema is ook opgenomen wanneer de gemeenteraad wordt betrokken bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De rol van de raad is verder uitgewerkt in de Uitgangspuntennotitie. Daarin doen wij voor elke fase een voorstel voor de betrokkenheid van de raad. In fase 1 (de periode tot eind 2023) wordt de raad actief betrokken en geconsulteerd bij het tot stand komen van deze Uitgangspuntennotitie. We zijn gestart met een informatieve Raadssessie op 7 september 2023, waarin de raadsleden zijn geïnformeerd over de achtergronden van de Omgevingswet en Omgevingsvisie. Het concept Werkdocument en concept participatieplan zijn besproken in de RIA van 28 september 2023. Een eerste concept van de Uitgangspuntennotitie is in de RIA van 8 november 2023 aan de raad gepresenteerd. Vaststelling van de Uitgangspuntennotitie en het Participatieplan is beoogd in de Algemene Commissie op 6 december 2023 en in de raad van 14 december 2023 (of de eerste cyclus van 2024).

In fase 2 zijn vertegenwoordigers van raadsfracties welkom om als toehoorder deel te nemen aan de participatiemomenten met bewoners, ondernemers, belangenorganisaties en andere stakeholders. Op deze manier kunnen raadsfracties gedurende het proces een beeld vormen van de diverse belangen, argumenten en mogelijke tegenstrijdigheden. Kennis en ervaring die de raad kan gebruiken bij de besluitvorming. We presenteren de uitkomsten van de participatie in de RIA van 11 april 2024. De visie op hoofdlijnen wordt in de RIA van 20 juni 2024 voorgelegd aan de raad. Vervolgens wordt de Ontwerp Omgevingsvisie opgesteld, zodat deze kort na de zomervakantie kan worden besproken in de raad (RIA 22 augustus 2024). Medio september 2024 wordt de Omgevingsvisie opgeleverd voor de inspraak. Politieke besluitvorming en vaststelling kan dan plaatsvinden in de Algemene Commissie en raad van november/december 2024.

Doel van participatie
We vinden het belangrijk om stakeholders en inwoners de ruimte te geven om mee te denken en te horen wat zij belangrijk vinden voor de toekomst van de gemeente Mook en Middelaar. Het doel van de participatie van inwoners en andere partijen bij het maken van de Omgevingsvisie voor Mook en Middelaar is:

- Het verrijken van de inhoud van de omgevingsvisie door inbreng van kennis over Mook en Middelaar
- Het vergroten van de betrokkenheid van inwoners en andere partijen bij de toekomst van hun leefomgeving

Kaders en rollen
Het opstellen van de Omgevingsvisie is een relatief complex proces met een lange doorlooptijd, waar veel verschillende thema's en expertises bij komen kijken. Daarom hebben wij gekozen voor de trede 'raadplegen' (zie participatieladder). Inwoners kunnen relatief vroeg in het proces hun meningen, wensen en aandachtspunten aangeven. Stakeholders kunnen hier ook hun kennis en inzichten inbrengen. Deze inbreng wordt meegenomen bij de vorming van de visie. De uiteindelijke besluitvorming over de Omgevingsvisie ligt bij de gemeenteraad, waarbij de inbreng vanuit het participatieproces in de afweging van het besluit wordt meegewogen.

Over opgaven en vraagstukken waarvoor al beleid is opgesteld (of in ontwikkeling is) zal niet actief worden geparticipeerd. Vaak heeft al participatie plaatsgevonden over deze opgaven. Dat willen we niet overdoen. Vooraf geven we duidelijke kaders mee waarover wel en niet kan worden meegedacht. Voor de opgaven waarover wel participatie gaat plaatsvinden, wordt vooraf een aantal mogelijke gespreksonderwerpen geformuleerd, die tijdens de participatie verder kunnen worden besproken met de omgeving. In de Uitgangspuntennotitie zijn deze gespreksonderwerpen benoemd. Deze onderwerpen worden in principe globaal en op hoofdlijnen behandeld, passend bij het abstractieniveau van de Omgevingsvisie.

Terugkoppeling aan deelnemers participatie
De uitkomsten van de participatie worden vastgelegd in heldere infographics en een beknopte visie op hoofdlijnen. Daarmee zijn de contouren van de Omgevingsvisie duidelijk. Niet alle wensen, meningen en ideeën uit het participatietraject zal men terugzien in de visie. Wel zullen we goed uitleggen hoe we tot bepaalde keuzes zijn gekomen.
Nadat de uitkomsten van de participatie zijn besproken in de raad (RIA 11 april 2024), wordt dit teruggekoppeld aan de inwoners en stakeholders. Hiervoor organiseren we eind mei 2024 een gezamenlijke (fysieke) bijeenkomst, waarin de inwoners en stakeholders worden geïnformeerd over de resultaten van de participatie en hoe deze uitkomsten zijn verwerkt in de visie op hoofdlijnen. Daarnaast wordt de visie op hoofdlijnen (digitaal) beschikbaar gesteld op de interactieve projectwebsite (zie later), als een van de op te stellen tussenproducten van de Omgevingsvisie.

Boodschap en instrumenten

Communicatie ondersteunt participatie. Om ervoor te zorgen dat we inwoners en andere betrokkenen van de juiste informatie voorzien en breed uitnodigen om mee te denken, is goede communicatie van belang. Daarom hebben we een kernboodschap opgesteld voor de participatie rondom de Omgevingsvisie:

> *Samen met u geven we de toekomst van de gemeente Mook en Middelaar vorm. Door te bespreken welke veranderingen er op ons afkomen en wat onze gemeente en haar kernen bijzonder maakt. De uitkomsten maken we inzichtelijk in de Omgevingsvisie, die in grote lijnen vertelt hoe we in de toekomst omgaan met onderwerpen die invloed hebben op onze fysieke leefomgeving. Hierbij kunt u denken aan de gebouwen, waarin we wonen, werken of naar school gaan. En ook over het water en groen, de sportvelden en het landschap waarin we verblijven en elkaar kunnen ontmoeten. En de wegen of spoorlijn waarover we ons bewegen. Minder zichtbaar, maar ook van grote invloed en dus belangrijk in de Omgevingsvisie zijn; milieu, duurzaamheid en energie, klimaat en gezondheid.*
>
> *Voor de belangrijkste vraagstukken maken we keuzes voor de toekomst. Zo zetten we de koers uit op weg naar de toekomst van de gemeente. We plaatsen een stip op de horizon en schetsen een beeld van de weg die daar naartoe leidt.*

We zetten de volgende middelen/instrumenten in om inwoners, ondernemers en stakeholders te betrekken:

Inwonersconsultatie
Een grote groep inwoners van Mook en Middelaar participeren het liefst via een online enquête. Hier staan Mook en Middelaarse inwoners niet alleen in. Uit onderzoek onder ruim 16.000 Nederlanders weten we dat inwoners unaniem een voorkeur hebben voor een online enquête als manier om mee te denken met de gemeente. Door een enquête af te nemen kunnen inwoners op een laagdrempelige manier hun input leveren. Dit leidt tot een representatief beeld van de voorkeuren en belangen van Mook en Middelaarse inwoners.

De enquête brengen we op verschillende manieren onder de aandacht van uw inwoners. De vragenlijst wordt in ieder geval uitgezet onder het bestaande TIP-panel (Invior). Mensen die zich hebben aangemeld voor dit panel denken graag mee en zijn gewend online enquêtes in te vullen.

Verder houden we rekening met de communicatievoorkeuren van de Mook en Middelaarse inwoners. In de kernen Molenhoek, Mook en Plasmolen slaat een online campagne op sociale media en een bericht in het huis-aan-huisblad goed aan vanwege de grote groep 'Gehaaste Gezinnen' en 'Reactieve Empty-nesters'. In Mook wonen ook relatief veel 'Bescheiden Grijzen', die ook relatief vaak informatie uit het huis-aan-huisblad halen. Met een oproep in de lokale krant en een uitgebreide online campagne worden (Re)actieve Emptynesters, Gehaaste Gezinnen, Ik-gerichte Starters en Idealistische Globalisten waarschijnlijk goed bereikt. Door de relatief grote hoeveelheid Eigenzinnige Lokalen in Middelaar zetten we hier in op andersoortige communicatie. We versturen een ansichtkaart (die meegaat met het huis-aan-huisblad van Middelaar/Plasmolen) en we hangen posters op drukbezochte locaties in Middelaar.

Voor minder digitaal vaardige mensen stellen we een papieren enquête beschikbaar. Deze leggen we neer bij verzorgingshuizen en zorgcentra. Bewoners kunnen de vragenlijst invullen. Het werkt goed als de gemeente een inzamelpunt voor deze papieren vragenlijsten regelt. Wij verwerken de papieren vragenlijsten, zodat ook deze meegenomen worden in de analyse.

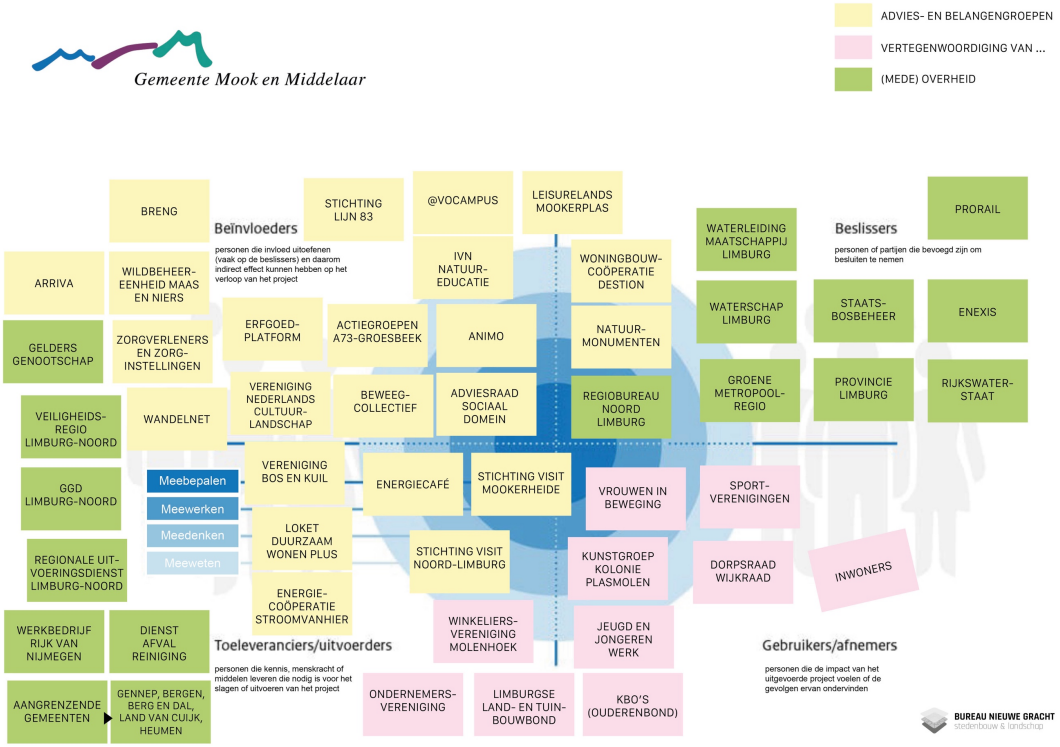
Jongeren betrekken
We vinden het belangrijk om van jongeren te horen hoe zij aankijken tegen de toekomst van hun gemeente. Juist omdat zij er mogelijk nog vele jaren zullen wonen. Kennis er ervaring bij de totstandkoming van andere Omgevingsvisies leert ons dat jongeren niet genegen zijn om mee te denken over een Omgevingsvisie. Extra inzet is daarom belangrijk. Daarom geven wij extra aandacht aan de enquête bij de jongerendoelgroep door bijvoorbeeld met hen in gesprek te gaan bij sportverenigingen en de scouting. Ook in communicatie-uitingen geven we specifiek aandacht aan jongeren. We zorgen voor een voor hen aansprekende boodschap en vormgeving. Jongeren denken graag mee over concrete thema's. Dat betekent dat we hen concrete voorbeelden, rakend aan de Omgevingsvisie moeten voorleggen.

Participatiebijeenkomst
Om verder in te gaan op de input die inwoners en andere belanghebbenden via de enquête hebben gegeven wordt in ieder geval één fysieke participatiebijeenkomst voor inwoners georganiseerd. Deze bijeenkomst wordt gestart met het terugkoppelen van de resultaten van de inwonersconsultatie. De gespreksonderwerpen die aan de inwoners worden voorgelegd bij de inwonersconsultatie staan omschreven in de Uitgangspuntennotitie. Deze gespreksonderwerpen vormen de basis tijdens de werkvorm van de bijeenkomst. Aan de hand van deze onderwerpen gaan we (in groepen) met de deelnemers in gesprek om van hen te horen wat zij belangrijk vinden met betrekking tot de toekomst van de gemeente Mook en Middelaar. Elke groep wordt begeleid door een gespreksleider, die doorvraagt en het gesprek aangaat met de mensen rond de tafel.

Om een goed gesprek te kunnen voeren, wordt de capaciteit van de gesprekstafel beperkt tot circa 8 deelnemers per tafel. Tijdens de bijeenkomst kunnen eventueel meerdere gespreksrondes worden georganiseerd. Mensen kunnen zich vooraf voor de bijeenkomst aanmelden bij de inwonersconsultatie, of via de informatieve projectwebsite (zie later). Zo kan een goede inschatting worden gemaakt van het aantal aanwezigen en daarmee van het aantal gesprekstafels.

Veel inwoners van Mook en Middelaar hebben de voorkeur om online te participeren. Daarom organiseren we ook een online bijeenkomst. De opzet van de online bijeenkomst is gelijk aan de fysieke bijeenkomst. Bij een groot aantal deelnemers gaan we in break-out rooms (in kleine groepen) met elkaar in gesprek. We zorgen voor goede en strakke online hosts. Een goede voorbereiding met dito draaiboek zorgen ervoor dat de bijeenkomst soepel verloopt. In de inwonersconsultatie kunnen mensen aangeven of ze willen deelnemen aan één van de inwonersbijeenkomsten (fysiek of online).

Bijeenkomst voor stakeholders
We halen ook input op bij de lokale stakeholders. Hiervoor organiseren we een (fysieke) bijeenkomst met vertegenwoordigers van relevante belangenorganisaties en betrokken gebiedspartijen. Denk daarbij aan een dorps- en wijkraad, woningbouwcorporatie, adviesraad, maatschappelijke organisaties, buurgemeenten, etc. In fase 1 voeren we een stakeholdersanalyse uit om te bepalen welke organisaties en partijen betrokken worden (zie schema hieronder). Vertegenwoordigers van deze organisaties en partijen ontvangen een uitnodiging om deel te nemen aan de stakeholdersbijeenkomst begin 2024.

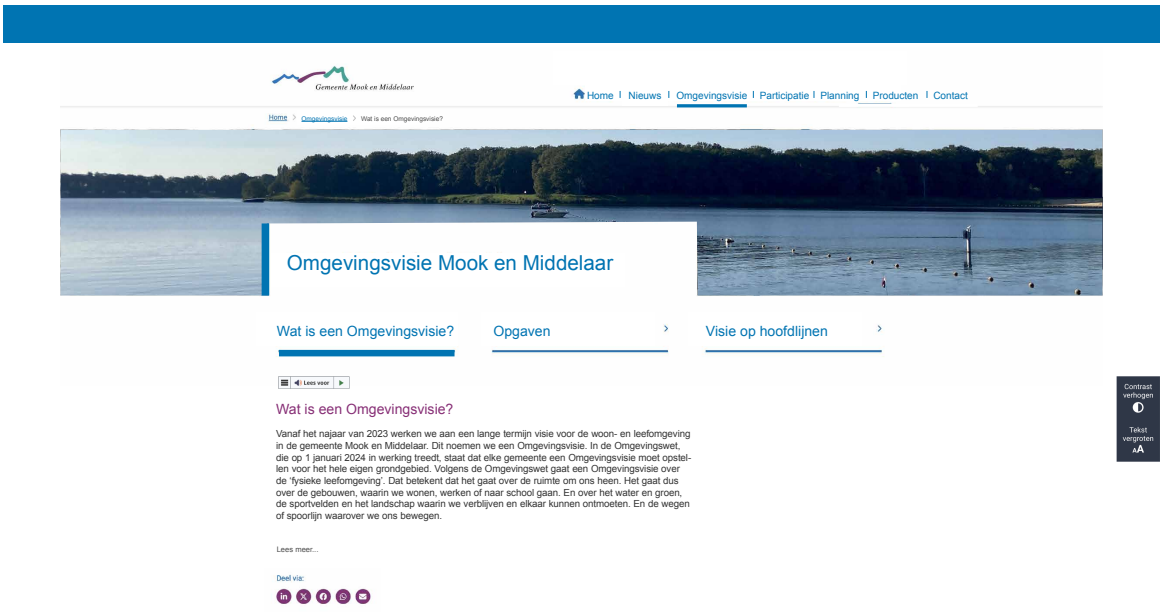

Stakeholderanalyse gemeente Mook en Middelaar

De in de loop van het proces te betrekken stakeholders kunnen - elk vanuit hun eigen achtergrond als (mede) overheid, advies- of belangenorganisatie, of als vertegenwoordiging van een bepaalde doelgroep in de gemeente - verschillende rollen vervullen op de participatieladder (informeren, raadplegen, adviseren, co-produceren en meebeslissen). Met een selectie van deze partijen voeren we in fase 1 een eerste gesprek om te bepalen welke vraagstukken wat hen betreft aan de orde dienen te komen in fase 2 van de Omgevingsvisie. Dit betreft stakeholders die een adviserende en/of meebeslissende rol vervullen op de participatieladder. In fase 2 worden alle stakeholders uitgenodigd. Gezien het grote aantal stakeholders, gaan we dan ook in groepjes uiteen om het gesprek goed te kunnen voeren. Waarbij wij zorgen voor een gespreksleider en verschillende begeleiders aan de gesprekstafels.

Informatieve website

Een geschikt participatie-instrument om inwoners te betrekken op een laagdrempelige manier is een projectwebsite. Hier komt op een toegankelijke en aantrekkelijke manier alles samen (www.omgevingsvisiemookenmiddelaar.nl); informatie over de ambities van de gemeente, een overzichtelijke weergave van mogelijkheden om mee te denken of te doen, etc. Het betreft een informatieve website. De online enquête kan vanaf de website worden geraadpleegd en er worden tussenproducten digitaal aangeboden. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat bezoekers van de projectwebsite ook reacties kunnen achterlaten of op elkaars berichten kunnen reageren. We kijken in een later stadium of we het platform Maasburen.nl hiervoor kunnen en willen inzetten. Dit kan bijvoorbeeld interessant zijn om stellingen over bepaalde thema's voor te leggen. De projectwebsite wordt in overleg met de gemeente in de loop van fase 1 gepubliceerd. Hieronder ziet u een voorbeeld van hoe de website eruit zou kunnen zien.

Voorbeeld van de website voor de Omgevingsvisie Mook en Middelaar

MaasBuren zetten we in voor de promotie van de participatiecampagne en er komt een projectpagina op de Praatmee pagina van de gemeente.

Overzicht en tijdlijn in te zetten middelen

Hieronder ziet u welke middelen op welk moment worden ingezet. We starten eind 2023 met het publiceren van de informatieve website www.omgevingsvisiemookenmiddelaar.nl die gedurende het hele project online zal blijven (september 2024). In januari 2024 wordt de inwonersconsultatie (online enquête) opgestart, met een passende campagne. Daarbij besteden we bijzondere aandacht aan het betrekken van jongeren. We gaan daarom in de maanden januari en februari 2024 ook actief in gesprek met jongeren, door naar plekken te gaan waar veel jongeren zijn. Eind februari/begin maart 2024 organiseren we een (fysieke en online) participatiebijeenkomst voor de inwoners van de gemeente Mook en Middelaar. In diezelfde periode organiseren we de stakeholdersbijeenkomst. Daarna verwerken we de uitkomsten van de participatie in de vorm van helder infographics. De resultaten van de participatie worden in april 2024 teruggekoppeld aan de gemeenteraad (RIA 11 april 2024).

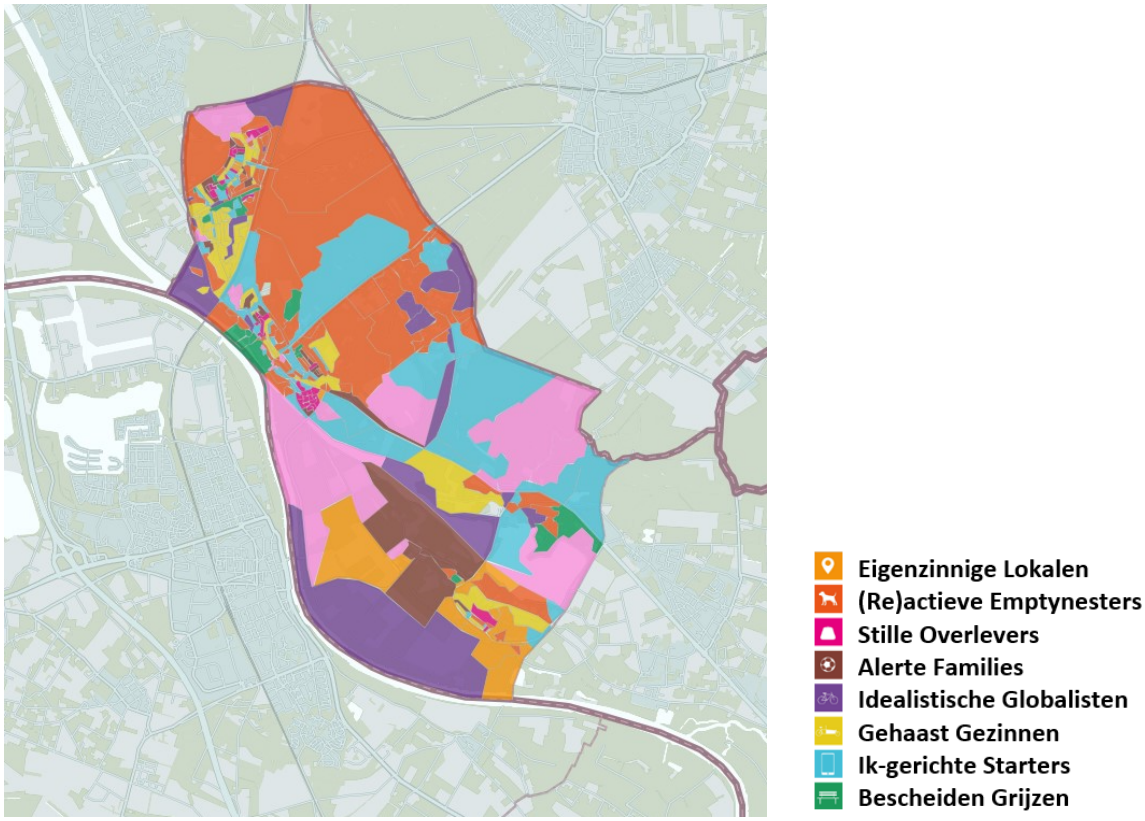
In te zetten middelen	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	..
Inwonersconsultatie met passende campagne						
Jongeren betrekken						
Participatiebijeenkomst voor inwoners (online en fysiek)						
Bijeenkomst voor stakeholders						
Verwerken uitkomsten (infographics) en terugkoppeling resultaten participatie (RIA)						
Informatieve website						

BIJLAGE

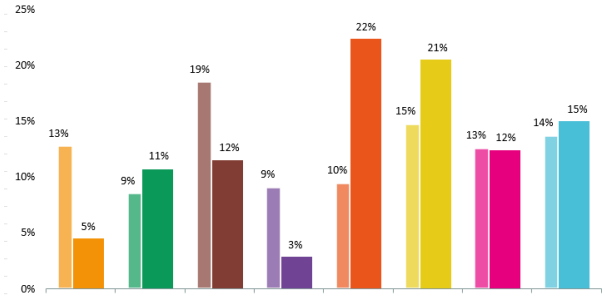
Mook en Middelaar

In onze aanpak kiezen we voor een combinatie van verschillende communicatiekanalen en participatievormen, online èn offline. We combineren meer traditionele participatievormen met online mogelijkheden, passend bij de aanwezige betrokkenheidsprofielen in de gemeente.

3480 huishoudens, 8 betrokkenheidsprofielen

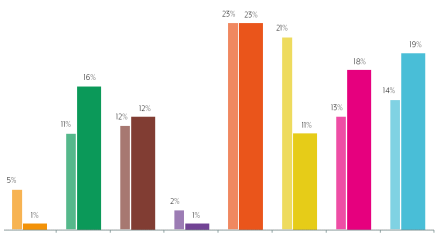
Grafiek: gemeente Mook en Middelaar

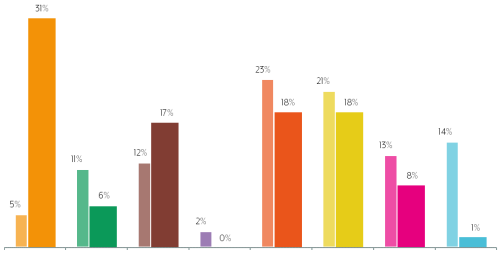
In de gemeente Mook en Middelaar komen alle acht betrokkenheidsprofielen voor. De profielen (Re)actieve Emptynesters (22%) en Gehaaste Gezinnen (21%) komen het meest voor én deze profielen zijn in de gemeente Mook en Middelaar oververtegenwoordigd in vergelijking met de rest van Nederland. Ook komen de profielen Ik-gerichte Starters (15%) en Stille Overlevers (12%) veel voor. Het profiel Alerte Families (12%) is ondervertegenwoordigd in Mook en Middelaar in vergelijking met de rest van Nederland.

Binnen de gemeente zijn er opvallende verschillen tussen de kernen Mook, Molenhoek, Plasmolen en Middelaar. Eigenzinnige Lokalen vormen slechts 5% van de gehele inwonergemeenschap, maar wonen bijna allemaal in Middelaar. Zoals onderstaande grafieken laten zien, valt 31% van de huishoudens in Middelaar in het profiel ‘Eigenzinnige Lokalen’. In Molenhoek is de groep ‘Gehaaste gezinnen’ het grootst en deze groep is ook oververtegenwoordigd in Plasmolen. Maar zowel Mook, Molenhoek als Plasmolen hebben ook een grote groep ‘Reactieve Empty-nesters’.

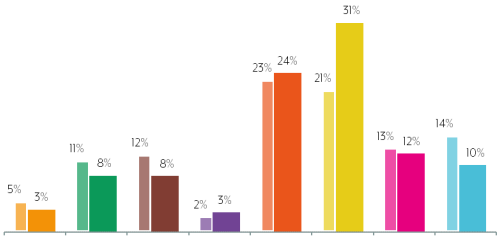
Mook

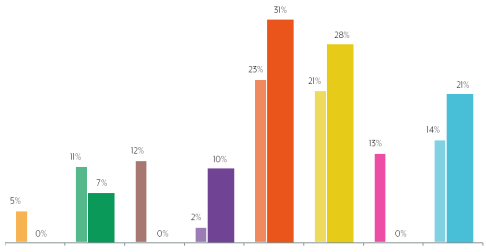
Middelaar

Molenhoek

Plasmolen

Links het betrokkenheidsprofiel in de gehele gemeente Mook en Middelaar en rechts in de kernen Mook, Middelaar, Molenhoek en Plasmolen (NB de schaal van de 4 grafieken is niet gelijk, voor een goed beeld zie de percentages).

Dynamiek tussen de profielen

(Re)actieve Emptynesters

(Re)actieve Emptynesters zijn de grootste groep in de gemeente Mook en Middelaar. Het zijn 45-plussers met een actieve levensstijl. Ze wonen vaak met een partner in een koophuis. Zij lezen graag de krant. (Re)actieve Emptynesters willen graag geïnformeerd worden over plannen van de gemeente, bij voorkeur via een digitale nieuwsbrief of het huis-aan-huisblad. Sociale media gebruiken ze minder dan andere profielen, maar het grootste deel heeft wel een Facebookaccount. (Re)actieve Emptynesters vinden het makkelijk om contact op de nemen met de gemeente over haar plannen en zijn makkelijk te betrekken. Meedenken doet deze groep het liefst tijdens meer traditionele vormen van participatie, zoals via een bewonersavond.

Gehaaste Gezinnen

De groep Gehaaste Gezinnen is daarna de groep die het meest voorkomt in de gemeente. Deze groep bestaat uit stellen met kinderen waarbij de ouders theoretisch of wetenschappelijk zijn opgeleid en vaak beiden een baan hebben. Het overgrote deel van de Gehaaste Gezinnen heeft een koophuis. Omdat hun kinderen op school zitten en ze hun huis hebben gekocht, woont dit profiel vaak relatief lang op dezelfde plek. Deze groep volgt het nieuws het liefst via de TV of online nieuwsplatforms, zoals websites van lokale kranten of omroepen. Op sociale media maken zij vooral gebruik van Instagram, LinkedIn of Twitter. Door de combinatie van kinderen en carrière heeft dit profiel het vaak druk. Hierdoor is deze groep minder betrokken. Wel hebben de inwoners uit deze groep veel vertrouwen in de gemeente en vinden zij het belangrijk om op de hoogte te blijven en mee te denken. Dit doen ze het liefst online zodat het in hun drukke leven past, zoals via een digitale nieuwsbrief, een online enquête of een online informatiebijeenkomst.

Geschikte communicatie- en participatiemiddelen (Re)actieve Emptynesters en Gehaaste Gezinnen

Deze profielen hebben op het eerste gezicht veel overeenkomsten. Zij zijn beide hoogopgeleid, wonen in een koophuis en hebben kinderen (al dan niet thuiswonend). Wanneer gekeken wordt naar betrokkenheid bij de eigen leefomgeving en het vertrouwen in de gemeente verschillen de profielen iets meer. Waar (Re)actieve Emptynesters meer betrokken zijn hebben Gehaaste Gezinnen meer vertrouwen in de gemeente. Op het gebied van participatie en communicatie, hebben deze profielen andere voorkeuren. (Re)actieve Emptynesters participeren het liefst op traditionele wijze. Zij ontvangen graag het huis-aan-huisblad en nemen deel aan bewonersavonden. Gehaaste Gezinnen denken het liefst online mee, bijvoorbeeld via een online platform of enquête. Beide groepen zijn actief op sociale media. Dit geldt voor Gehaaste Gezinnen in grotere mate dan (Re)actieve

Emptynesters. Gehaaste Gezinnen zijn op verscheidene online media te vinden, terwijl (Re)actieve Emptynesters met name actief zijn op Facebook.
Kortom, met een inwonersenquête en het organiseren van een ‘traditionele’ bewonersavond worden beide groepen waarschijnlijk goed bereikt. Het is aan te bevelen de uitnodigingen hiervoor per post of via een nieuwsbrief of lokale media te sturen en bijvoorbeeld via een online campagne. Wanneer we naar de betrokkenheidsprofielen in Mook en Middelaar kijken zien we dat (Re)actieve Emptynesters en Gehaaste Gezinnen 43% van de inwoners vormen. Met bovengenoemde participatiemiddelen worden ook de groepen Ik-gerichte Starters en Idealistische Globalisten goed bereikt. Ik-gerichte Starters wonen voornamelijk in de kernen Mook en Plasmolen. De Ik-gerichte Starters zijn een jonge groep die voornamelijk net buiten de stad woont, zoals in de gemeente Mook en Middelaar. Ze zijn vaak jong begonnen met werken en hierheen vertrokken vanwege de mogelijkheden voor het vinden van een particuliere huurwoning of eerste koophuis. Ik-gerichte Starters wonen vaak voor het eerst op een plek waar zij langere tijd gaan blijven en zijn daarom betrokken bij de gemeente waar zij wonen. Qua sociale media maken Ik-gerichte Starters relatief vaak gebruik van Instagram, Twitter en Reddit. Zij hebben veel vertrouwen in de gemeentelijke politiek. Zij vinden het belangrijk om geïnformeerd te worden en mee te denken. Ze zijn daarbij vooral geïnteresseerd in thema’s die zij terugzien in hun dagelijks leven, zoals verkeer en bereikbaarheid en wonen. Ze geven daarnaast de voorkeur aan digitale vormen van participatie, zoals een inwonerpanel of online platform.

Met bovengenoemde middelen, een inwonersenquête en bewonersavond, wordt 61% Mook en Middelaarse inwoners betrokken. Dit is een grote groep, maar toch bereik je op deze manier lang niet alle type inwoners Daarom is het belangrijk om ook in te zetten op middelen, waarmee de overige profielen worden bereikt. Dan zien we dat 24% van de Mook en Middelaar inwoners onder het betrokkenheidsprofiel Alerte Families (12%) of Stille Overlevers (12%) valt. Daarnaast valt 11% in het profiel Bescheiden Grijzen en 5% in het profiel Eigenzinnige Lokalen.

Alerte Families en Stille Overlevers

Alerte Families en Stille Overlevers zijn lastig te bereiken in participatietrajecten. Alerte Families vormen de grootste groep in Nederland. In Mook en Middelaar is deze groep in mindere mate aanwezig. Alerte Families zijn gezinnen waarbij de ouders vaak een beneden gemiddeld of gemiddeld inkomen hebben en praktisch zijn opgeleid. Participeren doen zij vooral om ervoor te zorgen dat hun eigen gezin het goed heeft. Stille Overlevers hebben het vaak lastig om hun hoofd boven water te houden. Zij zijn de groep die het meeste moeite heeft om mee te komen in de maatschappij. Stille Overlevers hebben weinig vertrouwen in de overheid. Juist omdat deze groep een laag vertrouwen in de overheid heeft is het extra belangrijk om afspraken na te komen. Stille Overlevers denken wel vaker mee over concrete zaken die zich in hun directe omgeving afspelen. Ook blijven ze graag geïnformeerd over de ontwikkelingen in hun omgeving.

Zowel Stille Overlevers als Alerte Families zijn relatief goed te bereiken via sociale media en een vragenlijst. Stille Overlevers worden ook graag geïnformeerd via een brief per post. Wanneer zij via de juiste kanalen en op de juiste manier worden aangesproken (zaken die over hun directe omgeving gaan) zullen zij graag meedenken via de inwonersconsultatie.

Bescheiden Grijzen en Eigenzinnige Lokalen

Bescheiden Grijzen zijn net als Stille Overlevers en Alerte Families met name betrokken bij hun directe woonomgeving, zoals hun straat of buurt. Het belangrijkst voor hen is zorgen dat ze hun oude dag op een fijne manier kunnen beleven. Zij willen vooral geïnformeerd worden en hebben minder de behoefte om mee te denken. De voorkeur van deze groep gaat uit naar offline communicatie, zoals een artikel in het huis-aan-huisblad. Ook meedenken doen zij het liefst offline, via een brief of papieren enquête. Bescheiden Grijzen vinden het relatief makkelijk om contact op te nemen met de gemeente over plannen.

Het profiel Eigenzinnige Lokalen bestaat uit een diverse groep aan inwoners; van links tot rechts, van 30 tot 70 jaar oud. Kenmerkend voor dit profiel is hun passie voor het lokale en de verbondenheid met waar ze vandaan komen. Zij weten dus goed wat er in Mook en Middelaar speelt. Daarnaast is het wantrouwen ten opzichte van alles wat met ‘hogerhand’ te maken heeft kenmerkend voor deze groep. Onderling weten ze elkaar goed te vinden. Voor de gemeente kan het lastig zijn met hen in contact te komen. Eigenzinnige Lokalen hebben de voorkeur om een persoonlijk (telefonisch) gesprek te voeren of binnen te lopen op een inspraakavond.

Raadsbesluit

Documentnummer **ZM23.02779**
Onderwerp **Uitgangspuntennotitie en participatieplan Omgevingsvisie**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 21 november 2023

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 6 december 2023

Besluit:

1. Instemmen met de uitgangspuntennotitie omgevingsvisie;
2. Instemmen met het participatieplan omgevingsvisie.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 14 december 2023

De raad voornoemd,

{{esl:Signer1:capture:size(200,50)}} {{esl:Signer2:capture:size(200,50)}}

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	**CM22.3994**
Onderwerp	**Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen**
Datum raadsvergadering	**14 december 2023**
Raadscommissie	Grondgebied
Datum raadscommissie	6 december 2023
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Portefeuillehouder	A.F. Herings

Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen

Samenvatting
Voor u ligt het regioarrangement Groene Metropoolregio. Dit regioarrangement beschrijft de ambities, doelen en opgaven voor de fysieke leefomgeving. Al gemaakte keuzes in bijvoorbeeld de verstedelijkingsstrategie zijn hierin opgenomen, nieuwe opgaven en te maken keuzes worden geagendeerd.

Aanleiding voor het regioarrangement is dat de provincie Gelderland de Groene Metropoolregio en de waterschappen heeft gevraagd dit arrangement samen te maken. De provincie wil dit regioarrangement, samen met de zes andere Gelderse regio's, gebruiken om een Ruimtelijk voorstel te maken voor het Rijk. Het Rijk wil eind 2023 namelijk met alle provincies afspraken maken over hoe zij in gezamenlijkheid met andere overheden opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur, goed ruimtelijk kunnen inpassen. Het Rijk vraagt provincies hiervoor een Ruimtelijk voorstel te doen. Provincie Gelderland besluit in december over dit ruimtelijk voorstel, daarom is het belangrijk dat we dit regioarrangement nu behandelen.

De inzet van het regioarrangement is dat provincie, regio's, gemeenten en waterschappen een langjarige samenwerking aangaan. Uitvoering en participatie van maatschappelijke organisaties vindt daarna plaats met het opstellen van gebiedsprogramma's en via gebiedsprocessen.
Het regioarrangement is één van de sporen waar de Groene Metropoolregio samen met andere betrokkenen aan ruimtelijke plannen werkt. Een ander spoor is NOVEX (Nationale Omgevingsvisie Extra). De Groene Metropoolregio en de regio Foodvalley zijn door het Rijk aangewezen als NOVEX-gebied en maken daarmee rechtstreeks afspraken met diverse ministeries over de grote ruimtelijke opgaven. Bij NOVEX ligt ook de focus op de brede verstedelijkingsopgaven en de opgaven in het landelijke gebied. De verstedelijkingsstrategie is in aanpak en werkwijze een voorloper van het NOVEX ontwikkelperspectief. Het regioarrangement vormt voor de Groene Metropoolregio de inbreng voor het gezamenlijke NOVEX ontwikkelperspectief.

Met het regioarrangement (en NOVEX ontwikkelperspectief) zijn wij goed voorbereid voor aansluiting op (actuele en toekomstige) ondersteunende programma's van het Rijk en de provincie. Hiermee kan het gesprek met deze overheden beter gevoerd worden, ook om ervoor te zorgen dat beschikbare middelen bij gemeenten in de Groene Metropoolregio terecht komen. Het regionale en

bovenlokale beeld van de ruimtelijke opgaven helpt gemeenten bovendien bij het invulling geven aan hun lokale omgevingsbeleid.

Voorstel

1. Het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen “meer landschap, meer stad” vast te stellen.
2. Het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen te gebruiken als leidraad voor gesprekken met andere overheden (Rijk, regio, provincie en waterschappen) over de grote ruimtelijke opgaven met name wonen en bereikbaarheid, maar ook de samenhang met de opgaven voor energie, (circulaire) economie, landbouw en natuur en als inbreng voor het NOVEX ontwikkelperspectief.
3. De uitgangspunten van het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen door te vertalen naar de gebiedsprogramma’s waar de gemeenten in de Groene Metropoolregio samen met provincie, waterschappen en andere betrokkenen in deelgebieden aan werken.

Beoogd effect

Het regioarrangement vast te stellen waarmee de Provincie haar ruimtelijk voorstel aan het Rijk kan doen.

Inleiding

Het Rijk maakt eind 2023 met alle provincies afspraken over hoe zij, in gezamenlijkheid met andere overheden, opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur, ruimtelijk kunnen inpassen. Het Rijk vraagt provincies hiervoor een Ruimtelijk voorstel te doen. De provincie Gelderland heeft besloten haar Ruimtelijk voorstel vanuit haar zeven regio's op te bouwen via regioarrangementen. Eén van deze zeven regioarrangementen is het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Namens en in samenwerking met alle achttien gemeenten, de provincie en de waterschappen heeft de Groene Metropoolregio deze uitvraag uitgevoerd in de eerste helft 2023. U, gemeenteraad bent hier via een raadsinformatiebrief over geïnformeerd. Ook zijn diverse bijeenkomsten voor raadsleden georganiseerd.

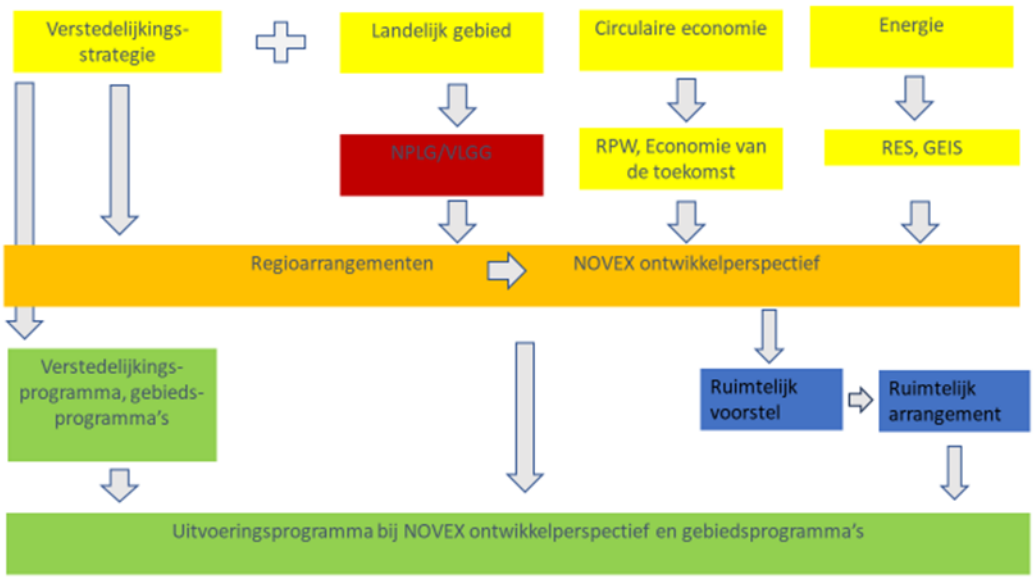
Gemeente Mook en Middelaar doet in Groene Metropoolregio verband mee aan de onderdelen Groene Groeiregio en de verbonden regio. Deze onderdelen maken deel uit van de complete ruimtelijke puzzel die gelegd dient te worden en zijn dan ook verbonden met de overige onderdelen. Het vaststellen van dit arrangement geeft geen verdere verplichtingen om ook op de andere onderdelen actief deel te gaan nemen aan de Groene Metropoolregio. Wel is het van belang om de verbondenheid met de andere onderwerpen in beeld te houden.

Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.
Het regioarrangement Groene Metropoolregio beschrijft de ambities, doelen en opgaven voor de fysieke leefomgeving. De Groene Metropoolregio heeft als belangrijke basis de verstedelijkingsstrategie gebruikt, die zij samen met de regio Foodvalley, de provincies Gelderland en Utrecht, de waterschappen en het Rijk heeft opgesteld en in 2022 door alle gemeenteraden in onze regio is vastgesteld. De verstedelijkingsstrategie gaat over de ruimtelijke opgaven wonen, mobiliteit, economie en leefomgeving richting 2030 en verder. Het regioarrangement is een aanvulling hierop en kent drie belangrijke uitbreidingen, te weten: 1) landelijk gebied, 2) circulaire economie, 3) energie.

Deze thema's waren nog onvoldoende uitgewerkt in de verstedelijkingsstrategie en zijn onderdeel van de uitvraag van het Rijk aan de provincies. Inmiddels hebben we de bouwsteen leefomgeving uitgewerkt in het Groen-blauw raamwerk voor onze regio. Ondanks dat we in Mook en Middelaar met name deelnemen aan de onderdelen Wonen en Mobiliteit, hebben deze wel een onderlinge samenhang en zijn de ambities en randvoorwaarden niet los van de overige opgaven te zien.

NOVEX en andere ruimtelijke trajecten
De Groene Metropoolregio en de regio Foodvalley zijn door het Rijk aangewezen als NOVEX-gebied en maken daarmee rechtstreeks afspraken met diverse ministeries over de grote ruimtelijke opgaven. De zestien NOVEX-gebieden in Nederland vragen vanwege de grote ruimtelijke opgaven en transities om een apart ontwikkelperspectief. Dit NOVEX ontwikkelperspectief is een (niet verplicht) interbestuurlijk programma op basis van de Omgevingswet en verbindt onze regionale opgaven rechtstreeks aan de (22) nationale programma's van het Rijk. Ook het NOVEX ontwikkelperspectief bouwt voort op de verstedelijkingsstrategie. Het regioarrangement vormt voor de Groene Metropoolregio de inbreng voor het gezamenlijke NOVEX ontwikkelperspectief. In afbeelding 1 worden de ruimtelijke trajecten waar de Groene Metropoolregio aan werkt en/of indirect bij betrokken is, en de samenhang tussen de trajecten weergegeven. In bijlage 1 is worden deze ruimtelijke trajecten nader toegelicht.

Afbeelding 1: ruimtelijke trajecten en hun samenhang

Beoogde impact
De Groene Metropoolregio heeft het regioarrangement als kans aangegrepen om alle ruimtelijke opgaven in beeld te brengen. Voor de ene opgave is dit al verder uitgewerkt, dan voor een andere opgave. Het regioarrangement helpt om als samenwerkende overheden ruimtelijke keuzes voor te bereiden en (versnelt) uitvoering mogelijk te maken. Het brengt in beeld wat onze gezamenlijke ambities zijn, waar deze elkaar raken en waar het schuurt. Zo kunnen we, ieder vanuit onze eigen rol, betere afwegingen en keuzes maken over het gebruik van en de investeringen in de beperkte ruimte die we hebben. Het doel is om te komen tot een gedragen samenhangend beleid, waarmee wij als regio, ondanks de schaarste van de ruimte en de grootte van de opgave, groeien in balans.

Doordat we al enkele jaren samenwerken in de verstedelijkingsstrategie (maar ook bijvoorbeeld via de Woondeal en de gebiedsuitwerkingen in deelgebieden) hebben we inmiddels een gedeeld toekomstbeeld van de regio in 2030 en verder. We weten steeds beter welke investeringen en randvoorwaarden daarvoor nodig zijn. Dit heeft geleid tot betere bekendheid bij met name de Rijksoverheid en daarmee tot investeringen in gemeenten binnen de Groene Metropoolregio (optellend tot ca. 450 miljoen) in de afgelopen drie jaar. Met het regioarrangement (en NOVEX ontwikkelperspectief) zijn wij goed voorbereid voor aansluiting op (actuele en toekomstige) programma's van het Rijk en provincie, omdat we steeds scherper onze behoeften in beeld hebben en daarmee een betere gesprekspartner zijn voor andere overheden. Het regionale en bovenlokale beeld van de ruimtelijke opgaven helpt gemeenten bovendien bij het invulling geven aan hun lokale omgevingsbeleid.

Argumenten

1. *Groei in balans door zorgvuldig om te gaan met de schaarse ruimte.*

Het regioarrangement (en het NOVEX ontwikkelperspectief) helpen om onze regio in balans te laten groeien: 'meer landschap, meer stad'. Want dat kan alleen als we creatief om gaan met de schaarse ruimte, keuzes maken, slim clusteren en middelen organiseren. Het regioarrangement agendeert deze keuzes en benodigde middelen bij onze partners.

2. Actualisatie en verbreding van de verstedelijkingsstrategie biedt kansen

De verstedelijkingsstrategie is gebaseerd op de vier opgaven wonen, mobiliteit, economie en leefomgeving. Ondanks dat wij in de Groene Metropoolregio deelnemen met betrekking tot de onderdelen wonen en mobiliteit, zijn deze niet los te zien van de andere onderdelen. Over de urgente opgaven als natuur- en landschapsontwikkeling, transitie landelijk gebied, klimaat, energie-infrastructuur en -transitie en circulaire economie zijn met de provincie en het Rijk geen afspraken gemaakt. Dit zijn wel belangrijke opgaven voor onze regio om in balans te groeien. Het regioarrangement is een belangrijk stap naar de realisatie van deze opgaven.

3. Groeien in balans vergt gezamenlijke keuzes van overheden

De Groene Metropoolregio kampt met een aantal zeer grote uitdagingen en transitieopgaven. In het zoeken naar ruimtelijke oplossingen proberen we zoveel mogelijk te combineren: natuurontwikkeling met waterberging of energietransitie, wonen met recreatief uitloopgebied etc. Maar soms is het nodig om keuzes te maken. Bij het maken van de keuzes is het belangrijk dat we dat samen doen en dat gemeenten, regio, provincie, waterschappen en Rijk toewijding tonen op de doelen en de realisatie daarvan. Het regioarrangement geeft een gezamenlijke inhoudelijk basis om de benodigde keuzes op te baseren.

Kanttekeningen

1. Haalbaarheid afhankelijk van externe factoren

We kunnen alleen groeien volgens onze visie ‘meer landschap, meer stad’ wanneer de randvoorwaarden daarvoor ingevuld worden. We kunnen deze randvoorwaarden alleen realiseren als alle betrokkenen bereid zijn te investeren.

Financiën

Er worden in dit regioarrangement geen afspraken gemaakt over concrete financiële bijdragen van de provincie aan projecten. Het regioarrangement is inbreng voor het NOVEX ontwikkelperspectief en de uitvoeringsagenda die daarbij hoort. Daarin kunnen deze afspraken met het Rijk en de provincie wel gemaakt worden. Voor het realiseren van de regionale ruimtelijke opgaven is namelijk extra financiële inzet nodig.

Indien nadere uitwerking in de gebiedsprogramma’s en via gebiedsprocessen wordt opgenomen in lokaal omgevingsbeleid en begrotingsconsequenties heeft, zal de uitwerking vergezeld gaan met een begrotingswijziging.

Uitvoering

De provincie Gelderland gebruikt de zeven regioarrangement als inbreng voor het Ruimtelijk voorstel dat zij aan het Rijk doet. De besluitvorming in Provinciale Staten hierover zal in december 2023 plaatsvinden. Daarna volgt een periode waarin Rijk en provincie afspraken maken over de uitvoering.

Omdat onze regio al een verstedelijkingsstrategie heeft gemaakt (met bijbehorende afspraken), zijn wij al bezig om deze uitvoering te agenderen in een zogenaamd verstedelijkingsprogramma. Deze zal eind 2023 gereed zijn. Deze zal vervolgens cyclisch (jaarlijks) worden aangevuld tot een NOVEX uitvoeringsagenda. Zoals aangegeven vormt voor de Groene Metropoolregio het regioarrangement hier de inbreng voor.

Gebiedsprogramma’s en gebiedsprocessen

Via gebiedsprogramma’s en in gebiedsprocessen gaan we aan de slag met het regioarrangement. De samenwerking in de gebiedsprogramma’s biedt de mogelijkheid om lokale vraagstukken (boven)regionaal te agenderen en op te pakken. De gebiedsprogramma’s en -processen zijn voorbereidend en faciliterend. Gemeenteraden besluiten over de daadwerkelijke doorvertaling in lokaal omgevingsbeleid en de daarvoor benodigde investeringen.

Bijlage(n)

1. Overzicht ruimtelijke trajecten Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
2. Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Mook, 31 oktober 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Raadsbesluit

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer **CM22.3994**
Onderwerp **Regioarrangemen Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 31 oktober 2023

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 6 december 2023

Besluit:

1. Het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen “meer landschap, meer stad” vast te stellen.
2. Het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen te gebruiken als leidraad voor gesprekken met andere overheden (Rijk, regio, provincie en waterschappen) over de grote ruimtelijke opgaven met name wonen en bereikbaarheid, maar ook de samenhang met de opgaven voor energie, (circulaire) economie, landbouw en natuur en als inbreng voor het NOVEX ontwikkelperspectief.
3. De uitgangspunten van het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen door te vertalen naar de gebiedsprogramma’s waar de gemeenten in de Groene Metropoolregio samen met provincie, waterschappen en andere betrokkenen in deelgebieden aan werken.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 14 december 2023

De raad voornoemd,

{{esl:Signer1:capture:size(200,50)}}

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

{{esl:Signer2:capture:size(200,50)}}

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

Bijlage 1: Overzicht ruimtelijke trajecten Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Wat	Waarover	Door/met wie	Wanneer af (huidige planning)*
Verstedelijkingsstrategie (VS) en -afspraken (VA)	Strategie en afspraken over hoe om te gaan met verstedelijking in de regio Arnhem-Nijmegen-Foodvalley. Vanuit vier bouwstenen: wonen, leefomgeving, mobiliteit en economie. Motto “Meer landschap, meer stad”.	Groene Metropoolregio, regio Foodvalley, Rijk, provincies (Gelderland en Utrecht), waterschappen	November 2022
Verstedelijkingsprogramma (VP)	Maatregelen om VS en VA tot uitvoering te brengen.	Groene Metropoolregio, regio Foodvalley, Rijk, provincies (Gelderland en Utrecht), waterschappen	November 2023
Regioarrangement (RA)	Gezamenlijk perspectief op Natuur & Landbouw, Energie & (Circulaire) economie en Leefbare steden en dorpen (wonen, mobiliteit, toerisme, cultuur & erfgoed). Provincie gebruikt de 7 regioarrangementen voor het ruimtelijk voorstel.	Provincie Gelderland, Groene Metropoolregio, waterschappen	December 2023
Ruimtelijk voorstel (RV)	Voorstel van provincie aan Rijk over hoe om te gaan met de schaarse ruimte in het licht van vraagstukken zoals benoemd in RA.	Provincie Gelderland, op basis van zeven regioarrangementen, Provinciale agenda en coalitieakkoord 2023-2026	Najaar 2023
Ruimtelijk arrangement	Afspraken tussen Rijk en provincie over hoe om te gaan met de schaarse ruimte in het licht van vraagstukken zoals benoemd in RA.	Provincie Gelderland en Rijk	December 2023 / 1e kwartaal 2024
NOVEX ontwikkelperspectief	Perspectief op bouwstenen VS, aangevuld met perspectief op Natuur en Landbouw, Energie en (Circulaire) economie.	Groene Metropoolregio, regio Foodvalley, Rijk, provincies, waterschappen	December 2023

Uitvoeringsagenda NOVEX ontwikkelperspectief	Maatregelen om ambities NOVEX Ontwikkelperspectief te realiseren. In Groene Metropoolregio en de regio Foodvalley is dit een doorontwikkeling van het VP.	Groene Metropoolregio, regio Foodvalley, Rijk, provincies, waterschappen	November 2024
Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG)	Gebiedsprogramma van de provincie Gelderland, dat invulling geeft aan de doelstellingen van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) in de provincie.	Provincie Gelderland	December 2023 / 1e kwartaal 2024

* Planning verandert mogelijk nog naar aanleiding van pas aangetreden college van Gedeputeerde Staten en val kabinet Rutte IV.

Meer landschap, meer stad

Regioarrangement
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Regioarrangement

Inhoudsopgave

Samenvatting **3**

1. Wat is een Regioarrangement en waarom maken we het? **9**

2. Wat voor regio zijn we? **12**

3. Sturende principes **13**
3.1. Ruimtelijke kwaliteit als doelstelling 13
3.2 Bodem en water sturend 14
3.3 Brede welvaart 15

4.Ruimtelijke samenhang: drie verhaallijnen **17**
4.1 Eerste verhaallijn: Perspectief natuur en landbouw 17
4.1.1 Elf denklijnen Groene Metropoolregio 17
4.1.2 Klimaatadaptatie 25
4.2 Tweede verhaallijn:
Ordenende netwerken voor klimaat, energie en (circulaire) economie 28
4.2.1 Klimaat 28
4.2.2 Energienetwerk 31
4.2.3 (Circulaire) economie 32
4.3 Derde verhaallijn: Leefbare dorpen en steden 37
4.3.1 Wonen 37
4.3.2 Mobiliteit 40
4.3.3 Recreatie en toerisme 42
4.3.4 Veiligheid, gezondheid en overige voorzieningen 43
4.3.5 Erfgoed 44

5. De afwegingen met elkaar **47**
5.1. Welke leidende principes zijn er? 47
5.2. Hoe wegen we ruimteclaims tegen elkaar af 47

6. De regio in 2030 met doorkijk naar 2050 en verder **51**
6.1 Regionaal perspectief 51
6.2 Onze regio in Gelderland 52

7. Hoe worden we deze regio? **53**
7.1 Hoe bereiken we onze doelen? 53
7.2 Mijlpalen en planning 53
7.3 Inzet van instrumenten 53

8. Hoe werken we samen? **55**
8.1 Samen werken aan het regioarrangement 55
8.2 Samen werken met andere regio's 55
8.3 Wat is daarvoor nodig? 56
8.4 Samenwerking en overleg met betrokkenen in gebied 56

Bijlagen **57**
Bijlage 1 Kaarten gebiedsuitwerkingen 58
Bijlage 2 Link naar rapporten 61
Bijlage 3 Woningbouw en bovenlokale mobiliteitsmaatregelen 62

Samenvatting

Inleiding

De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (hierna: Groene Metropoolregio) ontwikkelde zich de afgelopen jaren tot een goed samenwerkende stedelijke regio in een groene omgeving. Vanaf 2021 is de hernieuwde samenwerking in de regio opgebouwd. Noodzakelijk, door de groei van de verstedelijking. De onderlinge relaties tussen steden, groeikernen, dorpen en buurtschappen zijn sindsdien sterk toegenomen. Inmiddels is onze regio een van de grotere stedelijke regio's van het land met goede verbindingen naar de economische gebieden om ons heen, een bruisende cultuur, levendige centra, goede voorzieningen, hoogwaardige kennisinstellingen en innovatieve werklocaties. Ook heeft de Groene Metropoolregio aantrekkelijke dorpen en steden, een fijn woonklimaat en mooie, bijzondere landschappen, natuurgebieden en agrarische gebieden. Al die elementen zijn van belang, want juist de slimme combinatie van functies bepaalt de kracht van een stedelijk netwerk.

De Groene Metropoolregio krijgt de komende jaren te maken met een forse groei van het aantal inwoners. Tussen 2020 en 2040 zijn er naar verwachting 60.000 extra woningen nodig. Tegelijkertijd willen we onze regio goed bereikbaar houden, de economie nog sterker maken, de meest circulaire regio van Europa zijn, een bijdrage leveren aan nationale klimaatdoelstellingen en de kwaliteit van onze leefomgeving, cultuur(historie), natuur en landschappen behouden. Dat vraagt om een nauwe samenwerking en gezamenlijke voorbereiding voor het maken van ruimtelijke keuzes. Ook moeten we onze investeringen goed op elkaar afstemmen en in balans brengen. Meer woningen en meer inwoners kan alleen als we óók investeren in bereikbaarheid, economie, natuur, landschap, recreatie en toerisme. Het een kan niet zonder het ander.

Wat is een regioarrangement?

Het Rijk wil eind 2023 met alle provincies afspraken maken over hoe wij opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur, goed ruimtelijk kunnen inpassen. Het Rijk vraagt hiervoor een ruimtelijk voorstel van de provincie. De provincie Gelderland heeft besloten haar ruimtelijk voorstel vanuit haar zeven regio's op te bouwen via regioarrangementen.
Het regioarrangement Groene Metropoolregio beschrijft de ambities, doelen en opgaven voor de fysieke leefomgeving rondom de hoofdopgaven energie/economie, verstedelijking/wonen (incl. mobiliteit) en landelijk gebied.

Drie verhaallijnen

We werken dit regioarrangement uit langs drie perspectieven, omdat deze ook als indeling zijn gebruikt in de Nationale Omgevingsvisie. In deze perspectieven agenderen we bepaalde keuzes, prioriteiten en benodigde investeringen.

1. Landbouw en natuur

We gaan voor aantrekkelijke landschappen die bewoners een mooi uitloopgebied bieden, waarin ruimte is voor agrariërs, biodiversiteit en waterberging en waarin we kwetsbare natuurgebieden ontzien. Er ligt een opgave om de landbouw te verduurzamen en te zoeken naar aanvullende verdienmodellen. Ook gaan we voor een toekomstbestendig rivierengebied dat als systeem goed functioneert en meervoudig bruikbaar is. We zoeken hierbij naar een optimale balans tussen de verschillende functies van het rivierengebied en willen een riviersysteem dat duurzaam te beheren is. Door het natuurlijk systeem robuuster te maken, kunnen we de negatieve effecten van klimaatverandering verminderen.
De opgaven 'meer landschap' en 'meer stad' zijn gelijkwaardig en even belangrijk.

In het groen-blauw raamwerk staan de kansen en dilemma's voor versterking van groen en blauw beschreven, verrijkt met de uitgangspunten en doelstellingen van het programma Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG). Dit heeft elf

denklijnen opgeleverd voor de verdere ontwikkeling van natuur en landschap in de Groene Metropoolregio. Deze denklijnen krijgen een concrete vertaling naar een maatregelenpakket waarmee de denklijnen gerealiseerd kunnen worden in de landelijke gebieden. Het maatregelenpakket is ook bedoeld om bekostiging te organiseren om onze doelen te bereiken.

Wat is hiervoor nodig?

- We brengen de effecten van de realisatie van de doelstellingen van het VLGG, waaronder die om te komen tot een reductie in stikstofdepositie, in beeld.
- Aan de hand van de elf denklijnen werken we toe naar gebiedsprojecten met aandacht voor ruimtelijke effecten, draagvlak, (financiële) mogelijkheden en financiële bekostiging. We kijken hierbij ook naar de binnenstedelijke groene opgave in samenhang met de klimaatopgave.
- Gezien de integraliteit van de opgaven kijken we voor de bekostiging uitdrukkelijk naar het combineren met andere Rijks- en provinciale programma's.
- Afspraken over regionale ruimtelijke doorwerking van maatregelen verlopen via gebiedsprocessen, met de betrokken partijen, waaronder vertegenwoordigers van de landbouw en de natuur. Deze opgaven vragen ruimte en 'niet alles kan overal'. We gaan op zoek naar 'wat wel kan', en we faciliteren het keuzeproces.
- We starten gebiedsprocessen op (of versterken deze). Onder andere in vier gebieden waar we als eerste starten:
  a. Programmatische Aanpak Grote Wateren en Gelderse Poort.
  b. Beekherstel en de omliggende beekdalen in de Veluwezoom.
  c. Landschap Berg en Dal/Heumen-Ooijpolder-stuwwal-Heumen.
  d. Versterking landschap Overbetuwe en Lingewaard - doorontwikkeling Lingezegen.

  In een volgende fase komen daar andere gebiedsprocessen bij.
- We stellen een catalogus op over klimaatadaptatie; met maatregelen voor gezonde, circulaire, biodiverse en klimaatadaptieve verstedelijking. De kosten voor de uitvoering schatten we op 150 miljoen euro.
- De inzichten en gemaakte analyses uit het onderzoek van het programma Aanpak droogte Achterhoek & Liemers gebruiken we voor de gebiedsprocessen, om te komen tot uitvoeringsplannen.
- Om te komen tot verkleining en/of verdere invulling van de drinkwaterreserveringsgebieden (locatiekeuze, ontwerp en inpassing van de uiteindelijke drinkwaterwinning) maken we een integrale afweging met andere gebruiksfuncties en kijken we naar mogelijkheden van functiecombinaties.
- We controleren of de potentiële verstedelijkingslocaties (wonen en werken) uit de Verstedelijkingsstrategie niet schuren met de ruimtevraag voor dijkversterking en waterberging en of we ze -gezien de ligging in het landschap- in de toekomst wel veilig en droog kunnen houden.

2. Klimaat, energie en (circulaire) economie

Er speelt momenteel veel op het gebied van klimaat, energie en (circulaire) economie. Al deze ontwikkelingen hebben impact op de ruimte en het ruimtegebruik. De Groene Metropoolregio levert op verschillende manieren een bijdrage aan deze opgaven, onder andere via de Regionale Energie Strategie (RES). De geringe capaciteit op het elektriciteitsnet is een beperkende factor voor ruimtelijke ontwikkelingen en vormt een ernstige bedreiging voor het behalen van onze doelen.
We hebben een stedelijk netwerk met een ondernemend en innovatief ecosysteem voor het midden- en kleinbedrijf (mkb) en willen ons verder ontwikkelen als Groene Metropoolregio van nationale én internationale betekenis. Om dat te bereiken werken we aan toekomstbestendige en duurzame werklocaties (herstructurering, circulariteit en logistiek), investeren we in campussen en gaan we een nieuw, toekomstbestendig Regionaal Programma Werklocaties (RPW) maken.

Wat is hiervoor nodig?

- We herijken de RES om een betere verhouding te krijgen in de opwek van windenergie en zonne-energie, waardoor het energienet minder belast wordt.
- We zorgen voor structurele financiering van RES-taken.
- We verankeren de RES in omgevingsbeleid en nemen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor het realiseren van de RES-doelen.
- We werken aan een regionale programmering van de energie-infrastructuur, in samenhang met de programmering op Gelderse schaal. Dat vormt de input voor het programma GEIS, waarin de verbinding wordt gelegd met de programmering van het landelijk netwerk.
- We versnellen ruimtelijke procedures om de aanleg van energie-infrastructuur mogelijk te maken.
- Samen met de netbeheerder verkennen we de kansen voor het gebruik van waterstof in industrie die niet makkelijk kan elektrificeren (cluster 6). Ook brengen we in kaart wat met de bestaande restcapaciteit van de onder–stations mogelijk is en hoe zich dat verhoudt tot onze plannen tot 2030. Op basis hiervan maken we lokale maatwerkoplossingen en financieringsafspraken.
- We zorgen voor afwegingsruimte voor de provincie en netbeheerder, om te kunnen prioriteren bij aansluitingen op het energienet.
- We vertalen de uitgangspunten voor de 'Economie van de toekomst' in een nieuw RPW.
- We sturen op slimme combinaties van regionale en landelijke logistiek.
- We ontwikkelen een visie op onze circulaire economie, passend bij onze regionale kracht en behoefte. Dit doen we in het kader van het nieuwe RPW-onderzoek naar de vestigingseisen voor circulaire bedrijvigheid in onder andere de hoge milieucategorieën en de mogelijkheden om deze te huisvesten.
- We brengen de ruimtevraag voor onze circulaire economie in kaart.

3. Leefbare dorpen en steden

De woonopgave tot 2030 ligt vast in de Woondeals. Voor de periode na 2030 is de opgave in de Verstedelijkingsstrategie benoemd, zonder dat al definitief locatiekeuzes zijn vastgelegd. Wel zijn de randvoorwaarden benoemd, zoals voldoende netcapaciteit op het elektriciteitsnet, voldoende stikstofruimte en goede voorzieningen voor o.a. zorg en onderwijs. Een belangrijke voorwaarde om bij te dragen aan het oplossen van het woningtekort is verbetering van de bereikbaarheid met slimme en schone mobiliteit. We willen mensen in de Groene Metropool op de slimste en schoonste manier laten reizen. Dit is nodig om te anticiperen op de groei van mobiliteit (mede door de woningbouw en de groei van de economie) en te werken aan de klimaatopgave, stikstofopgave en het verbeteren van de luchtkwaliteit. Zonder extra investeringen in bereikbaarheid zijn nieuwe woningen niet haalbaar.
Voor de leefbaarheid in steden en dorpen is het belangrijk dat er voldoende ruimte is voor recreatie, zeker als er meer woningen en inwoners bij komen. Daarom is het belangrijk om goed te kijken waar we welke recreatiemogelijkheden willen versterken en creëren. En hoe we deze mogelijkheden goed over de regio kunnen spreiden. De Groene Metropoolregio heeft een bloeiende culturele sector die we willen behouden en versterken. We willen onze culture instellingen toegankelijk houden voor iedereen en koesteren ons erfgoed. Daarom koppelen we erfgoedopgaven in gebiedsontwikkelingen aan ruimtelijke opgaven.

Wat is hiervoor nodig?

- Afdekken van onrendabele toppen woningbouw, ongeveer €350 miljoen tot 2040.
- Verbeteren van de ov-fietsverbindingen voor een bereikbare regio:
  - €100 miljoen voor de prioritaire mobiliteitsprojecten < 2030;
  - €600 miljoen voor het totale mobiliteitspakket > 2030.
- Uitwerken van een ondersteunend mobiliteitspakket voor de A15/A12.
- Starten van het proces voor een netwerkanalyse 2030-2040.
- Uitvoeren van eerder gemaakte afspraken uit:
  - Aanpak A15/A12 en de A50;
  - RegioExpres van en naar de Achterhoek;

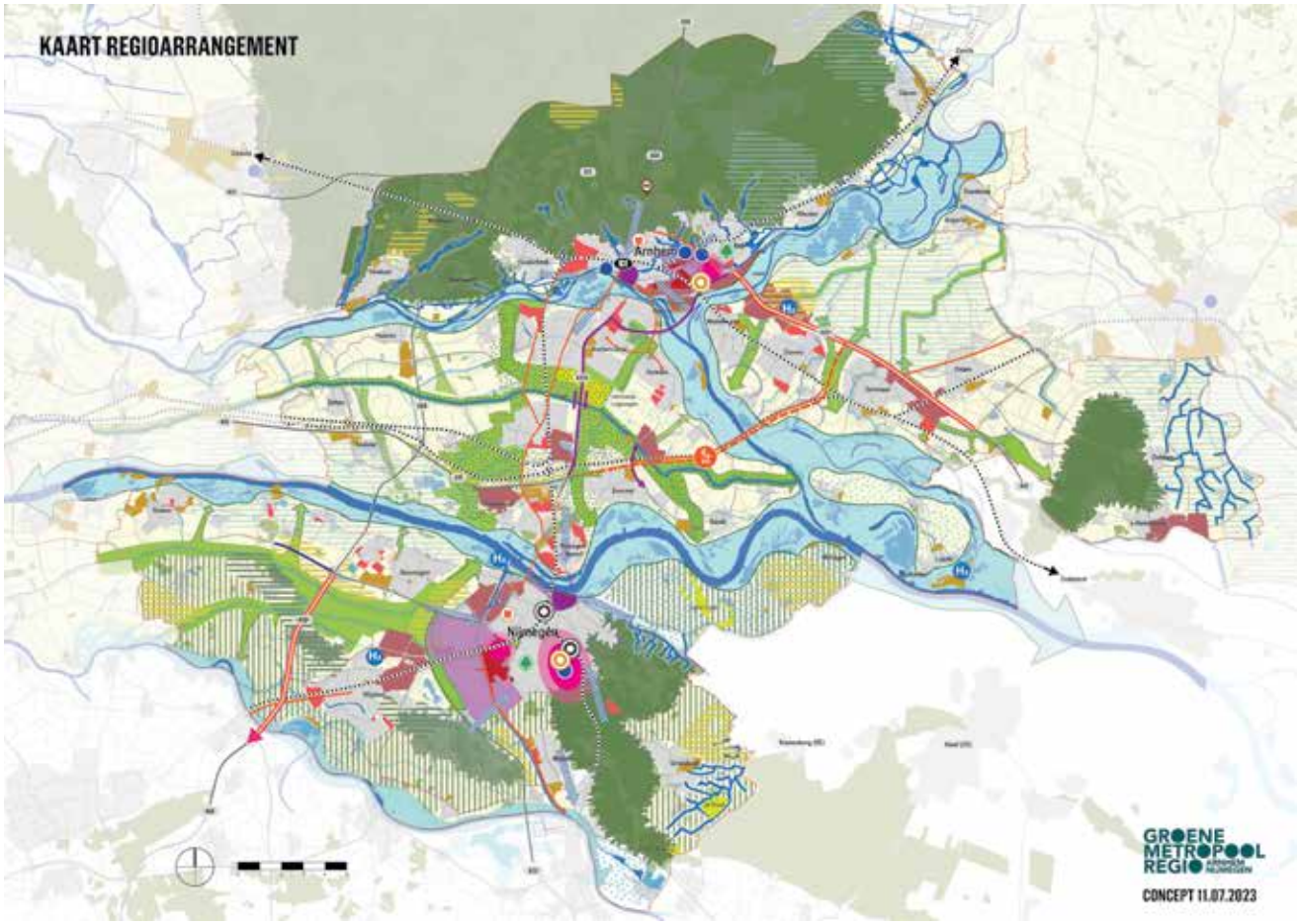
  - MIRT-onderzoek naar de corridor Utrecht-Arnhem-Duitse grens (A12 en spoor);
  - MIRT-onderzoek naar de inpassing van de vrije kruising Spoorzone Arnhem-Oost (is gestart);
  - Het nut en noodzaak-onderzoek voor GNOE in Oost-Nederland.
- We investeren in de recreatieve infrastructuur, in aanvulling op de investeringen voor natuur- en landschapsontwikkeling (o.a beleving toevoegen met verhaallijnen en routestructuren). Wat hiervoor nodig is en hoeveel dat kost, brengen we in kaart. We (blijven) investeren in de bovenregionale infrastructuur via de culturele basisinfrastructuur (BIS) en fondsen.
- We investeren in innovatie, cultuureducatie en de opleiding van professionals en amateurkunst.
- In gebiedsontwikkelingen koppelen we erfgoedopgaven aan ruimtelijke opgaven.

Uitdagingen

De Groene Metropoolregio kampt met een aantal zeer grote uitdagingen en transitieopgaven. In het zoeken naar ruimtelijke oplossingen proberen we zoveel mogelijk functies te integreren en te combineren. Soms is het echter nodig om bepaalde functies uit te sluiten en een duidelijke keuze te maken. Want voor een toekomstbestendige ruimtelijke structuur moeten we keuzes maken.

Het afwegen van ruimteclaims is een cyclisch proces, waarin we de bouwstenen steeds verder uitwerken, verdiepen en op de kaart zetten. Ook werken we vanuit de verschillende deelgebieden binnen de regio. Hiervoor zijn inmiddels gebieds–programma's opgesteld.
Doordat we al enkele jaren samenwerken in de Verstedelijkingsstrategie (maar ook bijvoorbeeld via de Woondeal en de gebiedsuitwerkingen) hebben we inmiddels een behoorlijk goed beeld van de toekomstige opgaven in regio tot 2040 en verder. Onze woningbouwlocaties (zeker tot 2030) zijn grotendeels in beeld, als ook de benodigde infrastructuur en ons beeld om het landschap te versterken (groen-blauw raamwerk). Onze energiebehoefte hebben we ook steeds scherper in beeld, evenals onze economische ambities.

In 2023 hebben we dit samen met provincie Gelderland op de kaart gezet.
Als we de drie eerdergenoemde verhaallijnen op elkaar leggen, zien we dat er gebieden zijn waar de ruimte(druk) gaat knellen. Deze gebieden vragen een aanpak (gebiedsproces) om met belanghebbenden/partners keuzes en of combinaties van opgaven in beeld te brengen. De verschillende ruimteclaims leggen we op elkaar en we kijken waar kunnen combineren en waar we moeten kiezen. Om vervolgens met elkaar deze keuzes weloverwogen te maken. En deze door te vertalen naar lokaal of provinciaal omgevingsbeleid én begrotingen.

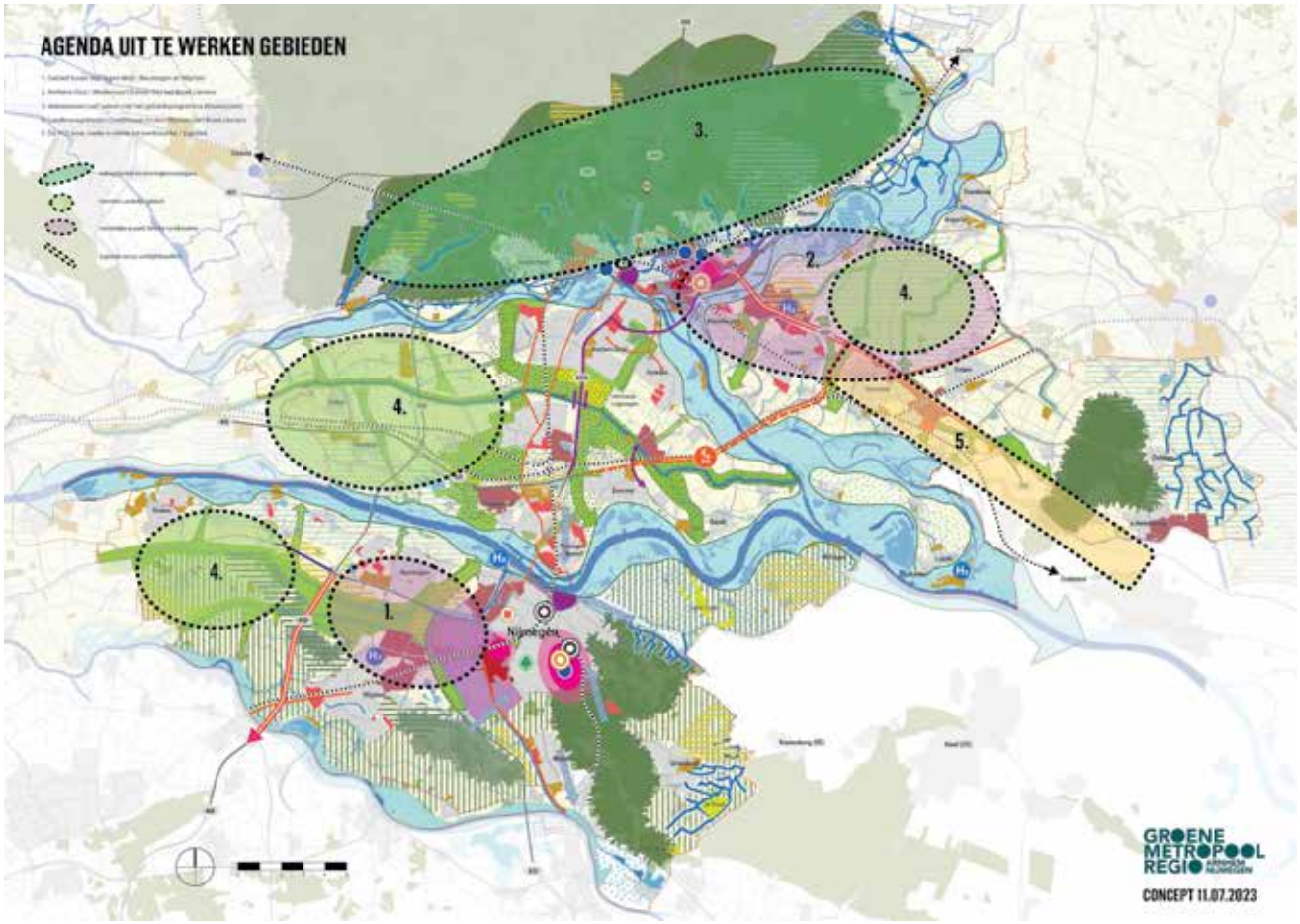

Drie verhaallijnen op elkaar

De gebieden waar we een gebiedsproces voor willen starten zijn (zie ook de afbeelding):

- Ring rondom Nijmegen, in het bijzonder het gebied tussen Nijmegen-West, Beuningen en Wijchen;
- Het Duivense Broek, inclusief Arnhem-Oost;
- Veluwezoom (valt samen met het gebiedsprogramma Veluwezoom);
- Landbouwgebieden in Overbetuwe, Druten, Land van Maas en Waal, als ook ten zuiden van Duiven/Zevenaar;
- De A15-zone.

Een volgende stap is om per gebied een plan van aanpak te ontwikkelen en uit te voeren. We bepalen samen wie de trekker is binnen de gebiedsprocessen. De gebieden waar we de ruimteclaims prima kunnen combineren en waar zich geen conflicterende ruimtevragen voordoen, brengen we onder in het verstedelijkings-/NOVEX uitvoeringsprogramma.

Voorgestelde gebieden voor een gebiedsproces

1. Wat is een regioarrangement en waarom maken we het?

Wat is een regioarrangement?
Het Rijk wil eind 2023 met alle provincies afspraken maken over hoe zij opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur, goed ruimtelijk kunnen inpassen. Het Rijk vraagt hiervoor een ruimtelijk voorstel van de provincie. De provincie Gelderland heeft besloten het ruimtelijk voorstel vanuit de zeven regio's op te bouwen op basis van een regioarrangement per regio. Eén van de regio's is onze Groene Metropoolregio. In het regio-arrangement geven we als provincie, regio's, gemeenten en waterschappen ons gezamenlijke perspectief op hoe wij al deze opgaven de komende 20 tot 30 jaar in samenhang gaan aanpakken. Waar in dit document "we" en "wij" staat, gaat het dan ook over provincie, regio en de 18 regiogemeenten van de Groene Metropoolregio en de 3 waterschappen die hierin actief zijn (voor de onderdelen die de waterschappen raken).

In het regioarrangement werken we horizontaal samen in de geest van de omgevingswet. De bedoeling is dat de overheden een overeenkomst aangaan voor een langjarige samenwerking en dat via een cyclisch proces de regioarrangementen worden geactualiseerd en nader uitgewerkt. Hoe dat proces er precies uit ziet, is afhankelijk van ontwikkelingen in de regio, de provincie en heel Nederland. We bekijken dit ook in samenhang met alle andere ruimtelijke trajecten die er lopen en werken zo toe naar een uitvoeringsprogramma.

Waarom maken we het regioarrangement?
Groei in balans: meer landschap, meer stad. Dát is de kern van de visie van de Groene Metropoolregio. We groeien niet alleen in woningen, inwoners, economie en bereikbaarheid, maar zorgen ook dat onze leefkwaliteit en leefomgeving meegroeit en dat we die versterken.

In de Groene Metropoolregio en de Regio Foodvalley neemt het aantal inwoners de komende jaren fors toe: tussen 2020 en 2040 zijn er naar verwachting 100.000 extra woningen nodig, waarvan 60.000 in de Groene Metropoolregio. Tegelijkertijd willen we onze regio goed bereikbaar houden, de economie nog sterker maken, de meest circulaire regio van Europa zijn, een bijdrage leveren aan nationale klimaatdoelstellingen, onze leefomgeving gezond en kwalitatief goed houden en de kwaliteit van onze cultuur, cultuurhistorie, natuur en landschap behouden. Onze opgave is daarom groei in balans: hoe kunnen we als regio het hybride karakter van landschap en stad op een kwalitatieve manier in stand houden en verbeteren als de behoefte aan ruimte verder toeneemt? Met andere woorden: hoe zorgen we voor een goede 'brede welvaart'?

Dat vraagt nauwe samenwerking en een gezamenlijke voorbereiding van ruimtelijke keuzes. We moeten onze gezamenlijke investeringen goed op elkaar afstemmen en in balans brengen. Meer woningen en meer inwoners kan alleen als we ook investeren in bereikbaarheid, economie, natuur, landschap, recreatie en toerisme. Het een kan niet zonder het ander. Dit regioarrangement is een van de instrumenten om die ruimtelijke keuzes als provincie en als Groene Metropoolregio gezamenlijk voor te bereiden.

Relatie tussen het regioarrangement en andere ruimtelijke trajecten
Bij het maken van dit regioarrangement gaan we uit van wat we over ruimtelijke opgaven al met elkaar hebben afgesproken en gezamenlijk uitvoeren. Om te beginnen vormen de Verstedelijkings¬strategie met bijbehorende afspraken een belangrijke basis voor dit regioarrangement. Het regioarrangement kent drie belangrijke verdiepingen op de Verstedelijkingsstrategie. Te weten: Natuur en

landbouw, dat wordt opgenomen in het programma Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG), energie-infrastructuur en -transitie en circulaire economie. Hieronder lichten we een aantal ruimtelijke trajecten en het verband tussen deze trajecten en het regioarrangement toe.

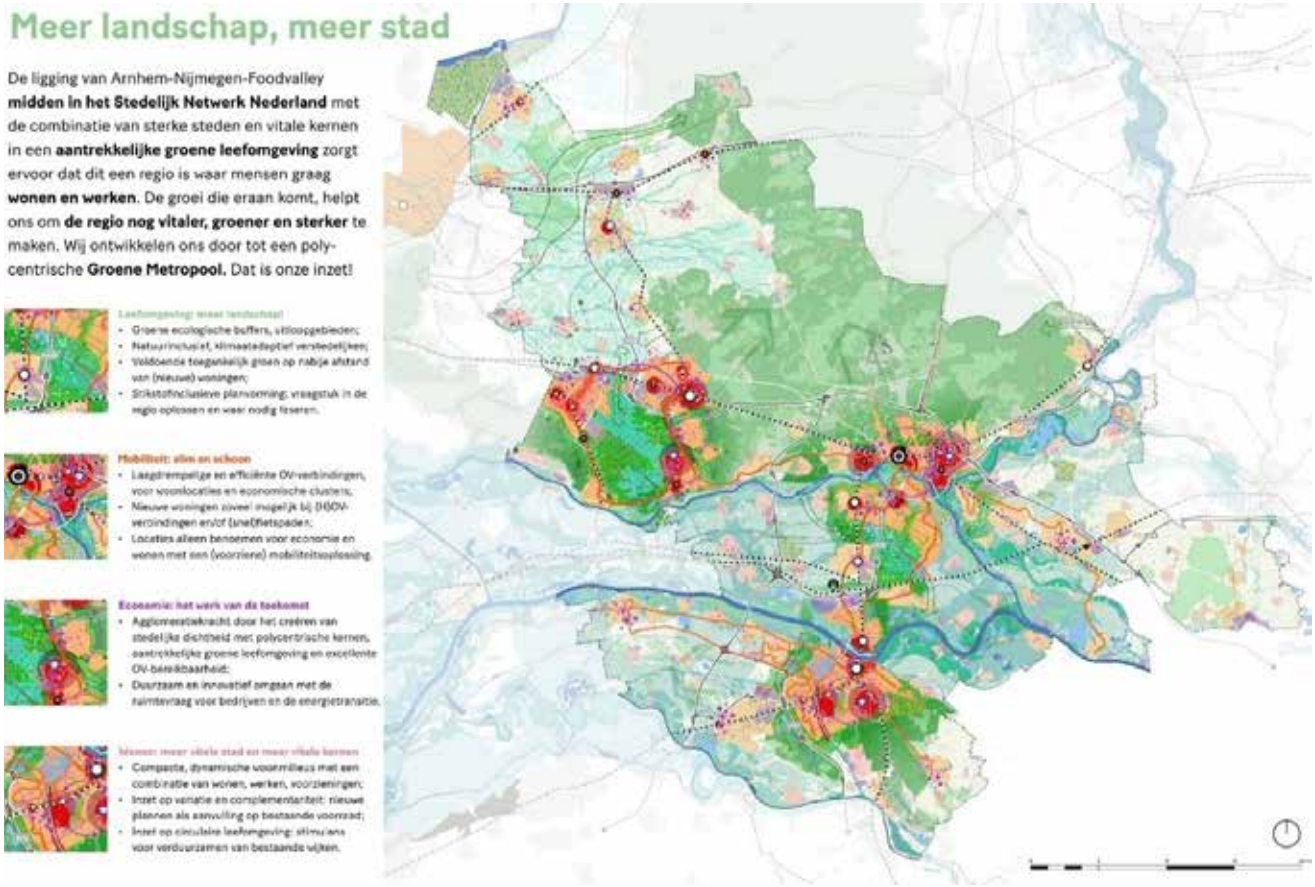
Sinds 2019 werken we aan een gezamenlijke strategie voor de verstedelijking in de periode tot 2040. We doen dit samen met de Regio Foodvalley. Onze strategie hebben we uitgewerkt in de Verstedelijkings¬strategie “Meer landschap. Meer stad.” Deze is in 2022 vastgesteld door alle gemeenteraden in onze regio en met het Rijk in het BO MIRT vastgesteld onder de noemer Verstedelijkingsafspraken.

De Verstedelijkingsstrategie gaat uit van een integrale benadering van de regio’s op basis van kwalitatief hoogwaardige ontwerpprincipes (zie hoofdstuk 5), die zijn uitgewerkt voor de bouwstenen Leefomgeving, Economie, Mobiliteit en Wonen. Daarnaast hebben de provincies, gemeenten en waterschappen per deelgebied de opgaven uitgewerkt en een onderzoeksagenda vastgesteld.

In het verlengde van de Verstedelijkingsstrategie hebben we, vanuit de gedachte ‘groei in balans’, met elkaar gewerkt aan het inzichtelijk maken van kansen voor de versterking natuur, landschap en cultuurhistorie. Daarnaast hebben we nagedacht over onze economie en een mobiliteitsagenda gemaakt. We willen op een duurzame wijze in onze energiebehoefte voorzien. Hoe we dit doen hebben we uitgewerkt in onze Regionale Energiestrategie (RES). We werken aan de herijking van onze RES naar een RES 2.0. Daarvoor hebben we een milieueffect–rapportage gemaakt, waarmee we nog beter in staat zijn om ruimtelijke afwegingen te maken. Het huidige elektriciteitsnetwerk heeft onvoldoende capaciteit (netcongestie) om aan de toekomstige vraag naar elektriciteit te voldoen, of om alle zonne- en windenergieparken aan te sluiten. Daarmee is netcongestie een beperkende factor geworden voor ruimtelijke ontwikkelingen. We werken samen aan een Gelderse energie-infrastructuur (GEIS) van de toekomst. Daarvoor maakt de provincie een Energievisie in nauwe samenwerking met gemeenten in de Groene Metropoolregio en netbeheerders. Hierin staat hoe en waar de regio’s energie kunnen besparen, duurzame energie kunnen opwekken en de infrastructuur kunnen aanpassen.

In de Groene Metropoolregio en Regio Foodvalley stapelen de vele ruimtelijke opgaven zich op. Daarom is een gebiedsgerichte ordening en prioritering noodzakelijk. Ook het Rijk ziet deze opgaven en heeft daarom de Groene Metropoolregio en Regio Foodvalley aangewezen als een van de NOVEX-gebieden. In deze gebieden werken de vier overheden (Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen) samen om de executiekracht te vergroten, zodat de opgaven ook daadwerkelijk uitgevoerd worden. Onze Verstedelijkingsstrategie vormt de basis voor het ontwikkelperspectief en is daarmee - aangevuld met de opgaven in het landelijk gebied, energie en circulaire economie - de basis voor strategische samenwerking en besluiten in dit gebied.

Daarnaast heeft het kabinet Nijmegen Stationsgebied, Nijmegen Kanaalzone en Spoorzone Arnhem-Oost als grootschalige woningbouwlocaties aangewezen. In deze zogenaamde NOVEX-locaties kunnen tot 2040 met name woningen worden toegevoegd in bestaand stedelijk gebied dat goed per openbaar vervoer te bereiken is. Voor deze grootschalige woningbouwlocaties zijn ruimtelijke plannen uitgewerkt.

Afbeelding 1: Kaart Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley

2. Wat voor regio zijn we?

De Groene Metropoolregio heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een samenhangende stedelijke regio in een groene omgeving. Vanaf 2021 is de hernieuwde samenwerking in de regio opgebouwd. Noodzakelijk, gezien de groei van de verstedelijking. De onderlinge relaties tussen steden, groeikernen, dorpen en buurtschappen zijn sindsdien sterk toegenomen.

Inmiddels is onze regio een van de grotere stedelijke regio's van het land. We zijn een volwassen stedelijk netwerk met alle relaties en kwaliteiten die we daar tegenwoordig van verwachten. Zo zijn we een verstedelijkte regio met contrastrijke natuurlijke landschappen, natuurgebieden en agrarische gebieden die zorgen voor ruimte, voedsel en recreatie. Goede verbindingen leiden naar de economische gebieden om ons heen en goede voorzieningen zoals levendige centra, hoogwaardige kennisinstellingen en innovatieve werklocaties. Daarnaast hebben we aantrekkelijke dorpen en kleine kernen met mooie woonmilieus. Voor het functioneren van ons stedelijk netwerk zijn al die elementen van belang. Er is geen rangorde, want juist de slimme combinatie van kwaliteiten bepaalt de kracht van het stedelijk netwerk.

In de regio wordt ook goed samengewerkt binnen de zogenaamde subregio's. Bijvoorbeeld de gemeenten in de Liemers, het Rijk van Nijmegen en het Middengebied. De gemeenten in de Veluwezoom werken samen met de gemeente Arnhem, bijvoorbeeld als werkorganisatie. Deze samenwerkingsverbanden vormen een belangrijke kracht in de regio.

3. Sturende principes

We onderscheiden drie algemene sturende principes die ons helpen bij het maken van keuzes in de opgaven waar we voor staan. Ruimtelijke kwaliteit en bodem en water zijn vanuit het Rijk aangedragen als sturende principes. Vanuit de provincie is daar 'brede welvaart' aan toegevoegd. Deze principes liggen in lijn met de principes uit onze Verstedelijkingsstrategie (zie hoofdstuk 5).

3.1. Ruimtelijke kwaliteit als doelstelling

Onze Verstedelijkingsstrategie "Meer landschap. Meer stad.", past goed bij de ruimtelijke kwaliteitsinclusieve benadering van de provincie: bij alle ruimtelijke ontwikkelingen moet aandacht zijn voor de kwaliteit van de ruimte, het landschap en het erfgoed. Dit betekent niet dat het bestaande landschap altijd onveranderd moet blijven. Het betekent wel dat we ruimtelijke kwaliteit in alle afwegingen meenemen en dat verandering van het landschap samengaat met een kwaliteitsimpuls. Of een project nu een doelstelling heeft voor water, natuur of verstedelijking; het heeft altijd de dubbele doelstelling om de ruimtelijke kwaliteit te versterken. Om dit te bereiken is integraal, gebiedsgericht werken van belang. Daarbij worden zowel het water- en bodemsysteem als de historisch gegroeide landschappelijke identiteit als onderlegger voor ruimtelijke ordening en inrichting gebruikt.

Zoals in hoofdstuk 2 naar voren kwam, is de Groene Metropoolregio een verstedelijkte regio in een groene omgeving. De twee grote steden, Arnhem en Nijmegen, ontwikkelen zich. Ieder met hun eigen karakter. Datzelfde geldt voor de dorpskernen. Het landelijk gebied van de Groene Metropoolregio heeft veel variatie in het landschap en waardevolle natuurgebieden, zoals Nationaal Landschap Gelderse Poort en het Nationaal Park Veluwezoom. Het landschap bestaat uit de hoge droge stuwwallen van de Veluwe, Montferland en het Rijk van Nijmegen, de grote rivieren met dijken en uiterwaarden en het binnendijks rivierengebied met karakteristieke oeverwallen, kommen, rivierduinen en weteringen. Daarbij kent de Groene Metropoolregio een rijke cultuurhistorie, die zich ook in het landschap laat zien. Denk aan Gelders Arcadië, de militaire verdedigingslinies uit verschillende perioden die door het gebied lopen (de Romeinse Limes, de Mauritslinie uit de Tachtigjarige Oorlog, het 19e-eeuwse fort Pannerden de vooruitgeschoven post van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de IJssellinie), de overblijfselen van de Tweede Wereldoorlog, het water- en industrieel erfgoed langs de grote rivieren en de archeologie.

In het groen-blauw raamwerk, dat is verbeeld en verwoord in het rapport 'Vervlochten regio', hebben we de kansen om natuur, landschap en cultuurhistorie te versterken in kaart gebracht. Door te investeren in de 'dynamische rivieren', 'gradiëntbossen' en 'water- en broeklanden' kan er een robuust landschappelijk raamwerk komen in een stedelijke omgeving. Dat maakt niet alleen de regio aantrekkelijker voor bewoners en bezoekers, maar versterkt ook de biodiversiteit. In het groen-blauw raamwerk worden nog geen keuzes gemaakt. We gebruiken het wel om keuzes voor te leggen en te maken: we werken het groen-blauw raamwerk samen uit in concrete voorstellen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de leefomgeving (zie paragraaf 4.2).

3.2 Water en bodem sturend

In de Kamerbrief “Water en bodem sturend” (november 2022) introduceert het Rijk de toetsing van ruimtelijke keuzes op de invloed op natuur, waterveiligheid, klimaatadaptatie (droogte, hitte en wateroverlast) en waterbeschikbaarheid.

De Groene Metropoolregio heeft door de grote diversiteit van de ondergrond veel verschillende water- en bodemsystemen. De regio bestaat uit stuwwalcomplexen (zuidelijke Veluwezoom, Montferland en Rijk van Nijmegen), grote rivieren (Bovenrijn, Waal, Pannerdensch Kanaal en Nederrijn) en het binnendijks rivierengebied (Betuwe, Land van Maas en Waal en de lage delen van de Liemers). Het sturende principe ‘water en bodem sturend’ bestaat door de diverse landschappelijke opbouw van de regio uit veel aspecten. Al deze aspecten werken op een eigen manier door in de ruimtelijke keuzes die er in het gebied te maken zijn.

Voor de stuwwallen betekent inzetten op een duurzaam water- en bodemsysteem: werken aan het verminderen van verdamping, het beperken van grondwateronttrekkingen en het vasthouden en laten infiltreren van water om het waterreservoir in de stuwwal te blijven vullen en kwelsystemen te voeden. In het binnendijks gebied liggen kansen voor het vastenhouden en zuiveren van water en voor waterberging, vooral in de komgronden. In de Betuwe biedt herinrichting van de Boven-Linge met brede oeverzones en overstromingsvlakten kansen voor een duurzamer waterbeheer. In de Liemers is versterking van de weteringen tussen de kernen van belang, samen met het benutten van de lage ligging van het Duivense Broek.
Ook in het Land van Maas en Waal is vernatting van de weteringen en broeklanden een belangrijke strategie voor een duurzaam systeem. De gradiënten naar de rivierduinen zijn een specifieke kwaliteit van het Land van Maas en Waal.

Het gebied van de Rijnstrangen neemt een bijzondere positie in.
Het heeft een Barro-reservering voor waterberging voor de grote rivieren. Daarnaast heeft de landbouw afgelopen jaren met de streek gewerkt aan een duurzaam watersysteem en de natuur. Dit zal zich doorontwikkelen voor de Natura 2000-opgave.

In de Gelderse Poort gaat de Programmatische Aanpak Grote Wateren de natuurwaarden verhogen, aansluitend op de bodem- en watersysteemkenmerken. De Kaderrichtlijn Water gaat met diverse projecten zorgen voor verbetering van de waterkwaliteit. De grote rivieren bieden ook kansen voor oeverwaterwinning.

In het buitendijks rivierengebied vraagt de delfstoffenwinning om een zorgvuldige aanpak. Afgravingen in de uiterwaarden die zijn afgestemd op de patronen van de ondergrond, kunnen nieuwe natuur en ruimtelijke kwaliteit opleveren. Delfstoffenwinning in het zomerbed van de rivier moet worden voorkomen; de rivierbodemerosieproblematiek vraagt juist om ophoging van de bodem. In het Panorama Gelderse Rivieren is het integraal provinciaal handelingsperspectief voor de grote rivieren verder uitgewerkt.

Ook het behoud van waardevol bodemarchief met aardkundige waarden en archeologische sites, zoals grafheuvels en celtic fields, is belangrijk.

Door water en bodem sturend te laten zijn, kunnen we in de Groene Metropoolregio ook in de toekomst met een ander en grillig klimaat blijven leven, wonen en werken. In een veilige omgeving, een gezonde bodem, voldoende en schoon drinkwater.

In het groen-blauw raamwerk hebben we deze verschillende aspecten van het principe ‘water en bodem sturend’ zo goed mogelijk in beeld gebracht en als onderlegger gebruikt. Wij brengen voor de ruimtelijke keuzes binnen de drie verhaallijnen in beeld of deze samengaan of schuren met de structurerende keuzes en uitgangspunten van ‘water en bodem sturend’.

Afbeelding 2: Groen-blauw raamwerk uit rapport Vervlochten regio

3.3 Brede welvaart

Onze opgave is 'groei in balans': hoe kan de regio het hybride karakter van landschap en stad op een kwalitatieve manier in standhouden en verbeteren als de ruimtebehoefte verder toeneemt? Met andere woorden: hoe zorgen we voor een goede 'brede welvaart'?

Brede welvaart gaat over het welzijn van mensen en omvat alles wat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid. Het Nationale Programma Arnhem Oost is hier een voorbeeld van. Bovendien gaat het niet alleen om de kwaliteit van leven in het hier en nu. Maar ook om de effecten van onze manier van leven op het welzijn van mensen buiten de regio en toekomstige generaties (later). Omdat het leven van mensen zich in belangrijke mate op regionaal niveau afspeelt, zijn de omstandigheden binnen de regio van grote invloed op hun welzijn.

Brede welvaart hier en nu
Uit studies blijkt dat de Groene Metropoolregio, net als meer stedelijke regio's, lager scoort op brede welvaart. Net als andere stedelijke regio's kent de Groene Metropoolregio (groot) stedelijke problematiek. Dit soort regio's zijn gemiddeld genomen minder veilig, scoren slechter op milieukwaliteit en ervaren gezondheid. Vaak zijn werk en privé ook minder goed in balans en is de woontevredenheid lager. Deze effecten komen het meest duidelijk naar voren in de steden.

In de laatste uitgebrachte Brede Welvaartsindicator (BWI) uit 2019 van de Universiteit Utrecht en de Rabobank scoort de Groene Metropoolregio onder het nationaal gemiddelde. Dit wordt nogmaals bevestigd in het essay "Brede Welvaart in Oost-Nederland" (als onderdeel van de Kracht van Oost 2.0.). Ook een recente rapportage (maart 2023, provincie Gelderland), over de brede welvaart in de Gelderse regio's, bevestigt het beeld van de Groene Metropoolregio.

Verstedelijking heeft ook positieve effecten op de brede welvaart: meer banen, draagvlak voor voorzieningen, cultuur en (H)OV, toegang tot een betaalbare woning. Het zorgt bovendien voor extra ontplooiingskansen voor inwoners en we gaan zuinig om met onze ruimte/toegang tot groen en landschap.

In vergelijking met andere regio's scoort Arnhem-Nijmegen bovengemiddeld op het gebied van sociale contacten, privé-werkbalans en onderwijs. De score voor sociale contacten met vrienden en familie behoort zelfs tot een van de hoogste van Nederland. Wat betreft de ontwikkeling tussen 2013 en 2020 is de woonsituatie verslechterd. De regio telt het hoogste percentage bebouwd terrein per inwoner. En het aantal vierkante meters groen-blauwe ruimte per inwoner is verder afgenomen en scoort het laagst van de Gelderse regio's. De materiële welvaart en de balans tussen arbeid en vrije tijd zijn verbeterd. De regio heeft het hoogste aandeel hoogopgeleiden van de Gelderse regio's maar scoort ook het hoogst op werkloosheid.

Deze resultaten uit de provinciale rapportage betekenen niet dat er binnen de regio geen grote verschillen bestaan in brede welvaart tussen verschillende bevolkingsgroepen. Een aantal (delen van) wijken in de twee stedelijke gemeenten Arnhem en Nijmegen scoort het laagst; de verschillen binnen deze gemeenten zijn groot. Leefbaarheid scoort op buurt- en wijkniveau wisselend: van zeer onvoldoende tot zeer goed. In Nijmegen staat in de stadsdelen Dukenburg en Lindenholt en de wijken Neerbosch-Oost en Hatert de leefbaarheid onder druk. Ditzelfde geldt in Arnhem voor de wijken Geitenkamp, Klarendal, Presikhaaf, het Broek en Malburgen (Nationaal Programma Arnhem-Oost). De lage score op het gebied van leefbaarheid in deze wijken komt voornamelijk door een grote negatieve bijdrage van een gevoel van overlast en onveiligheid. Een grote negatieve bijdrage komt daarnaast door gebrek aan sociale samenhang en beschikbaarheid van woningen.

Denken in termen van 'brede welvaart' vraagt telkens om het maken van beleidskeuzes. De regio zal de komende tijd nog verder groeien; in inwoners, werkgelegenheid en mobiliteit. We zien dat het nodig is om te sturen op de groei die op ons afkomt. We werken aan een goede balans tussen stedelijke ontwikkeling en ontspannen leefkwaliteit in de regio. Aan voldoende groen en voorzieningen in onze dorpen en steden. We gaan de komende tijd met elkaar in gesprek over wat het betekent als we onze acties langs de lat van de brede welvaart leggen.

4. Ruimtelijke samenhang: drie verhaallijnen

We werken de ruimtelijke samenhang uit langs drie verhaallijnen, omdat deze ook als indeling zijn gebruikt in de Nationale Omgevingsvisie. In elke verhaallijn benoemen we ambities, keuzes en prioriteiten als die al gemaakt zijn, denkrichtingen en (benodigde) investeringen.

Aan het einde van elke verhaallijn hebben we een kader opgenomen. Daarin staat een samenvatting en wat we nodig hebben om onze ambities waar te maken. Daar waar we onze inspanningen kunnen onderbouwen met cijfers, hebben we dit in de kaders opgenomen. We kunnen samen met onze partners investeren in het realiseren van onze ambities, ieder vanuit zijn eigen rol. In het verstedelijkings-programma, de gebiedsprogramma's, het NOVEX ontwikkelperspectief en het bijbehorende uitvoeringsprogramma werken we dit verder uit en maken we hierover afspraken. Ook met het Rijk.

4.1 Eerste verhaallijn: Perspectief natuur en landbouw

We gaan de steden en dorpen zoveel mogelijk verdichten en het ruimtegebruik intensiveren. De kwaliteit van natuur, water en landschap wordt hierdoor steeds belangrijker voor bewoners. Tegelijk zien we dat er een opgave ligt om landbouw te verduurzamen en te zoeken naar aanvullende verdienmodellen. Samenwerking moet leiden tot aantrekkelijke landschappen voor bewoners, die ecologisch waardevol en biodivers zijn. En waarin voldoende ruimte is voor agrariërs en waterberging. Door het natuurlijke systeem robuuster te maken, kunnen we de negatieve effecten van klimaatverandering verminderen.

We zetten daarom in op het versterken van de groene en blauwe kwaliteiten van de regio. We gaan de verschillende gebieden met elkaar verbinden. Met als doel een goede verspreiding van recreatie, robuuste groene buffers, aandacht voor verduurzaming van landbouw en ruimte voor klimaatadaptatie en de energietransitie.

In Gelderland wordt het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) uitgewerkt in het VLGG. Daarin staat een brede doelstelling over water, natuur, klimaat en landbouw centraal. De provincie Gelderland geeft dit vorm via het VLGG in 2 stappen. Stap 1 is het wettelijk bepaalde gebiedsplan (Wet stikstof en natuur) als verplicht onderdeel in juli 2023. Stap 2 is het integrale programma VLGG met doelstellingen voor natuur en stikstof, water, klimaat en landbouw in het najaar van 2023.

Zo ontwikkelen we samen een perspectief voor natuur en landbouw, dat bijdraagt aan doelstellingen voor natuur, water, klimaat en de transitie van de landbouw. In gebiedsprocessen werken we verder uit wat hiervoor nodig is. Door dit te doen, kunnen we ervoor zorgen dat instrumenten en middelen beschikbaar komen, die nodig zijn om onze ambities waar te maken.

4.1.1 Elf denklijnen Groene Metropoolregio

Zoals eerder aangegeven, hebben we een groen-blauw raamwerk ontwikkeld waarin de kansen en de dilemma's voor versterking van groen en blauw zijn vastgelegd. Dit is verbeeld en verwoord in het rapport "Vervlochten regio". Daarbij gaan we uit van een innige vervlechting van de stad en het landelijk gebied. Deze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De verschillende ecosystemen versterken elkaar. Daarmee neemt de biodiversiteit toe en kunnen mens en dier zich gemakkelijk bewegen door het groen en blauw. We hebben het rapport "Vervlochten regio" verder uitgewerkt en verrijkt met de uitgangspunten en

doelstellingen van het VLGG. Dit heeft elf denklijnen opgeleverd voor verdere ontwikkeling van natuur en landschap in de Groene Metropoolregio.

De denklijnen vormen samen een aanzet tot een maatregelenpakket, waarmee via het VLGG en het regioarrangement het landelijke gebied in de Groene Metropoolregio verder verbonden en versterkt kan worden. We hebben daarbij gekeken hoe deze toekomstige maatregelen een bijdrage kunnen leveren aan de brede doelstellingen van het VLGG: groen-blauwe dooradering, klimaatadaptatie, landbouwtransitie en stikstofreductie.

Stikstofreductie is overigens niet alleen belangrijk in het licht van ontwikkeling en versterking van het groen en blauw. Uit onderzoek blijkt dat in bepaalde kritieke gebieden in de Groene Metropool¬regio de woningbouwopgave zeer waarschijnlijk gaat botsen met benodigde stikstofruimte, in verband met vergunningverlening. Dit speelt met name in de Veluwezoom (gemeenten Arnhem, Renkum, Rheden, Rozendaal), omdat dit naast Natura 2000-gebied Veluwe ligt.

Hieronder staan de elf denklijnen met een toelichting. In het kader van het provinciale programma VLGG onderzoeken we waar de Groene Metropoolregio kan bijdragen. Ook vastgesteld beleid - waarvan de uitvoering nog doorloopt - betrekken we hierbij, zoals het Natuurpact, het Programma Natuur, de Natura 2000-beheerplannen en het Waterprogramma Gelderland. Daarnaast werken we verder aan de uitvoeringsagenda Gelderse Maatregelen Stikstof.

1. Omvorming en extensivering landbouwgebieden in Natura 2000-gebied Rijntakken
In de Groene Metropoolregio bevinden zich een aantal Natura 2000-gebieden, waaronder De Bruuk, de Sint Jansberg (gedeeltelijk), de Veluwe en de Rijntakken. In dit laatste omvangrijke rivierengebied is er een grote wateropgave die we samen met het Rijk oppakken. Hierbij zien wij kansen voor meer natuurinclusieve, en eventueel extensivering van de landbouw. Dit past bij het principe ‘water- en bodem sturend’ en kan bijdragen aan de doelen van de Vogel- en Habitatrichtlijn voor de Rijntakken en aan de VLGG-doelen voor areaaluitbreiding, hydrologie en stikstofreductie. Dat laatste is van extra van belang voor de kwetsbare Natura 2000-gebieden.

Deze denklijn sluit aan bij de doelen van het Integraal Rivier Management (IRM). In dit nationale programma wordt ingezet op een toekomstbestendig rivierengebied wat als systeem goed functioneert en meervoudig bruikbaar is. Binnen het IRM is de Rijntakken aangewezen tot een prioritair gebied. Ook bestaat er een verband met het Programma Aanpak Grote Wateren (PAGW) vanuit Rijkswaterstaat.

2. Ontwikkeling Ecologische Verbindingszones (EVZ's)
Op meerdere plekken in de regio liggen kansen voor de ontwikkeling van EVZ's. Het maakt het natuurnetwerk robuuster en versterkt de biodiversiteit. Want door de verbindingszones vindt er meer uitwisseling van flora en fauna tussen de natuurgebieden plaats. Deze zones staan al langer op beleidskaarten en op een aantal plekken hebben de waterschappen, gemeenten en provincie hier al veel werk in verzet. Maar we kunnen de EVZ's' nog actiever oppakken en verder realiseren. Het uiteindelijke doel is het landschappelijk verbinden van grotere natuurgebieden om het algemene natuur-, water- en bodemsysteem in Nederland robuuster te maken. De EVZ's' waar we met het VLGG in de regio op in willen zetten zijn onder andere:

- de verbindingszone tussen Heumen en Horssen, langs de Hatertse en Overasseltse Vennen (Heumen-Horssen/Overasseltse Vennen-Hernen-Noord-Brabant) en Malden-Noord (Teerse Sluispolder);
- de verbindingszone tussen Park Lingezegen en de Drielse Rijndijk (Overbetuwe-KAN/uiterwaarden Rijn-Waal);
- de verbindingszones tussen de Veluwe en de IIssel, de voormalige poorten: het Soerens Beekdal, de verbinding tussen Veluwezoom en het Bergherbos in de Liemers en Duitsland (Montferland Noord/ Montferland-Slangenburg) en de verbinding Veluwezoom-IJssel langs Velp en Rheden;
- de verbindingszone tussen Malden en Nijmegen die de bossen van Berg en Dal verbindt met de Hatertse vennen;
- de verbindingszone de Bekken van Groesbeek. Deze loopt langs de Leigraaf en verbindt onder andere De Bruuk met Duitsland.

Een EVZ die nog niet formeel op de kaart staat, maar wel gewenst is en dus wordt meegenomen in het plan, is de verbinding van de Duivelsberg via het Wylerbergmeer naar de Millingerwaard en de uiterwaardennatuur langs de Waal.

Per verbindingszone kijken we naar de gewenste invulling van de investering: nat en/of droog, wat past er binnen het landschap en in het water- en bodemsysteem en voor welke dier- en plantensoorten is het bedoeld? Met de landschappelijk inrichting van de EVZ's' dragen we bij aan de doelstelling van 10% groen-blauwe dooradering in het landelijk gebied. Ook zijn er meerdere koppelkansen met de invulling van de bossenstrategie binnen en buiten het Gelders Natuurnetwerk (GNN), het verbeteren van de zoetwaterkwaliteit via blauwe dooradering en het tegengaan van droogte (bijvoorbeeld in de EVZ door het Broek in de Liemers).

3. Ontwikkeling Groene Ontwikkelingszones (GO)
Aangrenzend aan Natura 2000-gebieden, zoals de Veluwe, ligt een GO. Er is onderscheid gemaakt tussen de EVZ's' en de GO's' omdat ze een verschillende rol en status hebben in het provinciale natuurnetwerk. De EVZ's' zijn op een grotere schaal bedoeld als landschappelijke verbinders tussen natuurgebieden, de GO's vormen een schil om deze natuurgebieden heen.

In de GO's zien we mogelijkheden voor een groen-blauw dooraderd landschap, ten minste deels gefinancierd vanuit het VLGG. Dit geeft de terreinbeheerders een perspectief op de natuurgebieden en een schil om de kwetsbare natuurwaarden te beschermen. Zo kan het vergroten van het aantal landschapselementen een ecologische impuls geven aan de landgoederen in het Gelders Arcadië aan de zuidkant van de Veluwe, terwijl hun halfopen cultuurhistorische karakter behouden blijft Rondom het weteringenstelsel bij Wijchen, in de Ooijpolder en in de Veluwezoom liggen grote zones van het GO, waar een groen-blauwe dooradering een waardevolle invulling kan bieden aan het klimaatadaptieve vermogen en de biodiversiteit in het landschap. Bovendien kan een recreatieve ontsluiting gekoppeld aan de groen-blauwe dooradering (bijvoorbeeld wandel- en fietspaden of toeristenknooppunten) helpen met de spreiding van de recreatiedruk en zo het ontlasten van de kwetsbare Natura 2000-gebieden.

Een groen-blauwe dooradering in de GO's draagt bij aan de VLGG-doelen van 10% groen-blauwe dooradering, overgangsgebieden en extra natuur en landschap

voor systeemherstel. Ook biedt het een mogelijk perspectief aan agrariërs in de overgangsgebieden met een ander, maar dekkend en langjarig verdienmodel.

4. Strategie herstel natuur en hydrologie beekdalen Veluwezoom en Berg en Dal
Als provincie, waterschappen en gemeenten willen we de verdroging van de beekdalen structureel aanpakken aan de zuidkant van de Veluwe en bij de stuwwal van Berg en Dal. Als we het landgebruik in het stroomgebied op basis van de ondergrond en hydrologie slim indelen, kunnen we het beekdalensysteem meer klimaatadaptief en toekomstbestendig maken. Dit sluit aan bij de beheerplannen voor de delen van de beken in het Natura 2000-gebied van de Veluwe. Met gebiedsprocessen en een generiek maatregelenpakket, waarbij we ook de bedrijfslocaties en hun milieu-impacts meenemen, kunnen we dit via het VLGG cyclisch oppakken.

De beekdalenstrategie draagt bij aan de VLGG-doelen voor waterberging, een goede toestand van de grondwaterlichamen, toekomstbestendige landbouw die past in het natuurlijke systeem en eventueel de natuurdoelen in en grenzend aan Natura 2000-gebieden, het GNN en de GO's. Beekdalen lopen langs en door stedelijk gebied en maken hier verbinding met de parken en stadsbossen. Hiermee verbinden we mens, dier en leefomgeving op alle schaalniveaus, zoals bijvoorbeeld de Groene Wig Spoorpark Arnhem Oost.

5. Klimaatadaptatie op de hoge zandgronden en in de komgronden
Als breder thema is klimaatadaptatie van belang voor de gehele Groene Metropoolregio. In het landelijke gebied is het voornamelijk urgent op de stuwwallen en in de laaggelegen komgronden in het rivierengebied.

Op de hogere zandgronden bij Nijmegen en de Veluwezoom speelt de problematiek van verdroging en de bijkomende natuurbrandrisico's, wateroverlast en -veiligheid bij piekbuien en grondwater-onttrekking en bodemkwaliteit en beeksystemen van de Veluwe. Hier kunnen we inzetten op verloving van de begroeiing in de bossen (zie ook denklijn 6), het verminderen van grondwater¬onttrekkingen en het vergroten van de waterberging. Onttrekking van het grondwater voor drinkwater, landbouw of industrie, zorgt voor een (lokale) daling van de grondwaterstand en zou op de stuwwallen zoveel mogelijk beperkt moeten worden (zie denklijn 4). Ook moeten we goed kijken welke onttrekkingen we voorrang willen geven op de stuwwallen.

In de komgebieden van de Groene Metropoolregio, zoals bijvoorbeeld het Broek in de Liemers en de weteringenstelsels bij de Boven-Linge en tussen Wijchen en Beuningen, kijken we naar maatregelen om het (grond)water langer in het gebied te houden. Daarbij zoeken we naar verbetering van de bodemkwaliteit in de komgronden om zo het waterbergende vermogen, de sponswerking, van de bodem te vergroten. Ook het vergroten van de waterberging in de weteringen door bijvoorbeeld aanpassing van het profiel of aanleg van natuurvriendelijke oevers draagt daar aan bij. Zo werken we aan de kwantiteit, maar ook aan de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater.

Door het bergen en vasthouden van water en bodemverbetering dragen we bij aan een klimaat-bestendig landelijk gebied. Het watersysteem is dan ook beter in staat periodes van extreme droogte en wateroverlast op te vangen en de zoetwaterbeschikbaarheid op peil te houden.

Deze denklijn kan bijdragen aan de VLGG-doelen voor koolstofvastlegging, de Kader Richtlijn Water (KRW) en andere hydrologische doelen. Ook wordt het landelijk gebied, inclusief de landbouw en de bosgebieden op de stuwwallen, ingericht volgens het principe 'water en bodem sturend'.

6. Realisatie bossenstrategie
Met de bossenstrategie kunnen we in samenwerking met de terreinbeherende organisaties de bossen op de stuwwallen revitaliseren met meer structuur, biodiversiteit en meer loofhout in plaats van naaldhout. Naaldbossen dragen namelijk bij aan extra verdroging van de zandgronden. Ook zien we kansen om rondom en in de kernen en steden nieuwe bossen aan te leggen en bestaande bossen en parken vitaler te maken en om te vormen, voor de doelrealisatie van 3.000 hectare recreatief uitloopgebied in de Groene Metropoolregio (zie ook denklijn 9). De Groene corridor in Nijmegen en het programma Radicaal Vergroenen Arnhem bieden hier kansen voor. Kansrijke gebieden hiervoor liggen verder tussen de kernen van Westervoort, Duiven en Zevenaar. Ook de Danenberg bij Slijk-Ewijk en landschapszone Knoop 38 zijn kansrijk om het groen te behouden en uit te breiden rondom de verstedelijkte gebieden. Op andere plekken in het landelijk gebied (binnen en buiten het Gelders Natuur Netwerk) kunnen we landschapselementen, zoals bosjes en lijnvormige groenblauwe dooradering, aanleggen. De doelstelling voor de bossenstrategie is om in de Groene Metropoolregio binnen het Gelders Natuurnetwerk 155 hectare bos toe te voegen.

De revitalisatie en de aanleg van bossen en landschapselementen dragen onder andere bij aan de VLGG-doelen van natuuruitbreiding en aan hydrologische doelen. Ook zorgt het voor CO_2-opslag en stikstofreductie omdat delen van het landbouwareaal uit productie worden gehaald.

7. Beschouwing specifieke bedrijfslocaties met impact op het milieu
Een aantal bedrijven in de regio heeft door hun ligging, uitstoot en wateronttrekking een negatieve impact op het omliggende natuurlijke systeem. Hier kunnen we kijken naar de mogelijkheden voor een aanpassing in de bedrijfsvoering of een meer passende locatie voor deze bedrijven om de impact tegen te gaan. Dit is nodig om te komen tot een duurzame grondwaterbalans die het mogelijk maakt te voldoen aan de verplichtingen vanuit de Europese regelgeving. Deze regelgeving sluit aan bij de uitgangspunten van water en bodem sturend.

Denklijn 7 draagt bijvoorbeeld bij aan de KRW- en Vogel- en Habitat Richtlijn (VHR)-doelen. Omdat het helpt de emissies van schadelijke stoffen en de onttrekking uit het grondwatersysteem bij de bron tegen te gaan. Daarmee worden de blokkades op het natuurlijke en ruimtelijke systeem opgeheven.

8. Gedifferentieerde aanpak verduurzaming landbouw
De transitie van het landelijke gebied en de rol van alle betrokkenen, waaronder die van de Groene Metropoolregio, zal de komende periode onderwerp van gesprek zijn.

De transitie van het landelijke gebied in de Groene Metropoolregio is volop gaande. De omvang van de landbouw en het grondgebruik zijn de afgelopen decennia flink veranderd. Dit zal in de toekomst niet anders zijn. De regio heeft unieke landschappelijke kwaliteiten onder andere door de variatie. Tegelijkertijd is het ook een uitdaging deze variatie te behouden; de verstedelijking drukt zijn stempel op de regio. Ook heeft het landelijk gebied in de regio grote maatschappelijke opgaven, zoals verdroging van de Liemers en het Middengebied, en herstel van de natuurkwaliteit van de grote rivieren en de Veluwe.

In de regio bestaan veel initiatieven voor duurzame kringlooplandbouw, bijvoorbeeld in Malden-Noord en in de landbouwenclaves in de Veluwezoom. Daarnaast bestaan er enkele gebieden waar meer intensieve landbouw bedreven wordt. Deze 'landbouwhubs' liggen in het Broek in de Liemers, het westelijke komgebied in de Betuwe en in het Rijk van Nijmegen bij Wijchen. We zien hier 2 mogelijke aanvliegroutes die elkaar kunnen aanvullen. Enerzijds kunnen we de kringlooplandbouw ondersteunen op de plekken waar daar energie voor is. Anderzijds zien we kansen om gebiedsprocessen te faciliteren in de landbouwhubs. Dit helpt agrariërs en andere betrokkenen hier korte ketens en groen-blauwe dooradering te realiseren via een dekkend en langdurig verdienmodel. De kwaliteit van het landschap is hierbij een belangrijk aandachtspunt. We zoeken naar verbreding van de agrarische bedrijfsvoering en alternatieve verdienmodellen waarbij de ecologische en landschappelijke kwaliteiten op die plekken worden versterkt en/of behouden.

Grenzend aan de Natura 2000-gebieden Veluwe, De Bruuk en de St. Jansberg (bevoegdheid Limburg) liggen zogenaamde overgangsgebieden, waarin het overwegend agrarisch grondgebruik en het watersysteem invloed heeft op de natuurwaarden binnen de Natura 2000-gebieden. Voor de Rijntakken, zie denklijn 1.

De provincie laat onderzoeken welke maatregelen het meest bijdragen aan natuurherstel. In die focusgebieden kunnen we met de betrokken partijen uitzoeken welke maatregelen en/of veranderingen in de bedrijfsvoering hieraan kunnen bijdragen.

Denklijn 8 draagt bij aan een toekomstbestendig perspectief voor de land- en tuinbouw. Daarnaast helpt het bij de doelstellingen voor groen-blauwe dooradering en het water- en bodemsturende principe. Met een passende stimulering van een meer natuurinclusieve landbouw kan ook de verdere uitspoeling van nutriënten en de uitstoot van schadelijke stoffen worden tegengegaan.

9. Uitbreiden van het stedelijk uitloopgebied
In de Verstedelijkingsstrategie staat dat verstedelijking samen moet gaan met een ontwikkeling van het omliggende landschap om zo een gezonde leefomgeving voor de inwoners te creëren. Het doel is 5.000 hectare aan recreatieve uitloopgebieden te realiseren in de Groene Metropoolregio en de Regio Foodvalley. Dit kan gekoppeld worden aan doelen voor klimaatadaptatie, natuurinclusieve (stads)landbouw, de bossenstrategie en 10% groen-blauwe dooradering. Voorbeelden van kansrijke gebieden hiervoor zijn de mantels rondom Nijmegen en Arnhem, maar ook de gebieden rondom de snelgroeiende kernen zoals Duiven, Westervoort en Zevenaar. Via bijvoorbeeld snelfietspaden en toeristische overstappunten kan het stedelijk uitloopgebied verder worden uitgestrekt, voorbij de direct aangrenzende omgeving.

In de Veluwezoom speelt het Gelders Arcadië een belangrijke rol. De landgoederen zijn in dit gebied de primaire locaties voor recreatie en de verschillende VLGG-doelen, zoals waterberging en duurzame landbouw. Lettend op de gevolgen van recreatie op natuurwaarden, moet het creëren van uitloopgebieden via een genuanceerde aanpak verlopen. We moeten vragen stellen als: waar stellen we het landschap open voor onze inwoners? Waar geven we juist dieren de ruimte? Zo kunnen we echt groeien in balans.

Het doel voor de uitbreiding van uitloopgebieden sluit aan bij de ambities uit de Verstedelijkings-strategie. De vervlechting van steden en het omliggende landschap moet hierbij realiteit worden. De stad wordt als ecosysteem gezien, dat in verbinding moet staan met de omgeving voor een robuust natuursysteem.

De ontwikkeling van het stedelijk uitloopgebied draagt bij aan verschillende natuurdoelen, CO2-opslag, groen-blauwe dooradering (ook een maatregel) en klimaatadaptatie (bijvoorbeeld voor waterberging en tegen hittestress en natuurbrandrisico's).

10. Impuls geven aan lopende projecten
In de regio zijn er meerdere projecten, waarvan de planvorming al is uitgewerkt en die richting uitvoering gaan, maar daarbij nog (financiële) hobbels kennen. Enkele voorbeelden zijn:

- Park Lingezegen, een icoonproject en een belangrijke regionale Noord-Zuidverbinding met een functie voor VHR-doelsoorten (Rijntakken Natura 2000). De basisuitrusting hiervan is gereed. Maar er is een kans dit verder te ontwikkelen langs de Bovenlinge en via de EVZ richting de Drielse Rijndijk en de uiterwaarden van de Nederrijn.
- Renkums en Heelsums Beekdal, waar - in een gebiedsproces met verschillende grondeigenaren, inwoners en overheden - ontwikkelingen met elkaar worden verbonden. Daardoor kunnen natuur, landschap, water, recreatie en lokale economie versterkt worden. Er zijn kansen voor natuurontwikkeling, verbetering van het watersysteem, transities in de landbouw en klimaatmitigatie.
- Daarnaast ligt er een MIRT-onderzoek voor de IJsseluiterwaarden Havikerwaard, Bemmelerwaard, Fraterwaard en Olburgerwaard. Waarbij natuur, landbouwtransitie en duurzame delfstoffenwinning samen kunnen worden opgepakt mits er financiële ondersteuning wordt geleverd. Ook het rivierklimaatpark IJssel is hier een voorbeeld van.
- De stuwwal van Berg en Dal, waar een kans ligt voor de Blauwe Motor. Hier ligt een wens om de verdroging van de stuwwal tegen te gaan en de kwelstromen richting de Ooijpolder en Millingerwaard te herstellen. Het project vindt grotendeels plaats in het GO en het GNN. En het draagt daarnaast bij aan de ecologische verbinding tussen de stuwwal en de uiterwaarden van de Waal (zie ook denklijn 2).

Gezien de uiteenlopende thema's binnen deze projecten, draagt hun ondersteuning bij aan een reeks verschillende VLGG-doelen voor onder andere groen-blauwe dooradering, natuurherstel, duurzame landbouw, en hydrologische doelen.

11. Areaaluitbreiding Natuur in de Gelderse Poort
In het kader van de PAGW ligt er een ambitie voor natuurherstel, -versterking en -uitbreiding in de Gelderse Poort, waardoor ook de waterkwaliteit wordt verbeterd. Hierbij wordt uitgegaan van een zgn. systeembenadering, waardoor natuurlijke processen weer op gang komen. Op de lange termijn (2050) gaat het om een areaal van ca. 7.500 hectare, voornamelijk buitendijks maar deels ook binnendijks te realiseren. Het Rijnstrangengebied is hier onderdeel van. In de PAGW wordt ingezet op een optimaal samengaan van doelen voor natuur, in samenhang met een krachtige economie. Aspecten van waterveiligheid (hoog- en laagwater), natuurinclusieve landbouw, natuur en duurzame delfstofwinning met maatschappelijke meerwaarde komen hier samen.

Via de 3e tranche PAGW zijn recent Rijksmiddelen voor de Gelderse Poort gereserveerd ter waarde van €20 miljoen. De middelen gaan over de uitvoeringsperiode 2030-2033. Het doel is om een vliegwiel op gang te brengen voor de grote systeemingrepen die nodig zijn voor de uiteindelijke PAGW-ambitie. Deze geplande uitvoering loopt gelijk met de lopende projecten in de Groene Metropoolregio. De bedoeling is dat deze uitvoering de projecten versterkt, waarmee de korte termijn (Natura 2000, GNN) als groeikristal dient voor de lange termijn (PAGW). De financiën vanuit PAGW kunnen we dan koppelen aan middelen uit de andere kaders.

In de Groene Metropoolregio kan de areaaluitbreiding in samenhang met Natura 2000, het GNN, het PAGW en het IRM bijdragen aan de VLGG-doelen van areaaluitbreiding van: natuur, landbouw passend bij het water- en bodemsysteem, de realisatie van de bossenstrategie en doelen voor hydrologie. Een koppeling met landbouw en de scheepvaart is daarbij ook van belang.

Vier mogelijke koplopers
Vanuit de elf denklijnen, de criteria vanuit het VLGG en de gebiedsprocessen die lopen in de regio bij de provincie, gemeenten en waterschappen, zien wij een aantal gebieden als kansrijk voor programmering in het VLGG. Deze gebieden of delen daarvan, zijn in een dermate fase van ontwikkeling dat ze mogelijk als eerste koplopers kunnen fungeren binnen het VLGG. Het gaat om de volgende gebieden of gebiedsontwikkelingen:
- Projecten in de Gelderse Poort (waaraan de zgn. derde tranche middelen vanuit PAGW kunnen worden gekoppeld);
- Beekherstel en de omliggende beekdalen in de Veluwezoom;
- Landschap Berg en Dal/Heumen – Ooijpolder-stuwwal-Heumen;
- Versterking landschap Overbetuwe en Lingewaard - doorontwikkeling Lingezegen.

Met elkaar bekijken we de komende maanden of dit inderdaad de koploper–gebieden zijn en of deze ook daadwerkelijk in het VLGG kunnen worden geprogrammeerd. Dit betekent niet dat de andere denklijnen en de andere kansen en ontwikkelingen die we in het groen-blauw raamwerk zien, niet of minder belangrijk zijn. Het betekent ook niet dat deze koplopergebieden in beton gegoten zijn; er kunnen gebieden afgaan en erbij komen. Het betekent alleen dat we ons de komende maanden focussen op deze gebieden, omdat deze het verst ontwikkeld lijken te zijn en daarmee meest kansrijk om op korte termijn te realiseren.

4.1.2 Klimaatadaptatie

Door klimaatverandering valt er in de winter steeds meer regen en zijn er vaker en langere periodes van droogte. Het drainerende effect van de uitgesleten rivierbeddingen telt daar nog bij op. De opgaven zijn gericht op: water beter vasthouden, grondwaterstanden verhogen, verbeteren van de waterkwaliteit, beekherstel en waterberging. Verdergaande klimaatverandering vraagt de komende decennia om meer ruimte voor waterberging en meer sponswerking van het bodem- en watersysteem.

In lijn met de nationale aanpak richten we ons op de vier belangrijke gevolgen van klimaat-verandering:

- Waterveiligheid, zeespiegelstijging en hoog water
- Droogte, inclusief laag water in de rivieren en de gevolgen voor de waterkwaliteit
- Wateroverlast door extreme of langdurige regenval
- Hitte door langdurige hittegolven

Waterveiligheid

Het water- en bodemsysteem van de grote rivieren bevat opgaven voor hoogwaterveiligheid, waterkwaliteit en een duurzame rivierbodemligging. Het Hoogwaterbeschermingsprogramma heeft een grote opgave voor dijkversterkingen in deze regio. De versterking van de noordelijke Waaldijk is in uitvoering en zal komende periode worden doorgezet van Nijmegen tot aan het Pannerdensch Kanaal. Ook de dijken op de zuidoever van de Waal, de noordoever van de Maas, langs het Pannerdensch Kanaal, de Bovenrijn en de Nederrijn moeten voor 2050 worden versterkt.

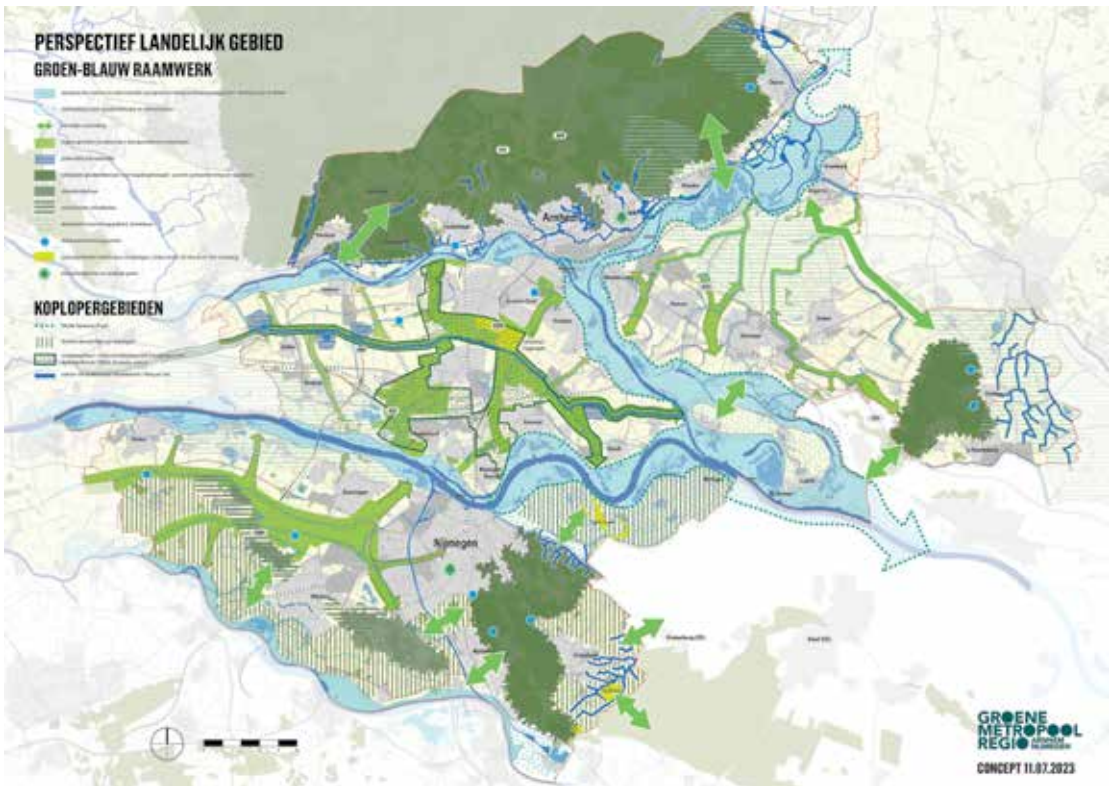
Droogte

Op veel plekken ondervinden we de consequenties van droogte, de risico's van extreme buien en extremere waterstanden in de grote rivieren. Voor de Achterhoek en de Liemers is een analyse gemaakt van het probleem, de opgave en de handelingsperspectieven. Daaruit blijkt dat ongeveer 100 mm extra watervoorraad nodig is om 10% van de droogste jaren te overbruggen en voorbereid te zijn op de gemiddelde zomers in 2050. Met deze verdiepende analyses hebben we zicht op een mogelijk handelingsperspectief en inzicht in de mogelijke kosten van deze opgave en eventueel de transitieopgave. In gebiedsprocessen zullen we dit in verkenningen en planuitwerkingen in samenhang met andere opgaven en mede gebaseerd op de Regionale Adaptatie Strategieën (RAS) verder uit moeten werken tot concrete uitvoeringsplannen.

Vergroening: wateroverlast en hitte tegengaan
Vanuit de Verstedelijkingsstrategie werken we bovendien aan een catalogus op het gebied van klimaatadaptatie met maatregelen voor gezonde, circulaire, biodiverse en klimaatadaptieve verstedelijking, inclusief normen. Uitgangspunt is de nationale Maatlat Klimaatadaptief Bouwen. De kernopgave bestaat uit het uitbreiden van groen in de bebouwde omgeving. Met deze opgave worden, naast het uitbreiden van het groen, ook de ingrepen voor klimaatadaptatie in de bestaande steden en dorpskernen bedoeld. Het gaat om ingrepen voor het toevoegen en verbeteren van groen in de openbare ruimte, het tegengaan van hittestress, het realiseren van waterberging en het realiseren van groene daken. Denk bijvoorbeeld aan de Arnhemse aanpak klimaat en vergroenen met programma Radicaal Vergroenen en de Nijmeegse aanpak klimaatadaptatie en biodiversteitsplan.

Wat kosten voor het vergroenen van bestaande steden en dorpen betreft, gaan we uit van €40 per m² bebouwde omgeving. Deze kostprijs is een gemiddelde tussen kosten voor het aanleggen en verbeteren van groen in de openbare ruimte, ingrepen om hittestress tegen te gaan, ingrepen voor waterberging en het realiseren van groene daken. Voor de Groene Metropoolregio en Regio Foodvalley komt dit uit op een totaal bedrag van €250 miljoen euro. Op basis van een 60/40-verdeling zal het grofweg om een bedrag van €150 miljoen gaan voor de Groene Metropoolregio. Daarnaast staan gemeenten gesteld voor hogere onderhouds–kosten de komende jaren voor de groene en klimaatadaptieve leefomgeving.

Tot slot benoemen we in dit kader de drinkwatervoorziening. Niet alleen verandert het klimaat en gebruiken we de bodem steeds intensiever; door bevolkingsgroei en economische groei stijgt de komende jaren de vraag naar drinkwater. Het veiligstellen van de drinkwatervoorziening is een provinciale taak. Door (inter)nationale afspraken met betrekking tot water en natuurherstel zijn de uitbreidingsmogelijkheden van grondwateronttrekkingen beperkt. Met het aanwijzen van Aanvullende Strategische Voorraden voor drinkwater, probeert de provincie de grondwatervoorraden, die in de toekomst mogelijk nodig zijn voor drinkwaterwinning, te beschermen. Daarnaast is het ook nodig om in te zetten op het beperken van het (grond)water¬verbruik en de inzet van alternatieve bronnen voor drinkwater.

Afbeelding 4: Verhaallijn 1; perspectief landelijk gebied

Samenvatting
Meer landschap, meer stad. Tegelijkertijd met de ontwikkeling van nieuwe woningen, bereikbaarheid en economie, zorgen we ervoor dat we onze waardevolle natuur, landschap en cultuurhistorie behouden en versterken. Op hetzelfde moment zien we dat er een opgave ligt om landbouw te verduurzamen en te zoeken naar aanvullende verdienmodellen. We gaan voor aantrekkelijke landschappen die bewoners een aantrekkelijk uitloopgebied bieden, waarin ruimte is voor agrariërs, biodiversiteit en waterberging en waarbij we kwetsbare natuurgebieden ontzien. Ook gaan we voor een toekomstbestendig rivierengebied dat als systeem goed functioneert en meervoudig bruikbaar is. We zoeken hierbij naar een optimale balans tussen de verschillende functies van het rivierengebied en streven naar een aantrekkelijk riviersysteem dat duurzaam te beheren is. Door het natuurlijk systeem robuuster te maken, kunnen we de negatieve effecten van klimaatverandering minimaliseren.

In het groen-blauw raamwerk staan de kansen en de dilemma's voor versterking van groen en blauw beschreven en verrijkt met de uitgangspunten en doelstellingen van het programma Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG). Dit heeft elf denklijnen opgeleverd, voor verdere ontwikkeling van natuur en landschap in de Groene Metropoolregio. De denklijnen vormen samen een opmaat voor onder andere een maatregelpakket waarmee via het VLGG en het regioarrangement het landelijke gebied in de Groene Metropoolregio verder verbonden en versterkt kan worden.
Maar hiervoor kijken we ook naar andere (financiële) mogelijkheden om onze doelen te realiseren.

Wat is hiervoor nodig?
- We brengen de effecten van de realisatie van de doelstellingen van het VLGG, waaronder die om te komen tot een reductie in stikstofdepositie, (ruimtelijk) in beeld (provincie, regio, waterschap en sector).
- Aan de hand van de elf denklijnen werken we toe naar gebiedsprojecten met aandacht voor ruimtelijke effecten, draagvlak en (financiële) mogelijkheden en financiële bekostiging voor realisatie (voor 2024 en verder). Dit wordt nader berekend. We kijken hierbij ook naar de binnenstedelijke groene opgave in samenhang met de Klimaatopgave.
- Gezien de integraliteit van de opgave kijken we voor de financiering uitdrukkelijk naar het combineren van andere Rijks- en provinciale programma's. Programma's hebben verschillende tijdshorizons. Integrale gebiedsfinanciering is zeer wenselijk.
- Afspraken over regionale ruimtelijke doorwerking van maatregelen voor natuur inclusief stikstof, water, klimaat en landbouw maken we via gebiedsprocessen. Dit doen we samen met de partners, waaronder vertegenwoordigers van de landbouw en de natuur en in samenhang met het ruimtelijk voorstel. Alle opgaven vragen ruimte en niet alles kan overal. We gaan op zoek naar wat wel kan, we zoeken slimme combinaties en we maken keuzes.
- We starten gebiedsprocessen op of versterken deze voor de initiatieven van de vier mogelijke koplopersgebieden: PAGW en Gelderse Poort, beekherstel en de omliggende beekdalen in de Veluwezoom, landschap Berg en Dal/Heumen - Ooijpolder-stuwwal-Heumen, landschap Overbetuwe en Lingewaard - doorontwikkeling Lingezegen. In een volgende fase komen daar andere gebiedsprocessen bij.
- We stellen een catalogus over klimaatadaptatie op met maatregelen voor gezonde, circulaire, biodiverse en klimaatadaptieve verstedelijking. Kosten voor uitvoering worden geschat op €150 miljoen.
- De inzichten uit het feitenonderzoek en de gemaakte analyses van het handelingsperspectief in het programma Aanpak droogte Achterhoek & Liemers gebruiken we in gebiedsprocessen om te komen tot uitvoeringsplannen.
- In het proces om te komen tot een verkleining en/of verdere invulling van de drinkwater¬reserverings-gebieden (locatiekeuze, ontwerp en inpassing van de drinkwaterwinning) maken we een integrale afweging met andere gebruiksfuncties.
- We doen een check op alle potentiële keuzes uit de drie verhaallijnen. We willen weten of deze schuren met ruimtevraag voor dijkversterking en waterberging, en of we ze in de toekomst zelf wel veilig en droog kunnen houden, gezien het structurerende principe van water en bodem sturend. We realiseren ons dat we met name voor de zachte plancapaciteit (en waar de exacte locatie nog niet bepaald is) ruimte hebben om op basis van dit inzicht keuzes te maken.

4.2 Tweede verhaallijn: Ordenende netwerken voor klimaat, energie en (circulaire) economie

We werken samen om de energietransitie in de regio vorm te geven. We doen dit door
- Zonne- en windenergieprojecten te realiseren.
- Het versnellen van de warmtetransitie in de regio. Hiermee dragen we bij aan het verminderen van de CO2 uitstoot en (inter-) nationale klimaatafspraken.
- Uitbreidingen van het elektriciteitsnet in beeld brengen en deze 'programmeren' met andere ontwikkelingen.

Daarmee dragen we bij aan het verkleinen van de netcongestie-problematiek en het versterken van het energienetwerk.

4.2.1 Klimaat

Het nationale Klimaatakkoord is een belangrijk pakket van maatregelen om de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur te beperken tot ruim onder de 2 graden Celsius. Hiermee geeft een groot aantal partijen invulling aan het Klimaatverdrag van Parijs. De Groene Metropoolregio levert op diverse manieren een bijdrage aan het terugdringen van de CO2-uitstoot. Vaak hebben deze maatregelen een stevige impact op ons ruimtegebruik. Hieronder beschrijven we hoe we binnen de regio werken aan de RES, warmte en waterstof.

Regionale Energie Strategie

In de Groene Metropoolregio werken 16 gemeenten, provincie Gelderland, 3 waterschappen en netbeheerder Liander samen aan de RES. In de RES werken we toe naar de volgende doelen:
- We realiseren de RES 1.0-afspraak van 1,62 TWh in 2030 en streven naar een betere verdeling tussen zon en wind.
- We verankeren de RES in omgevingsbeleid. Daarbij streven we naar minimaal 50% lokaal eigendom.
- We stellen een voorstel op voor het prioriteren en faseren van opwek- en warmteprojecten en -ontwikkelingen in de regio, in samenhang met de beschikbare en geplande netcapaciteit.
- We geven inzicht in de voortgang en bereikte resultaten via monitoring en verantwoording.

In de RES 1.0 is nog sprake van een flinke onbalans tussen de opwek van zonne- en windenergie: 89% zon en 11% wind. Gezien de beperkte capaciteit op het elektriciteitsnet, streven we in een herijking van de RES-afspraken naar een 50%-50% verhouding tussen zonne- en windenergie.

<u>Afspraken voor de toekomst uit de RES 1.0</u>

In de RES zijn 6 richtinggevende ruimtelijke afspraken gemaakt over de ruimtelijke kwaliteit. Hiervan worden er 3 uitgelicht:
- Ruimtelijke kwaliteit: we combineren de ontwikkeling van windturbines en zonnevelden altijd met de ruimtelijke kwaliteit en samenhang van het totale gebied. We houden daarbij rekening met het gebruik van de ruimte door lokale partijen, stakeholders en inwoners.
- Voorkeursvolgorde zon: grootschalige zonnevelden worden mede beoordeeld op: (1) De mate van aantasting van karakteristieke kenmerken van het landschap; (2) De samenhang met andere functies in het gebied, (zoals landbouw, biodiversiteit, cultuurhistorie); (3) De landschappelijke samenhang en (4) Dubbel ruimtegebruik. Er wordt daarbij zoveel mogelijk ingezet op de plaatsing van zonnepanelen op daken van gebouwen.
- Combineer zon/wind: we combineren windturbines zoveel mogelijk met zonnevelden en vice versa. Dit zorgt voor een betere inpassing in de elektriciteitsinfrastructuur. We streven naar een 50%-50% verhouding tussen zon en wind. Zowel regiobreed, als per elektriciteitsstation.

In de RES zijn ook afspraken gemaakt over het doorwerken van het omgevings-instrumentarium en de MER:

- In het afgelopen jaar is een milieueffectonderzoek (planMER) uitgevoerd naar de geschikte en geschikt te maken gebieden voor de ontwikkeling van ten minste 1,62 TWh duurzame elektriciteit. Deze planMER is belangrijke input voor het herijken van de RES 1.0 naar een RES 2.0. We gaan in gesprek met de gemeenten over mogelijkheden voor windenergie en over het vervolgproces.
- In december 2022 hebben Gedeputeerde Staten besloten windturbines op de Veluwe +1 km daaromheen uit te sluiten om de wespendief te beschermen. In de zone van 1-8 km is er beperkt ruimte voor nieuwe windparken onder voorwaarden. De provincie legt dit besluit vast in haar beleidslijn windenergie en de omgevingsverordening. Daarvoor stelt de provincie een planMER windenergie Veluwe-wespendief op.

In de RES zijn ook afspraken gemaakt voor een optimaal warmtesysteem:

- Vanuit regionaal perspectief maakt het verschil welke bron wordt gebruikt op welke plek; we willen voorkomen dat een bron al door de ene gemeente is ingezet, terwijl hij voor een andere gemeente van vitaal belang zou zijn geweest. In de RES is beschreven hoe we gezamenlijk kijken waar welke bovenlokale bron wordt ingezet.
- Binnen de relevante warmteclusters waar dit verdelingsvraagstuk aan de orde is, is een structureel overleg ingericht om daarover in gesprek te zijn en te blijven.
- Gemeenten zetten daarbij verschillende instrumenten in, die binnen de kaders van de Warmtewet, de Omgevingswet en andere beleidsruimten passen om de bovenlokale warmte afspraken te borgen.
- Als regio doen we een gezamenlijke oproep aan het Rijk om de benodigde regie te voeren op de warmtetransitie. Dat kan door te zorgen voor beter aansluitende wet- en regelgeving voor het uitrollen van warmtenetten, hogere en structurele financiële ondersteuning voor alternatieve warmtevarianten (waaronder warmtenetten) via subsidies of Rijksbijdragen en een structurele Rijksbijdrage voor het ambtenarenapparaat om de warmtetransitie ook daadwerkelijk in goede banen te leiden.

Programma Opwek Energie op Rijksgronden (OER)
Om de energietransitie te versnellen en de RES-ambities van regio's te ondersteunen, stelt het Rijk een deel van haar gronden en kunstwerken beschikbaar voor de opwek van duurzame elektriciteit met wind-, water- en zonne-energie. Via het programma Opwek van Energie op Rijksgronden (OER) geeft het Ministerie van Economische Zaken (EZK) hier uitvoering aan.
De ontwikkeling van zonne-energie langs de A15/Betuwelijn is een OER-project binnen onze regio. De betrokken gemeenten hebben de provincie verzocht een inpassingsplan te maken voor de inpassing van duurzame energie langs de A15. De provincie is daartoe bereid en heeft de intentie uitgesproken dit op te pakken als het zover is. Er loopt binnen de regio een uitvraag aan de gemeenten voor nieuwe projecten binnen het OER-programma.

Regionaal Expertiseteam Energie (REE)
In 2023 is het REE van start gegaan. Het expertiseteam ondersteunt bedrijven bij het verlagen van hun CO2-footprint en kan bijdragen aan de RES-doelstelling om zon op dak te realiseren. Vanuit de regio monitoren we op welke locaties er veel potentieel is voor zon op dak en ruimte op het net, zodat het REE gericht bedrijven kan benaderen. Daarnaast delen we informatie en kennis over onder andere wet- en regelgeving en nationale subsidies.

Waterstof
De toekomstige waterstof backbone van Gasunie loopt door de regio heen. Onder andere de keramische industrie in de regio (Brick Valley) kan met een aftakking van de waterstof backbone van het aardgas af komen. Een regionale aftakking is mogelijk ook kansrijk voor woonkernen en andere functies in de nabijheid van een aftakking.

Hoewel er nog weinig informatie beschikbaar is, kan worden aangenomen dat ook de aanleg van waterstof-infrastructuur een onrendabele top zal hebben. Dat betreft zowel de waterstofbelevering van bedrijven op industrieterreinen als het gebruik van waterstof voor verwarming van woningen. Dat laatste kan incidenteel wenselijk zijn. Ook hier zal een verkenning nodig zijn, die dezelfde stappen volgt als die bij warmtenetten. In de loop van 2023 wordt ook van de waterstofinfra een globale verkenning gemaakt van de onrendabele top en voor welke specifieke situaties waterstof¬infrastructuur een optie is.

4.2.2 Energienetwerk

Netwerkcongestie is inmiddels een beperkende factor geworden voor ruimtelijke ontwikkelingen. Aansluiting op de bestaande energie-infrastructuur is niet meer vanzelfsprekend bij de ontwikkeling van projecten en moet vroegtijdig meegenomen worden als randvoorwaarde in ruimtelijke ontwikkeling.
Wij moeten verder vooruitkijken naar de energievraag en het energieaanbod na 2030 en de benodigde energie-infrastructuur. Hiermee worden knelpunten voorkomen en kunnen we slimme keuzes maken om woningbouw, werklocaties en mobiliteit slim te combineren in het energiesysteem van de toekomst.

Voorlopig houden we rekening met het 'first come, first serve'-principe.
Met de aankomende aanpassing van de ACM-regulering, verwachten we dat er afgeweken kan en gaat worden van dit principe. Maatschappelijke afwegingen gaan bepalender worden in de volgorde van aansluiten. De netbeheerder verwacht daarbij een sturende rol en een helder afwegingskader van overheden.

Op kortere termijn, tot 2030, zijn de meeste uitbreidingen in het elektriciteits–netwerk al gepland. Voor alle grote verstedelijkingslocaties (wonen, werken en mobiliteit) maken wij daarom een risicoanalyse:
- of die woningbouw- of werklocatie op het gewenste moment aangesloten kan worden op het netwerk onder twee verschillende scenario's: 'all electric' en 'warmtenet';
- hoe groot risico's zijn van mogelijke andere ontwikkelingen die de aansluiting alsnog in gevaar zouden kunnen brengen; en
- hoe de mobiliteitstransitie past in deze verstedelijkingslocaties.

Daarna volgt een verkenning van mogelijke oplossingsrichtingen.
Voor werklocaties kunnen tot 2030 aansluitingen op het elektriciteitsnet alleen gerealiseerd worden als er lokale oplossingen met een 0-netcapaciteit gerealiseerd worden (energievragers en aanbieders bij elkaar te clusteren) of door een lokale energieopslag te realiseren.

<u>GEIS-samenwerking in de provincie.</u>
Binnen de samenwerking GEIS biedt de provincie een platform om de opgaven rondom het energiesysteem te bespreken (zie beleidskader provincie voor een onderbouwing van GEIS). Binnen GEIS zijn drie sporen te onderscheiden die parallel lopen aan de gezamenlijke ambitie "Een toekomstbestendig energiesysteem in 2050":
1 Versnellen van realisatie
2 Prioriteren & programmeren
3 Beter benutten & slimme oplossingen

In de periode tot 2030 is er veel schaarste in het energiesysteem en is er weinig ruimte voor nieuwe initiatieven. De infrastructuuruitbreidingen zijn al concreet gepland en opgenomen in het investeringsplan van de netbeheerders en worden zo snel mogelijk uitgevoerd. In spoor 1 worden deze projecten gemonitord en worden acties ondernomen om zo nodig ruimtelijke procedures te versnellen (vertraging voorkomen) of barrières weg te nemen. Daarnaast worden in spoor 3 alle mogelijke slimme oplossingen geïnventariseerd voor het beter benutten van de huidige capaciteit.

In de periode na 2030 is er meer ruimte om vooruit te plannen en projecten in de tijd te programmeren (faseren). En ook de ruimtelijke puzzel te leggen voor de benodigde energie-infrastructuur. We moeten nu al keuzes maken over deze toekomstige periode, zodat er op tijd voldoende capaciteit gerealiseerd kan worden om alle ontwikkelingen mogelijk te maken. In spoor 2 wordt gewerkt aan het proces Integraal Programmeren, met onder andere de volgende vragen:
- Hoe zien de wijken van de toekomst eruit?
- Waar willen we inzetten op warmtenetten, geothermie, hydrothermie en waterstof?
- Waar moeten de nieuwe onderstations komen?

- Waar komen de mobiliteitsknooppunten en hoe combineren we deze met werklocaties, duurzame opwek en laadvoorzieningen (ook voor industrieel verkeer)?
- Hoe ziet de typologie van onze bedrijven eruit; hoeveel energie vragen en leveren zij en hoe kunnen we dit in kaart brengen?
- Waar en hoe kunnen we ruimte reserveren op (indien mogelijk) bestaande en nieuwe werklocaties voor collectieve laadvoorzieningen?
- Welke rol kunnen Smart Energy Hubs (SEH's) vervullen bij deze ontwikkelingen?

Dit proces levert een energievisie op het energiesysteem 2040-2050, inzicht in de energievraag en het energieaanbod van alle sectoren en opgaven gecombineerd met de benodigde energie-infrastructuur (capaciteit en ruimteclaim). En een prioriteitenlijst met belangrijke energie-infrastructuurprojecten (provinciaal MIEK). Het provinciaal MIEK komt tot stand door een brede maatschappelijke afweging en wordt door de netbeheerders opgenomen in hun investeringsplannen.

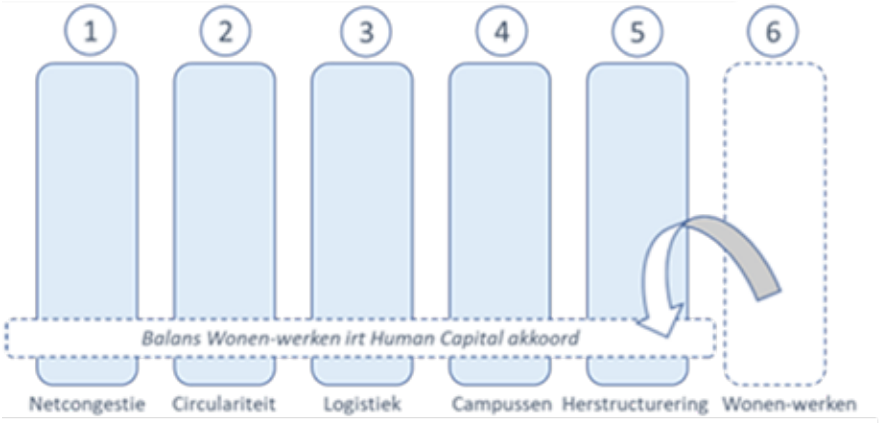
4.2.3 (Circulaire) economie

De Groene Metropoolregio is een stedelijk knooppunt met een ondernemend en innovatief ecosysteem voor het mkb. De ambitie van de regio is zich nog verder te ontwikkelen als Groene Metropoolregio van nationale én internationale betekenis, als circulaire topregio van ons land en Europa. Alleen is er momenteel in de regio sprake van een enorme krapte op de arbeidsmarkt, met name in onze innovatieve topsectoren energy, health en hightech. Hiervoor hebben we een breed gedragen Human Capital Akkoord opgesteld en werken we nu aan de lange termijn borging en de uitvoering hiervan.

De topsectoren zijn momenteel, samen met logistiek, goed voor ongeveer 30% van de bedrijven en 50% van de banen. Onze regio kent ook een meer dan gemiddelde werkgelegenheid in de zorg en overheidssector. Met name in de zorg is de arbeidsmarkt krap; innovaties binnen deze sector moeten helpen om op termijn de krapte op te lossen. Deze sectoren zijn belangrijk en leggen niet altijd een ruimtelijke claim op werklocaties.
De Groene Metropoolregio heeft een groeiende bevolking. We zetten in op het meer in balans brengen van wonen en werken (wat op een positieve manier ook bijdraagt aan onze mobiliteits¬opgave) en meer ruimte voor economische activiteiten en arbeidsplaatsen. Concreet: de ruimtevraag van werken moeten we ook meenemen bij de ruimtevraag van onze groeiende bevolking.
Dit zorgt voor een betere balans tussen wonen en werken en hierdoor kunnen de huidige en toekomstige bewoners ook werken binnen de eigen regio.
Om zo ook de pendel naar andere regio's te verminderen.

Goede, toekomstbestendige werklocaties zijn belangrijk voor de economie in de Groene Metropoolregio. Het is daarom belangrijk dat werklocaties zo zijn ingericht dat bedrijven er goed kunnen ondernemen, nu en in de toekomst. Daarnaast zien we dat werklocaties een belangrijke rol spelen in het behalen van onze doelstellingen ten aanzien van de energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie en biodiversiteit.

De Groene Metropoolregio heeft onlangs – op basis van onderzoek - bouwstenen verzameld voor een nieuwe economische koers, die moeten leiden tot een toekomstbestendige economie in 2040 (Economie van de Toekomst). We doen daarin een voorstel voor 5 à 6 thema's, die samen invulling geven aan de gewenste ontwikkelingsrichting van de economie, binnen de ambities en contouren van de huidige Regionale Agenda. Zie daarvoor onderstaand figuur. Aanvullend op het thema Netcongestie (zie paragraaf 4.3.2) lichten we de 6 thema's in deze paragraaf toe.

Afbeelding 5: Zes thema's binnen Economie van de Toekomst

Algemene uitgangspunten Economie van de Toekomst
In onze economische koers is een aantal uitgangspunten van belang:

1 Economische ontwikkeling concentreert zich met name op onze topsectoren health (zorg), hightech, energy en het brede mkb. Logistiek is randvoorwaardelijk voor alle sectoren en we blijven daarop inzetten.
2 Economische ontwikkeling is zoveel mogelijk circulair.
3 De ontwikkeling van de regionale economie is gebaseerd op de principes van 'brede welvaart'.
4 De Groene Metropoolregio gaat voor gebalanceerde economische groei. Regionaal inkomen (materiële welvaart) is hierbij niet meer dominant, maar onderdeel van een breder geheel. Ook de impact op mens (welzijn van inwoners) en omgeving (milieu) worden meegewogen en afgewogen in de ontwikkeling van de economie.
5 Economische ontwikkeling vraagt om ruimte. Het gebruik hiervan is slim en duurzaam. Dat betekent: eerst kijken naar bestaande ruimte; en dan pas naar nieuwe ruimte. Waar mogelijk is het ruimtegebruik zoveel mogelijk meervoudig.
6 Ruimtelijke kwaliteit staat voorop in de (door- of her)ontwikkeling van werklocaties.

Op basis van deze uitgangspunten hebben wij de economische koers uitgewerkt in onderstaande thema's.

<u>Herstructurering en verdichting</u>
Zorgvuldig ruimtegebruik ligt aan de basis van de groene groei-ambities van de Groene Metropoolregio. Behoud van de werklocatiefunctie en optimalisatie van het ruimtegebruik van onze bestaande werklocaties is hierbij belangrijk.
Zo zorgen we ervoor dat het juiste bedrijf zich op de juiste plek kan vestigen en ontwikkelen we nieuwe locaties alleen als dat echt nodig is. Het heeft de voorkeur dat toekomstige ruimtevraag eerst op bestaande terreinen wordt gefaciliteerd en pas als dat niet mogelijk is, er nieuwe (uitleg)locaties in beeld komen.
Voor herstructurering is schuifruimte nodig om bestaande bedrijven naar andere terreinen te verplaatsen om de achtergebleven locaties te kunnen herstructureren en intensiveren. Herstructurering en intensivering moeten daarom gelijktijdig worden opgepakt. Integraal onderdeel van deze opgave is een kwaliteitsverbetering van de werklocaties.

Samengevat willen we inzetten op:

- Behoud en groei van het aantal banen passend bij de bevolking in de regio. Dit vraagt niet per direct om compensatie van meters op werklocaties, omdat de doelstelling is bestaande terreinen te intensiveren.
- Regionale afspraken over herstructurering van bestaande voorraad, zodat niet alle ruimtevraag bij nieuwbouw terechtkomt.
- Ruimtewinst behalen op nieuw aan te leggen terreinen en herstructurering van werklocaties door gezamenlijke faciliteiten en planologische sturing.

- De juiste bedrijven naar de juiste plaats brengen; strijdig gebruik op werklocaties tegen gaan om zo ruimte voor bedrijven te creëren en informele werklocaties inzetten om schuifruimte te creëren.
- Herstructurering van bestaande voorraad opnemen in een nieuw RPW.

Circulariteit
Ruimte voor circulaire activiteiten is belangrijk en nodig om onze ambities als circulaire topregio waar te kunnen maken en optimaal te kunnen bijdragen aan deze maatschappelijke opgave. Een deel van de circulaire activiteiten zijn al onderdeel van de reguliere bedrijvigheid in de regio.
Ruimte voor hogere milieucategorieën (hmc: milieucategorie 4.1 en hoger) is nodig om bedrijven die hinder veroorzaken voor hun omgeving, te kunnen huisvesten of te verplaatsen. Omdat de ruimte voor hmc-activiteiten beperkt is, is selectiviteit in type bedrijf en locatie noodzakelijk.

Rijk, provincies en enkele gemeenten werken aan het opstellen van een beleidslijn voor grote ruimtevragers, onder de noemer, Grip op grote bedrijfsvestigingen (GRIP). Provincies hebben van het Rijk de opdracht gekregen om zoekgebieden te identificeren voor grootschalige ruimtevragers vanaf vijf hectare, waaronder logistiek en hoge milieucategorie bedrijvigheid. In het kader van Economie van de Toekomst zijn lijnen uitgezet ten aanzien van transformatie van werklocaties (naast grote ruimtevragers gaan we in op hoge milieucategorie en watergebonden bedrijvigheid). Deze zullen nader worden uitgewerkt in het RPW.

Samengevat willen we inzetten op:
- Koesteren en behouden van hmc-locaties. Hiervoor maken wij regionale afspraken in het volgende RPW. Inzet is een inspanningsplicht voor gemeenten om hmc-locaties te behouden bij transformatie.
- Meer inzicht in de ruimtevraag circulair: welke bedrijven zijn hier gevestigd, welke locatie-eigenschappen hebben zij en welke toekomstige ruimtebehoefte valt er hierbij te verwachten?
- Prioritering van de circulaire opgave; welke type circulaire activiteiten willen we faciliteren in de regio?

Logistiek
Logistiek is een basisvoorwaarde voor een economisch vitale en leefbare regio. De logistieke sector is tenslotte noodzakelijk om alle sectoren effectief en efficiënt te laten functioneren en ervoor te zorgen dat bedrijven en consumenten hun producten en diensten ontvangen. Een feit is dat de logistieke opgave groeit en daarnaast speelt logistiek een belangrijke randvoorwaardelijke rol bij andere opgaven in de regio zoals de energietransitie, verstedelijking, groene groei en bewuster gebruik van ruimte. Ruimte voor logistiek is dus noodzakelijk, maar dit moet echt slimmer en duurzamer en daar waar mogelijk bijdragen aan verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

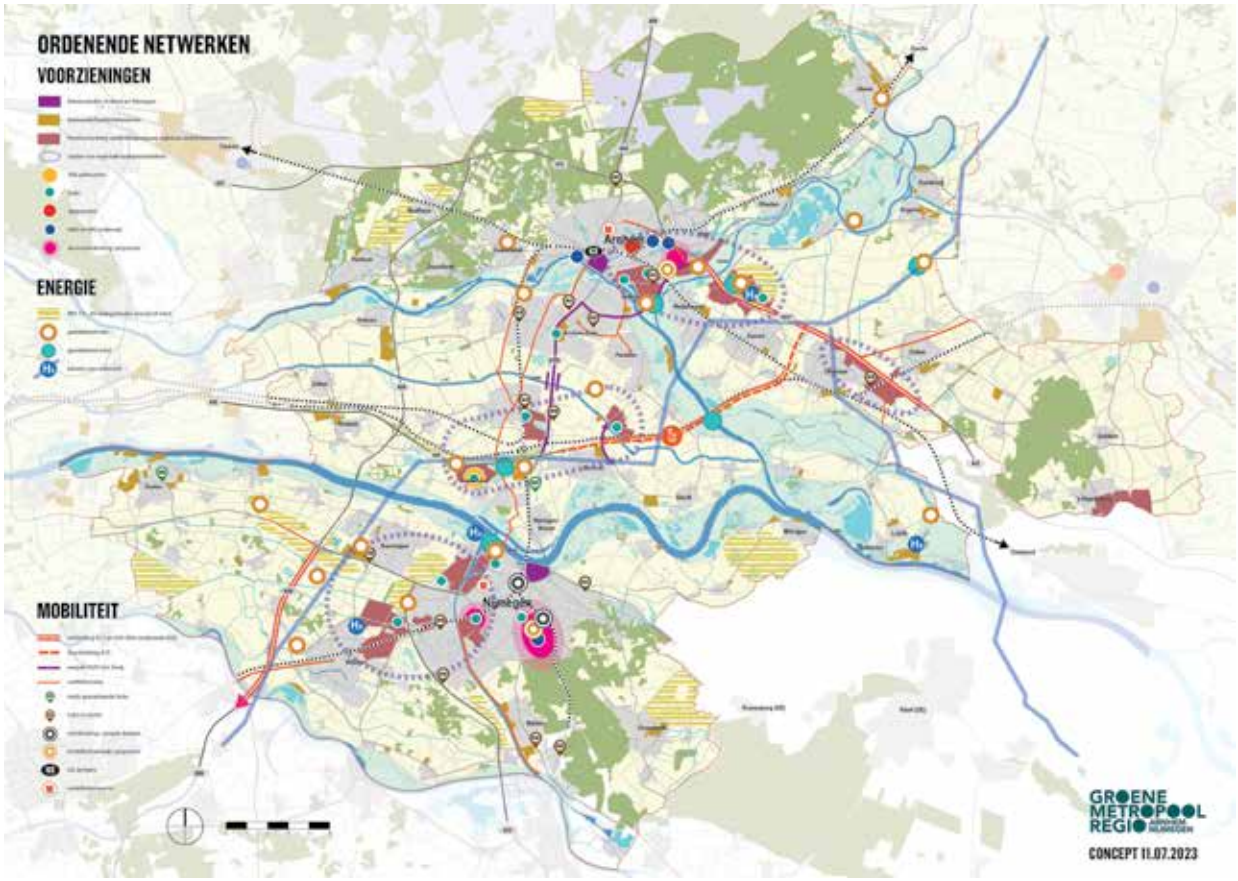
Samengevat willen we inzetten op:
- Lokale logistiek; wij zetten in op de ontwikkeling van stadsdistributiehubs (cityhubs) aan de rand van de stad.
- Lokale en regionale logistiek; wij creëren ruimte voor regionaal gevestigde logistieke bedrijven, waardoor schuifruimte ontstaat op bestaande werklocaties voor onder andere cityhubs. Voor de uitbreidingsruimte kijken we naar locaties geclusterd rondom bestaande werklocaties en nabij de snelwegen.
- Bovenregionale logistiek; wij blijven ruimte bieden voor de activiteiten van bestaande logistieke ondernemers. Voor ondernemers buiten de regio bieden we alleen ruimte als zij aantoonbare ondersteunende (logistieke) opgaven vervullen ten behoeve van de topsectoren health, hightech en energy. Nieuwe uitbreiding voor bovenregionale logistiek positioneren we binnen de bestaande logistieke knooppunten (Knoop EMZ en Knoop 38). Hoeveel ruimte daarvoor nodig is, onderzoeken we in het traject rondom het nieuwe RPW. Het Rijk vraag provincies ook om ruimte voor grootschalige ruimtevragers (GRIP).
- Uitgifte logistieke kavels vraagt ook om voorzieningen.

- Nieuwe ruimte zetten we zo efficiënt mogelijk in (ruimtewinst in de uitgifte van nieuwe logistieke kavels).
- Bovenstaande punten worden verder uitgewerkt en hier worden regionale afspraken over gemaakt in een nieuw RPW.

Investeren in ruimte voor campussen en innovatiemilieus
De campussen in de Groene Metropoolregio zijn een magneet voor talent, ondernemerschap en investeerders. Dit zorgt voor innovatieve bedrijvigheid op deze bijzondere werklocaties. Het zijn ook dé plekken waar (jong) talent wordt opgeleid en waar onderzoek en valorisatie leidt tot innovaties met maatschappelijke impact. Voor een duurzame economische ontwikkeling en het innovatieve vermogen van de regio is het van belang dat de positie van de campussen verder wordt versterkt in zowel economisch als ruimtelijk opzicht. Dat betekent dat er regionaal aandacht nodig is voor het faciliteren van voldoende ruimte voor innovatieve bedrijvigheid in onze health-, hightech- en energy-ecosystemen én dat er op de bestaande campussen samen met het Rijk en de provincie (meer) geïnvesteerd moet worden.

Samengevat willen we inzetten op:
- Ruimte voor ontwikkeling is cruciaal voor de verder groei van het innovatieve ecosysteem op en rond de bestaande campussen en op innovatieve werklocaties in de regio. Daarom moeten we bestaande ruimte op campussen en werklocaties slim benutten en waar mogelijk uitbreiden.
- Een optimale en duurzame bereikbaarheid van de campussen op fiets en met openbaar vervoer is noodzakelijk.
- Voorzieningen zijn nodig om de levendigheid en aantrekkelijkheid van de campussen en de ruimte daaromheen te versterken.

Tot slot: Naar een nieuw RPW
De uitgangspunten uit het onderzoek Economie van de Toekomst vertalen we door in een nieuw RPW. In een integrale afweging maken we eerst een opdracht voor de nieuwe RPW. Op 1 januari 2025 moet er een nieuw RPW liggen.

Afbeelding 6: Verhaallijn 2; Ordenende netwerken voor klimaat, energie en (circulaire) economie

Samenvatting
Rond de thema's klimaat, energie en (circulaire) economie is op dit moment veel in beweging. En alle ontwikkelingen hebben een impact op de ruimte en het ruimtegebruik. Wat betreft klimaat levert de Groene Metropoolregio op diverse manieren een bijdrage aan het terugdringen van de CO_2-uitstoot. Vaak hebben deze maatregelen een stevige impact op het ruimtegebruik. We werken hier onder meer aan via de RES. De geringe capaciteit op het elektriciteitsnet (Netwerkcongestie) is inmiddels een beperkende factor geworden voor ruimtelijke ontwikkelingen en vormt een ernstige bedreiging voor het behalen van onze doelen.

We hebben als stedelijk knooppunt een mooie uitgangspositie met een ondernemend en innovatief ecosysteem voor het mkb. De ambitie van de regio is zich nog verder te ontwikkelen als Groene Metropoolregio van nationale én internationale betekenis, als circulaire topregio van ons land en Europa. Om dat te bereiken werken we aan toekomstbestendige en duurzame werklocaties (herstructurering, circulariteit en logistiek), investeren we in campussen en gaan we een nieuw, toekomstbestendig RPW maken.

Wat is hiervoor nodig?
Klimaat/energie
- Herijking van de RES met als doel een betere verhouding in de opwek van energie door zon en wind waardoor het energienet minder belast wordt.
- Structurele financiering van RES-taken.
- Verankering van de RES in het omgevingsbeleid en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de RES-doelen.
- We werken aan een regionale programmering van de energie-infrastructuur. De programmering doen we in samenhang met de programmering op Gelderse schaal en vormt daarmee de input voor het programma GEIS. Vanuit dit programma wordt ook de verbinding gelegd met de programmering van het landelijk netwerk.
- Versnellen van ruimtelijke procedures om aanleg van energie-infrastructuur mogelijk te maken.
- Samen met de netbeheerder worden de kansen voor het gebruik van waterstof in de industrie die niet makkelijk kan elektrificeren (cluster 6) verkend. We brengen in beeld wat er nog wel aan ontwikkelingen mogelijk is met de bestaande restcapaciteit van de onderstations en hoe zich dat verhoudt tot onze plannen tot 2030. Op basis hiervan gaan we lokale maatwerkoplossingen ontwerpen, financieringsafspraken maken, programmeren en uitvoeren.
- Afwegingsruimte voor de provincie en netbeheerder is nodig om te kunnen prioriteren bij aansluitingen op het energienet.

(Circulaire) economie
- We vertalen de uitgangspunten voor de Economie van de Toekomst in een nieuw RPW. In het nieuwe RPW zullen net als in het huidige RPW afspraken worden opgenomen over de ontwikkeling van kantoren en detailhandel.
- Bij de realisatie van terreinen voor logistieke activiteiten onderzoeken we de mogelijkheden om daarbij lokale, regionale en bovenregionale logistiek slim te combineren.
- We ontwikkelen een visie op onze circulaire economie, passend bij onze regionale kracht en behoefte. We doen in het kader van het nieuwe RPW onderzoek naar de vestigingseisen voor circulaire bedrijvigheid in onder andere de hoge milieucategorieën en naar mogelijkheden om deze te huisvesten.

4.3 Derde verhaallijn: Leefbare dorpen en steden

Zorgvuldig ruimtegebruik ligt aan de basis van de groene groei-ambities van de Groene Metropoolregio. In dit perspectief gaan we in op:
1 Woonopgave
2 Mobiliteitsopgave
3 Recreatie en toerisme
4 Voorzieningen zoals scholen, zorg en cultuur
5 Erfgoed

4.3.1 Wonen

De woonopgave tot 2030 ligt vast in de Woondeals. De opgave voor de periode daarna hebben we in de Verstedelijkingsstrategie ook al benoemd, zonder al definitief locatiekeuzes vast te leggen. Dit geeft ons de gelegenheid om de zoekgebieden nog goed af te wegen, bijvoorbeeld op de effecten voor water en bodem.

Woondeal 2.0

In 2020 zijn gemeenten binnen de Groene Metropoolregio, provincie Gelderland en het Rijk een langjarig partnerschap aangegaan voor een beter werkende woningmarkt. Aanleiding was het feit dat de Groene Metropoolregio in de top 3 van regio's in Nederland stond met het hoogste woningtekort, de woonopgaven bovengemiddeld waren en de uitvoering onder druk stond.
Concrete resultaten van Woondeal 1.0 zijn: een regionale woningmarktmonitor, uitbreiding van plancapaciteit, toevoeging van nieuwe locaties en gebieden, ombuiging naar meer betaalbare programma's, een circulaire impactladder, extra handen en expertise via flexpools en aanjagers. Alle partijen hebben extra middelen beschikbaar gesteld voor toevoeging van nieuwe woningen en gebiedsontwikkelingen. De Rijksbijdragen aan woningbouw in deze regio tellen in afgelopen drie jaar op naar ongeveer €400 miljoen. Dit betreft cofinanciering voor gebiedsontwikkelingen en de bouw van 19.320 woningen. Lokale en regionale overheden, marktpartijen en corporaties investeren een veelvoud.

We zijn er nog niet. Het in 2022 uitgevoerde regionale woningbehoefteonderzoek herbevestigt dat de woonopgave het lokale niveau overstijgt; versterkte samenwerking tussen regio(gemeenten), provincie en Rijk is nodig voor een passende bijdrage van iedere gemeente aan deze opgave.
Voor het langjarig toevoegen van voldoende woningen, ruimtelijk goed ingepast binnen het concept 'meer landschap, meer stad' blijft ieders inzet en betrokkenheid noodzakelijk.
Rijk, provincie en gemeenten hebben in de Woondeal 2.0 onder andere afgesproken dat we gaan voor:

- Realisatie van de woningbouwopgave als bouwsteen en binnen de kaders van de Verstedelijkingsstrategie.
- Een woningtekort van 2% wordt door overheden als gezond beschouwd. Daarom zetten we in op de bouw van zo'n 55.000 woningen richting 2040. Conform de Woondeal moeten er minimaal 33.000 woningen tot en met 2030 gerealiseerd worden. We sturen daarbij echter op 38.000 woningen tot en met 2030. Zo vullen we de behoefte van 42.000 woningen grotendeels in, die blijkt uit recent woonbehoefteonderzoek. We zetten waar mogelijk in op realisatie en versnelling. Daarvoor is invulling van bredere randvoorwaarden voor gebiedsontwikkeling noodzakelijk. Als dit niet gebeurt zal het woningtekort op een (te) hoog niveau blijven.
- Realisatie van ongeveer 20.000 van deze woningen in drie grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties: Nijmegen Stationsgebied, Nijmegen Kanaalzone en Spoorzone Arnhem-Oost en 17.000 woningen in de zeventien andere focusgebieden.
- Ophoging van de woningproductie van 3.300 naar zo'n 3.700 woningen per jaar, onder andere door inzet op flexwoningen en ruimte voor alternatieve woonvormen.

- In lijn met de nationale doelstelling (vergroting van de beschikbaarheid van woningen voor mensen met lage en middeninkomens, waaronder veel starters) zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen en een evenwichtige spreiding daarvan over de gemeenten (bron: Woondeal 2.0 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen); 30% sociale huur, 2/3 betaalbaar.
- Realisatie van circulaire ambities: 50% circulair bouwen in 2030, 100% in 2050. Daarnaast voldoen aan de klimaatambities van het Parijsakkoord.

Momenteel telt de Groene Metropoolregio tot en met 2030 een voldoende omvangrijke harde en zachte planvoorraad. Op grond hiervan is het realiseren van 33.000 woningen tot en met 2030 haalbaar. Het vraagt een blijvende intensieve samenwerking van Rijk, provincie en gemeenten, samen met corporaties en marktpartijen. Per opgave zijn de hoofdactiviteiten voor de uitvoering door Rijk, provincie en gemeenten aangegeven. In lijn met de Verstedelijkingsstrategie is het overgrote deel van de planvoorraad binnen steden of dorpen voorzien.

Totale inzet is randvoorwaardelijk voor slagen Woondeal
Bij de Woondeal zien partijen in dat het realiseren van de doelstellingen ambitieus is, afhankelijk is van veel factoren en in het huidige tijdsgewricht onder druk staat. In de Verstedelijkingsstrategie en bijbehorende bestuurlijke afspraken (van november 2022) zijn bij de ambities randvoorwaarden benoemd over het toevoegen van 100.000 woningen in beide regio's tot 2040. Ook in het provinciale bod (per brief aan de minister) zijn randvoorwaarden benoemd, als voorloper op de afspraken met het Rijk. Deze randvoorwaarden gelden ook voor de realisatie van deze Woondeal (en breder):
- Investeringen in bereikbaarheid
- Financiering van onrendabele toppen
- Voldoende ambtelijke capaciteit
- Voldoende stikstofruimte
- Voldoende netcapaciteit op het elektriciteitsnet

Met de Woondeal 2.0 zien de partijen het belang in van het invullen van deze randvoorwaarden voor het effectief uitvoeren van de afspraken. Daarbij is continuïteit en versterking van de uitvoeringsorganisatie essentieel om de gewenste ontwikkelingen uit deze Woondeal te realiseren.

Onderzoek naar onrendabele toppen
De realisatie van de woonambitie kan alleen als we (Rijk, provincie, gemeenten) gezamenlijk de onrendabele top financieren. De ontwikkeling van betaalbare woningen is namelijk complex door de verschillende ambities die samenkomen, uitdagingen op het vlak van infrastructuur en parkeren etc. Bovendien hebben we met elkaar een aantal ambities afgesproken: betaalbaar, groen, duurzaam met aandacht voor leefbaarheid.

We hebben aan Fakton gevraagd om een eerste beeld van de investeringskosten op te stellen die gemoeid zijn met het integraal realiseren van de Verstedelijkings-strategie. Op basis van referentieprojecten en kengetallen is een inschatting gemaakt van verwachte investeringskosten.

De kosten voor het realiseren van woningen drukken wij uit als een tekort per woning. Dit tekort per woning omvat de kosten voor de realisatie van de gebiedsontwikkeling en nadrukkelijk niet de kosten voor bijvoorbeeld een schaalsprong in de infrastructuur op provinciaal niveau (onderdeel van bouwsteen Mobiliteit).

Voor het bepalen van de gemiddelde onrendabele top per woning beschouwen wij de kosten en opbrengsten die optreden bij de gebiedsontwikkeling. Hierbij wordt voornamelijk binnen het plangebied gekeken en spelen de traditionele grond-exploitatiekosten voor de gebiedsontwikkeling een belangrijke rol als het gaat om de te maken kosten.

Om te komen tot een gemiddelde onrendabele top per woning zijn diverse bronnen meegenomen, waarbij rekening is gehouden met toerekenbaarheid. Op basis van deze aannames komt het totale tekort op ongeveer €700 miljoen bij 60.000 woningen. Een deel is hiervan recentelijk door het Rijk gefinancierd (onder andere Woningbouwimpuls (WBI) en investeringen in grootschalige woningbouwgebieden).

Investering ambtelijke capaciteit woningbouw en gebiedsontwikkeling
Een groter bouwvolume betekent dat gemeenten meer plannen moeten ontwikkelen. Dit kost ambtelijke capaciteit waaraan het in veel gemeenten ontbreekt. De Groene Metropoolregio heeft in april 2023 een eerste inventarisatie uitgevoerd onder de 18 gemeenten. Daaruit blijkt een behoefte aan ongeveer 50-60 fte extra. Als je dit kapitaliseert, betekent dit een financiële behoefte van ongeveer €4-5 miljoen aan extra capaciteit om bouwplannen verder te ontwikkelen. Het gaat dan om diverse vacatures, zoals planeconomen, projectleiders, verkeerskundigen en stedenbouwkundigen.

De Woondeal 2.0 voor de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is op 8 maart 2023 ondertekend. Hiermee bestendigen Rijk, provincie en regio(gemeenten) de samenwerking voor een gezondere woningmarkt. Met deze afspraken draagt de regio bij aan een derde deel van de Gelderlandse woningbouwopgave. Uniek aan de Woondeal in Arnhem-Nijmegen is dat deze niet alleen gaat over woningen bouwen. Het gaat ook over het beter benutten van bestaande woningen, circulariteit en wonen met welzijn en zorg.

33.000 woningen toevoegen
Tot en met 2030 komen er in de regio minimaal 33.000 woningen bij. Een belangrijk deel van deze woningen komt op de grootschalige woningbouwlocaties Arnhem Spoorknoop-Oost, Stationsgebied Nijmegen en Kanaalzone-Zuid in Nijmegen. Ook in de andere gemeenten komt er extra inzet voor verschillende woningbouwlocaties. Met corporaties en marktpartijen onderzoekt de regio kansen in de bestaande woningvoorraad om snel meer woningen te krijgen.

30% sociale huur in elke gemeente
Belangrijk in de nieuwe Woondeal-afspraken is de overeenkomst tussen de gemeenten dat elke gemeente een gelijke bijdrage levert aan de huisvesting van aandachtsgroepen. Dan gaat het bijvoorbeeld om mensen met een zorgvraag of mensen die dakloos dreigen te worden. Iedere gemeente zet zich daarom in voor 30% sociale huur bij nieuwbouw. Ook is de regio landelijke koploperregio ‘Een thuis voor iedereen’. Dit houdt in dat wordt gewerkt aan wijken en buurten waar ook mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag lang zelfstandig kunnen wonen.

Bovengemiddelde inzet nodig
De bouw van meer woningen en van meer betaalbare woningen vraagt een stevige inzet van alle partijen. Er zijn voldoende bouwmogelijkheden. Maar; de bouwkosten stijgen, stikstof belemmert bouwmogelijkheden, personeelstekorten spelen op veel plaatsen. Rijk, provincie en gemeenten bundelen hun krachten om deze problemen op te lossen. De Woondeal helpt om dan belemmerende regelgeving op te lossen.

Ondersteuning van corporaties en bouwbedrijven
De woningcorporaties en bouwers in de regio ondersteunen de ambities zoals vastgelegd in de Woondeal.

4.3.2 Mobiliteit

De regio heeft de keuze gemaakt om mensen in de Groene Metropool te laten reizen op de slimste en schoonste manier. Dit is nodig om te anticiperen op de groei van mobiliteit (mede door de woningbouw en de groei van de economie) en te werken aan de klimaatopgave, stikstofopgave en het verbeteren van de luchtkwaliteit. In november 2022 maakten het Rijk, de provincies Gelderland en Utrecht, 3 waterschappen en de Groene Metropoolregio en Regio Foodvalley bij het BO MIRT verstedelijkingsafspraken voor de bouw van 100.000 woningen tot 2040.

Wij benutten en versterken bij het bouwen van nieuwe woningen de groene kwaliteiten van de regio's, bijvoorbeeld door vooral binnenstedelijk en bij OV-knooppunten te bouwen. Meer woningen, meer inwoners én meer bedrijvigheid betekent ook een (forse) groei van de mobiliteit. Een belangrijke voorwaarde om bij te dragen aan het oplossen van het woningtekort is verbetering van de bereikbaarheid, met focus op slimme en schone mobiliteit. Zonder extra investeringen zijn de nieuwe woningen letterlijk en figuurlijk onbereikbaar. Dat blijkt ook uit de Mobiliteitsanalyse Verstedelijkings¬strategie die in opdracht van het Rijk, de provincies Gelderland en Utrecht en beide regio's is uitgevoerd.

De conclusies zijn:

- De woningbouwopgave heeft grote gevolgen voor de bereikbaarheid van de Groene Metropoolregio en Regio Foodvalley.
- De huidige infrastructuur staat nú al onder druk en kan deze woningbouwopgave (en toename van bedrijvigheid) niet aan.
- De wegen lopen vast en de huidige capaciteit voor fietsverbindingen en openbaar vervoer is (ook) niet toereikend.
- Voor deze woningbouwopgave is een forse bereikbaarheidsambitie nodig, die is te vergelijken met die in de Randstad of Brainport Eindhoven.
- Om de groei van het aantal verplaatsingen aan te kunnen, is op vele fronten een schaalsprong nodig voor openbaar vervoer, fiets en in sommige gevallen voor weg. Hierbij gaat het om verbindingen tussen stedelijke netwerken, internationaal met Arnhem Centraal en om ontsluiting van deze stedelijke netwerken op regionale schaal. Uit de analyses blijkt dat het stedelijke wegennet vastloopt door de toevoeging van nieuwe woningen en de autonome groei van het verkeer. Om dit te voorkomen, zijn investeringen nodig in met name openbaar vervoer, fiets en hubs en flankerend beleid van lagere overheden. Een belangrijk punt is dat openbaar vervoer, fiets en hubs ook moeten worden versterkt, in termen van capaciteit en kwaliteit. Er is een forse investering in de infrastructuur voor het openbaar vervoer nodig. Daarnaast kan slechts van

hoogwaardig openbaar vervoer – gericht op ontsluiting van bestaande en nieuwe woongebieden – sprake zijn als de frequentie van het openbaar vervoer op stedelijke corridors wordt vergroot door te investeren in duurzame modaliteiten. Dit kan uitvoering krijgen via het stimuleren en investeren in lopen, de fiets (SFR), hoogwaardig openbaar vervoer, (regionaal) spoor én door in te zetten op aanvullende (flankerende) mobiliteitsopgaven. Door bijvoorbeeld de realisatie van (stadsrand)hubs, deelmobiliteit, strenger parkeerbeleid, verlagen snelheid en verminderen van rijstroken, belasten we het wegennet minder en verminderen we het ruimtebeslag in steden en dorpen.
Zo zijn en blijven bestaande en nieuwe woningen bereikbaar. Een belangrijk aandachtspunt is dat het afschalen van het autogebruik alleen kan als er alternatieven zijn gerealiseerd.
- Aandachtspunt zijn de specifieke OV-maatregelen en fietsverbindingen die nodig zijn. Wij willen meer inzetten op goede fietsverbindingen (SFR) in onze regio, goede openbaar vervoersverbindingen en goede (inter)nationale en regionale spoorverbindingen (personen) en stadsrandhubs. Samen met de gemeenten willen we vooral inzetten op aanvullende mobiliteitsmaatregelen zoals parkeerbeleid, aanpassen snelheid en verminderen rijstroken, realisatie van (stadsrand)hubs, deelmobiliteit, fietsvoorzieningen (parkeren) en loopbeleid.

De consequenties voor het mobiliteitsnetwerk zijn nog niet volledig in beeld voor wat betreft bedrijvigheid, werklocaties en bedrijfsverplaatsingen. Dit moet in samenhang met de bouwsteen Economie nader worden uitgewerkt.
Hierbij leggen wij de verbinding met het RPW.

Investeringen nodig
In het BO MIRT 2022 maakten wij al een aantal goede afspraken over bereikbaarheidsinvesteringen voor met name de ontsluiting van de grootschalige woningbouwlocaties. Maar er is meer nodig. De afgelopen jaren hebben we op basis van de Mobiliteitsanalyse Verstedelijkingsstrategie een scherp beeld gekregen wat daarvoor nodig is, inclusief bijbehorende investeringen.
De volgende prioritaire mobiliteitsmaatregelen komen naar voren:
- Aanleg doorfietsroute VeluweWaalpad tussen Arnhem, Elst en Nijmegen; een hoogwaardige doorgaande fietsroute noord-zuid stedelijk gebied Arnhem-Elst-Nijmegen, inclusief extra fietsbrug over de Rijn.
- Aanleg doorfietsroute Arnhem-Huissen; doorfietsroutes tussen Arnhem en Huissen en tussen Huissen en Kronenburg.
- Verbetering van de hoogwaardig openbaar vervoersverbinding tussen Nijmegen en Druten, onder andere door kwaliteitsimpulsen van openbaar vervoersknooppunten en het verbeteren van openbaar vervoershaltes.
- Een uitgewerkt pakket aan regionale mobiliteitsmaatregelen, die nodig zijn voor het realiseren van ruimtelijke plannen en om de regio bereikbaar te houden. In de komende periode hopen we verregaande afspraken te kunnen maken over het pakket aan overige noodzakelijke maatregelen.
- Wij houden vast aan eerder gemaakte Verstedelijkingsafspraken:
  - A15/A12: doortrekking van de A15 en verbreding A12. Hierbij is ook een bijbehorend mobiliteitspakket essentieel. Een mobiliteitspakket om meer inzicht te krijgen in de mogelijke mobiliteitsmaatregelen rondom de A15/A12, met name als deze niet doorgaat of als er forse vertraging in de realisatie ontstaat. Een aantal projecten/processen gaan door, los van het project VIA15. De primaire vraag is welke extra projecten er nodig zijn of welke projecten we sneller kunnen realiseren. In overleg met Rijk en provincie willen we zoeken naar een nadere (extra) invulling van mogelijke maatregelen die bijdragen aan een betere bereikbaarheid van het gebied.
  - A50: aanpassen/verbreden Paalgraven-Bankhoef-Ewijk en een strategische agenda met gebiedsgerichte mobiliteitsaanpak voor de corridor A50 Nijmegen-Eindhoven.
  - RegioExpres van en naar de Achterhoek.
  - MIRT-onderzoek naar de corridor Utrecht-Arnhem-Duitse grens (A12).
  - MIRT-onderzoek naar de inpassing van de vrije kruising Spoorzone Arnhem-Oost (is in voorbereiding).

– Goederen Routering Noord Oost Europa. Het Nut en Noodzaak-onderzoek voor GNOE in Oost-Nederland start medio mei 2023 (afspraak met staatssecretaris 14 november 2022).

Vanuit de verstedelijkingsopgave is een samenhang te zien tussen wonen, werken en het mobiliteitsnetwerk (Rijk-provincie-gemeenten/regio). De Integrale Mobiliteitsanalyse (IMA) van het Rijk heeft duidelijk gemaakt dat er nog gezamenlijke uitdagingen liggen in de regio. Hierbij spelen de mobiliteitstransitie en verduurzaming een belangrijke rol. Rijk en regio spreken af om samen het proces te starten om te komen tot een netwerkanalyse 2030-2040 voor de Groene Metropoolregio en Regio Foodvalley. De analyse kan plaatsvinden na de afronding van een of meer onderzoeken van Rijk en regio naar emplacement, vrije spoorkruising in Arnhem-Oost en spoorcorridor Utrecht-Arnhem. Tussen Rijk en regio vindt in 2023 alvast afstemming plaats over het bereik en de methode, waarbij in ieder geval wordt meegenomen:

- de brede, multimodale bereikbaarheidsopgave;
- de verstedelijkingsopgave van de Groene Metropoolregio en Regio Foodvalley;
- de effecten van de groei van het aantal woningen en de economie op de bereikbaarheid van de regio en de samenhang met regionale en nationale mobiliteitsnetwerken.

4.3.3 Recreatie en toerisme

Voor de leefbaarheid in steden en dorpen is het belangrijk dat inwoners op een duurzame manier recreëren, zeker als er meer woningen en meer inwoners bij komen. Een goede recreatieve infrastructuur trekt toeristen van buiten wat de vitaliteit van de toeristische sector en de economie van en voorzieningen in steden en dorpen ten goede komt. Het versterken van natuur en landschap, zoals beschreven in hoofdstuk 3, draagt bij aan de recreatiemogelijkheden. Dit gaat niet vanzelf. Recreatie en vooral intensieve recreatie en natuur(herstel) staan soms op gespannen voet met elkaar. Een belangrijke randvoorwaarde voor groei in balans is daarom dat we goed kijken waar we welke recreatiemogelijkheden willen versterken en creëren, en hoe we deze mogelijkheden goed over de regio kunnen spreiden.

We willen daarom het huidige recreatieve gebruik in de Groene Metropoolregio in beeld brengen en dit vergelijken met de behoefte in de toekomst, ook in combinatie met nieuwe woningen en meer inwoners. Dan wordt helder welke (combinatie) kansen er zijn om recreatie te versterken. Daarbij denken we concreet aan het versterken en verbinden van recreatieve routestructuren en verhaallijnen. Vooral voor de verhaallijnen Romeinen, Tweede Wereldoorlog en

Leven met het water zien we kansen om deze op regionaal en provinciaal niveau verder te brengen. Daarnaast hebben we in de Groene Metropoolregio relatief veel korte (voedsel)ketens. Dat is ook vanuit recreatief oogpunt interessant: streekproducten en fiets- en wandelroutes langs allerlei soorten voedselproductie. We willen deze korte ketens in kaart brengen en kijken hoe we dit als recreatief product beter in de markt kunnen zetten.

Dit vraagt, boven op de investeringen die nodig zijn voor de versterking van natuur en landschap, om een extra investering. Ten eerste om in beeld te brengen waar wat nodig en handig is. Ten tweede om natuur en landschap ook daadwerkelijk zo in te richten dat inwoners en bezoekers op een passende manier kunnen recreëren, met respect voor natuur en landschap en herstel daarvan.

4.3.4 Veiligheid, gezondheid en overige voorzieningen

Bij een groeiende bevolking is het belangrijk dat er genoeg ruimte is voor meegroeien van voorzieningen die onze steden en dorpen leefbaar houden. Ook veiligheid en een gezonde leefomgeving zijn een continu aandachtspunt. Een goed leefmilieu, met onder andere de aspecten geluid en luchtkwaliteit, is dan ook een belangrijke afweging bij het maken van ruimtelijke keuzes. Provincie en gemeenten pakken deze opgave, op verschillende manieren, gezamenlijk op. Deels doen we dat onder de vlag 'Bruisende binnensteden, krachtige kernen' dat bij verschillende opgaven van de Groene Metropoolregio, in samenwerking met de provincie is belegd. Op het gebied van voorzieningen op cultureel gebied hebben we inmiddels ook een stevige samenwerking opgezet tussen regio en provincie.

Cultuur

In de Groene Metropoolregio hebben we een bloeiende culturele keten. Cultuurregio 025 is een sterk en hecht netwerk van opleiding, productie en presentatie voor alle kunstvormen: theater, muziek, dans, film, letteren, beeldende kunst, vormgeving en mode. Iedere keten is zo sterk als de zwakste schakel; zonder (cultuur)educatie, geen cultuurminnend publiek en geen kweekvijver voor talent. Zonder talent, geen aansprekende, vernieuwende culturele uitingen. En zonder dit alles geen excellentie. Wij willen dat amateurgezelschappen onze dorpskernen en steden leefbaar en levendig houden. We vinden het belangrijk dat elk Gelders kind zich kan ontplooien. We willen dat makers kunst kunnen blijven maken en cultuur, ons erfgoed en onze culture instellingen toegankelijk houden voor iedereen.

Op dit moment zetten we met de uitvoering van het Transformatievoorstel Cultuur, samen in op:

- Investeren in de lokale, bovenlokale en regionale infrastructuur
  De 18 gemeenten investeren elk in hun culturele infrastructuur. Bijvoorbeeld als het gaat om cultuureducatie en amateurkunst als belangrijke voedingsbodem voor het topsegment. De gemeenten Arnhem en Nijmegen hebben hierin een bijzondere rol: zij investeren fors in de grote culturele voorzieningen die een regionale en bovenregionale uitstraling hebben. Denk daarbij aan investeringen in de rijksgezelschappen Phion, Introdans en Oostpool en de grote theaters en concertzalen. Waar onze 'eigen' makers, waar we trots op zijn, zich kunnen presenteren en waar ook het landelijk aanbod aan voorstellingen, tentoonstellingen en presentaties te zien is.
- Stimuleren innovatie
  We ondersteunen initiatieven die de culturele sector wezenlijk transformeren en ervoor zorgen dat oud en nieuw publiek van cultuur kan blijven genieten.
- Opleiden van professionals
  We zorgen dat het opleidingsaanbod voor professionals in de kunst up-to-date blijft en afgestemd is op de vraag die de professionals hebben.
- Versterken cultuureducatie
  We hebben de ambitie dat ieder kind in Cultuurregio 025 in aanraking komt met het brede en hoogwaardige kunst- en cultuuraanbod in onze regio. Voldoende, goed opgeleide kunstvakdocenten zijn daarbij essentieel.

Om dat te realiseren, versterken we de regionale cultuurknooppunten en zetten we in op meer en beter geschoolde kunstvakdocenten.
- Ondersteunen amateurkunst
  We gaan de amateurkunstverenigingen ondersteunen. Dat doen we gericht, met een steunpunt dat voorziet in waar zij behoefte aan hebben.

Vanuit cultureel perspectief zetten we ons ook in voor de eerder genoemde verhaallijnen: Romeinen, Tweede wereldoorlog en Leven met het Water. In de komende periode blijven we samenwerken, stemmen we onze ambities op elkaar af en maken we afspraken over waar we, ieder vanuit onze eigen rol, in (blijven) investeren. Daarnaast is het ook belangrijk ruimte te bieden voor betaalbare werkruimtes en culturele broedplaatsen.

4.3.5 Erfgoed

Binnen de Groene Metropoolregio zijn de ruimtelijke aspecten van erfgoed een belangrijk onderdeel van het groen-blauw raamwerk en de elf denklijnen.

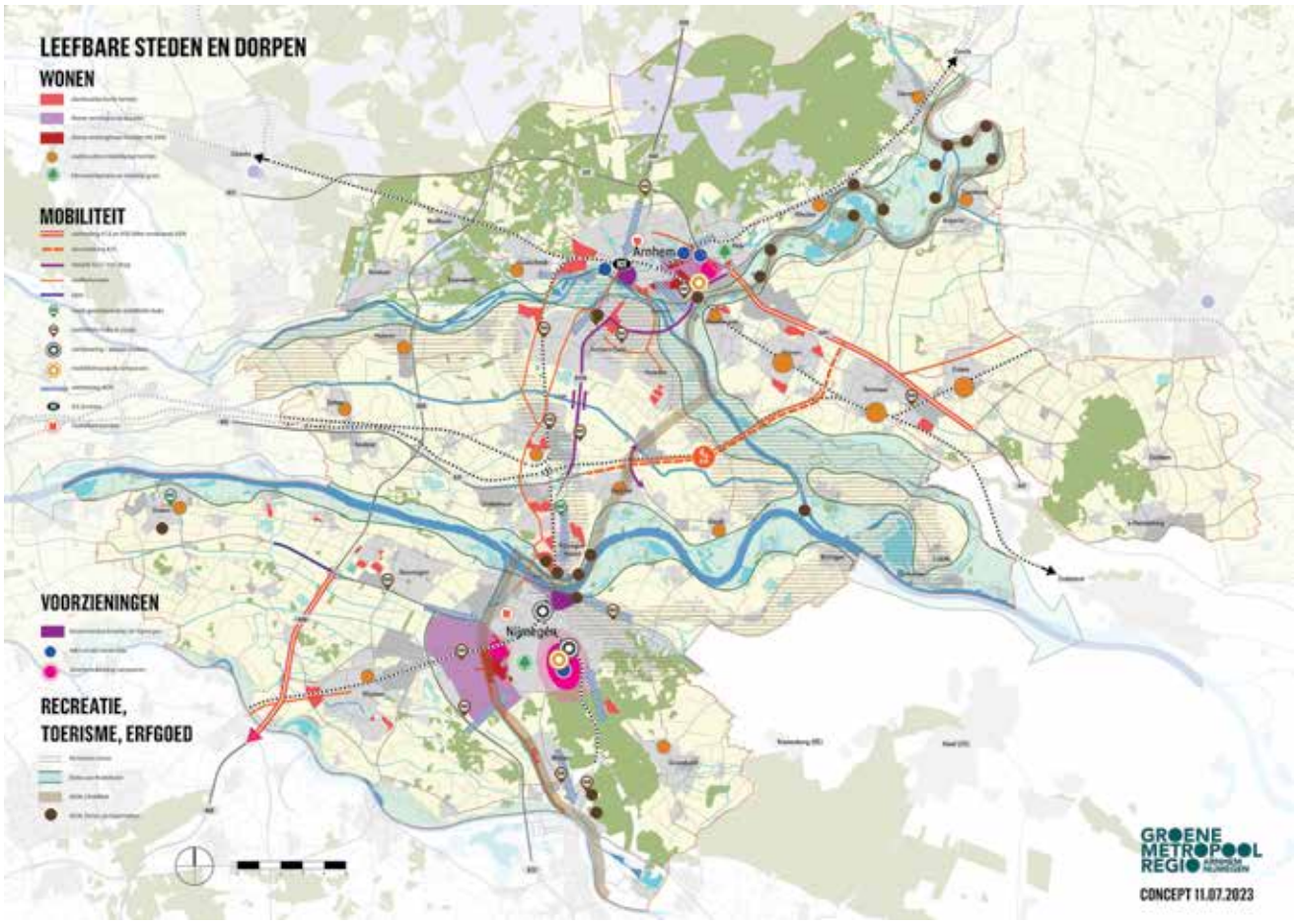
Belangrijke uitgangspunten daarbij zijn:
- Behoud, koesteren en versterken van de cultuurhistorische landgoederen en andere waarden.
- Verankering en versterking van de landschappelijke context van de cultuurhistorische elementen.
- Ontwikkeling, zichtbaar en beleefbaar maken van de verschillende cultuurhistorische lagen uit het verleden om de identiteit van het gebied (beter) beleefbaar en leesbaar te maken.

Samen zetten we in op het koppelen van erfgoedopgaven aan ruimtelijke opgaven in gebiedsontwikkelingen. Denk hierbij aan de kansen die de landgoederenzones met hun rijke uitstraling bieden voor klimaatadaptatie, natuur-, water-, en recreatieopgaven. Bij de linies en het militair erfgoed, zoals IJssel linie, kazerneterreinen en restanten WO2, liggen kansen op het gebied van transformatie, toerisme en beleving. De rivieren vormen belangrijke recreatieve dragers.

Het watererfgoed zoals steenfabrieken en het verhaal van water als grens, bieden handvaten voor verbinding met onder andere de water- en recreatieve opgave. De historische steden en dorpen en historische structuren, zoals oude wegen, zijn relevant voor de verstedelijkingopgave, afgestemd op de historisch gegroeide identiteit. De historisch gegroeide landschappelijke patronen en structuren zijn ook van belang om te gebruiken bij transities in het landelijk

gebied, zoals realisatie van natuur- en bosgebieden, wateropgaven en de landbouwtransitie. De Romeinse limes, UNESCO werelderfgoed, biedt kansen voor toeristische en recreatieve versterking.

Daarnaast werken we, zoals bij 4.3 Recreatie en toerisme en 4.3.4 onder cultuur al aangegeven, aan het versterken van onze verhaallijnen.

Afbeelding 7: Verhaallijn 3; leefbare steden en dorpen

Samenvatting
De groene groei-ambities van de Groene Metropoolregio zijn groot en hebben allen een ruimtelijke impact. Dit perspectief gaat in op de woonopgave, de mobiliteitsopgave, recreatie en toerisme, en voorzieningen zoals cultuur en erfgoed.
De woonopgave tot 2030 ligt vast in de Woondeal. De opgave voor de periode daarna staat in de Verstedelijkings¬strategie, zonder al definitief locatiekeuzes vast te leggen. Wel zijn randvoorwaarden benoemd voor het toevoegen van de woningen. Dit zijn investeringen in bereikbaarheid, financiering van onrendabele toppen, voldoende goede ambtelijke capaciteit, voldoende netcapaciteit op het elektriciteitsnet en voldoende stikstofruimte.

Een belangrijke voorwaarde om bij te dragen aan het oplossen van het woningtekort is verbetering van de bereikbaarheid, met focus op slimme en schone mobiliteit. De regio heeft de keuze gemaakt om mensen in de Groene Metropool te laten reizen op de slimste en schoonste manier. Dit is nodig om te anticiperen op de groei van mobiliteit (mede door de woningbouw en de groei van de economie) en te werken aan de klimaatopgave, stikstofopgave en het verbeteren van de luchtkwaliteit. Zonder extra investeringen zijn de nieuwe woningen letterlijk en figuurlijk onbereikbaar.

Voor de leefbaarheid in steden en dorpen is het belangrijk er voldoende ruimte is voor recreatie. Zeker als er meer woningen en meer inwoners bijkomen. Een belangrijke randvoorwaarde voor groei in balans is daarom dat we goed kijken waar we welke recreatiemogelijkheden willen versterken en creëren, en hoe we deze mogelijkheden goed over de regio kunnen spreiden.
Een goed voorzieningenniveau, zoals zorg, scholen en culturele voorzieningen, is een andere belangrijke randvoorwaarde voor groei van het aantal woningen en inwoners.

In de Groene Metropoolregio is er een bloeiende culturele keten en deze willen we behouden en versterken. We willen dat makers kunst kunnen blijven maken en cultuur en ons erfgoed en onze culture instellingen toegankelijk houden voor iedereen. Ons erfgoed koesteren we en daarom gaan we voor het koppelen van erfgoedopgaven aan ruimtelijke opgaven in gebiedsontwikkelingen.

Wat hebben wij nodig?
Wonen
- Afdekken onrendabele toppen: ongeveer €350 miljoen tot 2040.

Mobiliteit
- Verbeteren openbaar vervoer-fiets verbindingen voor een bereikbare regio:
  - €100 miljoen voor de prioritaire mobiliteitsprojecten < 2030.
  - €600 miljoen voor het totale mobiliteitspakket > 2030.
- Uitwerken ondersteunend mobiliteitspakket rondom de A15/A12.
- Starten van het proces om te komen tot een netwerkanalyse 2030-2040.
- Uitvoeren van eerder gemaakte afspraken:
  - A15/A12 en de A50.
  - RegioExpres van en naar de Achterhoek.
  - MIRT-onderzoek naar de corridor Utrecht-Arnhem-Duitse grens (A12 en spoor).
  - MIRT-onderzoek naar de inpassing van de vrije kruising Spoorzone Arnhem-Oost (is gestart).
  - Het Nut en Noodzaak-onderzoek voor GNOE in Oost-Nederland.

Recreatie en toerisme
- Aanvullend op de investeringen voor natuur- en landschapsontwikkeling is investeren in de recreatieve infrastructuur noodzakelijk, waaronder beleving toevoegen met verhaallijnen, routestructuren en korte ketens. Wat hiervoor nodig is en hoeveel dat kost, brengen we gezamenlijk (Rijk, provincie, waterschappen) in kaart in het verstedelijkings-/NOVEX programma.

Cultuur en erfgoed
- Blijven) investeren in bovenregionale infrastructuur via BIS en fondsen.
- Als provincie en regio de samenwerking en investeringen in middensegment, innovatie, cultuureducatie, opleiding professionals en amateurkunst voortzetten en borgen.
- Koppelen van erfgoedopgaven aan ruimtelijke opgaven in gebiedsontwikkelingen.

5. De afwegingen met elkaar

De Groene Metropoolregio kampt met een aantal zeer grote uitdagingen en transitieopgaven. Keuzes zijn nodig voor een toekomstbestendige ruimtelijke structuur voor onze regio. Keuzes die zorgen voor aanpassing waar dat moet en die ons zoveel mogelijk behoeden voor doodlopende paden.

In het zoeken naar ruimtelijke oplossingen proberen we zoveel mogelijk functies te integreren en te combineren. Soms zal het ook nodig zijn bepaalde functies uit te sluiten en een duidelijke keuze te maken tussen functie(combinaties) in de ruimte. Bij het maken van de keuzes is het van belang dat gemeenten, regio, provincie, waterschappen en Rijk toewijding tonen op de doelen en de realisatie daarvan, maar ook gezamenlijk de noodzakelijke keuzes maken.

5.1. Welke leidende principes zijn er?

De afwegingen die we maken, baseren we op:
- De lokale omgevingsvisies en de mede daarop gebaseerde visie 'groei in balans' en het uitgangspunt van de Verstedelijkingsstrategie "Meer landschap. Meer stad."
- De bouwstenen en ontwerpprincipes van de Verstedelijkingsstrategie.
- De uitgangspunten zoals vastgesteld in het VLGG. Deze zijn leidend, waaronder 'water en bodem sturend'.
- De afspraken voor de toekomst zoals vastgelegd in de RES 1.0.
- De studie van de WUR naar onze regio in 2120 op basis van het veranderende klimaat.
- Diverse onderzoeken die we komende tijd met elkaar gaan doen of afronden, onder andere in het kader van:
  - Energietransitie (plan MER RES 2.0, GEIS, pilot integraal programmeren)
  - RPW

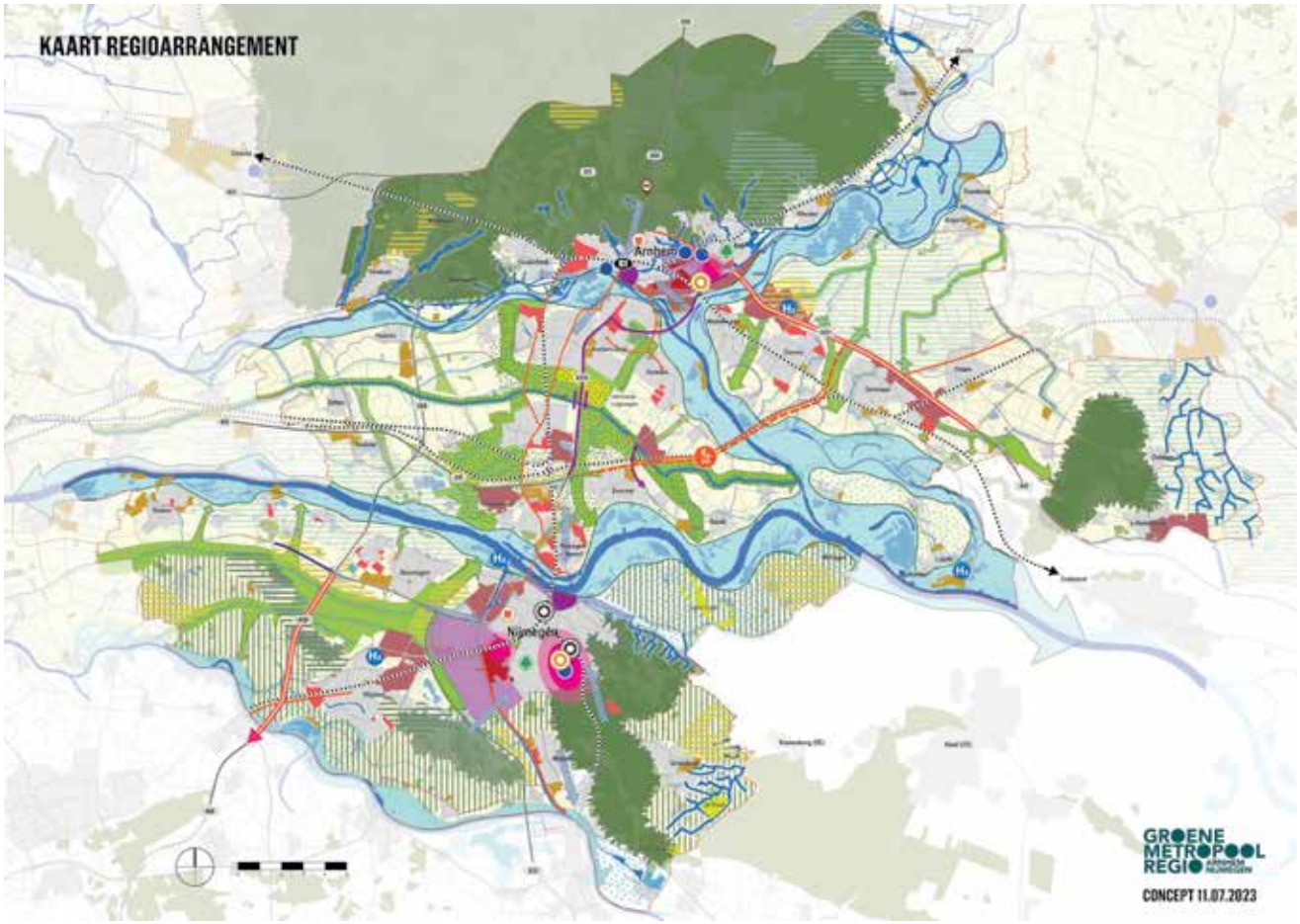
5.2. Hoe wegen we ruimteclaims tegen elkaar af

Het afwegen van ruimteclaims is een cyclisch proces, waarin we de bouwstenen steeds verder uitwerken, verdiepen en op de kaart zetten. We benoemen kansen en schuurpunten op basis waarvan we bestuurlijke afwegingen kunnen maken. Zo proberen we ook de lange termijn vraagstukken en oplossingen goed in het oog te houden, zodat we vandaag en morgen de goede richting kiezen met het langetermijnperspectief in beeld. Ook werken we vanuit verschillende deelgebieden binnen de regio om in te kunnen zoomen. Hiervoor worden gebiedsprogramma's opgesteld (zie bijlage 1 voor de kaarten van de gebiedsuitwerkingen).

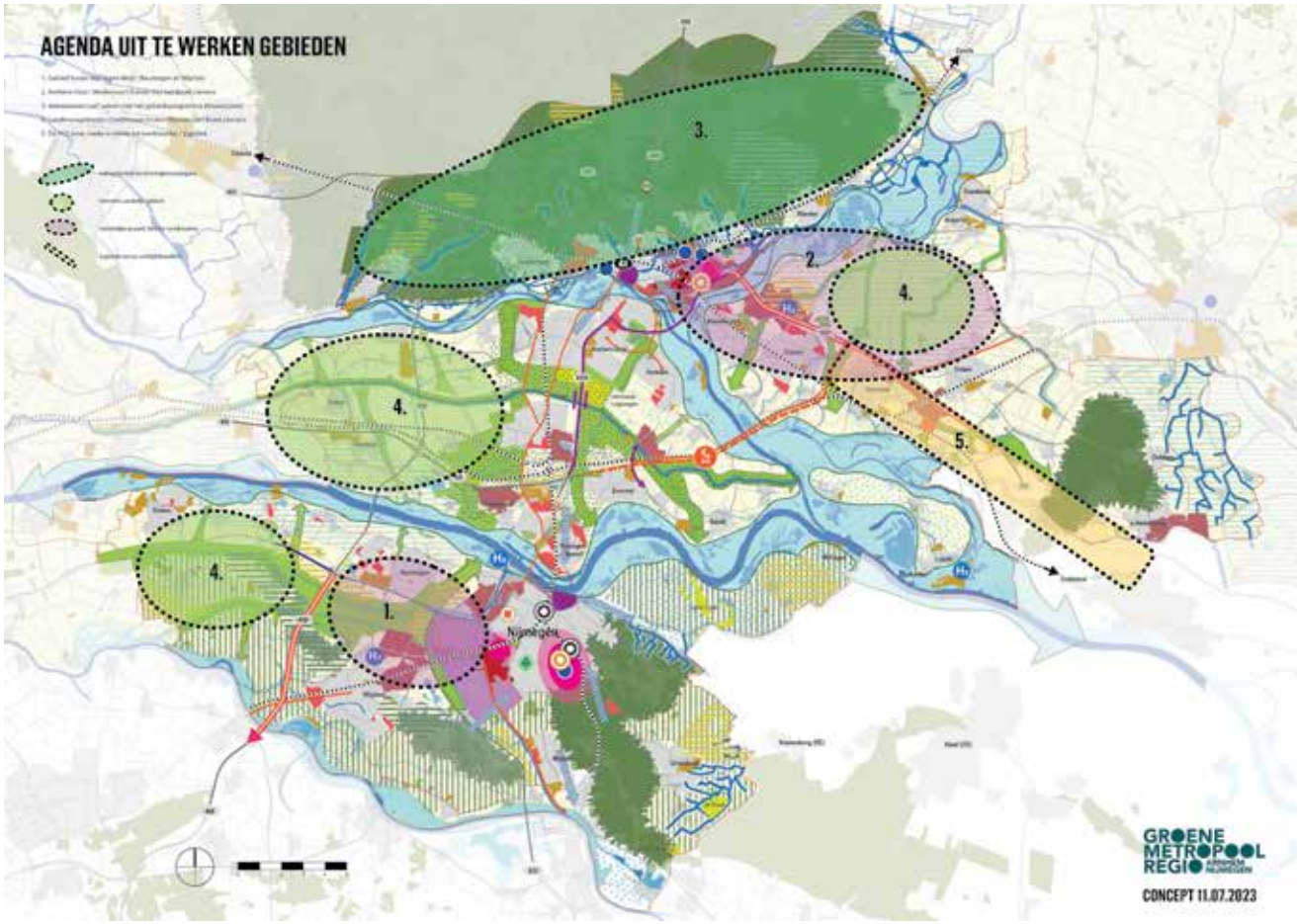
Verhaallijnen op elkaar leggen brengen 'drukke' gebieden in beeld
Doordat we al enkele jaren samenwerken in de Verstedelijkingsstrategie (maar ook bijvoorbeeld via de RES, de Woondeal en de gebiedsuitwerkingen) hebben we inmiddels een gedeeld toekomstbeeld van de regio in 2040 en verder. Onze woningbouwlocaties zijn grotendeels in beeld, 60% van de woningbouwopgave realiseren we in binnenstedelijke gebieden en de overige locaties sluiten nauw aan op het stedelijk gebied. Hierdoor versterken we onze voorzieningen zoals openbaar vervoer, fietsnetwerk, publieke instellingen en culturele voorzieningen. We stimuleren hierdoor ook onze economie.
Het intensiveren van het stedelijk gebied kan niet zonder een mobiliteitstransitie. Door te intensiveren in de stedelijke gebieden behouden en versterken we onze landschappen (het groen-blauw raamwerk). Dit laatste is hard nodig om de klimaatverandering te kunnen opvangen en teruggang van biodiversiteit af te remmen, maar ook om nieuwe ruimteclaims in het landelijk gebied te kunnen accomoderen zoals bijvoorbeeld voor de energietransitie, waterbeschikbaarheid, klimaatbuffers, productie van biobased bouwmaterialen en extensivering van de landbouw.

In 2023 hebben we al deze ambities (feitelijk de drie verhaallijnen uit hoofdstuk 4) op kaart gezet. Zo krijgen we inzicht in de gebieden waar de ruimte(druk) gaat knellen. Deze gebieden vragen een aanpak (gebiedsproces) om met belanghebbenden/ partners keuzes en of combinaties van opgaven in beeld te brengen. De verschillende ruimteclaims leggen we op elkaar om te kijken waar we kunnen combineren en of waar we moeten kiezen. Om vervolgens met elkaar deze keuzes weloverwogen te maken en door te vertalen naar lokaal of provinciaal omgevingsbeleid én begrotingen. In onderstaande kaart treft u de gebieden aan waar een dergelijk gebiedsproces nodig is om te bepalen welke ambities te realiseren zijn. Het is dus een start van een gesprek tussen verschillende belanghebbenden, denk aan gemeenten, waterschappen, terreinbeheerders, agrariërs etc. De gebieden die we onderscheiden zijn:

- Ring rondom Nijmegen, in het bijzonder het gebied tussen Nijmegen-West, Beuningen en Wijchen;
- Het Duivense Broek, inclusief Arnhem-Oost;
- Veluwezoom (valt samen met het gebiedsprogramma Veluwezoom);
- Landbouwgebieden in Overbetuwe, Druten, Land van Maas en Waal, als ook ten zuiden van Duiven/Zevenaar;
- De A15-zone.

Afbeelding 8: Concept-kaart met drie verhaallijnen gecombineerd

Afbeelding 9: Kaart uit te werken gebieden

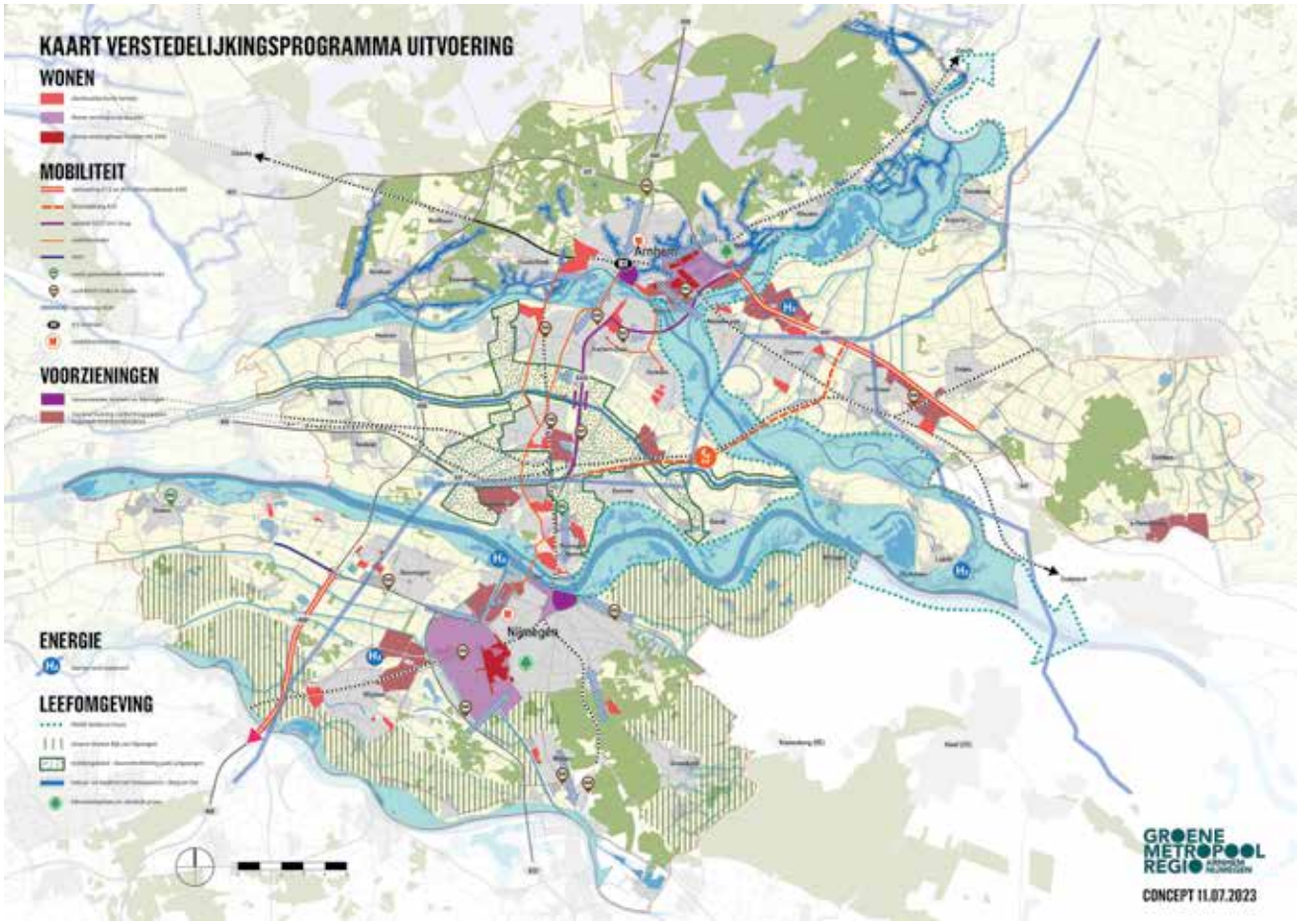
Een volgende stap is om per gebied een plan van aanpak te ontwikkelen en uit te voeren. We bepalen samen wie de trekker is binnen dit gebiedsproces. Soms kan dat een gemeente zijn, soms een provincie, soms een ander. Ook de Groene Metropoolregio kan bepaalde gebiedsprocessen faciliteren. Dit zal per gebied verschillend zijn. In de regio hebben we een bestuurlijke structuur waarmee we de inhoud en voortgang van dergelijke processen met alle gemeenten kunnen afstemmen.

NOVEX programma

De gebieden waar we de ruimteclaims prima kunnen combineren en waar zich geen conflicterende ruimtevragen voordoen, proberen we in het Verstedelijkings-/ NOVEX programma tot uitvoering te brengen. We maken voor de uitvoering van de Verstedelijkingsstrategie een programma en verbreden en verdiepen dit met de thema's landelijk gebied, klimaat en (circulaire)economie tot een NOVEX programma. In dit programma werken we onze visie van 'meer landschap, meer stad' uit. De afgelopen jaren hebben we hiervoor diverse maatregelen in beeld gebracht die nu richting uitvoering gebracht kunnen worden. Dit zijn dus eigenlijk zogenaamde 'no-regret maatregelen' of randvoorwaarden voor de ruimtelijke opgaven van de Groene Metropoolregio (en Regio Foodvalley). De maatregelen in de Groene Metropoolregio hebben we op onderstaande kaart gezet. In het kort gaat het om de volgende projecten:

- Woningbouwopgave tot 2030, waaronder de grootschalige woningbouwgebieden.
- Diverse mobiliteitsmaatregelen zoals aanpak corridor N325 (inclusief snelfietsroute VeluweWaalpad, brug Arnhem-Huissen), opwaardering van OV lijnen en onderzoeken naar corridors zoals Utrecht-Arnhem-Duitse grens.
- Uitvoering groen-blauw raamwerk, inclusief 4 koplopers landelijk gebied: PAGW Gelderse Poort, Beekherstel Veluwezoom, Groene Mantel Rijk van Nijmegen, doorontwikkeling Park Lingezegen.
- Diverse maatregelen voor ons energiesysteem.

- Transitie werklocaties.
- Economie hubs.

Afbeelding 10: Inbreng verstedelijkings-/NOVEX programma

We ontwikkelen deze programma's verder in het NOVEX ontwikkelperspectief en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. De uitgangspunten en kaders die we hierin met elkaar afspreken, worden uiteindelijk vertaald naar en vastgesteld in ruimtelijke plannen van Rijk, provincie en gemeenten. De omgevingsvisies (van de verschillende overheden) zijn hier een cruciaal instrument in.

6. De regio in 2030 met doorkijk naar 2050 en verder

In hoofdstuk 4 en 5 hebben we onze ambities voor onze regio verwoord en ook wat er nodig is om deze te realiseren. We werken met verschillende tijdvakken:
- 2030 (concreet uitvoering);
- van 2030 tot 2050 (richting bepalen richting uitvoering);
- en doorkijk na 2050 (inzicht in bepalende keuzes voor toekomst).

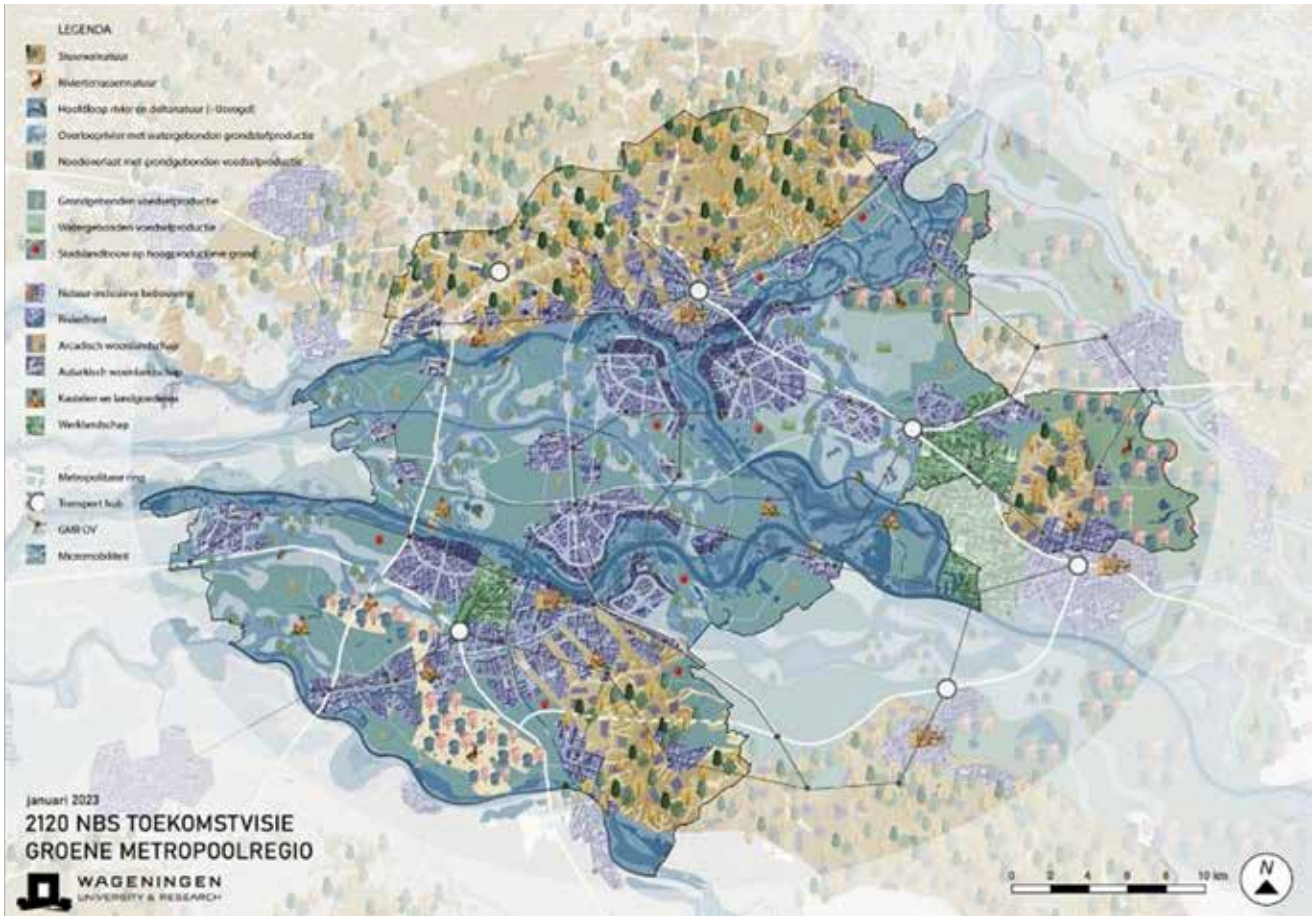
Deze drie tijdvakken grijpen op elkaar in. Keuzes op de korte termijn beïnvloeden de situatie in 2050. En doelstellingen en opgaven op de langere termijn beïnvloeden onze mogelijkheden nu.

6.1 Regionaal perspectief

Van nu tot 2030
Veel plannen en maatregelen zijn in belangrijke mate al bekend. Veel nieuwe woon- en werklocaties zijn al gepland, net als de grote aanpassingen aan de energienetwerken. De focus ligt op het realiseren van deze plannen door randvoorwaarden in te vullen, knelpunten weg te nemen en de definitieve inrichting volgens onze principes (zoals water en bodem sturend) te ontwerpen.

Van 2030 tot 2050
Voor deze periode kunnen nog strategische keuzes gemaakt worden. We hebben inzichtelijk gemaakt in onder andere Groene Metropool 2120 wat verdergaande verdroging door klimaatverandering, mede in combinatie met de drainerende werking van de uitgesleten grote rivieren, voor het landgebruik betekent.
Deze inzichten willen we toepassen op onze potentiële verstedelijkingslocaties en samen met de netwerkbedrijven onderzoeken we de energie-oplossing van die verschillende locaties. Ook duiden we bij de verdere uitwerking van het groen-blauw raamwerk op welke locaties we ons groen-blauw raamwerk/ recreatieve uitloopgebieden ontwikkelen in combinatie met waterbergings–locaties. Daarbij nemen we mee hoe de economie van het landelijk gebied zich ontwikkelt.

Onze regio na 2050
Het klimaat verandert. Dit alles vraagt om flinke aanpassingen waarbij het niet alleen gaat over klimaatverandering. In de Groene Metropoolregio van de toekomst spelen allerlei ruimtelijke vraagstukken tegelijkertijd. Hoe zorgen we voor voldoende groen in stedelijke gebieden, zodat het aantrekkelijk wonen is? Op welke manier geven we ruimte aan de rivier? Hoe zorgen we dat er genoeg werkgelegenheid is? En hoeveel ruimte krijgt de landbouw - en in welke vorm? De oplossingen op al deze thematische vraagstukken nemen ruimte in. En de ruimte in de regio Arnhem-Nijmegen is beperkt. Dat betekent dat we slimme oplossingen moeten bedenken, zodat meerdere vraagstukken op elkaar ingrijpen. Een toekomstvisie als een stip op de horizon helpt om vandaag betere plannen te maken. Om deze reden is er met de WUR gewerkt aan een toekomstverkenning Groene Metropoolregio 2120. Daarin doet de WUR een aantal aanbevelingen aan de regio.

Afbeelding 11: Toekomstvisie 2120 voor Groene Metropoolregio

6.2 Onze regio in Gelderland

Het Rijk heeft aan de provincie een gebiedsgerichte uitwerking voor de grote opgaven voor ons land gevraagd. In het ruimtelijk voorstel van Gelderland maakt de provincie een vertaling van de nationale, provinciale en regionale opgaven. Hiervoor baseert de provincie zich op de 7 regioarrangementen, de bovenregionale opgave zoals beschreven in het startpakket van het Rijk en de provinciale agenda. De provinciale agenda is een bundeling van de beleidsdoelen en -kaders van de provincie Gelderland. Het is dus geen nieuw beleidskader. In het ruimtelijk voorstel worden dilemma's, kansen en knelpunten uitgelicht die vanuit een integrale blik naar voren komen. En wat is er nodig om deze te verzilveren of op te lossen? Welke ontwikkelingen zien we voor ons waar we richting moeten bepalen? Daarbij is het de vraag of de opgave bijsturing vraagt of bijvoorbeeld prioritering. Maar ook de vraag of we alles in beeld hebben of dat nader onderzoek nodig is.
Het ruimtelijk voorstel is agenderend voor eventueel nieuw beleid. Het ruimtelijk voorstel kent een groeimodel in 3 stappen:

- 2030 (concreet uitvoering),
- 2030+ (richting bepalen richting uitvoering)
- en doorkijk 2050 (inzicht in bepalende keuzes voor toekomst)

Op basis van het ruimtelijk voorstel maakt de provincie afspraken met het Rijk. Het NOVEX ontwikkelperspectief, waaraan regio, provincie(s), waterschappen en Rijk samen werken, wordt hierin verwerkt.

7. Hoe worden we deze regio?

7.1 Hoe bereiken we onze doelen?

In hoofdstuk vier zijn in de groene kaders onze inspanningen samengevat per verhaallijn. Voor alle verhaallijnen is invulling van de randvoorwaarden (bouwstenen) essentieel. In bovenstaande hoofdstukken hebben we voor de bouwstenen mobiliteit en wonen al concreet aangegeven welke maatregelen en bedragen daarvoor nodig zijn. Voor de andere opgaven worden we daarin ook steeds concreter. In hoofdstuk 5 hebben we benoemd welke kansen en schuurpunten we daar nu bij zien. In de gebieden werken we dit verder uit. Uiteindelijk moet dit alles zijn plek krijgen in het omgevingsbeleid, als ook i n de investeringen van de verschillende overheidslagen.

7.2 Mijlpalen en planning

De planning voor deze versie van het regioarrangement is dat het voor de zomer van 2023 naar provincie, waterschappen en gemeenten wordt gestuurd voor consultatie en/of besluitvorming in de tweede helft van 2023. Daarna zal het regioarrangement een vervolg krijgen en cyclisch worden bijgesteld. Hoe we dit doen, of we dit blijven doen in een regioarrangement of dat we daar de andere lopende trajecten (Verstedelijkingsstrategie, NOVEX ontwikkelperspectief met uitvoeringsagenda etc.) voor gebruiken, hangt af van de ontwikkeling binnen deze trajecten en andere ontwikkelingen binnen Rijk, provincie en waterschappen. We nemen daarom in deze paragraaf bewust geen gedetailleerde planning op. Zo kunnen we flexibel blijven inspelen op wat zich voordoet en dubbel werk zoveel mogelijk voorkomen.

7.3 Inzet van instrumenten

Er zijn verschillende instrumenten die we inzetten om onze doelen te halen. Bijvoorbeeld het NOVEX ontwikkelperspectief met het bijbehorende (NOVEX) programma, de gebiedsprogramma's en de Verstedelijkingsafspraken. Daarnaast gaan we in 2023 een Regio Deal sluiten met het Rijk. Hieronder lichten we dit toe.

7.3.1 Regio Deal

Regio Deals zijn er om regio's te versterken door het Rijk samen te laten werken met regionale, publieke en private partijen. Het Rijk heeft in februari 2023 bekend gemaakt 15 miljoen euro beschikbaar te stellen voor een Regio Deal in deze regio. Rijk, regio, provincie en The Economic Board werken met het opstellen van deze Regio Deal samen aan het terugdringen van kwetsbaarheden en het vergroten van de veerkracht van mensen, bedrijven en omgeving. Het doel is Gezonde Groene Groei door gebruik van de uitgebreide kennis, innovatiekracht, het talent en de ecosystemen in de regio op het vlak van met name health, hightech, energy, circulariteit en klimaatadaptie, en versterking van de uitvoeringskracht om opgaven sneller, integraler en grootschaliger aan te pakken. Het voorstel bestaat uit 5 programmalijnen gericht op gezond leven, toekomstbestendig wonen, sterke bedrijvigheid, werkende arbeidsmarkt en grenzeloos samenwerken.

De bedoeling is op enkele terreinen transities te stimuleren door vernieuwende oplossingen te ontwikkelen, de uitvoeringskracht te versterken en initiatieven te versnellen, te verbinden en op te schalen. De regio wil – aanvullend op andere programma's – met de Regio Deal versneld en meer samenhangend enkele grote en urgente opgaven aanpakken, zoals:

- het terugdringen van de grote sociaaleconomische verschillen met forse achterstanden in onder andere gezondheid, armoede, participatie en huisvesting in bepaalde wijken;

- het borgen van een goede balans tussen de geplande stedelijke groei om het omvangrijke woningtekort terug te dringen enerzijds en het behoud van de bijzonder aantrekkelijke natuurlijke omgeving van rivieren, stuwwallen en bossen anderzijds;
- het tegengaan van de achterblijvende groei in regionaal product en arbeidsproductiviteit en het toekomstbestendig maken van werklocaties (klimaatadaptief en energieneutraal);
- het verminderen van de grote kwantitatieve en kwalitatieve mismatches op de arbeidsmarkt;
- het beter benutten van de kansen die de ligging aan de grens met Duitsland biedt.

8. Hoe werken we samen?

8.1 Samen werken aan het regioarrangement

We sluiten voor de samenwerking binnen dit regioarrangement aan bij de al bestaande samenwerkingen in het gebied. Dit betreft de samenwerking op de opgaven binnen de Groene Metropoolregio en de Verstedelijkingsstrategie die wordt doorontwikkeld naar een NOVEX ontwikkelperspectief.
De Verstedelijkingsstrategie en het NOVEX ontwikkelperspectief worden uitgewerkt in een Verstedelijkings-/NOVEX programma. Ook verbreden en verdiepen we de diverse gebiedsprogramma's en vindt jaarlijks een actualisatie van de diverse programma's plaats. Via BO MIRT en BO Leefomgeving wordt dit ook bestuurlijk besproken.

Daarnaast is samenwerking tussen regio, provincie en The Economic Board in 2021 verstevigd via een Bestuursakkoord. Hierin hebben de partijen aangegeven dat zij een gezamenlijk belang zien om de Groene Metropoolregio te versterken en dat zij hun krachten willen bundelen om deze ambities invulling en uitvoering te geven. Dit heeft bijvoorbeeld in de Regio Deal een nadere uitwerking gekregen.

Werken aan het regioarrangement doen we langs de structuren en lijnen die we hebben opgebouwd voor de Verstedelijkingsafspraken, die worden doorontwikkeld naar een NOVEX ontwikkelperspectief. We gebruiken dus de organisatie die we daarvoor hebben opgebouwd. We zorgen dat in die organisatie de verdiepingen en uitbreidingen op het gebied van (circulaire) economie, RES, GEIS en landelijk gebied een goede plek krijgen. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor het betrekken van niet-overheidspartners, waaronder The Economic Board.

8.2 Samen werken met andere regio's

De Groene Metropoolregio werkt samen met andere regio's. Om te beginnen met Regio Foodvalley en de provincie Utrecht aan de Verstedelijkingsstrategie, die wordt doorontwikkeld richting een NOVEX ontwikkelperspectief.
Daarnaast grenst de regio aan de regio Rivierenland. Er wordt onder andere samengewerkt aan de Corridorontwikkeling langs de grote rivieren en de A15 via Logistic Valley, en uiteraard het gedeelde riviersysteem. De Gelderse Corridor ligt tussen de Rotterdamse haven en Noordrijn-Westfalen, aan de A15, de Betuweroute, de Waal en de Rijn. Dit biedt economische kansen.
Logistics Valley verbindt ondernemers, overheid en kenniscentra voor een krachtig, duurzaam en innovatief logistiek Gelderland. Regio Rivierenland, regio Nijmegen en Regio Liemers Achterhoek vormen samen Logistics Valley en hebben hier per regio een samenwerking van ondernemers, overheden en onderwijsinstellingen voor opgericht. Iedere regio heeft zijn eigen unieke kenmerken en dynamiek, maar er zijn vragen en thema's die alle regio's bezighouden, over de grenzen van onze regio's heen, waarop ze samenwerken.
Daarnaast is er een watertafel voor het Rivierengebied die tot doel heeft om met de fruitteelt- en laanboomsector te komen tot een robuust watersysteem in het Rivierengebied, waardoor deze sector ook de komende 50 tot 100 jaar een toekomst heeft.

Met de Achterhoek wordt al samengewerkt aan de aanpak Droogte Achterhoek-Liemers, maar ook verdere kansen worden verkend. Daarnaast maakt de noordkant van de groene Metropoolregio deel uit van de Veluwe en wordt met vele partners gewerkt aan het programma Veluwe op 1. Ook grenst de regio aan de provincie Limburg. De Limburgse gemeente Mook en Middelaar maakt zelfs onderdeel uit van de Groene Metropoolregio. Ook delen we de Duitse grens met Limburg.
De grens met Duitsland is geen natuurlijke, belemmerende grens. Dit betekent dat we samen met onze Duitse buren de uitdagingen rond bodem, water en ondergrond, natuur en milieu, landbouw, industrie en energie aan de grens met

elkaar delen. Keuzes die wij over en weer aan de grens maken, beïnvloeden elkaars gebied. Een planmatige intensivering van onze directe relaties over de grens via de Euregio en de Regio Deal moet een stabiele basis gaan bieden om op deze terreinen ook tot gezamenlijke en elkaar versterkende grensoverschrijdende oplossingen te komen.

8.2.1 Hoe sturen we op de voortgang

Sturen op de voortgang doen we in de bestaande structuren van onder andere de Verstedelijkingsstrategie, het NOVEX ontwikkelperspectief, de RES en het RPW. Het regioarrangement krijgt daarin een plek in lijn met andere ruimtelijke trajecten.

8.3 Wat is daarvoor nodig?

Om te sturen op de voortgang binnen de bestaande structuren, is het van belang dat binnen die structuren monitoringsindicatoren en instrumenten worden ontwikkeld. Zo worden bijvoorbeeld binnen het Verstedelijkingsprogramma ontwerpprincipes en maatregelen voorzien van meetbare doelstellingen zodat we de realisatie kunnen monitoren. We werken een systematiek uit om te rapporteren over de uitvoering en om de resultaten van de uitvoering te monitoren. Bij de monitoring maken we waar mogelijk gebruik van bestaande monitorinstrumenten. De monitor- en rapportagesystematiek sluit aan op de behoefte aan landelijke rapportage en monitoring van de Verstedelijkings–afspraken en op de behoefte aan inzicht in voortgang van de uitvoering en resultaten daarvan in de regio. Op basis daarvan kunnen we continue bijsturen als dat nodig is.

8.4 Samenwerking en overleg met betrokkenen in gebied

Het regioarrangement is een gezamenlijk product van regio, provincie en water–schappen. De wijze waarop over het regioarrangement wordt gecommuniceerd richting achterban en andere stakeholders stemmen we gezamenlijk af.
Het informeren van gemeenten over het regioarrangement en hiermee samenhangende documenten wordt verzorgd door de Groene Metropoolregio. Dit doen we via de diverse communicatiekanalen die er met de gemeenten zijn, maar ook via bijeenkomsten waar wij de benodigde informatie presenteren.

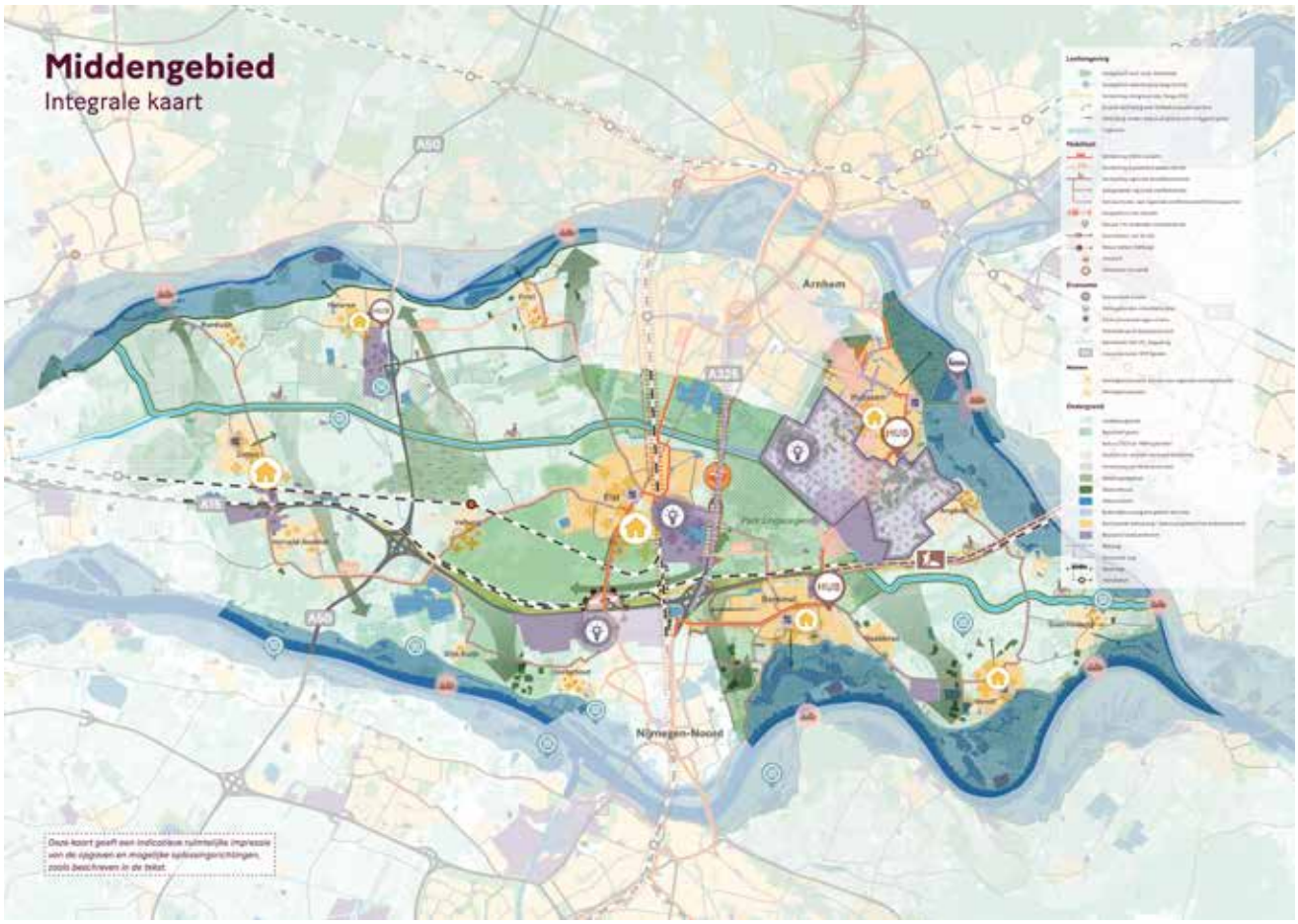
De participatie wordt vormgegeven door de overheden die voor dat gebied verantwoordelijk zijn. Daar waar er meerdere overheden betrokken zijn, zal de participatie in onderling overleg worden vormgegeven. Uiteindelijk landen alle producten in een gebiedsprogramma per regionaal deelgebied en in de afzonderlijke omgevingsvisies en omgevingsprogramma's van de gemeenten of provincie.
Op het niveau van gebiedsprocessen en -projecten zal het overgrote deel van de participatie plaatsvinden.

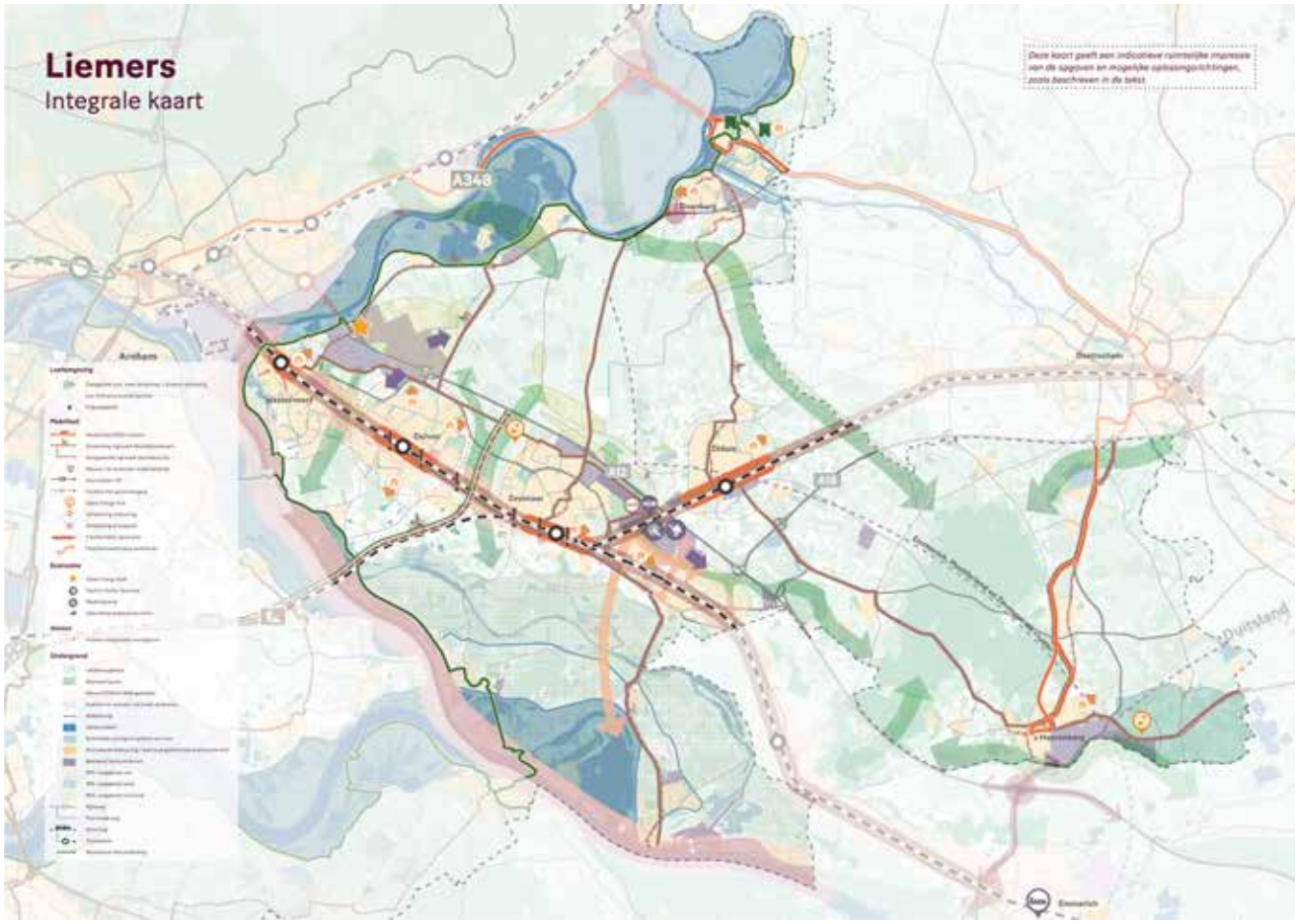
Daar waar het gaat over opgaven in een specifiek gebied, zullen zorgvuldige gebiedsprocessen worden uitgevoerd met de betrokken partijen in het gebied. We zijn ons ervan bewust dat vanuit deze gebiedsprocessen resultaten kunnen komen die afwijken van de oorspronkelijke ambities. Deze afwijkingen zijn input voor de jaarlijkse afweging en actualisatie van de diverse programma's.

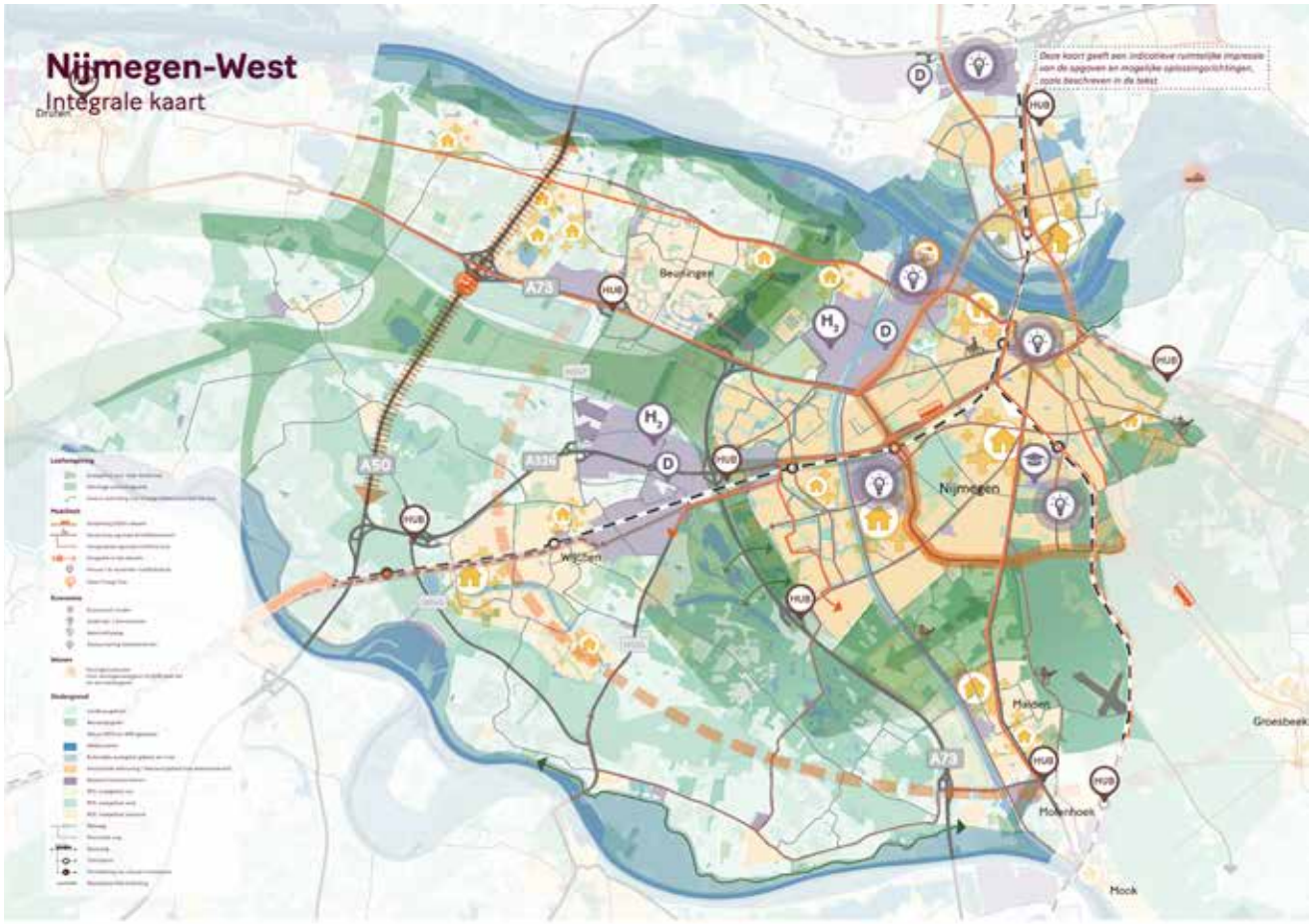
Bijlagen

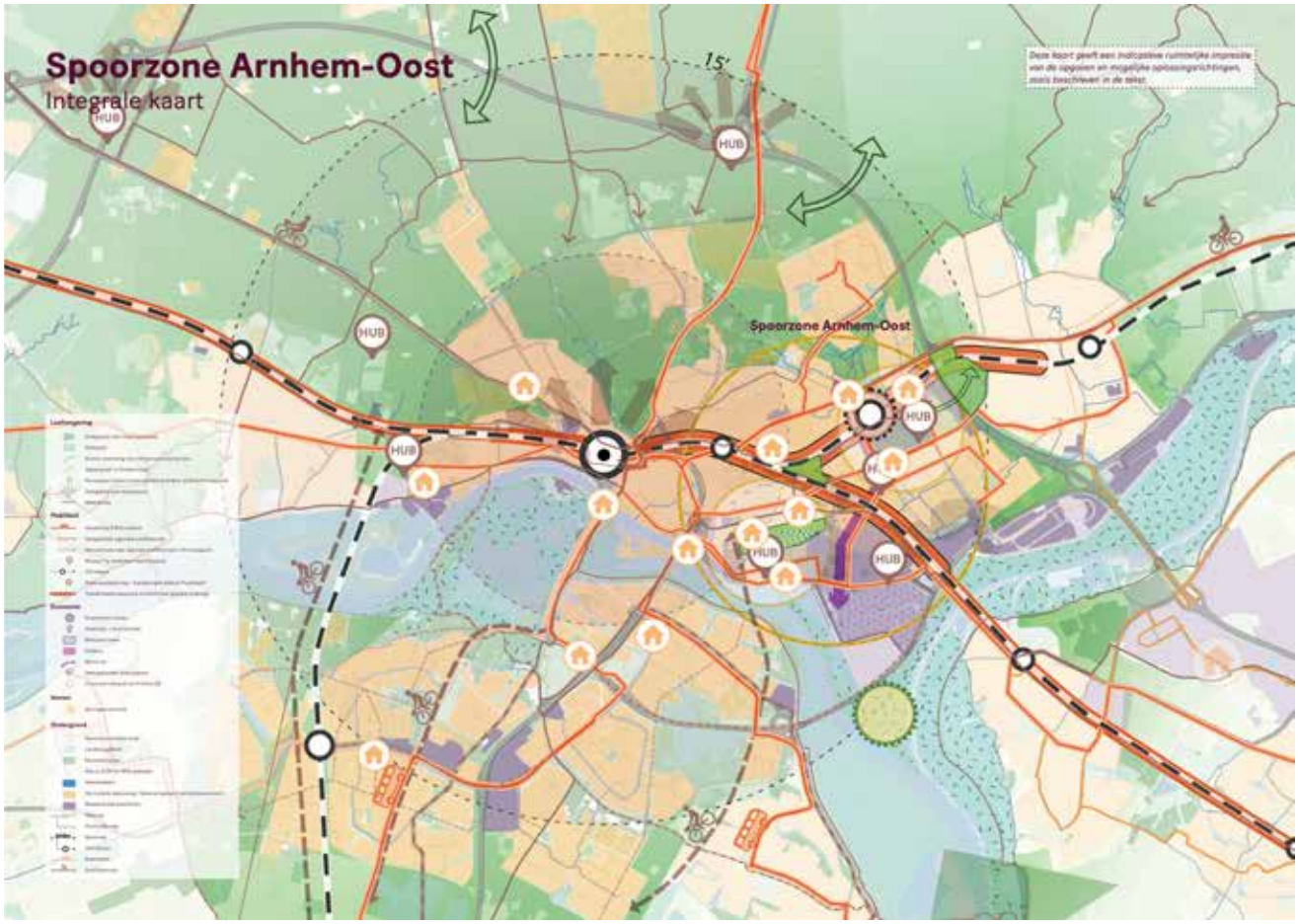
Bijlage 1: Kaarten gebiedsuitwerkingen
Bijlage 2: Link naar rapporten
Bijlage 3: Woningbouw en mobiliteitsmaatregelen

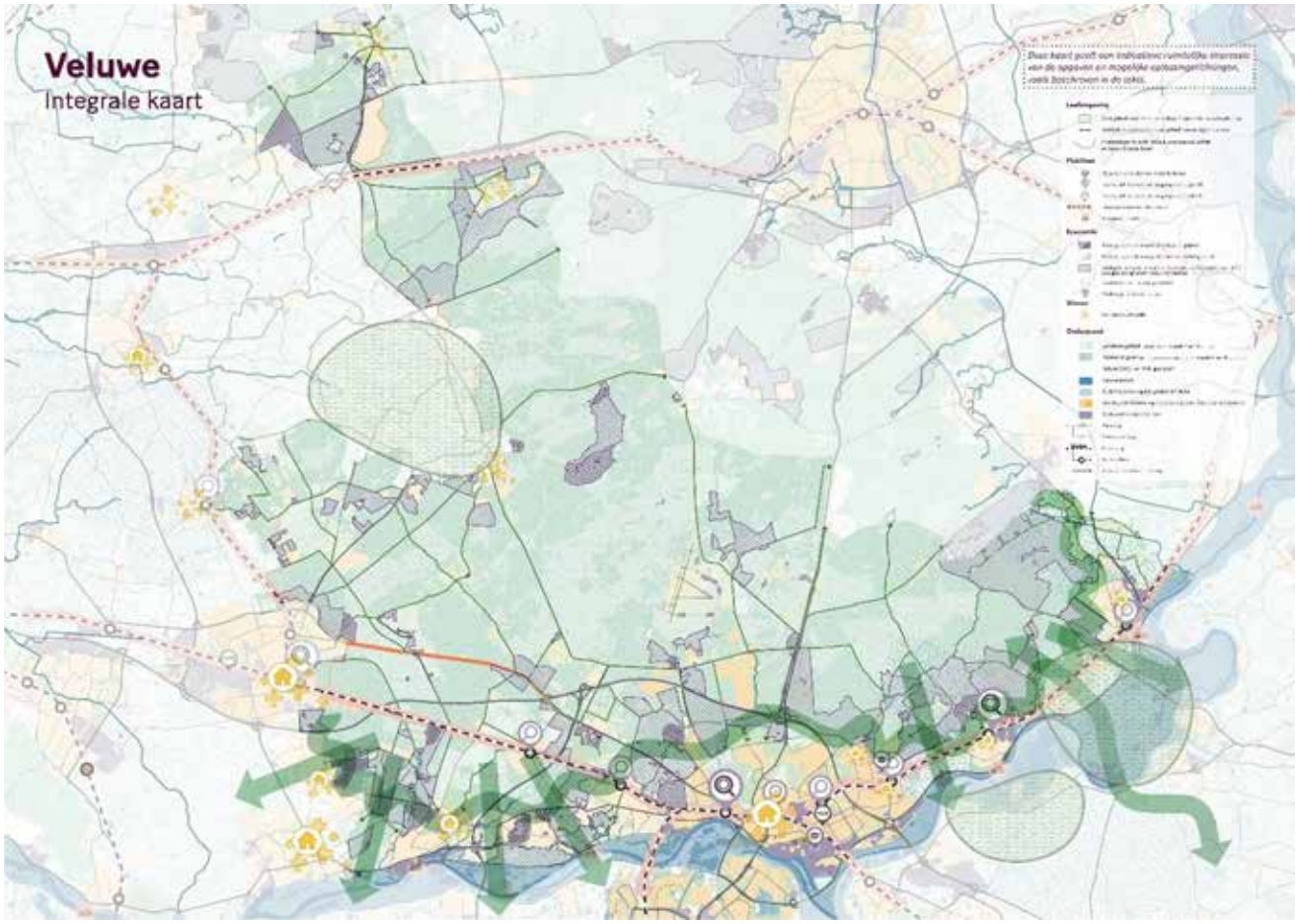
Bijlage 1: Kaarten gebiedsuitwerkingen

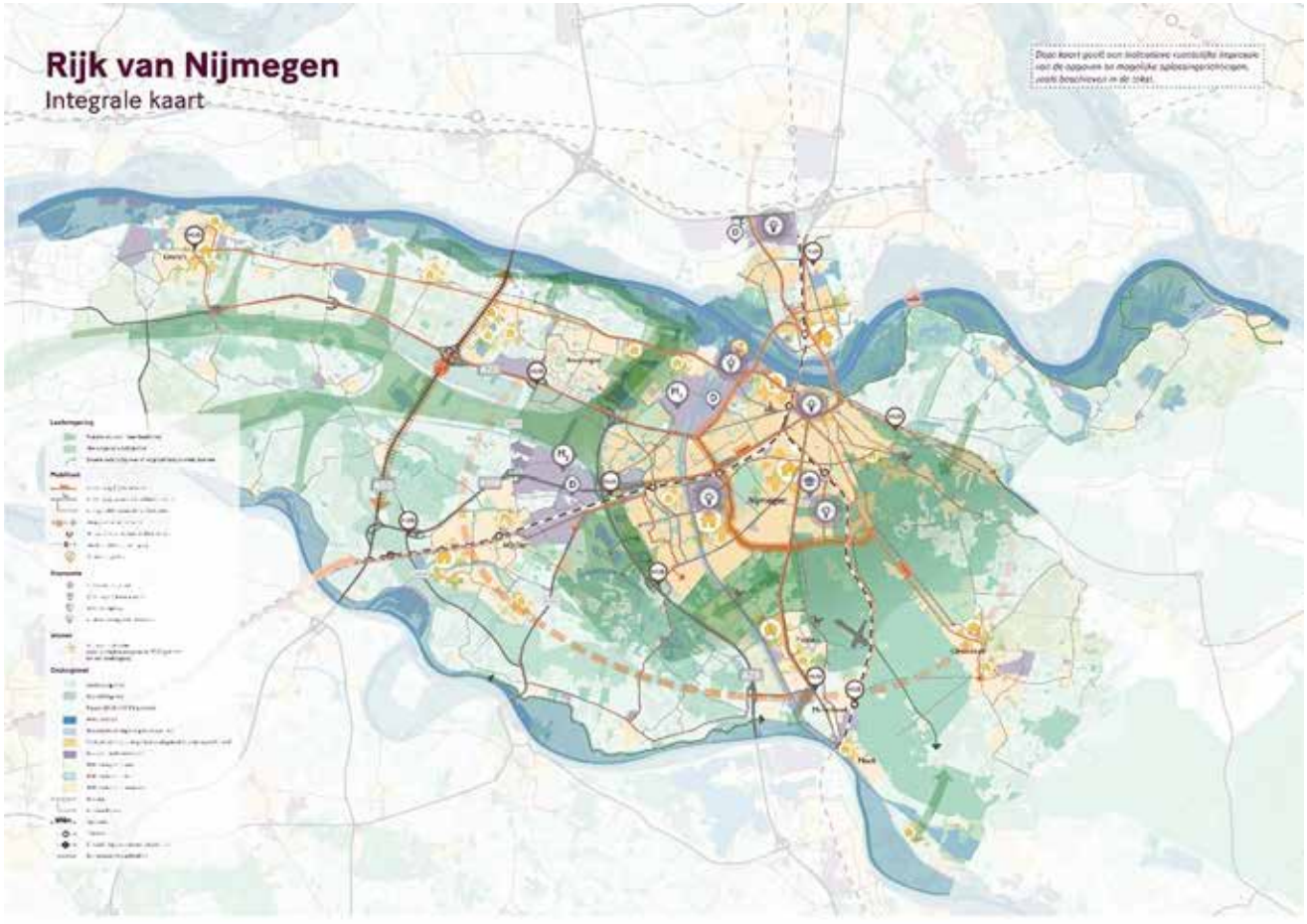

Nijmegen-West
Integrale kaart
Deze kaart geeft een indicatieve ruimtelijke impressie van de opgaven en mogelijke oplossingsrichtingen, zoals beschreven in de tekst
A73
A50
A326
Beuningen
Nijmegen
Wijchen
Malden
Groesbeek
Mook
HUB
D

Spoorzone Arnhem-Oost
Integrale kaart
Deze kaart geeft een indicatieve ruimtelijke impressie van de opgaven en mogelijke oplossingsrichtingen, zoals beschreven in de tekst
15'
Spoorzone Arnhem-Oost
HUB

Veluwe
Integrale kaart

Rijk van Nijmegen
Integrale kaart

Bijlage 2: Links naar rapporten

Economie van de toekomst

Groen-blauw raamwerk / Vervlochten Regio

Bijlage 3: Woningbouw en bovenlokale mobiliteitsmaatregelen

Mobiliteitsnetwerk loopt vast door woningbouw, bovenlokale en regionale maatregelen nodig
In de verstedelijkingsregio Arnhem Nijmegen Foodvalley wordt een groot aantal woningen gebouwd tot 2030. Noodzakelijk, want iedereen heeft een betaalbaar huis nodig! Behalve een huis moet iedereen ook kunnen reizen, naar werk, school, vrienden en recreatiemogelijkheden. Dit komt in gevaar, want voor mobiliteit komt een ernstig beeld naar voren. De extra woningen zorgen voor een zeer grote toename van verplaatsingen, waardoor de mobiliteitsnetwerken vastlopen. Dit blijkt uit de Integrale mobiliteitsanalyse en uit een Mobiliteitsanalyse en Stresstest Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley die in opdracht BZK, IenW, provincie Gelderland, regio en gemeenten zijn gemaakt. Er zijn flinke investeringen nodig om de bestaande en nieuwe woningen bereikbaar te maken per fiets, OV en auto. Daarbij gaat het zowel om maatregelen binnen de Grootschalige Woningbouwlocaties (zie business cases) als om maatregelen ter ontsluiting van deze locaties en op de corridors. Omdat mensen niet binnen hun woongebied blijven, maar uiteraard ook daarbuiten reizen. Alle maatregelen zijn noodzakelijk voor de woningbouw in de Verstedelijkingsstrategie als geheel. Ook na 2030 wordt er nog volop doorgebouwd en al die mensen (nieuwe en huidige bewoners) moeten kunnen wonen, reizen en dus leven!

In deze notitie treft u het volgende aan:
1 Noodzakelijke bovenlokale en regionale mobiliteitsmaatregelen.
2 Onderbouwing bovenlokale en regionale mobiliteitsmaatregelen.

1. Noodzakelijke bovenlokale en regionale mobiliteitsmaatregelen
Uit de Integrale mobiliteitsanalyse, de Mobiliteitsanalyses en stresstest Verstedelijkingsstrategie (zie onderstaande toelichting bij punt 2) komt naar voren dat de mobiliteitsmaatregelen in tabel 1 nodig zijn om Grootschalige Woningbouwlocaties te ontsluiten. Aansluitend op Ring 1 maatregelen uit business cases. Versterkend en nodig voor de regionale afwikkeling van de mobiliteitsvraag. Deze maatregelen dragen ook bij aan het bereikbaar maken van woningbouwlocaties in de omgeving van de Grootschalige woningbouwlocaties. Hieronder staat de verdeling van de woningbouwopgave. Indien gewenst kunnen we per maatregel aangeven hoeveel woningen mogelijk worden gemaakt door de betreffende maatregel.

De verdeling van de woningbouwopgave	**2020-2030**
Foodvalley Zuid	18.500
Foodvalley Noord	6.500
Totaal Foodvalley	**25.000**
Arnhem	9.000
Nijmegen	11.100
Veluwe	900
De Liemers	4.600
Middengebied	3.600
Rijk van Nijmegen	5.800
Totaal Groene Metropoolregio	**35.000**
Totaal Arnhem Nijmegen Foodvalley	**60.000**

Tabel 1. Noodzakelijke bovenlokale/regionale maatregelen (dus exclusief business case maatregelen!)

Grootschalige woonlocatie	Maatregel	Noodzaak	Investering Mln. euro Prijspeil 2022, excl. BTW
Arnhem	Spoorknoop Oost/vrije kruising en station Presikhaaf	Vrije kruising maakt capaciteitsuitbreiding op het spoor (regionaal, nationaal en internationaal) mogelijk. 2x per uur een RegioExpres en (mogelijk) een verhoging van de frequentie naar station Arnhem Presikhaaf naar 4x per uur. Duidelijkheid over het (toekomstige) ruimtebeslag van het spoor en de vrije kruising.	160
Arnhem	RegioExpres	De RegioExpres maakt woningbouwlocaties ten oosten van Arnhem tot in de Achterhoek duurzaam bereikbaar per spoor. De RegioExpres is een extra sneltrein tussen Arnhem en Doetinchem en gaat vervolgens verder als stoptrein tussen Doetinchem en Winterswijk. Hiermee kunnen alle extra reizigers als gevolg van de verstedelijkingsopgave ook in de toekomst mee met de trein. Spoorverdubbeling nodig tussen Didam en Doetinchem De Huet.	150
Arnhem	Stadsrandhub Arnhem-Noord en hub Arnhem-Zuid (station)	Voorkomen dat stedelijke wegennet wordt overbelast, fiets en OV stimuleren.	20
Arnhem	HOV maatregelen Arnhem-buiten buca	Voorkomen dat stedelijke wegennet wordt overbelast, fiets en OV stimuleren.	5
Arnhem	Stedelijke maatregelen Fiets-buiten buca	Voorkomen dat stedelijke wegennet wordt overbelast, fiets stimuleren.	5
Arnhem	HOV maatregelen Arnhem-Wageningen.	Doorstroming HOV t.o.v. autoverkeer.	10
Arnhem	Verbinding Zevenaar-A12 Witte Kruis.	Ontlasten woonkernen en A12.	17
Nijmegen	Doorfietsroutes (o.a. Oostkanaaldijk, Ubbergseweg)	Voorkomen dat stedelijk wegennet wordt overbelast, fiets en OV stimuleren.	10
Nijmegen	HOV-maatregelen (lijnen tussen Nijmegen en omliggende kernen)	Voorkomen dat stedelijke wegennet wordt overbelast, fiets en OV stimuleren.	10
Nijmegen	Hubs/transferia (net buiten Nijmegen: o.a. Nijmegen-Noord, Beuningen, Malden	Voorkomen dat stedelijke wegennet wordt overbelast, fiets en OV stimuleren.	5
Nijmegen	Stedelijke maatregelen Fiets - buiten buca	Voorkomen dat stedelijke wegennet wordt overbelast, fiets stimuleren.	10
Nijmegen	N322 verbreden t.b.v. HOV in combinatie met hub Druten	Doorstroming HOV, stimuleren HOV gebruik t.b.v. West Nijmegen.	15
Nijmegen	S100 doorstromingsmaatregelen en DRIP's	Opvangen en doseren autoverkeer van/naar nieuwe woningen.	3
Nijmegen	Invalswegen: doseerpunten, busbanen	Opvangen en doseren autoverkeer van/naar nieuwe woningen.	3
Nijmegen	Optimaliseren kruispunten/VRI's	Opvangen veranderde verkeersstromen van/naar nieuwe woningen.	2
Nijmegen	HOV schaalsprong lijn 10 (onderzoek)	Onderzoek nut/noodzaak schaalsprong HOV naar BRT-systeem.	0,2

Grootschalige woonlocatie	Maatregel	Noodzaak	Investering Mln. euro Prijspeil 2022, excl. BTW
Arnhem Nijmegen	Hoogwaardig Openbaar Vervoer A325	Voorkomen dat stedelijke wegennet en A325/Pleijroute wordt overbelast, fiets en OV stimuleren.	4
Arnhem Nijmegen	Hoogwaardige fietsroute en brug Arnhem-Huissen	Voorkomen dat stedelijke wegennet en A325/Pleijroute wordt overbelast, fiets en OV stimuleren.	35
Arnhem Nijmegen	Doorstroming OV en auto Bemmel-Huissen-Arnhem	I.v.m. bereikbaarheid NEXTgarden.	6
Arnhem Nijmegen	Hoogwaardige fietsroute VeluweWaalpad	Voorkomen dat stedelijke wegennet en A325/Pleijroute wordt overbelast, fiets en OV stimuleren.	44
Arnhem Nijmegen	Lingekruising/A325, Lingekruising op poten voor hoogwater en oostwestverbindingen voor fiets in Middengebied	Voorkomen dat stedelijke wegennet en A325/Pleijroute wordt overbelast, fiets en OV stimuleren.	15
Arnhem Nijmegen	Mogelijkheden voor doelgroepstrook langs A325 voor openbaar vervoer	Voorkomen dat stedelijke wegennet en A325/Pleijroute wordt overbelast, fiets en OV stimuleren.	50
Totaal A-N			**579,2**
Foodvalley	Verbreding Rijnbrug	Voorkomen dat filevorming op Rijnbrug zodanig lang wordt dat file terugslaat op A15 in zowel de ochtend als avondspits en garanderen bereikbaarheid Foodvalley Zuid en Rivierenland.	150
Foodvalley samenvattend overzicht voorstel GWG en totaal			
Foodvalley	Het **OV-pakket** zoals opgenomen in de factsheet bevatten de minimale maatregelen voor de GWG-deelgebieden. Hierbij zijn keuzes gemaakt gericht op het realiseren van de belangrijkste verbindingen: • HOV lijn Ede - Veenendaal • HOV lijn Ede - Wageningen • Aanpak kwaliteit station de Klomp • Bereikbaarheid IC station De Klomp	Faciliteren mobiliteitstransitie om de groei van knelpunten op regionale en nationale infra (A1, A30, A12) af te remmen – Het totale benodigde OV-pakket voor de Verstedelijkingsstrategie is breder. Enkele belangrijke pijlers en denkrichtingen voor nader te bepalen maatregelen zijn (mede afhankelijk van de onderzoeken zoals hieronder benoemd): bediening IC stations Ede-Wageningen (investeringen nodig) en Veenendaal De Klomp, Verhogen frequentie Veenendaal-lijn met nieuw station ten zuiden van Veenendaal, HOV Foodvalley Zuid (Rondje WERV). – Kwartiersdienst Valleilijn (nu opgenomen voor na 2030, maatregel is eventueel wel voor 2030 te realiseren, Realiseren bediening station Barneveld Noord.	48,8 + PM
Foodvalley	Het **fietspakket** en hubs Opgenomen in de factsheet bevatten de minimale verbindingen nodig voor de GWG-deelgebieden en ontsluiten direct ook enkele andere woningbouwlocaties: • Fietsverbinding Ede - Barneveld • Fietsroute Kernhem - KennisAs (Wageningen) • Fietspad de Klomp - Veenendaal Centrum • Fietspad de Klomp – KennisAs (Wageningen)	Faciliteren mobiliteitstransitie om de groei van knelpunten op regionale en nationale infra (A1, A30, A12) af te remmen. Aanvullend hierop zijn diverse bovenregionale verbindingen nodig zoals het snelfietspad Arnhem-Wageningen en de verbinding Veenendaal-USP/Utrecht.	42 + PM

Grootschalige woonlocatie	Maatregel	Noodzaak	Investering Mln. euro Prijspeil 2022, excl. BTW
Foodvalley	In het **Autopakket** is één maatregel opgenomen noodzakelijk om de structuur rondom de A12 in Ede structureel te optimaliseren: • Auto ontvlechten + HUB Gelders vallei ziekenhuis	In het totale noodzakelijke pakket voor de woningbouw–opgave in Foodvalley zijn meer maatregelen en meer kennis noodzakelijk. Hieronder wordt daartoe het integrale onderzoek benoemd voor bereikbaarheid van de gehele verstedelijkingsregio. Duidelijk is al dat aanpak in Hoevelaken en Nijkerk noodzakelijk is (deels in combinatie met A1/A30/A28). Ook de lokale hoofdontsluitingswegen/provinciale wegen vragen op diverse plekken in regio Foodvalley om nader te bepalen maatregelen.	12 + PM
Totaal Foodvalley			**102,8 + PM**
Totaal			**832**

Overige maatregelen:

- **MIRT onderzoek spoor Utrecht-Arnhem, voor meerdere Grootschalige woonlocaties noodzakelijk om spoor te verbeteren (OAO notitie UAD), investering: PM**
- **MIRT Onderzoek bereikbaarheid 2030-2040 Arnhem Nijmegen Foodvalley**
- Bewonersaanpak, Stimuleren duurzaam vervoer bij verhuizing en nieuwvestiging, investering: 1 mln.
- Onderzoek A73 knooppunt Neerbosch, capaciteit verhogen, doorstroming hoofdwegennet, voorkomen terugslag op regionale net, investering: PM
- Onderzoek spoorverbinding Nijmegen-Eindhoven verbeteren, te beperkte capaciteit op deze verbinding, investering: PM
- Station Nijmegen Centrumzijde, Realisatie upgrade station Centrumzijde, Ivm indexatie en kostprijsstijgingen meerkosten 40 mln.
- Mobiliteitsmanagement multimodaal assen Foodvalley Zuid: PM

2. Onderbouwing bovenlokale en regionale mobiliteitsmaatregelen

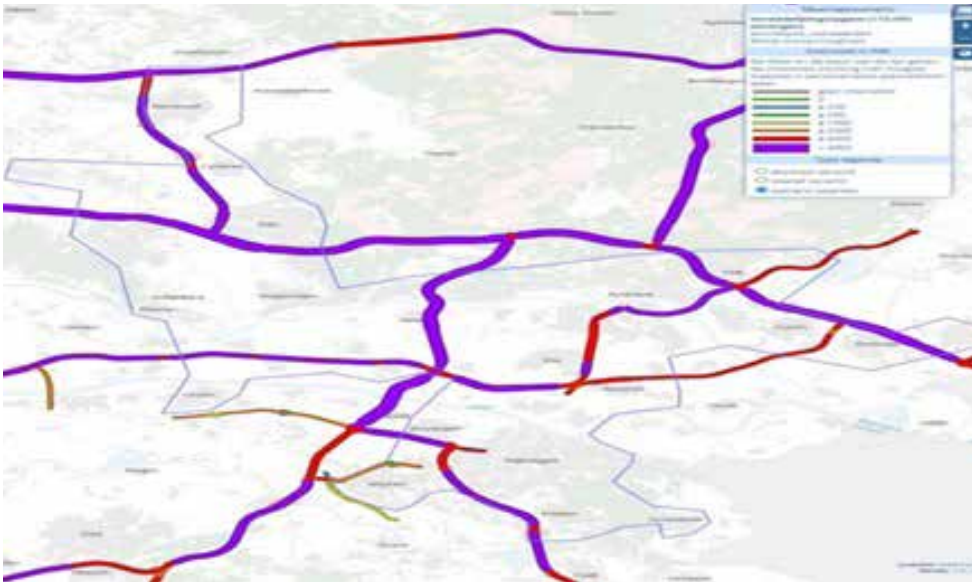
Conclusies IMA en mobiliteitsanalyse Verstedelijkingstrategie

Uit de IMA blijkt:

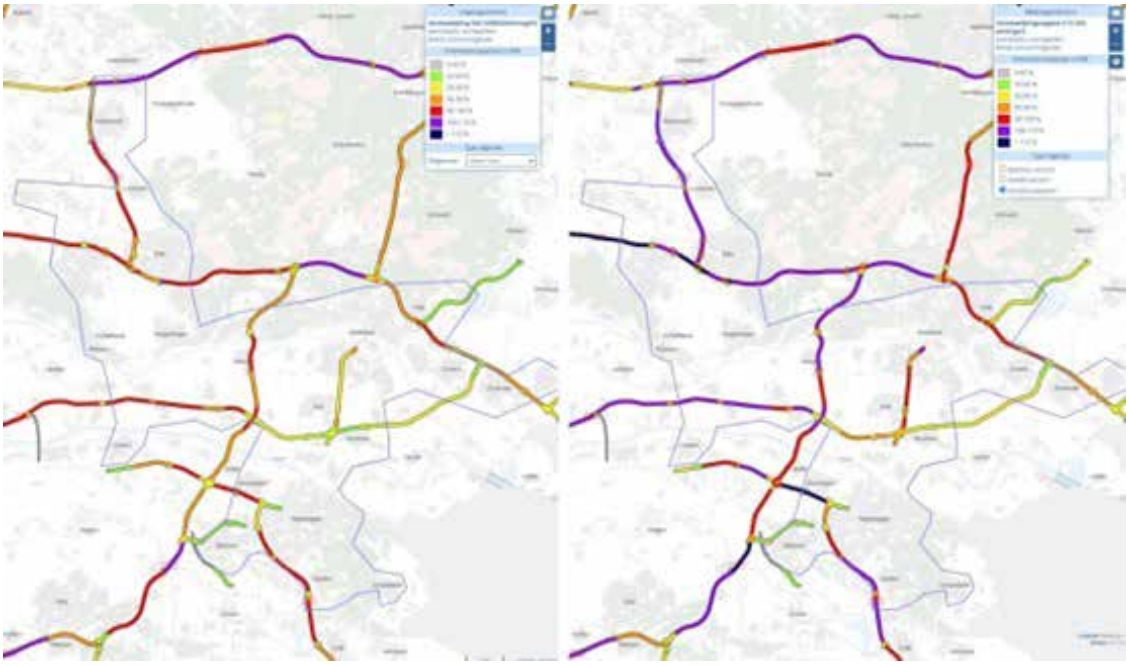
- In toenemende mate doen zich in WLO-Hoog potentiële capaciteitsknelpunten voor op de oostwestverbindingen langs de A1 en A12. Ontwikkelingen voor weg en spoor stapelen en komen samen op deze oost-westverbindingen.
- In WLO-Hoog heeft de congestie op een deel van het wegennet een negatieve impact op de ontwikkeling van de bereikbaarheid in delen van Overijssel en Gelderland. Deze zijn onder andere te vinden op de A12 (Arnhem-Utrecht), A1 (Apeldoorn-Amersfoort), A30, de A28 en A50.
- In het hoge scenario is ook sprake van een capaciteitsopgave in de trein. Dit geldt voor spoor Achterhoek-Arnhem en Foodvalley-Utrecht.

Uit de mobiliteitsanalyse en mobiliteitsscan Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley blijkt:

- We moeten uitgaan van een hogere groei van mobiliteit dan in landelijke modellen is opgenomen. De mobiliteit neemt toe met 17% tot 21%, terwijl in landelijke modellen wordt uitgegaan van 18%. Dat de groei door de Verstedelijkingsstrategie boven de hoge grens van de bandbreedte uitkomt betekent dat investeren in multimodale bereikbaarheid randvoorwaardelijk is voor het realiseren van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley (waarbij 100.000 extra woningen worden geprogrammeerd).
- De druk op het mobiliteitsnetwerk in Arnhem Nijmegen Foodvalley is vergelijkbaar met de Randstad. De wegen lopen vast tussen stedelijke netwerken en binnen stedelijke netwerken. Dit is hier zichtbaar (paars staat vast):

- In onderstaande plaatjes, het effect Intensiteit/capaciteit snelwegen (prognose 2040 en inclusief verstedelijking). Alles ROOD is reeds kritiek, PAARS past feitelijk niet. Met de ontwikkelingen erbij wordt de maximale capaciteit bereikt op een groot aantal snelwegen (>100%): A50, A73, A12, A1 en A30

- Stresstest voor Arnhem-Oost, in de nabijheid veel potentiële knelpunten op onderliggend wegennet:

- Stresstest voor Nijmegen Winkelsteeg en Kanaalzone, zeer veel ritten, relatief hoge ritgeneratie en er ontstaan relatief veel nieuwe knelpunten in nabijheid wegennet:

- Om de groei van het aantal verplaatsingen aan te kunnen is op vele fronten een schaalsprong nodig voor OV, fiets (en in sommige gevallen voor weg). Hierbij gaat het om verbindingen tussen stedelijke netwerken en om ontsluiting van deze stedelijke netwerken op regionale schaal.
  Uit de analyses blijkt dat het stedelijke wegennet vastloopt door woningbouw. Om dit te voorkomen, zijn investeringen nodig in met name openbaar vervoer, fiets en hubs. Hiermee worden nieuwe woningen bereikbaar gemaakt. Belangrijk punt is dat openbaar vervoer, fiets en hubs ook moet worden versterkt, in termen van capaciteit en kwaliteit. Door de grote woonopgave lopen deze vervoerswijzen ook tegen de grenzen aan. Niet alleen is een forse investering in de infrastructuur voor het openbaar vervoer nodig.
  Er kan slechts van hoogwaardig openbaar vervoer – gericht op ontsluiting van bestaande en nieuwe woongebieden - sprake zijn als ook de frequentie van het OV op stedelijke corridors wordt versterkt. In deze tijd van extra hoge kosten voor het OV (personeelskosten, brandstofkosten) is dat zonder hulp van het Rijk moeilijk te realiseren. Dit zet extra druk op onze doelen om de groei van mobiliteit op een duurzame manier te laten plaatsvinden.
- Vanuit deze conclusies komen uit de Mobiliteitsanalyse Verstedelijkings–strategie de volgende no regret mobiliteitsmaatregelen naar voren:
  - Multimodale corridor A12: verstedelijkingsopgave vergroot knelpunt voor auto en/of OV. Oplossingsrichtingen uit OAO notitie spoor Utrecht-Arnhem-Duitse grens:
    - RegioExpres, vrije kruising Arnhem-oost en station Presikhaaf
    - Spoor Utrecht-Arnhem
- Hoofdwegennet westkant Nijmegen: verstedelijkingsopgave vergroot knelpunten voor de auto in alle gevallen vanwege grote concentratie van de opgave in deze omgeving in alle scenario's. Oplossingsrichtingen die onderzocht moeten worden zijn autoverkeer uit Rijk van Nijmegen en Rivierenland opvangen met P&R en treinhubs en verbeteren fietsverbindingen.
  Stedelijke infrastructuur Arnhem en Nijmegen: deze steden lopen tegen hun grenzen aan als middelgrote/grote stad. Voor verdere groei is in alle scenario's een systeemsprong nodig. De ruimte is beperkt in de stad. Ook voor slimme en schone mobiliteit, bijvoorbeeld uitbreiding van het fietsnetwerk.
  Om de nieuwe woningen bereikbaar te maken, zal onderzocht moeten worden wat de effecten zijn van autoluw beleid, mobiliteitsmanagement om autogebruik te reduceren en mijden en spreiden te stimuleren en uitbreiden aanbod P&R en transferia. En welke capaciteitsuitbreiding nodig en mogelijk is.
- Intraregionale ontsluiting Foodvalley Zuid: dit stedelijke gebied loopt tegen haar grenzen aan. Anders dan de middelgrote/grote steden Arnhem en Nijmegen is Foodvalley Zuid een stedelijk weefsel van kleine en middelgrote kernen. De steden in deze regio hebben zeer veel onderlinge samenhang die in alle scenario's sterk toeneemt. De vierkant die Veenendaal, Ede, Wageningen en Rhenen verbindt is als het ware een ringweg van de stedelijke regio.
  De steden hebben een sterke regionale functie voor Foodvalley Noord,
- wat vanwege het landelijke karakter grotendeels is aangewezen op de auto. De ontsluiting richting het zuiden (Rivierenland, Nijmegen, Brabant) is zeer beperkt. Oplossingsrichtingen die onderzocht moeten worden zijn verdere intensivering autoluw beleid, mobiliteitsmanagement, meer vrij OV aanbod langs de assen van de vierkant (HOV Foodvalley Zuid/WERV) en meer vrij fietsaanbod, met nieuwe routes door het Binnenveld, vrije fietsinfra langs de assen van de vierkant.